

99

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ

ΕΛΕΚΤΟΡ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

1915

Η 30^{ΕΤΗΡΙΑ}

ΤΟΥ «ΕΘΝΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ»,

ΔΙΑ τοῦ ἀνά χειρας τόμου τοῦ 1915 συμπληροῦται, ἀγαθῇ τύχῃ, ἡ τριακοστὴ ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως ἐπέτειος τοῦ «*Ἐθνικοῦ Ἡμερολογίου*».

Ὅποιας ὑπηρεσίας προσέφερε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα καὶ τὴν ἐν γένει Ἐθνικὴν Ἰδέαν, δὲν ἀρμόζει εἰς ἐμὲ νὰ ἀπαριθμήσω καὶ ἐξάρω μίαν πρὸς μίαν. Ἀλλὰ φρονῶ ἀδιστακτικῶς ὅτι, ἂν ἡ κυκλοφορία τῶν ἰσορροπημένων, τῶν ἐποικοδομητικῶν, τῶν ἐθνωφελῶν πράγματι βιβλίων εἶνε αὐτὴ αὐτὴ ἡ κυκλοφορία τοῦ Πνεύματος καὶ τῆς Ψυχῆς, δηλαδὴ τοῦ Πολιτισμοῦ ἐνὸς Ἐθνους, φρονῶ ὅτι τὸ «*Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον*» συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἐξέλιξιν καὶ διαμόρφωσιν τοῦ Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονός ἄλλως τε, ὅτι οὐ μόνον ἐπέζησεν ἐπὶ 30 συνεχεῖς ἔνιαυτούς, καθ' ὃν ἀκριβῶς χρόνον περὶ τὰ χίλια ἄλλα ὁμοειδῆ βιβλία ἀνέτελλον καὶ ἔδυον ἀνὰ τὸ ἑλληνικὸν ἀπαρατήρητα, ἀλλὰ καὶ ὅτι, βελτιούμενον καὶ ἐπιβαλλόμενον ὁλονέν, κατέκτησε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ Πανελληνίου, ὥστε νὰ ἀποβῇ τὸ ἀποκλειστικὸν σχεδὸν καὶ προνομιούχον ὄργανον πνευματικῆς ἐπικοινωνίας τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ μετὰ τοῦ Ἐλευθέρου Κέντρου — αὐτὸ καὶ μόνον τὸ γεγονός ἀποτελεῖ τὸν ἐγγλωττίτερον ἀπολογισμὸν καὶ τὸ ἔπαθλον τῆς 30ετοῦς σταδιοδρομίας του.

Δικαιοῦμαι νὰ ἐλπίζω καὶ νὰ σεμνύνωμαι ὅτι τὸ «*Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον*», τὸ ὁποῖον ἐστέγασε καὶ συνεκέντρωσε μέχρι τοῦδε πέντε σχεδὸν γενεάς συνεργατῶν, ἐκ τῶν κορυφαίων ἐν τοῖς γράμμασι, κατώπρισε δὲ ὅσον ἠδυνήθη πιστότερον τὴν πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν κίνησιν τοῦ Ἐθνους — θὰ παραμείνῃ ὡς τὸ πολυτιμότερον φιλολογικὸν καὶ λογοτεχνικὸν μνημεῖον τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος.

Ἀθῆναι, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ τοῦ 1914

ΚΩΝ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΕΙΠΙΩΝ ΤΟΥ ΝΑΟΥ
ΤΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

(Ἐπεισόδιον τῆς ἀλώσεως τῆς Τριπόλεως)

Ἡ ΠΟΙΑ ἑκπαγλος φύσις ἢ τῆς Ἀρκαδίας καὶ ὁπόσον δικαίως ἤμνησαν τὰς καλλονὰς αὐτῆς τοσοῦτοι ἔξοχοι ποιηταὶ τῆς Ἀρχαιότητος! » ἀναφωνεῖ ὁ κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἔτους 1832 ἐπισκεφθεὶς τὴν Πελοπόννησον Ἄγγλος περιηγητὴς W. Rathbous. Ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος ἢ φήμη τῆς ἀποτελούσης τὴν κεντρῶν Πελοπόννησον χώρας, τῆς κοιτίδος ταύτης τῶν Προσελήτων Πελασγῶν, ὑπῆρξε μεγίστη. « Ἀρκαδίην μ' αἰτεῖς; μέγα μ' αἰτεῖς· οὗτοι δώσω . . . » ἦν ἡ ἀπάντησις, ἦν στερεοτύπως ἐπανελάμβανεν ἡ Πυθία πρὸς τὴν ἐφιεμένην τὴν ἀπόκτησιν αὐτῆς καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐπερωτῶσαν ἐκάστοτε τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν ὑπερήφανον Σπάρτην. Τὸν θαυμασμόν τοῦ ἐπιφανοῦς Ἄγγλου Ἐπισκέπτου διήγειρε κατ' ἔξοχὴν ὁ κατὰ τὴν μεσημβρινὴν ἄκρην τῆς Ἀρκαδίας, ἐπὶ τῶν ἠρίων τῆς Μεσσηνίας παρὰ τὴν ἀρχαίαν Φιγαλίαν, ἔτι καὶ νῦν ὑψοῦμενος Ναὸς τοῦ Ἐπικούριου Ἀπόλλωνος.

Περὶ τοῦ Ναοῦ τούτου, ὃν ἤγειρεν ὁ Ἀρχιτέκτων τοῦ Παρθενῶνος καὶ τοῦ Ναοῦ τῆς Σουναῖδος Ἀθηνᾶς Ἰκτίνος, τοιαῦτα γράφει ὁ Πανσανίας: « . . . . Περιέχεται δὲ ἡ Φιγαλία ὄρεσιν ἐν ἀριστοῦ μὲν ὑπὸ τοῦ καλουμένου Κωτίλιον, τὰ δὲ ἐς δεξιὰν ἔττηρον προδεδιλημένον ἐστὶν αὐτῆς ὄρος τὸ Ἐλαῖον ἀπέχει δὲ τῆς πόλεως ἐς τεσσαράκοντα τὸ Κωτίλιον μάλιστα σταδίους. »

« Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χωρίῳ τὲ ἐστὶ καλούμενον Βᾶσαι καὶ ὁ Ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἐπικούριου, λίθον καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ὄροφος. Ναῶν δὲ ὅσοι Πελοποννησίαις εἰσὶ, μετὰ γε τὸν ἐν Τεγῆ, προτιμῶτο οὗτος ἂν τοῦ λίθου τε ἐς κάλλος καὶ τῆς ἀρμοῖας ἕνεκα· τὸ δὲ ὄνομα ἐγένετο τῷ Ἀπόλλωνι ἐπικουροῦσαν ἐπὶ νόσῳ λοιμῶδει, καθ' ὅτι καὶ κατὰ τὴν Ἀθηναίων ἐπωνυμίαν ἔλαβεν Ἀνεξίκακος ἀποτρέψας καὶ τοῦτους τὴν νόσον· ἔπαυσε δὲ ὑπὸ τὸν Πελοποννησίον καὶ Ἀθηναίων πόλεμον καὶ τοὺς Φιγαλέας, καὶ οὐκ ἐν ἑτέρῳ χωρῷ· μαστίχον δὲ αὐτῷ ἐπιπέμπει ἀνατρέσαι τοῦ Ἀπόλλωνος, »

Authorized/licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Restrictions apply.

* εοικός τι ὑποσημαίνουσαι, καὶ Ἰκτίνος ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ ἐν Φιγα-
 * λία παῦθ γεγονώς τῇ ἡλικίᾳ κατὰ Περικλέα καὶ Ἀθηναίους τὸν
 * Παρθενῶνα καλούμενον κατασκευάσας . . . . * (Παυσαν. Η'. 16,5.)

* * *

* Ὁ χρόνος (ἐκτίθησιν ὁ Ἄγγλος Ἐπισκέπτης W. Rathbous
 ἐν τῷ Συγγράμματι αὐτοῦ *Εἰκόνες ἐπὶ τῆς πολιτικῆς καταστά-
 σεως τῆς Ἑλλάδος ἐν ἔτει 1832-1833*), ὁ χρόνος μετέβαλε τὴν
 ἀριότητα τοῦ θαυμασίου τούτου μνημείου· πλὴν ἢ ἔκπαγλος αὐτοῦ
 καλλονή, ἢ ἁρμονία τῶν διαστάσεων καὶ ἢ ἔξοχος τοποθεσία τοῦ
 Ναοῦ διατηροῦνται ἐπίσης ἀκέραιαι, ὡς καὶ κατὰ τοὺς χρόνους
 τῆς περιγραφῆς αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου. Πόσον ὀρθῶς αἱ ἀρχαῖοι
 Ἕλληνες ἀπέφευγον νὰ ἐγείρωσι τοὺς Ναοὺς αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ
 τῶν πόλεων μεταξύ ἄλλων ἤττονος σημαντικότητος οἰκοδομημά-
 των· ἐν ἐναντία περιπτώσει βεβαίως ἤθελον ἀπολέσει μετὰ μέρος
 τῆς ὑπεροχῆς καὶ τῆς ἐπιδηλικτικότητος αὐτῶν. Πάνυ εὐλόγως ἐξέ-
 λεγον κατὰ προτίμησιν θέσεις μεμονωμένας καὶ προεχούσας, δεσπο-
 ζούσας οὕτως εἰπεῖν τῶν περίεξ σημείων· ἐπὶ τούτων ὑφῶντες τὰ
 εὐκλήρια αὐτῶν ἐπετύγχανον νὰ ἀποσπάσωσιν ἐξ ἀποστάσεως τὸ
 θάμβος καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν προσερχομένων πρὸς τοὺς Θεοὺς, εἰς
 τιμὴν τῶν ὁποίων καθιερούντο. Ὁ Ναὸς τῆς Φιγαλίας, μεταξύ τῶν
 ἄλλων θαυμασίων Μνημείων τῆς Ἀρχαιότητος, ἀπόκειται ἔτι καὶ
 νῦν ἢ καταφροωτέρα κύρωσις τῆς σοφῆς ἐπινοίας τῶν Ἑλλήνων . .
 Ὅποιον τῇ ἀληθείᾳ θαυμάσιον τοπίον! ὁποῖα εὐθαλῆς βλάστησις!
 ὁπότε ἐξόχως πλουσία ἐν παντὶ ἢ φύσις! *

* Ἐπισκοπῶν ὁ ἐπιφανὴς ξένος τὸν θαυμάσιον τοῦτον Ναόν ἐν πά-
 σαις αὐτοῦ ταῖς λεπτομερείαις, ἐκάθισεν ἐπὶ τινος κατὰ τὴν εἰσοδὸν
 ἀποκειμένου μαρμάρου, ἀναλογιζόμενος τὸν ὑψηλόφρονα χαρα-
 κτήρα καὶ τὴν ἔξοχον ἀνάπτυξιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, τοῦ ἀξιο-
 θαυμάστου καὶ εὐγενοῦς τούτου λαοῦ, ὅστις, καθ' ὃν χρόνον δλό-
 κληρος ἢ λοιπὴ Εὐρώπῃ εὐρίσκετο εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας, εἰς
 ἄκραν βαρβαρότητα, οὗτος ἠδυνήθη νὰ ἀναπτύξῃ τοιοῦτον πολιτι-
 σμὸν, ἐμπνεύσαντα αὐτῷ παρόμοια ἀριστοτεχνήματα!

* * *

Βεθυθισμένοι εἰς τοιαύτας σκέψεις, ἐξακολουθεῖ ὁ εὐγενὴς Ἄγ-
 γλος Περιηγητὴς, ἀντιλαμβάνεται αἰφνης πρὸ τῶν ὀμμάτων αὐτοῦ
 εὐσταλῆ νεαρόν Ἕλληνα διεσθυρόμενον πρὸς αὐτόν. Εἰς τὴν Ἱτα-
 λικὴν γλῶσσαν, ἦν σὺν τῇ μητρικῇ αὐτοῦ ἐγίνωσκε, καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ
 συνδιελέχθησαν ἐπὶ μικρόν, εἶπεν αὐτῷ, ὅτι κατήγετο ἐξ Ἀνδρι-
 σταίνης, ὅτι ἐξῆσε τὸ πρῶτον ἐν Τριπόλει, ὅτι μετὰ τῶν λοιπῶν
 Ἑλλήνων καὶ αὐτὸς οὐκ ὀλίγον συνετέλεσεν εἰς τὴν κατατρόπωσιν
 τῶν βαρβάρων καὶ τὴν ἀπολύτρωσιν τῆς Πελοποννήσου, προσθεὶς
 ὅτι ὠνομαζέτο Χαρίλαος καὶ ἐμολογήσας ἅμα, ὅτι ὑπῆρξεν ὁ ἥρωας
 ἀματτηροτάτος δράματος!

* Ἀτυχῶς ἢ ἀφῆγγας τοῦ νεαροῦ Ἕλληνος διεκόπη, τῶν συν-

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias Istorik
 Restrictions apply.

οδοιπόρων τοῦ Ἀγγλοῦ εὐπατρίδου ἐπειγομένων νὰ ἀναχωρήσωσιν ὡς ἐκ τούτου δὲν ἠθυνήθη νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐξομολόγησιν αὐτοῦ ὁ παράδοξος οὗτος νέος, ὅστις τοσοῦτον εἶχεν ἐφελικύσῃ τὴν περιέργειαν αὐτοῦ· πλὴν ὁ Δημήτριος Ὑψηλάντης, ὃν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐγνώρισεν ὁ Ἀγγλος Περιηγητής, διατελὼν ἐν πληρεῖ γνώσει τῆς ἱστορίας τοῦ νεαροῦ Ἑλληνοσ, ἱκανοποίησε τὴν περιέργειαν αὐτοῦ, ἐξιστορήσας αὐτῷ τὸ ἐπόμενον δραματικὸν ἐπεισόδιον.

*
*
*

Ὁ νεαρὸς Χαρίλαος, κατὰ τὴν ἀφήγησιν τοῦ Στρατάρχου τῆς Ἑλλάδος Δημητρίου Ὑψηλάντου, ἀνῆκεν εἰς μίαν τῶν εὐπορωτέρων τοῦ χωρίου τῆς ἐν Μεσσηνίᾳ Ἀνδανείας «Κωνσταντίνοι» ἢ δὲ περιουσία αὐτοῦ ἀπετελεῖτο κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ ποιμνίων. Κατὰ τὸ ἔτος 1820 οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν εἰσπραξιν τῶν φόρων, οἵτινες ἦσαν συνήθως οἱ προστώτες τῶν χωρίων, ἐδείχθησαν ὑπέροπε ἀνεπιεικεῖς πλεονέκται, ἐξαναγκάσαντες μεταξὺ τῶν ἄλλων φορολογουμένων καὶ τὸν ἀτυχῆ Χαρίλαον, ἐξ ἀγανακτήσεως ἐπὶ τῇ ἀφορήτῳ πιέσει, νὰ δυστροπήσῃ ἀρνούμενος τὴν καταβολὴν τοῦ φόρου· πλὴν γινώσκων καλῶς πόσον ἀκριβὰ ἤθελε πληρώσει τὴν τοιαύτην ἀρνησιν, ἠναγκάσθη ἐγκαταλιπὼν τὴν πατρικὴν ἐστίαν νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ δυσπρόσιτα καὶ ὄχυρά ἔρη τῆς Ἀρκαδίας μετὰ τῶν ποιμνίων καὶ πάσης τῆς κινητῆς αὐτοῦ περιουσίας, ἔνθα διήγε βίον πλάνητος καὶ φυγοδίκου. Ὁ Χαρίλαος ἦν μεμνηστευμένος μετὰ πολυθελγήτρου νεάνιδος, συγχωρίας καὶ πως συγγενοῦς αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἠγάπα καὶ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἔμελλε νὰ νυμφευθῆ. Τοῦτο δὲν ἐλάνθανε τὸν φιλόπαργα προσετώτα συγχώριον αὐτοῦ, ὅστις μένεα πνέων ἐπὶ τῇ καθυστερήσει τοῦ φόρου, συνέλαβε τὸ ἐπόμενον σατανικὸν σχέδιον ἐκδικήσεως, ἐπωφεληθεὶς τῆς εἰς τὸ χωρίον συγχρόνου παρουσίας νεαροῦ Ὁθωμανοῦ. Ὁ προσετώτῃ τοῦ χωρίου, ἀφοῦ πρότερον διὰ καταλλήλων εἰσηγήσεων ἐξῆρε τὰς καλλονὰς τῆς μνηστῆς τοῦ Χαριλάου, ὑπέδειξεν εἰς τὸν Χαμητ-Μπέην, οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ ξενιζόμενος Ὁθωμανός, ὅτι μεγάλως ἤθελεν εὐχαριστήσῃ τὸν Σουλτάνον, ἂν κατώρθου νὰ κοσμήσῃ τὸ χαρέμιον αὐτοῦ διὰ τῆς ἐξαιρέτου ταύτης Ἑλληνίδος.

Ὁ Χαμητ-Μπέης, φιλοδοξῶν νὰ κερδίσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ Κυρίου, δὲν ἐδίστασε νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καταχθονίου τούτου σχεδίου· καὶ δὴ κατὰ τινὰ θυελλώδη νύκτα ὁ θρασὺς Ὁθωμανός, παραβιάσας τὴν οἰκίαν τῆς ἀτυχοῦς Ζωῆς, ὡς ὀνομάζετο ἡ μνηστὴ τοῦ Χαριλάου, ἀπέσπασεν αὐτὴν βίᾳ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς γηραιᾶς αὐτῆς μητρός, κοπτομένης καὶ θρηνοῦσης, καὶ ὠδήγησεν αὐτὴν ἀναίσθητον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μουσαροῦ προσετώτος, ἔνθα ἐφιλοξενεῖτο.

Τὸ κρησφύγετον τῆς ἀτυχοῦς κόρης ἀντελήφθη ὁ νεαρὸς αὐτῆς ἀδελφός, ὅστις διαλαθὼν τὴν προσοχὴν τοῦ ἀπαγωγέως παρηκολούθησεν αὐτὸν μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ προσετώτος· μετ' ὃ σπεύσας

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΥΤΑΞΙΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istorias
Restrictions apply.

Ο ΝΕΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑ)

ΠΡΟ τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου τοῦ 1914 ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἐθνικοῦ ἰδρύματος προΐσταται, κληθεὶς πανηγυρικῶς, ὁ κ. Ἰωάννης Εὐταξίας, μία ἀπὸ τὰς πλέον ἐπιβλητικὰς μορφάς τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας. Ἀνὴρ εὐρυτάτης ἐπιστημονικῆς μορφώσεως, ἤθους, χαρακτῆρος, θελήσεως, πείρας καὶ φιλοπονίας, ἦτο ὁ ἐνδεδειγμένος εἰς τὸ ὑπατον ἀξίωμα τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς μετὰ τὸν τραγικὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Βαλαωρίτου.

Φέρων ἀπὸ φύσεως ὄλα τὰ δῶρα διανοίας ἰσχυρᾶς καὶ κρίσεως διαγυῶς, μετέβη νωτίτατος εἰς Γερμανίαν, ὅπου ἐνωτισθεὶς τῆς διδασκαλίας κορυφαίων νομοδιδασκάλων, διεμόρφωσε καὶ ἔσχε πλήρη συναίσθησιν τοῦ ἐσωτερικοῦ πνευματικοῦ του ἐγὼ διὰ τῆς μελέτης καὶ τῆς παρατηρήσεως. Δάτρης καὶ θαυμαστής τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος, ὅπως ὄλαι αἱ ὑπέροχοι διάνοιαι, ἐνεδᾶθυνε καὶ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ἑλλήνων συγγραφέων, καὶ ἰδιαιτάτα τοῦ Πλάτωνος ἀντλήσας ἐκ τῶν διαλόγων τοῦ σοφοῦ διδασκάλου τὰ αἰώνια διδάγματα τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ δικαίου, ἐνσαρκώσας δὲ οὕτω καὶ μετουσιώσας εἰς ἑαυτὸν τὰς ὑψηλὰς ἀρετὰς τῆς πλατωνικῆς φιλοσοφίας διὰ τοῦ ἰδίου παραδείγματος. Εἰς ταύτην κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται ἡ διαυγὴς ἀναλυτικότης τῆς κρίσεως, ἡ λεπτὴ διαλογικὴ, ἡ πλουσία ἐπιχειρηματολογία, ἡ ἀβρότης τοῦ ὕφους, ἡ πειθὴ τῶν λόγων — πρὸς ὅντα σπάνια, ἅτινα χαρακτηρίζουν τὸν κ. Εὐταξίαν ὡς κοινωνικὸν ἄνθρωπον, ὡς νομοδιδάσκαλον, ὡς διοικητὴν τῆς Τραπεζῆς.

Μετὰ τὴν ἐκ Γερμανίας ἐπάνοδόν του διωρίσθη δικαστής. Ἀλλὰ δὲν ἐβράδυνε νὰ κληθῆ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ καταλάβῃ ἔδραν τῶν μεγάλων νομοδιδασκάλων. Ἐδίδαξε συστηματικῶς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον μετὰ τοιαύτης ἐπιστημονικῆς μεθοδικότητος, ὥστε οἱ μαθηταὶ του ἠδέως ἀναμιμνήσκονται τῆς γοήσεως ὅσον καὶ καρποφόρου διδασκαλίας του. Ἀλλ' ἦτο τόσο εὐρεῖα καὶ πολυσχιδῆς ἡ νομομάθεια τοῦ κ. Εὐταξία, ὥστε ἀνεγνωρίζετο ὡς εἰδικότης δι' ὄλους τοὺς κλάδους τῆς Νομικῆς. Διὰ νὰ κατανοηθῆ δὲ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

μέ ποιαν εὐσυνειδησίαν καὶ χαλυδεδίνην ἐπιμονὴν εἰσῆρχετο εἰς τὴν οὐσίαν τῆς Ἐπιστήμης, ἀρκεῖ τὸ γεγονός ὅτι, θέλων νὰ εἰσδύσῃ βαθύτερον εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου, δὲν ἀπώκνησε νὰ ἐπιδοθῇ, ὥριμος ἤδη ἀνὴρ, εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς ῥωσικῆς γλώσσης! Διὰ τοῦτο ἡ ἐπιβολὴ τῆς ἀξίας του ἦτο τοιαύτη, ὥστε διὰ πᾶσαν προσωρινὴν ἀναπλήρωσιν καθηγητικῆς ἔδρας, ἐθεωρεῖτο ὁ μόνος δυνάμενος. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἐπισημίας ἦτο τόσο ἐγκρατής, ὥστε νὰ καθίσταται ὁ ἀπαραίτητος εἰσηγητὴς προκειμένου νὰ κρίνῃ ἢ Νομικὴ Σχολὴ συγγράμματα ὑποψηφίων ὑφηγητῶν καὶ καθηγητῶν τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας. Ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις συνεδέθη δι' ἀμοιβαίας ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης μετὰ τοῦ κ. Στεφ. Στρέϊτ, τοῦ ἄλλου ὑπερόχου νομομαθοῦς καὶ Διοικητοῦ τότε τῆς Τραπεζῆς, ὅστις καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ Ὑποδιοικητοῦ αὐτῆς.

Ἐντεῦθεν νέον στάδιον πολυμόχθου καὶ δημιουργικῆς ἐργασίας ἠνοίχθη εἰς τὸν ἀκούραστον ἄνδρα, ἐργασίας ἐπὶ τῶν νομικῶν ζητημάτων ἢ ἐπὶ γενικωτέρων θεμάτων καὶ ὀργανικῶν διακανονισμῶν, συνδεομένων πρὸς μεγάλα τῆς Τραπεζῆς συμφέροντα. Αἱ μακρὰ ἀποδημίαι τοῦ αἰδιῆμου Βαλαωρίτου τῆ παρεῖχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ λαμβάνῃ ἐκάστοτε εἰς τὰς σιβαράς του χεῖρας τὴν βάρη τῆς Διοικήσεως. Καὶ ὅμως ἐν μέσῳ τῶν πολλαπλῶν ἀσχολιῶν του εὗρισκε πάντοτε τὸν καιρὸν νὰ παρακολουθῇ γαλλικὰ καὶ γερμανικὰ, νομικὰ καὶ οἰκονομολογικὰ, συγγράμματα, ἔτι δέ, καὶ πέραν τοῦ κύκλου τῆς Τραπεζῆς, ν' ἀσχολῆται εἰς ἐκπόνησιν νομοσχεδίων καὶ ἄλλας νομοπαρασκευαστικὰς ἐργασίας, γενόμενος ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐπεξεργασίας τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος καὶ ὁ συντάκτης τῶν Γενικῶν Ἀρχῶν.

Ὅτι ἰδίως χαρακτηρίζεαι τὸν κ. Εὐταξίαν εἶνε ἡ ἰδιάζουσα ἐπὶ ἠθικῶν ἀρχῶν ἀντίληψίς του. Οὐδέποτε ἐδάδισε πρὸς τὸ πλῆθος. Μὲ ψυχραιμίαν, μὲ φλέγμα, μὲ τὴν γαλήνην καὶ τὸ σθένος τῆς ἐνσυνειδήτου αὐτοπεποιθήσεως, ἵσταται ἀκλόνητος πάντοτε παρὰ τὸ πλευρόν τῆς ἀληθείας, τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου. Καὶ διὰ τοῦτο κοινῶς ἀνωμολογήθη ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ἐν τῇ προσωπῶν τοῦ νέου αὐτῆς Διοικητοῦ, εἶρε τὴν δύναμιν ἐκείνην, ἣτις θὰ προσδώσῃ ἔτι μᾶλλον τὸν ῥυθμόν, τὴν κίνησιν, τὴν εὐξίαν καὶ τὴν ἁρμονικὴν ὠραιότητα εἰς τὸ πανελλήνιον Ἴδρυμα.

Α Λ Η Θ Ε Ι Α Ι

* Μερικαὶ γυναῖκες, καὶ ὅταν ἀκόμα φαίνονται αἰσθηματικά, δὲν παύουν νὰ σκέπτονται τὸ κανόν' κατεργάζονται τὴν δυστυχίαν τῶν ἄλλων μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

* Ἡ ἠχὼ εἶνε πολλακίς ὠραιότερα ἀπὸ τὴν φωνήν, τὴν ὁποίαν ἐπαναλαμβάνει.

* Ἡ ἀπομόνωσις εἶνε ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα, ὅτι ἡ διαίτα ὡς πρὸς τὸ σῶμα.

Ἡπειρωτικά σάιτσα. — Ζαγορίσιαι χωρικαὶ χορεύουσαι

ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟΝ

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙΟΝ

Τὸ Ζαγόριον, ἐκτεινόμενον πρὸς Β. καὶ ΒΑ. τῶν Ἰωαννίνων κατέχει ἅπασαν τὴν ὄρεινὴν χώραν ἀπὸ τοῦ Μητσικέλι μέχρι Μετσόβου καὶ Κονίτσης καὶ περιλαμβάνει νῦν 46 ἐν ὄλῳ χωρία, τὰ κλυόμενα Ζαγοροχώρια. Τὰ πλείστα ἐκ τούτων ἔχουν θαυμασίαν τοποθεσίαν, ἄλλα εἰσι κατάρρυτα καὶ συνηρηφῆ παρουσιάζοντα ὄψιν κήπων μᾶλλον ἢ χωρίων, τινὰ δὲ ἀναρριχῶνται ἐπὶ ὄρεων δασωδῶν καὶ καταπρασίνων κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ φαίνονται ἐξ ἀπόπτου ὡς ὑπερμεγέθεις φωλεαὶ ἀετῶν.

Τὸ Ζαγόρι καὶ πρὸ τῆς κατακτῆσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Φράγκων διηκεῖτο δι' ἰδίων δημοτικῶν θεσμῶν καὶ ὑπὸ ἰδίων ἀρχόντων. Κατὰ δὲ τὸν 13ον καὶ 14ον αἰῶνα, διατελοῦν ὑπὸ τοῦς Δεσπόταις τῆς Ἑλλάδος, ἡμύνετο κρατερῶς τῆς ἐθνικῆς του ὑποστάσεως κατὰ τῶν συχῶν ἐπιδρομῶν, διότι φύσει ὄχυρόν καὶ οἰκούμενον ὑπὸ ἀνδρείων ἀντεπεξῆλθε πολλάκις νικηφόρος κατὰ πάσης ξενικῆς εἰσβολῆς. Διὰ τοῦτο, τὸ Ζαγόρι εἶνε τὸ μόνον τμήμα τῆς περιφερείας Ἰωαννίνων, εἰς τὸ ὅποσον οὐδέποτε ἐπάτησε κατακτητικὸς ὁ ποῦς τῶν Ἀλβανῶν. Ὅταν δὲ ὁ Σουλτάν Μουράτ ὁ Β' κατέλασε τὴν Ἑλλάδα (1480)

Ἡπειρον, μόνον οἱ κάτοικοι τοῦ Ζαγορίου κατώρθωσαν νὰ τοῖς ἀναγνωρισθῶσι προνόμια αὐτονομίας καὶ αὐτοδιοικήσεως, τὰ ὁποῖα διετήρησαν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, μεθ' ὅλας τὰς ἀθθαίρεσις καὶ καταπιέσεις τῶν Σπαχήδων· οὕτω δὲ ὄλον τὸ Ζαγοροχώριον ἀπετέλεσεν εἰδὸς τι δημοσπονδίας διατηρηθείσης μέχρι τοῦ 1868. Ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν οὐδέποτε ἐγκατεστάθησαν Τούρκοι οὔτε Ἄλβανοί. Οἱ Ρωμαῖοι, Σλαῦοι καὶ Βλάχοι, οἱ εἰσβαλόντες κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς καὶ μεσαιωνικοὺς χρόνους, ἐξελληνίσθησαν τελείως. Κατὰ τὸν 17ον ἰδίως αἰῶνα τὸ Ζαγόρι ἤκμαζεν εἰς πλοῦτον, βιομηχανίαν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν. Τὰ γράμματα καὶ αἱ ἐπιστῆμαι ἐκαλλιεργήθησαν μεγάλως. Εἰς τοῦτο συντελεῖ ὁ πλοῦτος τῶν Ζαγορισίων, τὰ κληροδοτήματα καὶ τὰ πολλὰ Μοναστήρια, τὰ ὁποῖα ἦσαν τόσαι πνευματικαὶ ἐστία. Πλείστοι λόγιοι καὶ διδάσκαλοι τοῦ Γένους ἔτι καὶ νῦν ἐξ αὐτῶν προέρχονται, οὐκ ὀλίγοι δὲ ἀνεδειχθῆσαν ἱατροὶ ἐκ τῶν κορυφαίων καὶ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡπειρωτικὰ σκίτσα. — Ἡπειρώτισσες ἀπὸ τὴν Πρεμετὴν

Authorized licensed use limited to: 172.214.0.5. ...

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothefirio Dimosias Istoriki
Restrictions apply.

Δημοκρατία τοῦ Ἁγίου Μαρίνου — La Rocca

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΠΕΡΙΠΤΕΥΙΑΙ

ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝ ΠΟΛΕΜΙΚῶ ΚΥΚΛῶΝΙ

ἈΝΕΧΩΡΗΣΑ ἔξ Ἀθηνῶν μετὰ προθέσεως ταξιδίου ἀναρνη-
χῆς, ἀγνοῶν τὰς ἀιμοδιψεῖς διαθέσεις τῶν δύο Kaisάρων.
Κατὰ συγκυρίαν παράδοξον ἢ αὐστριακὴν, σημαία τοῦ «Kaiser
Franz Joseph», ἐφ' οὗ ἐπέβαινον, εἰς Τεργέστην διευθυνόμενος,
ἐχαιρετίσθη ὑπὸ πολλῶν σφαιρῶν τῶν Χειμαρριωτῶν δι' αἰφνι-
διασμοῦ (4 ἰουλίου 1914), ὡς ταῦτα ἐξέθηκα ἐν τῇ «Ἐστία» (20
αὐγ.). Θὰ ἠδυνάμην νὰ εἶπω ὅτι ἐβαπτίσθην εἰς τὸ πρῶτον πῦρ
τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, ἐὰν ἐφρονεῦτό τις ἐκ τῶν μετ' ἐμοῦ ἐν
τῷ καταστρώματι ἰσταμένων. Ἀτυχῶς τὸ πῦρ ἦτο ἀναίμακτον.

Διέσχισα τὴν Αὐστρίαν καὶ τὴν Βαυαρίαν. Διέβην ἐκ Στρασ-
βούργου καὶ Νανσύ, χωρὶς νὰ φαντασθῶ παντελῶς ὅτι μετ' ὀλι-
γίστας ἡμέρας ἐφ' ὅλων ἐκείνων τῶν μερῶν θὰ ἠνάπτετο πυρ-
καϊὰ τοῦ ἀπὸ κρίσεως κόσμου μεγαλειτέρου πολέμου. Οὐδὲ οἱ
ἐν Γαλλίᾳ διπλωμάται εἶχον ἀμέσως διακρίνη πλείονα ἐμοῦ.

***

Ἀφίχθεις εἰς Παρισίους, ἐκινδύνευσα νὰ φρονεθῶ (13 ἰουλ.)
ἐνεκα «ἀδίκου ἐπιθέσεως» αὐτοκινήτου ἀμάξης ἐναντίον μου
κατὰ τρόπον τοσούτου χωμεζοταγῶν, ὥστε ἀνέφικτον μοι εἶναι
Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

εισέτι νὰ ἐνθυμηθῶ αὐτόν, χωρὶς νὰ γελάσω διὰ τὸ πάθημά μου. Ὅταν ἡ ἀφυχος αὐτῆ κινουμένη λαίμηττός μου, συγκρουσθεῖσα, οἰοεὶ ὡς ἐν μονομαχίᾳ, μετ' ἄλλης ἀντιζήλου, ἀνήλθεν εἰς τὸ πεζοδρόμιον, ἐξ οὗ διέβαινον, παρισινή τοῦ ἐλαφροῦ κόσμου, ἐπίσης διαβάτις διὰ τὴν κακὴν μου τύχην, ὀρμητικῶς ἐναγκαλισθεῖσά με ἐν τῇ ταραχῇ της, ἐζήτηι νὰ τὴν σώσω ἐκ τοῦ καθ' ἡμῶν ταχέως προελαύνοντος ἐχθροῦ. Γέλωσ με κατέλαβε πρὸ τοῦ ἀδόξου ἐν τοιαυτῇ στάσει τέλους, ὅπερ ἡ σκληρὰ μοῖρα μοὶ ἐπεφύλασσε, καὶ τὸ ὅποιον βεβαίως ἤθελε διατυπαινοσθῆ διὰ τῶν ἐφημερίδων τῆς ἐπιούσης, ἴσως καὶ μετὰ εἰκό-

Δημοκρατία τοῦ Ἁγίου Μαρίνου — Λατομεῖα

νων καὶ σχολίων φαντασιωδῶν, εἰς βάρος μου, παρ' ὄλην τὴν ἀφρότητά μου! Σημειωτέον ὅτι ταῦτα ἐτελοῦντο ἀκριβῶς εἰς τὴν κεντροικωτέραν λεωφόρον τῆς ἀμαρτωλοῦ Μαγδαληνῆς (Boulevard de la Madeleine). Ἄλλ' ὁ δήμιός μας ἐκ θείας προνοίας ἀπώλεσε τὴν δύναμιν τῆς περαιτέρω κινήσεώς του. Ὡς ἐκ θαύματος ἐσώθημεν. Ἔσπευσα κατεπειγόντως νὰ σωθῶ καὶ ἐκ τῶν χειρῶν τῆς λιποψυχησάσης Γαλάτιδος, μεθ' ἧς μικροῦ δεῖν ἐκινδύνευσα ἀκουσίως νὰ συνταξειδεύσω μέχρι τοῦ Πλάστου — ἀντὶ τοῦ εἰς Λονδίνον ταξειδίου μου — ὡς ἀγγελιαφόρος τοῦ πρὸς τοὺς Σέρβους αὐστριακοῦ τελεσιγράφου. Ἐγγέλων μόνος, οὐδένα ἐκ τῶν διαβατῶν γνωρίζων, ἵνα τὸν σταματήσω καὶ τῷ διηγηθῶ τὸ ἐπεισόδιόν μου...

Τὰ προοίμια ταῦτα ἦσαν, ὡς φαίνεται, συμβολικὰ προαναγγελλόμενα τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς μου. Εἰς τὸν μελανὸν οὐρανὸν
 Authorized license under the terms of the CC-BY 4.0 International license.
 Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istor
 Restrictions apply.

τῆς Εὐρώπης ἤρξαντο διασταυροῦνται τηλεγραφικαὶ ἀστραπαὶ μετὰ βροντῶν. Ἐκ Βερολίνου ἐξηκοντίζοντο πρὸς τὴν Περουπόλιν καὶ πρὸς τοὺς Παρισίους, εἰς δὲ τὸ Λονδίνον δι' ἐμμέσου ὁδοῦ, οἱ ἄνθρωποι κεραινοὶ τοῦ ὑψηλοῦ Καίσαρος. Ἐγκαιρῶς ἐτράπη τὴν πρὸς τὸ Aix-les-Bains ἀγορᾶν. Δυστυχῶς δὲν μοι ἐπετρέπετο, παραμένων ἐν Παρισίοις, νὰ ικανοποιήσω τὴν περιέργειάν μου εἰς θεάματα διαβάσεως γεωματικῶν ἀεροπλοίων, διότι σὺν ἄλλοις, ἐκινδύνευον, ἐν περιπτώσει πολιτορκίας, νὰ γίνω καὶ κυνοφάγος, οἱ δὲ χρονογράφοι τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημεριδῶν, ἔλλειψαι ἀτιμίζου ἄλατος, θὰ μὲ κατήγγελλον, λόγῳ κροσοφαγίας, διὰ παραβάσιν ὄρκου, ὃν οὐδέποτε ἔδωκα.

* * *

Αἱ συγκοινωνίαι διεκόπησαν. Δέκα ἑκατομμύρια μαχητῶν τῶν γαλλοσυμμαχικῶν στρατιῶν, καὶ ἕτερα 8 τῶν γερμανοαυστριακῶν, ἐπευσεμένως ἐκλήθησαν εἰς τὰ ὄπλα. Τὸ ἀνθρωποσφαγεῖον ἤρξατο τὸ ἀπαισιον ἔργον του ἐν τῇ πεπολιτισμένῃ Εὐρῳπῇ μεθ' ὀρμῆς ἀκατασχέτου καὶ ἀγριώτερον ἐτι τῶν μεσαιωνικῶν χρόνων, ὅτε χάριν ἐγγυτέρας ἐξετάσεως τῆς θεωρίας τῶν ἀντιθέσεων, ἐνεθυμήθην νὰ . . . ἐπισκεφθῶ, δίκην ναυαγοῦ ταξειδιώτου ἐν τῷ πολεμικῷ κυκλῶνι, τὸν εἰρηνικώτατον Τιτᾶνα, ἐπὶ τῶν πελωρίων ὤμων τοῦ ὁποῖου ἀναπαύεται, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς εἰρηνείας τῶν ἀνθρωπίνων, τὸ πλέον νανοειδὲς πολιτικῶν ἄθυρμα τῆς γῆς!

Αἱ περιπέτειαί τῆς μικροσκοπικῆς δημοκρατίας τοῦ Ἁγίου Μαρίνου καὶ ἡ περιέργος πολιτικαὶ κατὰστασις κρατιδίου δεκακιςχιλίων ἀνθρώπων, κατοικοῦντων ἐντὸς 60 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, διεθνῶς ὅμως ἰσοτίμου πρὸς . . . τὴν θαλασσοκράτειραν Μεγάλην Βρετανίαν καὶ πρὸς τὴν ἀχανεστάτην Ρωσικὴν αὐτοκρατορίαν, μοι ἐφάνησαν ἄξια εὐρυτέρων ἐρευνῶν, ὃν καρπὸς ὑπῆρξεν ἡ πρὸ ὀκταετίας περὶ αὐτῆς δημοσίαις ἱστορικῆς μελέτης μου, χωρὶς ὅμως ποτὲ νὰ δυνηθῶ, ὅπως ἐπισκεφθῶ τὸν Τιτᾶνα.

Τῇ 1ῃ αὐγούστου 1914 ἰστάμην, εἰς ὕψος 738 ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης μέτρον, ἐν τῇ ὑψηλοτέρῃ αὐτοῦ κορυφῇ.

Ἐκ τοῦ βράχου (Rocca) ἐκείνου διακρίνονται 11 πόλεις καὶ πλεόν τῶν 100 κομῶν καὶ ἐπαύλεων. Τὴν ἱστορίαν αἰῶνων 15 καὶ τὴν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως σύγχρονον κατάστασιν, περιέγραψα παραθέσας καὶ ἱκανὰς εἰκόνας. Ἐν ἐποχῇ τῆς κλαγγῆς τῶν αἰμοσταγῶν ὄπλων ἑκατομμυρίων μαχητῶν προτιμῶ ναναφέρω ἐνταῦθα μόνον τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις τοῦ Ἁγίου Μαρίνου. Σύμπασα ἡ μόνιμος στρατιωτικὴ δύναμις τῆς ἐπικρατείας σύγκειται ἐξ ὀκτώ (ἀριθ. 8) χωροφυλάκων ὑπὸ ἓνα ἐνωματάρχην, χάριν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, ἣτις σπανιότατα διαταράσσεται. Ἐπὶ τοῦ δεσμοτηρίου, σχεδὸν συνεχῶς, ἀνυψοῦται σημαῖα λευκῆ εἰς ἔνδειξιν ἑλλείψεως πελατῶν. Ἐξαιρετικῶς τὴν ἡμέραν τῆς ἐπισκέψεώς μου εἶχεν ἓνα κατάδικον δι' ὑπέρβασις ἀμύνης, μεθ' οὗ καὶ ἐπ' ὀλίγον συνωμίλησα ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς δεσμοφυλάκος. Πλὴν τῆς χωροφυλακῆς ὑπάρχει καὶ φρουρὰ τιμητικῆ τοῦ Ὑπάτου Συμβουλίου ἐξ 26 ἀνδρῶν καὶ 34 ἐφέδρων. Ἡ δὲ πανστρατιά, ἐν στιγμῇ κινδύνου καλουμένη διὰ τῆς κρούσεως τοῦ ἐν τῷ βράχῳ κώδωνος, σύγκειται ὑπὸ 38 ἀξιωματικῶν καὶ ὑπὸ πάντων τῶν δυναμένων φέρειν ὅπλα, ἀνερχομένων εἰς χιλίους περίπου.

Ἄμα εἰσελθὼν εἰς τὸ ἄστυ τῆς ἀριστοκρατικῆς δημοκρατίας, αὐτοστιγμῆ ἐπεσκέφθην, χωρὶς βεβαίως νὰ ἐγγραφῶ εἰς βιβλίον τι, τοιοῦτου μὲ ὑπάρχοντος, τὸν βασιλεύοντα πρόεδρον τῆς δημοκρατίας (presidente regente) κ. Domenico Fattori, τέως δικηγόρον καὶ συμβολαιογράφον, τὸν ἐκ τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως ἐκλεγέντα. Ἐπίσης τὸν γενικὸν γραμματέα, ὄντα συγχρόνως καὶ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν υποθέσεων (οἰονεὶ) ὑπουργόν. Ὁ ἕτερος τῶν βασιλευόντων συγκυβερνητῶν (capitani regenti), ἐκ τῆς λαϊκῆς τάξεως ἐκλεγόμενος, ἐδρεύει εἰς τὸ Borgo Maggiore.

Αἱ περαιτέρω λεπτομέρειαι παρατηρήσεων, κρίσεων καὶ σκέψεών μου δὲν εὐρίσκουσι θέσιν ἐν βραχυτάτῳ σκαλαθύρματι. . . Γενματίσας εἰς τὸ Albergo Ristorante Titano, ἐπανῆλθον δι' αὐτοκινήτου ἀμάξης εἰς τὸ Ἀρίμινο (Rimini) μετὰ πορείαν ὥρας 1.15'. Εἰς τὸ ἀληθῶς ὠραῖον Grand Hôtel ἐκδυθεὶς, ἐλούσθην παρὰ τὴν ἀμμόδη ἀκτὴν, κατὰ τὰ ἐκεῖ εἰθιζόμενα, εἰς τὰ γαλιναῖα ὕδατα τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, καθ' ὃν χρόνον ὁ γαλλοαγγλικὸς στόλος, οὐχὶ εἰς πολὺ μεγάλην ἐκεῖθεν ἀπόστασιν, ἐξελιπάρει πρὸ τῆς Πόλεως τὸν αὐτοκρατῶν στόλον νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ναυστάθμου, ὅπως δι' ὀδίδων τὸν χαιρετίσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐκ πολλῆς μετριοφροσύνης δὲν ἐνεφανίζετο. . . Οὐδὲ μέχρι σήμερον εἶδειξε διαθέσεις ἐξόδου.

* * *

Ὑψαύχην, ὁ Τῆτὰν ἐπὶ ἔτη 1500 περίπου συνεχῶς ἔμεινε ἐλεύθερος. Οἱ Ἁγιομαρινῖται ἠδυνήθησαν, ὅτε μὲν διὰ τῆς διπλωματικῆς δεξιότητος, ὅτε δὲ διὰ τῆς γενναιότητός των, ἐπιτυχῶς ἐνέπνευσαν τὸν ἄριστον ἄνδρα τῆς παποκρατίας μεγίστων κινδύ-

νον. Ὁ Μέγας Ναπολέων, σεβασθεὶς τὴν μικροσκοπικὴν πολιτείαν, οὐ μόνον διετήρησεν αὐτὴν «*comme un échantillon de république*», ἀλλὰ καὶ προέτεινε τὴν ἐπέκτασιν τῶν ὁρίων, ἦν ὁμως οἱ σοφοὶ πολῖται αὐτῆς ἐν τῇ ὀλιγαρχείᾳ τῶν ἀπέκρουσαν. Οὕτω δὲν ἐκινδύνευσαν ἐν ἔτει 1815 ὑπὸ τῆς ἀνιέρου ἱερᾶς συμμαχίας, ἐπέβαλον δὲ τὸν σεβασμὸν μετ' ἐμπιστοσύνης εἰς τὸν Βίττωρα Ἐμμανουήλ. Καὶ εἰς τὸν μετ' οὐ πολὺ χαραχθησόμενον νέον τῆς Εὐρώπης χάρτην τολμῶ νὰ προεῖπω, ὅτι τὰ ὅρια τοῦ Ἁγίου Μαρίνου θέλουσι μείνῃ ἀμετάβλητα, ἄνευ δαπάνης καὶ ἐνὸς κἂν φράγκου περιπλέον χάριν τῆς ἀόπλου οὐδετερότητός του.

Κατὰ τὴν εἰς τὸν Τιτᾶνα ἐπίσκεψίν μου ἐπεισθὴν, ὅτι βιοῖ ἐκεῖ ἀληθῶς κοινωνία ἐλευθέρων, ἐν ἀκινήσιᾳ ἄνευ προόδου, μετὰ φυτοζωίας, ἣτις μοὶ φαίνεται προτιμότερα μόνον ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ, ὅσάκις οἱ λαοὶ δὲν κυβερνοῦνται δι' ἀληθοῦς μὲν κοινοβουλευτισμοῦ ἀλλὰ μετὰ ἡρωϊκῆς καὶ συνετῆς βασιλείας.

Ἐν «Ἡλυσίῳ» Καλλιθέας Ἀθηνῶν τῇ 3/IX/1914.

Γ. Ν. ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ

Ρ Η Μ Α Δ Ι

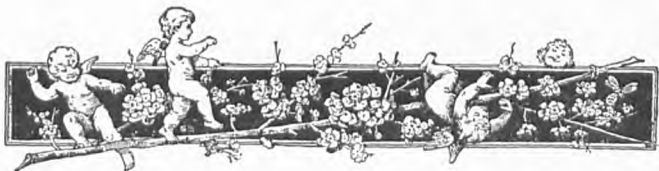
- Γιατ' εἶν' ἡ στράτα θλιβερὴ καὶ τὸ ποιάμι βοῦροκος;
- Διάβηκε ὁ Χάρος, ὁ Χαμός, ὁ Χαλασμός, ὁ Τοῦροκος.
- Ἐδῶ ἦταν κάποτε χωριό, τί νᾶχῃ τώρα γίνει;
- Ὁ Τοῦροκος ἔβαλε φωτιά καὶ τῶφαγεν ἐκεῖνη.
- Καὶ ποῦ εἶνε ἡ ὠμορφή ἐκκλησιὰ μὲ τ' ἅγιο εἰκονοστάσι;
- Σ' αὐτὴν ἐπροτωροχίτηκεν ἡ φλόγα πρὶν χορτάσι.
- Καὶ ποῦνε οἱ ρειοὶ καὶ ποῦνε ἡ ρειῆς καὶ τοῦ χωριοῦ τ' ἀσκέρι;
- Σὰν πρόβατα τοὺς ἔσφαξε τοῦ τοῦροκου τὸ μαχαίρι.
Δὲν κλαῖο τὴ στράτα θλιβερὴ καὶ τὸ ποιάμι βοῦροκο,
γιατὶ κ' ἐκεῖνη ὅπως κ' αὐτὸ δὲν θὰ ξανάϊδη τοῦροκο.
Δὲν κλαῖο τ' ἀξέχαστο χωριό, γιατί κ' ἐκεῖνο πάλι
ἀνάμεσ' ἀπ' τῆς στάχτες του καινούριο θὰ προβάλλῃ.
Δὲν κλαῖο ἐκεῖνους ποῦ ἔσφαξε τοῦ τοῦροκου ἡ ἄγρια λάμα,
γιατ' εἶνε μάστιγες καὶ ζοῦν μὲ τοὺς ἀγίους ἀνάμα,
Μόν' κλαῖο τὴν ὠμορφή ἐκκλησιὰ, ποῦ καίγοντας λιβάκι
Χρόνια καὶ χρόνια ἐπρόσμενε Ἀνάστασι νὰ κἀνη.

(6 Φεβρ. 1913)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosia
Restrictions apply.

ΕΠΑΡΧΙΑΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

“ΟΙΝΟΣ ΕΙ ΚΑΙ ΕΙΣ ΟΙΝΟΝ ΑΠΕΛΕΥΣΕΙ,,

ΕΙΣ τὴν εἴσοδον τοῦ χωριοῦ εἶχεν ὁ Μπαρμπασταμάτης τὸν καφενέ του. Ἐνα εὐρύχωρο μαγαζί κατὰ τὸ ἥμισυ στρωμένο μὲ σανίδια καὶ κατὰ τὸ ἄλλο ἥμισυ μὲ χῶμα-κοκκινόχωμα, πασπαλισμένο μὲ ψιλὴ ἄμμο. Εἰς τὸ βάθος τοῦ μαγαζιοῦ ἦτο τὸ γιατάκι τοῦ Μπαρμπασταμάτη, — ἓνα μικρὸ παντάρι δυό-δυόμισυ μέτρα πρὸ ψηλά ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Εἰς τὴν βορεινὴ γωνιά ἦτον τὸ τζάκι, ποῦ ἐψήνοντο οἱ καφέδες καὶ ἡ φασκομηλιά, καὶ στὴν δυτικὴ γωνιά — δυὸ μεγάλα βαρέλια μὲ κρασί καὶ ἓνα μικρότερο μὲ γλυκάδι. Ἐνας μακρὺς, ξύλινος, γυμνὸς καναπές καὶ μερικά καθίσματα σανιδένια, χαμηλά, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ δύο κορμοὶ βαθουλοί, χρησιμεύοντες ἐπίσης διὰ καθίσματα. Ἦσαν οἱ κορμοὶ αὐτοὶ σπόνδυλοι πελωρίου ψαριοῦ ἀλιευθέντος, ἢ μᾶλλον ἐσοκείλαντος εἰς μίαν ἀκτὴν τοῦ νησιοῦ πρὸ πολλῶν χρόνων, καὶ τέσσαρα-πέντε ξεχαρβαλωμένα τραπέζια. Ἐπάνω εἰς ἓνα ράφι, παρὰ τὴν ἐστίαν, ἐστέκοντο ἐπιδεικτικὰ τρεῖς ναργιλέδες μὲ τὰ μαρκοῦτσια των, παλαιὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα ὁ Μπαρμπασταμάτης εἶχεν ἀγοράσει ἀπὸ τὴν Πόλιν πρὸ τῆς Ἐπαναστάσεως, ὅταν ἀκόμη ἐταξίδευε λοστρόμος μὲ τὰ ψαριανὰ καράβια, πέντ' ἕξ φλυντζάνια εὐμεγέθη διὰ τὴν φασκομηλιά, γωνιώδη καὶ ξεχειλωμένα, τριανταφυλλιά μὲ χρυσοῦς κοσμήματα καὶ χωρὶς πατάκια. Καὶ τοῦ καφέ τὰ φλυντζάνια, ἑπτὰ ὀκτὼ καὶ ἀπ' αὐτὰ, ἦσαν σχετικῶς μεγάλα, χορταστικά.

Ὁ καφενὲς τοῦ Μπαρμπασταμάτη εἶχε τοὺς τακτικοὺς πελάτας του, οἱ ὅποιοι τὴν αὐγὴ, χειμῶνα-καλοκαίρι, μετέβαιναν νὰ πάρουν τὸ κριθάρι των, ὅπως ἔλεγεν εὐφυολογῶν ὁ γέρω-Σφυριδός, ἔχων πείραν τῆς ποιότητος τοῦ καφέ.

— Καὶ πάρε, καὶ ἴμενε Σταμάτη, καὶ λιγάκι καφέ νὰ βάλῃς στὸ κριθάρι, — τοῦ ἔλεγε.

— Δὲ σὲ κοντυλιάζει; κ' ἔτσι! τοῦ ἀπεκρίνετο ἀπὸ τὸ τζάκι ὁ

Και ὁ γέρω-Σφυρίδος ἐκουνοῦσε τὸ κεφάλι σιωπῶν.

"Ἦξευρε ὁ Μπαρμπασταματίης τί καφέ πίνει καθέννας ἀπὸ τοὺς πελάτας του, βαρὺ γλυκὸν ἢ μέτριον ἢ σαντέδικον, καὶ οὔτε ἐδέχτο νὰ τοῦ εἰπῆς: κάμε μου καφέ' σοῦ τὸν ἔφερνε, τὸν ἤθελες δὲν τὸν ἤθελες, καὶ ἦσο ὑποχρεωμένος τὸν ἤθελες, καὶ ἦσο ὑποχρεωμένος τὸν πηγῆς. Μήτε ἐτόλμα κανεῖς νὰ παραπονεθῆ, ὅτι ἀργεῖ ὁ καφές, ἢ νὰ κυπήσῃ τὸ τραπέζι· ἔπρεπε νὰ χάσῃ κάθε ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἔπινε καφέ!

Ὁ Μπαρμπασταματίης ἔρριχνε μιὰ ματιά ἀποπάνω ἀπὸ τὰ γυαλιά του καὶ ἔδλεπε ποῖος ἤρχετο καὶ ἔσημειωνε τὴν σειρὰν του. Μὰ ἤμποροῦσε νὰ βιάζεσαι — ὁ Μπαρμπασταματίης δὲν εἶδε προσοχὴν — καθέννας μὲ τὴν σειρὰν του.

Τὸ ἀπόγευμα, τὸ καφενεῖον ἤλλαξε σκηνογραφίαν καθὼς καὶ οἱ πελάται. Ἡ φωτιά ἔσβυνε, τὰ ποτήρια τοῦ νεροῦ καὶ τὰ φλυτζάνια ἔδιναν θέσιν εἰς τὰ ποτήρια τοῦ κρασιοῦ, εἰς τὰ λαγγίνα, εἰς τὰ τενεκεδένια ἐκατοσταράκια, στὶς μισές καὶ κάποτε στὶς ὀκάδες. Ἀπὸ τὸ μεσημέρι καὶ ὕστερα εἰς τὸ σεμνὸν καὶ ἀμίλητον καφενεῖον, ἐλάμβανε τὰ σκῆπτρα του ὁ θορυβώδης Βάκχος μέχρι βαθείας νυκτός. Πελάται ἀπογευματινοὶ ἦσαν ὀλίγοι καὶ καλοὶ — τρεῖς, ἓνας σιδηρουργὸς Δημήτριος ἐπονομασθεὶς Καντάρης διότι ἐπεσκεύαζε καὶ καντάρια, ἡλικίας 60-65 ἐτῶν, φαλακρὸς ἐντελῶς, αἰωνίως ἀσκεπής, αἰωνίως ἄπλυτος, αἰωνίως καγχαζῶν καὶ αἰωνίως μεθυσμένος. Ἀμακατζῆς δὲ πρώτης τάξεως καὶ φρικώδης βωμολόχος. Ὁ Ἀντώνης ὁ ἐπονομασθεὶς Δημόσιος, διότι ἐξετέλει καὶ χρέη δημοσίου κήρυκος, κοντόν καὶ στιβαρὸν γερόντιον, ἤρεμος, ὅταν ἀρνάκι, ὅταν ἦτο νηστικός, καὶ μετὰ στωϊκότητος δεχόμενος τὰ πειράγματα τῶν παιδιῶν, ὅταν εἰς τὸ μέσον τῆς ἀγορᾶς ἐπρόκειτο νὰ διαλαλήσῃ κανὲν ἐμπόρευμα, θηριώδης δὲ ὅταν ἦτο μεθυσμένος, πρᾶγμα ποῦ τοῦ συνέβαινε πολὺ συχνά· καὶ ὁ γέρω-Σφυρίδος, ἓνα ἰσχνόν, ὑψηλόμενον καὶ λιπόσαρκον γερόντιον μὲ βράκκαν.

Ὁ μπαρμπα-Σταματίης

χειμῶνα. Ἀρχαῖος γραμματοδιδάσκαλος εἰς παλαιὰν ἐποχὴν, μὲ κάποιαν μόρφωσιν, καὶ ψάλλτης εἰς τὸν Ἅγιον Μηνᾶν. Οἰνοπότης δὲ φοβερός.

Αἱ πρῶται σπονδαὶ ἤρχιζον, μὲ ὀλίγο χταποδάκι μεζέ, ἀπὸ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας καὶ ἐτελείωναν μετὰ τὸ μεσονύκτιον συνήθως, ὅτε καὶ οἱ συμπόται τρικλιζόντες ἀπεχωρίζοντο.

Ἐχώλαινε ὀλίγον ὁ Μπαρμπασταμάτης ἀπὸ μίαν πληγὴν ποῦ εἶχε πάρει κατὰ τινὰ ναυμαχίαν. Ἐφοροῦσε τὴν ἡρώϊκην βράκαν

«... δεχόμενος τὰ πειράγματα τῶν μικρῶν...»

καὶ φέσι τουνεζίνικον, μόλις κεκλιμένον δεξιά. Εἶχε τὰς κνήμας γυμνὰς καὶ νευρώδεις καὶ σπιθαροὺς τοὺς βραχίονας. Ἀλλὰ τὰ ἔτη τοῦ εἶχον κυρτώσει τὸ σῶμα καὶ τὸ βῆμα του δὲ δὲν ἦτο σταθερόν. Εἶχε καρδίαν ἀγαθὴν ὡς παιδίου, ἀλλ' ἦτο δξύθυμος μέχρι παραφροσύνης. Ἐξῆ μόνος εἰς τὸ μόνον κτῆμα ποῦ τοῦ ἔμεινε, διότι, ὅτι ἄλλο καὶ ἂν εἶχε τὸ ἐπρόικισε τῆς κόρης του. Ἦτο ὑπερήφανος, δὲν ἤθελε νὰ διδῆ βάρος εἰς κανένα καὶ ἐπρότίμησε νὰ ὑποφέρῃ μόνος, χωρὶς καμμίαν περιποίησιν, παρὰ νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ σπίτι

τῆς κόρης του καὶ νὰ τῆς δώσῃ ἐνόχλησιν. «Ἐγὼ εἶμαι γέρος καὶ παράξενος, δὲ θέλω νὰ μὲ βαρεθῆτε. Ἐρχου, ὅταν θέλεις νὰ μὲ βλέπῃς» ἔλεγε τῆς κόρης του.

Κ' ἐκείνη, ποῦ ἤξευρε τὸν χαρακτῆρα του, δὲν ἐπέμενε. Τοῦ ἐπήγαινε κάποτε κανένα μεζέ· στὴν ἀρχὴ αὐτὸ τὸν εὐχαριστοῦσε, ἀργότερα ὁμως καὶ αὐτὸ τὸ εὐρῆκε περιττόν καὶ δὲν τὸ ἐδέχετο.

Ὅπισω ἀπὸ τὸ μαγαζὶ ὑπῆρχε ἓνας ἀλλόγουρος, μέρος τοῦ ὁποῖο εἶχε καλλιεργήσει, ἐφύτευσε μαντζουράναν, βασιλικό, θυσόμο, κόστα καὶ ζαφειρί, ἢ πρῶτες δὲ βιολέτες, ποῦ ἤθελε στολισθῆ ὁ ἐπιτάφιος. Μανιὰ Πικραμενὸν 17224 π. 50 κηπάριον τοῦ Μπαρμπασταμάτης

σταμάτη, καὶ τὰ κορίτσια τοῦ νησιοῦ τὸ ἤξευραν, ἀπευθύνοντο εἰς αὐτόν καὶ ὁ ἀγαθὸς γεροντάκος προθύμως ἐλεηλάτει τὸν ἀνθρώπου του.
 Ἐφοροῦσε πάντοτε μίαν λευκοτάτην ποδιά. Τὸν χειμῶνα ἐφοροῦσε σκούρο βρακί, τὸ καλοκαίρι ἄσπρο· οὐδέποτε ἐδλεπες κη-

«Ἡ τετρανδρία ἄρχισε σιγά-σιγά νὰ κουτσοπίνη...»

λιθα ἐπάνω εἰς τὴν χιονάτην βράκα του. Καὶ τὰ ἀσπρόρουχά του ἔλαμπαν ἀπὸ καθαριότητα. Τὰ σκεύη τοῦ καφενείου ποτήρια, φλυτζάνια, κουταλάκια ἦσαν ἀμέμπτου καθαριότητος. Τώρα, ἂν ὁ καφές ποῦ ἔδινε ἦτον κατὰ τὰ τρία τέταρτα κριθάρι, ἀλλ' ἦταν ἕμως χαμηλότερον.

και ή ψυχή του καθαρά. Θεός φυλάξοι ν' αδικήσῃ κανένα! αλλά και εις κανένα δέν επέτρεπεν αδικίαν. Τό μόνον του ελάττωμα, ελάττωμα θανάσιμον, ήτο ή μέθη. Τό κρασί του ειχε γείνει πλέον πάθος, αλλά και ποῦ έμεθοῦσε, ουδέποτε παρεστράπη — ένα μεθῦσι ήρεμον, παρατεταμένον με διακοπὰς κατά τὰς προμεσημβρινὰς ὥρας. Μπορεῖ νά πῆ κανείς, πῶς τὰ δύο κρασοθάραλα, τὰ ὁποῖα

«Παρετήρησαν κόσμον συνηγμένον»

έπιμελῶς εφρόντιζε κάθε χρόνο νά γεμίξῃ με τό προϊόν τῆς ἀμπέλου του, ἐχρησίμευαν ἀποκλειστικῶς πρὸς ἴδιαν και τῶν στενῶν φίλων του χρῆσιν. Ὅταν ή τετρανδρία ἤρχιζε σιγά-σιγά νά κουτσοπίνῃ και ἤρχετο στό κέφι, ὁ γέρω-Σφυρίδος ἀπαραιτήτως ἤθελε νά φάλλῃ, ὑποβοηθούντων τῶν ἄλλων, τό τροπάριον τοῦ Ἁγίου τῆς ἡμέρας. Ὁ Καντάρας ήτον ὁ σαχλοαστεῖος τῆς συντροφιάς και ἅμα ἐτελείωνεν ή φαλαμφδιά, αὐτός προσεπάθει νά ποικίλλῃ τήν ὁμήγυριν με ἀνέκδοτα κατά τό μάλλον και ἤττον ἄκοσμα, πρᾶγμα τό ὁποῖον εις μὲν τόν γέρω-Σφυρίδον ἐπροξέειν μεγάλην εὐχαριστήσιν, εις δὲ τόν Μπαρμπασταμάτην ἀηδίαν, τόσον, ὥστε δια νά μήν ἀκούῃ τις σαχλαμάρες τοῦ Καντάρου, ὅπως ἔλεγε, ἐσηκῶνεντο κ' ἐπήγαινε ν' ἀπογεμίσῃ τό λαγήνι, μορφάζων δυσaréστως. Ὅταν τό τρίτον και τό τέταρτον λαγήνι ἐτελείωναν, τότε ἐγίνετο κάποιον διάλειμμα, διότι τὰ πόδια τοῦ Μπαρμπασταμάτη ἐθάρυναν, ἐδυσκολευετο νά σηκωθῇ δια νά ξαναγεμίσῃ τό λαγήνι και κατελαμβάνοντο και οἱ τέσσαρες ἀπό ἀφασίαν και νάρκη, ἐξάπλωναν εις τὰ καθίσματα των, ἐκρεμοῦσαν τὰ χέρια των και ἐρρεγγον, ἐνῶ τό ἀμυδρόν φῶς τῆς λάμπας τοῦ πετρελαίου ἐφώτιζεν ἀσθενῶς τὰ ρικινά πρόσωπά των. Δέν παρήρχετο ὁμως πολὺ και τό νέφος τῆς μέθης διελύετο και οἱ συμπόται ἤρχιζον με νέον μένος τὰς σπονδάς.

Ἡ μύγιες κατά
 Authorized by the National Library of Greece for the year 2024
 Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
 Restrictions apply.

νέφγη ἐπεκάθηγτο ἐπάνω εἰς τὰ γεμάτα ἀπὸ σταφύλια κοφίνια, ποῦ ἐκουβαλοῦσαν ἀπὸ τ' ἀμπέλια εἰς τὰ πατητήρια. Τὰ βαρέλια πλυμένα καὶ εἰς βαρελοστοιχίας ἀτέρμονας ἀνέμενον νὰ δεχθοῦν τὸ κρασί, καὶ ἦταν ἀφθονον ἐκείνη τῇ χρονιά. Χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις διὰ τοῦς κρασοπατέρας.

Καὶ ὁ Μπαρμπασταμάτης ἐτρύγησε τὸ ἀμπέλι του καὶ ἐπρόκειτο νὰ πατήσῃ ὁ ἴδιος, ὅπως ἔκαμνε πάντοτε, τὰ σταφύλια στὸ πατητήρι τοῦ κουμπάρου του Μπαλάφα, ποῦ σὰν κουμπάρος του ποῦ

«Ἦσαν τὰ πτόματα τοῦ μπαρμπασταμάτη καὶ τοῦ Ἀντώνη»

ἦτον, δὲν θὰ τοῦ ἐπαιρνε νοίκι γιὰ τὴν καρούτα. Ἔστι δὲ καρούτα ὑπερμεγέθης κυλινδρική βαρέλα ἐπάνω στενή καὶ κάτω πλατυτέρα. Ἐνα-ἐνάμισυ μέτρον ἀπὸ τὸ ἐπάνω χεῖλος τῆς βαρέλας αὐτῆς ὑπάρχει διάζωμα ἐσωτερικόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζονται κινηταὶ σανίδες, καλύπτουσαι ἀραιῶς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ διαζώματος. Ἐπὶ τῶν σανίδων αὐτῶν ρίπτονται τὰ σταφύλια, τὰ ὅποια πιέζει διὰ τῶν ποδῶν ὁ πατητής καὶ ὁ μούστος στραγγίξει εἰς τὸ βάθος τῆς καρούτας ὅπου ἀκολούθως ρίπτονται καὶ τὰ τοῖπουρα μετακινουμένων τῶν σανίδων.

Ἔπρεπε νὰ σηκωθῇ πολὺ πρῶτ' ὁ Μπαρμπασταμάτης διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὸ πατητήρι καὶ ἐπειδὴ ἡ νυκτερινὴ κρασοκατάνυξις εἶχε παραταθῇ πέραν τοῦ μεσονυκτίου, ἐγένετο ἀπόκασσις καὶ μὴ διακοπῇ.

Authorized licensed use limited to: 172.24.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimos

Restrictions apply.

τὸ γλέντι, καὶ τὴν αὐγὴ ν' ἀρχίσῃ ἢ ἐργασία. Οἱ συμπόται τοῦ ἐπρότειναν νὰ τοῦ βοηθήσουν εἰς τὸ πάτημα, ἀλλ' ὁ Μπαρμπασταματῆς ἠρνήθη διαμαρτυρόμενος, ὅτι ὁ μὲν Καντάρας ἦτον ἰκανὸς νὰ τοῦ πιῇ μούστο ὅλο τὸ κρασί του, ὁ δὲ Σφυρίδος νὰ τοῦ τὸ μαγαρίσι, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ὁ ψάλτης ἔπασχεν ἀπὸ ἀκράτειαν τῶν οὐρῶν. Τέλος κατόπιν τῆς ἐπιμονῆς τῶν φίλων του ὁ Μπαρμπασταματῆς συγκατετέθη νὰ δεχθῇ βοήθην καὶ συμπατητῆν του τὸν Ἀντώνη. Κ' ἔτσι, τρικλιζοντας ὁ Μπαρμπασταματῆς μετὰ τοῦ Ἀντώνη ἐπῆγαν νὰ πατήσουν σταφύλια, ὁ δὲ Καντάρας καὶ Σφυρίδος ἐπῆγαν νὰ κοιμηθοῦν.

Οἱ δύο τελευταῖοι τὸ ἀπόγευμα τῆς ἄλλης ἡμέρας συνηντήθησαν φρέσκοι-φρέσκοι ἔξω ἀπὸ τὸ καφενεῖον τοῦ Μπαρμπασταματῆ, διὰ ν' ἀρχίσουν ἐκ νέου τὸ σύνηθες γλέντι, ἀλλὰ τὸ καφενεῖον ἦτο κλειστὸν καὶ ἀπόρησαν. Τὸ πάτημα τῶν σταφυλιῶν ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τελειώσει. Ποῦ νὰ πῆγῃ ὁ Μπαρμπασταματῆς; Ἐοκέφθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ μεταβοῦν εἰς τὸ πατητήρι διὰ νὰ ἰθοῦν τί συμβαίνει.

Δὲν ἀπείχον ἑκατὸ μέτρα ἀπὸ τὸ πατητήρι, ὅταν παρετήρησαν κόσμον συναγμένον. Ἐγύρισε ὁ ἕνας καὶ εἶδε τὸν ἄλλον μὲ γουρλωμένα μάτια. Κάτι ἀπαίσιον ἐπέρασε ἀπὸ τὸν νοῦν των, ἀλλὰ ἔκρυψαν καὶ οἱ δύο τοὺς διαλογισμοὺς καὶ ὑποψίας των. Ἡθέλησαν νὰ ἐπιταχύνουν τὸ βῆμα, ἀλλὰ τὰ γόνατά των ἔτρεμαν.

— Κουράγιο, Δημήτριε, νὰ πᾶμε κοντά, εἶπεν ὁ γέρω-Σφυρίδος.

— Ἐχει γοῦστο νάπυσε κανένας τους στὴν καροῦτα! εἶπεν ὁ Καντάρας.

Ὅταν ἐπλησίασαν, ὄξεια ὀσμὴ μούστου προσέβαλε τὴν ὄσφρησιν των. Πέντε δέκα ἄνθρωποι προσεπάθουν νὰ μεταφέρουν ἔξω ἀπὸ τὸ πατητήρι κάποιους ὄγκους... Ἦσαν τὰ πτώματα τοῦ Μπαρμπασταματῆ καὶ τοῦ Ἀντώνη τοῦ Δημόσιου. Εἶχαν πνιγῆ μέσα εἰς τὸ κρασί τῆς καροῦτας...

Ἐστάθησαν ἀπολιθωμένοι οἱ δύο γέροι, ἔβγαλεν ὁ Σφυρίδος τὴ ψάθα του κ' ἐσταυροκοπήθη, ἔπειτα, προσηλώσας τὸ βλέμμα ἐπὶ τῶν πνιγέτων, ἐκούνησε μελαγχολικὰ τὴν κεφαλὴν του κ' ἐψιθύρισε παρῳδῶν:

— «Ὅϊνος εἶ καὶ εἰς οἶνον ἀπελεύσει!»

ἌΓΑΘ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

* Ἐὰν ἕκαστος ἦτο εὐτυχὴς ὅσον τὸ ἀξίζει, τότε οἱ δυστυχεῖς θὰ ἦσαν πολὺ περισσότεροί εἰς τὸν κόσμον.

* Τὸ πνεῦμα εἶνε ἡ λάμψις, ὄχι ἡ δύναμις τῆς ψυχῆς.

* Ὅλοι ζητοῦν νὰ ἐπιδειξοῦν πνεῦμα. Καὶ ὁμοῦς εἶνε δυστυχὴς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ παρὰ πνεῦμα μόνον.

Σκίτσα από την Σμύρνην.— Σμυρναῖοι οργανολαίχται

ΣΜΥΡΝΕΪΚΕΣ ΗΘΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

ΠΟΧΕ δὰ τάμμα κάθε χρόνο, παραμονή τῆς Παναγίας, ἢ κώνα Γιαννοῦλα ἢ Ἀσίκαινα νὰ πηγαίνη στο πανηγύρι τοῦ Μπουρνόβα¹⁾ ποῦ μαζευότανε ἡ γῆς κι' ὁ κόσμος γιὰ τὴ Μεγαλόχαρη καὶ γιὰ τοὺς μπάλους, ποῦταν ξακουστοὶ στὴ Σμύρνη γιὰ τὴ ζωηρότητά τους καὶ τὰ γλέντια τους. Ἦτανε μπουρνοβαλιά γέννημα θρέμμα, εἶχεν ἀδερφές καὶ φιληνάδες καὶ γνωστὲς στο ἔμπορο χωριό, καὶ σὰν πῆγαινε, θυμότανε τὰ νεῖατα τῆς καὶ τὰ παλιὰ τῆς χρόνια, ποῦ λώλαινε κόσμο στο πανηγύρι με τὴν ἑμορφιά καὶ τὸ χορὸ τῆς.

— Τί μπάλοι, συμπεθέρα μου! ἔλεγε, μέσα στο βαγγόνι, στὴ μητέρα τοῦ γαμπροῦ, ποῦχε ἀρραβωνιασμένη τὴ μεγάλη κόρη τῆς. Ἐκεῖνος ὁ Μπινέττας²⁾, με τὸ ξακουστό του τὸ βιολὶ μαζευε κόσμο καὶ ντουκιὰ γιὰ νὰ τὸν ἀκούσῃ. Τοῦχανε δὰ βγάλει καὶ ρίμα μέσα στὴ Σμύρνη:

*Σὰν τοῦ Καρίτη τὸ ψωμί, τοῦ Ἀριστείδη ἡ γόβα,
Καὶ τοῦ Μπινέτα τὸ βιολὶ δὲν ἔχει σ' ἄλλη χώρα.*

Ἄμ' ὁ Κόκκινος με τοὺς μανέδες του νεκρὸ ἀνάστηνε. Τί Ταμπαχανιώτικο, τί Γιαννιώτικο, τί χωριανὸ θές! Καὶ τὰ τραγουδιὰ του ταιριαστά. Ἦρχότανε νὰ σὲ χαρῶ οὐλοὶ οἱ πλούσιοι, οἱ ἐμπό-

1) Προάστειον, ἐν εἶδος Κηφισιάς τῆς Σμύρνης. Ἄπεξε σιδηροδρό. ἐν τέταρτον τῆς ὥρας. Ἰδιαιτέρως κατοικία τῶν Ἀγγλων, με ἀμιγῆ ὁμως ἑλλην. πληθυσμὸν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ χωριοῦ. Τὸ πανηγύρι γίνεται τὸ Δεκαπενταύγουστο. — 2) Ἱστορικὸν πρόσωπον, καθὼς καὶ ὁ Κόκκινος, ὁ πατέρας τοῦ ὑψιφώνου Κοκκίνου τοῦ Ἑλλην. Μελοδοσάμτου.

Authorized translation used limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 11/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimos

Restrictions apply.

ροι, ὅι μι πεξεστενληδες, κ' οἱ Ἑγγλέζοι τοῦ Μπουρνόδα. Ἴτι κόσμος στοῦ Βροῦχα, στ' Ἀλανάκι, ποῦ τραγουδοῦσε ἡ Κιόρ Κατίνα κι' ἡ Ἑφταλία, ἐκεῖνα τὰ σαρκιά τὰ σεβδαλήδικα, στή Χαθοῦζα ποῦ φιορίζεν ὁ Καθῆς ὁ κουτσός με τή κόψα του! Ἄχ, καῦμένα χρόνια!

Καί ἡ Ἀσίκαινα διώρθωνε τὸ σκούφωμά της ποῦ πήγαινε κ' ἤρχότανε ἀπὸ τή συγκίνηση. Ἡ συμπεθέρα της — ἡ Ζαφεῖρα τοῦ Γκαβοῦ — μιὰ στεγνὴ γρηά, μετὸ μαῦρο φακίολι, κούνησε τὸ κεφάλι της λυπητερά:

— Ἄχ! καψο-Γιαννοῦλά μου, γιὰ σὰς ἦταν ὁ κόσμος. Ἐμεῖς δὲν χαρήκαμε νειάτα. Ποῦ νὰ δοῦμε πανηγῶρι, ἐγὼ κ' ἡ ἀδερφή μου, ποῦ δουλεύαμε σάν τὰ σκυλιὰ ἀπὸ τὸ πρωῒ ὄς τὸ βράδυ, γιὰ νὰ θρέψουμε ὄχτῶ παιδιὰ καὶ μάννα χήρα. Ἀπὸ τὰ χαράμματα αὐτὴ τὴν ἐποχὴ πήγαινα στὰ σῦκα κ' ἡ ἀδερφή μου στὰ καπνά καὶ στὸ βελανίδι. Εἶδαμε δὰ κ' ἐμεῖς θεοῦ πρόσωπο; Παντρέφτηκα, χήρεψα καὶ λυώσανε τὰ χέρια μου στῆς μπουγάδες γιὰ νὰ τὸν ἀναθρέψω.

Κ' ἔδειξε τὸ γυιό της, ἓνα παλληκάρι μετὴ σταχτιά ρεπούπλικα, ποῦ καθότανε πλάι στή κόρη της Ἀσίκαινας, μιὰ κοπέλλα μετὰ μεγάλη στήθεια καὶ τὰ ὄμορφα μάτια, ντυμένη θαλασσιὰ καὶ πουδρωμένη στὴν ἐντέλεια.

Ἡ ἀμαξοστοιχία εἶχε φτάσει στὸ σταθμό, ποῦταν φωτισμένος μετὸ πολύχρωμα φαναράκια καὶ μασσαλάδες¹⁾. Σημαιοῖς, μερσίνας, παντιεράκια ἀπὸ χαρτί κολλημένα σὲ σπάγο, ροδοδάφνες. Ὁ καφενῆς τοῦ Γιαννακοῦ πατεῖς με πατῶ σε, τὰ γκαρσόνια ὄδρωμένα τρέχανε σάν τρελλὰ νὰ προφτάξουνε τὸν κόσμο. Φυστικιάδες, ἔδραϊοι πωλητῆς βεγγαλικῶν, ροκέττες, μιτζιθρόπηττες, λουκουμάδες. Ὁ Τσανάκας ὁ τραγουδιστῆς μετὴ τὴ κομπανία του, ἐπάνω στὸ ξυλῆνιο πάλκο ἀντιλαλοῦσε μετὴ τὴ φωνή του.

Ὁ κόσμος ξεχούθηκε ἀπὸ τῆς ἀνοιχτῆς πόρτες τῶν βαγονιῶν καὶ τράδηξε κατὰ τὴν ἐκκλησιὰ περνώντας ἀπὸ τὸ πλατύ, μεγάλο δρόμο, ποῦ φάνταζαν στὰ πλάγια του ἡ μεγαλόπρεπες βίλλες ἡ Ἑγγλέζικες μετὰ ὄμορφα κατάρφυτα περιβόλια τους. Στῆς γωνιῆς τῶν δρόμων, μέσα σὲ σιδερένιους μασσαλάδες, ἀνάθανε μεγάλα κομμάτια δαδί. Ἀπὸ τὸ μικρὸ καμπαναριὸ τῆς Παναγιάς, ἡ καμπάνε προσκαλοῦσανε τὸν κόσμο.

Οἱ δυὸ ἀρρεθωνιασμένοι μετὴ τῆς μαννάδες τους, πήγανε πρῶτα στὴν ἐκκλησιὰ μαζί μετὸ ὄλο τὸ πλῆθος. Ἐξῶ, στή μεγάλη θύρα, οἱ ἔφοροι κρατοῦσανε δίσκους καὶ γκιουλουχτάνια²⁾ γεμάτα ροδόσταμο καὶ ραντίζανε τὸν κόσμο:

— Βοήθειά σας! Βοήθεια τῆς Ἐκκλησίας!

Ἐνας πατᾶς, καθισμένος μπροστὰ σ' ἓνα τραπέζι μέσα στὸν αὐλόγυρο, κάτω ἀπὸ μιὰ μεγάλη δάφνη ἔγραφε τὴ μερίδα, ἄλλος πάλι μοίραζε ἀρτοκλασία μοσχομυρισμένη ἀπὸ κανέλλα καὶ μαστίχα. Τὸ Αὐγουστιάτικο φεγγάρι φώτιζε τὰ μαρμαρένια σκαλο-

1) Ὁ μασσαλάς εἶνε πυρσός ἀπὸ δαδί. — 2) Ἐνα εἶδος φιάλης ποῦ ζαῖνονε στῆς Ἐκκλησιᾶς ὁδοστάγμια. Ἀπὸ τὸ τουρκικὸ γκιουλά = ῥόδον.

πάτια τῆς ἐκκλησιαῆς. Στῆς γωνιές τοῦ αὐλογύρου, στή μέση, στά κατώφλια, στό νάρθηκα, μέσα στήν ἐκκλησιά, κατάχαμα ξαπλωμένοι ἢ καθισμένοι διπλοπόδι ἐπάνω σέ ψάθες, σέ χαλιά ἢ στρώματα, ἦταν οἱ ταμμένοι νά ξενοχτήσουν στή χάρι τῆς: μιὰ μέ τό ἄρρωστο μωρό τῆς, ἕνας παράλυτος, ἕνα-δύο τρελλοί, στραβοί, κουφοί, στείρες, ὅλοι οἱ παθιασμένοι ποῦ ἐλπίζανε νά δοῦν τή γαῖά τους. Κάπου, κάπου ἄκουες τό ξερόβηχα κανενός φθισικοῦ, ποῦ κύτταζε μέ τά μελαγχολικά μάτια του, σάν νά λέγανε γιά τό ἀγιάτρευτο κακό ποῦτρωγε τό στήθος του. Στή μέση ἑνός κύκλου περιέργων, ἕνα κορίτσι κυλιότανε στό χῶμα. Ἡ μάνα του ἔλεγε σέ μιὰ ποῦ τήν ρωτοῦσε:

— Σεληνιασμός ὄξω ἀπό λόγου σας. Τήν εἶχα σέ σπίτι καί τή πρώτη φορᾶ, ποῦ τήν ἐπιασε, δέν πήρε ἢ κοκκίνα τῆς μαυρομάνικο μαχαῖρι νά μπήξῃ στή γῆ, γιά νά μοῦ τή γλυτώσῃ. Ποῦ τά ἔφερνε αὐτά ἢ πλοῦσιες!

Μερικές ψήνανε καφέ σέ σπιρτολόγους, ἄλλες τρώγανε σταφύλια, σῦκα, κόβανε καρπούζια καί πεπόνια.

Ἡ Ἀσίκαινα μέ τή συμπεθέρα τῆς ἀγοράζανε κεριά.

— Εἶνε πρώτη φορᾶ ποῦ ἔρχεσαι σ' αὐτή τήν Ἐκκλησιά, συμπεθέρα;

— Πρώτη.

— Νά μπῆς μέ τό δεξί σου πόδι καί νά ζητήσῃς ὅ,τι θές. Θά σοῦ γίνῃ.

Ἡ ὄμορφῃ ἐκκλησιά μέ τό σκαλιστό τέμπλο καί τά μπρούτζινα μανουάλια, ἦταν δολόχρυσῃ ἀπό τό φῶς ποῦ χύνανε τά κεριά τῶν πιστῶν, ἴδιες χρυσές ἐλπίδες λυώνοντας ἀπό ἀναμονή μπροστά στή Κοιμισμένη Παναγιά, καταστολισμένη μέ γκιρλάντες ἀπό γιασεμιά καί φούλια, καί βαρειά ἀπό τά χρυσαφικά καί τά ταξίματα, ποῦ τῆς εἶχαν ἀφιερωμένα οἱ ταμμένοι.

Ἐξω ἀπό τόν αὐλόγυρο, ἢ γρη῏ς σταθῆκαν ν' ἀγοράσουν ἕνα κουμαράκι μαστίχα χιώτικῃ ἀπό τοῦς πουλητάδες, ποῦχαν στρωμένα κατὰ γῆς, ἐπάνω σέ ἄσπρο πανί, γυαλένια βραχιόλια καί δαχτυλίδια ψεύτικα, σταυρουδάκια, κομπολόγια, κονίσματα, χωματένια θυμιατά, κορδῶνα ἀπό χάνδρες καί χίλιω λογιῶ πράματα, ποῦ πουλοῦν στά πανηγύρια. Ἐπειτα τραβήξανε καί πήγαν στήν ἀδερφή τῆς Ἀσίκαινας ποῦ τῆς περίμενε σάν τή ψυχῇ. Φιλιά, ἀγκαλιάσματα, φωνές, τρέξανε ἢ γειτόνισσες, ἢ φιλενάδες, ξεφώνιζανε τά τέσσαρα ἀνήψια τῆς, ξεφώνιζε καί ὁ σκύλος τοῦ σπιτιοῦ ἀπό χαρά.

* * *

Σάν σηκωθήκανε ἀπό τό τραπέζι, γένηκε λόγος νά κάνουνε ἕνα γύρο στοῦς μπάλους. Ἡ Ζαφεῖρα δέν ἤθελε.

— Κάτος, καφο-συμπεθέρα, ἔλεγε στή Γιαννοῦλα, δέ ξέρεις τί μπορεῖ νά τύχῃ. Ὁ γιός μου εἶν' ἀράθυμος, κι' ὅ,τι φέρνει ἢ ὦρα δέν τό φέρν' ὁ χρόνος.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosis
Restrictions apply.

Γ. Σουρής

— "Ένα βέρτζινο"!) Δυό

Που και που μιὰ σκάφη με νερούλη ζύμη κ' ένα καζανάκι ξεφούρνιζε τής λουκουμάδες.

— "Άλλος τής ζεστές!

Και μπάλοι, μπάλοι, όπου σπίτι και χορός. Μέσα στής χαμηλοτάβανες κάμαρες, καθόντανε τριγύρω ή κοπέλλες του χωριού στολισμένες με ζωηρά χρώματα, με φιόγκους, λουλούδια — ίδια τ' άρνιά που πάνε στή Βαγγελίστρα — και περιμένανε τὰ παλληκάρια νά τους ρίξουν τὸ μαντήλι γιὰ νά χορέψουν τὸ σουτό. Τὰ παιχνίδια στή γωνιά παίζανε χαρούμενα και ἕνας τραγουδιστής ταίριαζε τραγούδια στὰ ζευγάρια που χόρευαν. Ὁ παραγιός του μπάλου κουβαλούσε τὸ ποτι μέσα σὲ ποτηράκια, πουῦχαν χίλιες δαχτυλιές ἀπ' ἔξω, κ' ἔφερνε μεζέδες ἀπὸ τομάτα, τυρί ἢ ροδάκινο. Στὰ παράθυρα και στής πόρτες μαζεμμένοι πολλοὶ κυτάζανε τὸς χορευτάδες και λέγανε τὸ δικό τους.

Ἡ Ἀσίκαινα στάθηκε σὸ μπάλο του Ἀλέκου. Μιὰ κοντοῦλα χωριανή με τὸ ρεθυθί τσεμπέρι, ντυμένη κατακόκκινα, χόρευε μ' ἕνα ξεσκούφωτο βρακᾶ που χτυποῦσε τὴ φτέρνα του στή γῆ κ' ἔκανε τράκες με τὰ δάχτυλά του. Ἦταν νερόνυφη και χόρευε με τὸν καλό της. Ὁ τραγουδιστής, δὸς του πειὰ τραγούδια:

Στοῦ τσεμπεριοῦ σου τ' ἄρμενο
νά μουν πουλί πετάμενο.

Ὁ γαμπρός, οἱ γονεὶ και οἱ θειοὶ της ἀνοίγανε τής σακκοῦλες τους και ρίχνανε μετζήτσια και λίρες στὰ σαντούρια. Αὐτὰ ἦταν τὰ λεγόμενα κολλήματα, που τὰ μετροῦσαν κατόπι, τὰ πέρνανε πίσω, κ' ἀφίνανε ἕνα γρόσι γιὰ ἕνα δίγροσο κάθε κολλημα στὸς παιχνιδιατόρους.

Γιὰ δὲς πὼς ἠταιριάζατε τὰ δυὸ σας ἕνα μπόϊ,
Τὸ ἕνα τὸ γαρούφαλλο και τ' ἄλλο τὸ περμπόϊ.

1) Τσαροῦ = ἀγορά. — 2) Σαλβάρι = εἶδος βράκας. — 3) Βέρτζινο = κρασί ἄδου. Κοσκουμά = τσιγάρο. Ὁλιμάρη = ἄρμενο. Ἐξέμβρα.

Ἡ κόρη τῆς Ἀσίκαινας λαχταροῦσε νὰ μπῆ νὰ χορέψῃ κ' ἔκανε νόημα τῆς μάνας της.

— Δὲν κάνετε κανένα γῦρο, Θανάση, καὶ σεῖς, εἶπε στὸ γαμπρό ἢ μάννα, ποῦθελε ν' ἀκούσῃ παινέματα γιὰ τὴ Φωτεινὴ της.

Ὁ Θανάσης πήρε τὴ Φωτεινὴ καὶ πήγανε μέσα νὰ περιμένουνε τὴ σειρά τους. Σὰν σηκώθηκαν νὰ χορέψουν, ἡ Ἀσίκαινα παραμέριζε τὸ κόσμο νὰ τοὺς δῆ.

— Ἐλα, καλὲ συμπεθέρα, νὰ τοὺς καμαρώσωμε.

Ἡ συμπεθέρα σὰν τσιγκρισμένη πλησίασε.

Ὁ τραγουδιστὴς ἄρχισε:

*Λάμπ' ὁ ἥλιος τὴν ἡμέρα, τὸ φεγγάρι τὴν αὐγή,
Λάμπει καὶ τὸ πρόσωπό σου, σκόλη καὶ καθημερινή.*

Δὸς του πσιὰ νὰ κολλᾷ ὁ Θανάσης καὶ νὰ στέκεται νὰ πίνῃ. Τὰ παλληκάρια ρίχνανε ματιές στὴ κοπελλάρα μὲ τὰ κόκκινα μάγουλα καὶ τὰ μεγάλα στήθια καὶ λαχταροῦσανε νὰ τὴν χορέψουν. Ὁ Παναγὸς ὁ Γλεντζῆς, ἓνας παλληκάρος ὡς ἐκεῖ πάνω μὲ τὰ ἀμπασουάδικα καὶ τὸ στραβὸ φέσι, ποῦ κορίτσι δὲν ἦτανε νὰ μὴ λιμπιστῆ τὰ θμορφα μουστάκια του, πιομένος λίγο, μισσοσηκώθηκε νὰ τὴ γυρέψῃ, μὰ οἱ φίλοι του τὸν τραβήξανε. Ἡ μάννα τοῦ Θανάση τὰ μυρίστηκε.

— Πᾶμε καὶ θὰ γίνῃ καυγᾶς. Ἄς τοὺς φωνάξωμε, εἶπε.

— Δὲ βαρυνέσαι, χριστιανὴ μου, ἀπάντησε ἡ Ἀσίκαινα. Ἄς τὰ παιδιὰ νὰ γλεντήσουνε.

Ὁ παιχιδιὰτορας πήγαινε νὰ σπάσῃ τὸ σαντοῦρι του:

*Σὰν δυὸ τρανταφυλλάκια μέσα στὴν ἄμμουλα
Ἐίνε, μελαχροινὸ μου, τὰ δυὸ σου μάγουλα.*

Ὁ Παναγὸς τρικλιζοντας, σηκώθηκε, ἀνοίξε τὰ καπνά του καὶ πρόσφερε στὸ Θανάση. Ἦταν σημάδι πῶς τοῦδινε νὰ κἀνῃ τσιγάρο, νὰ ξεκουραστῆ, γιὰ νὰ τοῦ παραχωρήσῃ τὴ κοπέλλα. Ἔτσι γίνεται στοὺς μπάλους. Ὁ Θανάσης θμωε, ποῦ κῦτταζε τόση ὥρα τῆς ματιές καὶ τὰ στριψίματα τοῦ μουστακιοῦ τοῦ Παναγοῦ, ἔσπρωξε τὰ καπνὰ μὲ τρόπο ποῦ πέσανε κατάχαμα.

— Βρὲ ἄτιμε! ἀκούστηκε μιὰ φωνή. Ξεφωνίσανε ἡ γυναῖκες, σταματήσανε τὰ παιχνίδια, ὁ κόσμος πετάχτηκε ἔξω καὶ ὁ Γλεντζῆς χύμηξε σὰ θερίο πάνω στὸ χορευτὴ. Τὸ μονοφῶνι τῆς Ἀσίκαινας καὶ τῆς Ζαφείρας σήκωσε τὸν κόσμο στὸ ποδάρι. Μπήκανε στὴ μέση τὰ παλληκάρια, τοὺς χωρίσανε, καὶ στὴν αὐλὴ συνεφέρνανε ἡ γυναῖκες τὴ Φωτεινὴ ποῦταν λιγοθυμισμένη.

— Δὲν σᾶς τάλεγα ἐγώ, φώναζε ἡ Ζαφείρα στὸ δρόμο, ἀγριεμένη. Αὐτὰ ἔχουν οἱ μπάλοι. Ἄς ἔλειπε δὰ κι' ὁ χορὸς στὴ κόρη σου, καὶ Γιαννοῦλα. Νὰ μᾶς φέρῃ τέτοιους σαφορές στὸ κεφάλι!

Κ. Φ. Σκόκος

— Καλέ, δὲ μᾶς ἀφίνεις, ποῦ σαρκι-
κιάσαμε μὲ τοῦ γιουῦ σου τὸ φέροισο,
παρὰ γυρεύεις καὶ ρέστα.

Αὐτὸ ἦταν πολὺ. Ἄκοῦς, νὰ ρίχνῃ
τὸ φταίξιμο στὸ παλλικάρι ἢ βρωμα,
ἀντὶ νὰ πῆ γιὰ τὴ κόρη της ποῦ λύ-
σαξε νὰ χορέψῃ. Τὸ ψὶ ψὶ γέννηκε ψεῖρα.
Ὁ Θανάσης, ὅπως ἦτανε καὶ λιγάκι
πιωμένος, πῆρε τὸ μέρος τῆς μάννας
του καὶ ἄρχισε ἕνας καυγᾶς στὸ σπίτι
ποῦ μαζεύτηκε ἡ γειτονιά. Ἡ μάννα
τοῦ γαμπροῦ πῆρε τὸν μποξᾶ της καὶ
φεύγοντας μὲ τὸ γιουὶ της, φώναξε μέσα
στὸ δρόμο: — Γιὰ τὰ πανηγύρια, μωρή,

εἶσαστε, διαόλου μπαλλαρίνες! Γιὰ τὰ πανηγύρια α α α!

— Ἄϊντε, μωρή γρουσοῦζα, ναμικιόρα, ἀχάριστη! Ξεφώνιζε ἡ
Γιαννοῦλα. Αὐτὸ, μωρή, ζήτησες ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά σὰν πρωτο-
μπῆκες, νὰ τοὺς χωρίσης, ἀφωρεσμένη!

Ἡ Φωτεινὴ, ξαπλωμένη σ' ἓνα μιντέρι, ξεκουμπωμένη, ξαφρι-
σμένη, ἀναμαλλιάρα, ξεφώνιζε μὲ τὰ νεῦρα της. Μερικὲς γειτόνι-
σες βρέχανε τὸ κούτελό της μὲ ροδόξειδο. Ἀπὸ τὸ ἀντικρυνὸ σπίτι
ἀκουότανε τὸ σαντοῦρι καὶ ἡ φωνὴ τοῦ τραγουδιστῆ:

Ἐσὺ ἔσαι ἓνας ἥλιος, φεγγάρι λαμπερό,
Καὶ θάμπωσες τὸ φῶς μου καὶ δὲ μπορῶ νὰ δῶ.

(Σμύρνη, 1914)

ΣΥΛΒΙΟΣ

Ο ΚΟΛΑΣΜΕΝΟΣ

ΣΦΑΛΙΣΑΝ χρόνοι ἐφτὰ ποῦχε πεθάνῃ
καὶ ἀκόμα μέσ' ἔς τὴ γῆ δὲν ἔχει λυώση·
τοῦ κάκου τὸ κερὶ καὶ τὸ λιβάρι,
κρῆμα βαρὺ τὸν ἔχει μαρμαρώσει.

Ξεθάψαν τὸ κορμί. Σ' ἓνα πλατάνι
ἀκέροιο, ὀλόρθο τῶχουνε στυλώση,
ὅποιος περάση τρεῖς σταυροὺς νὰ κἀνῃ
καὶ ἔς τὸ νεκρὸ συχώρηση νὰ δώση.

Περονῶν πολλοί, μ' ἀνώφελα περνᾶνε.
Περονᾶ κ' ἐκεῖνος ποῦχε ἀδικημένο
καὶ σιγολέει: — Συχωρεμένος νᾶνε!

Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε ἀκόμα
καὶ τ' ἄλλωτο κορμί τὸ κολασμένο,
στάχτη, καπνός, σωριάστηκε στὸ χῶμα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

Ξένη τέχνη.—Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΥΡΤΟΣ.—(Έργον τοῦ Κινέ)

ΑΠΟ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΡΟΪΔΟΥ

* Ὁ ἀληθὴς ποιητὴς πρέπει νὰ ὁμοιάζῃ τὴν δρυῖν, ἥτις ὅσον ὑψηλότερα αἶρει τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸν οὐρανόν, τόσον βαθύ-
τερα βυθίζει τὴν ῥίζαν εἰς τὴν γῆν.

* Ἄν δὲν ὑπῆρχον δῦται, οὐδὲ μαργαρίται ἤθελον ὑπάρχει.

* Ἡ μυθολογία οὐδεμίαν ἀποδίδει ἐρωτικὴν παρεκτροπὴν εἰς
τὰς Χάριτας, ἴσως διότι ἦσαν πάντοτε ὁμοῦ καὶ αἱ τρεῖς.

* Ποιητικωτάτη γυνὴ ἤθελεν εἶνε ἡ ἀπαιτοῦσα, ὡς ἡ Τροία,
δεκαετὴ πολιορκίαν πρὶν ἢ παραδοθῆ.

* Τὸ σκέπτεσθαι φρονίμως εἶνε πολλάκις συνώνυμον τοῦ μὴ
σκέπτεσθαι.

* Τὸ μόνον ἴσως ἐγκλημα τῆς Θείας Προνοίας εἶνε τὸ νὰ
χωρίζῃ τὰ δωρήματα αὐτῆς οὕτως, ὥστε εἰς ἄλλον μὲν νὰ δίδῃ
μόνον χαλὴν ἄρξιν καὶ εἰς ἄλλον μόνον ἄσθονα φαγητά.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosis
Restrictions apply.

Γ. Ίακωβίδης

* Ἡ εὐσέβεια εἰς τὴν Δύσιν εἶνε γυναικεία ἐνασχόλησις, ὅπως τὸ ῥάφιμον καὶ ἡ μαγειρική.

* Βελανίδια γνωρίζουν νὰ εὐρίσκουν καὶ οἱ τυφλοὶ χοῖροι.

* Ἡ ἀνθρωπίνη φύσις μόνον μεγάλας λύπας δύναται νὰ αἰσθανθῇ, οὐδεμίαν δὲ μεγάλην εὐτυχίαν μὴ μεταβαλλομένην ἐν βραχεῖ χρόνῳ εἰς «χασμήματα».

* Πάντες οἱ ἔχοντες ὄνυχας ἀγωνίζονται νὰ σπαράξωσι τοὺς ἔχοντας πτερά.

* Σέβομαι τοὺς νεκροὺς καὶ ὅταν ἀκόμα εἶνε ζωντανοί.

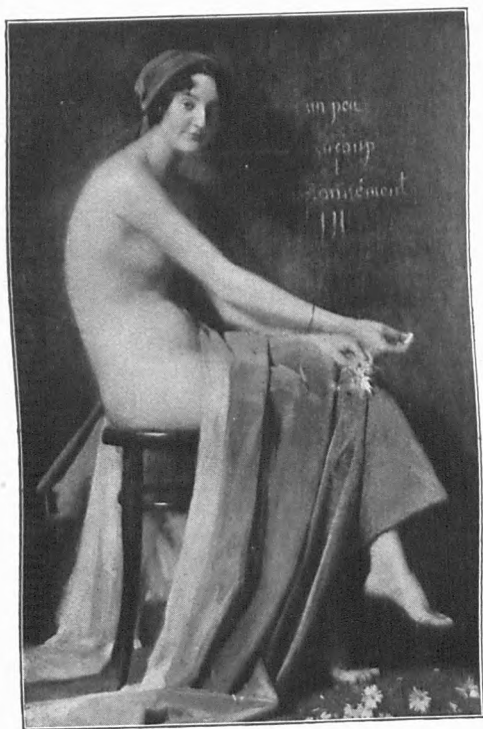
* Πλατωνικὸς ἔρωσ = μαλακὸν παξιμάδιον διὰ τοὺς μὴ ἔχοντας δόντια.

* Εἶχε πρὸ αὐτοῦ χάρτην, κάλαμον, μελανοδοχεῖον καὶ πᾶν ὅ,τι χρειάζεται πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ἀμαθείας του.

ἝΥποπτος διαβεβαίωσις

Τὸ γκαρσόνι, (σιγὰ καὶ ἐμπιστευτικῶς). — Ὑσυχάστε, κύριος! Δὲν εἶνε τὸ ἴδιό σας μπιφτέκι ποὺ μυρίζει ἔτσι... Εἶνε τοῦ ἀλλοῦνοῦ ἐδῶ δίπλα...

Μ' ΑΓΑΠΑ — ΔΕΝ Μ' ΑΓΑΠΑ
(Ἔργον τοῦ Α. Zwiller)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosia
Restrictions apply.

ΛΕΥΚΙΟΣ ΜΟΜΜΙΟΣ Ο ΑΧΑΪΚΟΣ

ΚΑΤΑ τὴν Β' π. Χ. ἑκατονταετηρίδα ἢ κραταιὰ Ῥώμη, βαίνουσα πρὸς τὴν κοσμοκρατορίαν, διεξήγαγε πολέμους, καθ' οὓς ἡ ἱστορία εἶδε φρικώδεις συμφορὰς ἔθνων. Ἐστράφη δὲ καὶ κατὰ τῆς Ἀχαΐας, ὡς ἐλέγετο τότε ἢ Ἑλλάς, καὶ διὰ καταχθονίου πολιτικῆς προεκάλεσε τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν Ἑλλήνων πόλεμον, ὅστις ἐπεκλήθη Ἀχαϊκός.

Πρωτεύουσα τῶν Ἀχαιῶν ἦτο ἡ Κόρινθος, οὐ μόνον ὡς κέντρον τοῦ συνεδρίου τῆς Ἀχαϊκῆς Συμπολιτείας, ἀλλὰ καὶ ὡς κενωτός τοῦ ἐθνισμοῦ καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων. Κατ' αὐτῆς συνεπῶς ἔμελλε νὰ δράσῃ ἢ Ῥώμη κατ' ἀπόφασιν δὲ τῆς Συγκλήτου εἶχε σκοπὸν καὶ νὰ τὴν καταστρέψῃ ἐντελῶς, ὡς ἐξηφάνισε καὶ τὴν Καρχηδόνα, διότι ἐν αὐτῇ διέβλεπε θεινὸν ἀνταγωνιστὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ κατὰ τὴν ναυτιλίαν καὶ τὸ ἐμπόριον ἰδίως. Ἐννοεῖται πλεον, πόσον κρίσιμος ἦτο ὁ πόλεμος αὐτός διὰ τοὺς Ἕλληνας καὶ πόσον ἀπέβη ὀλέθριος, ἀφοῦ δι' αὐτοῦ ἔχασαν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν καὶ ὑπεδουλώθησαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους.

II

Ἀρχιστράτηγον τοῦ πολέμου αὐτοῦ διώρισεν ἢ Ῥώμη τὸν ὑπατον Λευκίον Μόμμιον, εἰς ὃν ἀνέθηκε τὴν καθυπόταξιν τῆς Ἀχαΐας καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς περιβλέπτου πρωτεύουσῆς αὐτῆς. Καὶ ὁ πόλεμος αὐτός διεδόθη τὸ ὄνομα τοῦ Μόμμίου, ὡς ἐνός τῶν μεγάλων ὀλεθέρων τοῦ κόσμου, καὶ ἀποτελεῖ τὴν ζωηροτέραν περιόδον τοῦ βίου του.

Ὁ Μόμμιος ἦτο τέκνον τοῦ λαοῦ, πληθεύς Ῥωμαῖος καὶ υἱός τοῦ Λευκίου Μόμμίου, ὅστις ἀνεδείχθη καὶ δήμαρχος. Ἐν ἔτει 154 ἐγένετο πραιτωρ καὶ διέπρεψε νικῆσας τοὺς Λυσιτανούς καὶ Φοινίκας, καὶ τῷ 146 ἐξελέχθη ὑπατος μετὰ τοῦ Γναίου Κορνηλίου. Χαρακτηρίζεται δὲ, ὡς χρηστός μὲν ἄνθρωπος, ἀγνός τὰς χεῖρας καὶ πιστός στρατιώτης, ἀγροῖκος ὅμως, ἀπαιδευτός καὶ σκαιός.

Ἀναφέρονται εἰς τὸν οἶκον τῶν Μόμμίων καὶ δύο ἄλλοι: ὁ Κόντιος Μόμμιος καὶ ὁ Σπούριος Μόμμιος, ἀδελφοὶ τοῦ ὑπάτου Λευκίου Μόμμίου.

στρατήγου τοῦ Ἀχαϊκοῦ πολέμου. Ἐγένετο ὑστερον στενός φίλος τοῦ Σκηπίου τοῦ δευτέρου Ἀφρικανοῦ καὶ ἠκολούθησεν αὐτῷ εἰς Ἀσίαν κατὰ τὸ ἔτος 132. Ὁ Σπούριος εἶχε πολιτικὰς ἰδέας ἐναντίας πρὸς τὰς τοῦ ἀδελφοῦ του Λευκίου καὶ ἦτο ὀπαδός τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος· ἐπὶ πλεόν ἦτο εὐπαιδευτος καὶ μνημονεύεται, ὡς συγγραφεὺς ἠθικῶν καὶ σατυρικῶν ἐπιστολῶν, στωϊκὸς φιλόσοφος καὶ ῥήτωρ.

Ὁ Λεύκιος Μόμμιος ἐξεστράτευσεν κατὰ τῆς Ἑλλάδος περὶ τὸ φθινόπωρον τοῦ ἔτους 146 καὶ κατῆλθεν εἰς τὸν Ἴσθμόν, ἔνθα καὶ ἐστρατοπέδευσε· διότι ἐνταῦθα εἶχεν ἤδη ἐτοίμους στρατῶνας, οἰκήματα καὶ ἀποθήκας, ἅμα δὲ καὶ πρόχειρα τὰ μέσα τοῦ ἐπισιτισμοῦ τῶν ἀνδρῶν καὶ τροφῶν τῶν ἵππων ὃ πρό αὐτοῦ κατελθόντων κατὰ τῆς Μακεδονίας στρατηγός Ῥωμαῖος Κόιντος Καικίλιος Μέτελλος.

Ἀξιολόγου στρατοῦ ἐξ 26,500 ἰππέων καὶ πεζῶν μαχηωτάτων Ῥωμαίων ἤγειτο ὁ Λεύκιος Μόμμιος ἐκτός ἄλλων συμμάχων Κρητῶν καὶ Περγαμηνῶν. Κατὰ τῆς στρατιᾶς δὲ αὐτῆς ἐμελλον ν' ἀντιταχθῶσιν ὑπὸ τὸν στρατηγὸν τῆς Ἀχαϊκῆς Συμπολιτείας Δάιον 14,600 πεζοὶ καὶ ἵππεις Ἀχαιοὶ εἰς τὸν ὑστατον καὶ ἀπεγνωσμένον ἀγῶνα τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας.

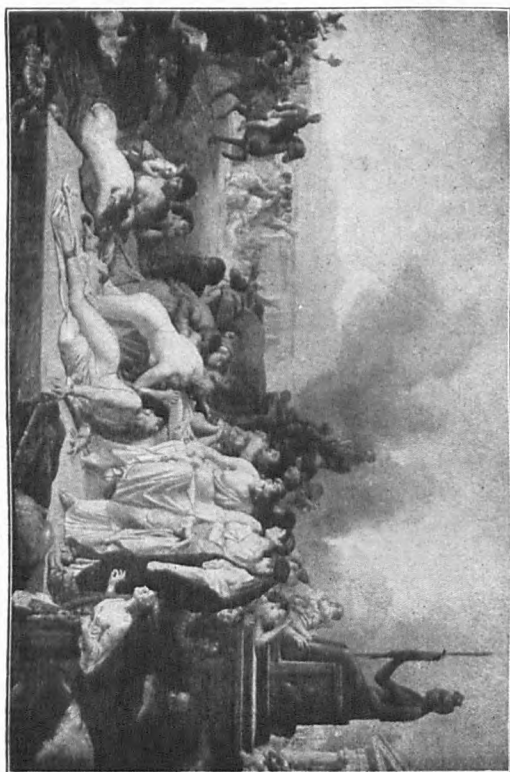
Ἡ σύρραξις ἐπῆλθε ταχέως περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 145. Οἱ Ῥωμαῖοι κατετρόπωσαν τοὺς Ἕλληνας ἐν μάχῃ εἰς τὴν θέσιν *Λευκόπειραν*, κειμένην μεταξὺ Κορίνθου καὶ Ἴσθμοῦ, ἔνθα τὸ σημερινὸν χωρίον Ἐξαμίλια. Ἐπῆλθε πάραυτα ὁ γανικός εἰς τὰς τάξεις τῶν Ἑλλήνων. Ὁ στρατηγός αὐτῶν Δάιος, ἐγκαταλιπὼν τὸ στρατεύμα του, ἔφυγεν εἰς Μεγαλόπολιν, ἔνθα ἐπυρόλησε τὴν οἰκίαν του, ἐφόνευσε τὴν σύζυγόν του, ὅπως μὴ περιπέσῃ εἰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἠτόκτονήσῃ. Τὴν ἀπόδρασιν αὐτὴν ἐμιμήθη καὶ τὸ στρατεύμα του, μόλις ἐπῆλθεν ἡ νύξ, καὶ διασκορπίσθη τῆδε κάκεισε, ὡς καὶ τὸ πλεῖστον τῶν Κορινθίων. Ἡ πόλις ἔμεινεν ἔρημος, ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι κατέλαβον αὐτὴν τὴν τρίτην μετὰ τὴν μάχην ἡμέραν, ὑποπευόντες ἐνέδρας.

Ἡ ἄλλοις τῆς Κορίνθου ἀνήκει εἰς τὰς δραματικωτέρας οσλίδας τῆς παγκοσμίου ἱστορίας.

Τὸ πρῶτον ἔργον τῶν πορθητῶν ἦτο νὰ κατασφάξωσι τοὺς ἐν τῇ πόλει ἀπομειναντας ἀνδρας, πάντας σχεδὸν γέροντας ἢ ἀσθενεῖς, νὰ ἐξανδραποδίσωσι δὲ τὰ παῖδια καὶ τὰς γυναῖκας, τὰς περικαλλεστάτας καὶ χαριστοδρότους εταῖρας ἰδίως, αἵτινες ἔδραμον καὶ συνεισπερῶντο περὶ τοὺς βωμοὺς καὶ τὰ ἱερά, δόθον ὁμως ἀπέσπων αὐτάς οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶται μὲ λύσαν ἀσελγῶν σατύρων· εἶτα ἐπεδόθησαν εἰς τὴν διαρπαγὴν καὶ λαφυραγωγίαν καὶ κατόπιν ἔκαυσαν καὶ κατέσκαψαν τὴν πόλιν, ἐκρήμνισαν δὲ τὰ τεῖχη τῆς καὶ μετέβαλον αὐτὴν εἰς ἄμορφον σωρὸν τέφρας καὶ ἐρείπιων. Καὶ ἦτο ἡ τλήμων πόλις ἢ περιώνυμος ἀφνειὸς Κόρινθος, ἢ πλουσιωτάτη, ἢ περικαλλεστάτη καὶ καθ' ὅλα λαμπροτάτη καθέδρα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐμπορίου, τῆς καλλιτεχνίας, τοῦ πλοῦτος καὶ τῆς ἡδυπαθείας, ἢ πρωτεύουσα τῆς τότε Ἑλλάδος καὶ τὸ ἐγκαλλώπισμα

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Restrictions apply.

AI TELEYTAIAI HMEPAI THE KOPINGOY
(Έργον τοῦ Tony Robert-Fleury)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias I
Επιτροπή Ιστορική Βιβλιοθήκη Σαγώρας,
Restrictions apply.

καί σέμνωμα αὐτῆς. Εἰς ἐπίμετρον δὲ τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἠροτριώθη καὶ ἀπετέλεσε μέρος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, ὡς ἀγρός Ῥωμαϊκός. Οὕτως ἐξηφανίσθη ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς*.

III

Ἐπεισόδια εἶχεν ἢ ἄλλοις οὐκ ὀλίγα.

Ἡ ὑπερήφανος καὶ φιλελευθέρα Κορινθία Βοσκα, προτιμῶσα τῆς δουλικῆς ζωῆς τὸν ἐνδοξόν θάνατον, καὶ περιφρονοῦσα τὸν ἄγριον δορυκτῆτορα, ἔσφαξεν ἰδιοχείρως τὴν κόρην τῆς Ῥοδόπῃν καὶ ἠτοκτόνησε καὶ αὐτὴ ἀπαγχονισθεῖσα. Ἡ ἀνδρεία Βοσκα ἀνενέωσε τὸν ἠρωισμόν τῆς γυναίκος τοῦ Ἀσδρούβα, ἦτις, ὅτε ἐπέκειτο ἢ πτώσις τῆς Καρχηδόνας, ἔσφαξε τοὺς παιδάς τῆς καὶ ἐπέριψεν αὐτοὺς καὶ ἑαυτὴν εἰς πυράν, ὅπως μὴ περιπέσῃ εἰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, κατὰ τὸν Ἀππιανόν.

Ὁ Μόμμιος, ὅστις ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν πολεμικῶν σαλπίγγων ἔθεῖτο ἔφιππος τὸ ἀποτρόπαιον πανόραμα, ὑπέστη ἔκπληξιν παράδοξον. Παρατηρῶν τοὺς αἰχμαλώτους παιδας, διέταξε νὰ γράψωσι κἀτι οἱ ἐξ αὐτῶν γνωρίζοντες γράμματα. Κορίνθιος δὲ παῖς ἔγραψε τότε εὐστόχως τοὺς στίχους τοῦ Ὁμήρου:

*Τρεῖς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις οἱ τὸτ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, χάριν Ἀτρεΐδῃσι φέροντες.
Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον εἰσιπεῖν
Ἥματι τῷ, ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
Τρωῆς ἐπέροριψαν περὶ Πηλείωνι θανόντι.
Τῷ κ' ἔλαχον κτερέων καὶ μεν κλέος ἦγον Ἀχαιοί.
Νῦν δὲ με ληνγαλέω θανάτῳ εἴμαρτο ἄλῶναι.*

Ἡ ἐπίκαιρος ἔμπνευσις, ἡ θλίψις καὶ τὸ πατριωτικὸν φρόνημα τοῦ παιδὸς συνείκησαν τὸν ἄτεγκτον καὶ ἄγριον πορθητήν. Ὁ Μόμμιος ἐδάκρυσε καὶ ἀπηλευθέρωσε τὸν ἄριστον καὶ φιλελευθέρον παιδα, χάριν δὲ αὐτοῦ καὶ ὄλους τοὺς συγγενεῖς του.

Εἰς τὴν λαφυραγωγίαν τῶν καλλιτεχνημάτων συνέδησαν πολλὰ. Τὰ ὠραιότερα καὶ πολυτιμότερα αὐτῶν ἀπεστάλησαν εἰς Ῥώμην, ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν ἄλλα μὲν ἐθωρήθησαν εἰς τὸν στρατηγὸν τῶν συμμάχων Περγαμῶν, ἄλλα δὲ ἐξετέθησαν εἰς πλειστηριασμόν.

Γελόια καὶ πολυκροτος ἔμεινεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἢ διαταγῇ τοῦ ἀμούσου καὶ ἀπειροκάλου Μομμίου πρὸς τοὺς στρατιώτας, τοὺς μεταφέροντας τὰ καλλιτεχνήματα διασῆμων καλλιτεχνῶν, πρὸ πολλοῦ μάλιστα ἀποθανόντων, νὰ τὰ προσέχωσι, διότι ἂν τι ἐξ αὐτῶν ἤθελε βλαβῆ, ὄφειλον νὰ τὸ ἀντικαταστήσωσιν ἰδίᾳ δαπάνῃ, φρονῶν ἐν τῇ σκαιότητι καὶ ἀμαθείᾳ αὐτοῦ, ὅτι ἦτο δυνατόν

* ΣΗΜ. — Ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν τῆς ἀλώσεως εὐρίσκεται ἐν τῷ ἐν Παρισίῳ Μουσείῳ τοῦ Λουξεμβούργου. Εἶνε μέγα καὶ ἔσχον ἔργον τοῦ διασῆμου Γάλλου ζωγράφου Tony Robert Fleury καὶ ἀποπνέει πολὺ δραματικὸν αἰσθημα. Φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τῆς Κορίνθου». Κατέχει τὸ ἦμισον σχεδὸν τοῦ τοίχου, ἔφ' οὗ εἶνε ἀνηρτημένη. Ἔχει ὕψος 4 μ. καὶ πλάτος 6,02' τὰ ἐπ' αὐτῆς πρόσωπα εἶνε εἰς φυσικὸν μεγεθῶς ἀκριβοῦς ἐκτελεσθέντα ἐπὶ τιμητικοῦ μεταλλίου.

Σωτ. Σκίπης

ν' αντικατασταθῶσι τ' ἀριστουργήματα τῆς τέχνης!

Εἰς τὸν πλειστηριασμόν ἐξετέθη καὶ ὁ Διώνυσος, ἡ περίφημος εἰκὼν τοῦ διασήμου Θηβαίου ζωγράφου Ἀριστείδου· εἶνε ἢ εἰκὼν ἐκείνη, ἣν εἶδεν ὁ Πολύβιος χαμαὶ ἐρριμένην, καὶ ἐφ' ἧς οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶται ἐπαίζον πεσοῦς, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐξαισίας εἰκόνας τοῦ καταπονουμένου ἐν τῇ δηλητηριώδει χιτῶνι τῆς Δηϊανείρας Ἡρακλέους. Συνέβη δὲ καὶ ἄλλο περίεργον εἰς τὸν πλειστηριασμόν τοῦ Διονύσου. Πλεισοδότης, ἐνεργῶν κατ' ἐντολὴν τοῦ βασιλέως τῶν Περγαμηνῶν, προσέφερε διὰ τὴν εἰκόνα αὐτὴν 600,000 σεστερτίων, ἧτοι δραχ. 150,000. Μαθὼν

ὁμως τοῦτο ὁ Μόμμιος διέταξε νὰ ἐξαιρέσῃσι τοῦ πλειστηριασμοῦ τὴν εἰκόνα, διότι ἐνόμισεν, ὅτι εἶχε μαγικὴν τινα δύναμιν. Κατόπιν δὲ τὴν μετέφερεν εἰς Ῥώμην καὶ ἀνέθηκεν αὐτὴν εἰς τὸν αὐτόθι ναὸν τῆς Δήμητρος, ἔνθα τὴν εἶδε καὶ ὁ Στράβων.

Ἄλλα παράδοξα καὶ γελοῖα διηγεῖται ὁ Δίων Χρυσόστομος, παρατηρῶν μετὰ χάριτος, ὅτι οἱ ἄνθρωποι οὐδὲ τῶν θεῶν φειδονται.

Ὁ ἀπαίδευτος καὶ ἀπειρόκαλος Μόμμιος ἀνέσπασεν ἐκ τοῦ βάρθρου του τὸν Ἰσθμιον Ποσειδῶνα, ὀνομάσας αὐτὸν Δία! Ἄλλο ἀγάλαμα λαδῶν ἐκ Θεσπιῶν μετωνόμασεν ἄλλως. Ἐκ δὲ τοῦ Φενεοῦ ἐσύλησεν ἀγάλματα νεανίσκων καὶ ἔγραψε ἐπ' αὐτῶν γερόντων ὀνόματα, ὀνομάσας τὸ μὲν Νέστορα, τὸ δὲ Πρίαμον. Καὶ ὁ λαὸς τῆς Ῥώμης ἔλεγε, ὅτι ἔδλεπε τοὺς Ὀμηρικοὺς γηραιοὺς ἀνακτας, παρατηρῶν τοὺς ἀνδριάντας τῶν ἐκ Φενεοῦ νεανίσκων Ἀρκάδων!

IV

Ἡ Ῥώμη ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἀχατὰν δέκα ἐπιτρόπους τῆς Συγκλήτου, πρὸς διοργάνωσιν τῆς τε κατακτῆσεως καὶ τῆς νέας διοικήσεως τῆς χώρας ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Μομμίου. Κατελύθη ἡ Ἀχαϊκὴ Συμπολιτεία καὶ ἡ Ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία, καὶ ἡ Ἑλλάς ἐτέλει φόρον εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ ἀνθυπαίων, ἕως οὗ ἐπὶ Καίσαρος Αὐγούστου κατέπεσεν ὀριστικῶς εἰς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν καὶ ἀπώλεσε καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομά της.

Ὁ δὲ Μόμμιος μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κορίνθου περιῆλθε τὴν Ἑλλάδα· εἰς ὅλας τὰς πόλεις εὐτυχε πομπῶδους ὑποδοχῆς καὶ μεγάλων τιμῶν, ὡς τρομερὸς νικητῆς ἀπέναντι τῶν ἡττημένων. Ἔδειξε δ' ἐπισίκειαν πρὸς τὰς πολλαχοῦ ἀνηρτημένους εἰκόνας τοῦ Φιλοποίμενος, ἃς δὲν κατέστρεψε χάριν τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν συνηγορήσαντος φίλου του ἱστορικοῦ Πολυβίου. Ἐπὶ πλέον ἀνέθηκεν εἰς τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ Ναὸν εἴκοσι καὶ μίαν ἐπιχρῶσους ἀσπίδας καὶ ἀπὸ τῶν

μου, πρώτος αὐτός ἐκ τῶν Ῥωμαίων προσενεγκῶν ἀνάθημα εἰς ἱερὸν Ἑλληνικόν, κατὰ τὸν Πausανίαν.

Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην, ἀποκομίζων πάμπολλα ἀνεκτίμητα λάφυρα, καλλιτεχνικά ἰδίως, ἅτινα ἐσύλησεν ἐκ Κορίνθου.

Ἐν Ῥώμῃ ἀνέμενον αὐτὸν μεγάλα τιμαὶ διὰ τὴν νικηφόρον ἐκστρατείαν του. Ἡ Σύγκλητος διὰ τιμητικοῦ ψηφίσματος τῷ ἔδωκε τὴν ἐπωνυμίαν Ἀχαϊκός καὶ τὸ δικαίωμα νὰ καταγάγῃ θρίαμβον ἐν Ῥώμῃ, διότι καθυπέταξε τὴν Ἀχαΐαν, δηλ. τὴν τότε Ἑλλάδα.

Μεγαλοπρεπέστατος ἦτο ὁ θρίαμβος. Ἰδίως δ' ἐξωράϊζον καὶ ἐλάμπρυνον αὐτὸν πολλοὶ καὶ περίφημοι ἀνδριάντες, μαρμάρινοι καὶ χάλκινοι, καὶ θαυμάσιοι πίνακες, διασῆμων ζωγράφων τῆς Ἑλλάδος ἀριστουργήματα, ἅτινα ὁ Μόμμιος ἔφερεν εἰς Ῥώμην ἐκ Κορίνθου, καὶ τὰ ὅποια κατεθάμβωσαν τοὺς Ῥωμαίους. Ἡ ἔνθεος μεγαλοφυΐα, ἡ ἀπαράμιλλος καλαισθησία, ἡ ἀθάνατος Ἑλληνικὴ καλλιτεχνία, ἡκολούθουν θορυάλωτοι καὶ τεταπεινωμένοι τὰ ἄρμα τοῦ ἀμαθοῦς, τοῦ βαναύσου καὶ ἀγρίου νικητοῦ πρὸς αἰσχος τῆς ἀνθρωπότητος. Ὡν νέον δὲ τῆς ἀμουσίας τοῦ Μομμίου δεῖγμα, ἱστορεῖται, ὅτι ἐδώρει ἀφειδῶς καὶ εὐχερῶς πρὸς τοὺς ζητοῦντας παρ' αὐτοῦ τοιαῦτα καλλιτεχνήματα, πολλὰ δὲ ἔδωκε πρὸς τὸν Λούκουλλον διὰ νὰ κοσμήσῃ τὸ ἱερὸν τῆς Εὐτυχίας καὶ στοᾶν τινα.

Μετὰ τὸν θρίαμβον αὐτὸν ὁ Μόμμιος ἀνήγειρε ναὸν εἰς τὸν Ἡρακλέα τὸν Νικηφόρον πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ Καπιτωλίου Διός, ὡς εἶχεν εὐχθῆ, διὰ τὴν εὐτυχῆ διεξαγωγὴν τοῦ Ἀχαϊκοῦ πολέμου. Εἰς τὸν ναὸν δὲ αὐτὸν ἔθετο πομπώδη ἐπιγραφὴν περὶ τοῦ αἰτίου τῆς ἀνεγέρσεώς του.

Ἀξιοσημειώτων μολεταῦτα εἶνε, ὅτι ἦτο τόσοσ ἐντιμος καὶ ἀφιλοκερδῆς, ὥστε οὐδὲν ἀπολύτως ἔλαβε δι' ἰδίόν του ὄφελος ἐκ τῶν πολυτιμωτάτων Ἑλληνικῶν λαφύρων, ἐν ᾧ ἠδύνατο νὰ πλουτήσῃ τεραστίως, ὡς ἄλλοι στρατηγοὶ εἰς παρομοίας περιστάσεις ἐπραξαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ κατοικία του ἦτο ἀπέριττος καὶ ἀπλοϊκὴ, ὡς αἱ τῶν ἀρχαίων Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ ἐκ τοῦ Ἀχαϊκοῦ πολέμου ἐπανήλθε πτωχός, ὡς ἦτο καὶ πρότερον.

Ἐξῆς δὲ τὸν ὑπόλοιπον βίον πτωχότατος καὶ τόσοσ, ὥστε οὐδὲ τὰς θυγατέρας του ν' ἀποκαταστήσῃ εἶχε τὰ μέσα' ὡς ἐκ τούτου ἡ Σύγκλητος ἐπροίκισεν αὐτὰς ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου.

Ἐν ἔτει 142 ἐγένετο κήνσωρ, συνάρχων τοῦ Σκηπίου τοῦ Αἰμιλιανοῦ, τοῦ δευτέρου Ἀφρικανοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ συμβιθασθῆ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς τιμηθείας. Ὁ Σκηπίων ἦτο μετριοφύνης ἐπάσιμος καμψὸς καὶ γαστρίκος τρόπος, ἐν ᾧ ὁ

Ν. Ι. Λάσκαρης

Μόμμιος ἐξ ἀντιθέτου ἀγροϊκός, πληθῆτος καὶ ἀπαίδευτος, ἔχων χυδαῖον καὶ σκαῖον τὸ ἦθος καὶ ὀμιλῶν καὶ πράττων. Διὰ τοῦτο ὁ Σκηπίων, ληξάσης τῆς ἀρχῆς, ἐδήλωσεν, ὅτι ἠθέλεν ἐπιτελέσει καλῶς τὰ καθήκοντά του, ἂν εἶχε ἄλλον συνάδελφον ἢ ἂν δὲν εἶχε ποσῶς τοιοῦτον.

V

Τὸ τέλος τοῦ διαβόητου ἀνδρὸς ὑπῆρξε δυστυχές. Ὅτε βραδύτερον τὸ στρατιωτικὸν σῶμα τῶν ἱππέων ἐγένετο κύριον τῆς καταστάσεως καὶ ἡ Ῥώμη συνταράττετο ὑπὸ τὴν στρατοκρατίαν, ἐπιφανέστατοι Ῥωμαῖοι κατεδιώχθησαν ἀπη-

νώς. Τότε καὶ ὁ Μόμμιος ὁ Ἀχαϊκός, ὑποπεσὼν εἰς τὴν δυσμένειαν τῶν ἱππέων καὶ « αἰσχρῶς ἐνεδρευθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ὑποσοχόμενων αὐτὸν ἀπολύσειν », κατὰ τὸν Ἀππιανόν, κατεδικάσθη εἰς ὑπερορίαν καὶ ἐξωρίσθη εἰς Ἀἴγιον, ἔνθα καὶ διεβίωσεν.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐξώριζον συνήθως τοὺς κακούργους καὶ πολιτικοὺς καταδικούς εἰς Γύαρον, μικρὰν νῆσον τῶν Κυκλάδων πλησίον τῆς Τήνου, τὴν σήμερον κοινῶς ὀνομαζομένην Γιούρα.

Διατὶ δὲ ὁ Μόμμιος ἐξωρίσθη εἰς Ἀἴγιον, εἶνε ἀγνωστον. ἴσως ὅμως προετιμήθη ἡ νῆσος αὕτη, διότι ἐνταῦθα εἶχον καταφυγεῖ καὶ τὰ διασωθέντα λείψανα τῶν Κορινθίων μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Μομμίου καταστροφὴν τῆς Κορίνθου καὶ οἱ ἐχθροὶ του ἠθέλησαν νὰ καταστήσωσι σκληροτέραν, πικροτέραν καὶ ἀνιαρωτέραν τὴν ἐξορίαν τοῦ ἐν μέσῳ ἐκεῖνων, ὧν ἀγριώτατα εἶχεν ἐξαφανίσει ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς τὴν περίφημον καὶ ὠραιοτάτην, τὴν προσφιλεστάτην καὶ ποθεινὴν πατρίδα. Ὁ διαβόητος Μόμμιος ὁ Ἀχαϊκός, ἀτυχήσας, ἐξωρίσθη νὰ ζήσῃ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας του ἐν μέσῳ τῶν ἐκπατρισθέντων Κορινθίων, νέος πεπτωκῶς Διονύσιος τῶν Συρακουσῶν, κατατροχόμενος καὶ καταπονούμενος εἰς πᾶσαν στιγμὴν ὑπὸ τῆς ἐσχάτης μνησικακίας καὶ κακεντρεχείας, περιφρονήσεως καὶ χλεύης καὶ πάσης κακολογίας καὶ μίσους τῶν νέων συμπολιτῶν του.

(* Ἀργος, 1914)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Κ. ΒΑΡΔΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

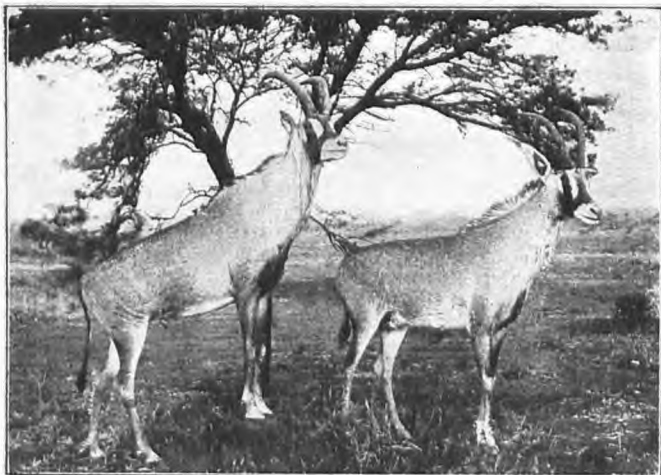
* Ἡ ἀξία τοῦ ἐναρέτου ἀνθρώπου διαλάμπει ἔτι μᾶλλον ἐν τῇ δυστυχίᾳ, ὡς ἡ φλόξ τοῦ δαυλοῦ ἐξανάπτει, ὅταν ἀνατρεφῶμεν αὐτόν.

* Οἱ ἄνδρες ἠμποροῦν νὰ φιλοσοφοῦν καλλίτερα ἀπὸ τὴν γυναικα ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας· ἀλλ' ἡ γυνὴ θὰ διαβῆναι πολὺ καλλίτερα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνδρῶν.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istitou
Restrictions apply.

Ἄντιλόπη τοῦ Βελγικοῦ Κόγγου

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΓΓΟ

Η ΜΑΪΜΠΑ

Φιλτάτῃ μοι κ. Σκόκε

ΝΟΜΙΖΕΤΕ δι' ἄρκουόν ὀλίγα σελίδες, καί αὐταί γραμμῆναι ἐν σπουδῇ, διὰ νά σχηματίσετε ἰδέαν τινά περὶ Κόγγου; Εἶνε τόσα ἐδῶ τὰ θαυμάσια καί περίεργα, σᾶς ἀναμένουν τόσαι ἀνά πᾶν βῆμα ἐκπλήξεις, ὅταν μάλιστα ἀφήνοντες τήν πρωτεύουσαν προχωρήσετε κατά 200 ἢ 300 χιλιόμετρα εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὥστε δὲν θὰ ἤρουν τόμοι ἐλόκληροι τοῦ ἀγαπητοῦ Ἡμερολογίου καί διὰ νά τὰ ἀναφέρῃ τις ἀπλῶς καί μόνον. Παραλείπω τοὺς λέοντας καί τοὺς πάνθηρας καί τὰ ἄλλα ἄγρια ζῷα τῶν δασῶν. Δὲν θὰ σᾶς γράψω διὰ τὰς τρομεράς φωλεὰς τῶν τερμιτῶν, οὔτε διὰ τοὺς μύρμηκας, τοὺς προσβάλλοντας καθ' ὕπνον ἀνθρώπους καί ζῷα. Δὲν θὰ σᾶς περιγράψω τὰ ἄπειρα εἶδη τῶν πτηνῶν ἢ τῶν ζῷων, τὰ σμῆνη τῶν ἀγρίων ὀρνίθων, τὰς ἀγέλας τῶν ἀνάγρων, τὰς διαφόρους παραλλαγὰς τῆς ἀντιλόπης, τοῦ τραγοταύρου, τῶν ἐλεφάντων καί πλείσιων ἄλλων. Ἀφήνω τὸν φοβερόν ἐχθρόν τῶν κατοικιδίων ζῷων: τὴν μυῖαν τὴν ὀνομαζομένην τοδ-τοδ καί τὴν ἄλλην μυῖαν, ἣτις μεταδίδει τὴν ἀσθένειαν τοῦ ὕπνου. Διὰ δὲ τὰ δάση καί τοὺς ὁρυμούς καί τὴν ποικιλίαν τῆς βλαστήσεως, διὰ τὰ ἔθνη καί ἔθνη τῶν μαύρων κρησάται, ἄξι μόνον καιρὸς καί

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.57

μελέτη και ἔκτασις χώρου, ἀλλὰ και παντοδαπαὶ φυσικαὶ γνώσεις, διὰ τὰ παραθέσει τις μικρὰν εἰκόνα τῶν ὄσων συναντᾷ και βλέπει εἰς τὴν ἄγνωστον τοῖς πολλοῖς ταύτην χώραν.

Θὰ περιορισθῶ ἔθεν εἰς τὴν σκιαγραφίαν ἐνὸς περιεργοτάτου πτηνοῦ μόνον, τῆς Μαΐμπᾶ. Οἱ ἰθαγενεῖς τὸ ὀνομάζουσι Μαίμπα, τὸ ὅποιον εἰς τὴν γλῶσσαν των σημαίνει ἀγγελιοφόρον. Δὲν γνωρίζω πῶς τὸ λέγει ἡ Ζωολογία. Ἐγὼ ὅμως τὸν ὀνόμασα «προδότην» ἢ — ἀκριβέστερον — καταδότην, ἐξ ὄσων θὰ σᾶς ἀναφέρω περὶ αὐτοῦ. Κατὰ τὸ μέγεθος και τὸν χρωματισμὸν τοῦ πτελώματος ὁμοιάζει μὲ τὸν ἰδικὸν μας σπουργίτην, μὲ μόνην τὴν διαφοράν ὅτι εἰς τὰς ἀρθρώσεις τῶν πτερῶν του φέρει δύο μεγάλα κίτρινα στίγματα, τὰ δὲ κάτωθι τῆς οὐραῆς πτερά εἶνε λευκόφαια. Ὡς πρὸς τὴν τεκνοποιίαν του, κατὰ τοὺς ἰθαγενεῖς, ἔχει τὰς αὐτὰς ἔξεις μὲ τὸν κοῦκκον. Δὲν πολυσκοτίζεται δηλαδὴ δι' ἰδιὰν κατοικίαν, διότι μεταβαίνει και γεννᾷ εἰς τὰς φωλεὰς ἄλλων πτηνῶν. Τὸ τοιοῦτον ὅμως μοῦ φαίνεται περιεργον, διότι, ἐνῶ ὁ Μαΐμπᾶ τρώγει ἀποκλειστικῶς μέλι, τὰ μικρὰ του, ἕως οὗ ἀξήθησὺν και πτερώσουσι, συζοῦν και συντρώγουσι μὲ νεοσσούς τρεφομένους πολὺ διαφορετικῶς.

Ὅπως δὴποτε ὁ Μαΐμπᾶ εἶνε λιαν περιεργον πτηνόν. Ἀπὸ πρωτᾶς ἀρχίζει τὴν ἀνὰ τὰ ἀπέραντα θάση περιουσίαν του πρὸς ἀνακάλυψιν κυψελῶν. Εἶνε ὁ προδότης τῶν μελισσῶν. Ἀνακαλύπτει τὸ ἄσυλόν των, τὴν κυψέλην των, μὲ ἀφάνταστον ἐπιτηδεύουσι. Οὐδέποτε ἀπατάται. Μόλις τὴν ἀνακαλύψῃ και βεβαιωθῇ, ἀρχίζει ἄλλην φροντίδα. Προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ ἄνθρωπον, τὸν πρῶτον γύρω ἰθαγενῆ, εἰς τὸν ὅποιον νὰ τοῦ ὑποδείξῃ τὸ εἶρημα. Διὰ τοῦτο και ἀμέσως τοποθετεῖται εἰς τὰ δεξιὰ και ἀριστερὰ τῶν ὀδῶν δένδρα καὶ ἀναμένει. Μόλις ἀντιληφθῇ μακρόθεν ἀνθρώπουσι πλησιάζουσι, ἐκρήγνυται εἰς φωνὰς ὅσον ἡμπορεῖ δυνατᾶς. Ἡ φωνὴ του ὁμοιάζει μὲ τὸν ἦχον μαχαίρας κρεσπώλου τροχιζομένης ἐπὶ τῆς χαλυδίνης ῥάβδου. Οἱ μαῦροι ἔννοσὺν περὶ τίνος πρόκειται και ἀπαντοῦν διὰ σφυρίγματος. Ἐκεῖνος, εἰς τὸ σφύριγμα, προηγεῖται εἰς ἀπόστασις τριάντα περίπου βημάτων, στρέφειν ἐκαστοτε νὰ ἴδῃ ἂν ὁ μαῦρος τὸν ἀκολουθῇ. Οὗτος δὲν παύει σφυρίζων και βεβαιῶν τὴν παρουσίαν του. Οὕτω συνεννοούμενοι πλησιάζουσι πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εὕρεται τὸ δένδρον, εἰς τὴν ποθητὴν κυψέλην. Ἐκεῖ, μόλις φθάσουσι, ὁ Μαΐμπᾶ διαγράφει πετῶν γύρους τινὰς πέριξ ἀκριβῶς τοῦ ἀναζητουμένου δένδρου, εἰς τὴν κορυφάν του ὅποιου ὑπάρχει ὁ γλυκὺς θησαυρός. Ἄνευ τῆς ἰδιαίτερης αὐτῆς προσπαθείας τοῦ νοήμονος πτηνοῦ, εἶνε δύσκολον εἰς τὸν μαῦρον νὰ ξεχωρίσῃ ποῖον εἶνε τὸ δένδρον. Ἐπὶ τέλους ἡ προδοσία ἢ ἡ καταδόσις συνετελέσθη και ἡ λεηλασία τοῦ μέλιτος ἐπίκειται. Ὁ Μαΐμπᾶ ἐκβάλλει τότε ὅξεις τινὰς τερειτισμοῦ χαρὰς, σταματᾷ τὰς πτήσεις του, και καταλαμβάνει θέσιν ἐπὶ κλάδου τίνος ἄνωθεν ὀρθῶς, ὥστε νὰ ἐπισκοπῇ ὅλην τὴν περαιτέρω ἐργασίαν. Κἀθηταῖ ἐκεῖ ἕως και ὑπομονητικῶς, μέχρις οὗ ὁ μαῦρος ἀποτελειώσῃ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiakó Apothetirio Dimósias Ist
Restrictions apply.

τὸ ἔργον του, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀφήνει κανένα ἐκ τῶν πτερωτῶν του ὁμογενῶν νὰ πλησιασῇ. Τοὺς κόπους καὶ τὰ δικαιώματα ἐπὶ τῆς λείας δὲν ἐννοεῖ μὲ κανένα νὰ τοὺς διαμοιράσῃ. Ὁ μαῦρος, μὲ τὸν θαυλὸν ἀναμμένον εἰς τὸ ἓνα χέρι, ὡς μέσον προφυλάξεως κατὰ τῆς ἐξόδου τῶν μελισσῶν, ἐργάζεται μὲ τὸ ἄλλο εὐρύτων τὴν ὁπὴν ὀλονὲν καὶ ἐξολοθρεῦων διὰ τοῦ πυρὸς τοὺς αἰφνιδισθέντας κτήτορας τῆς παραβιαζομένης κυψέλης. Ὁ Μαῖμπᾶ, ὅσῃ ἢ ἐργασία τοῦ μαύρου προχωρεῖ, τόσῃ φαίνεται ἀνυπομονῶν νὰ γευθῇ τὸ με-

Ἄγριοχοιρὸς τοῦ Βελγικοῦ Κόγγου

ρίδιόν του ἐκ τῆς κλοπῆς. Καὶ ἀρχίζει νὰ ἀνησυχῇ, ὡς νὰ γνωρίζῃ τὴν ἀδηφαγίαν καὶ κακοπιστίαν τῶν μαύρων, οἱ ὅποιοι συχνὰ καταβροχθίζουσι τὸ μέλι, χωρὶς νὰ ἐνθυμηθοῦν τὸν προδότην, προσπαθεῖ δὲ διὰ ζωηρῶν πτερυγισμάτων καὶ τρετισμῶν νὰ ὑπενθυμίσῃ τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα τῆς ἀλληλεγγύης.

Ὅταν ὁ Μαῖμπᾶ μᾶθῃ συνοικισμὸν τινα μαύρων, κρίνει τότε περιττὸν νὰ χρονοτριβῇ καιροφυλακτικῶν εἰς τὰ πλάγια τῶν δρόμων πρὸς συνάντησιν διαβάτου. Πετᾷ κατ' εὐθείαν ἐκεῖ καὶ διαλαλεῖ τὴν ἀνακάλυψιν. Ἐάν, ὅταν παραδοκῇ εἰς τοὺς δρόμους, δὲν συναντήσῃ διαβάτην, ἢ ὁ διερχόμενος δὲν τὸν προσέξῃ, ὁ Μαῖμπᾶ δὲν ἀπελπίζεται. Μένει ἐκεῖ ἐπίμονος μέχρι βαθείας νυκτός καὶ ἐπανέρχεται τὴν ἐπιούσαν μὲ τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν ἐλπίδα νὰ ἐπιτύχῃ. *Oui dure vinci!*

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Γ. Στρατήγης

Οι μαῦροι, κατὰ τὴν παράδοσιν, πιστεύουν ὅτι οἱ Μαῖμπᾶ ἔχουν ὁμῶσαι ἐξοντωτικὴν καταδιώξιν κατὰ τῶν μελισσῶν, ἐκδικούμενοι κάποιον πρόγονόν των, κατὰ τοῦ ὁποίου σμήνη μελισσῶν ἐπετέθησαν καὶ τὸν ἐφόρευσαν διὰ τῶν κέντρων των ἐντὸς αὐτῆς τοῦ τῆς φωλεᾶς κτισμένης εἰς τὸ κοίλωμα ἐνός δένδρου, τὴν ὁποίαν κατόπιν δισακόρπισαν καὶ ἐξηφάνισαν, ἰδρύσασαι ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς τὴν ἰδικὴν των κυψέλην. Ἐκτοτε, λέγουν, ὠρκίσθησαν συστηματικὴν ἐκδίκησιν, καὶ διὰ νὰ ἔχουν τὸν καιρὸν ἀπαύστου καταδιώξεως, δὲν κτιζοῦν πλέον ἰδίας φωλεᾶς, ἀλλ' ἐκκολάπτουν τὰ φά

των καὶ κοιτάζουν τοὺς νεοσσούς των εἰς τὰς ξένας.

Τὸ πιθανώτερον ὁμως εἶνε, ὅτι εἰς τὸ ἔργον τῆς προδοσίας καὶ τῆς καταστροφῆς ὁ Μαῖμπᾶ ἐλκύεται ὑπὸ τοῦ πόθου τοῦ μέλιτος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὁμως ἐνίοτε δὲν ἀπολαμβάνει τίποτε, διότι ἡ λαιμαργία καὶ ἀγνωμοσύνη τῶν μαύρων συχνὰ κατατρώγει, μαζὶ μὲ τὰς κηρήθρας, καὶ τὸ ἀναλογοῦν εἰς τὸν πτερωτὸν καταδότην μερίδιον. Καὶ ὁμως ὁ Μαῖμπᾶ ἐξακολουθεῖ πάντοτε καταδιῶν τὸ κρησφύγετον τῶν μελισσῶν, εἴτε ἐκδικούμενος τὸν πρόγονόν του εἴτε διαρκῶς χλιδόμενος τὸ μέλι των συγχρόνων του.

(Ἐν Congo, 2 Ἀπριλίου 1914)

ΓΕΩΡΓ. Π. ΖΩΡΔΟΥΜΗΣ

ΝΕΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

ἘΥΦΛΟΣ Οἰδίπους ὁ καθείς μας παίρνει
τὸ μονολόγι τοῦ τυφλῆ κι' αὐτὴ
τοῦ χάραξεν ἡ Μοῖρα. Ποῦ τὸν φέρνει
τὸ μονολόγι τοῦ τυφλὰ παιεῖ ;

Τυφλὸς Οἰδίπους σιὸ ἄβδὶ σκυφτὸς
βαδίζει καὶ βαδίζει, καὶ ζυγώνει,
ποῦ ; δὲν θωρεῖ. Καλότυχος αὐτὸς
ποῦ τὸν κρατεῖ ἀπ' τὸ χέρι μὴ Ἀντιγόνη.

1914)

ΙΩ. ΠΟΛΕΜΗΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.—

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Iστο
Restrictions apply.

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΕΠΙ ΚΟΛΩΝΩΙ

(Ἔργον τοῦ J. Hugues)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitiko Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

Σκίτσα ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν.— Ὁ λιμὴν Καβάλλας

ΝΕΑΙ ΧΩΡΑΙ

ΚΑΒΑΛΛΑ

Πολλοὶ ἀρχαιολόγοι ταυτίζουσι τὴν σημερινὴν Καβάλλαν πρὸς τὴν ἀρχαίαν Νεάπολιν, μίαν τῶν σημαντικωτέρων πόλεων τῆς ΜΑ. Μακεδονίας, κτισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ἀθηναίων Καλλιστράτου τῷ 360 π. Χ. Ἄλλοι διατείνονται ὅτι ἡ Νεάπολις ἦτο πολὺ προγενεστέρα τοῦ Καλλιστράτου, μίαν τῶν συμμαχιδῶν πόλεων, ἐκ τῶν φόρου ὑποτελῶν εἰς τοὺς Ἀθηναίους πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐξιχθεῖσα εἰς ἀκμὴν ἔνεκα τῆς ἐπικαίρου θέσεως καὶ ὡς ἐπίνειον τῶν Φιλίππων. Ἀπὸ δὲ τοῦ Θ' αἰῶνος, ἤτοι ἐπὶ Λέοντος Σ' τοῦ σοφοῦ, εἰς τὴν θέσιν τῆς Νεαπόλεως, ἢ ἀκριβέστερον ἐν ἡ θέσει κεῖται ἡ σημερινὴ Καβάλλα, μνημονεύηται ἑτέρα χριστιανικὴ πόλις, ἡ Χριστοῦ-πολις, ἣν οἱ Βυζαντιακοὶ εἶχον καταστήσει τὴν κλεῖδα τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἅπαντα δὲ ἡ ἀπὸ Χριστουπόλεως μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νέστου ἔκτασις ἐκαλεῖτο «Στενὰ τῆς Χριστουπόλεως», τὰ ὅποια οἱ ἀρχαῖοι ὠνόμαζαν «Πύλας τῶν Σαλαίων». Οὐσα δὲ ὄγκρᾳ καὶ στρατηγικὴ ἐφείλκυσε τὰς κατακτητικὰς βλέψεις τῶν Γενοναίων, οἵτινες καταλαβόντες ὠνόμασαν αὐτὴν Καβάλλαν, ὡς ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ τῆς τοποθεσίας της, ἐφ' ἧς ἐπιθαίνει τρόπον τινὰ ὁ ἐκ τοῦ λιμένου ἐξερχόμενος ὡς ἐπὶ νώτου ἵππου (= cavalla).

πτήν ὕλην», ἐγγὺς τῆς Χριστουπόλεως, περὶ ἧς ἱστορεῖται ὅτι ἦτο κτῆσις τοῦ Θουκυδίδου, πλουσία εἰς μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, καὶ ὅτι οὗτος, φηγὰς ὄν καὶ ἐν τῇ «Σκαπτῇ ὕλῃ» διατρίβων, ἐγραφεν ὑπὸ πλατάνῳ τὴν ἱστορίαν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὅτι δὲ καὶ ἐκεῖ ἀπέθανε.

Ἡ σημερινὴ Καβάλλα ἀριθμοῦσα περὶ τὰς 24,000 κατοίκων, διαστελλομένη εἰς παλαιὰν πρὸς Μ. καὶ εἰς νέαν πρὸς Β. Καβάλλαν, κεῖται κατὰ τὰς τελευταίας ὑποφείας τοῦ ὄρους Συμβόλου ἐπὶ βραχώδους ἀκρωτηρίου, καθέτως πρὸς τὴν θάλασσαν χωροῦντος, μήκους 400 καὶ ὕψους 50 μ., ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ὑψοῦται ἡ ἀκρόπολις μετὰ δεξαμενῶν καὶ ἀποθηκῶν, κατὰ δὲ τὰ ἄκρα πύργοι. Τὰ τεῖχη της, παραλάσσοντα ἀπὸ 5—18 μ., χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ ΙΕ' ἢ ΙΖ' αἰῶνος, τὸ δὲ τέμενος Ἰβραήμ Πασᾶ, ἦτο πρότερον ναὸς τοῦ Ἁγίου Λαζάρου. Ἡ παλαιὰ Καβάλλα χαρακτηρίζεται διὰ τοὺς στενοὺς καὶ σχολιοὺς δρόμους καὶ τοὺς χαμηλοὺς οἰκίσκους, ἐν οἷς καὶ ἡ οἰκία, ἐνθα ἐγεννήθη ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Μεχμέτ Ἀλῆ Πασᾶς. Ὁ λιμὴν ἢ μᾶλλον ὁ ὄρμος ἐκτείνεται Δ. τοῦ φρουρίου, εὐπρόσβλητος ὑπὸ τοῦ ΝΔ. ἀνέμου, διὸ τὰ πλοῖα προσφεύγουν εἰς τὸν παρέκει πρὸς Δ. λιμένα τῆς Ἐλευθερουπόλεως. Ἐν τούτοις, ἐν τῷ ὄρμῳ τούτῳ ἐνεργοῦνται οὐκ ὀλίγα φορτώσεις δημοτριακῶν, σουσαμίων, κουκκουλιῶν καὶ καπνοῦ ἰδίως, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνά τὴν Εὐρώπην καὶ Αἴγυπτον ἐξαγωγή ἀνέρχεται εἰς 4,800,000 χιλιόγρ.

Ἐκ τῶν 24,000 κατοίκων αἱ 12,000 εἶνε Τούρκοι, 9,500 Ἕλληνες, καὶ οἱ λοιποὶ Ἑβραῖοι, Ἀθίγγανοι καὶ τινες Βούλγαροι. Κέκμηται δὲ πλεῖστα κοινοτικά ἰδρύματα, ἐκπαιδευτικά καὶ φιλανθρωπικά, τὸν μητροπολιτικὸν ναὸν Ἁγίου Ἰωάννην, γυμναστήριον τέλειον, Νοσοκομεῖον, πλεῖστα δὲ καπνεργοστάσια.

Τ Ο Χ Ε Λ Ι Δ Ο Ν Ι

Ποσο τὸ καλοῦνχερο τὸ χελιδόνι, πόσο,
 ποῦ ζάιρεται τὴν Ἀνοιξή, πατριδα μου, κοιτά σου.
 Ἄς ἤμουν ταξειδιάρικο πουλί κ' ἐγὼ ν' ἀπλώσω
 διπλά καὶ τριδιπλα φτερά, νάρθῶ στήν ἀγκαλιά σου.

ΖΗΣΙΜΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias IS
 Restrictions apply.

ΠΟΙΗΤΑΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΙ ΕΚ ΤΩΝ

Αάμπρος Πορφύρας — Γ. Στρουτήρης
Ν. Έπισκοπόπουλος — Μιχαήλ Μητσάκης
Ε. Ένστατιάδης — Κ. Πασσαγιάννης

ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ "ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, (1886-1915)

'Ανδρ. Καρκαβίτσας — Π. Α. 'Αξιώτης
Πολύβιος Δημητρακόπουλος — Δ. Οικ. Καλαποθάκης
'Αλέξ. Μωραϊτίδης — Παν. Συνοδινός

Η ΛΗΜΝΟΣ ΕΝΕΤΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗ

Ο ΗΡΩΪΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΟΥΛΑΣ

ΤΡΙΑ ἔτη μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ Κατακτητοῦ, ἤτοι τῷ 1456 κατελήφθη καὶ ἡ Λήμνος ὑπὸ τοῦ τούρκου ναύαρχου Ἰσμαὴλ τοῦ εὐνούχου, ἐγκαταστήσαντος ἄρχοντα καὶ διοικητὴν τῆς νήσου τὸν περιώνυμον Χομζάν, ἀφοῦ πρότερον οὗτος κατέλυσε τὴν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἄρχουσαν δυναστείαν τῶν Γατελούζων τῆς Λέσβου, ἣτις εἶχε καταστῆ μισητὴ εἰς τοὺς κατοίκους λόγῳ τοῦ τυραννικοῦ αὐτῆς χαρακτήρος.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ παρέλθῃ ἔτος ἀπὸ τῆς καταλήψεως τῆς Λήμνου ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἐνεφανίσθη πρὸ τῆς νήσου στόλος ἐξ ἑνδεκα πολεμικῶν πλοίων ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ μετέπειτα Καρδινάλιου Λουδοβίκου Σκαράμπη Πατριάρχου τῆς Ἀκουιλίας, ὅστις καὶ κατέλαβε τὴν Λήμνον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀγιωτάτου Πάπα Ρώμης Καλλίγου τοῦ Γ'. Οἱ κάτοικοι, βαρέως ἔκτοτε φέροντες τὸν Ὀθωμανικὸν ζυγόν, οὐδεμίαν ἀντέταξαν ἀντίστασιν, ὃ δὲ Σκαράμπης διώρισε φρούραρχον τῆς νήσου Λουίζον τινὰ καὶ διοικητὴν τὸν ἐκ τῶν προυχόντων Γεώργιον Δρομακαίτην, ἄνδρα νουνεχέστατον, καὶ τοῦ ὁποίου μέγα ἦτο τὸ κῆρος οὐ μόνον ἐν Λήμνῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς παρακειμέναις νήσοις Θάσῳ, Ἰμβρῳ καὶ Σαμοθράκῃ. Ἀλλὰ καὶ ἡ Παπικὴ κυριαρχία ἐν Λήμνῳ ὑπῆρξε πολὺ βραχεῖα, διότι μετὰ δύο ἔτη, τῇ διαταγῇ τοῦ Μωάμεθ, ὁ ναύαρχος αὐτοῦ Ζάγανος κατέλαβε τὴν νήσον, ἣτις μετὰ τῆς Ἰμβροῦ, Θάσου, Σαμοθράκης καὶ Αἴνου παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ τῷ Δεσπότη Λημητρίῳ Παλαιολόγῳ, ὅστις, κατὰ τὸν ἐξ Ἰμβροῦ ἱστορικὸν Κριτόβουλον, συγγράψαντα Ἱστορίαν Μωάμεθ τοῦ Δ'. ἐν πέντε βιβλίοις, ἐδικαιούτο νὰ νέμῃται τὸ ἥμισυ μόνον τῶν προσόδων αὐτῶν, ἀνερχομένων εἰς 300,000 κερμάτων ἀργυρίου.

Ὁ Πάπας ὅμως δὲν παρητεῖτο εὐκόλως τῶν διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἐπιμηθέντων ἐν τῇ νήσῳ δικαιωμάτων, ἀλλὰ ἐπέβλεπε ἐπὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Λήμνου διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἐπιμηθέντων ἐν τῇ νήσῳ δικαιωμάτων, ἀλλὰ ἐπέβλεπε ἐπὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Λήμνου διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἐπιμηθέντων ἐν τῇ νήσῳ δικαιωμάτων.

Authorized licensed use only: For personal use only. All rights reserved.
Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istorikias
Restrictions apply.

καὶ ὡς ἐκ τούτου, ἅμα ἀνήλθεν εἰς τὸν Πατρικὸν θρόνον Πίος ὁ Β', παρώτρυνε τὴν Ἑνετικὴν Δημοκρατίαν νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάληψιν τῆς νήσου, ἐσκέπτετο δὲ νὰ ἰδρῶσῃ ἐν αὐτῇ νέον Τάγμα, ὁμοίον πρὸς τὸ τῶν Ἰωαννιτῶν τῆς Ρόδου. Ἐν τῷ μεταξύ πράγματι ὁ πόλεμος μεταξύ Τουρκίας καὶ Ἑνετίας ἐκηρύχθη, κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ ἔτους 1464 κατόρθωσεν ὁ Ἑνετός ναύαρχος Ἰάκωβος Λορεδάνος νὰ καταλάβῃ τὴν Λήμνον μετὰ τῶν τριῶν ἰσχυρῶν αὐτῆς φρουρίων Κοτζίνου, Παλαιοκάστρου καὶ Μούδρου φαίνεται ὅμως ὅτι εἰς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ ἐνέργεια προκρίτου τινός Κομνηνοῦ καλουμένου, ὅστις εἶχεν ἤδη ἀπὸ τοῦ 1463 καταλάβῃ τὸ Παλαιοκάστρον. Οὕτω ἐγκραθιδρύθη ἡ Ἑνετικὴ κυριαρχία ἐπὶ τῆς Λήμνου, χωρὶς νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει αἱ ἀξιώσεις τοῦ Πάπα ἐπ' αὐτῆς, ἐστερεώθη δ' ἔτι μᾶλλον, ὅτε μετὰ δύο ἔτη (1466) ὁ διάδοχος τοῦ Λορεδάνου Βίκτωρ Κατέλλος κατέλαβε καὶ τὰς παρακειμένας νήσους Σαμοθράκην, Ἰμβρον καὶ Θάσον. Περὶ τοῦ Δεσπότης Δημητρίου Παλαιολόγου δὲν γίνεται λόγος ἐν τῇ ἱστορίᾳ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς καταλήψεως τῆς Λήμνου, ἀλλ' ἡ Ἑνετικὴ κατάκτησις φαίνεται ὅτι ἠνάγκασεν αὐτὸν ἄκοντα νὰ παραιτηθῇ τῶν παραχωρηθέντων αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ ἐπὶ τῶν νήσων δικαιωμάτων.

Ἐπὶ δεκαπενταετίαν ὅλην διήρκεσεν ἡ κυριαρχία τῶν Ἑνετῶν ἐπὶ τῆς Λήμνου, μεθ' ὅλας τὰς ἐπανεπιλημμένας καὶ ἀπεγνωσμένας ἀποπειρας τῶν μένεα πνεόντων Τούρκων πρὸς ἀνακατάληψιν τῆς νήσου, ἐκ τῶν ὁποίων σπουδαιότερα καὶ φοβερωτέρα ἐνταῦθα ὑπῆρξεν ἡ ἐν ἔτει 1470 ἐπιχειρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Μαχμούτ Πασᾶ, ὅστις, ἀφοῦ κατέλαβε τὴν Ἰμβρον, μεθ' ὅλην τὴν γενναίαν ἀμυνὰν τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς Μάρκου Ζένου, προσέβαλε τὴν Λήμνον καὶ καταλαβὼν τὸ Κότζινον, ἐλεηλάτησεν ὅλα τὰ περὶξ χωρία, ἠναγκάσθη ὅμως νὰ ὑποχωρήσῃ πρὸ τῆς γενναίας ἀντιστάσεως τῶν ἐν Παλαιοκάστρῳ καὶ Μούδρῳ φρουρῶν καὶ νὰ ἀπέλθῃ τῆς νήσου.

Πρῶτος Ἑνετός Διοικητὴς τῆς Λήμνου ὑπῆρξεν ὁ Φραγκίσκος Μόρος, εἶτα ὁ Ἰωάννης Δονάτος, μετ' αὐτὸν ὁ Βαρθολομαῖος Βάρβαρος καὶ ὁ Λουδοβίκος Μόρος καὶ τελευταῖος ὁ Φραγκίσκος Πασγαλιτζος, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγένοντο καὶ σπουδαῖα ὀχυρωματικὰ ἔργα πρὸς ἀσφάλειαν τῆς νήσου.

Μεγάλῃ ἦτο ἡ σημασία καὶ ἡ σπουδαιότης, τὴν ὁποίαν ἀπέδιδον οἱ Τούρκοι εἰς τὴν κατοχὴν τῆς Λήμνου καὶ διὰ τὴν γεωγραφικὴν τῆς θέσιν καὶ διὰ τὸν λαμπρὸν λιμένα τοῦ Μούδρου, καὶ διὰ τοῦτο ὅτε ἤρξιαν αἱ περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεις μεταξύ Τουρκίας καὶ Ἑνετίας τῷ 1471, πρῶτος ὅρος ἐτέθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Μωάμεθ ἡ ἐκκένωσις τῆς Λήμνου, ἀλλ' ὁ ὅρος οὗτος ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς Γαληνοτάτης Δημοκρατίας καὶ ὁ πόλεμος ἐπανελήφθη σφοδρότερος, ἐνισχύθη δ' ἐν τῷ μεταξύ καὶ ἡ

λυσσῶν ὡς ἐκ τῆς δεινῆς ἀποτυχίας, τὴν ὁποίαν ὑπέστη ἐν Ναυπάκτῳ, ἀναγκασθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἐνετοῦ στρατηγοῦ Ἀγτωνίου Λορεδάνου εἰς αἰσχρὰν ὑποχώρησιν, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ ἐκδικηθῆ τὸν ἴδιον στρατηγὸν ὑπερασπιζόμενον ἤδη τὴν Λήμνον, ἐπετέθη κατὰ τῆς νήσου διὰ μεγάλων δυνάμεων καὶ καταλαβὼν διάφορα σημεῖα αὐτῆς, ἐπεχείρησε σφοδρὰν ἐφοδὸν κατὰ τοῦ φρουρίου Κοτζίνου, τοῦ ὁποίου ἡ κατάληψις ἐφαίνετο ἐπικειμένη, καθόσον εἶχον ἐξαντληθῆ οἱ ὑπερασπιζόμενοι αὐτὸ Ἐνετοὶ καὶ Ἕλληνες.

Εἰς τὴν κρισιμοτάτην ἐκείνην στιγμήν, ὅτε οἱ πάντες εἶχον ἀτελεισθῆ, ἐπέφανη ὡς ἄγγελος σωτηρίας νεαρὰ καὶ περικαλλῆς τῆς Λήμνον κόρη, ὀνομαζομένη *Μαρούλα*, ἣτις ἰδοῦσα τὸν πατέρα τῆς φονεούμενον ἀγρίως ὑπὸ φανατικοῦ Τούρκου, ἐνῶ ὑπερήσπιζεν εἰσοδὸν τινα τοῦ φρουρίου, καὶ ἀναλογισθεῖσα τὰ μέλλοντα δεινὰ τῆς αἰχμαλωσίας, τὸ αἰσχος καὶ τὴν ἀτιμίαν, ἤρπασεν, ὡσεὶ θεόθεν ἐμπνευσθεῖσα, τὸ ξίφος τοῦ φονεοθέντος πατρὸς τῆς, καὶ ὤρμησε μετὰ τσοαύτης γενναιότητος καὶ ὀρμῆς κατὰ τῶν ἀπίστων, οἵτινες κατεπλάγησαν εἰς τὸ ἀπροσδόκητον θέαμα τῆς ἐφορμώσεως ἡρωϊκῆς κόρης, ὥστε καὶ οἱ λοιποὶ ὑπερασπισταὶ τοῦ φρουρίου, ἐνθαρρυνθέντες ἐκ τοῦ παραδείγματος τῆς Μαρούλας, ἐπέπεσαν ἀκράτητοι κατὰ τῶν ἐχθρῶν, τοὺς ὁποίους ἀπέκρουσαν καὶ κατώρθωσαν νὰ ἐκδιώξωσι κατησχυμένους ἐκ τῆς νήσου.

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἐνετῶν Λορεδάνος, θαυμάσας τὸν ἡρωϊσμόν τῆς Λημνίας κόρης, καὶ θέλων νὰ ἀμείψῃ τὴν ἀρετὴν αὐτῆς, προέτεινεν εἰς τὴν Μαρούλαν νὰ ἐκλέξῃ ὡς σύζυγον ὅποιον ἤθελεν ἐκ τῶν εὐγενῶν ἀξιωματικῶν αὐτοῦ, ὑποσχεθεὶς συγχρόνως καὶ πλουσίαν προίκα ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου. Ἄλλ' ἡ ὑπερήφανος Ἕλληνις δὲν ἐδέχθη τὴν πρότασιν, εἰποῦσα ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐπραξεν, ἦτο καθήκον πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκείαν, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ σύζυγον ξένον, τοῦ ὁποίου δὲν ἐγνώριζεν οὔτε τὸν χαρακτήρα οὔτε τὰ αἰσθήματα. Οὕτω διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ τῆς θρυλικῆς Μαρούλας ἐσώθη τότε ἡ Λήμνος, καὶ παρέμεινεν ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἔτος ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἐνετῶν, τῶν ὁποίων ἡ διοίκησις ἦτο, ἂν ὄχι κατὰ πάντα ἐπιθυμητὴ, ἀλλὰ πάντως ἀνεκτὴ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατοίκων.

Ἄλλὰ τὸ μοιραῖον δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπέλθῃ καὶ ἡ Ἐνετία, καμφθεῖσα ἐπὶ τέλους ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς Ὀθωμανικῆς δυνάμεως, ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ διὰ τῆς συναφθείσης τῆ 25 Ἰανουαρίου 1479 μεταξὺ τῶν δύο ἐμπολέμων μερῶν συνθήκης.

παραζωρήση τῇ Τουρκίᾳ καὶ τὴν Λήμνον. Ἴδου ἐπὶ λέξει πῶς ἔχει τὸ κείμενον τῆς συνθήκης τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν Λήμνον: «Ἐτι δὲ ὀφείλει ἡ ἐκλαμπροτάτη αὐθεντία τῆς Βενετίας νὰ στρέψῃ εἰς τὴν αὐθεντιάν μου, ἤγουν τὸ νησί τῆς Λήμνου, σωζομένου τὸ νὰ ἐπέρονουν τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἵτινες θελήσουν νὰ πηγαίνουν νὰ ἐπέρονουν εἰς τε ἄρα καὶ ἂν ἔχουσι, νὰ πηγαίνουν ὀπόθεν θέλουν, καὶ τινες ὅπου θελήσουν νὰ ἀπομείνουν εἰς τὸ παρὸν νησί, νὰ ἴναι συμπαθημένοι εἰς εἰς τε ἔγενεν ἕως τώρα».

Διὰ τῆς συνθήκης ταύτης ἐχορηγεῖτο μὲν ἀμνηστία, ἀλλ' οἱ βουλόμενοι δὲν ἠμποδοῦντο νὰ ἀπέλθωσι τῆς νήσου συναποκομίζοντες πᾶν ὅ,τι ἠδύναντο, καὶ φαίνεται ὅτι πολλοὶ ἔγκριτοι καὶ εὐποροὶ οἰκογενεῖαι ἐπωφελήθησαν τοῦ ὅρου τούτου καὶ ἀπῆλθον τῆς νήσου. Ἐκτοτε ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης βαρὺς καὶ ἀδάμαστος ἐπεκάθητο ἐπὶ τῆς ὥραίας καὶ γραφικῆς νήσου ὁ Τουρκικὸς ζυγὸς μὲ βραχύτατον μόνον διάλειμμα τῆς κατὰ τὸ 1770 Ρωσσοικῆς καταλήψεως, ἣτις εἶχε τραγικώτατα καὶ καταστρεπτικώτατα ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς ἀτυχοῦς νήσου, περὶ ὧν ἴσως ἄλλοτεπραγματευθῶμεν ἐν ἐκτάσει.

* *

Ἐπὶ 433 ὅλα ἔτη ἡ Ἐρυθρᾷ Ἡμισέληνος ἐδέσποζε τῆς ἱστορικῆς Λήμνου, ἀλλ' ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, καὶ ὁ ὑπὸ τὸν ἐνδοξον Ναύαρχον Κουντουριώτην Ἐθνικὸς μας Στόλος, κατέλαβε τῇ 8 Ὀκτωβρίου 1912 τὴν Ἑλληνικὴν μας νήσον, καὶ ἡ γαλανόλευκος τοῦ Σταυροῦ σημαία ὑπερηφάνως ἔκτοτε κυματίζει ἐπὶ τοῦ φρουρίου καὶ τοῦ Διοικητηρίου τῆς ἀνακτιθείσης Λήμνου.

Ἡ ἀθάνατος ψυχὴ τῆς ἡρωίδος Μαρούλας, τῆς ὁποίας τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα ἀγνοεῖται, θὰ εὐφραίνεται ἤδη βλέπουσα τὴν προσφιλῆ τῆς πατρίδα ἐλευθέραν καὶ εὐημεροῦσαν. Τὸ ἡρωϊκὸν κατόρθωμά της, ὅπερ διετήρησεν ἡ λαϊκὴ παράδοσις καὶ ἐξύμνησεν ἡ ποίησις, θὰ παραμείνῃ εἰς τοὺς αἰῶνας ὡς ὑπέροχον ὑπόδειγμα πατριωτισμοῦ καὶ ἐθελουσίας. Φόρον θαυμασμοῦ ἀποτίνοντες καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν θρυλικὴν ἡρωίδα, ἐδώκαμεν τὸ ὄνομα τῆς Μαρούλας εἰς μίαν τῶν πλατειῶν τῆς πόλεως ταύτης κατὰ τὴν γενομένην ὀνοματοθεσίαν τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν τῆς Λήμνου.

Ἡ «Πλατεία τῆς Μαρούλας» θὰ ὑπενθυμίζῃ καὶ εἰς τὴν παρούσαν καὶ εἰς τὰς μελλούσας γενεὰς τῶν Λημνίων πόσον

ἀξίζει ὁ ἡρωϊσμός καὶ πόσον ἐκτιμᾶται ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκείαν ἀφοσίωσις.

(Ἐν Λήμνῳ, Ἰούλιος 1914)

ἸΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΚΑΡΑΒΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΛΗΜΝΟΥ

Ἡ ἐπάνοδος τοῦ πολεμιστοῦ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΓΥΡΙΣΜΟΥ

Ἦ ἄματα τώρα ἐρημικὸ σπιτάκι τὰ προσμένει
κι' ἄσπρο χεράκι τὸ βαρὸν τουφέκι θὰ σηκώσει,
καὶ θ' ἄρθῃ μάννα, ἀδελφή, γυναῖκα ἀγαπημένη,
στὰ χέρια ποῦ πολέμησαν γλυκὸ φίλι νὰ δώσῃ.

Καὶ σ' ἓνα ὥραϊο ἀγκάλιασμα γιὰ μιὰ στιγμή θὰ σμίξουν
ἡ Δόξα ἢ πολεμὸχαση κ' ἡ Ἀγάπη ἢ εἰρηγεύτρα...
ὦ! ἢ στιγμὲς τοῦ γυρισμοῦ ποῦ τοὺς καίμους θὰ πνίξουν
καὶ μέσ' στὰ στήθη τῆ χαρὰ θ' ἀπλώσουν τὴ μαγεύτρα!

Ἀργυροστόλιον)

ΚΑΛΟΜΟΙΡΑ ΚΟΥΡΟΥΚΛΗ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Ist
Restrictions apply.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

[Ἀπὸ δεκαπενταετίας ἤδη τὸ ὄνομα τοῦ κ. Σοῦ. Σκίτη ὡς ποιητοῦ καὶ λογογράφου τυγχάνει εὐφήμως γινώσιμον εἰς τοὺς φιλολογο-

κοὺς κύκλους καὶ τὸ φιλαναγνωστικὸν κοινόν. Τοὺς πρώτους στίχους του, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τραγοῦδια τῆς Ὀσφάνης», ἐξέδωκε τῷ 1900. Ἐκτοτε ἐξεπόνησεν εἰς κομψά τομῖδια πλείστα ὅσα ἔργα του, κυρικὰ κατὰ τὸ πλείστον ποιήματα, διακρινόμενα, πλὴν τῆς ἰδιαίτερας τεχνοτροπίας των, καὶ διὰ τὴν ζωηρὰν φαντασίαν καὶ τὴν ἀβρότητα τοῦ αἰσθηματοῦ. Ἐξ αὐτῶν τὰ καλλίτερα εἶνε μία σειρά ποιημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον *Silentii*

Dissolutio (1903), τὸ ὄνειρόδραμα «Ὁ γῦρος τῶν Ὁρῶν» (1905), μία ἄλλη σειρά ποιημάτων ἐπιγραφομένη «Ἡ μεγάλη αἴθα» (1908), «Ὁ Ἀπεθαντός» (1909) καὶ τὰ «Τρόπαια στὴν τρικυρία», (1910).]

Τ Ο Β Ι Ο Λ Ι

Ἦν ξανθομάλλα οηγοποῦλια
τὴν ὄρωσερὴ σὰν τὴν Ἀνγί,
ξελόγιασε τὸ παλῆκάρου
ποῦ τέγγη του εἶχε τὸ βιολί.

Καὶ σὺν τὸ γοίτῃσεν ὁ Ρήγας,
μὲ τὸ μαχαῖρου τὸ χουσό,
— κλάγγι ὄμορφιεὶς καὶ κλάγγιε νῆατα!
θάνατο δίνει καὶ στοὺς δνὸ.

Σὲ μὴ σπηλιά τὰ σώματά τους
ἐπέταξε τ' ἀγγελικά,
τροφή νὰ γίνουινε σὰ ὄρνια,
τροφή νὰ γίνουιν σὰ θεοιά.

Παράτοιο τὸ παλῆκάρου
ἄλλο δὲν εἶχε στὴν ψυχῆ,
μόνο ποῦ ἀντάμα του δὲ οἶζαν
καὶ τὸ ἀκριβὸ του τὰ βιολί.

Καὶ μὲς στὸ τρίτο μεσανύχτι
σηκῶνεται, καὶ τὴν καρδιά
τῆς οηγοποῦλιας ξεροισζῶνει
ἀπὸ τὸ σπῆθος τῆς βαθιά.

Ἔνα βιολί μ' ἐκείνη φτιάνει
καὶ τριγες βάζει του χοροδὲς
ἀπ' τίς ξανθὲς τῆς τίς πλεξουδὲς,
ποῦ τ' αὐν στοὺς ὄμοιους τῆς λιτές.

Καὶ σὰ κεορένια του τὰ χέοια
ἀδράχνει τῶσα τὸ βιολί,
κάθε χοροδὴ του ποῦ θ' ἀγγιξῆ,
θ' ἀχῆση χοροπαιοῦ φωνή.

Καὶ θενὰ πῆ: Μὴ τὰ ξανθά μου
τραβῆς μαλλάκια καὶ ποτῶ.
Σκῦψε, κακὲ, καὶ φίλησέ τα,
σζῶνε ἀκριβέ, ποῦ σ' ἀγαπῶ.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istori
Restrictions apply.

Κι' όταν τὴν ἀρμονία ρυθμίσει
σ' ὄλες ἀπάνω τὶς χορδές,
τέτιο βιολι — ραγίστε πέτρες! —
δὲν ξανακούστηκε ποτέ.

Γιατ' ἡ καρδιά εἶνε ποῦ σπαράζει
τῆς σκοτωμένης ὠμορφιάς,
καὶ βγαίνει σὰν αἰώνιος θοῆνος
ἀπὸ τὰ βῆθη τῆς σπηλιάς.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΓΩΓΙΑΤΗ

ΚΑΠΟΙΟΣ ἀγωγιάνης
γλυκομάτης,
πάγαινε τὸ ἀγῶι του
κάτου πρὸς τὴ χώρα.

Τὰ μολάρια ἀνάγια
τὰ χοστάρια
πάτησαν, καὶ μπήκανε
στοῦ Στοιχιοῦ τὸν τόπο.

Καὶ στὴν κορτοστράτα
— ἔρμα νῆατα! —
ἔκαμε κι' ἀλόκαμε
καὶ γιὰ κάμποση ὥρα.

Τὸ στοιχιὸ ξυπνάει
καὶ σκορπᾷ
θάνατο στὸν ἄχαρο
κι' ἔρμο στρατοκόπο.

Στοῦ δεντροῦ τὸν ἴσκιο
τὸ βαρίσκιο
ξέζεψε, ξεπέζεψε
σ' ἓνα στρουγγολίθι.

Τὰ μολάρια, ἀλλοιά τους,
τὰ σλλοϊκά τους
χάνουν καὶ πλανεύουνται
νύχτα στὰ λαγιάδια.

Κι' ἔγειρε στὴ γλόη
μπρὸς στ' ἀγῶι,
κι' ἔκλεισε τὰ μάτια του
κι' ἔδαριοκοιμήθη.

Καὶ μονγγά, ἰσκιωμένα
φρενιασμένα,
κλαῖνε τὸν ἀφέντη τους
χρόνους στὰ σκοτιάδια.

(1914)

ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ

Σοβαρὰ συνεδρίασις
τοῦ «Συλλόγου τῶν ἀντιαλκοολικῶν»

ΧΩΡΙΑΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΤΟ ΓΑΜΟ ΤΟΥ ΒΑΦΤΙΣΙΑ...

Ὁ λειβάδι τοῦ Γιάννη Τριβέλη καὶ τοῦ Στάθη Κουνέλη ἔχωρίζοντο μὲ τὸ Κακόρρεμα. Δὲν ξεύρω γιατί τὸ εἶπαν Κακόρρεμα, ἀφοῦ ἦταν τὸ ἡμερώτερον ἀφ' ὅσα ἔχω ἰδῆ στὴ ζωῇ μου. Μ' ἓνα κελάρυσμα σὰν τὴ φωνὴ τ' ἀηδονιοῦ χειμῶνα καλοκαίρι κυλᾶ τὰ κρουσταλλένια νερά του. Στὴν ἄκρια του πλατάνια θεόρατα τὸ σκιάζουν τὸ καλοκαίρι, καὶ τὸ χειμῶνα ἀφήνουν τῆς ἀχτίνες τοῦ ἡλίου τρελλές νὰ παίξουν μὲ τὰ νερά του καὶ μὲ μύρια διαμάντια νὰ τὸ στολίζουν. Εὐμορφα εἶνε τὸ καλοκαίρι ὅταν βράδυ-βράδυ, ξεκινῶντας ἀπὸ πολὺ μακρυνά, ἔρχονται πρόβατα, γίδια, βώδια, μουλάρια, ἄλογα καὶ γαϊδούρια νὰ σβύσουν τὴ δίψα τους στά δροσερὰ νερά του. Ἐκεῖ ἀκοῦς λογιῶν-λογιῶν κύπρια καὶ κουνδούνια, λογιῶν-λογιῶν σφυρίγματα τῶν τσοπαναραίων. Ἐκεῖ οἱ τραγοὶ καὶ τὰ κριάρια προσφέρουν τῆς ἐρωτικῆς τους τρυφερότητες ὄχι μόνον στά δικά τους ἀλλὰ καὶ στά ξένα κοπάδια.

Ὁ Γιάννης ὅμως ὁ Τριβέλης, ἓνας πελώριος εἰκοσιπεντάρης τσοπάνος, καὶ ἡ Ἀσήμω τοῦ Στάθη Κουνέλη, δεκαοχτάρια τσοπανοπούλα, κατακόκκινη σὰν τὸ ροιδόσπειρο, δὲν ἀγαποῦσαν τὸ θόρυβο καὶ τὴν συντροφιά. Ὅταν ἀκούγαν τὸν ἦχο καὶ τῶν τελευταίων κουνδουγιῶν νὰ σβύνη μακρυνά στὸ διάστημα, ξεκινοῦσαν τὰ πρόβατά τους καὶ τὰ γίδια τους γιὰ τὸ Κακόρρεμα. Ξαπλωμένος σ' ἓνα μεγάλο πουργάρι ὁ Γιάννης, ὅταν ἀκούγε τὸ μεγάλο κύπρι ποῦ εἶχε τὸ γκεσέμι τῆς Ἀσήμω, ξεκινοῦσε κι' αὐτὸς μὲ σφυρίγματα καὶ φωνές γιὰ τὸ ῥέμα. Ἀνακατωμένα τὰ πράγματά τους πίναν νερό. Ἐκεῖνος, ἀκκουμπισμένος στὴ γκλίτσα του, θωροῦσε τὴν Ἀσήμω. Ἐκεῖνη, καθιστὴ στὸ μεγάλο κωτρῶνι, ἔγνεθε τὴ ῥόχα της, χωρὶς νὰ σηκῶνῃ τὰ μάτια νὰ τὸν βλέπῃ. Καὶ μόνον ὅταν καμὶ τ' ἄλλο εἶχε φεγγεγε κανένα τραγὶ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetrio Dimosias Istorikis V
Restrictions apply.

Βιβλ. εισαγωγής
ἀριθ. 3599

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from IP: 172.21.0.5
Επιμέλεια ιστορικής διαμόρφωσης Ζαγώρας

Restrictions apply.

ΚΩΝΣΤ. Φ. ΣΚΟΚΟΥ

ΕΘΝΙΚΟΝ

Μανταλαίου

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1915

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΝ

ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΩΝ

[ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ]

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ "ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, ΟΔΟΣ ΑΡΑΧΩΒΗΣ 8

1915

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimos

Restrictions apply.

Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Σαγούρας

ΤΙΜΑΤΑΙ

'Εν Ἑλλάδι

φρ. 5,50

'Εν τῷ

'Εξωτερικῷ

φρ. 6

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1915

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ Ἡμέρ. 31. Ἡ ἡμέρ. ὄρ. 10 ἡ νύξ 14 Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Ὑδροζόον	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ Ἡμέρ. 28. Ἡ ἡμέρ. ὄρ. 11 ἡ νύξ 13 Ὁ Ἥλιος εἰς τοὺς Ἰχθῦς
1 Π Περιτομὴ καὶ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου.	1 Κ Τῆς Τυρινῆς. Τρύφωνος μάρτυρος.
2 Π Προσεύχια τῶν Θεοφαν. Σιλβέστρου Πάπα Ρώμης.	2 Δ Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
3 Σ Μαλαχίου Προφ. καὶ Γορδίου μ.	3 Τ Συμεῶν τοῦ Θεοδόχου καὶ Ἀγνης τῆς Προφήτιδος.
4 Κ Ἡ Συναξίς τῶν 70 Ἀποστόλων.	4 Τ Ἰσιδώρου ὁσ. τοῦ Πηλουσιώτου.
5 Δ Παραμονὴ τῶν Θεοφανείων καὶ Θεοπέμπτου (Νηστεία).	5 Π Ἀγάθης μάρτυρος.
6 Τ Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια.	6 Π Βουκόλου ἐπ. Σμύρνης, Φωτίου Πατριάρχου Κων/πόλεως καὶ Ἰουλιανοῦ.
7 Τ Ἡ Συναξίς τοῦ Προφ. Προδρ. καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.	7 Σ Παρθενίου ἐπισκοπ. Λαμψάκου καὶ Κοσμᾶ ὁσίου.
8 Π Κύρου τοῦ Ἀττικοῦ μάρτ. καὶ Δομνίκης τῆς ὁσίας.	8 Κ Τῆς Ὁρθοδοξίας. Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου, Ζαχαρίου τοῦ προφ., Μάρθας καὶ Μαρίας μαρτύρων.
9 Π Πολυευκτοῦ μάρτ. καὶ Εὐστρατίου τοῦ θανατουργῶ.	9 Δ Νικηφόρου μάρτυρος.
10 Σ Γρηγορίου ἐπισκοπ. Νύσσης καὶ Δομετιανῶ.	10 Τ Χαλαμάτου ἱερομάρτυρος.
11 Κ Τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου. Ἀρχῆ Τριφιδίου. Θεοδοσίου Κοινοβ. καὶ Ἀγαπίου.	11 Τ Βλασίου ἱερομάρτ. καὶ Θεοδώρου τῆς βασιλίσσης.
12 Δ Τατιανῆς μάρτυρος.	12 Π Μελετίου ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας (Cendres).
13 Τ Ἐρμούλου καὶ Στρατονίκου μάρτ.	13 Π Μαρτινιανοῦ ὁσ. καὶ Εὐλογίου.
14 Τ Τῶν ἐν Σινᾷ καὶ Ραϊθῶ ἀναιρεθέντων Πατέρων.	14 Σ Τοῦ ἁγ. μεγαλομάρτ. Θεοδώρου τοῦ Τύρωνος.
15 Π Παύλου τοῦ Θηβαίου καὶ Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου.	15 Κ Β' τῶν Νηστειῶν. Ὁνησίμου τοῦ Ἀποστ., Εὐσεβίου.
16 Π Προσκύνησις τῆς τιμ. Ἀλύσεως τοῦ Ἀποστ. Πέτρου	16 Δ Παιφίλου μάρτυρος.
17 Σ Τοῦ ὁσ. Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλ.	17 Τ Τῆς ἁγίας Μαρτινιανῆς.
18 Κ Τοῦ Ἀσώτου. Ἀθανασίου, Κυρίλλου Πατρ. Ἀλεξανδρείας.	18 Τ Λέοντος Πάπα Ρώμης καὶ Ἀγαπητοῦ τοῦ ὁσίου
19 Δ Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου καὶ Ἀρσενίου Κερκύρας.	19 Π Ἀρχίππου καὶ Φιλήμονος τῶν Ἀποστόλων.
20 Τ Τοῦ ὁσ. καὶ θεοφῶρ. Εὐθύμιου τοῦ Μεγάλου.	20 Π Λέοντος ἐπισκ. Κατάνης.
21 Τ Μαξίμου ὁσίου, Νεοφύτου καὶ Ἀγνῆς μαρτύρων.	21 Σ Τιμοθέου τοῦ ἐν Συμβόλοις, Εὐσταθίου πατριάρχου Ἀντιοχ.
22 Π Τιμοθέου τοῦ Ἀποστόλου καὶ Ἀναστασίου ὁσιομάρτ.	22 Κ Τῆς Σταυροπροσκυνησεως. Ἡ εὑρεσις τῶν λειψ. τῶν ἐν τοῖς Ἐβγένιου μάρτ. καὶ τῆς ἁγίας Ἀνθούσης.
23 Π Κλήμεντος ἱερ., Ἀγαθαγγέλ. μ.	23 Δ Πολυκάριου ἐπισκ. Σμύρνης.
24 Σ Ζένης τῆς ὁσίας, Ἐρμογένους, Μάρμαντος.	24 Τ Ἡ α' καὶ β' εὑρεσις τῆς Τιμίας κεφαλῆς τοῦ Προδρόμου.
25 Κ Τῆς Ἀπόκρως. Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.	25 Τ Ταρασίου Κων/πόλεως καὶ τοῦ ἁγ. Ἀλεξάνδρου.
26 Δ Ξενοφώντος ὁσ. καὶ Ἀνανίου.	26 Π Πορφυρίου ἐπισκοπ. Γάζης καὶ Φωτεινῆς μάρτ.
27 Τ Ἀνακομιδῆ Λειψ. Ἰω. Χρυσοστ.	27 Π Προκοπίου τοῦ ὁμολογητοῦ.
28 Τ Ἐφραίμ τοῦ Σύρου, Παλλαδίου.	28 Σ Βασιλείου τοῦ ὁμ. καὶ Νέστορος.
29 Π Ἡ ἀνακομ. λειψ. Γρηγορίου ἱερ.	
30 Π Τῶν 3 ἱερ. Βασιλ. τοῦ Μεγάλ., Γρηγ. Θεολ., Ἰωάν. Χρυσοστ.	
31 Σ Κύρου καὶ Ἰωάννου τῶν Ἀγαθ.	

Authorized licensed use limited to:

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1915

ΜΑΡΤΙΟΣ		ΑΠΡΙΛΙΟΣ	
Ἡμέρ. 31. Ἡ ἡμέρ. ὄρ. 12 ἡ νύξ 12 Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Κριόν		Ἡμέρ. 30. Ἡ ἡμέρ. ὄρ. 13 ἡ νύξ 11 Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Ταῦρον	
1	Κ Δ' τῶν Νηστειῶν. Εὐδοκίας δοσιμαρτύρος καὶ Δομνίνης.	1	Τ Μαρίας-δσίας τῆς Αἰγυπτίας.
2	Δ Ἡσυχίου τοῦ Συγκλητικῆ καὶ Ἀνδρονίκου.	2	Π Τίτου ὁσ. τοῦ θαυματουργοῦ.
3	Τ Εὐτροπίου μ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.	3	Π Νικητα ἡγουμ. Μηδικίου, Ἰω- σήφ ὕμνογράφου.
4	Τ Γερασίμου ὁσ. τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ.	4	Σ Γεωργίου τοῦ ἐν Μαλεῷ καὶ Πλάτωνος.
5	Π Κόνωνος μάρτυρος.	5	Κ Τῶν Μυροφόρων. Κλαυ- δίου μάρ. καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
6	Π Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτ.	6	Δ Εὐτυχίου Κωνσταντινουπόλεως.
7	Σ Τῶν ἐν Χερσῶνι ἱερομαρτύρων.	7	Τ Καλλιοπίου μάρτ. καὶ Γεωργίου ἐπ. Μιτυλήνης.
8	Κ Ε' τῶν Νηστειῶν. Θεοφυλά- κτου ἐπ. Νικομηδείας.	8	Τ Ἡρωδίου τοῦ Ἀποστόλου.
9	Δ Τῶν ἁγίων 40 Μαρτύρων.	9	Π Εὐψυχίου μάρτυρος.
10	Τ Κοδράτου μάρ. καὶ Ἀναστασίας τῆς Πατριῆας.	10	Π Τερεντίου μάρτυρος.
11	Τ Σωφρονίου Πατριάρχ. Ἱεροσολ.	11	Σ Ἀντίπα ἐπισκ. Περγάμου.
12	Π Θεοφάνους τοῦ ὁσ. καὶ Γρηγο- ρίου Πάπα Ρώμης.	12	Κ Τοῦ Παραλύτου. Βασιλείου ἐπισκ. Παρίου.
13	Π Νικηφόρου Κ/λεως, Χρηστίνης.	13	Δ Μαρτίνου Πάπα Ρώμης.
14	Σ Τοῦ Λαζάρου. Βενεδίκτου τοῦ ὁσίου.	14	Τ Ἀριστάρχου ἀποστόλου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
15	Κ Τῶν Βαῶων Ἀγαπίου μάρτ. καὶ Ἀριστοβούλου.	15	Τ Τῆς Μεσοπεντηκοστῆς. Κρήσκεντος μ. καὶ Λεωνίδου.
16	Δ Μ. Δευτέρου. Σαβίνου μάρτ. καὶ Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ.	16	Π Ἀγάπης, Εἰρηνῆς καὶ Χιονίας μαρτύρων.
17	Τ Μ. Τριτῆ. Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.	17	Π Συμεὼν τοῦ ἐν Περσίῃ.
18	Τ Μ. Τετάρτη. Κυρίλλου ἀρχι- επισκόπου Ἱεροσολύμων.	18	Σ Ἰωάννου ὁσίου καὶ Ἰωάννου νεομάρτ. τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων.
19	Π Μ. Πέμπτη. Χρυσάνθου καὶ Δαρείας μαρτύρων.	19	Κ Παφνουτίου ἱερ. καὶ Τρύφωνος.
20	Π Μ. Παρασκευῆ. Τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγ. Σάββα ἀναγε- θέντων ὁσ. Πατέρων.	20	Δ Θεοδώρου τοῦ Τριζιναῦ.
21	Σ Μ. Σάββατον. Ἰακώβου τοῦ ὁμολογητοῦ.	21	Τ Ἰανουαρίου ἱερομ. καὶ Ἀλεξάν- δρος τῆς βασιλείσεως.
22	Κ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ Βασιλείου ἱερ. ἐπ. Ἀρχύρας, (Râques).	22	Τ Θεοδώρου τοῦ Σικεώτου.
23	Δ Νίκωνος ὁσιομάρτ. καὶ τῶν 199 μαθητῶν αὐτοῦ.	23	Π Τοῦ ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.
24	Τ Ζαχαρίου τοῦ ὁσίου.	24	Π Ἐλισάβετ τῆς θαυματουργοῦ καὶ Σάββα τοῦ στρατηλάτου.
25	Τ Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου (ἁγ. κατάλυσ.)	25	Σ Τοῦ ἁγ. Ἀποστόλου καὶ Ἐδαι- γελιστοῦ Μάρκου.
26	Π Ἡ Σύνεξις τοῦ ἁγ. Γαβριήλ.	26	Κ Τῶν ἁγίων Θεοφόρων Πατέρων τῆς ἐν Νί- καίᾳ Οἴκ. Συνόδου. Βασιλέως ἐπισκ. Ἀμασείας.
27	Π Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς. Ματθῶνης τῆς ἐν Θεσ/νίκῃ.	27	Δ Συμεὼν ἱερομάρτυρ. συγγενεὸς τοῦ Κυρίου.
28	Σ Ἰλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου.	28	Τ Τῶν ἐν Κυζίκῳ 9 μαρτ., Μέμνω- νος τοῦ θαυματουργοῦ.
29	Κ Τοῦ Θεμᾶ Μάρκου ἐπ. Ἀρεθ.	29	Τ Ἰωάννου καὶ Σωσιπάτρου τῶν Ἀποστόλων.
30	Δ Ἰωάννου τοῦ Συγγραφέως τῆς Κλίμακος τοῦ ὁσίου.	30	Π Τῆς Ἀναλήψεως. Ἰακώ- βου τοῦ ἀποστόλου ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου.
31	Τ Ὑπατίου ἱερομάρ. ἐπ. Γαργῶν καὶ Ἀκαίου.		

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias Istorikas Vliviot
Restrictions apply.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1915

ΜΑΪΟΣ		ΙΟΥΝΙΟΣ	
Ἡμέρ. 31. Ἡ ἡμέρ. ὥρ. 14 ἡ νύξ 10		Ἡμέρ. 30. Ἡ ἡμέρ. ὥρ. 15 ἡ νύξ 9	
Ὁ ἥλιος εἰς τοὺς Διδύμους		Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Καρκίνον	
1 Π	Ἱερεμίου τοῦ προφήτου.	1 Δ	Ἰουστίνου μάρτυρος τοῦ Φιλοσόφου.
2 Σ	Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψ. Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου.	2 Τ	Νικηφόρου τοῦ ὁμολογητοῦ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως.
3 Κ	τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Οἴκ. Συνόδου, Τιμοθέου καὶ Μαύρας μαρτύρων.	3 Τ	Λουκιανοῦ μάρτ.
4 Δ	Πελαγίας τῆς ὁσιομάρτυρος.	4 Π	Μητροφάνους ἀρχιεπισκ. Κωνσταντινουπόλεως.
5 Τ	Εἰρήνης τῆς μεγαλομάρτυρος.	5 Π	Δωροθέου ἐπισκ.
6 Τ	Ἰωβ τοῦ πολλαύλου.	6 Σ	Γλαριωνος τοῦ θαυματ.
7 Π	Ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν οὐρανοῖς φανέντος σημείου τοῦ Σταυροῦ ἐν Ἱεροσολύμοις.	7 Κ	Θεοδοῦ τοῦ ἱερομονάχου τοῦ ἐν Ἀγκύρᾳ.
8 Π	Τοῦ ἁγ. Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. (Αρσενίου τοῦ Μεγάλου. (Ascension).	8 Δ	Ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου καὶ τῆς ἁγίας Καλλιόπης.
9 Σ	Ψυχαστάβου. Ἡσαίου τοῦ προφήτου, Χριστοφόρου μάρτ.	9 Τ	Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας.
10 Κ	τῆς Πεντηκοστῆς. Σίμωνος Ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ. (Pentecôte).	10 Τ	Ἀλεξάνδρου καὶ Ἀντωνίνης.
11 Δ	τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἐγκαίνια Κων/πόλεως καὶ Μωκίου ἱερομάρτ.	11 Π	Βαρθολομαίου καὶ Βαρνάβα τῶν Ἀποστόλων.
12 Τ	Γερμανοῦ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἐπιφανίου ἐπισκόπου Κύπρου.	12 Π	Ὀνουφρίου ἁγίου καὶ Πέτρου τοῦ ἁγίου.
13 Τ	Γλυκερίας μάρτ καὶ Σεργίου.	13 Σ	Ἀκυλίνης μάρτ.
14 Π	Ἰσιδώρου μάρτ τοῦ ἐν Χίφ.	14 Κ	Ἐλπισαίου τοῦ προφήτου καὶ Μεθοδίου ἀρχιεπισκόπ. Κωνσταντινουπόλεως.
15 Π	Παχωμίου ὁσ. τοῦ Μεγάλου καὶ Ἀχιλλέως Λαρίσης.	15 Δ	Ἀμῶς τοῦ προφήτου.
16 Σ	Θεοδώρου ὁσ. τοῦ Ἁγιασμένου.	16 Τ	Τύχωνος ἐπισκ. Ἀμαθύντος.
17 Κ	τῶν Ἁγίων Πάντων. Ἀνδρονίκου, Ἰουλίας ἀποστ.	17 Τ	Ἰσαύρου, Μανουήλ, Σεβέλ καὶ Ἰσμαήλ μάρτ.
18 Δ	Πέτρου καὶ Διονυσίου μαρτ.	18 Π	Λεοντίου μάρτ. καὶ Θεοδούλου.
19 Τ	Πατρικίου Προύσης ἱερομάρτ.	19 Π	Ἰούδα τοῦ Ἀποστόλου, Παΐσιου τοῦ Μεγάλου.
20 Τ	Θαλλελαίου μάρτ.	20 Σ	Μεθοδίου ἐπισκ. Τατάρων.
21 Π	Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ἱαποστόλων.	21 Κ	Ἰουλιανοῦ τοῦ Ταρσέως.
22 Π	Βασιλίσκου μάρτ.	22 Δ	Εὐσεβίου ἱερομάρτ. ἐπισκόπου Σαμοσάτων.
23 Σ	Μιχαὴλ ἐπισκ. Συνάδων.	23 Τ	Ἀγριππίνης μάρτυρος καὶ Ἀριστοκλέους.
24 Κ	Συμεῶν τοῦ ἐν Θαυμαστῷ ὄρει.	24 Τ	Τὸ γενέθλιον τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου.
25 Δ	Ἡ γ' εὐρεσις τῆς τιμ. Κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.	25 Π	Φεβρονίας ὁσιομάρτ.
26 Τ	Κάρπου τοῦ Ἀποστόλου.	26 Π	Δαβὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ.
27 Τ	Ἑλλάδιου ἱερομάρτ.	27 Σ	Σαμψῶν τοῦ Ξενοδόχου.
28 Π	Εὐτυχοῦς ἐπισκ. Μελιτινῆς.	28 Κ	Ἡ Ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων ἁγ. Ἀναργύρων Κύρου καὶ Ἰωάννου.
29 Π	Θεοδοσίας μάρτ.	29 Δ	Τῶν κορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.
30 Σ	Ἰσαὰκ ἐκ τῆς Μογ. Δαλιμάτων.	30 Τ	Ἡ Σύναξις τῶν Δώδεκα Ἀποστόλων.
31 Κ	Ἰωάννου μάρτ.		

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1915

ΙΟΥΛΙΟΣ		ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	
Ἡμέρ. 31. Ἡ ἡμέρ. ὥρ. 14 ἡ νύξ 10 Ὁ ἥλιος εἰς τὸν Λέοντα		Ἡμέρ. 31. Ἡ ἡμέρ. ὥρ. 13 ἡ νύξ 11 Ὁ ἥλιος εἰς τὴν Παρθένον	
1	T Τῶν ἁγ. καὶ θρυματοῦ. Ἄναρ γύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ	1	Σ Ἡ πρόοδ. τοῦ Σταυροῦ. Μνήμη τῶν 7 Παιδῶν Μακαβαίων τῆς μητρὸς αὐτῶν καὶ διδασκάλου τῶν.
2	Π Ἡ κατάθεσις τῆς τιμ. ἐσθ. τῆς Θεοτόκου ἐν Βλαχέρναις.	2	K Ἀνακομιδῆ τοῦ λειψ. τοῦ πρωτομάρτ. Στεφάνου.
3	Π Ὑακινθίου μάρτυρος καὶ Διομήδους.	3	Δ Ἰσαακίου Δαλμάτου καὶ Φαύστου τῶν ὁσίων.
4	Σ Ἀνδρέου ἐπισκοπ. Κρήτης τοῦ Ἱεροσολυμίτου.	4	T Τῶν ἐν Ἐρέσῳ Ἁγίων ἐπτὰ Παιδῶν.
5	K Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἀθῶ ὁσ. καὶ Λαμπραδοῦ τοῦ θαυματουργ.	5	T Εὐστυγίου καὶ Νόνας μαρτ.
6	Δ Σισσῶ ὁσ. τοῦ Μεγάλου.	6	Π Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου Ἰησ. Χριστοῦ.
7	T Κυριακῆς μεγαλομ., Εὐαγγέλου.	7	Π Δομητίου ὁσιομάρτ. καὶ Ἀστερίου.
8	T Προκοπίου μεγαλομάρτυρος.	8	Σ Αἰμιλιανοῦ ἐπισκ. Κυζικίου τοῦ ὁμολογ. καὶ Μύρωνος.
9	Π Παγκρατίου ἐπ. Ταυρομενίας.	9	K Ματθία τοῦ Ἀποστόλου.
10	Π Τῶν ἐν Νικοπόλει τῆς Ἀρμενίας 45 Μαρτύρων.	10	Δ Λαυρεντίου μ. καὶ Ἰππολύτου.
11	Σ Εὐφημίας μεγαλομάρτ. ὅτε τὸν ὄρον ἐπεκύρωσε.	11	T Εὐπλου μάρτ. τοῦ Διακόνου.
12	K Προβίου καὶ Ἰλαρίου μαρτ., Βερβενίης μαρτ.	12	T Φωτίου καὶ Ἀνακίου μαρτ.
13	Δ Ἡ Σύναξις τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ.	13	Π Μαξίμου τοῦ ὁμολογ. Εὐδόμου, Εἰρηνης.
14	T Ἀκύλα τοῦ Ἀποστόλου καὶ Ἰωσήφ Θεσσαλονίκης.	14	Π Μιχαίου τοῦ προφήτου.
15	T Κηρύκου καὶ Ἰουλίτης μαρτ.	15	Σ Ἡ Κοιμησις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου.
16	Π Ἀθηγογέτους ἱερομάρτ.	16	K Τοῦ ἁγίου Μανδηλίου ἦτοι ἡ ἀνακομιδῆ τῆς ἀερωπολιτῆρον εἰκονος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Διομήδους.
17	Π Μαρίνης τῆς μεγαλομάρτ.	17	Δ Μύρωνος καὶ Στράτωνος μαρτ.
18	Σ Αἰμιλιανοῦ καὶ Θθαλεντίνης μ.	18	T Φλώρου καὶ Λαύρου μαρτ.
19	K Μακρίνου καὶ Λίου τῶν ὁσίων.	19	T Ἀνδρέου τοῦ Στρατηλάτου μ.
20	Δ Τοῦ ἁγ. ἐνδόξου προφ. Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου.	20	Π Σαμουὴλ τοῦ προφ. καὶ τῶν ἐν Βίτῃ 37 μαρτύρων.
21	T Συμεῶν τοῦ διὰ Χριστὸν Σαλλοῦ καὶ Ἰωάννου τοῦ συνασκητοῦ αὐτοῦ.	21	Π Θαδδαίου τοῦ ἀποστόλου καὶ Βάσσης μαρτ.
22	T Μαρίας Μυροφόρου τῆς Μαγδαληνῆς.	22	Σ Ἀγαθίνου μ. καὶ Εἰρηναίου.
23	Π Φωκά ἱερομάρτ. καὶ Ἰερεκκῆλ τοῦ προφήτου.	23	K Λουπου μ. καὶ Καλλινοῦ.
24	Π Χριστίνης μεγαλομάρτυρος.	24	Δ Εὐτυχοῦς ἱερομάρτ.
25	Σ Ἡ Κοιμησις τῆς ἁγ. Ἀννης.	25	T Τῶν ἀποστ. Βαρθολομαίου καὶ Ἰτίου ἐπισκ. Κρήτης.
26	K Τῶν ἁγ. Παρασκευῆς καὶ Ἐρμούλου.	26	T Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας μαρτ.
27	Δ Τοῦ ἁγ. μεγαλομάρτ. καὶ λαματικού Παντελεήμονος.	27	Π Ποιμένος τοῦ ὁσίου.
28	T Προζώρου καὶ Νικάνωρος τῶν Ἀποστόλων.	28	Π Μωσῆος ὁσίου τοῦ Αἰθίοπος.
29	T Καλλινίκου καὶ Θεοδότῃς μαρτ.	29	Σ Ἡ ἀποτομῆ τῆς τιμ. Κεφαλῆς τοῦ Προδρομοῦ (Νηστεια).
30	Π Σούλα, Σιλουανοῦ, Κρησκεντος καὶ Ἀνδρονίκου τῶν Ἀποστόλων ἐκ τῶν 70.	30	K Ἀλεξάνδρου, Ἰωάννου καὶ Παύλου ἀρχιεπ. Κον/πόλεως.
31	Π Εὐδοκίου τοῦ ἐπὶ Ἰαζόου.	31	Δ Ἡ κατάθεσις τῆς τιμίας Ζώνης τῆς Θεοτόκου.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1915

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ		ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	
Ἡμέρ. 30. Ἡ ἡμέρ. ὥρ. 12 ἡ νύξ 12		Ἡμέρ. 31. Ἡ ἡμέρ. ὥρ. 11 ἡ νύξ 13	
Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Ζυγὸν		Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Σκορπιὸν	
1	Τ Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου. Συμεὼν τοῦ Στυλίου καὶ Σύναξ. τῆς Θεοτόκου τῶν Μιασηνῶν.	1	Π Ἀνανίου τοῦ ἀποστ. καὶ Ρωμανοῦ τοῦ Μελφοῦ.
2	Τ Μάμαντος μάρτ. καὶ Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ.	2	Π Κυπριανοῦ ἱερομάρτ. καὶ Ἰουστίνης μάρτ.
3	Π Ἀνθίμου Νικομηδείας ἱερομ.	3	Σ Λιονουσίου ἱερομάρτ. τοῦ Ἀρεοπαγίτου.
4	Π Βαβύλα Ἀντιοχείας ἱερομ. καὶ Μωϋσέως τοῦ προφ.	4	Κ Ἰεροθέου ἐπισκ. Ἀθηνῶν.
5	Σ Ζαχαρίου τοῦ προφ.	5	Δ Χαριτίνης μάρτ.
6	Κ Ἡ ἀνάμν. θαύμ. τοῦ Ταξιάχ. Μιχαὴλ ἐν Χώναις.	6	Τ Θωμᾶ τοῦ ἀποστ.
7	Δ Σώζοντος μάρτ.	7	Τ Σεργίου καὶ Βάχχου τῶν μαρτ. Πολυχρονίου.
8	Τ Τὸ Γενεθλίον τῆς Θεοτόκου.	8	Π Πελαγίας τῆς ὁσίας.
9	Τ Τῶν Θεοπατέρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης.	9	Π Ἰακώβου Ἀλφαιίου τοῦ ἀποστ.
10	Π Μηνოდώρας, Μητροδώρας καὶ Νυφοδώρας μαρτ.	10	Σ Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου ἐνὸς τῶν ἐπτὰ διακόνων καὶ Θεοφάνους τοῦ ὁσίου.
11	Π Θεοδώρας τῆς ὁσίας, Εὐσταθίας μάρτ.	11	Κ Προβου, Ταράχου καὶ Ἀνδρονίκου τῶν μαρτ.
12	Σ Αὐτονόμου ἱερομάρτ.	12	Δ Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας μαρ.
13	Κ Τὰ ἐγκ. τοῦ νοοῦ τῆς Ἀναστάς. Κορηλίου Ἐκατ.	13	Τ Κάρπου, Πακύλου, Ἀγαθοδώρου καὶ Ἀγαθονίκης μαρτ.
14	Δ Ἡ Ὑψωσις τοῦ τιμ. καὶ Ζωοποιοῦ Σταυροῦ.	14	Τ Τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ' Οἴκ. Συνόδου.
15	Τ Νικήτα μάρτ. Φιλοθέου ὁσ.	15	Π Λουκιανοῦ μάρτ.
16	Τ Εὐφημίας μεγαλομάρτ.	16	Π Λογγίνου τοῦ ἑκατοντάρχου καὶ μάρτυρος.
17	Π Σοφίας μάρτ. καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς, Πίστews, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάθης.	17	Σ Ὠσῆ τοῦ προφ. καὶ Ἀνδρέου τοῦ ὁσίουμάρτ.
18	Π Εὐμενίου Γορτύνης τοῦ θαυματουργοῦ, Ἀριάδνης μάρτ.	18	Κ Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ.
19	Σ Τροφίμου μάρτυρ., Σαββατίου Δορυμέδοντος.	19	Δ Ἰωὴλ τοῦ προφήτου. Οὐάρου μάρτυρος.
20	Κ Εἰσταθίου μεγαλομάρτ.	20	Τ Ἀρτεμίου μεγαλομ. καὶ Γερασίου ὁσ. τοῦ νέου.
21	Δ Κοδράτου τοῦ ἀποστόλου καὶ Ἰωᾶ τοῦ προφ.	21	Τ Ἰλαρίωνος τοῦ Μεγάλου.
22	Τ Φωκᾶ ἱερομ. ἐπισκ. Σινώπης.	22	Π Ἀβροχίου τοῦ θαυματουργοῦ.
23	Τ Ἡ Σύλληψις τοῦ Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Πολυξένης τῆς ὁσίας.	23	Π Ἰακώβου ἀποστόλ. τοῦ Ἀδελφοθέου ἀ' ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων.
24	Π Θεκλής τῆς πρωτομάρτ.	24	Σ Ἀρέθα μάρτυρος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.
25	Π Εὐφροσύνης τῆς ὁσίας.	25	Κ Μαρκιανοῦ καὶ Μαρτυρίου μαρ.
26	Σ Ἡ Μετάστασις Ἰωάν. τοῦ Θεολ. καὶ Εὐαγγελιστοῦ.	26	Δ Τοῦ ἁγ. μεγαλομάρ. Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου.
27	Κ Καλλιστράτου μάρτ.	27	Τ Νέστορος μάρτ.
28	Δ Χαρίτωνος τοῦ ὁμολογ. Βαροῦχ τοῦ προφ.	28	Τ Στεφάνου τοῦ Σαβαΐτου.
29	Τ Κυριακοῦ τοῦ Ἀγαχωρητοῦ.	29	Π Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας καὶ Ἀβραμίου τοῦ ὁσίου.
30	Τ Γρηγορίου ἱερομάρτ. ἐπισκ. τῆς μεγάλης Ἀρμενίας.	30	Π Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας μαρτ.
		31	Σ Στάχου, Ἀπελλοῦ, Ἀριστοβούλου, Ἐπιμάχου, Ναρκίσσου.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Restrictions apply.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1915

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ		ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	
Ἡμέρ. 30. Ἡ ἡμέρ. ὄρ. 10 ἡ νύξ 14 Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Τοξότην		Ἡμέρ. 31. Ἡ ἡμέρ. ὄρ. 9 ἡ νύξ 15 Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Αἰγόκερον	
1	K Τῶν ἁγ. καὶ θαυματ. Ἀναργύ. Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ.	1	T Ναοῦμ τοῦ προφήτου. Φιλαρέτου ὁσίου.
2	Δ Ἀκινδύνου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων.	2	T Ἀββακοῦμ τοῦ προφήτου.
3	T Ἀκερμιά μάρτ.	3	Π Σοφονίου τοῦ προφ. Ἀγγελικῆς Νεομάρτυρος.
4	T Ἰωαννικίου ὁσ. τοῦ Μεγάλου. Νικάνδρου.	4	Π Βαρβάρας μεγαλομ. καὶ Ἰωάν. τοῦ Λαμασκηνοῦ.
5	Π Γαλακτιῶνος καὶ Ἐπιστήμης μ.	5	Σ Σάββα τοῦ Ἁγίασμ. Διογένους.
6	Π Παύλου ἀρχ. Κων/πόλεως τοῦ ὁμολογητοῦ.	6	K Νικολάου ἐπισκόπ. Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ.
7	Σ Τῶν ἐν Μελυτινῇ 33 μαρ. Λαζάρου ὁσ. τοῦ θαυματ.	7	Δ Ἀμβροσίου ἐπ. Μεδιολάνων.
8	K Ἡ Σύναιξις τοῦ Ἀρχιεπιστάτου Μιχαήλ.	8	T Παταπίου τοῦ ὁσ. Σωσθένους ἀποστόλου.
9	Δ Ἀνησιφόρου καὶ Πορφυρίου μ.	9	T Ἡ σὺλληψις τῆς Ἀγ. Ἀννης.
10	T Τῶν ἐκ τῶν 70 ἀποστ. Ἀλυμπά, Ροδιῶνος, Ἐράστου.	10	Π Μηνᾶ, Ἐρμογένους καὶ Εὐγράφου τῶν μαρτύρων.
11	T Μηνᾶ, Βικτωρος καὶ Βικεντίου μαρτ. Στεφανίδος μάρτ. καὶ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου.	11	Π Δανιὴλ τοῦ Στυλίου.
12	Π Ἰωάννου τοῦ Ἐλεφήμονος καὶ Νεΐλου τοῦ ὁσίου.	12	Σ Σπυριδῶνος ἐπ. Τριμυθούντος τοῦ θαυματουργοῦ.
13	Π Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.	13	K Εὐστρατίου καὶ Λουκίας μαρτ.
14	Σ Φιλίππου τοῦ Ἀποστόλου.	14	Δ Θύρσου, Καλλινίκου, Φιλήμονος μαρτύρων.
15	K Γουρία, Σαμωνά καὶ Ἀβιβου μαρτύρων. (Avent).	15	T Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος.
16	Δ Ματθαίου τοῦ Ἐθαγγελιστοῦ	16	T Ἀγγαίου προφ.τ., Θεοφρανοῦς βασιλίσσης.
17	T Γρηγορίου ἐπ. Νεοκαισαρείας.	17	Π Δανιὴλ προφήτου καὶ τοῦ ἁγ. Διονυσίου τοῦ Ζακυν. ἀρχιεπ. Αἰγίνης.
18	T Πλάτωνος καὶ Ρωμανοῦ μαρτ.	18	Π Σεβαστιανῶν καὶ Ζωῆς μαρτ.
19	Π Ἀβδίου τοῦ προφ. καὶ Βαρλαάμ μάρτυρος.	19	Σ Βονιφρατίου μάρτυρος. Ἀγλαίας ὁσ.α.
20	Π Γρηγορίου τοῦ Δεκαπολίτου καὶ Προδύλου Κων/λεως.	20	K Ἰγνατίου ἱερομάρτυρ. τοῦ Θεοφύρου.
21	Σ Τὰ Ἐισόδια τῆς Θεοτόκου.	21	Δ Ἰουλιανῆς καὶ Θεμιστοκλέους μαρτύρων.
22	K Φιλήμονος τοῦ ἀποστόλου καὶ Ἀρχίππου.	22	T Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολύτρ.
23	Δ Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπ. Ἀκραγαριντιανῶν καὶ Ἀμφιλοχίου ἐπ. Ἰκονίου.	23	T Ἰῶν ἐν Κρήτῃ 10 μαρτύρων.
24	T Κλήμεντος Πάπα Ρώμης.	24	Π Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος.
25	T Αἰκατερίνης Μεγαλομάρτυρος, Μερκουρίου μάρτ.	25	Π Ἡ κατὰ σάρκα Γέννησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησ. Χριστοῦ. (Ἀρχία τριήμερος καὶ κατάλυσις).
26	Π Ἀλυπίου καὶ Νικωνος τῶν μάρτ. καὶ μνήμη τοῦ ὁσ. Στυλιανοῦ τοῦ Παφλαγονοῦ.	26	Σ Ἡ Σύναιξις τῆς Θεοτόκου.
27	Π Ἰακώβου μεγαλομ. τοῦ Πέρσου.	27	K Τοῦ ἁγ. Στεφάνου τοῦ Πρωτομάρτυρος.
28	Σ Στεφάνου ὁσιμ. τοῦ νέου.	28	T Τῶν ἁγίων Διονυσίου μαρτ.
29	K Παρανομῶν καὶ Φιλομένου μαρτ. Οὐρβανῶν ἐπ. Μακεδονίας.	29	T Τῶν ἐν Βηθλεὲμ ὑπὸ τοῦ Ἡρώδ. ἀναιρεθ. 14,000 ἁγ. Νηπίων.
30	Δ Τοῦ ἁγ. Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου.	30	T Ἄνουσις ὁσιομάρτυρος τῆς ἐπ. Θεσσαλονικῆς.
		31	Π Μελάνης τῆς ὁσ.α.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias Istorikis Vivliothiki
Restrictions apply.

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ
(Έργον τοῦ L. Delachaux)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Δημόσια Ἱστορική Βιβλιοθήκη Σαγούρας
Restrictions apply.

μακρυνά και ὁ Γιάννος πηδοῦσε σάν ζαρκάδι μὲ φωνές και πέτρες νά τὸ σταματήση, ἢ Ἀσήμω ἐσήζωνε τὰ μάτια τῆς και τὸν θωροῦσε ἀγόρταγα. Γιατί; Κι' αὐτὴ δὲν ἤξευρε.

— Πῶς πᾶν' ἢ προτίνες, μωρ' Ἀσήμω, πῆραν ἄρνι; τῆς φώναξε μιὰ μέρα ὁ Γιάννος χαμογελῶντας πονηρά.

«... ξαπλωμένος σ' ἓνα ζπουρνάρι ὁ Γιάννος...»

Ἄλικο χρώμα γύθηκε στὰ μάγουλα τῆς Ἀσήμωσ και πιὸ χαμηλά κατέβασε τὸ κεφάλι:

— Ξέρω κ' ἐγώ! Ὁ πατέρας ξέρει.

Και ὅταν μιὰ μέρα στὸ πότισμα τὸ γκεσέμι τοῦ Γιάννου καβάλλησε τὴ μιλιόρα τῆς Ἀσήμωσ, ἐκεῖνη ἐσκέπασε τὸ πρόσωπό τῆς μὲ τὴν ποδιά κ' ἐλάθηγε μέσα στὰ πουρνάρια. Γιατί; Κι' αὐτὴ δὲν ἤξευρε.

**

Ἔχετε ἔδη καιμιὰ φορά, ὅταν σηκώνεται θύελλα τρομακτικὴ, πῶς ἀοπάζει τ' ἄγνοια, τὰ σκορβιλίζει και τὰ σκορπᾶ μακρυνά;

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.
Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istos
Restrictions apply.

Ἔτσι μιὰ μέρα, στῆς 19 τοῦ Σεπτέμβρη τοῦ 1912, ἐνῶ ἦταν χαρὰ Θεοῦ καὶ τὰ πράγματα ὅλα στῆ θέσι τους, ἔφθασεν ἡ εἰδησις στο χωριό ὅτι ὁ βασιληᾶς καλεῖ ὅλους τοὺς λεβέντες στὸν πόλεμο. Τὴν ἄλλη μέρα ἄδειασε ὅλο τὸ χωριό ἀπὸ νηᾶτα καὶ λεβεντιά. Ὁ Γιάννης Τριβέλης ἔγινε Τριβέλης Ἰωάννης καὶ κατετάχθη στὸ εὐζωνικό, ὅπου καὶ πρῶτα ὑπηρετοῦσε. Ἀπὸ

«... ἀκκουμισμένοι στὴν γκλίτσα του θωροῦσε τὴν Ἀσῆμω...»

τὸ ἀπ' ἐδῶ μέρος στο ῥέμα καθότανε τώρα ὁ γερο-Θανάσης Τριβέλης, ὁ πατέρας τοῦ Γιάννου, πάντα συλλογισμένος καὶ ἀνήσυχος γιὰ τὸ παιδί του, καὶ ἀπὸ τὸ ἀπ' ἐκεῖ μέρος ἡ Ἀσῆμω τοῦ Κουνέλη, σκυμμένη πάντα στῆ ῥόκα της. Στὴν καρδιά της ἔνοιωθε μιὰ λύπη βαρειά σὰν μολύβι. Γιατί; Κι' αὐτὴ δὲν ἤξερε.

Ἡ μέρες περνοῦσαν ἢ μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη. Ἦλθαν βροχές, ἦλθαν χιόνια, καὶ ἡ φωτιά τοῦ πολέμου ἐτρωγε ἕνα-ἕνα τὰ σίδερα τῆς σκλαβιάς. Τὸ παιδί τοῦ Βασιληᾶ, μὲ τοὺς λεβέντες στὰ πόδια, περνοῦσε τὸν ποταμὸν περὶ τὴν ἀσπίδα. Φεύγαν οἱ

ἄνθρωποι στὸ διάβα του καὶ χαμηλῶναν τὰ βουνά. Τὸν προσκυνοῦσαν κ' οἱ μιναρέδες οἱ τούρκοι. Μόνον ἓνας βράχος τοῦ ἀντιστάθηκε, τούφαγε σὰν δράκοντας πολλὰ παλληκάρια, μὰ στὸ τέλος, κ' αὐτὸς ταπεινωμένος, κυλίστηκε στὰ πόδια του καὶ τὸ βασιλικὸ ποδάρι τοῦ πάτησε βαρεῖά τὸν αὐχένα. Πολ-
 λές φορὲς τὸ θηριὸ χιούμιζε νὰ φάῃ τὸν Γιάννο, πολλές φορὲς

Ἀπὸ τὸ ἐδῶ μέρος καθότανε ὁ γέρο-Τριβέλης

Μὴν ἀποθύμησε τὰ γιδοπρόβατά του καὶ τὰ παλιὰ του λημέ-
 ρια; Ποιὸς ξέρει!

Ἦταν ἓνα γλυκὸ ἀπομεσήμερο τοῦ Μαρτιοῦ καὶ ὁ Γιάννος ἔφτασε στὸ χωριὸ του. Τὸν ἄφηνεν ἡ ἀγκαλιὰ τῆς μάννας του, τὸν ἐδέχετο ἡ ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα του. Ἔτρεξαν ὅλοι ὅσοι εἶχαν δικούς τους στὸν πόλεμο καὶ τὸν ῥωτοῦσαν γι' αὐτούς.—

«Ὁ Μῆτρος σκοτώθηκε σὰν παλληκάρι». — «Ὁ Τάσος λαβώ-
 θηκε στὸ μερί». — «Ὁ Ἀντώνης καλὰ εἶνε. Χαιρετίσματα». Στὸν ἓναν μοίραζε χαρὰ, στὸν ἄλλον πένθος καὶ στὸν ἄλλον ἐλπίδας. Οἶταν ἐνύχτωσε καλὰ, ὁ Γιάννος ἀρῆκε τὸ σπῆτι καὶ
 βγήκεν ἔξω.

τὸν ἐγλυψε μὲ τὴν
 πύρινη γλῶσσα του,
 ἀλλ' ἦταν ἀπὸ τοὺς
 τυχεροὺς ποὺ γλύ-
 τωσαν.

Ὁ γέρο - Βασι-
 λῆς σκοτώθηκε καὶ
 τὸ ἀντρειωμένο παι-
 δι του γίνηκε βασι-
 λῆς. Ἀλλὰ τότε
 ἄλλο θηριὸ φοβε-
 ρώτερο φάνηκε ἀπὸ
 μακρυνά. Ἦταν τὸ
 φεῖδι ποῦ ζεστά-
 ναμε στὸν κόρφο
 μας καὶ τώρα θέ-
 ριεψε νὰ μᾶς φάῃ.
 Ὁ νέος Βασιλῆς
 φώναξε πάλι τὰ
 παλληκάρια γύρω
 του καὶ τρέχει κατὰ
 τὸ θηριὸ. Στὸ δρό-
 μο παραστράτησε ὁ
 Γιάννος ἀπὸ τοὺς
 συντρόφους του καὶ
 τῶσκασε γιὰ τὸ χω-
 ριὸ. Μὴν ἀποθύ-
 μησε τὴ μάννα του,
 τὸν πατέρα του;

Καὶ σὰν ἀργοῦσε νὰ γυρίσῃ πίσω, ἡ μάννα του ἀρχισε νὰ ἀνησυχῇ :

— Σὰν ποῦ νὰ πααίνη τὸ παιδί μας, ῥε Θανάση; ἐρώτησε ἡ γρηὰ τὸν ἀντρα της.

— Ἄς το παιδί νὰ φάη ψίχα κρέας, ξελιγώθηκε ἡ καρδοῦλα του τόσον καιρό. Θαρρῶ πῶς ἡ βατοῦλα τοῦ Κατσιόγιαννη παραπάχυνε.

Ὁ Γιάννης γύρισε στὸ σπιτί κατὰ τὰ ξημερώματα. Κι' ἅμα ξάνοιξε καλὰ ἡ μέρα, ἔφυγε τρεχάτος νὰ βρῆ τοὺς συντρόφους του.

Τί ἔκαμαν οἱ λεβέντες τοῦ βασιλιᾶ με τὸν καινούριου ἐχθρὸ τὰ ξεύρουμε ὅλοι. Ὁ Γιάννος στάθηκε τυχερὸς καὶ στὸν δεῦτερο πόλεμο. Χίλιες φορές ἐγλύτωσε ἀπὸ τοῦ Χάρου τὸ στόμα καὶ στὸ τέλος ἦλθε κ' ἡ μέρα ποῦ γύρισε στὸ χωριό του. Βιαστικός καὶ γρήγορος ὁ Γιάννος παντρεύτηκε καὶ πήρε τὴν Ἀσήμου τοῦ Κουνέλη, καὶ τὸ βράδυ ποῦ γλεντοῦσαν τὸ γάμο, ἔτυχε νὰ περνῶ κ' ἐγὼ ἀπ' τὸ χωριό καὶ με κράτησαν στὸ γλέντι. Ὅλα μπόλικα καὶ πλούσια ἦσαν στὸ σπιτί τοῦ Γιάννου, κρέατα χίλιων λογίων φτιασμένα, κρασιά

παλῆ καὶ καινούρια, τσουρέκια καὶ πῆττες νόστιμες. Ὅλο τὸ συγγενολοί τοῦ Γιάννου κ' ὄλ' οἱ φίλοι του οἱ μπιστικοὶ γλεντοῦσαν στή χαρὰ του, κ' ἐπειδὴ κ' ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ, ἓνα ἀγαθὸ γεροντάκι, ἦταν ξάδερφος τοῦ γερο-Θανάση, κάθησε κ' αὐτὸς στὸ γλέντι. Κι' ὅταν εὐλόγησε τὸ τραπέζι κ' ἀρχίσαμε ὅλοι με λαίμαργία νὰ τρώμε ἀπ' τὰ εὐμορφα φαγιά, αὐτὸς ἔβγαλε δυὸ αὐγουλάκια ἀπὸ τὴν τσέπη του κ' ἔτρωγε.

— Μὰ γιατί δὲν τρώει κρέας καὶ ὁ παπᾶς; ἐρώτησα ἓνα ποῦ κάθητο κοντά μου.

— Εἶνε κλεφτικὰ τὰ σφαχτὰ καὶ τὸ παπᾶς δὲν κάνει νὰ φάη.

«... Ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ...»

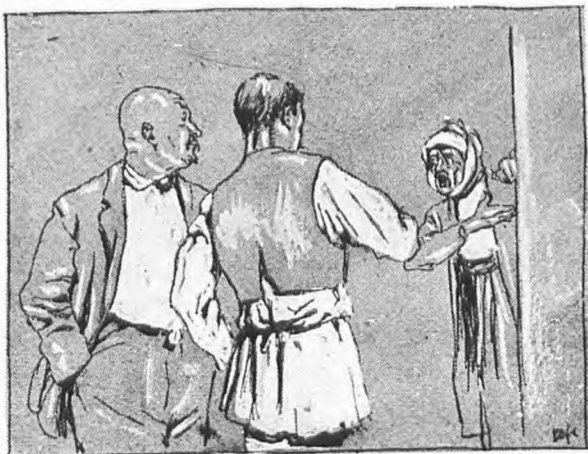

*Authentic reproduction limited to 472 pages

Μονάχα τὴ νύφη δὲν ἔβλεπα στὸ τραπέζι καὶ νόμισα πῶς ἔτσι ἦτανε ἔθιμο στὸ χωριό. Ὅταν πιά ἐφάγαμε καλά καὶ ἤπιαμε, ἄρχισε τὸ τραγοῦδι καὶ τὸ ντουφεκίδι. Κ' ἐνῶ ὁ Γιάννος τὸ εἶχε παρμένο :

« Ἀντιῶνη μου, τί σκέπτεσαι κ' εἶσαι συλλογισμένος . . . »

ἀκούσαμε ἄξαφνα στὸ ἄλλο δωμάτιο φωνὲς μικροῦ παιδιοῦ.

— « Θανάση! Γιάννο! Τρεχάτε! ἡ νύφη παιδοκόμησε! . . . »

— Θανάση, Γιάννο! φωνάζ' ἡ μάνα τοῦ Γιάννου· τρεχάτε! ἡ νύφη παιδοκόμησε καὶ τὸ παιδί δὲν φαίνεται σὰν καλά. Παπᾶ μου, νὰ τὸ βαφτίσουμε.

Στὴ στιγμὴ πετάχτηκαν δύο-τρεῖς στὴν ἐκκλησιά, φέρανε τὴ κολυμπήθρα, καὶ τὴν ὥρα ποῦ διάβαζε ὁ παπᾶς τὰ γράμματα, ἐγὼ μετροῦσα τοὺς μῆνας ἀπὸ τότε ποῦ πέρασε ὁ Γιάννος στρατιώτης στὸ χωριό του ἕως τὰ σήμερα καὶ τοὺς ἔβγαζα ἐννῆα.

(1914)

Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ἑλικία γεροντοκόρης

ἘΙΚΟΣΙ τῆς δίνεις χρόνια διαν νύνεται,
μὰ τῆς δίνεις κ' ἄλλα τόσα σὰν ξενύνεται.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istoriou
Restrictions apply.

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΣΑΝ ΤΑ ΤΡΥΓΟΝΙΑ

ΠΩ πνίγηκε ὁ καπετάν-Πρέκας ;
Καλά-καλά δὲν τῶμαθε ποτὲ κανένας. Ἐνα πρωτὶ μιὰ ψαρόβαρκα τὸν εἶδε νὰ ταξιδεύῃ κατὰ τὴν μπούκα τοῦ λιμανιοῦ, μπρούμυτα ἀπάνω στὴ θάλασσα, μὲ τὸ πρόσωπο βουτηγμένο στὸ κῆμα καὶ τὰ μεγάλα του ἄσπρα μαλλιά, ἀνακατωμένα μὲ τοὺς ἄφρους. Τὸ κυματάκι, ξεψυχισμένο, ἔσπρωχνε ὀλοένα πρῶμα κι' ἀπαλὰ τὸ ξυλιασμένο κορμὶ κατὰ τὸ πέλαγο, σὰ μονόξυλο, πού ταξίδευε δίχως κουπιὰ καὶ καπετάνιο, μὰ πού εἶχε βαλμένη τὴ ρότα του καὶ τραβοῦσε ἤσυχα καὶ στοχαστικὰ τὸ δρόμο του. Ἀπ' τὴ βάρκα δὲν ἀργήσανε νὰ τὸν ἀπεικιάσουν, μὲ ὄλο πού δὲν εἶχε φέξη ἀκόμη καλὰ-καλὰ καὶ μιὰ πηχτὴ καταχνιὰ σκέπαζε ὀλόγυρα στερηγὲς καὶ θάλασσεσ.

— Γιὰ πού νά'χῃ βάλῃ ρότα τοῦτο τὸ πλεούμενο ; εἶπε ὁ βαρκάρης στὸ μούτσο του, γυρίζοντας κατὰ τὸ μπροστινὸ κουπί, πού ἔλαμνε νυσταγμένα κι' ἀνόρεχτα τὸ παιδί, καὶ σιάρισε τὸ δικό του, γιὰ νὰ γυρίσῃ τὴ βάρκα κατὰ τὸ κουφάρι, πού ἔπλεε τώρα τρεῖς-τέσσαρες ὀργυιὲς ξερβιά τους.

— Ποιὸ πλεούμενο ; εἶπε τὸ παιδί, πού δὲν ἔβλεπε τίποτα μπροστά του.

Καὶ κράτησε τὸ κουπί γιὰ νὰ κηττάξῃ καλύτερα.

— Τράβα τὸ κουπί σου ! τοῦ εἶπε ξερὰ ὁ καπετάνιος.

Αὐτὸς σιάριζε ὀλοένα, ὡς πού βάλανε πλώρη κατὰ τὸ «πλεούμενο». Μὲ δυὸ κουπιὲς τὸ διπλαρώσανε.

— Παναγία μου ! Τί εἶναι τοῦτο ; Ἄνθρωπος ; ... φώναξε τὸ παιδί.

— Ἄμ' τί ἤθελες νᾶναι ; Σκυλόψαρο ; ... ἔκανε ὁ καπετάνιος.

Ἀπὸ τέτοια ἢ θάλασσα, ἄλλο τίποτα, παιδί μου.

Ἄρπαξε ἓνα σκοινὶ ἀπ' τὴ πρύμνη, τῶκανε θηλειὰ κ' ἔσκυψε πρὸς τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ἔπιασε. Καθὼς ἔσκυβε, ἓνα

κῦμα ἀνασήκωσε τὸ κάτασπρο κεφάλι ἀπ' τὸ νερό, πὺν ἔμοιαζε σὰ νὰ εἶχε γυρίσει νὰ ἰδῆ ποιὸς σκύβει ἀπὸ πάνω του.

— Μπᾶ! ἔκανε ὁ βαρκάρης, περνώντας του τὴ θηλειὰ στὴ μέση. Ὁ καπετάν-Πρέκας!... Αὐτὸς δὲν εἶναι;

Τὸ παιδί ἔσκυψε ἀπάνω στὸ κουφάρι καὶ τρέμανε τὰ κατασάγονά του.

— Ὁ καπετάν-Πρέκας! Δὲν τονὲ βλέπεις;

Ὁ βαρκάρης, σέρνοντας τὸ σκοινί, νὰ τὸ δέσει στὴ πρύμη, σήκωσε μιὰ στιγμή τὸ δεξί του χέρι κ' ἔκανε τὸ σταυρὸ του.

— Κύριε ἐλέησον! Τοῦτο πάλι ἦταν ἀπ' τ' ἄγραφα...

Δὲν εἶπε ἄλλο λόγο. Σιγουράρισε τὸ σκοινὶ πίσω στὴν πρύμη καὶ ξανακάθησε στὸ κουπί.

— "Ἐλα! Τράβα νὰ γυρίσουμε, εἶπε στὸ παιδί. Τὴ δουλειὰ μας τὴν κάναμε σήμερα! Πιάσαμε μεγάλο ψάρι...

"Ἐβαλε πλόρη κατὰ τὸ λιμάνι. Ἡ καταχνιά εἶχε ἀρχίσῃ νὰ σκορπίζεται ὀλόγυρα, ὁ ἥλιος ροδοχρῦσωνε τὰ κύματα, πνοὴ δὲ φύσαγε ἀπὸ πουθενὰ κ' ἡ ψαρόβαρκα ἔσχιζε ράθυμα τὰ κοιμισμένα νερά, σέρνοντας πίσω της τὸ ἀσπριδερό κουφάρι, μὲ τὰ σκόρπια κάτασπρα μαλλιά, πὺν φραντάζανε σὰν ἀνάλαφρος ἀφρόδ' ἀπάνω στὴν καταγάλανη πλατωσιά, καθὼς τὰ χαϊδεύε καὶ τὰ γαργαλοῦσε ἡ συρμὴ τοῦ νεροῦ. Ἄλλες βάρκες, μέσα στὴν ἀγνήνη κάλμα μὲ τὰ πανιά κρεμασμένα, μάταια πασχίζανε νὰ βροῦνε τὸν καιρὸ, ἀργοσαλεύοντας ἐδῶ κ' ἐκεῖ στὴ θανατερὴ γαλήνη, μακραίνοντας μὲ ράθυμα κουπιὰ κατὰ τ' ἀνοιχτὰ καὶ καρτερῶντας μὲ λαχτάρια ἓνα καλόβολο σαγανάκι, μέσα στὸ πηγμένο πέλαγο.

Ἡ βάρκα, μὲ τὸ ἀνεπάντεχο ρυμούγκιο, πόδιζε ὀλοένα κατὰ τὸ λιμάνι, δίχως κἀνέναν θαλασσομάχο νὰ βάζῃ μὲ τὸ νοῦ του, μέσα στὴν πλατειὰ τὴ θάλασσα, ἀπὸ μακρυνὰ κ' ἀπὸ σιμὰ, πὺς ἓνα ξόδι τούτη τὴ στιγμή ἔσχιζε, χωρὶς πατάδες καὶ ξεφτέρια, τὰ κύματα. Μόνον, καθὼς περνοῦσε ἡ βάρκα δίπλα ἀπὸ ἓνα κᾶϊκι, φορτωμένο μὲ κερσετέ, πὺν μιὰ φελούκα πάσχιζε σέρνοντάς το νὰ τὸ βγάλῃ ἀπ' τὴ μπούκα τοῦ λιμανιοῦ, δυὸ ναῦτες σκύφανε ἀπ' τὸ παραπέτο, κᾶτι ρωτήσανε, κουνήσανε τὰ κεφάλια, καὶ γυρίσανε στὴ δουλειὰ τους. Καὶ ἀπάνω στὸ κερσετέ, ἓνας μούτσος σκαρφαλωμένος, πὺν ἔσερνε ἓνα σανίδι μὲ κόπο, νὰ τὸ σιγουράρῃ στὸ σωρὸ, ἄφισε τὸ σανίδι νὰ πέσῃ ἀπ' τὸ χέρι του, ἔβγαλε τὴ σκούφια του κ' ἔκανε τὸ σταυρὸ του. Ἡ βάρκα, μὲ τὸ ἀνεπάντεχο ρυμούγκιο, ἔσχιζε σιγὰ καὶ λυπητερὰ τὰ νερά τοῦ λιμανιοῦ, λάμνοντας ὀλοένα κατὰ τὸ μῶλο...

* *

Ἡ Ἀστυνομία, πὺν καταπαύσθηκε ἀνακρίσεις, ἅμα βγάλανε τὸν πηγμένο στὴ στεριά, δὲν ξεκαθάρισε καὶ πολλὰ πράγματα. Οἱ γιατροί, πὺν τὸν σήκανε στὸ νεκροταφεῖο, δὲ βρῆκανε καμμία αἰτία ἀπάνω του, οὔτε λοβωμάτι, οὔτε χτύπημα, οὔτε ἄλλο

Authorized licensed use limited to: 192.241.6.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istori
Restrictions apply.

σημάδι κανένα. Είπανε πῶς πνίγηκε, καθαρά και ξάστερα. Ἄπ' τὶς μαρτυρίες τῶν ἀνθρώπων, ποὺ δώκανε ἀνάκριση, δὲ βγήκε τίποτε παραπάνω. Ὁ καπετάν-Πρόεας, βράδυ-βράδυ, ἔφυγε ἀπ' τὸ σπίτι του — ὅπως εἶπε μιὰ ψυχοπαίδα, ποὺ εἶχανε στὸ σπίτι — παίρνοντας μαζί του τὸ ἀρμίδι του καὶ τὰ δολώματά του, νὰ πᾶν νὰ ψαρέψη κάτω στὸ μῶλο, καθὼς ἔκανε χρόνια τώρα.

— Ἄπ' τὴ μέρα, ποὺ συχωρέθηκε ἡ ψυχομάννα, πᾶνε τρεῖς μέρες τώρα — εἶπε ἡ κοπέλλα — δὲν εἶχε βγῆ ἀπὸ τὸ σπίτι. Ἐχθές, εἶπε πῶς στενοχωρήθηκε μέσα στὸ σπίτι κ' ἔφυγε. Μοῦ εἶπε μάλιστα νὰ φάω καὶ νὰ πέσω, γιατί θ' ἀργήσῃ σὰν πάντα...

— Ἐβαλες κακὸ στὸ νοῦ σου, κορίτσι μου; ρώτησε ὁ ἀστυνόμος.

— Γιατί νὰ βάλω; εἶπε ἡ κοπέλλα. Ὁ μακαρίτης, καὶ ζῶντας ἡ ψυχομάννα μου, ἔτσι τὸ συνείθιζε πάντα. Ἐφευγε ἀπὸ βραδὺς γιὰ τὸ ψάρεμα καὶ γύριζε τὰ ξημερώματα. Ἐνας καὶ δύο τάχα τὸν εἶχανε ἰδῆ, σταυροπόδι στὸ μῶλο, ὡς τὰ ξημερώματα τοῦ Θεοῦ; Τοῦ εἶχε κολλήσει μανία. Αὐτὸ δὰ ἦτανε καὶ τὸ παράπονο τῆς μακαρίτισσας...

— Καλά, παιδί μου, — τῆς ἔκοψε τὴν κουβέντα ὁ ἀστυνόμος — αὐτὰ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουνε. Γιὰ πές μου τώρα! Ἄπ' τὸν καιρὸ, ποὺ πέθανε ἡ μακαρίτισσα, εἶχε δεῖξῃ καμμιά διαφορὰ ὁ ἀφέντης σου; Θέλω νὰ πῶ, φαινότανε λυπημένος, ἔλαιγε, εἶπε τίποτε σημαδιακὰ λόγια;

Ἡ κοπέλλα ἀναστέναξε, χαμογελῶντας μαζί.

— Θιὸς χωρὲς' τονε! Ἐδειχνε ποτὲ τίποτες ὁ χριστιανός; Ἄμ' αὐτὸς καλὰ-καλὰ, οὔτε τὴν ἔλαιγε, ποὺ λέει ὁ λόγος, τέτοιαν ἄγια γυναικα. Τὸ μάτι του δὲ δάκρυσε ποτέ. Σκουντουφλιασμένος, τρεῖς μέρες τώρα στὴν ἀγκωνή, μὲ τὸ τσιμπουκι στὸ στόμα, μήπως ἀνοίξει καθόλου τ' ἀχείλι του νὰ βγάλῃ λόγο; Ἄγκαλιὰ, καὶ ζῶντας ἡ μακαρίτισσα, μήπως τῆς εἶπε ποτὲ μιὰ γλυκεῖα κουβέντα; Αὐτὸ ἦτανε τὸ παράπονο τῆς μακαρίτισσας. «Καλημέρα, καλησπέρα» κι' ὄξω, στὸν καφενὲ ἢ στὸ ψάρεμα, αὐτὴ ἦτανε ἡ ζωὴ του, κύρ-ἀστυνόμη μου...

Ὁ ἀστυνόμος ἄκουγε βαρετὰ κι' ἀνόρεχτα, μὲ συχνὰ χασμουρητά. Καταλάβαινε πῶς ἡ ἀνάκριση ἦτανε γιὰ τὸν τύπο. Γιὰ ἔγκλημα οὔτε ἰδέα! Νταραβέρια ὁ καπετάν-Πρόεας δὲν εἶχε μὰ κανένα, κακὸ ἀνθρώπου δὲν εἶχε κἀνὴ ποτές του καὶ λίγοι μέσα στὸ νησί ἦτανε τόσο ἀγαπημένοι καὶ καλοδεχούμενοι παντοῦ σὰν κι' αὐτόν. Τί ἤθελες νὰ γίνῃ λοιπόν; Καθὼς ἦτανε σκυφτὸς στὸ μῶλο, ἀπάνω στὸ ἀρμίδι του, θὰ τὸν πῆρε ὁ ὕπνος, θάγυρε τὸ κορμί του μπροστὰ καὶ θάπεσε στὴ θάλασσα. Ψυχὴ στὸ μῶλο δὲν ἦτανε τέτοια ὥρα. Κάτι ἄλλα γεροντάκια, ποὺ ψαρέβανε πάντα μαζί του, τοῦ κάνανε παρέα κάμποση ὥρα κ' ὕστερα φεύγανε. Αὐτὸς πάντα ἔμενε τελευταῖος. Αὐτὸ τὸ ἄκουσε ὁ ἀστυνόμος καὶ ἔπιπεν ὁ ἀστυνόμος ἐν τῷ ὄντι. Ἐγένετο, βεβαιώθηκε.

Ἔπεσε λοιπὸν στὴ θάλασσα. Ὁ μῶλος ψηλός, ὁ καπετάν-Πρέκας γέρος πιά κι' ἀδύναμος, πάλαιψε μὰ δὲν μπόρεσε νὰ γλυτώσῃ. Μπορεῖ νὰ τοῦ ἦρθε καὶ συγκοπή, ὅπως εἶπε ὁ γιατρός. Πῆγε στὸν πάτο, ἤπιε νερό, φούσκωσε, ὕστερα ἡ θάλασσα τὸν πέταξε ἀπάνω καὶ τὸ ἀπόγειο τῆς νύχτας τὸν ἐσκορῶξε κατὰ τῆ μπουκα τοῦ λιμανιοῦ, πού τὸν ψάρεψε ἡ βάρκα.

— Αὐτὰ λοιπὸν, παιδί μου... ξαναεἶπε ὁ ἀστυνόμος στὴν ψυχοπαίδα, πού τὴν εἶχανε πάρῃ τώρα τὰ κλάματα καὶ σκούπιζε τὰ μάτια τῆς μὲ τὴν ποδιά τῆς.

— Αὐτὰ κυρ-ἀστυνόμε! Κακὸς ἄνθρωπος δὲν μπορῶ νὰ τὸ πῶ πῶς ἦτανε ὁ ἀφέντης. Θὰ μὲ κολάσῃ ὁ Θεός! Κι' ἀπ' τὸν καιρὸ πού ταξίδευε, ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου τάφερνε στὴν ψυχομάνα μου. Καὶ στολίδια καὶ διαμαντικά καὶ τζοβαῖρια! Γεμάτο τὸ σπίτι ἀπ' τὰ καλὰ τοῦ Θεοῦ. Καὶ τώρα τίποτε δὲν μὰς ἀπόλειψε. Πάντα τὰ χέρια του γεμάτα. Τὸν ψυχρὸ τὸ λόγο δὲν τὸν ἀκούσαμε ποτές ἀπ' τὸ στόμα του. Ἔτσι μοναχά, πού ἔπεφτε βαρὺς, πῶς νὰ τὸ πῶ; ἀμίλητος... Αὐτὸ ἦτανε καὶ τὸ παράτονο τῆς μακαριτίσσας. Βαρυγκομοῦσε, βλέπεις, ἡ γυναῖκα, κυρ-ἀστυνόμε. Ἐλεγε πῶς δὲν τὴν ἀγαπάει, πῶς δὲν τὴνε πονεῖ, μαθές, ὅπως ἀγαπᾶνε καὶ πονοῦνε οἱ ἄλλοι ἄντρωι τις γυναῖκες τους. Θιὸς σχωρές τον, μά...

Ἡ γλῶσσα τοῦ θηλυκοῦ εἶχε πάρῃ δρόμο κ' ἔκοβε κ' ἔρραβε. Ὁ ἀστυνόμος τὴν ἀντίσκοψε.

— Καλά, παιδί μου! Αὐτὰ δὲν μὰς ἐνδιαφέρουνε. Φτάνει. Σῦρε σὸ καλό...

Καὶ γυρίζοντας κατὰ τὸν γραμματικὸ, ποῦγραφε, τοῦ εἶπε:

— Περί αὐτοκτονίας, οὔτε ἰδέα! Τί λές κ' ἐσύ;

— Σύμφωνος! εἶπε ὁ γραμματικὸς.

Καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐξουσίας, εὐχαριστημένοι ἀπ' τὴ δουλειά τους καὶ ἡσυχί πῶς οἱ σκοτοῦρες τους τέλειωναν ὡς ἐδῶ, κλείσανε τὰ χαρτιά τους, μὲ χασμουρητά, καὶ σηκώθηκαν νὰ κατεβοῦνε στὸν καφενέ.

* * *

Μὰ καὶ κανένας δὲν πολυσκοτίσθηζε νὰ μάθῃ τὸ πῶς καὶ τὸ γιατί πνίγηκε ὁ καπετάν-Πρέκας. Λεφτά δὲν εἶχε, οὔτε κληρονόμους γιὰ νὰ σκαλίσουν τὴ δουλειά, νὰ βάλουν ὑποψίες μὲ τὸ νοῦ τους καὶ νὰ μαλλιοτραβηθοῦν γύρω ἀπ' τὸν ξαφνικὸ θάνατό του. Καὶ μιὰ φορὰ, πού ἡ Ἀστυνομία, πού τὰ ξεψαχνίζει ὅλα καὶ βγάζει τὴν ἀλήθεια μέσ' ἀπ' τὸ πηγάδι, εἶπε καθαρά καὶ ἑσάστερα, πῶς ὄχι γίνηκε, γίνηκε ἀπὸ κακὴ ὄρα, ἔλειψε κ' ἡ περιέργεια τοῦ κόσμου καὶ μαζί μὲ τὸν τάφο τοῦ καπετάν-Πρέκα, κλείσανε καὶ τὰ στόματα τῶν γυναικῶν στὶς γειτονιές καὶ τοὺς αὐλόγυρους.

Ἄν ἦτανε νέος, παλλικάρι, ὁ καπετάν-Πρέκας, θὰ μπορούσε νὰ πῶ καὶ ἄλλοι, πῶς ὁ ξαφνικὸς του θάνατος, τρεῖς μέρες ὕστερ'

ΞΕΝΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ

Η ΘΑΛΙΨΙΣ
(Ἔργον τοῦ Greuze)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

ἀπ' τὸ θάνατο τῆς γυναίκας του, δὲν ἦτανε, πὺν λέει ὁ λόγος, ἀπὸ Θεοῦ. Ποιὸς ξέρει! Εἶναι κι' ἀντρώγυνα πὺν μοιάζουνε σάν τὰ τρυγόνια...

— Ὅμως στὸν καιρὸ μας, ὅπως ἔλεγε κ' ἡ Σουρούταινα ὁ Φιλόσοφος, ἡ γρηά ἢ κλησάρισσα τοῦ Ἄη-Παντελεήμονα, φιλόσοφος παρανόμι καὶ πρᾶμα. στὸν καιρὸ μας, παιδί μου, τέτοια πράγματα δὲν γίνονται πιά. Οἱ χηρευάμενοι, παιδί μου, τώρα ποῦγινε ἄσπρος ὁ Χάρος, παχαίνουν καὶ φουσκώνουν, σάν τὰ κατόνια, κ' ἡ χῆρες, ὅταν ἔρχονται στὴν ἐκκλησιά γιὰ τὰ σαράντα, ἔχουνε διπλᾶ προγοῦλια. Στὰ κόλυθα τοῦ χρόνου πιά, μὴν τὰ ῥωτᾶς, παιδί μου! Τύφλα νάχουνε ὅλα τὰ μαντζούνια κι' ὅλα τὰ κουκουνάκια τοῦ κόσμου, μπροστά στὴ θλίψη τῆς χηρείας. Μονάχα ἢ μαννάδες ἀπομείνανε, συφορά τους! νὰ κλαίνε τὰ πεθαμμένα τους παιδιά...

Ὅσο γιὰ τὸν κατετάν-Πρέκα οὔτε λόγος νὰ γίνεται. Γέρος ἄνθρωπος, ἓνα σάφαλο ἐκεῖ, σαράντα χρόνια παντρεμένος, αὐτὸ τοῦλειπε. Νὰ πάη ν' ἀνταμώση τὴν τρυγόνια του!

— Ἄλλα δέκα, ἄλλα εἴκοσι χρόνια θὰ ζοῦσε ὁ μακαρίτης, ἔλεγε ἡ Σουρούταινα ὁ Φιλόσοφος, ἂν δὲν τοῦρχότανε τὸ ξαφνικό. Ἀκοῦστε πὺν σᾶς λέω! Ἀπ' ὅσα τοῦ ἦτανε γραφτὸ νὰ ζήσει, ἄλλα τόσα! Μὰ ὁ Χάρος, πὺν τοῦ μαγεῖρεψε τὸ μαντζούνι, τοῦ τὸ πῆρε, βλέπεις, ἀπ' τὸ στόμα του. Δὲν ἀξιώθηκε νὰ χαρῆ τὸ μαῦρο τὸ πουκάμισο ὁ παλιόγερος, Θεέ μου, συχώρεσέ μου...

Ὅστόσο ὁ κατετάν-Πρέκας θάφτηκε δίπλα στὴ γρηά του κι' ἂν δὲν μοιράστηκε μαζί της τὸ ὑστερνὸ κραβάτι, μοιράστηκε τὸν ἡσίο ἐνὸς γέρικου πεύκου.

— Κρίμα! εἶχε πῆ ἡ γρηά Σουρούταινα ὁ Φιλόσοφος, πὺν δὲν ἦτανε βολετὸ ν' ἀνοίξουνε τὸ λάκκο τῆς γρηᾶς του καὶ νὰ τῆς τὸν βάλουνε στὴν ἀγκαλιά της. Νὰ κοιμηθοῦνε σάν τὰ τρυγονάκια, τὰ πουλάκια μου!...

* *

— Δοιπὸν! νάκούσης αὐτό, πὺν σοῦ λέω ἐγώ. Ὁ κατετάν-Πρέκας δὲν πῆγε ἀπ' τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Σκοτώθηκε μοναχὸς του!

Καὶ χτυποῦσε τὴ γροθιά του ἀπάνω στὸ τραπέζι τοῦ μαγαζοῦ ὁ Γιάννης ὁ Μακαρίτης. Τὸ «Μακαρίτης» ἦτανε παρατσούκλι, πὺν τοῦχε κολλήση ἀπὸ χρόνια τοῦ Γιάννη τοῦ Σκαρπαλενίτζου. Κάνενας δὲν τὸν γνώριζε πιά μετ' ἀληθινὸ του τ' ὄνομα. Ὁ Γιάννης ὁ Καλαφάτης κι' ὁ Γιάννης ὁ Μακαρίτης! Ἔτσι τὸν ξέρανε. Μὰ καλαφάτηδες μετ' ἰδιο τ' ὄνομα ἦτανε κι' ἄλλοι. Γιὰ νὰ τὸν βρῆς ἐπρεπε νὰ γυρέψης τὸ Γιάννη τὸν Μακαρίτη. Νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, δὲν τοῦμοιαζε καθόλου γιὰ μακαρίτη. Ὁλοστρόγγυλος, καλοθρεμμένος, ροδοκόκκινος, μετ' ἄλλοι μᾶτια νεῖτα, ποτιὰ καὶ τρυγόνια ἦτανε ζωντανὸς ἀπ' τοὺς

πιό ζωντανούς. Μὰ εἶχε ἓνα παράξενο κουσούρι. Δὲν ἔδινε μιὰ πεντάρα γιὰ τὸν ἄλλον ἄνθρωπο, οὔτε τὸν ἔπαιρνε ποτὲ στὸ στόμα του, ὅσο ἦτανε ζωντανός. Οὔτε καλὸ, οὔτε κακὸ εἶπε ποτὲ του γιὰ κανέναν. "Ὅ,τι καὶ νὰ γινότανε στὸ νησί, ὅ,τι καὶ νᾶκανε ἄντρας ἢ γυναῖκα, ἦτανε καλὰ καμωμένο. «Τί νὰ σοῦ κάνῃ ὁ ἄνθρωπος; "Ἔτσι ἦτανε . . . » κ' ἔκοβε τὴ κουβέντα. Ἄπ' τὴ στιγμή ὁμως ποῦ κλεινε κανέναν τὰ μάτια του, γινότανε δικός του. Ἔλεγε πὼς βαστοῦσε ἀνοιχτὰ δεφτέρια γιὰ κάθε μακαρίτη, κ' ἅμα τὸν ἔβλεπε σὲ παρεά, ἦτανε σίγουρο πὼς μοίραζε κόλυβα. Ἐκεῖ ποῦ καθότανε ὁ Γιάννης ὁ Μακαρίτης, γιὰ ζωντανὸ κουβέντα δὲ στήνότανε ποτὲς κ' ὅποιος ἤθελε νὰ μάθῃ γιὰ τὰ πεθαμμένα του, ἄς ἔπαιρνε σκαμνὶ νὰ κάσῃ.

— Λοιπὸν! αὐτὸ ποῦ σοῦ λέω ἐγώ . . .

Καὶ ξαναχτύπησε τὴ γροθιά του, κάνοντας νὰ ξεχειλίσῃ μιὰ κανάτα, γεμάτη μπρούσχο κρασί, ἀπιθωμένη καταμεσῆς τοῦ τραπέζιου.

— Ἐβίβα! τοῦ εἶπε ὁ Ρήγας τοῦ Μαθιοῦ, ἓνας βαρελτζῆς ἀπ' τὴν Κούμη, ποῦ τὸν συντρόφευε. Καὶ σήκωσε τὸ ποτήρι του.

— Γιατί τάχα; εἶπε θυμωμένος ὁ Γιάννης ὁ Μακαρίτης. Σοῦ φαίνεται παράξενο τάχα;

— Βρέ, βάλε νὰ πιοῦμε! ξαναεἶπε ὁ Ρήγας τοῦ Μαθιοῦ. Λόγια σαπέρα θὰ λέμε τώρα;

Καὶ χτύπησε τὸ ἀδειανό του ποτήρι στὸ τραπέζι, σκουπίζοντας μὲ τὸ ξεροβί του τὰ δασὰ του μουστάκια.

— Καλὰ μάστορο Ρήγα! ἔκανε πειραγμένος ὁ Γιάννης. Μὲ συμπαθῆς . . . Σὰ μὲ πῆρες γιὰ παλαβό, ποῦ δὲν ξέρω τί λέω . . .

Ὁ Ρήγας τοῦ Μαθιοῦ χαμογέλασε πρόσχαρο.

— Σὰν τὸ θέλῃς, χωρὲ μάτια μου, ἔτσι εἶναι. Μήπως εἶπα τὸ ἐνάντιο; Θὰ κακοκαρδίσουμε τώρα γιὰ τὸ μακαρίτη τὸν Πρέκας; Σὰ βαρέθηκε τὴ ζωὴ του καὶ πῆρε βουτιά στὸ μῶλο, λογαριασμός δικός του! Ἄς δώσῃ λόγο ἐκεῖ, ποῦ βρίσκεται. Μετρημένα μονάχα τὰ λόγια σου, νὰ μὴ πάνε στ' αὐτιά τῆς Ἐξουσίας καὶ σὲ σέρνουνε στὴν Ἀνάκρισι . . .

— Τὴν Ἐξουσία νὰ τὴν ἀπαυτώσω, μουρμούρισε ὁ Γιάννης, μὲ συμπάθειο! Ἡ Ἐξουσία δὲ βλέπει παραπέρα ἀπ' τὴ μύτη της . . . Ἄν ἔβλεπε, θὰ καταλάβαινε πὼς ὁ καπετὰν-Πρέκας πνίγηκε ἀπὸ ἀγάπη. Μάλιστα! Λοιπὸν σοῦ λέω ἐγώ καὶ νὰ μ' ἀκούσῃς, πὼς ὁ καπετὰν-Πρέκας δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξῃ τὸν καῦμό τῆς γρηᾶς του. Ὅπως μὲ βλέπεις καὶ σὲ βλέπω. Ἄπὸ ἀγάπη πνίγηκε ὁ καπετὰν-Πρέκας! Ὁ Ρήγας τοῦ Μαθιοῦ ἔμπηξε τὰ γέλια. Σοῦ τὸ μῆνυσε; εἶπε.

Ὁ Γιάννης ὁ Μακαρίτης πετάχθηκε ἀπάνω θυμωμένος, ἔβαλε τὸ χέρι στὴν τσέπη του καὶ τράβηξε ἓνα μικρὸπραμματάκι ἀπὸ μέσα.

— Τὸ βλέπεις αὐτό;

Ἐνα δακτυλίδι.

- Τὸ δαχτυλίδι τοῦ κατετάν-Πρέκα. Τί λές τώρα;
- Πῶς βρέθηκε στὰ χέρια σου;
- Διζή μου δουλειά. Τὸ βρήκα στὸ μῶλο...
- Γιατί δὲν τῶδωκες στὴν Ἐξουσία;
- Τὴν Ἐξουσία σοῦ εἶπα τὴν ἔχω ἀπαυτώσω. Τὸ δαχτυλίδι θὰ πάη στὴν εἰκόνα, πού μου παράγγειλε.

Ὁ Ρήγας τοῦ Μαθιοῦ τὸν κύτταξε τώρα στὰ μάτια, σὰ χαζός.

— Τῶξερρες λοιπόν, θεοσκοτωμένε;

— Δὲν ἤξερα τίποτε, πού νὰ ξεραθῶ! Ἐκεῖνο τὸ βράδυ τὸν ἀντάμωσα πού τραβοῦσε κατὰ τὸ μῶλο. « Ἄκου, συμπέθερε! μὴ λέει. Πάρε τοῦτο τὸ δαχτυλίδι. Ἐμένα τὰ δάχτυλά μου φρυγάνανε κ' ἐκεῖ πού ψαρεύω μὲ παίρνει καμμιά φορὰ ὁ ὕπνος καὶ θὰ μοῦ πέση στὸ γιालό. Φύλαξέ το καὶ μοῦ τὸ δίνεις ταχειά. » Μοῦδωκε τὸ δαχτυλίδι καὶ μὲ καλονύχτισε. Σὲ λίγο κοντοστάθηκε: « Ἄκου, συμπέθερε. Τί νὰ τὸ κάνω τώρα τὸ δαχτυλίδι, σὰν ἔχασα τὸν ἀνθρώπο μου; Ἄν περάσης ἀπὸ καμμιά ἐκκλησία, κρέμασέ το τῆς Παναγιῆς, γιὰ τὸ συχώριο τῆς Μαριγῶς... » Καὶ ὡς πού νὰ καταλάβω, κατηφόρισε βιαστικά. Ἐκανα νὰ τοῦ μιλήσω, μὰ δὲ στάθηκε ν' ἀκούση... Εἶχε σκυμμένο τὸ κεφάλι του καὶ κατηφόριζε σὰν νὰ τὸν κυνηγοῦσαν.

— Τί λές, βρὲ παιδί; ἔκανε ὁ Ρήγας τοῦ Μαθιοῦ, σκυμμένος ἀπάνω στὸ δαχτυλίδι, τριμμένο ἀπ' τὴν πολυκαιρία καὶ φτενόφτενό σὰ βελόνα.

— Πιστεύεις τώρα; εἶπε ὁ Γιάννης ὁ Μακαρίτης.

Ὁ Ρήγας τοῦ Μαθιοῦ ἔκανε τὸ σταυρό του.

— Ὅλα γίνονται στὸν κόσμο, Γιάννη, παιδί μου. Τί νὰ πῶ κ' ἐγώ;... Θὰ πιοῦμε ἄλλο;

Ὁ Γιάννης ὁ Μακαρίτης ἔσπρωξε τὸ ποτήρι ἀπὸ μπροστά του.

— Δὲν θέλω πιά. Πάω νὰ κοιμηθῶ. Θάρθῃς μαζί;

Πῆρε τὸ δαχτυλίδι, τὸ τύλιξε σ' ἓνα παλιόχαρτο καὶ τῶχωσε στὴν τσέπη του. Σηκωθήκανε κ' οἱ δυὸ μαζί καὶ πῆραν τὸ ἀνήφορο, τρεκλίζοντας μέσα στὰ σκοτάδια.

(Ἰούλιος 1914)

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

PENTE TOY IATROY

Ὁ γιατρός ὁ Ἀνάποδος πέντε ἀρρώστειες γιάτρειε,
πέντε φάρμακα ἔφτιαξε, πέντε πληγὲς κάστρειε.
Πέντε μέρες πέρασαν, πέντε κακαρώσανε,
πέντε ἦλθαν μόρτισσες, πέντε σαβανώσανε.
Πέντε ἦσαν οἱ ἀρρωστοί, πέντε τάφους κάψανε,
πέντε οἱ νεκροθάφτιδες, πέντε μάννες κλάψανε!

(Παράφρασις)

ΕΩΣΦΟΡΟΣ

Μακεδονικαὶ ἀπόψεις καὶ τοπία. — Ἡ Ἔδεσσα

ΑΠΟ ΤΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑΣ ΧΩΡΑΣ

Η ΕΔΕΣΣΑ

Μία ἀπὸ τὰς ὠραιότερας πόλεις τῆς Μακεδονίας, λόγῳ ἀπαραμίλλου τοποθεσίας καὶ φυσικῶν θελγῆτρων, εἶνε τὰ Βοδενά (Ἐδεσσα ἢ Αἰγαί), ἔχουσα θαυμασίαν γύρω θέαν ἐξικνουμένην ἐν ὥρᾳ αἰθρίας εἰς ἀπόστασιν 110 καὶ πλέον χιλιαμέτρων μέχρι Θεσσαλονίκης, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ὀλύμπου. Ὀνομάσθησαν Βοδενά (= τόπος ὑδατώδης) ἐκ τοῦ ποταμοῦ Βόδα, ὅστις πηγάζων ἐκ τοῦ Βερμίου (Νίτσου) καὶ ἐξ ὕψους καταρρέων εἰς μεγαλοπρεπῆ καὶ ἀξιοθέατον καταρράκτην ποτίζει χλοερὸς κήπους καὶ λειμῶνας κατακοσμοῦντας καὶ μεταβάλλοντας εἰς εὐφρόσυνον παράδεισον ἐκ Δ. τὰ Βοδενά.

Πρὸ αὐτῶν ἐκτείνεται τὸ λεγόμενον Τσιναρλήκ (Πλατανιστής), διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ῥεεὶ ὁ ποταμὸς πλαισιούμενος ἐκατέρωθεν δι' ὕψικαρῆνων καὶ βαθυσκίαν πλατάνων, ὅπου γίνεται ὁ περίπατος τῶν κατοίκων. Ἡ τοποθεσία τῆς πόλεως εἶνε ἀπὸ τὰς ὀλίγας προνομιούχους τῆς γῆς, θαῦμα καὶ ἐντρυφήμα ὀφθαλμῶν. Ἀπλοῦται ἐπὶ πανυψηλοῦ (ὑψ. 100 μ.) ἡμικυκλικῷ ὄροπέδιου δίκην πελωρίου ἐξώστου, περιστρεφόμενου πανταχόθεν ὑπὸ καταπρασίνων ὀρέων. Ἀπὸ τὰ Α. τῆς πόλεως κρᾶσπεδα καταλείβονται τὰ ὕδατα διαυγῆ καὶ καλλίρροα, σχηματίζοντα σήλαια ἐκ σταλακτιτῶν, εἰς ἐν τῶν ὁποίων ὑπάρχει καὶ παρεκκλήσιον, παρέχοντα δ' ἔκπαγλον ἀληθῶς θέαμα. Εἰς τὴν μαγικὴν ταύτην τοποθεσίαν οἱ βασιλεῖς τῆς Ἡμαθίας ἔδουσαν (214 π. Χ.) τὴν πρωτεύουσάν τοῦ μικροῦ κατ' ἀρχὰς

Authorized licensed use limited to: 172.213.0.5.

κράτους των, εἶτα δὲ καὶ ὅλης τῆς Μακεδονίας. Ἐν τῇ κάτωθι αὐτῆς πεδιάδι, τῇ καταρδευομένη ὑπὸ τῶν ἀφθόνων ὑδάτων, εἶχε φυτεύσει ὁ Μίδας τοὺς παραθεσίους κήπους του. Ἐκ τῶν ὑδάτων τούτων σχηματίζεται ὁ Βόδας χυνόμενος εἰς τὴν λίμνην τῶν Γιαντισῶν.

Ἐν τε τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέα πόλει ἡ σκαπάνη τοῦ ἀρχαιολόγου ἔφερεν εἰς φῶς πλείστας ἀρχαιότητας, τάφους, ἀγάλματα, νομίσματα, ἐρείπια τοῦ ἐν Ἀκροπόλει Θεάτρου, τῶν ναῶν τοῦ Διός, τοῦ Βάκχου κλπ. Ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς τῆς θέσεως ἀπετέλει, διὰ τῆς στενῆς κοιλάδος καὶ τῆς δι' αὐτῆς ὁδοῦ προασπιζομένης ὑπὸ τῶν διακλαδώσεων τοῦ Βερμίου, τὰς πύλας, δι' ὧν συγκοινωνεῖ ἡ ἄνω, μέση καὶ ἡ κάτω Μακεδονία. Ἡ ἱστορία τῆς πόλεως κυρίως εἶνε γνωστὴ ἀπὸ τοῦ Ἀρχελαίου καὶ ἐντεῦθεν, ὃ δὲ Λίβιος ἐπὶ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων τὴν ἀναφέρει ὡς λαμπρὰν καὶ περιδοξον, ἂν καὶ ἐν τῇ μεταξύ εἶχε λεηλατηθῆ ὑπὸ τῶν μισθοφόρων Γαλατῶν τοῦ Πύρρου πολεμοῦντος τὸν Ἀντίγονον (274 π. Χ.).

Κατὰ τὸν μεσαίωνα ὑπέστη πολλάς καταστροφὰς ὑπὸ τῶν ἐπιδρομῶν Βουλγάρων, ἐξωσθέντων ὑπὸ τοῦ Βουλγαροκτόνου. Ἀλλὰ τῇ 1351, κατόπιν 16 τοῦς ἀντιστάσεως, κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Κράλη τῆς Σερβίας, ὅστις ἠνάγκασε τοὺς κατοίκους νὰ μεταναστεύσουν εἰς Βέρροισιν. Ἐπανέκτισαν δὲ βραδύτερον καὶ ἐπανίδρυσαν τὴν εἰς τὰς φλόγας παραδοθεῖσαν πόλιν των. Σήμερον ἀριθμεῖ 4,000 ἑλλήνας κατοίκους καὶ περὶ τοὺς 1500 βουλγαρίζοντας, εὐαριθμούς δὲ Τούρκους καὶ Σέρβους. Ὑπάρχουν δὲ οὐκ ὀλίγα βιομηχανικὰ ἐργαστάσια ὑδροκίνητα, ὀφειλόμενα εἰς τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν φιλοπονίαν τῶν Ἑλλήνων.

ΛΟΓΙΟΙ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ἘΝ Τῷ ΕΞΩ ἙΛΛΗΝΙΣΜῷ

[Μεταξὺ τῶν ἐν Κων/λει δοξίμων γελοιογράφων δικαίως συγκαταλέγεται ἕκ τῶν πρώτων καὶ ὁ νέος κ. Κοσμᾶς Θεοδοωρίδης. Μᾶς ὑπενθυμίζει τὸν ἰδικόν μας Γαλάνην. Μὲ τάλαντον αὐθόρητον καὶ νευρᾶδες ὡς ἐκεῖνος.

Μὲ ξεχωριστὴν προσωπικότητα εἰς τὴν γραμμὴν καὶ τὸ σχέδιον. Νεώτατος ἀκόμα, παιδί σχεδόν, ὅταν ἐνεφανίσθη πρὸ τριετίας εἰς τὰ σατυρικά αὐτόθι φύλλα, ἐχαιροεῖσθη ὡς μία εὐάρεστος ἐκπληξίς. Ἐκτοτε ἐξεκλήθη εἰς πρόδον ἀπίστευτον σχεδόν. Τὰ εὐθυμογραφικὰ φύλλα, καὶ ἰδίως τὸ «Ἄνω—Κάτω», εἶνε γεμάτα ἀπὸ μικρὰ του ἀριστοργηματάκια. Ἡ συνεργασία του ἐπιμόνως ζητεῖται καὶ ἀπὸ τὴν αὐτόθι γαλλόφωνον «Σταμπούλ», τῆς ὁποίας οἱ διεθνεῖς ἀναγνώσται εἶνε ξετρελαμένοι μὲ τὴν γραμμὴν τοῦ Θεοδοωρίδου. Ἐφθασεν ἀκόμα καὶ αὐτὴ ἡ παγκόσμιος παρισινή «Ζουρνάλ» νὰ ἀναδημοσιεύσῃ ἀρκετὰ ἔργα του χαριτωμένα. Τὰ ἀξίτα του εἰς τὸ ἀπέναντι εὐθυμογράφημα τοῦ κ. Βασιλειάδου δὲν εἶνε βέβαια ἕκ τῶν ὠραιότερων του. Εἶνε ὅμως ἀρκετὰ διὰ νὰ δεῖξουν τὸ τάλαντον τοῦ νεαροῦ καλλιτέχνου.]

ΤΟ ΣΤΑΣΙΔΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

(ΦΑΝΑΡΙΩΤΙΚΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ)

ΕΙΝΕ σήμερα λειτουργός ο πατριάρχης στο πατριαρχείο. Είναι γεμάτη η εκκλησία από κόσμο, γεμάτος ο έπίσημος σωλέας, γεμάτος ο γυναικωνίτης. Οι ψάλται με τούς δύο χορούς των ψάλλουν άργά και σιγανά. Οι άρχοντες τής εκκλησίας, οι όφφικιάλοι του έθνους και ο Μέγας Λογοθέτης στέκονται στα στασιδια τους,

Όταν η κατεβασίς άρχισαν, ο κανδηλανάφτης με ράσο και με φέσι σκεπασμένο από μαύρη φούντα, προσκυνά τον θρόνο ταπεινά και ανάθει τούς πολυελαίους όλους. Δύο διάκοι χρυσοφορημένοι βγαίνουν με τό θυμιατό από τό Ίερό και θυμιάζουν τ' "Αγιο Βήμα, τον Παντοκράτορα και την Μεγαλόχαρη, τον θρόνο και χωρίζονται ο ένας δεξιά, ο άλλος άριστερά, να θυμιάσουν τούς χριστιανούς.

Ένας θαμπός έλαφρός καπνός, μυρωμένος από λιθάνι και θυμίαμα, συνοδεύει άψηλά την προσευχή των χριστιανών. Και μέσα εις τό συγκινητικό έκείνο σκίοφως που κλείει η εκκλησία, μέσα εις τά εικονοστάσια τόσων χιλιάδων άγιων και μαρτύρων, ρίχνουν τής λαμπερές τους άκτινες τ' άσημένια πολυκάνδηλα ώσαν στον ουρανό τάστερία, φωτίζουν με πολύχρωμες άντανανκλάσεις τά φώτα των πολυελαίων, όλα στην γραμμή με κρύσταλλα, με πρίσματα και με φωτολουσμένο μεγαλειο. Και έμπρός στο Ίερό, δεξιά-άριστερά, έξω στην πόρτα, πλάγι στο προσκυνητάρι, για δές! πώς συγκεντρώνουν τά φώτα τους η τεράστιες λαμπάδες των μοναστηρίων, πώς κολνούν κατά χιλιάδες τά μικρά κεράκια τους οι χριστιανοί που προσκυνούνε. Ό ένας κολνάει τό κερί βοήθεια να πάρη, ο άλλος να γιατρευθί τ' άγόρι του, ο παρέκει να ξελιεύση μιά του άμαρτία. Όσα κεράκια, τόσες προσευχές και τόσοι πόθοι. Τί θεόληπτο μωσαϊκό και τί μυστικισμός μέσα στην εκκλησία!

— Είς... πολλά... έτη, δέσποτα! ψάλλει ο δεξιός χορός.

— Α... γι... σε... έτη... 1915.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/03/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istitou
Restrictions apply.

ψάλλον από τό Ἱερό δέκα ἀρχιερεῖς γύρω στήν Ἁγία Τράπεζα ἐλόχρυσά ντυμένοι.

Καί ὁ πατριάρχης προβάλλει φορεμένος τήν κατάχρυση στολή τῆς Τιβεριάδος. Ὁ σάκκος αὐτός στό μετάξι, στό μάλαμμα καί στό ἀσχημ εἶνε θαῦμα τῆς κεντητικῆς, ὅπως ζωγραφίζει τοῦς ἀποστόλους νά φαεῦουν στήν λίμνη τῆς Τιβεριάδος. Ἡ μήτρα στό κεφάλι μέ διαμαντόπετρες, μέ σμάλτα, μέ ρουμπίνια ἀστράφτει ὡς σύμβολο τῆς αὐτοκρατορίας καί φέρει σταυρό μέ ἀετό πού ἴδρυσε στήν Πόλι καί στόν κόσμο. Ἀπό τό στήθος του κρέμονται ἐλόλαμπρα σταυροί καί δυο ἐγκόλπια ὡς σύμβολα τῆς ἀγάπης, τῆς πρώτης ἀρετῆς. Ἔτσι φορεμένος ὁ πατριάρχης, κρατεῖ στά δυο χέρια τά δυο δικροτρίκερα καί ἀπό τήν βασιλική θύρα ἀναφωνεῖ:

— Κύριε, Κύριε! ἐπιβλεψόν ἐξ οὐρανοῦ καί ἴδε!...

Ὁ κόσμος ταπεινώνει τό κεφάλι καί συνενώνει τήν προσευχή του στήν δέηση τοῦ Μεγάλου ἀρχιερέως. Καί στό Ἱερό μέσα οἱ χρυσοφορεμένοι δεσποτάδες, ξέσκαποι, μέ τά μαλλιά στόν ὦμο ὡς βυζαντινές ἀγιογραφίες, δοξολογοῦν:

— Ἄγιος ὁ Θεός! Ἄγιος Ἰσχυρός! Ἄγιος Ἀθάνατος!

ἐνῶ ὁ χορός ψάλλει τόν πολυχρονισμὸν τοῦ Πατριάρχου:

— Εἰς πολλά ἔτη δέσποτα!

Μά σ' ἔλην αὐτή τήν ἁρμονία πού θαμπώνεται τό μάτι καί τ' αὐτί καί ἡ ψυχὴ τοῦ χριστιανοῦ λιγώνει, ἕνας κρότος ἔρχεται ἀπό μακρά, ἕνας θόρυβος κουφός. Πολλοὶ στρέφουν καί κιντᾶζουν ὑψηλά κατὰ τόν γυναικωνίτη. Δέν βλέπεις ἀπό τά καφασωτά του μέσα τίποτα, μὰ ἡ γυναικεῖες φωνές ἔρχονται ἀπό ἐκεῖ. Οἱ χριστιανοὶ στενοχωριοῦνται. Ὁ κανοάρχος ἐτελειώσε τό διάδασμα τοῦ Ἀποστόλου καί ὁ διάκος ἀνέθηκε τόν ἄμβωνα νά πῆ τό Εὐαγγέλιο.

— Σσσοσίτ!... Σσσοσίτ!...

ψιθυρίζουν οἱ χριστιανοὶ καί ἡ λαμπάδες, τὰ ἐξαπτέρυγα ὑψώθησαν κάτω ἀπό τόν ἄμβωνα εἰς στάσιμ προσοχῆς. Ὁ διάκος καλόφωνος διαβάζει τό Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας. Τά μάτια ὄλων σέ μιὰ ἀπόλυτη ἡσυχία εἶνε στραμμένα πρὸς αὐτόν. Μά μόλις ἐτελειώσε καί οἱ ψάλται ἄρχισαν τήν ψαλμωδία, ὁ θόρυβος καί ἡ φωνές τῶν γυναικῶν ἀκούονται πιό δυνατά:

— Μ' ἐκόλασε, εὐλογημένη, μ' ἐκόλασε!

Ἡ ἄλλη, ὡσάν νά μὴ ἀκούη τίποτα, ἔχει τήν ράχι γυρισμένη:

— Καλέ, ἀδικη ὦρα νά τήν ἔλθῃ, δέν ἀκούς, καλέ;

— Καλέ, κοκόνα Εὐγενάκη, μέ βάζεις σ' ἁμαρτία! φύγε ἀπό τό στασίδι μου!

— Σοῦ εἶπα πῶς ἐκκλησιάζομαι καί δέν ἀκούω τίποτα!

— Θεέ, συγχώρεσέ με! Μ' ἐκόλασε αὐτὴ ἡ γυναῖκα... ὁός με τό στασίδι μου!

— Παναγία μου καί σῶσε! δέν σ' ἀκούω. Ὁ κουμπάρος μου πσελεμπή Γιωργάκης, ὁ ἐπίτροπος τοῦ Πατριαρχείου, αὐτός μεθῶκε ἕνα στασίδι ἀπό τά δώδεκα καί δέν τό κουνῶ. Πᾶνε στό παγκάρι, εἶρε τόν ἐπίτροπο καί μίλησε!

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istorii
Restrictions apply.

— Καλέ, τί δουλειά ἔχω ἐγὼ μὲ τοὺς ἄνδρες, καλέ; θέλω τὸ στασιδί μου. Τῶχει ἢ μακαρίτισσα ἢ μάννα μου ἀγορασμένο κ' ἔχω ἐγὼ τὸ χοτζέτι.

— Χοτζέτι εἶνε ὁ λόγος τοῦ ἐπίτροπου. Δὲς τον πῶς στέκεται μέσα στοὺς ἄρχοντας ὀφικιάλους; εἶνε ἄρχοντας!

— Κυρά κανδηλανάφτρα! κυρά κανδηλανάφτρα! βγάλε τοῦ λόγου της ἀπὸ τὸ στασιδί μου.

— Κυράτσα Σμαραγδίτσα, νά μὲ συγχωρέσης. Τὸ στασιδί εἶνε τῆς κοκίνα Εὐγενάκη. Δόσ' της το. Εἶνε δικό της, ὅπως εἶνε καὶ γραμμένο στὰ κατὰστιχα τῆς ἐπιτροπῆς. Εἶνε ἀγορασμένο ἀπὸ τὴν

«Κυράτσα Σμαραγδίτσα, τὸ στασιδί εἶνε τῆς κοκίνα Εὐγενάκη...»

μακαρίτισσα κυράτσα Ζουμπουλιῶ τὴν Τουφεξίδαينا καὶ στὴν διαθήκη της τάφηκε κληρονομιά στὴν κοκίνα Εὐγενάκη, τὴν κόρη της.

— Αὐτὰ ὅλα πὲς τα στὸν ἐπίτροπο! Ἐγὼ δὲν ἀκούω.

— Κυρά κανδηλανάφτρα, θά λιγοθυμήσω. Φώναξε τὸν Γιαῆκο μου! Συναϊθίξει καὶ στέκεται στ' ἀριστερά, πλάγι στοῦ ἀρχοντικό στοσιδί τοῦ μεγάλου πριμικύριου! Στ' ἀρχοντικό κ' ἐκεῖνος.

— Τί λόγος!.. δὲν λὲς τὸν Γιαῆκο τὸν ἄνθρωπο;

— Σὺ νά σωπάσης, ἀνδρογυναίκα!

— Γιατί θυμώνεις; ἔτσι τὸν ξέρει ὁ κόσμος: Γιαῆκος ὁ ἄνθρωπος. Σὰν νά λέγῃ: Γιαῆκος ποῦ δὲν εἶνε γάϊδαρος.

— Μάλιστα, δὲν εἶνε.

— Τὸ ξεύρω. Μὰ τὰ παιδιὰ ποῦ τὸν βλέπουνε μὲ χονδρὸ λαιμό, μὲ χονδρὴ φωνή, μὲ χονδρὴ καθένα, μὲ χονδρὰ γαλότσια, μὲ χονδρὰ μοῦτρα, μὲ κατεβασμένα μάτια καὶ μὲ χονδρὰ λόγια, θέλουνε νά ποῦνε Γιαῆκος ὁ χονδρός καὶ λένε Γιαῆκος ὁ γάϊδαρος! *Α! οἱ μεγάλοι λένε Γιαῆκος ὁ ἄνθρωπος!

— Μωρὴ κεράτσα, μάζεψε τὸ στόμα σου!

— Μάζεφέ το σὺ, ξεπασμένη φαγαριώτισσα!

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

- 'Εγὼ δὲν ἔχω ἀγαπητικούς σὰν τὸν ἐπίτροπο.
- Σοσσοίτ... σοσσοίτ... σοσίτ!
- Κακὸν χρόνον νᾶχης! κατρουλοκανάτα τοῦ Φαναριοῦ!
- Τὴν κακὴ σου μέρα! σκουπιδοῦ τοῦ Γρί-καπου!
- Σοσσοίτ!... σοσσοίτ!
- Μ' ἐκόλασε, πού ἄδικη ὦρα νὰ τὴν εὐρη! μ' ἐκόλασε!

Τὸ ἀργὸ χερουδικὸ μὲ τὸ βαρὺ του ἰσοκράτημα ἐξακολουθεῖ. Ὁ ἄρχων πρωτοφάλης, ὁ δομέστιχος, οἱ κανονάρχοι ρασσοφορεμένοι καὶ μὲ τὰ μάτια χαμηλά, μὲ φέσι σκεπασμένο ἀπὸ μαύρη φούντα ψάλλον ἕρεμα καὶ παθητικὰ τὴν ἀργὴν παπαδικὴ μελωδίαν σὲ ἀνα-

«Ἡ γυναῖκες ἐπιάσθησαν ἀπὸ τὰ μαλλιά».

ἀποθώμενοι μέριμναν! Οἱ ἄρχοντες, ὁ λαός, ὅλοι κατεβαίνουν ἀπὸ τὰ στασιδία τους μ' εὐλάβεια. Ὅλοι βγάζουν τὸ φέσι, παίζουν εἰς προσευχὴ τὰ χεῖλια, σταυροκοποῦνται σκύδοντας οἱ περισσότεροι καὶ κάπου-κάπου κάποιος φωνάζει δυνατώτερα:

— Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθης ἐν τῇ βασιλείᾳ Σου!

Περνοῦνε τ' Ἄγια! Οἱ λαμπάδες, τὰ ἐξαπτέρυγα, ὁ μέγας ἀρχιμανδρίτης μὲ τὸ θυμιατὸ ἔρχονται πρῶτοι. Καὶ ἀκολουθοῦνε οἱ διάκοι, οἱ παπάδες μὲ τὰ Ἄγια ἀναφωνοῦντες εἰς τὸν δρόμον:

— Πάντων ἡμῶν μνησθεῖη Κύριος ὁ Θεός!

Ὁ Πατριάρχης, ξεμαλλιάρης χωρὶς βασιλικά σημάδια, μόνον λειτουργὸς Θεοῦ, παίρνει τ' Ἄγια καὶ μνημονεὺς ζωντανῶν καὶ πεθαιμένων τὰ ὀνόματα. Μιά μεγάλη κατάνυξις βασιλεῖς στὸ ἐκκλησιασμα. Ὅλοι ζητοῦν σκυμμένοι τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος. Μὰ μόλις ἔλειψε ὁ Πατριάρχης κ' ἔκλεισε ἡ βασιλικὴ αὐλάδα, ἐπάνω στὸν γυναικωνίτη ἡ κυράτσα Σμαραγδίτσα καὶ ἡ κοκίνα Εὐγενάκη βρέθηκαν κατάντικρα. Ἡ κυρὰ κανδηλανάφτρα πῆγε στὸ παγκάρι καὶ ἔξαγαύρισε.

τολικοῦ ρυθμοῦ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς. Στὸ Ἱερό μέσα οἱ δώδεκα ἀρχιερεῖς, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ διάκοι, διαβάζουσι τὴν εὐχὴν τῆς Θεῆς Μυσταγωγίας. Καὶ ὁ πατριάρχης μὲ τὴν πατερίτσα στὸ ἀριστερὸ του χέρι, θυμιάζει μὲ τὸ δεξιὸν του χέρι τὴν Ἁγία Τράπεζα, τῆς Ἁγίας Εἰκόνος καὶ τὸ πλῆθος. Ὅταν στὸ Ἱερό μέσα διαβάσει τὴν προσκομιδὴν, τότε οἱ ψάλλονται καλοῦν τοὺς χριστιανούς στα Ἄγια:

— Πᾶσαν τὴν βιωτικὴν

— Τώρα, κυρά Σμαραγδίτσα, φθάνει πιά! Θά σταθῆ στο στασίδι και ἡ κοκόνια Εὐγενάκη. Ἔτσι μὲ εἶπε τὸ παγκάρι. Κοκόνια Σμαραγδίτσα μου, ντροπῆ εἶνε! Αὐτὸ τὸ στασίδι εἶνε ἀπὸ τὰ δώδεκα ἀγορασμένο. Ὅλα τῆς σειρᾶς αὐτῆς και τὰ δύο ἐκεῖνα τὰ πλαϊνὰ ποὺ ἀντικρύζουσι τὴν Μεγαλόχαρη εἶνε πουλημένα.

— Μὰ κυρά κανδηλανάφτρα, μὴ πάρῃς τὸ μέρος τῆς, γιατί τὸ λέγω στὸν ἐπίτροπο τὸν κουμπάρο μου και ξέρεις...

— Μωρή κουτσουμποῦ, ἀδιάντροπη, πανοῦκλα. Μᾶς φοβερίζεις, μωρή, μὲ τὸν ἀγαπητικό σου, μᾶς φοβερίζεις; Ἄδικη ὦρα νὰ σέλθῃ.

— Ἐμένα, μωρή κεράτσα;

Και ἡ γυναῖκες ἐπιάσθησαν ἀπὸ τὰ μαλλιά. Ἡ κεράτσα Σμαραγδίτσα ἔρριξε μὲ τὸ δεξιὸ τῆς χέρι τὸ μεταξοκέντημα τοῦ κεφαλιοῦ τῆς κοκόνια Εὐγενάκης, ἄρπαξε ὅσα μαλλιά μπόρεσε νὰ φουχτώσῃ και μὲ τ' ἄλλο χέρι ἐσήκωσε τὸ τσαντάκι τῆς νὰ δεῖρῃ. Ἡ κοκόνια Εὐγενάκη ἔπαθε τὰ νεῦρα τῆς ἐκεῖνη τῇ στιγμή και ἔτρεμαν τὰ χέρια τῆς, ἔτρεψε ἡ γλώσσα τῆς, μὰ τὴν ἄρπαξε ἀπὸ τὰ μαλλιά!

— Σσσσίτ... σσσσίτ... σσσσίτ!

Αἱ ἄλλαι γυναῖκες ἔτρεξαν νὰ τῆς χωρίσουν.

— Ἐνα γιατρό, καλέ! λιγοθύμησε, ἕνα γιατρό!

— Νερό, νερό! νὰ τὴν μπουφάρω.

Και ἡ μιὰ ξεκουμπώνει τὴν κοκόνια Εὐγενάκη, ἡ ἄλλη δαγκάνει τὰ δάκτυλά τῆς, ἄλλη ἀνοίγει τὰ παράθυρα και ἄλλη προσπαθεῖ νὰ νοιώξῃ τὰ δόντια τῆς ποὺ κλειοῦνε και τρίζουν. Καί σ' αὐτὴ τὴν παραχῆ και τὸ ποδοβολητὸ ἡ ἐκκλησία ἐξακολουθεῖ. Οἱ θεσποτάδες μέσα στο Ἱερό δίνουνε και παίρνουνε ἀδελφικό ἀσπασμό. Ἐξω ἀπὸ τὸ παραθρόνιο ὁ Μέγας Λογοθέτης διαβάζει τὸ σύμβολο τῆς πίστεώς μας, τὸ «Πιστεύω», και ὁ διάκος παρουσιάζεται γιὰ μιὰ στιγμή μὲ τὰ Ἅγια και φωνάζει:

— Μετὰ φόδου Θεοῦ, Πίστεως και Ἀγάπης προσέλθετε!

Ἡ κοκόνια Εὐγενάκη μόλις συνῆλθε και μὲ κλεισμένα τὰ μάτια, ξαπλωμένη ἀκόμα, ἀφίνει πότε-πότε μιὰ κατάρα:

— Μ' ἐκόλασες, ἀθεόφοβη, ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ τωῦρῃς!

Οἱ κλητῆρες, οἱ εὐταξίαι και οἱ ἐπίτροποι ποὺ ἔτρεξαν ἀμέσως στὸν γυναικωνίτη, καθυσάχασαν τὸν κόσμο. Ἡ κοκόνια Εὐγενάκη μόλις τοὺς εἶδε, τραβοῦσε τὸν γιανὸ τῆς και ἔδειχνε τὴν κυράτσα Σμαραγδίτσα, ποὺ ἔκανε τὴν ἀνήξερη κ' ἔδλεπε στο Ἱερό.

— Κυράτσα Σμαραγδίτσα, εἶνε δικό σου τὸ στασίδι αὐτό;

— Κύρ ἄρχοντα Ἐπίτροπε, ἔρχομαι τώρα ἐξ Κυριακῆς κατὰ σειρά.

— Ναί, μὰ δὲν εἶνε δικό σου!

— Ἐξ Κυριακῆς θά πῆ πῶς εἶνε δικό μου. Και μάλιστα τὴν πρώτη φορά μ' ἔβαλε ἐδῶ ὁ κουμπάρος μου, ὁ τσελεμπῆ Γιωργάκης, ὁ ἐπίτροπος!

— Ἡ κοκόνια Εὐγενάκη ἔχει χοτζέτι.

— Πᾶ, πᾶ, πᾶ, πᾶ! Τὸ χοτζέτι εἶνε τῆς μάννας τῆς. Και δὲν κληρονομᾶει κανεὶς γιὰ τὴν ψυχὴν του τίποτε, οὔτε στὴν ἐκκλησία οὔτε στὴν ἀγορά.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiakó Apothetirio Dimósias Is.
Restrictions apply.

- Εὐγενάκη μου! Εὐγενιώ μου! ἔφθασα, ἦλθα!
 — Μὴν ἀνησυχεῖτε, τσελεμπῆ Γιάγκο! Ἡ σύζυγός σας εἶνε καλά.
 — Κοκονίτσα μου ἐσὺ, πᾶμε σπίτι! Κύρ ἄρχοντα ἐπίτροπε, ἐκ-
 δίκησι!
 — Ναί, τσελεμπῆ μου Γιάγκο, σεῖς νὰ πᾶτε καὶ ἐγὼ θὰ διορ-
 θῶσω τὴν κυράτσα.

Ὅταν κατέβαιναν τὴν σκάλα πιασμένοι σφικτὰ ὁ τσελεμπῆ Γιά-
 γκος καὶ ἡ κοκόνα Εὐγενάκη, εἶχε τελειώσῃ ἡ ἐκκλησία καὶ ὁ
 Πατριάρχης ἔβγαινε. Δύο κλητῆρες ἦσαν ἐμπρὸς καὶ ἀκολουθοῦσε
 ὁ πριμικός μετὰ τὸ ἀσημένιο τὸ διδάμπουλο καὶ στυσμένη λαμ-
 πάδα. Κατόπι δύο ἀρχιμανδρίται καὶ ὁ Πατριάρχης. Ἀπ' ὀπίσω

«... Ἡ πατριαρχικὴ συνοδεία στὸν Νάρθηκα...»

ἦρχετο ὁ πρωτοσύγκελος, ὁ ἀρχιδιάκος καὶ οἱ ἄλλοι διάκοι. Στὸν
 νάρθηκα μέσα ἡ συνοδεία τοῦ Πατριάρχου στέκεται καὶ ὁ πριμι-
 κύριος ἀναφωνεῖ:

— Πολυχρόνιον ποιῆσαι, Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Παναγιώτατον ἡμῶν
 κῦθνητην καὶ δεσπότην κύριον κύριον Ἰωακείμ. Εἰς πολλὰ ἔτη!

Καὶ ὅταν εὐλόγησε ὁ Πατριάρχης στὸ σκυμμένο πλῆθος, ἡ κυρά-
 τσα Σμαραγδίτσα πιασμένη ἀπὸ δύο εὐταξίας, ξεφώνησε πού τὴν
 ἐβγαζαν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία!

— Δεσπότη μου, πουλοῦνε τὸν παράδεισο, τῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ
 στασιδία μὲ χοτζέτια; Γιατί μὲ πετοῦνε ἔξω;

— Σσσσσίτ... σσσσσίτ!

(Φανάρι, 1914)

ΝΙΚΟΛ. ΒΑΣΙΛΕΒΙΑΔΗΣ

ΕΡΗΜΙΑ

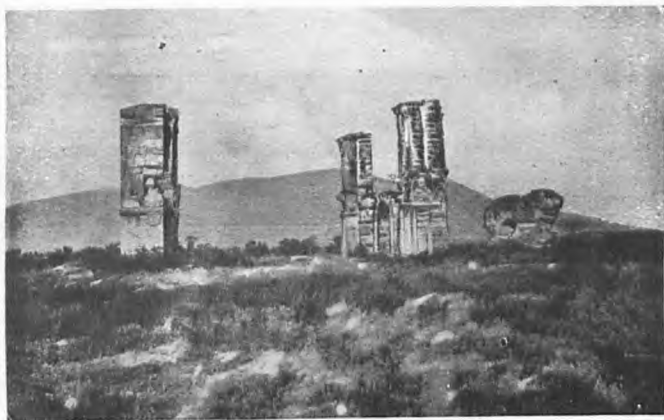
ΠΑΝΑΚΙΑ, ποῦ σβυνόσαστε στὸ πέλαγο ἕνα-ἕνα,
 κᾶτι μοῦ παίρνετε μαζί στὰ ἔρημα τὰ ξένα.
 Μὰ ἐσεῖς, ὁποῦ γυρίζετε μὲ τῆς νοτιᾶς τὰ κύματα,
 μηδὲ ψυχὲς μοῦ φέρνετε, μηδὲ καὶ χαιρετίσματα.

Π. ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΟΙ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ
ΤΟΥ "ΕΘΝΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, (1885-1915)

Κωνστ. Α. Ράδος — Γρηγόριος Ξενόπουλος
Ζαχαρίας Παπαντωνίου — Ιωάν. Βλαχογιάννης
Γεώργιος Σουρής — Παύλος Νιθάνας

Παρά τὴν Καβάλλαν.— Τὰ εἱρεῖπια τῶν Φιλίππων

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΑΝΑ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ

ΟΙ ΦΙΛΙΠΠΟΙ

Εἶνε ἱστορικὸς ὁ τόπος τῶν Φιλίππων, ὅπου νῦν τὸ τουρκικὸν χωριὸν Φιλίππετζικ. Οἱ Φίλιπποι ἐκτίσθησαν ὑπὸ Φιλίππου Β', βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ἐφ' ἧς ἀκριβῶς θέσεως ἔκειτο πρότερον ἡ πολίχνη Κρηνίδες, κληθεῖσα οὕτω ἐκ τῶν πέριξ κρηνῶν (πηγῶν). Ὁ Φίλιππος, ἰδιαίτατα εὐνοῶν τὴν νεόδμητον πόλιν, κατεκόσμησεν αὐτὴν καὶ ἐπηύξησε διὰ τῆς ἐποικίσεως νέων κατοίκων. Χρησιμοποιοῦν δὲ καὶ τὰ παρ' αὐτῇ, πρὸς ΜΑ. τοῦ Παγγαίου, πλούσια μεταλλεῖα χρυσοῦ ἀνέπτυξεν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε, κατὰ τὸν Διόδωρον, νὰ ἔχη ἡ πόλις πρόσοδον πλείονα τῶν χιλίων ταλάντων. Ὄταν ὁ Περσεὺς ἠχμαλωτίσθη τῷ 167, ἡ δὲ Μακεδονία ὑπήχθη εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν κυριαρχίαν, ἡ πόλις τῶν Φιλίππων διετήρησεν ἐπὶ πολὺ τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς. Ὁ Ὀκταβιανὸς τὴν ἀνέδειξε ἀποικίαν ῥωμαϊκὴν, ὀνομάσας αὐτὴν Ἰουλιανὴν Αὐγούσταν Φιλίππιζήν καὶ κατεκόμησε διὰ δημοσίων κτιρίων, ὧν εἱρεῖπιά τινα σφύζονται ἔτι.

Εἶνε γνωστὴ ἡ ἱστορικὴ φράσις «Ὀψόμεθα εἰς Φιλίππους», ἣτις, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐλέγχθη ὑπὸ τοῦ φάσματος τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος πρὸς τὸν φονέα τοῦ Ἰουνίου Βρούτου, ὡς νὰ τῷ προεφίτευσεν τὴν ἐπὶ τῆς πεδιάδος πρὸ τῶν Φιλίππων (Κάμ-

νυμον ἐκείνην μάχην (42 μ. Χ.), καθ' ἣν ἠττήθησαν κατὰ κράτος ὁ Βροῦτος καὶ ὁ Κάσιος ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου.

Παρὰ τοὺς Φιλίππους ὑπάρχει καὶ ἔτι ὁ παραρρέων ῥυαξ, ὀνομασθεὶς ὑπὸ τῶν περιηγητῶν «μικρὸς Ἰορδάνης», διότι ἐν αὐτῷ ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἡ πρώτη ἐν Εὐρώπῃ χριστιανή, ἡ ἐνάρετος καὶ εὐσεβής Λυδία. Τὸν ποταμίσκον τοῦτον τινὲς ἐλαμβάνουν ὡς τὸν Ζαγάκτην (Νηρεόκοπον), ὀνομασθέντα οὕτω διότι ἐλέγετο, ὅτι κατὰ τὴν διάβασιν αὐτοῦ ἐθραύσθη ὁ ἄξων τῆς ἀμάξης τοῦ Πλούτωνος ἀπάγοντος τὴν ὠραίαν Περσεφόνην, ἣν ἀνήρασε συλλέγουσαν ἄνθη ἀνά τὸ κάτωθι τῶν Φιλίππων χλοερὸν τοπίον.

Σφίζονται ἐρείπια τῆς ἐπὶ ὑψηλοῦ κωνοειδοῦς λόφου Ἀκροπόλεως, μετὰ τοῦ τείχους καὶ τοῦ πύργου, ὅπου τὸ πάλαι ἔκειντο αἱ Κρηνίδες, τὰ λείψανα τοῦ Θεάτρου τοῦ Φιλίππου, ἐν οἷς διακρίνονται τὰ ἀμφιθεατρικά ἐδώλια τῶν θεατῶν, ἀνάγλυφα Ἀρτέμιδος καὶ ἄλλα γλυπτὰ μαρμαρίνα λείψανα. Μνημεῖον τὸν ῥωμαϊκῶν χρόνων εἶνε τὸ καὶ ἤδη ὀρθοῦμενον ἐρείπιον κολοσσαίου κτιρίου προκαλοῦν τὸν θαυμασμόν διὰ τε τὸν ὄγκον καὶ τὸ ὕψος του. Καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀρχαιότητος σφίζονται ἱκανὰ λείψανα, ἐν οἷς θολοειδῆς ναῖσκος κατακεχωσμένος μετ' ἀμυδρῶν ἀγιογραφῶν, ὅστις θεωρεῖται ὅτι ἐχρησίμευσεν ὡς φυλακὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὃν οἱ Ρωμαῖοι ἄρχοντες ἐρράβδισαν καὶ ἐμωλώπισαν μετὰ τοῦ συναποστόλου Σίλα. Οἱ χριστιανοὶ εἶτα μετέτρεψαν τὴν φυλακὴν εἰς ναὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Παύλου, ὅστις τρίς εἶχεν ἐπισκεφθῆ τούς Φιλίππους συνδεθεὶς μετὰ τῶν κατοίκων καὶ γράφας ἐκ Ρώμης τὴν πρὸς Φιλιππίσιους ἐπιστολήν. Ἐκ Φιλίππων ὁ Παῦλος ἔγραψε καὶ τὴν Β' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολήν.

ΟΝΕΙΡΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΑΝΟΙΞΗ τῆς ζωῆς μου ἐσὶν περαστική, πρὶν φύγῃς
 κάμε τ' ἀνθισθὴν στήν ψυχὴν μιά χλόη δροσοερή.
 Δόξα γὰρ σὲ καὶ θρίαμβος ὅταν μορθεῖς γὰρ σιγήῃς
 τὸ τελευταῖο σου ἀνθισμα στοῦ τάφου τὴν ἀγῆ.
 Φῦγε, ψυχῆ, περήφανη μὲς τὸν ἀνθὸς τῆς νύκτος·
 χαρὰ στὴ ζωὴ ποῦ χάνεται πρὶν σβύσῃ τ' ὄνειρό της.

(Θεσσαλονίκη, 1911)

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiakó Apothetirio Dimosias Is
 Restrictions apply.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΙ
ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ "ΕΘΝ. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, (1885-1915)

*Κλέων Ραγκαβής — Σταύρος Βουτυράς
Γ. Β. Τσοκόπουλος — 'Ιωάν. Δεληκατερίνης
Δ. Γρ. Καμπούρογλους — 'Ιω. Δαμβέρσης*

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ

ΠΕΡΙ τῆς ἀλληλογραφίας αὐτῆς ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἰδιαιτέ-
ρος λόγος, διότι εἶνε ἐντελῶς διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν συ-
νηθισμένην ἐμπορικὴν ἢ αἰσθηματικὴν ἀλληλογραφίαν.
Καὶ ἀφοῦ σκοπὸν δὲν εἶχε τὸ ἐμπορικὸν ἢ ἐρωτικὸν
ἀλληλογέλασμα, δύναται νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς εἰκὼν,
εἰς τὴν ὁποίαν νὰ διακρίνωμεν καθαρὰ τὴν ἀληθινὴν ψυχὴν καὶ τὸ
πνεῦμα τοῦ σημερινοῦ Ἑλλήνου, διότι ἐγράφη... πρὸ τοῦ θανάτου,
καὶ ἐκ μέρους τῶν πολεμιστῶν, οἱ ὅποιοι γράφοντες δὲν ἦσαν βέ-
βαιοι ἂν θὰ ζήσουν νὰ ξαναγράψουν, καὶ ἐκ μέρους τῶν οἰκειῶν
των, οἱ ὅποιοι ἐγράφων ἀγνοοῦντες ἂν τὰ γράμματά των θὰ εὗρουν
ζωντανούς τοὺς ἀνθρώπους των.

Συνεπῶς δὲν ἦσαν ἀπλαῖ ἐπιστολαί, ἀλλ' ἐγγραφοὶ ἐξομολογή-
σεις εἰς τὰς κρίσιμωτέρας στιγμὰς τῆς ζωῆς των.

Καὶ αἱ ἐξομολογήσεις αὗται ἀπεκάλυψαν τὸ ἠθικὸν τῶν μαχη-
τῶν μας καθὼς καὶ τῶν μακρὰν τοῦ πολέμου συγγενῶν των. Ἐκ
δὲ τοῦ ἠθικοῦ αὐτοῦ ἐξηγεῖται ἡ σημερινὴ νίκη καὶ γεννῶνται
πολλαὶ ἐλπίδες διὰ τὸ μέλλον, ἀφοῦ βλέπομεν εἰς τὴν φωτεινὴν
αὐτὴν εἰκόνα τῶν ἐξομολογήσεων, ὅτι ὁ Ἕλλην ὑπὲρ πᾶν ἄλλο
ἔχει... τὴν πατρίδα του, μὲ ὅλας τὰς μεμφιμοιρίας ἐλαχίστων —
εὐτυχῶς — γκρυνιάρηδων.

Αἱ ἐπιστολαί, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον ἐγνώσθη, ἀλλὰ μὲν
εὐρέθησαν ἐπὶ τῶν πτωμάτων τῶν πολεμιστῶν μας καὶ ἐπεστρά-
φησαν εἰς τοὺς οἰκειούς των, ἀλλὰ δὲ ἦσαν αὐτῶν τῶν πολεμι-
στῶν πρὸς τοὺς ἰδικούς των. Ἄν δὲ ἐδόθησαν μερικαὶ πρὸς δημο-
σίαις, βεβαίως δὲν ἐγράφησαν δι' αὐτό. Κανεὶς δὲν ἐξομολογεῖται
δημοσίᾳ. Ἄλλως τε ὁ σκοπὸς τῆς δημοσιεύσεώς των δὲν θὰ εἶχε
καμμίαν σχέσιν πρὸς τὸν συμφεροντικὸν σκοπὸν τοῦ εὐχαριστη-
ριοῦ τοῦ ἰαθέντος φθισικοῦ, ὅστις εὐγνωμόνως εὐχαριστεῖ δημοσίᾳ
τὸν ἰατρὸν κύριον Πάρε κοῦ τὸν ἑθεράκτισμα μὲ τῆς πατάτες, καὶ ὁ

Authorized licensed use limited to: PZ.21.0.5.

ἔποιος δὲν τρέχει τὸν κίνδυνον νὰ διαφευθῆ ἀπὸ ἄλλους χιλιῶς πατατοσκοτωμένους, ἀφοῦ ἀκόμη δὲν εὐρέθη ἡ συγκοινωνία μεταξὺ Ἰδίου καὶ δημοσιογραφικῶν γραφείων.

Ἐπιστολάς ἢ περικοπὰς αὐτῶν δὲν θὰ παραθέσω ἐδῶ, διότι βεβαίως οἱ πλεῖστοι τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Ἡμερολογίου» θὰ ἀνέγνωσαν τοιαύτας ἐδῶ κι' ἐκεῖ εἰς τὰς ἐφημερίδας, καὶ ἐξ αὐτῶν θὰ εἶδαν πῶς διὰ τοῦ θάρρους καὶ τῶν προτροπῶν τῶν ὑψώθησαν μητέρες καὶ σύζυγοι καὶ ἀδελφαὶ εἰς πατριωτικὸν ὕψος τόσον, ὥστε νὰ βλέπουν ἀπ' αὐτοῦ μικρὰς καὶ αὐτὰς τὰς ἀρχαίας Σπαρτιάτιδας. Θὰ ἐδιάδασαν τὰ γραφόμενα τῶν πολεμιστῶν μας καὶ θὰ ἐπίσθησαν, ὅτι ἡ κυριαρχοῦσα ἰδέα τῶν δὲν ἦτο ἄλλη παρὰ τὸ καθῆκον πρὸς τὴν πατρίδα.

Καὶ ἐξ ὅλων αὐτῶν θὰ ἐβγαλε τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ φράσις τοῦ νικητοῦ μας Βασιλεῖ «Ἐμπρός! Πάντα Ἐμπρός!» δὲν ἦτο παρὰ ὑποβολὴ τοῦ Ἔθνους Του, τὸ ὅποῖον εἶχε μέσα στὴν τόσο μεγάλη ψυχὴ Του, ὥστε νὰ τὸ ἐγκλείῃ δλόκληρον. Δὲν ἦτο, λέγω, παρὰ ἡ φωνὴ τοῦ Ἔθνους Του, τὸ ὅποῖον Τοῦ ὑπέβαλλεν ἀδιαλείπτως διὰ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ καὶ Αὐτὸς διαρκῶς: Ἐμπρός! Πάντα Ἐμπρός.

* *

Ἡ ἀλληλογραφία τοῦ ἐστάλη πρὸς τοὺς πολεμιστὰς εἶνε ὀλιγωτέρου ἐνδιαφέροντος ἀπὸ ἐκείνην τοῦ ἐστάλη ἐκ μέρους αὐτῶν. Καὶ διότι τὰ μέσα τῆς γραφῆς καὶ ἀποστολῆς ἦσαν εὐκόλα, καὶ διότι τὸ περιεχόμενόν τῆς εἶνα μόνον γενικὸν ἐνδιαφέρον εἶχε... τὸ προτρεπτικὸν πρὸς τὸ πατριωτικὸν καθῆκον.

Τὸ δὲ μέρος τοῦ οἰκογενειακοῦ ἐνδιαφέροντος εἶχε πολλάκις καὶ κωμικοτραγικὰ καὶ κωμικὰ ἐπεισόδια, ἔνεκα τῆς ταχυδρομικῆς ἀνωμαλίας καὶ βραδύτητος εἰς τὴν λήψιν τῶν ἐπιστολῶν καὶ τῶν δεμάτων, ὀφειλομένην εἰς τὴν ἀέναον κίνησιν τῶν στρατευμάτων ἀπὸ τόπου εἰς τόπον.

Στρατιώτης, ἀνεψιὸς τοῦ γράφοντος τὰς γραμμάς ταύτας, ἔλαβεν ἓνα δέμα μὲ παξιμάδια, τὰ ὅποια δὲν ἦσαν ἄλλα παρὰ τὰ γλυκύσματα, ποῦ τοῦ εἶχαν σταλῆ κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ Νέου Ἑτους εἰς τὴν Ἠπειρον καὶ τὰ ἔλαβεν εἰς Μακεδονίαν μετὰ τρεῖς μῆνας κατὰξηρα!

Ἄλλο κωμικοτραγικὸν ἐπεισόδιον ἐκ τῆς ταχυδρομικῆς αὐτῆς ἀνωμαλίας εἶνε τὸ πάθημα ἑνὸς ὑποδεκανέως. Ὁ ὑποδεκανεὺς αὐτὸς ἔφυγε διὰ τὰ σύνορα δέκα πέντε ἡμέρας μετὰ τὸν γάμον του. Μετὰ εἴκοσιν ἡμέρας ἡ γυναῖκα του τοῦ γράφει ἐν βίᾳ λίγα λόγια, διὰ τῶν ὅποιων τὸν ἐβεβαίωσε ὅτι πρόκειται νὰ γίνῃ μήτηρ. Κατόπιν ἐξηκολοῦθησεν νὰ τοῦ γράφῃ ἐκτενῶς περὶ τῆς πορείας τῆς

καπελλού εις αστρονόμον διὰ νὰ προμαντεύσῃ τὸ μέλλον τοῦ τέκνου τῆς, καὶ ἂν ἦτο ἀρσενικὸ ἢ θηλυκὸ, ἀπὸ τὸν ἀστερισμὸν, ὑπὸ τὸν ὁποῖον θὰ γεννηθῆ, καὶ ἀπὸ τὰς διαφόρους φάσεις τῆς σελήνης, ἂν ἦτο χάσις φεγγαριοῦ ἢ γέμισις καὶ τὰ λοιπά.

Ἐξηκολούθει δὲ τὰς προφητικὰς ἐρεῦνας τῆς, μεταθέτουσα τὰ βλέμματα καὶ τὰς σκέψεις τῆς ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ εἰς τὴν Γῆν καὶ ἠγωνίζετο νὰ μαντεύσῃ διὰ τῆς βοτανικῆς ὅσα τῆς ἤρνεϊτο ἢ ἀστρονομία, καὶ ἐφρόντιζε νὰ θυμηθῆ μήπως εἰς τὰ χόρτα, τὰ ὅποια ἔφαγε, ἔτυχε ποτὲ νὰ βρισκῆται καὶ ἀρσενικοδότανο.

Καὶ τὰ ἔγραφεν ὅλα αὐτὰ μέχρις ὅτου ὁ θεὸς, διὰ νὰ ἀφήσῃ ἡσύχους οὐρανὸν τε καὶ γῆν καὶ... σύζυγον, ἠδῶκησε νὰ συμπληρώσῃ τοὺς ἑννέα μῆνας γρήγορα καὶ νὰ ἀναγγελθῆ ἢ γέννησις τοῦ παιδιοῦ εἰς τὸν πολεμιστὴν πατέρα.

Δυὸ μῆνας μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ πρώτου τοῦ τέκνου, δηλαδὴ ἑνδεκα μῆνας ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του, ὁ ὑποδεκανεὺς λαμβάνει μίαν βραχεῖαν ἐπιστολήν. Τὴν ἀνοίγει καὶ διαβάζει:

Ἀνδροῦλῃ μου,

«Σοῦ γράφω βιαστικὰ ἀπὸ τῆ χαρὰ μου. Αὖριο θὰ σοῦ γράψω πολλὰ πολλὰ. Εἶμαι βεβαία ὅτι πρόκειται νὰ φέρω εἰς φῶς ἓνα παιδάκι.»

Μετὰ ἑνδεκα μῆνας!!!

Τοῦ πέφτει τὸ γράμμα ἀπὸ τὰ χέρια, κοκκινίζει, κίτρινίζει, τρίζει τὰ δόντια του, σφίγγει τοὺς γρόνθους του, θέλει — ἂν ἦνε δυνατόν — δι' ἐνὸς πηδύματός νὰ βρεθῆ κοντὰ τῆς γιὰ νὰ τὴν κομματιάσῃ. Καὶ μαινεται: τόσον διὰ τὸ γεγονὸς, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀναίδειαν ποῦ εἶχε νὰ τοῦ τὸ γράψῃ. Τί τὸν ἐνόμιζε; Μετὰ ἑνδεκα μηνῶν ἀπουσίαν!!! Συγχύζεται, σαστίζει, παραφρονεῖ. — Θέλει νὰ γελάσῃ καὶ κλαίει, θέλει νὰ κλάψῃ καὶ γελά, καὶ γελά κλαίοντας καὶ κλαίει γελῶντας, μέχρις ὅτου σωριάζεται ἐκεῖ κάπου, σύντριμμα μιᾶς ἐπιστολῆς, ὁ πολεμιστὴς ποῦ ἔμεινεν ἀτρόμητος πρὸ τοῦ θανάτου, μὲ τὸν ὁποῖον παλαίει μερόνυχτα τώρα ἕναν δλόκληρο χρόνον.

Ὁ παρευρισκόμενος ἐκεῖ φίλος τοῦ στρατιώτης, ἀδιαφορῶν διὰ τὸ ἀπόρητον τῶν ἐπιστολῶν, λαμβάνει τὴν ἐπιστολήν καὶ — ψυχραιμότερος, ὡς μὴ ἐνδιαφερόμενος ἀμέσως — τὴν ἐξετάζει προσεκτικὰ καὶ ἀρχίζει... τὰ γέλια.

Δείχνει τὴν ἡμερομηνίαν εἰς τὸν φίλον του καὶ ὁ δυστυχὴς ὑποδεκανεὺς, ἂν δὲν ἐπαθε ἀπὸ τὸ κακὸ του, ὀλίγον ἔλειψε νὰ πάθῃ ἀπὸ τῆ χαρὰ του.

Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ εἶχε σταλῆ πρὸ δέκα μηνῶν καὶ συνεπῶς ἦτο ἡ προαναγγέλουσα τὸ πρῶτον τοῦ παιδιοῦ.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

Τὸ δεῦτερον μέρος τῆς ἀλληλογραφίας τῶν πολεμιστῶν εἶνε περιεργότερον καὶ μεγαλητέρου οἰκογενειακοῦ ἐνδιαφέροντος, ἐκτὸς τοῦ γενικοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ἀνέφερα εἰς τὴν ἀρχὴν.

Περιεργότερον, διότι οὔτε τὰ πρὸς γραφὴν ἀναγκαῖα ὑπῆρχον στῆς βεμματιᾶς καὶ τῆς κορφῆς τῶν βουβῶν καὶ στὰ δάση καὶ τοὺς κάμπους, ὅπου εὕρισκοντο σκορπισμένοι οἱ μαχηταὶ μας, οὔτε τραπέζια καὶ γραφεῖα, ἔσκυβαν τῆς βράχης των διὰ νὰ ἀπλωθῇ ἐπ' αὐτῶν ὁ ἐπιστολικὸς χάρτης, οὔτε τὰ κιβώτια τῶν ταχυδρομικῶν γραφείων ἀνέμεναν ἐκεῖ κοντά, μὲ ὀρθάνοικτον στόμα, γιὰ νὰ καταπιοῦν τὰς ἐπιστολάς των.

Συνεπῶς οὔτε χαρτιά μυρωμένα ὑπῆρχον, οὔτε στολισμένα μὲ στεφανοφόρα ἀγγελάκια καὶ σαῦτοπερασμένες πύρινες καρδιές καὶ περιστεράκια ἀλληλοφιλούμενα.

Καὶ εἶδαμεν ἐπιστολάς σὲ χαρτιά διαφόρων εἰδῶν καὶ ποιότητων, χαρτιά ἀπὸ ἐξώφυλλα σιγαροχάρτων, χαρτιά, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχαν διπλώσει τὰ συστατῖα των, καὶ χαρτιά μπακάλικά, προωρισμένα νὰ ἐγκλείσουν σαρδέλλες καὶ ἀντὶ σαρδέλλων ἐνέκλεισαν τοὺς ἐρωτικοὺς παλμοὺς τῶν γραφόντων.

Ἐγράψαν δὲ αἱ περισσότεραι ἐπιστολαὶ ἐξ αὐτῶν μὲ μολύδι, αἱ ὀλιγώτεραι μὲ μελάνι καὶ μερικαὶ μὲ... αἷμα.

Θὰ ἔλεγα τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν ἔλεγα μεταφορικῶς ὅτι ὅλαι ἐγράψαν μὲ αἷμα, ἔχων ὑπ' ἑσῖν πῶς καὶ ποῦ ἐγράψαν.

Ἀπεστέλλοντο δὲ, ἐκ τῶν πεδίων τῶν μαχῶν, εἰς τοὺς μακρὰν εὕρισκομένους ταχυδρομικοὺς σταθμοὺς κατὰ δέματα ὑπηρεσιακῶς.

Ἄλλὰ τὰ δέματα αὐτὰ ἦσαν ταχυδρομικά δέματα ἀλληλογραφίας; Ὁχι.

Ἦσαν συμβολαιογραφικὰ ἀρχεῖα διαθηκῶν, διότι δὲν ἦσαν ἐπιστολαὶ αὐταί, ἀλλ' αἱ διαθηκαὶ καὶ τῶν μελλοθανάτων ποῦ ἔστελλαν μαζί μὲ τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν τους καὶ τὰς τελευ-

ταίας των θελήσεις καὶ συμβουλὰς καὶ παρηγορίας.

Διὰ νὰ ἐξετασθῇ τὸ περιεχόμενον τοῦ μέρους αὐτοῦ τῆς πολεμικῆς ἀλληλογραφίας, χρειάζεται, ὄχι μυαλὸ τῆς σμικρότητος τοῦ ἱδικοῦ μου, ἀλλὰ μυαλὸ δυνάμεως πολλῶν σοφῶν ψυχολόγων.

Τὰ ἐκ τῆς βραδύτητος τῆς λήψεως τῶν ἐπιστολῶν ἐκείνων ἐπεισόδια ἦσαν πολλὰ, ἐξ ὧν τὰ περισσότερα θλιθερά.

Τὰ τραγικώτερα ὅμως, τὰ ἀληθῶς ἀπαρακτικά εἶνε τὰ προκληθέντα ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς, αἱ ὁποῖαι ἤρχοντο ὕστερα ἀπὸ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἑνομάτων τῶν νεκρῶν εἰς τὰς ἐφημερίδας.

Ἐβδαιώνοντο οἱ παραλήπται ἐκ τῶν ἐφημερίδων, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τῶν ἐσκοτώθη, καὶ αὐτοὶ ἐξακολουθοῦσαν νὰ λαμβάνουν τὰ γράμματά των, γιεμᾶτα ἀπὸ ἐλπίδας καὶ πόθους καὶ ὄνειρα καὶ διαβεβαιώσεις ἀγάπης καὶ ὑποσχέσεις εὐτυχιστέρου μέλλοντος... ἐὰν ζήσουν.

Καὶ ἡ χαροκαυμένη μάνα καὶ ἡ φτωχὴ γυναικοῦλα καὶ ἡ ἀπροστάτευτη ἀδελφὴ καὶ ἡ ὄρφανὴ κόρη, ἔπαιρνε μὲ τρεμουλιασμένον χερί τὸ γράμμα, ἓνα ζωτιανὸ κομμάτι ἀπὸ τῆ χαμένη ζωῆ τοῦ ἀγαπημένου της, γιὰ νὰ πινηγῆ ἡ καρδιά της στὸ αἷμα, ἀναλογιζομένη τί ἔχασε καὶ νὰ συντριβῆ σκεπτομένη τὸ ἀπροστάτετον μέλλον.

Καὶ τέτοια γράμματα ἦρθαν πολλὰ, φέροντα ἐπὶ πολὺν χρόνον τὸ φῶς οὐρανοῦ ζωῆς, ὅπως τὰ σθυρόμενα διὰ παντός ἄστρα ἐξακολουθοῦν ἐπὶ πολὺ νὰ μᾶς στέλλουν τὸ φῶς των.

* * *

Δὲν ἔλειψαν ὅμως καὶ τὰ εὐθυμα ἐπεισόδια, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ ἀναφέρω ἓνα μόνον διὰ νὰ μὴν κουράσω τῶν ἀναγνωστῶν μου τὴν ὑπομονήν.

Στρατιώτης τοῦ πυροβολικοῦ εἶχεν ἀλληλογραφίαν μὲ τὴν καλὴν του, εὗρισκομένην ἐν Ἀθήναις.

Ἀμέσως μετὰ τὸν πόλεμον τῆς ἔγραψε τὸ τελευταῖο του γράμμα, μὲ τὸ ὅποιον τὴν πληροφοροῦσε ὅτι μετὰ πέντε-ἕξ ἡμέρας φθάνει.

Τὸ γράμμα ὅμως αὐτὸ ἦλθε πολὺ ἀργότερα ἀπὸ τὸν πυροβολητὴν πρὸς δυστυχίαν τῆς καλῆς του, διότι μὴ ἀναμένουσα αὐτόν, δὲν ἔλαβε καὶ τὰ προφυλακτικὰ της μέτρα μαζὶ μὲ τὸν ἀντικαταστάτην τοῦ πυροβολητοῦ, ἀφοῦ αὐτὴ, διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν λύπην τῆς ἀπουσίας τοῦ πρώτου, ἐφρόντισε νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ προσωρινῶς μὲ δεῦτερον.

Ἐννοεῖται, ἡ ἐκλογή τοῦ ἀντικαταστάτου δὲν τῆς ἦτο δύσκολος.

Οἱ ἐναπομείναντες εἰς τὰς Ἀθήναις ἄρρενες ἀνῆκον εἰς δύο τάξεις:

Εἰς τὴν τάξιν ἡμῶν τῶν γερόντων καὶ τὴν τάξιν τῶν κουραμιπέδων. Εἰς ἡμᾶς, τοὺς ἀπομάχους τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ἔρωτος, βεβαίως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προσέξῃ... εὐτυχῶς, καὶ ἐξέλεξε τὸν κουραμιπέ της, μὲ τὴν πεποιθῆσθαι ὅτι αὐτὸς δὲν θὰ ἀπομακρυνθῆ τῶν Ἀθηναίων, φοβούμενος μήπως λυώσῃ εἰς τὴν ὑγρασίαν τοῦ ὑπαίθρου.

Δὲν ἔλαβε λοιπὸν — ὡς προεῖπα — τὰ μέτρα της, ἀφοῦ δὲν ἔλαβε καὶ τὴν τελευταίαν ἐπιστολήν τοῦ πρώτου. Καὶ συνελήφθη ἀπὸ τὸν ἐλθόντα πυροβολητὴν ἐπ' αὐτοῦ.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

Γ. Β. Τσοκόπουλος

Είπε περιττόν νά σᾶς πῶ ὅτι ὁ πυροβολητής, ἀφοῦ ἐτίναξε . . . τή ζάχαρι τοῦ κουραμπιέ, ἐτίναξε καί τήν γούνα τῆς καλῆς του.

Εἰς τήν δευτέραν μάλιστα αὐτήν ἐργασίαν κατέγινε περισσότερο, ἀναλογιζόμενος τὸ τελευταῖόν της γράμμα, ποῦ τοῦ γράψε ὅτι καί ἐκπνέουσα θά προσφέρῃ τὸ ὄνομα Μῆτσος. Διότι Μῆτσος καλεῖται ὁ πυροβολητής.

Μὴ νομίζετε ὅμως ὅτι ἐκείνη ἐψεύδετο εἰς τήν ἐπιστολήν της. Ὅχι, δὲν ἔλεγε ψέμματα, διότι καί ὁ κουραμπιές ἐλέγετο Μῆτσος.

Φαίνεται ὅτι αὐτὴ εἶχε διαφορετικὰ γούστα ἀπὸ τὴν χήρα τῆς παροιμίας ποῦ προτιμοῦσε τοὺς Γεώργους. Αὐτῇ,

Μῆτσον εἶχε, Μῆτσο πήρε, κι' ἅμα θά ματαχηρέψη,
πάλι Μῆτσο θά γυρέψη.

(1914)

ΙΩ ΔΕΛΗΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΝΥΧΤΙΟ

Κλαε νυχιά σιὸ θλιβερὸ παράθυρο
ποῦ τὸ φιλοῦνε τῶν ἀνθῶν τὰ χεῖλη,
ξανοίγω σε νὰ λάμπης, ἀγγελόμορφη,
σὰν τ' ἄρωστο τῆς κάμαρας καντῆλι.

✽

Τότε ἡ χαρὰ τὴν πάναγνη φτερούγα της
σὰν ἅγιο φῶς μέσ' στήν ψυχὴ μου ἀπλώνει,
καὶ κελαιδεῖ τ' ἀφάνταστο τραγοῦδι της
ὁ πόθος στήν καρδιά μου, σὰν ἀηδόνι.

✽

Καὶ λέω κ' εἶσαι ἡ μοῦρα ἡ κυβερνήτρα μου,
ποῦ μ' ὀδηγεῖ σιὴ στράτα τῆς ζωῆς μου,
τ' ἀχνὸ καντῆλι χύνει φῶς στήν κάμαρα
κ' ἐσὺ μέσα σιὴ νύχτα τῆς ψυχῆς μου.

ΣΩΤ. ΣΚΙΠΗΣ

Ἡπειρωτικά σκίτσα. — Χωρικά παρὰ τὸ Ἀργυροκάστρον

ΑΠΟ ΤΑΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑΣ ΧΩΡΑΣ

ΤΟ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΝ

Τὸ Ἀργυροκάστρον, κτισθὲν κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπὸ κραταιᾶς καὶ ἐπιφανοῦς ἀρχοντίσεως τοῦ Βυζαντίου, τῆς Ἀργυροῦς, ἦτο πρωτεύουσα τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας καὶ ἔδρα διοικήσεως ἀποτελουμένης ἐκ τῶν ὑποδιοικήσεων Ἀργυροκάστρου, Δελθίνου, Χειμάρρας, Πωγωνιανῆς, Φιλιατῶν, Πρεμετῆς (Ὁμφάλιον) καὶ Τεπελενίου (Ἀντιγόχεια) περιλαμβανούσης δὲ 56 κώμας (μετὰ 50,000 κατοίκων) ἐξ ὧν αἱ 52 χριστιανικαὶ καὶ μόνον 4 μωαμεθανικαὶ — τὸ Λιμπάχορον, ἡ Νεπράβιτσα, ἡ Χρυσόδηλη καὶ οἱ Λαζαράτες.

Κεῖται ἐπὶ χαρισιστάτης θέσεως, δεσπόζουσα ἐπιμήκους καὶ εὐφύρου πεδιάδος διαρρεομένης ὑπὸ τοῦ Δρινοῦ, παραποτάμου τοῦ Ἄωου, καθιστώντες αὐτὴν ἐπίγειον παράδεισον. Τὸ κλίμα τῆς πόλεως εἶνε εὐκράες καὶ υγιεινόν μετὰ μέσης θερμοκρασίας 10°—24°. Σὺγκειται ἐκ 10 συνοικιῶν, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων προέχει μεγαλοπρεπὲς ἐπὶ λόφου τὸ βενετικόν φρούριον, ἐπιδιορθωθὲν καὶ συμπληρωθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ δι' ἀγγαρειῶν. Παρὰ τὸ Φρούριον εἶνε ἡ Νέα Ἀγορά, ἰδιοκτησία τῶν Μουσουλμάνων, ἐκ τῶν 400 τῆς ὁποίας καταστημάτων μόνον περὶ τὰ 60 ἀνήχουν εἰς Τουρκαλβανόνας καὶ ἔθροισι, καὶ τὰ λοιπὰ εἰς Χριστιανούς προ-

Γ. Πώπ

έχοντας εις τε τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν, τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας. Κέντηται δημόσια κτίρια, ἐν οἷς τὸ νεόδμητον Διοικητήριον, ἔνθα ἐπὶ τουρκοκρατίας ἦσαν συγκεντρωμένα ὅλα τὰ δημόσια γραφεῖα, τουρκικὰ σχολεῖα καὶ τεμένη, ναοὺς, ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ γυμνάσιον. Ὑπάρχουν Νηπιαγωγεῖον, Παρθεναγωγεῖον ὡς καὶ πλήρης Ἀστικὴ Σχολὴ μὲ 300 ἐν ὄλῳ μαθητὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, συντηρούμενα* ἐκ κληροδοτημάτων καὶ τῆ συνδρομῆ τῶν κατοίκων. Κρατοῦσα γλῶσσα εἶνε ἡ ἑλληνικὴ, ἦν ὁμιλοῦν καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ τουρκοὶ καὶ μεταχειρίζονται εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ τὰς ἐμπορικὰς τῶν συναλλαγὰς.

Οἱ Μουσουλμᾶνοι τοῦ Ἀργυροκάστρου κατὰ γοντα οἱ πλεῖστοι ἐξ ἀρνησιθρήσκων χριστιανῶν, ἰδίως ἐκ τῆς Ἐπισκοπῆς, Δοξατίου καὶ Κεσορατίου, φέροντες καὶ νῦν ἔτι, ἰδίως οἱ Διάπηδες, χριστιανικὰ ἐπώνυμα ὡς λ.χ. Γαῖτὰς Νικόλας, Σέϊντο Βασίλης, Χαλλῆλ Μηνᾶς, Ρετσῆπ Ντίνος (Κωνσταντῖνος) κλπ. Περὶ τῆς ἑλληνικότητος τοῦ Ἀργυροκάστρου μαρτυρεῖ ἡ καθ' ὅλα τὰ τμήματα Δελτίου, Χειμάρρας, Αρβυνοπούλεως καὶ ὅλης τῆς Πιωγωνιανῆς διαδεδομένη ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἡ ἐθνικὴ συνείδησις. Ἐκ τῶν διαφόρων ἀλθανικῶν φυλῶν, πλὴν τῶν γκέκηδων, οἱ ὅποιοι κατάγονται ἐκ Σλαύων, οἱ ἄλλοι, ὁ τόσκακ, ὁ λιάπηκ καὶ ὁ τσάμης εἶνε ἑλληνες, ὅπως ἑλληνες ἦσαν οἱ Ἀλθανοὶ τοῦ Ἀργυροκάστρου πρὸ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ. Μαρτυροῦν ἐπίσης καὶ αἱ ἑλληνικαὶ ὀνοματοθεσίαι τῶν πλείστων, καὶ αὐτῶν ἔτι τῶν ἀλθανοφώνων, μερῶν, ὡς καὶ τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα τῶν κατοίκων ἀδιακρίτως φυλῆς καὶ θρησκείματος.

Ἐξ Ἀργυροκάστρου εἶλκε τὴν καταγωγὴν ὁ πολὺς Κυβερνήτης Ἰωάννης Καποδίστριας, ὁ ἐν Τεργέστη Πρόξενος τῆς Τουρκίας τῆ 1800 Ἀλέξανδρος Βασιλείου, μεθ' οὗ συνεδέετο διὰ συχνῆς ἀλληλογραφίας ὁ σοφὸς Κοραῆς, ὁ συγγραφεὺς τῆς ἑλληνολατινικῆς Γραμματικῆς Γεώργιος Δημητρίου καὶ ἄλλοι ἐπιφανεῖς λόγιοι.

Α Λ Η Θ Ε Ι Α Ι

* Θέλεις νά σε ἀγαπᾷ ὅλος ὁ κόσμος; Μὴν ἀγαπᾶς κανένα.

* Ἡ φιλία τοῦ ἀνδρὸς εἶνε πολλὰκις στήριγμα. Ἡ φιλία τῆς γυναικὸς εἶνε πανουργία.

* Ὁ νέος ἔφως συντελεῖ κυρίως εἰς τὸ νὰ λησμονηθοῦν οἱ παλαιοί.

* Ἡ εὐγνωμοσύνη εἶνε βαρὺ φορτίον, τὸ ὅποιον ὅλοι ἀγωνίζονται νὰ ἀποτινάξουν.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istos
Restrictions apply.

Ο ΘΗΣΑΥΡΟΣ

ΚΕΙΝΟ τὸ βράδυ ὁ Παλούκης εἶχε ἀργήσει πολὺ καὶ ἡ παρέα του, ποῦ δὲν ἤξερε τί νὰ πῆ γι' αὐτό, ἅμα τὸν εἶδε ἐφώνησε, οὐρλιασε σηκώνοντας τὰ ποτήρια ψηλά: Ζήτω!.. Αὐτὸς ἐκάθησε κοντὰ τους, ἀλλὰ χωρὶς τὴν ὄρεξη, ποῦ εἶχε ἄλλοτε, ὅταν βρισκόταν ἐκεῖ, γιὰ ὀμιλίες, γιὰ πειράγματα, γιὰ βρισιές. Φαίνότανε συλλογισμένος, κάτι νὰ τὸν ἐνοχλοῦσε...

— Τί διάβολο ἔχεις ἀπόψε; τὸν ῥώτησε ὁ Καταδάθρας, ἓνας φίλος του, χοντρός, κόκκινος, ποῦ εἶχε μεγάλο ὄνομα μπεκρῆ, καὶ γι' αὐτὸ τὸν εἶχανε βγάλει Καταδάθρα.

Κάτι εἶπε μασσημένο, μπερδεμένο ὁ Παλούκης, καὶ ἡ παρέα, ποῦ νόμισε νὰ εἶδε ῥε αὐτὸ κάποιο μυστικό, σκανδαλίστηκε καὶ βάλθηκε νὰ τὸν κἀνῆ νὰ μιλήσῃ. Ἄλλὰ ποῦ νὰ τοῦ βγάλουνε περισσότερα!.. Ἄντι νὰ μιλήσῃ, ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ τὸ ἀγαπητὸ του τραγουδάκι:

Πάλι μεθνομένος εἶσαι...

Καὶ ἡ παρέα του, ἅμα εἶδε ἔτσι, ἄφησε, λησμόνησε ὅ,τι ζητοῦσε νὰ μάθῃ, καὶ τὸν βοήθησε μ' ὅλη τῆς τῆ δύναμη στὸ τραγούδι του.

Ὅταν ὅμως τελείωσε τὸ γλέντι καὶ οἱ ἄλλοι δυὸ σύντροφοι φύγανε, ὁ Καταδάθρας, ποῦ ἔμεινε κοντὰ του, τὸν ῥώτησε:

— Τί ἤθελες νὰ πῆς;...

Αὐτὸς ἀκέφθηκε, ἢ θέλησε νὰ σκεφθῆ: Τί ἤθελε νὰ πῆ;.. τί;..

— Ποῦ νὰ θυμηθῶ τώρα!.. τοῦ ἀπήντησε.

Δὲν εἰρῆσε τίποτα, ἢ σὰ νὰ βρῆκε τοῖχο, καθὼς ἔκανε νὰ ψάξῃ.

Στὸ δρόμο ὅμως, ὅταν βγγήκανε, τὸ θυμήθηκε.

Αὐτό, ποῦ θὰ τοῦ ἔλεγε, ἦτανε μυστήριο καὶ μυστήριο!.. Θὰ γίνοντουσαν πλούσιοι καὶ πλούσιοι, μὲ λίρα μὲ οὐρά!.. Καὶ ἄρχισε νὰ τοῦ διηγεῖται ὅτι ἦτανε δυὸ ἢ τρεῖς φορές τώρα, ποῦ ἔβλεπε, καθὼς περνοῦσε τὴ νύχτα τὸ τράμ καὶ φώτιζε τὰ χωράφια, ἔβλεπε ῥε ἓνα ἀπ' αὐτὰ, νὰ ὑψώνεται ἓνα μεγάλο σπῆτι, παλάτι σωστό!..

Καθὼς ἔλεγε καὶ ἐπὶ τοῦτο, ἔστο μὲρος αὐτὸ καὶ περιμένε

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias I

Restrictions apply.

νά δῃ, ὅταν θά περνοῦσε τὸ τράμι καὶ θά ἔπεφτε τὸ φῶς του στὸ χωράφι, θά ἔδλεπε τὸ σπίτι αὐτὸ πάλι;.. Καὶ ἅμα πέρασε τὸ τράμι, νά το τὸ σπίτι τὸ μεγάλο, τὸ μεγάλο τὸ παλάτι!..

Ὁ Καταβάθρας ἀκούγε μὲ κατεδασμένο καὶ στραβὰ λίγο τὸ κεφάλι καὶ κρεμῶντας τὰ χεῖλια του:

— Νά τὸ πιστέψω; ῥώτησε στὸ τέλος.

— Ὅ,τι θέλεις κάνε!..

— Μὴν εἶνε σάν τις πεταλοῦδες;..

— "Ἄσ' το κείνο!.. φώναξε ἄγρια ὁ Παλούκης σηκώνοντας τὸ χέρι του.

Ὁ Καταβάθρας τὰ ἔχασε.

— Μὰ δὲν εἶπα τίποτα κακό!! ἔκανε.

— "Ἐλα δῶ!.. τοῦ εἶπε ὁ Παλούκης καὶ τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ χέρι. Πᾶμε!.. Μπορεῖ νά τὸ δῆς καὶ νὰ μὴ τὸ δῆς!.. Μπορεῖ ὅμως νά τὸ δῆς καὶ σύ!.. Γιά πᾶμε!..

Καὶ καθὼς πήγαιναν τοῦ ἐξηγοῦσε τί ἔβγαξε ἀπ' αὐτό. Ἐκεῖ θά ἦταν ἀρχαῖο σπίτι, παλάτι ἄρχοντα καὶ θά εἶχε θησαυρό!.. "Ἄλλο δὲν ἦταν ἀπ' αὐτό!.. Ἐκεῖ εἶχε θησαυρό!.. Πῶς βρῆκε ὁ Μηλέτης, ὁ Κουκούδας καὶ ἔγιναν μεγάλοι καὶ τρανοί!.. Τώρα ἦρθε καὶ ἡ σειρά τους! "Ἔτσι εἶνε ὁ κόσμος!..

Πιασμένοι ἀπ' τὰ χεῖρια πήρανε τὴ γραμμὴ τοῦ τράμι καὶ φθάσανε σὲ μέρος ὅπου χωράφια μόνο ἦτανε καὶ κάπου-κάπου καμμιὰ μάντρα, καὶ ὅπου μυρουδιὰ χόρτου καὶ χαμόμηλου ἐγέμιζε τὸν ἀέρα.

— Μὰ ποῦ πᾶμε!.. ῥώτησε ὁ Καταβάθρας.

— Σούτ!.. Μιλιά!.. τοῦ ἔκανε ὁ Παλούκης φέροντας τὸ δάχτυλο στὰ χεῖλια του.

Κοντὰ σ' ἓνα χαντάκι, καὶ ποῦ ἓνας στύλος τοῦ ἠλεκτρικοῦ ὑψώνετο, στάθηκε καὶ σταμάτησε καὶ τὸν Καταβάθρα.

— Κάτσε δῶ!..

— Μά...

— Μωρὲ κάτσε, σοῦ λέω, καὶ μιλιὰ!..

Καὶ τὸν ἔσυρε καὶ τὸν κάθισε στὴν ἀκρὴ τοῦ χαντακιοῦ.

— Νά, ἐκεῖ, τοῦ εἶπε ἔπειτα, νά κυττάζης!.. Ἐκεῖ... στὸ στύλο. Τὸν βλέπει;.. Ἐκεῖ νά κυττάζης, ὅταν ἔρχεται τὸ τράμι!.. Τώρα μιλιὰ!.. Δὲ θέλω νὰ βγάλῃς τοιμουδιὰ!..

"Ἐνα ἀεράκι δροσερό, ὑγρὸ, σὰ νὰ ἔβγαине ἀπὸ νερά, ἐρχότανε καὶ τὸ ἀνέπνευε γεμάτο μυρουδιές ὁ Καταβάθρας. Κύτταξε ψηλά καὶ εἶδε ἀστέρια, ἀστέρια πλήθος νὰ λάμπουν, νὰ ἀναδεύονται. "Ἐνα μεγάλο τοῦ σταμάτησε τὸ βλέμμα καὶ ὑστερα ἄλλα μικρά καὶ κοντὰ τὸ ἔνα στ' ἄλλο, σὰ νάταν ἓνα μακρὺ, ποῦ τοῦ θύμισαν τὸν κομῆτη καὶ τὴ βραδειὰ κείνη τοῦ τρόμου, ποῦ τὸν ἔκανε νὰ πιῇ ὅσο ποτὲ του δὲν ἦπε, γιὰ νὰ ἀντικρύσῃ ἄφοβα τὴν καταστροφὴ!..

Μαζὶ μ' αὐτὸ θυμήθηκε καὶ τὸν Τούμη τὸν φίλο του, ποῦ, ὅταν ἐπῆγανε νὰ περιμεῖνουν τὸν κομῆτη πάνω στὸ λόφο, ἀποκοιμήθηκα ἔτσι ἔτσι ὅσο ἔπρεπε, τὸ 17221105, σκέφτηκε νὰ τὸν ξυπνήσουνε μὲ

ὅ,τι καὶ ἂν τοῦ ἔκαναν!.. Τὸν πῆρε τὸν ὕπνο ἴσαμε ποῦ βγῆκε ὁ ἥλιος!..

Ὁ Παλούκης εἶχε τὸ βλέμμα πέρα, στὸ στρίψιμο τοῦ δρόμου τοῦ τράμ καὶ περίμενε...

Ξαφνικὰ φάνηκε αὐτὸ νὰ ἐρχεται, νὰ προχωρῇ σὰ θηρὸ μυθικό μὲ τὰ δυνατὰ του φῶτα ἐμπρὸς σὰν μάτια...

Τὰ σύρματα ψηλὰ ἀρχίσανε νὰ φωνάζουνε στὸν ἐρχομὸ του. Στράφηκε ὁ Παλούκης στὸ φίλο του.

— Μιλιά!.. τοῦ εἶπε.

Τὸ τράμ πλησίαζε καὶ οἱ δύο σύντροφοι κυττάζανε στὸ χωράφι, ποῦ ἦτανε κοντὰ σὲ στυλο τηλεγράφου, μὲ προσοχὴ μεγάλη.

— Νά, νά το!.. Νά το!.. Θεοῦλη μου! ἔκανε ὁ Παλούκης σηκώνοντας ψηλὰ τὰ δύο του χέρια.

— Μὰ ποῦνε, βέ!.. ῥώτης ὁ Καταθάθρας.

— Μωρέ, ποῦνε, ποῦνε λές;.. Ἐδῶ εἶνε σπίταρος, παλάτι σωστό.

Τὸ τράμ, ποῦ πέρασε, γέμισε τοὺς δύο φίλους σκόνη.

Γιὰ τὸν Παλούκη ἢ ταβέρνα τοῦ Καρότη ἦτανε ὁ παράδεισος. Ἐκεῖ ὅταν βρισκότανε, ἐνῶ ἦτανε σκυθρωπός, ἀμίλητος, ἀλλάζε, τὸ σκυθρωπὸ χανότανε ἀπ' τὴ μορφὴ του, ἢ ματιά του ἢ ἀψυχη ἐπαίρνε ζωὴ καὶ γινόταν ὄλος γέλιο καὶ ὄμιλία. Τότε ἢ παρέα ἔβλεπε τὸν καλὸ σύντροφο, τὸν γλεντζέ φίλο.

Καὶ αὐτὸς ἐκεῖ, κοντὰ στὰ βαρέλια, αἰθανότανε νὰ ἔχη ἀγάπη γι' αὐτοὺς, ἐκεῖ, κοντὰ στὰ βαρέλια, ποῦ χοντρά, χοντρά, ἀκίνητα, φαινόντουσαν νὰ ἔχουνε ἀγκαλιασμένα τὴν κοιλιά τους καὶ νὰ μένουν κυττάζοντάς τον...

Καὶ ὅσο ἐρχόταν ἢ μισὴ γεμάτη ἀπ' τὸ κιτρινωπὸ κρασί, τόσο ἢ εὐθυμία δυνάμωνε, καὶ μόνο κάποτε, σὰ νὰ ξυπνοῦσε, ἢ νὰ ἔδγαине ἔξω ἀπ' τὴν εὐτυχία του, τοῦ ἐρχότανε λύπη πῶς αὔριο, ὅλη τὴν ἡμέρα, θὰ ἦτανε μακρὰ ἀπ' ἐκεῖ, ἀπ' τὴν ταβερνοῦλα...

Ὅταν ἐπήγαине γιὰ τὸ σπίτι του, ἂν δὲν εἶχε πιῆ πολὺ, θὰ πῆγαине μελαγχολικός· ἂν ὁμως εἶχε βουφήξει ἀρκετά, τότε πῆγαине σιγά, σιγά καὶ τραγουδῶντας τὸ τραγούδι, ποῦ λέγαине ὄλοι μαζί στὴν ταβερνοῦλα:

Στόπα καὶ σ' τὸ ξαναλέω, πάλι θὰ σ' τὸ ξαναπῶ,
στὴν ταβέρνα μεθυσμένο νὰ μὴ σὲ ξαναἰδῶ:...

"Ἄν μποροῦσε, μόλις σηκωνότανε, θὰ ἦτανε στὴν ταβερνοῦλα, ἀλλ' αὐτὴ τὴν εὐτυχία δὲν τὴν εἶχε. Ἦτανε θυρωρός σὲ κάποιον ἐργοστάσιον καὶ ἀπ' τὸ πρωτὶ ἔως τὸ βράδυ ἔπρεπε νὰ εἶνε κεῖ.

Ὁνειρευότανε λεπτά, λεπτά. Ἐπαίρνε λαχεῖα. Ἄν τοῦ ἔπεφτε κανένα, θὰ ἔδινε κλωτσιὰ στὴ θέση καὶ θὰ ζῶσε ἀνεξάρτητος! Στὴν ταβερνοῦλα θὰ πῆγαине ὁπότεν ἤθελε, ὅταν τοῦ ἐρχόταν, κοντὰ στὰ ἀγαπητὰ του βαρέλια, ποῦ φαινόντουσαν ὄλο μὲ σκέψη νὰ τὸν κυττάζουνε!..

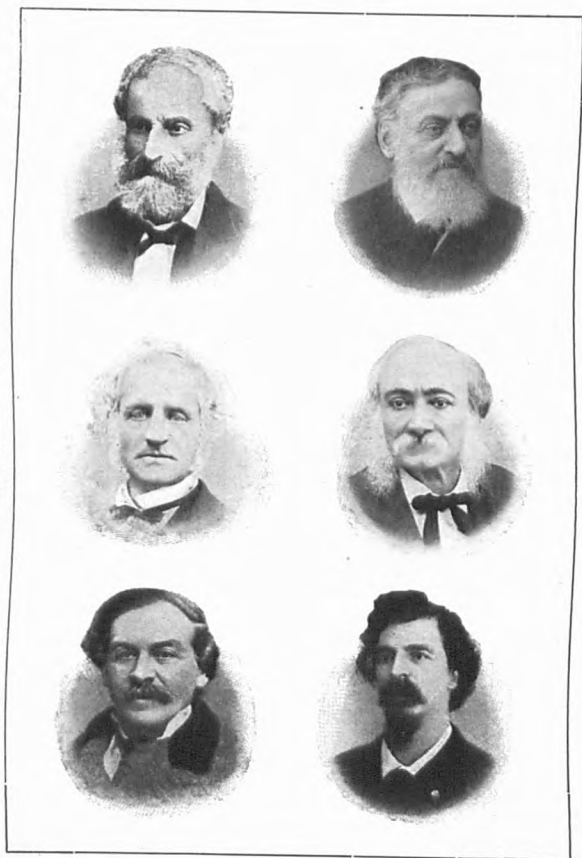
Οἱ ἐργάτες περνοῦσαν, τοῦ μιλοῦσαν, ἀλλ' αὐτὸς ἀμίλητος, σκυθρωπὸς ἔμεινε. Δὲν εἶχε ὄρεξη.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitako Apothetirio Dimosias I

Restrictions apply.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΚΛΙΠΟΝΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ "ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ."

'Ανδρέας Λασκαράτος — Γ. Μαρκογάς
'Αλέξανδρος Ραγκαβής — Ειρηναίος 'Ασώπιος
Στέφανος Ξένος — 'Αχιλλεύς Παράσχος

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istos
Restrictions apply.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ 30ΕΤΗ ΕΚΔΟΣΙΝ ΤΟΥ (1885-1915)

Κ. Παπαδογιόπουλος — Δ. Βερναρδάκης
Εμμανουήλ Ροΐδης — Γεώργιος Παράσχος
Α. Βικέλλας — Α. Κορομηλιάς

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istitou
Restrictions apply.

Ἡ ταβερνοῦλα!.. Αὐτὴν εἶχε στὸ νοῦ του. Καὶ σὰ νὰ τὴν ἐβλεπε μὲ τὰ ἀνοιχτὰ παράθυρα, δεμένα γιὰ νὰ μὴ χτυποῦνε, τὴν πόρτα μὲ τὰ πλατεῖα φύλλα τῆς, καὶ μέσα τὴ λάμπα νὰ φωτίζῃ τὰ σιδερένια τραπέζια, τὰ βαρέλια, τὰ βαρέλια, ποῦ, τὸ ἓνα πάνω στὸ ἄλλο, ἦτανε σὰ νὰ σφίγγανε τὸ κρασί, ποῦ εἶχανε μέσα τους μὲ λατρεία!.. Ἄν καὶ σιγά-σιγά εἶχε ἀρχίσει νὰ χάνῃ τὸ δρόμο, νὰ λησμονᾷ καὶ τὸν ἀκούγαν νὰ παραμιλᾷ, νὰ παραμιλᾷ...

Μιά φορά ἄκουσε νὰ λένε δυνατὰ.

— Γιὰ πῶς κατάντησε!..

Κύτταξε καὶ δὲν εἶδε ἄλλον στὸ δρόμο ἀπ' τὸν ἑαυτό του. Ἄρα γι' αὐτὸν θὰ τὸ εἶπανε!.. Αὐτὸ τὸν ἔκανε νὰ θυμηθῇ καὶ ἓναν ἐξάδελφό του, γραμματισμένο ἄνθρωπο, ποῦ τοῦ ἔλεγε πάντοτε, ὅταν τὸν ἐβλεπε στὴν ταβέρνα:

— Αὐτὴ ἢ ταβέρνα θὰ σέ φάῃ, αὐτὴ!..

— Ἐλα νὰ πιῆς ἓνα! Ἦτανε ἡ ἀπάντηση τοῦ Παλούκη.

Ἄλλοτε πάλι τοῦ ἔλεγε ὁ ἐξάδελφός του:

— Μωρέ, κύταξε τὰ χάλια σου;.. Πῶς ἔγινες ἔτσι; Τὸ κρασί, τὸ κρασί!..

— Ποιός; ἐγώ;.. Ὅποιος πίνει, γίνεται σίδερο!.. τοῦ ἀπαντοῦσε καὶ ζητοῦσε νὰ τοῦ πιᾶσῃ τὸ χέρι, γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ πῶς εἶχε γίνει σίδερο.

Καὶ ἦταν ἡ ἀλήθεια πῶς εἶχε δύναμη διαβολεμένη, ἀλλ' ὄχι ἀπ' τὸ κρασί!..

Ἐνα πρωτὶ ὅμως τὸν βρήκανε ἀναίσθητο πίσω ἀπὸ ἓνα τοῖχο μικρό, ποῦ χώριζε οἰκόπεδο. Εἶχε καὶ τὸ σῶμα καταχτυπημένο.

— Πῶς, τί τοῦ συνέβηκε; ῥωτοῦσαν ὅλοι.

Αὐτὸς στὴν ἀρχή, ὅταν συνήρθε, δὲν θυμόταν τίποτα ὕστερα, κατὰ τὸ ἀπόγευμα, θυμήθηκε καὶ τοὺς διηγῆθηκε κατὶ παράξενα πράγματα. Καθὼς πῆγαινε, τοὺς εἶπε, τὴ νύχτα στὸ δωμάτιο του βλέπει ξαφνικά, σύννεφα νὰ κατεβαίνουν χαμηλά, χαμηλά, μὲ χρώμα θειοφί, καὶ ἔπειτα μὲ μᾶς νὰ ἀρχίζουν νὰ βίχνουν ἀτμὸ θειοφί!.. Μαζὶ μ' αὐτὸ βλέπει ψηλά νὰ πετοῦνε κατὶ πεταλοῦδες ἴσους ἄνθρωπο, ποῦ μοιάζανε καὶ μὲ ἄνθρωπο, καὶ μὲ ἀπ' αὐτὲς τίς πεταλοῦδες, μιὰ χρωματιστὴ, κόκκινη καὶ μαύρη, γραμμὲς, γραμμὲς, κατεβαίνει: πάνω του μὲ ὀρμὴ καὶ τοῦ δίνει μιὰ στὸ κεφάλι τόσο δυνατὰ ποῦ τὸν ἔριξε κάτω!..

Αὐτὰ ἔλεγε. Ἄλλὰ πῶς βρέθηκε κεῖ κάτω, στὰ πόδια τοῦ λόφου, δὲν μπόρεσε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ.

Στὸ ἐργοστάσιο ὅμως ἄλλα λέγανε, γυναῖκες καὶ ἄνδρες, καὶ τὰ ἐξηγοῦσαν μάλιστα ὅλα! Πρῶτα-πρῶτα, λέγανε αὐτοί, αὐτὸς δὲ θὰ θυμᾶται! καὶ αὐτὰ ποῦ λέει, θὰ τὰ εἶδε στὴ βύθισή του!.. Αὐτὸν θὰ τὸν πῆρνε οἱ καλικάντζαροι, καὶ ἦταν ὁ καιρὸς των τότε, καὶ ἀφοῦ τὸν πῆγανε τρεχάτοι ψηλά στὸ λόφο, ἀρχίσανε νὰ τὸν χορεύουν, νὰ τὸν χορεύουν, ὡς ποῦ λάλησε κόκορας!.. Τότε τοῦ δώσανε μιὰ ἀπ' τὸ λόφο καὶ τὸν κατρακυλῆσανε κάτω!.. Γι' αὐτὸ εἶχε καὶ τὸ σῶμα κατάμαυρο ἀπ' τὰ χτυπήματα!..

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothefirio Dimosias Istor
Restrictions apply.

Ὁ ἐξάδελφός του, σ' αὐτὴ τὴν περίστασι, ἔτρεξε πολύ, ἔφερε γιατρούς, τὸν βοήθησε. Οἱ γιατροί, ποῦ εἶχε φέρει, τοῦ ἀπαγορέψανε τὸ κρασί καὶ τοῦ εἶπανε πῶς γάλα, μόνε γάλα πρέπει νὰ πίνη, γιατί τὸ κρασί τοῦ τὰ εἶχε κάνει ὄλα αὐτὰ καὶ τὸν ἔχει φέρει σὲ κακὸ σημεῖο!.. Οὔτε τὴ μυρουδιά του δὲν ἔπρεπε νὰ μυρίζῃ!..

Σὰν κατὰδικος ὁ Παλούκης ἄρχισε νὰ κἀνῃ ὅ,τι τοῦ λέγανε καὶ εἶχε ἓνα ὕψος, ὅταν ἔπινε τὸ γάλα, τόσο ἀξιολύπητο σὰν νὰ τοῦ ἔδιναν φαρμάκι!.. Εἶχε τὸ γάλα σὲ μιὰ μεγάλη γαδάθα, βαλμένη ψηλὰ γιὰ τὸ φόβο τῆς γάτας, καὶ τὴν ἔδειχνε σὲ ὄλους.

Περάσανε λίγες μέρες ἔτσι, γάλα καὶ ψωμί νὰ τρώῃ καὶ νὰ πίνη μόνο νερό. Ἄλλὰ θὰ πέθαινε, ἔλεγε, θὰ τρελαινόταν!..

Καὶ δὲν ἐδάσταξε περισσότερο, καὶ μιὰ βραδεῖα πήρε τὸ δρόμο τῆς ταβέρνας.

Κεῖνο τὸ βράδυ ξεφαντώσανε. Οἱ φίλοι του, ἅμα τελείωσε τὸ γλέντι, τὸν συνοδέψανε, μὴ τυχόν καὶ τὸν ἀρπάξουν πάλι: οἱ Ἐξαποδῶ, ἴσαμε τὸ ζωμάτιο του, τραγουδῶντας ὄλοι μαζί:

*Τὸ κρασί, τὸ κρασί
κάνει τὴ ζωὴ χροιοῦ.*

Καὶ ἔτσι πάλι ἄρχισε στὴν ταβέρνα κάθε βράδυ ὁ Παλούκης νὰ πηγαίνει καὶ μεθυσμένος νὰ φεύγῃ ὅταν ἐρχόντουσαν οἱ μικρὲς ὄρες. Καὶ δὲν ἄκουγε κανέναν. Οὔτε τὸν προϊστάμενό του ἄκουσε, οὔτε τὴ φοδέρα, ποῦ τοῦ ἔκανε αὐτός, πῶς ἂν δὲν κόψῃ τὸ κρασί θὰ ἀναγκασθῇ νὰ τὸν βγάλῃ ἀπ' τὸ κατὰστημα.

Αὐτὸ μάλιστα τοῦ δυνάμωσε πιὸ πολὺ τὴν ἀκίεψη, τὴ μανία, ποῦ τοῦ ἐρχόταν, νὰ κἀνῃ χρήματα, νὰ βρῇ λεπτὰ γιὰ νὰ ζῆ ὅπως ἤθελε, χωρὶς νὰ δίνειν πεντάρια γιὰ τίποτα!.. Καὶ τότε, κείνες τὲς ἡμέρες καθισμένος κάτω, κοντὰ στὰ σίδερα τοῦ τράμ, εἶδε ἢ νόμισε πῶς εἶδε, τὸ μεγάλο σπιτί, τὸ παλάτι σ' ἓνα χωράφι!..

Τρεῖς βραδεῖες περάσανε ἀπ' τὴ βραδεῖα, ποῦ εἶχε πῆ τὸ μυστικό του ὁ Παλούκης στὸν Καταθάρα. Τὴν τετάρτη βραδεῖα ξεκίνησε ὁ Παλούκης μὲ τὸν Ζούμη, ἓναν τῆς παρέας, ποῦ καὶ σ' αὐτὸν εἶπε τὸ μυστικό, γιατί ὁ Καταθάρας δὲν ἤθελε νὰ ἀνακατευθῆ, γιὰ τὸ χωράφι, γιὰ νὰ σκάψουνε σὲ μιὰ μεριά σημαδεμένη τοῦ μεγάλου σπιτιοῦ. Στὴ μεριά αὐτῆ, τὸ εἶχε δῆ τὴν ἡμέρα, ἦτανε καὶ τὸ χῶμα καθισμένο.

Ἐκεῖ θὰ ἦτανε, δίχως ἄλλο, ὁ θησαυρός τοῦ μεγάλου σπιτιοῦ!.. Ἦτανε μιὰ συννεφιασμένη βραδεῖα αὐτῆ ποῦ ξεκινήσανε, ἀλλὰ φωτεινῆ, γιατί πίσω ἀπ' τὰ σύννεφα βρισκόταν ἡ σελήνη. Ἄνεμος δυνάτος φυσοῦσε.

Εἶχανε πάρει ἓναν κασμὰ καὶ ἓνα φτεῖαρί καὶ προχωροῦσανε μέσα στὴ γραμμὴ τοῦ τράμ. Κάποτε, σὰ νὰ τοὺς ἔπαιρνε ὁ ἄνεμος, γιὰ μιὰ στιγμὴ, φεύγανε ἀπ' αὐτὴ καὶ πάλι ἐρχόντουσαν βλαστημῶντας. Ὅταν φθάσανε στὸ χωράφι, σταθῆκανε καὶ ὁ Παλούκης βήτησε τὸ σημάδι.

— Ἐδῶ, ἐδῶ!.. Ἐδῶ εἶνε τὸ πυργάκι!.. Ἐλα, κάνε πρῶτα

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

ἀνεκοίνωσε τὰ γενόμενα πρὸς τὸν εἰς τὰ ὄρη κρυπτόμενον μνηστήρα τῆς ἀπαχθείσης. Ὁ Χαρίλαος ἐπὶ τῇ τοιοῦτῳ ἀκούσματι κατέστη ἔξαλλος ἐξ ὀργῆς· πλὴν ταχέως συνήλθεν εἰς ἑαυτὸν καί, προσποιούμενος ἀδιαφορίαν, ἐκαπαρδοκεῖ τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν ὅπως ἐκδικηθῆ ἀσφαλέστερον. Τὸ κύριον μέλημα τοῦ προσβληθέντος μνηστήρος ἦν ἡ ἀπολύτρωσις τῆς προσφιλοῦς ἀπαχθείσης, ἀμα δὲ καὶ ἡ τιμωρία τοῦ ἀνάνδρου ἀπαγωγέως· πλὴν ἡ λύσσα αὐτοῦ ἐστρέφετο κυρίως κατὰ τοῦ ἀχρείου συγχωρίου, τοῦ πρωτεργάτου τῆς ἐπελθούσης συμφορᾶς, ὃν ἐνεδρεύσας ἐσπέραν τινά, ἐπιστρέφοντα ἐκ τῶν ἀγρῶν αὐτοῦ, ἔσφαξεν ἀνηλεῶς. Ὡς ἦτον ἐπόμενον, μετὰ τὸ ἐγκλημα τοῦτο ὁ Χαρίλαος, μὴ δυνάμενος ἐφεξῆς νὰ ζῆσῃ εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Πελοπόννησον καὶ καταφύγῃ εἰς Ἴταλιαν.

**

Ὀλίγος παρήλθε χρόνος ἀπὸ τῶν τελευταίων τούτων θλιβερῶν σκηνῶν, ὅτε ἐξεργράγη ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάστασις. Ἐπὶ τῇ εὐφροσύνῃ ἀγγέλωματι τῆς ἐξεγέρσεως τῶν ὁμογενῶν αὐτοῦ, ὁ λιπόπατρις Χαρίλαος ἔσπευσε νὰ κατέλθῃ εἰς Πελοπόννησον καὶ προσφέρῃ τὸν βραχίονα αὐτοῦ εἰς τὴν ἀγωνιζομένην Πατρίδα, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἀνδρείως ἐπολέμησεν. Καὶ τὸ πρῶτον μὲν ἐτάχθη ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Δημητρίου Ὑψηλάντου, καὶ κατόπιν ὑπὸ τὸν Πατρόμπειν Μαυρομιχάλην, στρατοπεθεύοντα πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Τριπόλεως, ἣν ἐπολιόρκουν οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων Ὀπλαρχηγῶν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο περιήπων μηνῶν, καθ' ὅσας διήρκεσεν ἡ πολιορκία τῆς πρωτεύουσας ταύτης τῆς Πελοποννήσου, καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἄλωσιν αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πολλὰ συνέβησαν φρικτῶν ἐπεισόδια, μεταξύ τῶν ὁποίων δὲν ὑστερεῖ κατὰ τὴν τραγικότητα καὶ τὸ ἐπόμενον, οὐ ἥρωες ὑπῆρξεν ὁ μνηίων μνηστήρ τῆς ἀπαχθείσης κόρης.

Ἐπικειμένης τῆς ἐκπορθήσεως τῆς Τριπόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν κατ' ἀσφαλεῖς πληροφορίας εἶχεν ὀδηγηθῆ ἡ ἀτυχὴς Ζωὴ καὶ ἐκρύπτετο ἔτι ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ ἀπαγωγέως αὐτῆς Ὁθωμανοῦ Χαμήτ-Μπέη, ὁ Χαρίλαος, αἰσθανόμενος ἐγγίζουσαν τὴν ὥραν τῆς ἐκδικήσεως, συνεσκέπτετο μετὰ τῶν φίλων αὐτοῦ, ὧν ἐπεκαλέσθη τὴν συνδρομήν, περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιτυχεστέρας ἐνεργείας. Κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἀλώσεως, ἐν ᾗ οἱ πολιορκούμενοι ἐξαντλήσαντες πᾶν ἐφόδιον τροφῆς καὶ κατατροχόμενοι ὑπὸ τῆς πείνης καὶ πολλῶν ἄλλων ταλαιπωριῶν καὶ νόσων, διεσκέποντο περὶ παραδόσεως καὶ πρὸς τοῦτο εἶχον προβῆ εἰς ἐπανειλημμένας διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῆς πολιορκίας, γεγονός δ' ἀπροσδόκητον, ἐκ συναρπαγῆς προσελθόν, ἐξέβιασε τὴν μοιραίαν λύσιν. Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν περὶ παραδόσεως συνηνοήσεων, δρᾶξ Ἑλλήνων πολεμιστῶν, εἰσχωρήσασα ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς πολιορκουμένης πόλεως, ἦνοιξε μίαν τῶν πυλῶν αὐτῆς, δι' ἧς ἀκράτητοι εἰσέβηλον οἱ πολιορκηταί. Οἱ εἰσελθόντες, ὅπως ματαιώσωσι πᾶ-

σαν αντίστασιν τῶν πολιορκουμένων, ἔθεντο πῦρ εἰς τὰς πρώτας προστυχούσας οἰκίας, ὅπερ, μεταδοθὲν ἀκαριαίως εἰς ὀλόκληρον τὴν πόλιν, ἐνέσπειρε τὸν τρόμον καὶ τὸν πανικὸν εἰς τοὺς ἀπεγνωσμένους Ὀθωμανοὺς κατοίκους αὐτῆς.

* * *

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁρμῆς τοῦ ἐκραγέντος παμφάγου πυρός, τοῦ ἀλαλαγμοῦ τῶν εἰσβαλλόντων Ἑλλήνων καὶ τῶν ὀλοφυρμῶν καὶ τῶν θρήνων τῶν Ὀθωμανῶν, ὁ Χαρίλαος ἐπὶ κεφαλῆς τριάκοντα παλληκαρίων, ἀδιάφορος πρὸς τὰ περὶ αὐτὸν γινόμενα καὶ ἀφηγῶν πάντα κίνδυνον, σπεύδει λάθρος πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ Χαμῆτ-Μπέη καί, παραβιάσας τὴν αὐλεῖον θύραν, ζητεῖ ἀπειλητικῶς τὴν ἀρπαγεῖσαν μνηστῆρα αὐτοῦ.

Ὁ Χαμῆτ-Μπέης, οὗ ἡ οἰκία ἤρξατο ἦδη καταβιβρωσκομένη ὑπὸ τοῦ πυρός, ἀντιληφθεὶς τὰ συμβαίνοντα ἐπεφάνη ἐπὶ τοῦ ἐξώστου τῆς κλίμακος σύρων καὶ τὴν Ἑλληνίδα κόρην, κεκαλυμμένην τὸ πρόσωπον κατὰ τὸ μωαμεθανικὸν ἔθος· ἀτενίζων δὲ τὸν μνηστῆρα αὐτῆς, ἀνερχόμενον τὴν κλίμακα, ἀποσπᾷ τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῆς ἀτυχοῦς κόρης, προσποιούμενος ὅτι ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποδώσῃ αὐτὴν εἰς τὸν ἀνυπομονοῦντα μνηστῆρα. Καθ' ὅν ὁμοῦ χρόνον ἡ Ζωή, ἀναγνωρίσασα τὸν προσφιλέη μνηστῆρα ἐξεδήλου ἄφατον χαρὰν, ἦν ἐπὶ τούτῳ ἡσθάνετο, καὶ ἦτον ἔτοιμος νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ, ὁ αἰμοχαρῆς ἀπαγωγεὺς ἀποσπᾷσας τὴν μάχαιραν ἀποκόπτει τὴν ὠραίαν κεφαλὴν τῆς ἀτυχοῦς κόρης πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ καταπλήκτου μνηστῆρος.

Ὁ ταλαίπωρος Χαρίλαος, ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ τραγικοῦ τούτου δραματος, ῥίπτεται ἔξαλλος ἐν τῷ μέσῳ τῶν φλογῶν τῆς καιομένης οἰκίας πρὸς καταδίωξιν τοῦ σπεύδοντος νὰ διαφύγῃ ἀπαισίου φονέως, ὃν, καταφθάσας εἰς τὸ ἄκρον τοῦ διαδρόμου, σφάζει ἀνοικτιμόνως· μετὰ τοῦτο, ἐκφρων γενόμενος, καταλείπει τὰ πάντα, καὶ αὐτὸ τὸ λείψανον τῆς ἀτυχοῦς Ζωῆς, εἰς τὴν διακρίσιν τοῦ πυρός καὶ γίνεται ἄφαντος, ἀπομακρυνθεὶς τοῦ θεάτρου τοῦ πολέμου καὶ ζήσας ἐφεξῆς βίον πλάνητος καὶ ἐρημίτου ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς κατατρυχοῦσης αὐτὸν ὀδύνης καὶ συμφορᾶς.

ΜΙΧ. Γ ΛΑΜΠΡΥΝΙΔΗΣ

Δύο λιποθυμίας

[Τραγωδία ἐνὸς καπέλλου]

ἘΝΑ νουβωτὲ καπέλλο ἀπ' τὸν ἄνδρα τῆς ζηταίει...
 Ὅχι! λέει αὐτός. Κ' ἐκεῖνη λιγοθύμησε — ὦ! θρηῖνος!..
 Τί νὰ κάνῃ; Ναί, τῆς λέει καὶ τὴν ξελιγοθυμᾷ.
 Μὰ τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα τὸ λογαριασμὸ τοῦ πάει...
 Φοῖξον ἤλιε! Τὸν βλέπει καὶ λιγοθυμᾷ κ' ἐκεῖνος!

ΣΑΤΑΝΑΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifikiapo Apothetirio Dimosias
 Restrictions apply.

ένα σταυρὸ μεγάλο!.. μεγάλο ντέ! ἔτσι!.. Πῆς τώρα καὶ δυὸ λόγια ἄγια ἀπ' τὸ Εὐαγγέλιο!..

‘Ο Ζούμης κόκκαλο. Ποῦ νὰ ξέρῃ λόγια ἄγια ἀπ' τὸ Εὐαγγέλιο. ‘Αλλά καὶ ὁ Παλούκης καὶ αὐτὸς οὔτε ιδέα γιὰ τέτοια εἶχε.

— Πῶς διάολο νὰ κάνουμε;.. ῥώτησε.

— Νά! ἔκανε ὁ Ζούμης, πές: ὁ Χριστὸς... ὁ Χριστὸς νικᾷ, νικᾷ!

‘Ο Παλούκης κύτταξε γύρω του καὶ μὲ μιᾶς ἔκανε μιὰ κίνηση μὲ τὸ χέρι σὰ νὰ ἐδιώχνε κάτι ποῦ ἔκανε νὰ πλησιάσῃ, τοῦ εἶπε:

— Οὐῶ, οὐῶ!.. Μακρυά!.. ‘Ο Χριστὸς νικᾷ!..

‘Αρχισε ὁ Ζούμης νὰ σκάθῃ καὶ νὰ πετᾷ χῶμα ἔξω. Μὲ κόπο ὅμως ἔσκαβε, γιὰτὶ κάθε τόσο κλονιζότανε καὶ ὅσο πήγαινε κλονιζότανε περισσότερο.

— Δὲν μπορῶ πιά!.. εἶπε.

— Στάσου ἀπ' ἐκεῖ!..

Καὶ ὁ Παλούκης πήρε τὴ θέση του καὶ ἄρχισε μὲ δύναμη νὰ πετᾷ ἔξω τὸ χῶμα... ‘Ο Ζούμης διηγότανε τὴν ἄλλη μέρα, πῶς τὸν εἶχε ἀκούσει νὰ μιλᾷ καὶ νὰ θυμῶνῃ καὶ τὸν ῥώτησε τί εἶχε.

Κάποιο δαιμόνιο, τοῦ εἶπε, δὲν τὸν ἄφινε νὰ σκάψῃ καὶ τοῦ ἔπιανε τὸν κασμά!..

‘Αλλο ἀπ' αὐτὸ ὁ Ζούμης δὲν θυμῶτανε, γιὰτὶ τὸν πήρε ὁ ὕπνος.

Πετεινοὶ κράζανε μακρυὰ καὶ ἔπειτα χῆνες πολλές, ἀπὸ μιὰ ἐκεῖ κοντὰ μάντρα, γερμίσανε τὸν ἀέρα ἀπ' τίς φωνές τους... ‘Ο Ζούμης ξύπνησε καὶ χωρὶς τίποτα νὰ σκεφθῆ, πῶς καὶ γιὰτὶ βρέθηκε κει, πήρε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του.

Τὸ πρῶτ' ἕνας διαβάτης βρῆκε τὸν Παλούκη μέσα σ' ἕνα λάκκο μὲ σχισμένο τὸ κεφάλι ἀπὸ χτύπημα κασμά. Ζοῦσε. ‘Αλλά μῶλις τὸν βγάλανε καὶ ζητούσανε νὰ τοῦ δώσουν βοήθεια, τελείωσε, χωρὶς νὰ μιλήσῃ, νὰ πῆ λέξη.

‘Όταν τὸν πήγαιναν νὰ τὸν θάψουν τὸν περάσανε ἀπ' τὴν ταβέρνα.

‘Η ταβέρνα, γιὰ νὰ δείξῃ τὴ λύπη της, εἶχε κλεισίσει. Καὶ ὁ ἐξάδελφος τοῦ Παλούκη, ὅταν τὴν εἶδε ἔτσι, μὲ κλειστά τὰ παράθυρα καὶ τὴν πόρτα, τοῦ φάνηκε σὰ θηριό, ποῦ ἀφοῦ φάῃ καὶ χορτάσῃ, κλείνει τὰ θύρατά του σαγόνια καὶ μένει ναρκωμένο, κοιμισμένο!..

(1914)

ΔΗΜΟΣΘ. Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

ΖΩΗΣ ΟΝΕΙΡΟΝ

Πῶς εἶν' ἡ πατρίδα σου, πουλί, ποῦ λάμπεις σιὸν αἰθέρα;

— *‘Τὴ θάλασσα ἔχω μάννα μου, τὸν οὐρανὸ πατέρα».*

Ποῦθ' ἔρχεσαι καὶ ποῦ κινᾷς πλιὸ γλίγωρο ἀπ' τὸ κῦμα;

— *‘Πίσω ἢ φωλιὰ μου, ἐδῶ ἡ ζωὴ, μπροστὰ ἕνα ὠραῖο μνημα».*

Π. ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΙ

(ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ)

ΔΕΚΑΤΡΕΙΣ ἐν ὄλῳ αὐτοκράτορες φέροντες τὸ ὄνομα Κωνσταντῖνος, ἐβασίλευσαν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου (274 μ. Χ.) μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀλώσεως (1453 μ. Χ.), καθ' ἣν ἔπεσε ὁ τελευταῖος Κωνσταντῖνος ΙΙ' ὁ Παλαιολόγος.

Ἴδου ἐν ἱστορικῇ ἀκριθείᾳ ἡ σειρά αὐτῶν. **Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας**, ἐγεννήθη ἐν Νάισῳ τῆς Δακίας περὶ τὸ 274 μ. Χ. καὶ ἀπέθανεν ἐν Νικομηδείᾳ τῇ 22 Μαΐου 337.

Κωνσταντῖνος ὁ Β', ὁ ἐπονομασθεὶς **Νεώτερος**, ἐγεννήθη ἐν Ἀρελάτῃ τῆς Γαλατίας τῇ 7 Αὐγούστου 316, ἐφορεύθη δὲ περὶ τὴν Ἀκουίλεάν κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 340.

Κωνσταντῖνος Γ', υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου. Ἐγεννήθη τὸν Μάιον τοῦ 612 καὶ ἀπέθανε τῇ 22 Ἰουνίου 641, δηλητηριασθεὶς ὑπὸ

τῆς μητριᾶς αὐτοῦ Μαριίνης.

Κωνσταντῖνος ὁ Δ', ὁ **Πατριάρχης**, πρωτότοκος υἱὸς Κωνσταντίνου τοῦ Ι'. Ἐγεννήθη τῷ 648 καὶ ἀπέθανε τῷ 685.

Κωνσταντῖνος ὁ Ε', ὁ ἐπονομασθεὶς **Κοπρώνμος**, διότι βαπτιζόμενος ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ ἐρρύπανεν αὐτήν. Ἐγεννήθη ἐν Κων/πόλει τῷ 718 καὶ ἀπέθανεν τῇ 14 Σεπτεμβρίου 775.

Κωνσταντῖνος ΣΤ', υἱὸς Λέοντος τοῦ Δ' καὶ τῆς Εἰρήνης, γεννηθεὶς τῷ 771 καὶ ἀποθανὼν τῷ 797. Ἀνήλθε δεκαετῆς τὸν θρόνον, ἡ δὲ αὐτοκρατορία ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείας Εἰρήνης.

Κωνσταντῖνος ὁ Ζ', ὁ **Πορφυρογέννητος**, ἐγεννήθη τῷ 905 καὶ ἀπέθανε τῇ 15 Νοεμβρίου 959. Ἐξαετῆς ἀνελθὼν τὸν θρόνον ἐκηδεμονεῦετο κατ' ἀρχάς ὑπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου, εἶτα δὲ ὑπὸ τῆς μητρὸς του Ζωῆς.

Κωνσταντῖνος Η', υἱὸς Ρωμανοῦ Δεκατηνοῦ ἀποθανὼν τῷ 948. Μετὰ τὴν διὰ συνωμοσίας ἐκθρόνισιν τοῦ πατρὸς του, εἰς ἣν ἀπεποιήθη νὰ λάβῃ μέρος, συμμετέσχε τοῦ θρόνου μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Στεφάνου καὶ Κωνσταντίνου. Ἀπαχθεὶς εἰς Σα-

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

ΕΚΛΙΠΟΝΤΕΣ ΛΟΓΙΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Γ. Μ. Βιζυηνός — Γιάννης Κυμπύσης
Δημ. Κόκκος — Κ. Κουσιάλλης
Στέφανος Μαρτζώκης — 'Αλέξ. Παπαδιαμάντης

ΤΟΥ "ΕΘΝΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, (1885-1915)

Ι. 'Ισιδωρίδης Σκυλίσης — 'Ιωάν. Τσακασιάνος
'Ιωάννης Κ. Καμπούρογλου — 'Αλέξ. Κατακουζηνός
Κ. Μεταξίς Βοσπορίτης — Θεόδ. Φλογαίτης

μοθράκην ἀπεπειράθη νὰ δραπετεύσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ φρουροῦντος αὐτὸν φύλακος, ὃν καὶ ἔσφαξεν, ἀλλ' ἐσφάγη εὐθὺς ὑπὸ τῶν λοιπῶν φυλάκων.

Κωνσταντῖνος δ' Θ', ἐγεννήθη τῷ 961 καὶ ἀπέθανε τῷ 1028.

Κωνσταντῖνος Γ', ὁ ἐπονομασθεὶς **Μονομάχος** ἔνεκα τῆς πολεμικῆς του ἀνδρείας. Γεννηθεὶς ἐξ ἄλλης οἰκογενείας Πατρικίων περὶ τὸ 1000, ἀπέθανε τῷ 1054.

Κωνσταντῖνος δ' ΙΑ', ὁ ἐπονομασθεὶς **Δούκας**, γεννηθεὶς ἐκ Πατρικίων τῷ 1007, ἀπέθανε τῷ 1067.

Κωνσταντῖνος ΙΒ' Δούκας, υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου ΙΑ', ἐβάσιλευσεν ἀπὸ τοῦ 1067 μέχρι τοῦ 1078. Ἀνηγορεύθη αὐτοκράτωρ μετὰ τὴν αἰγυπτωσίαν τοῦ Ρωμανοῦ Γ', τὸν ὁποῖον νυμφευθεῖσα ἡ ἀντιβασίλισσα Εὐδοξία, μήτηρ τοῦ Κωνσταντίνου ΙΒ', εἶχε καταστήσει αὐτοκράτορα. Καθαίρεθεὶς εἶτα ὑπὸ τοῦ ἄρπαγος Νικηφόρου Γ' τοῦ Βοτανιάτου περιορίσθη εἰς μοναστήριον. Ἄννα ἡ Κομνηνὴ ἀποκαλεῖ αὐτὸν Κωνσταντῖνον.

Κωνσταντῖνος ΙΓ', ὁ **Παλαιολόγος**, τελευταῖος αὐτοκράτωρ τῆς Ἀνατολῆς, γεννηθεὶς τῷ 1394, ἔπεσε τῇ 29 Μαΐου 1453. Ἡ ἄλωσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπῆλθε 1500 ἔτη μετὰ τὴν ἀνέγερσιν αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ 1453 ἐγένετο ἡ πρωτεύουσα τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας.

ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΔΕΡΑΣ

Ἡμῖν ἕνας ἀργοναύτης. Μιὰν αὐγὴν
ποῦ καρτεροῦσα στήν ἀκρογιαλιά,
ἐπέρασεν ἡ Ἄργὸν μαγευτικὴν
πηγαίνοντας σὲ μέρη μακρονά.

Καὶ μπῆκα σὶ τὸ καράβι. Ἦμιον παιδί
ποῦ σὰν πρωτοθωρεῖ τοῦ ἥλιου τὸ φῶς
θαμπομένο ἀπ' τὴ λάμψη, καρτερεῖ
νὰ γίνῃ ἀλήθεια ὁ πόθος του ὁ κρυφός.

Οἱ ναῦτες τραγουδοῦν γλυκὰ-πικρά,
μὰ μακρονὴ πατρίδα ροσταλοῦν,
μὰ ὁ πόθος τοὺς φτερόνει τὴν καρδιά,
νὰ φτάσουν στήν Κολχίδα λαχταροῦν...

Τοῦ Ὀνείρου ἐσὺ, καράβι μαγικό,
ποιὰ δύναμη σὲ κνβερονάει κρυφῆ;
ποιὸς πόθος γιὰ τὸ δέρας τὸ χρυσὸ
τραβάει τὴν ταξιδεύτρα μου νυχθί!

[Θ/νίκη, Ἀπρίλιος 1911]

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothefirio Dimosias Istor
Restrictions apply.

Ἡπειρωτικά τοπία. — Πλησίον τοῦ Δελβίνου

ΑΠΟ ΤΑΣ ΝΕΑΣ ΧΩΡΑΣ

ΤΟ ΔΕΛΒΙΝΟΝ

Ἡ ἐπαρχία Δελβίνου, κατέχουσα ὅλον σχεδὸν τὸν χώρον τῆς ἀρχαίας Χαονίας, ἀποτελεῖ ἐν τῶν πέντε τμημάτων τῆς Διοικήσεως Ἀργυροκάστρου, τῆς ὁποίας τὰ λοιπὰ 4 εἶνε τὸ Τεπελένι, ἡ Προμετή, τὸ Ἀργυροκάστρον καὶ ἡ Παγωνιαή. Ἐκτείνεται δὲ κατὰ θάλασσαν μὲν ἀπὸ Βουθρωτοῦ μέχρις Ἀκροκεραυνείων, μεσογειῶς δὲ περιλαμβάνει συμπλέγματα χωρίων ἀπ' ἀλλήλων χωριζόμενα δι' ὄρεων, ποταμῶν καὶ κοιλάδων (Μασχολοῦρι, Προγγί, Ἀθαρίτσα, Παλιουλή, Βέργιον, Καλιάσα, Ἄνω καὶ Κάτω Δρόδιανη, Μουζίνα, Λεσινίτσα, Νίβιτσα, Ἅγιος Βασίλειος, κλπ.) Ἄλλοτε ἀπέτελει ἰδίαν ἐπισκοπικὴν περιφέρειαν, ἧς ἔδρα ἦτο ἡ Χειμάρρα. Ἦδη ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως.

Σύγκειται ἐκ 4 διακεκριμένων μερῶν: α) τοῦ Κορβελασίου ἢ Λιαποχωρίου, περιλαμβάνοντος 14 ὄρεινά χωρία, ὧν οἱ κάτοικοι, ἄλλοτε χριστιανοὶ βίβη ἐπὶ Ἄλῃ Πασᾷ ἐξισλαμισθέντες, ἔχουν τὰ ἦθη ἄξεστα, ἀσχολοῦνται εἰς τὸν ποιμενικὸν βίον, μετατρεπόμενον συνήθως εἰς ληστρικόν, εἶνε δὲ πνευματώδεις, ὑπερήφανοι, φιλόξενοι, ἀλλὰ καὶ αἰμοδιψεῖς· β) τῆς Χειμάρρας, μὲ 14 ἐπίσης χωρία, καθαρῶς χριστιανικά, κείμενα ἐπὶ τῆς δυτικῆς σειρᾶς τῶν Ἀκροκεραυνείων, ἧς ἔδρα ἦτο ἡ Χειμάρρα. Ὁ Δρυμάδες καὶ ἡ Πα-

Ἅγιος Θέρος

λιάσα (Παλλάς) αποκλειστικῶς ἑλληνικά, ἀσχολούμενα εἰς τὴν γεωργίαν, τὸ ἐμπόριον, τὴν ποιμενικὴν καὶ τὴν ναυτιλίαν γ) τῶν περὶ τὴν κωμόπολιν Δελθίνου χωρίων, τὰ ὅποια, οἰκούμενα ἀποκλειστικῶς ὑπὸ Ἑλλήνων, φημίζονται διὰ τὴν ἀπλότητα τῶν ἡθῶν καὶ ἔχουν ὡς ἐπιτήδευμα τὴν κτηνοτροφίαν, τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ δ) τῶν Τσιφλικίων ἢ ἀγροτικῶν κτημάτων, ὧν οἱ κάτοικοι, ἑλληνοφῶνοι καὶ ἑλληνικῆς καταγωγῆς, καταγίνονται δίκην εἰλώτων εἰς τὴν καλλιέργειαν κτημάτων, τὰ ὅποια ἦσαν ἄλλοτε ἰδικάτων, ἀλλὰ τοῖς ἀφηρέθησαν βίᾳ ὑπὸ τῶν Μπέηδων τοῦ Δελθίνου.

Ἡ κωμόπολις τοῦ Δελθίνου κεῖται ἐν τερπνῇ τοποθεσίᾳ, ἔχουσα πρὸ αὐτῆς ἐκτεταμένην κατάφυτον πεδιάδα, παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Σιμόντος (Βιστρίτσα) Μ. Δ. τοῦ Ἀργυροκάστρου. Ἰδρῦθη κατὰ τὸν μεσαῖωνα καὶ ἐκαλεῖτο Δελμῆνιον (Δολώνεια), ἦτο δὲ ψεύδων δύο ἀδελφῶν, οἵτινες ἐρίζοντες πρὸς ἀλλήλους προσέκαλεσαν τὴν τουρκικὴν κατοχὴν. Κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς ἢ κωμόπολις Δελθίνου κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ἀβδουλάχ Πασᾶ διὰ τὸ ἀνυπότακτον τῶν κατοίκων, σήμερον δὲ ἀριθμεῖ πληθυσμὸν μόλις 5,000 ψυχῶν. Κρατοῦσα γλῶσσα εἶνε ἡ Ἑλληνική.

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΣΤΟΛΙΖΟΥΝΤΑΝΕ

ἘΝΑ βράδυ γιὰ τὸ μπάλλο κτενίζόντανε
 ἦταν περασμέν' ἢ ὄρα καὶ βιαζόντανε.
 Ὅσο ὅμως μὲ τὸ κτένι θυμωνότανε,
 τόσο, τόσο τὰ μαλλιά της μπερδευότανε,
 φοῦτσες - φοῦτσες εἰς τὸ κτένι μαζευότανε.
 Εἶχε ὄρεξι νὰ κλάγη, μὰ ντροπεύοντανε
 ὄλο λάδι καὶ πομάδες ἀλειφόντανε,
 κ' ἢ πλεξοῦδες τέλος πάντων ξεπλεκοῦντανε.
 Μὲ χαμόγελο σιὰ χεῖλη στολιζόντανε
 κι' ὄλο ἓνα στὸν καθρέφτη κντιαζόντανε,
 ἔβλεπε τὴν ὡμορφιά της καὶ χαιροῦντανε
 καὶ σὰ Νάρκισσος ἀτὴ της ἀγαποῦντανε,
 τὸ πωχὸ ποῦ τὴ λατρεύει δὲν θυμοῦντανε
 καὶ ἐκεῖνος μὲ τὸ νοῦ του λωλαινοῦντανε.

† ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΛΑΦΦΩΝ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istoriki
 Restrictions apply.

ΧΟΡΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΑΙ

ΜΕΤΑ τὴν κάθοδον τοῦ Καποδιστρίου εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸ Ναύπλιον συνεχέντρωσε τοὺς ἐπισημοτέρους ἀνδρας τοῦ Ἀγῶνος, πρὸς δὲ καὶ τοὺς συρρέυσαντας Φαναριώτας καὶ Ἑπτανήσιους, εἰς ἀμφοτέρους δὲ τοὺς τελευταίους τούτους, ὡς ἐκ τῆς ἀνωτέρας πνευματικῆς μορφώσεως αὐτῶν, ὀφείλεται ἢ πρὸς τὴν κοινωνικὴν πρόοδον ἔφεις τῶν κατοίκων τῆς πρωτεύουσας τοῦ νέου Κράτους.

Ἰωάννης Πήλικας πρὸς θάλασσαν εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸ Ναύπλιον συνεχέντρωσε τοὺς ἐπισημοτέρους ἀνδρας τοῦ Ἀγῶνος, πρὸς δὲ καὶ τοὺς συρρέυσαντας Φαναριώτας καὶ Ἑπτανήσιους, εἰς ἀμφοτέρους δὲ τοὺς τελευταίους τούτους, ὡς ἐκ τῆς ἀνωτέρας πνευματικῆς μορφώσεως αὐτῶν, ὀφείλεται ἢ πρὸς τὴν κοινωνικὴν πρόοδον ἔφεις τῶν κατοίκων τῆς πρωτεύουσας τοῦ νέου Κράτους.

Ἐν τούτοις εἰς νήσους τινὰς τοῦ Αἰγαίου, ὡς εἰς τὴν Σαντορίνην, Σῦρον καὶ Αἴγιον, οὐδόλως ἢ κοινωνικὴ πρόοδος ὑστέρησε τῆς πρωτεύουσας τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἢ μὲν Αἴγιον ἐκ παραλλήλου μετὰ τοῦ Ναυπλίου προσέβαιναν εἰς πρόοδον, αἱ δὲ λοιπαὶ καὶ προηγήθησαν τοῦ Ναυπλίου ὑπὸ ἐποφιν ἀναπτύξεως κοινωνικῆς. Οὕτω εἰς τὴν μικρὰν νῆσον τοῦ Αἰγαίου, τὴν Σαντορίνην, ἐνῶ εἰσέτι δὲν εἶχεν ἐντελῶς σιγήσει ὁ κρότος τῶν τηλεβόλων τῶν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγωνιζομένων, ὁ ἰατρὸς Δομένικος Σανταντώνης ἐσύστησεν ἰδίαις δαπάναις θέατρον, διότι «ἠθέλησε νὰ προξενήσῃ εὐθυμίαν εἰς τοὺς Σαντορινίους κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀποκρούσεως». Ἐν τούτοις ἢ πρόωρος αὕτη ἐκδήλωσις τῆς πρὸς τὸ θέατρον ἀγάπης τῶν ἀγαθῶν νησιωτῶν, ὡς ἀποτέλεσμα εἶχεν, ὅπως ὁ προϊστάμενος τῶν Καθολικῶν τῆς νήσου Πέγκ, δι' αὐστηροῦ ἀφορισμοῦ, ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸ φιλόδηλον ποίμνιόν του νὰ παρευρίσκειται εἰς τοιαῦτα σκανδαλώδη θεάματα. Καὶ μολοντί δὲν ὑπάρχουν πληροφορίαι, ἐὰν καὶ μετὰ τὴν ἀποχὴν τῶν Καθολικῶν ἡδυνήθη τὸ θέατρον νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς παραστάσεις του, δέον μᾶλλον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι, λόγῳ τοῦ μικροῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου, θὰ τὰς ἐτερμάτισε πρόωρος.

Ἐπίσης ἢ Σῦρος εἶχεν ἀξιόλογον κοινωνίαν, ἀποτελουμένην κυρίως ἐξ ἐμπόρων καὶ ἐφοπλιστῶν, οἵτινες φεύγοντες τὴν σφαγὴν καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς καταστραφείσης πατρίδος τῶν Χίου ἐγκα-

τρετάθησαν ἐν αὐτῇ. Ἀτυχῶς ἔλλείπουν συγκεκριμένοι πληροφοροί περὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου καὶ ἀναπτύξεως τῶν κατοίκων αὐτῆς, εἰ μὴ μόνον, ὅτι ἐν ἔτει 1832 ἡ ἑλληνικὴ σκηνὴ ἀνεπέτασε τὴν ἀλλοδαπὴν αὐτῆς ἐν τῇ νήσῳ.

Κυρίως ἡ κοινωνικὴ κίνησις εὐρίσκατο εἰς μεγαλειότερον βαθμὸν ἀνεπτυγμένη ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Κυβερνήσεως, εἰς τὸ Ναύπλιον, ὅπου διέμενε καὶ ὁ Κυβερνήτης Ἰωάν. Καποδίστριας, δι' οὓς λόγους ἀνωτέρω ἀναφέραμεν, ὅτι τὴν συρροὴν ἐν αὐτῷ Φαναριωτῶν καὶ Ἑπτανησίων. Ἐν τούτοις καὶ ἡ Αἴγινα δὲν ὑστέρησεν εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν, καὶ διότι ἐν αὐτῇ εἶχεν ἰδρυθῆναι τὸ Ἀνώτερον Ἐκπαιδευτήριον, καὶ διότι ἐν Αἰγίνῃ διέμενον ἄνδρες διακριθέντες εἰς τε τὰ γράμματα καὶ τὴν πολιτείαν. Μεταξὺ τῶν Φαναριωτῶν ἐπισημοτέρα ἐν ταῖς συναναστροφαῖς τοῦ Ναυπλίου ἦτο ἡ οἰκογένεια τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας Κωνσταντίνου Καρατζᾶ. Ἡ σύζυγος τοῦ Καρατζᾶ, ἑπτανησὶα τὴν καταγωγὴν, ἐκ τῆς οἰκογενείας Κοντοῦ τῆς Κερκύρας, ἀνατραφεῖσα ἐν Παρισίοις, καὶ ὅλως εὐρωπαϊκούς ἔχουσα τοὺς τρόπους, ὠραία δέ, εὐφυῆς καὶ εὐπροσῆγορος, οὐ μόνον ὠμίλει ἀπταιστως ξένας γλώσσας, ἀλλὰ καὶ ἐξαιρετικὸς κυμβαλιστρία ἦτο. Εἰς τὰς συναναστροφάς τοῦ Καρατζᾶ ἐφοίτα τακτικῶς καὶ ὁ Καποδίστριας. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ μικρὰ κοινωνία τοῦ Ναυπλίου ἤρχισε νὰ παρεξηγῇ τὰς τοιαύτας ἐπισκέψεις τοῦ Κυβερνήτου, ὁ αὐστηρὸς τὰ ἦθη Καποδίστριας, ἅμα ὡς ἡ παρεξηγήσις αὐτῆ περιήλθεν εἰς τὰς ἀκοάς του, ἔπαυσε νὰ φοιτᾷ εἰς τὰς συναναστροφάς τοῦ Καρατζᾶ.

Τὴν ἑλλειψιν κλειδοκυμβόλου ἢ ἄλλου ὀργάνου εἰς ἄλλας οἰκίας ἀνεπλήρου τοῦ ἄσματος, ἢ καὶ ὁ κροταλισμὸς τῶν χειρῶν, τῇ συνοδείᾳ τῶν ὁποίων ἐχώρευον οἱ προσκεκλημένοι. Ἐν τούτοις αἱ συναναστροφαὶ καὶ οἱ χοροὶ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν φαίνεται νὰ ἦσαν ἀπηλλαγμένοι παντός κινδύνου. Οὕτω ἐσπέραν τινά, ἐν συναναστροφῇ παρὰ τῷ Ἰακώβῳ Ραγκαβῇ, μέθυσος ὀπλοφόρος εἰσορμήσας ὀργίλων καὶ κραυγᾶζων ἠπέλει νὰ ἔλθῃ εἰς χεῖρας μετὰ τῶν συγκεντρωμένων ἐπισκεπτῶν. Ἄλλοτε ἐν γεύματι ἐν τῇ οἰκίᾳ Καρατζᾶ, σφαῖρα πυροβόλου βυφθεῖσα πρὸς τὸ παράθυρον διήλθεν ἀνωθεν τῶν κεφαλῶν τῶν συνδαιτυμόνων καὶ ἐνεπάγη εἰς τὸν τοῖχον τοῦ ἐστιατορίου.

Συναναστροφαὶ ἐγένοντο καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Δημ. Καλλέργη, ὅστις εἶχε λάθει σύζυγον ἐκ Κορίνθου, ἐκ τῆς οἰκογενείας Ρέντη, ἀφοῦ πρῶτον ἐμονομάχησε μετὰ τοῦ εὐπατρίδου τῆς Κορίνθου Νοταρᾶ, ὃν καὶ ἐπλήγησεν. Παρετείνοντο δὲ παλλάκις μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὥρων, τοῦτο δὲ διότι ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Καλλέργη ἐλάμβανε χώραν χαρτοπαίγιον, κατὰ τὸ ὅποιον ἐπρωτοστάτου οἱ παρεπιδημῶντες Ῥῶσοι ἀξίωματικοὶ τοῦ ναυτικοῦ, οἵτινες προσήρχοντο μὲ μανθλία πλήρη ταλλήρων.

Συχαὶ συναναστροφᾶι, τῆς ἄλλου ἀνεπτυγμένης κοινωνίας τοῦ Ναυπλίου, ἐγένοντο ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ζακυνθίου ἱατροῦ Διονυσίου Ταχιαπιέρα, ὃν εἶχεν ὡς ἰδιαιτέραν ἱατρὸν ὁ Κυβερνήτης.

Authorized licensed use limited to: 192.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

ΣΚΗΝΗ ΕΚ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΒΙΟΥ
(Ήρρον του L. Crosio)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istos
Restrictions apply.

Ὁ Ταγιαπιέρας, διαμείνας ἐπὶ δέκα τέσσαρα ἔτη ἐν Παρισίοις, ἐπὶ τῆς πρώτης Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως, ἐσπούδασε τὴν ἰατρικὴν καὶ ἐθεωρεῖτο ἐπιστημονικῆ ἀθθεντία πρώτης τάξεως. Κάτοχος δὲ μεγάλῃς ἐγκυκλοπαίδεικῆς μορφώσεως καὶ τεραστίας μνήμης, ἐπὶ πλεόν δὲ στωμύλος καὶ εἰς ἄκρον χαριτολόγος, ἐσχόρηξε τὴν εὐθυμίαν καὶ τὸν γέλωτα, διό αἱ συγκεντρώσεις ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἦσαν κατ' ἐξοχὴν τερπναὶ καὶ περιζήτητοι.

Τὸ συνήθως προσφερόμενον γλύκισμα εἰς τὰς συναναστροφὰς τοῦ Ταγιαπέρα ἦτο αἰ ὀνομασται τηγανίται, αἵτινες ἀπ' θανατίσθησαν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ καὶ ἱατροῦ ἐπίσης Ἰωάννου Βηλαρᾶ. Ἐσπέραν τινά, καθ' ἣν προσεκομιζόντο ἐπὶ μεγάλων πινακίων (ἀπλαθενῶν) αἰ ἐλκυστικαὶ καὶ ἀχνίζουσαι βροδοκόκκιναι τηγανίτες, ἐνθουσιασθεῖς ἐπὶ τῇ θέᾳ αὐτῶν ὁ Βηλαρᾶς καὶ ἐγερθεῖς πλήρης χαρᾶς προσεφώνησεν αὐτὰς ὡς ἑξῆς :

« ὦ! τηγανίτες καλοφιασμένες,
 ὦ! τηγανίτες μὲ τὸ σωρό,
 Ζαχαρωμένες καὶ μελωμένες,
 Καὶ μὲ σοσαμί τὰσπρονδερό.»

Φαίνεται ὅμως, ὅτι ἡ ὑπέρμετρος χρῆσις τῶν εὐγεύστων τηγανιτῶν εἶχεν ἐπιφέρει εἰς τινὰς συνδαιτυμόνων καὶ στομαχικὰς ἐνοχλήσεις, συνεπεία τῶν ὁποίων ἐζητεῖτο ἡ ἰατρικὴ ἐπέμβασις τοῦ Ταγιαπέρα καὶ τοῦ Βηλαρᾶ, ἐγερθεῖς δὲ ὁ τελευταῖος καθησύχασε τοὺς παραπονουμένους διὰ τῆς ἑξῆς ἐμμέτρου παραινέσεως, ἣτις ὡς ἀποτέλεσμα εἶχε νὰ λησιμονηθῶσιν αἱ στομαχικαὶ ἐνοχλήσεις καὶ νὰ γίνον ἀνάρπαστοι αἱ τηγανίται :

« Ὁ Ἴπποκράτης δὲν ἔχει ἰώρα
 Ὅς τὲς τηγανίτες καθόλου χῶρα
 Γιὰ τηγανίτες αὐτὸς δὲν λέγει,
 Κι' ἂν ἴσως εἶπε, ποιὸς τοῦ τὸ στέργει ;
 Ἄν εἶπε : βλάβουν, μὲ συμπάθει,
 Γιατὶ ἀπὸ τούταις δὲν εἶχε φάει.
 Γιὰ φάτε, φίλοι, καὶ μὴν τραβιέστε,
 Πῶς θὰ χωνέψουν μὴ συλλογιέστε.
 Ἄλθει ὁ μύλος ; ὄϊξ' του ν' ἀλέση
 Κριθάρι, σιᾶρι, ὄ, τι μπορέση.»

Ἐν Αἰγίνῃ ἐγένοντο χορευτικαὶ ἐσπερίδες, καθ' ὅν χρόνον διέμενεν ἐν αὐτῇ ὁ Καποδίστριας. Οὕτω, ἐπὶ τῇ εὐχαρίστῃ γεγονότι τῆς ἀνακτήσεως τοῦ Μεσολογγίου, ἐγένετο δοξολογία, ἡ πόλις ἐφωταγωγῆθη, ὁ δὲ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης καταγόμενος ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Γραμματεῶν Σπυρ. Τρικούπης ἐκάλεσεν ἐν τῇ οἰκίᾳ του εἰς χοροσπερίδα τοὺς ἐπισήμους, εἰς ἣν, ἐκτὸς τῶν ἀνδρῶν τοῦ Ἀγῶνος καὶ τῶν Γραμματέων, οἵτινες εὕρισκοντο τότε ἐν Αἰγίνῃ, προσῆλθε καὶ ὁ Καποδίστριας, ὁ ἀντιπρόσωποι τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, ὡς καὶ ἔξοχοι τινὲς ἀρχαιολόγοι παρεπιδημοῦντες ἐν τῇ νήσῳ. Καὶ

νης, ἐν τούτοις ὑπελείπετο κατὰ τὴν ἐπίπλωσιν, ἥτις ἦτο λίαν πενιχρά, διότι ὡς καθίσματα διὰ τοὺς ἄνδρας ἐχρησίμευον ξύλινα ἀκαλλίτεχνα θρανία, τοποθετημένα εἰς τὰ ἄκρα τῆς αἰθούσης, ἐν ᾗ αἱ κυρίαὶ ἐκάθηντο μεμονωμένοι καὶ μακρὰν πάσης ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἀνδρῶν, ἐπὶ τῶν πλησίον τῶν παραθύρων σοφάδων. Ἐφερον δὲ ὡς ἀμφίσειν ἐπίσημον τὰς γραφικὰς ἐλληνικὰς ἐνδυμασίας, αἱ δὲ κεφαλαὶ τῶν ἐκοσμοῦντο μὲ φέσια, φακίολια καὶ μπόλιες ἀναλόγως τῆς καταγωγῆς των. Ἄσυνήθιστοι ὁμῶς εἰσέτι αἱ Ἑλληνίδες πρὸς τοιοῦτου εἴδους κοσμικὰς διασκεδάσεις, ἐκάθηντο συνεσταλμένοι καὶ ἄφωνοι. Ἀναφέρεται δὲ ὅτι μετὰ τῶν προσκεκλημένων παρευρίσκειτο καὶ τις Ἑλλην, φέρων τὸν τίτλον τοῦ πρίγκηπος, καὶ οὗτινος ἀποσιωπᾶται τὸ ὄνομα, νεωστὶ ἐκ Παρισίων ἀφίχθεις, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ σύζυγος, φέρουσα βαρυτάτην πορφυρὰν ἐνδυμασίαν καὶ κόμμωσιν ὑψηλὴν καὶ πολυποίκιλον, καὶ παρατηροῦσα μετὰ περιφρονήσεως τὰς ἐπὶ τῶν σοφάδων ὡς κερένιας κούκλας τοποθετημένας ἀφώνους ἀντιπροσώπους τοῦ ὠραίου φύλου, εἰρωνεύετο αὐτὰς διὰ γαλλικῶν φράσεων, οὐχὶ δὲ σπαινίως ἐφέφερε καὶ καγχασμούς.

Κατ' ἀντίθεσιν τῆς ἀπρεποῦς συμπεριφορᾶς τῆς ἐν λόγῳ κούφης ἀριστοκράτιδος, τὰ σκῆπτρα τῆς καλλονῆς, τῆς ἀξιοπρεποῦς εὐγενείας καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἅμα ὀμιλητικότητος, κατεῖχεν ἡ σύζυγος τοῦ οἰκοδεσπότη, Αἰκατερίνη Τρικουπῆ, ἐκ τῆς μεγάλης φαναριωτικῆς οἰκογενείας τῶν Μαυροκορδάτων καταγομένη.

Τὸ σύνθημα τῆς ζωηρότητος εἰς τὴν χορευτικὴν ἐσπερίδα ἔδωκεν ὁ εἰς ἀνώτερα κατόπιν δικαστικά ἀξιώματα ἀνεληθὼν Νικόλαος Φλογαίτης, ὅστις ἤρχισε νὰ παίξῃ περιπαθῶς βιολίον, πρὸς ἄμετρον εὐχαρίστησιν τῶν προσκεκλημένων. Ἀλλὰ τὸ πεπαλαιωμένον βιολίον, εἰς στιγμὴν ὑπερτάτου ἐνθουσιασμοῦ τοῦ φιλομούσου νέου, ὡς ἀποτέλεσμα εἶχε νὰ θραυσθῇ μετὰ πατάγου μία ἐκ τῶν χορδῶν αὐτοῦ, ἥτις τοσοῦτον ἰσχυρῶς ἐκτύπησεν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τὸν νέον Φλογαίτην, ὥστε μικροῦ δεῖν καθίστα αὐτὸν ἑτερόφθαλμον. Ὅποια ὁμῶς ἀπελπίσια κατέλαθε τοὺς κεκλημένους, εὐκολον εἶναι νὰ ἐννοήσῃ τις, διότι οὗτε βιολίον ἕτερον ὑπῆρχεν ἐν Αἰγίνῃ, οὔτε τὸ ὑπάρχον ἠδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῇ, μὴ ὑπαρχουσῶν χορδῶν ἐν Αἰγίνῃ πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς θραυσθείσης.

Τῇ ἐλλείψει ὁμοῦ ἄλλου βιολίου ἀντικατέστησεν ἐκ τοῦ προχείρου μία κιθάρα, τὸν δὲ Φλογαίτην κομφευσόμενος νεανίας, ὁ Σπ. Σκούφος, ὅστις ἔπαιζεν αὐτὴν τραγουδῶν τὸ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν χρῆσει ἁσματίον :

« Ἡ ὥρα ἦλθεν, ἔχε ὑγίαν,
Μὲ θρηνοῖαν,
ἀναχωρῶ.

Ἐχε ὑγίαν, φεθῶ, πηγαῖον,
Τὸ πεπρωμένον

Ἀκολουθῶ». κ.τ.λ.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiakó Apothetirio Dimósias Isthmou
Restrictions apply.

Ἡ κιθάρα μετεβιάζετο ἀπὸ χεῖρὸς εἰς χεῖρα καὶ τέλος παρέλαθεν αὐτὴν ὁ Κ. Κοκκινάκης ὅστις ἐτραγούδησεν ἐνθουσιωδῶς διάφορα πατριωτικὰ ᾠσματα, ὡς τὸ

«Ὡ λυγερόν καὶ κοφτερόν σπαθί μου».

Ἄλλ' ὁ χορὸς ἰδίως, ὅστις ὑπερέβαλε πάντας τοὺς μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δοθέντας ἐν Ἑλλάδι κατὰ τε τὴν χλιδὴν καὶ τὴν πολυτέλειαν, ἦτο ὁ δοθεὶς ἐπίσης ἐν Αἰγίνῃ, πρὸς τιμὴν τοῦ Γάλλου Στρατάρχου Μαιζῶνος, ὅστις, προκειμένου ν' ἀναχωρήσῃ ἐξ Ἑλλάδος, ἦλθεν εἰς Αἰγιναν ὅπως ἀποχαιρετήσῃ τὸν Κυβερνήτην. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ οἰκία, ἔνθα κατῴκει ὁ Καποδίστριας, ἐθεωρήθη ἀκατάλληλος, προσεφέρθη ὁ Ἀλέξανδρος Κοντόσταυλος, ὅπως δοθῆ ὁ χορὸς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ἥτις ἦτο ἡ μεγαλοπρεπεστέρα πασῶν τῶν ἄλλων, πρὸς δὲ καὶ ἡ ἐπίπλωσις αὐτῆς τελείως εὐρωπαϊκὴ. Ὁ χορὸς ὁ δοθεὶς παρὰ τῷ Α. Κοντοσταύλῳ εἶχε καὶ τοῦτο τὸ καινοφανές, ὅτι δηλ. ἐστάλησαν ἐπὶ τὸ ἐπισημότερον καὶ ἔντυποι προσκλήσεις, κατὰ τὰς ἐν Εὐρώπῃ κρατούσας συνθησίας, ἦσαν δὲ τὰ ἔντυπα ταῦτα προσκλητήρια τὰ πρῶτα, ὧν ἐγίνετο χρῆσις ἐν Ἑλλάδι.

Κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Καποδιστρίου, ὅστις ἔφερε τὴν Μεγάλην ταινίαν τοῦ Γαλλικοῦ Μεγαλοσταύρου, προηγούντο αὐτοῦ, ὡς τιμητικὴ ἀκολουθία, οἱ Γραμματεῖς τῆς Ἐπικρατείας, ὁ Κεντρικὸς ταμίας, ὁ ὑπασιπότης καὶ οἱ ἰδιαιτέροι αὐτοῦ Γραμματεῖς. Πλησιάζας δὲ ὁ Καποδίστριας τὸν Στρατάρχην Μαιζῶνα ἠὲχαρίστησεν αὐτὸν θερμῶς διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος λαμπράς του ὑπηρεσίας καὶ ἐδώρησεν αὐτῷ ἐπιδεικτικῶς, καὶ ὑπὸ τὰς ἐνθέρμους ἐπιδοκιμασίας πάντων τῶν παρευρισκομένων, πολῦτιμον σπάθην, τῆς ἐποχῆς Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἐγχειρίσας ἅμα τῷ Στρατάρχῃ καὶ κολακευτικώτατον ἔγγραφον, ἐξαίρον τὰς πρὸς τὴν Ἑλλάδα μεγάλας αὐτοῦ ὑπηρεσίας.

Τὰ βήματα τῶν χορευτῶν ἐρρυθμίζοντο ὑπὸ τοὺς ἀρμονικοὺς ἤχους ἀγγλικοῦ κλειδοκυμβάλου, παρετάθη δὲ ὁ χορὸς ἐν εὐθυμίᾳ πέραν τοῦ μεσονυκτίου.

Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ κοσμικὴ κίνησις ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τοῦ Κυβερνήτου Καποδίστρια.

ΙΩΑΝ. ΠΗΛΙΚΑΣ

ΞΕΝΗΤΕΙΑ

ΞΕΝΟΣ ὁ τόπος κ' ὁ καιρὸς κ' οἱ ἄνθρωποι ὅλοι ξένοι!
μέσ' στῆ μεγάλη μοναξιά μάταια ζητῶ ἕναν φίλο,
μὰ ἐκεῖ ποῦ παραδέρομαι στῆ νύχτα τῆ θλιμμένη,
ἀκούω γλυκὸ τὸ γαύγισμα τοῦ σπιτικοῦ μου σούλου.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΞΥΩΗΝ

ΑΓΙΑΣΜΟΣ

Ἐπαπᾶ Φώτης, ὁ παπᾶς τῆς ἐνορίας, ἕνας Ἠπειρώτης λεβεντόπαπας, γεννημένος γιά ἀντάρτης, ὅπως καὶ τὸ ἀπέδειξε κατὰ τοὺς ἐνδόξους πολέμους μας, κατὰ τοὺς ὁποίους ἔλαβε γενναῖον μέρος, κληθεῖς διὰ τὴν κάμη ἀγιασμόν, μίαν καλὴν πρωτομηνιάν, ἐμβῆκε μὲ μίαν ἀξιοπρεπῆ ὑπόκλισιν, σουφρώνων τὰ βαθουλά μάτια του μὲ τὰ δασωμένα φρύδια, ἐχαιρέτισε τοὺς νοικοκυραίους, ἐκαλοκύτταξε μὲ τὸ ὄξυ καὶ πονηρὸν βλέμμα του τὴν νεοπαντρὴν καὶ νοστιμούλαν οἰκοδέσποιαν, ἐκράτησε μὲ εὐδιάθετον καλωσύνην μέσα εἰς τὸ μαλλιαρὸ χέρι του τὸ ἄσπρο καὶ παχουλὸ χεράκι τῆς τακτικῆς του ἐνοριτίσσης, εἰπὼν ἕνα σοβαρὸν «ἔχε τὴν εὐχὴν μου» ὅταν ἤσθάνθη εἰς τὸ μαλλιαρὸ του χέρι τὰ δροσερὰ χεῖλη, ἔπειτα ἔβγαλεν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ βράσο του τὰ ἱερά σκεύη — τὸν σταυρὸν, τὴν ἀγιαστούραν, τὸ εὐαγγέλιον, τυλιγμένα εἰς τὸ πετραχῆλι — τὰ ἀπέθεσεν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ καναπέ, ἐκάθησε πλαῖντων μὲ εὐχαρίστησιν κουρασμένου ποῦ ἀναπαύεται, ἔβγαλε τὸ μεγάλο πολύχρωμο μαντῆλι του, ἐσκοῦπισε μίαν σταγόνα ποῦ ἐκρέμετο ἀπὸ τὴν ξεπαγιασμένην μύτην του καὶ εἶπε μὲ ὕφος αὐστηρὸν, διπλῶνων τακτικὰ τὸ μαντῆλι:

— Λοιπὸν, οἰκτρὰ ἀποτυχία τοῦ Βενιζέλου!

Ἐσεβασμὸς τῶν παρεστώτων πρὸς τὸν ἱερέα ὡς τὴν ἐλύθη ἀπὸ τὰ πόδια τὸν ἱερέα. Ἡ νοικοκυρὰ, ἡμεροθέρων πολιτικῆν συζήτησιν, ἔφυγε

— «Ἐχε τὴν εὐχὴν μου...»

πρός τὸ μαγειρείο ὁ νοικοκύρης ἐξαπλώθη ἀνέτως στὴν καρέκλα του, ἐπρόσφερε στὸν παπᾶ Φώτην τσιγάρο, σπρίτο, ἀναψε καὶ αὐτὸς τὸ δικό του, ἀνεκλίθη στὴν καρέκλα καὶ ἀπήντησε :

Ἐπρόσφερε στὸν παπᾶ τσιγάρο . . .

— Μά . . . καθὼς φαίνεται τοῦλάχιστον . . .

— Τί νὰ φανῆ, ἀδερφέ; Δὲν εἶδατε τὴν νόταν τῶν Δυνάμεων; Εἶναι σαφεστάτη. Λέγει ρητῶς — καταλαμβάνετε; — ὅτι « ἡ Ἑλλάς ὀφείλει νὰ σεβασθῆ τὰς ἀποφάσεις τῶν Δυνάμεων ὡς πρὸς τὴν βόρειον Ἡπειρον ». Ὡς πρὸς τὰς νήσους δὲ — καταλαμβάνετε; — μᾶς ἐπιβάλλει νὰ μὴ τὰς ὀχυρώσωμεν.

Καὶ ἔμεινε κυττάζων ἀτενῶς, μὲ τὰ σουφρωμένα μάτια του, τὸν νοικοκύρη, ὅστις ἐτίναξε τὴν στάκτην τοῦ τσιγάρου του, χωρὶς νὰ εὐρίσκη ἀντίρρησην.

— Περὶ δωδεκανήσων οὐδὲ λόγος! ἐξηκολούθησεν ἐντονώτερον. Καὶ πάλιν ἐκάρφωσε τὸ αὐστηρὸν βλέμμα του εἰς τὰ μάτια τοῦ συνομιλητοῦ του, ἀναμένων ἀπάντησιν.

— Λοιπὸν δὲν μοῦ λέτε, παρακαλῶ — καταλαμβάνετε; — σεῖς ποῦ ἀναμυγνύεσθε εἰς τὴν πολιτικὴν, διότι ἡμεῖς οἱ κληρικοὶ ἀσχολούμεθα μόνον εἰς τὰ τοῦ κύκλου μας . . .

— Δηλαδή, μᾶλλον τὸ ἀντίθετον συμβαίνει, νομίζω.

— Μὰ βεβαίως, καθὼ πατριῶται καὶ ἡμεῖς, Ἕλληνες καὶ ἡμεῖς γνήσιοι . . .

— Γνησιώτατοι.

— Ὄφειλομεν ὅλοι βεβαίως — καταλαμβάνετε; — νὰ ἐνδιαφερῶμεθα περὶ τῶν πραγμάτων τῆς πατρίδος μας. Δὲν ἔχω δίκαιον;

— Ὅρθότατα.

— Λοιπὸν, δὲν μοῦ λέτε — διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν συζήτησίν μας — τί ἐκερδίσαμεν, παρακαλῶ, ἐκ τῆς περιφήμου διπλωματίας μας; Οὐδέν. Καὶ ἔχι μόνον οὐδέν κερδίσαμεν, ἀλλὰ — καταλαμβάνετε; — καὶ ἐχάσαμεν ἀκόμη δλόκληρον τὴν Θράκην, τὴν μισὴν σχεδὸν Μακεδονίαν καὶ τὴν μισὴν Ἡπειρον, χώρας τούτέστι, τὰς ὁποίας ὁ γενναῖος ἡμῶν στρατὸς κατέκτησε διὰ τοῦ ἔξους του, διὰ τοῦ αἱματός του, καὶ δὲν ἐπετρέπετο, ἔχι! διαμαρτυρούμεθα! δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὸν Βενιζέλον νὰ ὑποκύψῃ, εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν Δυνάμεων.

Καὶ ἤθελε νὰ τον κατασπαράξῃ . . .

Ἡ βροντερὰ φωνή του ἔπαυσε, καὶ ὡς νὰ εἶχε πέσει κεραυνὸς εἰς τὸ θωματίον, βαθεῖα σιωπὴ ἐπεκράτησε κάμποσα δευτερόλεπτα, κατὰ τὰ ὁποῖα ὁ παπᾶς, ὠργισμένος, ἔξαλλος ἀπὸ πατριωτικὴν ἐξέγερσιν, μὲ τὸ καλυμαῦχι γερμένον πρὸς τὰ ὀπίσω, μὲ τῆς φρυδάρες του ἀνωρθωμένες, μισσηκωμένους ἐπάνω, ἐκύτταζε τὸν νοικοκύρην, ὡς νὰ ἦτον αὐτὸς ὁ αἷτιος τῆς ἐθνικῆς ἀποτυχίας καὶ ἤθελε νὰ τὸν κατασπαράξῃ.

Ἐπειτα ξανακάθισεν, ἴσαξε τὸ καλυμαῦχι του καὶ ἐξηκολούθησε:

— Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς — καταλαμβάνετε; — ὁ γενναῖος ἑλληνικὸς στρατὸς ἔπρεπε νὰ εὕρισκετο σήμερον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Καὶ ὁμῶς ὁ κύριος Βενιζέλος...

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἡ νοικοκυρὰ ἐπανῆλθε καὶ ἀνήγγειλεν ὅτι ὅλα ἦσαν ἔτοιμα διὰ τὸν ἁγιασμόν.

Ὁ παπᾶ Φώτης εἶδε τὴν νοικοκυρὰν, καὶ χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴν ἐπίθεσιν του κατὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ, ἐσηκώθη, ἐπῆρε μηχανικῶς ἀπὸ τὸ πλάϊ του τὸ τυλιγμένο πετραχῆλι, ἐπέρασε μὲ τὸν νοικοκύρην εἰς τὸ διπλανὸν θωματίον, ἐστάθη ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὸ τραπέζι τὸ στρωμένο μὲ ἄσπρο τραπεζομάνδηλο καὶ ἐφωδιασμένο μὲ μίαν λεκάνην μὲ νερὸ, μὲ ἓνα κερὶ καὶ μὲ τὸ θυμιατό, καὶ ἐξηκολούθησε, βγάζων ἀφηρημένος ἕνα-ἕνα τὰ ἱερά σκευῆ:

— ... Ὁ κύριος Βενιζέλος δὲν ἐφρόντισε νὰ μᾶς δοθῇ οὔτε ἡ Θράκη. » Καὶ ἐφόρεσε τὸ πετραχῆλι του.

— ... Ὁφείλει, ἂν ἦτον ὄντως μέγας διπλωμάτης...

Καὶ ἀναψε τὸ κερὶ.

— ... Νὰ ἐπέμενε!.. νὰ μὴ ὑπεχώρει!.. νὰ ἔλεγεν εἰς τὰς Δυνάμεις...

Καὶ ἀφοῦ ἔκαμε τὸν σταυρόν του, ἤρχισε γρήγορα μὲ τὸν ἴδιον θυμωμένον τόνον: «εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ καὶ ἑσῶν ἑς μὴν».

Καὶ στραφεὶς πάλιν πρὸς τὸν νοικοκύρην ἐξηκολούθησε:

— ... νὰ ἔλεγεν: ὄχι! ὁ στρατὸς ἡμῶν ἐνίκησε! δὲν ἐννοεῖ νὰ ἐγκαταλείψῃ οὔτε σπιθαμὴν ἐκ τοῦ κατακτηθέντος ἐδάφους...

... νὰ ἔλεγε στὰς Δυνάμεις.

Καὶ ἐνθυμηθεὶς τὸν ἁγιασμόν εἶπε διακόπτων: «Βασιλεῦ οὐράνιε, παράκλητε, τὸ πνεῦμα τ'ῆς ἁθείας, ὁ πανταχοῦ ῥὼν καὶ τ' πάντ' ῥὼν...»

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istitou
Restrictions apply.

Κ' ἐφόρεσε τὸ πετραχῆλι.

Και ἐστράφη πάλιν πρὸς τοὺς οἰκοδεσπότας οσίων ὀργίλως ἐπὶ τὸ ῥητορικώτερον τὸν σταυρὸν στὸ χέρι του :

Καὶ ἐνθυμηθεὶς τὸν ἁγιασμόν

— ... Ἄν θέλετε νὰ τὸν ἐξαναγκάσετε, θὰ εὐρεθῆτε πρὸ ἀνωτέρας βίας. Ὅριστε, δοκιμάσατε ἂν σὰς βαστᾷ! Αὐτὰ ὄφειλε νὰ πῆ εἰς τὰς Δυνάμεις ὁ κύριος Βενιζέλος.

Καὶ ἐκτύπησε τὸν σταυρὸν ἐπάνω στὸ τραπέζι.

Καὶ ἀφοῦ ἔμεινεν ὀλίγας στιγμὰς κυττάζων αὐστηρῶς, σύνοφρυς, τὸν νοικοκύρη καὶ τὴν νοικοκυράν, στεκομένους εὐλαδῶς μὲ σταυρωμένα χέρια, ἐστράφη πάλιν πρὸς τὴν λεκάνην, ἐδύθις μέσα εἰς τὸ νερὸν τὸν σταυρὸν καὶ εἶπε μὲ ἔρρινον τώρα φωνήν :

« Καὶ ἁγίασον τὸ ὕδωρ τοῦτο τῇ σῇ Δυνάμει καὶ ἐπιφοιτήσῃ τοῦ Ἁγίου Σου Πνεύματος. Ἀμή η ἡ ν . . . »

(Ἀθῆναι, Μάρτιος τοῦ 1914)

Ε ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ

Ε Γ Ω

Φῶς κι' ἂν τὴ καρδιά μου ἢ πίκρα ἰσοκρίνει,
τὴν ψυχὴ δὲ μπορεῖ νὰ σκοτεινιάσῃ.

Ἄρθροβόλᾳ στὸ φῶς ἐκεῖ μιὰ πλάση
εὐγενική, π' οὔτ' ἄνθρωποι οὔτε χρονοὶ

μπορεῖ νὰ τὴν ρημάξουν. Ἐκεῖ μόνη
ἢ σκέψη μου πλανιέται μέσ' σὲ δάση
καὶ κάμπους γνοιαστικὰ νὰ βοτανιάσῃ
κάθε ζωῆς φαρμάκι, κάθε ἀφιόνι

πάθους. Κι' ὦ θάμμα! κεῖ ὅλοι μου οἱ πόνοι
κ' οἱ θλίψεις κ' οἱ καῦμοί μου, ποτισμένα
στῆς λήθης τὰ νερά, βγάνουν γὰ μένα

ἄνθια χαρᾶς, κ' ἢ πίκρα μου ἀηδόνι
μέσ' σὲ κλαριά φωληάζει φουντωμένα
καὶ κελαιδᾶ τὰ βάσανα σὰν ξένα.

ΙΩ. ΖΕΡΒΟΣ

“ΚΗΔΕΙΑ,, ΚΑΙ “ΚΗΔΕΥΩ,,

γέννησις και ὁ θάνατος εἶνε δύο ὄψεις τοῦ αὐτοῦ πράγματος, δηλαδή τῆς ζωῆς.

Τὸ ἀξίωμα αὐτὸ μᾶς φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἀπαράδεκτον ὡς περιέχον φανεράν ἀτοπίαν.

Πῶς εἶνε δυνατόν ὁ θάνατος, ὅστις εἶνε ἡ ἄρνησις τῆς ζωῆς, νὰ ἐκλαμβάνεται ὡς μία τῶν ὄψεων αὐτῆς; Μήπως δὲν βλέπομεν κατὰ πάσαν στιγμὴν τὸ φαινόμενον τῆς γεννήσεως και τοῦ θανάτου παντὸς ἐνοργάνου ὄντος, τοῦ φυτικῆς ἢ τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, φαινόμενον σταθερὸν και ἀναλλοίωτον, βεβαιοῦν τὴν ἀρχὴν και τὸ τέλος τῆς ζωῆς του;

Τοῦτο εἶνε ἀληθές, ὅσον ἀφορᾷ τὰ πεπερασμένα ὄντα· ἀλλὰ δὲν ἐπιτεταί ὅτι ἡ ἐπ’ αὐτῶν βασιζομένη ἀλήθεια εἶνε ἀπόλυτος. Διότι, ἐὰν ἀνατρέξωμεν ἐκ τῶν μερικῶν φαινομένων εἰς τὰ γενικώτερα και βαθύτερον παρατηροῦντες σκεφθῶμεν ἐπ’ αὐτῶν, εὐρίσκομεν ὅτι οὔτε ἡ γέννησις ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴν, οὔτε ὁ θάνατος τὸ τέλος τῆς ζωῆς.

Πράγματι, εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι ἡ ζωϊκὴ ἐνέργεια ὑπάρχει πρὸ τῆς γεννήσεως, ἣτις μάλιστα ἄνευ ἐκείνης τυγχάνει ἀδύνατος, οὐδὲ διακόπτεται τὸ παράπαν ὑπὸ τοῦ θανάτου ἐνὸς ζῶντος ὄργανισμοῦ, ἀφοῦ ἀντ’ αὐτοῦ ἕνεκα ἀκριβῶς τοῦ ἐπελθόντος θανάτου ἀναφαίνονται μυριάδες ἄλλων ζωϊκῶν μορφῶν. Ὁ θάνατος οὕτω ἐλέγχεται ὅτι εἶνε ἀπλὴ μεταμόρφωσις τῆς ζωῆς, ἣτις ἐξακολουθεῖ ἐνδελεχής, ἀδιατάρακτος, και ἀκράματος μὴ ἐχουσα οὔτε ἀρχὴν οὔτε τέλος. Ἐπομένως ὀφείλομεν νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἄνευ τῆς ζωῆς ἡ γέννησις και ὁ θάνατος οὔτε ὑπάρχουν, οὔτε εἶνε κἀν νοητά. Ὁρθῶς ἄρα ἔχει τὸ ἀξίωμα: ὅτι τὰ δύο ταῦτα ἀποτελοῦν δύο σταθμούς, δύο μορφάς, ἢ δύο ὄψεις τῆς ζωῆς, ἣτις ἀνελλίσσεται διαρκῶς και μὲ αὐτὰ κυκλοφορεῖ, ὅπως κυκλοφορεῖ και τὸ νόμισμα μὲ τὰς δύο του ὄψεις.

Ἐπειδὴ ὁμως ἡ ζωὴ τῶν πεπερασμένων ὄντων ἔχει ἀρχὴν και τέλος, κατ’ ἀνάγκην ἡ ἀντίθεσις γεννήσεως και θανάτου κυριαρχεῖ εἰς τὴν πρόσκαιρον ὑπαρξίν τοῦ ἀνθρώπου, και θέτει ἐπ’ αὐτῆς τὴν ἀνεξίτηλον σφραγίδα τῆς. Δι’ αὐτὸ ὁ βίος ἡμῶν συνυφαίνεται

μέ ἀντιθέσεις εἰς ὄλας τὰς ἐκδηλώσεις του, μέ τήν ἡδονήν καί τόν πόνον, μέ τήν χαράν καί τήν λύπην.

Ἄλλά τά δύο ταῦτα θεμελιώδη συναισθήματα ἀπορρέουν ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς. Τό αὐτό δέ αἷτιον, ἐνῶ δύναται συγχρόνως νά παραγάγῃ τήν λύπην εἰς ἕν ἄτομον καί τήν χαράν εἰς ἄλλα, πολ- λάκις παράγει ἀμφότερα διαδοχικῶς εἰς τό αὐτό πρόσωπον. Καί σχεδόν πάντοτε, ἀμα παύει τό ἕν, ἐμφανίζεται ἀμέσως τό ἀντίθετον.

Ἐκ τοιούτων ἀντιθέσεων προβάλλει εἰς τό μέσον ἡ *εἰρωνεία* μέ τό πικρόν τῆς μειδίαμα, ὁτέ μέν φανερά εἰς ὄλους, ὁτέ δέ μετῆφισμένη καί φέρουσα προσωπίδα ἀλλ' εὐκόλως ἀποκαλυπτο- μένη εἰς τοὺς γνωρίζοντας ὅτι ἀδύνατον νά λείψῃ ἡ *εἰρωνεία* εἰς πᾶσαν ἐμφάνισιν σύγχρονον ἢ διαδοχικήν τῶν ἀντιθέσεων' διότι ὑπεισέρχεται εἰς πάντα συνδυασμόν των καί εἶνε τόσον ἀπαραί- τητος, ὅσον ὁ στήμων εἰς τό ὕψασμα, ὅταν ἐφαίνεται.

II

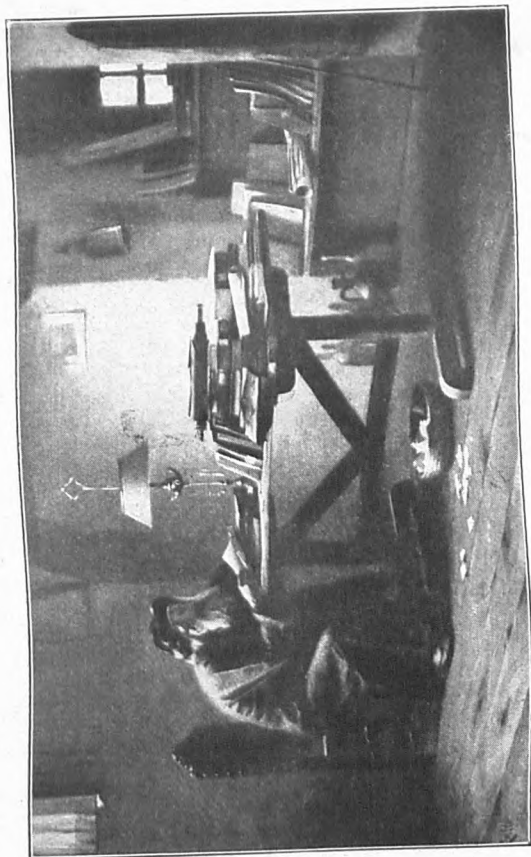
Τήν βεδαίωσιν τῆς ἀληθείας τῶν ἀνωτέρω δυνάμεθα νά εὐρωμεν ἐξετάζοντες τί συμβαίνει ἐν τῇ *κηδεῖα*. Ἡ *κηδεῖα* κοινωνικῶς μέν εἶνε ἡ πρώτη ἐμφανῆς θρᾶσις τοῦ θανάτου, πλήρης ἀντιθέσεων καί *εἰρωνείας*' λεκτικῶς δέ παρέχει ἡμῖν τήν ἀπόδειξιν ὅτι ὁ ἐλ- ληνικός λαός ἐν τῇ δημιουργίᾳ τῆς λέξεως ταύτης συνήνωσε τὰς ἀντιθέσεις πρὸς παραγωγὴν ὑπάτης *εἰρωνείας*. Ἄς ἴδωμεν πρῶτον τί συμβαίνει, ὅταν ἐκφρωμεν τοὺς νεκροὺς μας ἐπὶ ἐναφασμόν.

Τήν *κηδεῖαν* ἐξακολουθοῦν νά συνοδεύουν ἔκπαλαι καί στερεο- τύπως ἀφ' ἑνός ἢ λύπη καί τὰ δάκρυα καί ὁ κοπετός τῶν πράγ- ματι πενθούντων διὰ τήν ἀπώλειαν προσφιλοῦς συγγενοῦς ἢ φίλου, ἀφ' ἑτέρου ἢ μόλις συγκαταουμένη χαρὰ τῶν ἐνδομύχως ψαλλόν- των τό γλυκὺ ἄσμα: «ὁ γάρ θάνατός σου ζωὴ μου». Οἱ ὁμότεχοι τοῦ νεκροῦ λέγουν: «ἕνας ὀλιγώτερος», καί ἀνακουφίζονται' οἱ δέ νέοι, ὁσάκις ὁ θάνατος δὲν σπεύδει συμφώνως πρὸς τήν ἐπιθυ- μίαν των, ν' ἀραιώνῃ ταχύτερον τὰς τάξεις τῶν προπορευομένων, ἀναφωνοῦν μέ ἀνυπομονησίαν: «τόπον εἰς τοὺς νέους».

Ἄντα δέ οἱ συνοδεύοντες τήν ἐκφορὰν, καί εἶνε οἱ πλεῖστοι, δὲν ἐνδιαφέρονται οὔτε διὰ τὸν νεκρόν οὔτε διὰ τὸ κενόν τό ἐκ τοῦ θανάτου κοινωνικῶς πηγάζον, ἢ παρουσία των ἔχει ὡς μόνην ἀληθῆ δικαιολογίαν τόν πόθον νά τιμῆσουν οὐχί τόν νεκρόν ἀλλὰ τοὺς ἄγοντάς τὸ πένθος, εἰλικρινῆς ἢ μὴ, ἀδιάφορον.

Καί ὀνομάζομεν τοῦτο κοινωνικόν καθήκον. Ἄλλὰ ὑπὸ τό κα- θήκον αὐτό κρύπτεται, ὡς εἰκός, ποικιλία ὑποῦλων σκέψεων, ἐκά- στης σκέψεως κινουμένης ἀπὸ ἰδιαιτέρον ἐλατήριον. Ἡ *κολακεία*, ἢ ἐπίδειξις συμπαιθείας, ὁ πόθος καλῶν σχέσεων, καί ἐν γένει τό πολὺμορφον καί πολυώνυμον συμφέρον εἶνε τὰ κινούντα τὸν βρα- δὺν βηματισμόν τῶν παρακολουθούντων καί δίδοντα εἰς τὴν ὑπό- κρισίν των τό ἀρμόζον ἦθος σοβαρότητος καί μελαγχολίας.

Ἄλλοτε ἠκούοντο εἰς τὰς *κηδεῖας* καί τραγουδιστά μοιρολόγια, ἐπιηκολούθει δέ ὁ εὐθυμος ἐπιλόγος τῆς *μακαρίας*, ὡς μονόπρακτος

Νεοελληνική Τέχνη. — Ο ΡΑΒΒΙΝΟΣ. — (Έργον Θ. Παλλάη)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

κωμωδία μετ' ἀκρόασιν τραγωδίας. Ἄλλ' αὐτὰ ἐγκατέλειψαν πλέον ὀριστικῶς τὰς μεγαλοπόλεις· διότι ὁ πολυμιγῆς θόρυβος τῶν πόλεων δὲν συμβιδιάζεται μετ' αὐτὰ ἐλεγεία καὶ τοιοῦτους κώμους.

Τὰ ἄγρια ὁμως ξεφωνητὰ ἀπὸ τῶν παραθύρων τῆς οἰκίας κατὰ τὴν ἐκφορὰν ἐλαττοῦνται ὁσημέραι, ἐνῶ οἱ ἐπικηθῆσει λόγοι ἀπὸ τοῦ ἄμβροτος ἢ ἀπὸ τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου αὐξάνουν καὶ πληθύνουν.

Τὰ κατὰ συνθήκην ψεύδη, μετὰ τὰ ὁποῖα ζυμώνεται κατ' ἀνάγκην ἡ καθημερινὴ ζωὴ μας, ὅπως ὁ ἐπιούσιος ἄρτος μετὰ τὸ ἄλας, εἰσ-ἐπήβησαν καὶ εἰς τοὺς ἐπικηθῆσει λόγους, καὶ ὁσάκις λαμβάνονται εἰς μεγάλας δόσεις, τοὺς κáμνουν ὑπὲρ τὸ δέον ἄλμυρούς.

Θέλομεν καὶ καλὰ ν' ἀποχαιρετῶμεν τοὺς ἀπερχομένους ἀπὸ τὸν ψεύτικον κόσμον μετὰ τὰ χονδροειδέστερα ψεύτικα λόγια. Καὶ ψευδομέθεα ἀντικρύζοντες ἔχι πλέον τοὺς ζῶντας, πρᾶγμα ποῦ εἶνε τόσο συνήθες ὅσον καὶ ἀναπόδραστον, ἀλλὰ τοὺς νεκρούς. Ψευδομέθεα δηλαδὴ κατὰ πρόσωπον πρὸς αὐτὸν τὸν θάνατον.

Τότε παραβαίνομεν καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ρητόν: «χειλὴ ἱερέως οὐ ψεύδονται». Διότι ὁσάκις ἐγκωμιάζομεν διὰ χειλέων ἱεροκήρυκος ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας τοὺς πονηροτάτους τῶν κηθευομένων ἐπὶ διαπράξει ἀρετῶν καὶ ἀγαθοεργῶν ἀνυπάρκτων, αἱ πονηραὶ αὐτῶν καὶ φαῦλαι ψυχαὶ ἀρπαγῆσαι ἤδη ἅμα τῇ τελευταίᾳ πνοῇ καὶ ὀδηγηθῆσαι κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον, ἀκούουν ἀπὸ τὰ βῆθη τοῦ Ταρτάρου, πρὸς μείζονα βέβαια τιμωρίαν των, τὰ ἐπ' Ἐκκλησίας πομπῶδη ἐγκώμιά των, καὶ παραβάλλουσαι ἐκεῖνα πρὸς τὰ πραγματικὰ τῆς κολάσεώς των θειὰ βλέπουν ὀλοφάνερα, ποῖα χωρίζει ἄβυσσος τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ψεῦδος, καὶ πόσον πικρὰν εἰρωνείαν ἀποτελεῖ ἡ συμπάραταξις αὐτῆ δύο ταυτοχρόνων εἰκότων τόσο ἀντιθέτων.

Τὴν ἀντίθεσιν αὐτὴν ἀντιλαμβάνονται καὶ ὅσοι ἐκ τῶν ἀκρατῶν ἐγνώρισαν καλὰ τὸν μακαρίτην καὶ τὰ ἔργα του, ὅτε κατ' ἀνάγκην ἢ μὲν ψυχῇ των περιλούεται ἀπὸ τὸ αἶσθημα τῆς εἰρωνείας, ποῦ ὁμοιάζει πολὺ μετὰ λούσιμον χλιαροῦ νεροῦ, τὰ δὲ χεῖλη των διαστέλλονται εἰς πικρὸν μείδισμα. Πολλᾶκις αὐτὸς ὁ ἱεροκήρυξ, ἐν πληρῇ γνώσει τῆς ἀντιθέσεως διατελῶν, ὑπερεντείνει μετὰ κίνδυνον διαρρήξεως τὰ ἐγκώμια, χάριν κολακείας πρὸς τοὺς κηθεύοντας. Καὶ ἐπειδὴ παρασύρεται ἀπὸ τὴν κεκτημένην ταχύτητα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ ψεύδους, τοῦ καταρρέοντος ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ ἄμβροτος, μένει μόνος ἀμειδῆς μεταξὺ τῶν μειδιῶντων.

III

Ἄλλως τε ἦτο πεπρωμένον ἡ εἰρωνεία νὰ ἦνε ἀχώριστος ἀπὸ τὴν κηθεῖαν καὶ σύμφυτος μετ' αὐτὴν. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔτσι ἀντελήφθη τὸ πρᾶγμα, ὅταν ἐπλασε τὰς λέξεις *κηθεῖα καὶ κηδεῖα*.

Ἐν τῇ δημιουργίᾳ τῶν λέξεων τῆς γλώσσης του δὲν ἀρκεῖται αὐτὸς εἰς τὰ ἡχητικὰ μόνον σύμβολα τὰ ὅπως τυχαῖα πρὸς παράστασιν μιᾶς ἐννοίας, ὡς συμβαίνει εἰς τὰς πλείστας τῶν γλωσσῶν, ἀλλὰ εἰς τὰς ἐκείνην ἐκείνην πνεῦμα φιλοσο-

φικόν. Καί τό πνεῦμα αὐτό εἶνε γνήσιον προῖόν τῆς λαϊκῆς τοῦ ψυχολογίας. Διότι εἰς τήν αὐτήν λέξιν προσκολλᾷ καί δευτέραν ἔννοιαν καί σημασίαν. Συνδυάζει ὁμως ἀμφοτέρας κατά τρόπον προδίδοντα βαθεῖαν ψυχολογικὴν παρατήρησιν.

Γνωστόν ὅτι, ὅσον βαθύτερα ψυχολογοῦμεν, τόσον βεβαίωτερον συναντῶμεν εἰς τήν ἐσχатиάν τῶν ψυχολογικῶν μας ἀνασκαφῶν τήν λανθάνουσαν εἰρωνείαν. Αὐτὴ αἰφνιδίως τότε καί ἀπροόπτως ἀναθρόσκει, ὅπως εἰς τὰ χεῖλη διορυττομένου ἀρτεσιανοῦ φρέατος ἀναπηδᾷ ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς τό λανθάνον ἐκεῖ ὕδωρ.

Τῶν λέξεων κηδεῖα καί κηδεύω πρώτη σημασία εἶνε: *τέλειος γάμου, συμπεθεριάζω* ἢ ἐξ αὐτῶν παράγωγος *κηδεσιτία* σημαίνει ἄχρι σήμερον καί παρ' ἡμῖν τήν συγγένειαν ἐξ ἐπιγαμίας. Δευτέρα σημασία προστεθεῖσα κατόπιν, εἶνε ἡ ἐκφορά τοῦ νεκροῦ πρὸς ἐνταφιασμόν' καί αὕτη κατέσχευσε μέχρις ἡμῶν καί διατελεῖ οὐσα μόνῃ σήμερον ἐν χρήσει.

Ὁμολογητέον ὅτι ἀνομοιότερα καί μᾶλλον ἀντιθέτα σημαίνοντα δὲν ἦτο δυνατόν νά ἐνωθῶσιν ἐν τῇ αὐτῇ λέξει. Ὅπως αἱ δύο ὄψεις τοῦ νομίσματος, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος πρότερον, ὅπως ἡ γέννησις καί ὁ θάνατος, οὕτω καί ἐδῶ αἱ δύο ὄψεις τῆς αὐτῆς λέξεως παριστάνουν γάμον ἐκ τῆς μιᾶς, θάνατον ἐκ τῆς ἐτέρας. Οἱ κακοπανδρευμένοι θ' ἀντελήφθησαν βεβαίως πρῶτοι τήν παράδοξον αὐτήν ἐνωσιν δύο ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτων ἐννοιῶν ἐν τῇ λέξει, καί πρῶτοι θά ἠσθάνθησαν ἐμπράκτως πόσον γρήγορα ἡ γλυκυτέρα μέλιτος ἡδονή τοῦ νεονύμφου μεταβάλλεται εἰς πικρίαν καί θλίψεις, ὅταν ὁ γάμος τοῦ ἀποδειχθῆ ἀδούρειος ἔπος ἐγκλείων Ἰλιάδα ὀλην κακῶν. Εἰς αὐτοὺς γάμος καί κηδεῖα καταντοῦν δμῶνυμα καί ταυτόσημα, ἀφοῦ ὁ γάμος τῶν εἶνε ἀκριβῶς ἡ κηδεῖα τῶν τρυφερωτέρων αἰσθημάτων καί ὁ τάφος τοῦ πτερυγίζοντος σμήνους τῶν γοητευτικῶν ἐλπίδων, τῶν ἀχωρίστων συντρόφων τοῦ ὕμεναίου. Πόσας ἐλπίδας παίρνει ἄδικα στόν λαίμον του ὁ ὕμεναιος.

Ὁ ἀρχαιότερος τῶν κακοπανδρευμένων, ὁ ὑπὸ τῆς ἐπικῆς καί τραγικῆς ποιήσεως ἀπαθανατισθεῖς, ἦτο ὁ Πάρις. Ἐρωτεύθη, ἀπήγαγε καί συνεζεύχθη τήν ὠραιότεραν γυναῖκα τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων τῆς Ἑλλάδος' ἄλλ' ὁ γάμος τοῦ αὐτῶν μὲν καί τοῦ οἰκείου ὄλους ἐξηφάνισε διὰ πυρός, σιδήρου καί ἀνδραποδισμοῦ, τήν δὲ πατρίδα του κατέσκαψεν ἐκ θεμελίων, καί εἰς τήν πολιάν κεφαλὴν τοῦ πατρός του, εὐδαίμονος ἀνακτος τῶν Τρῳῶν, ἐπεσῶρευσε τόσας συμφοράς, ὅσας δὲν ὑπέστη κανεὶς θνητός.

Μεταξὺ τῶν θρυληθέντων διὰ μεγάλα δυστυχήματα οἴκων τοῦ Ἄργου καί τῶν Θηβῶν, τῶν Αἰακιδῶν καί τῶν Λαβδακιδῶν, τῶν δύο πλουσιωτάτων μεταλλείων τῆς ἀρχαίας τραγηδίας, ἡ παροιμία ὡς πλουσιώτερον μεταλλεῖον ἔκρινε τὸν οἶκον τοῦ Πριάμου καί ὠνόμασε *Ποιαμικὰς τύχας*, τήν ἐσχάτην κακοδαιμονίαν, εἰς τήν ὅποιαν δύνата νά καταπέσῃ ὁ εὐτυχῆς θνητός μετὰ πολυῦ-
 Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

τόν Πάριν αινώλεκτρον. "Όλα τὰ θεινὰ καὶ ὄλαι αἱ δυναταὶ συμφοραὶ προήλθον ἐκ τοῦ γάμου του μετὰ τῆς ὄραιας Ἐλένης. Ὑπάρχει κάποια πρόνοια εἰς τὸ πεπρωμένον, λέγει ὁ Αἰσχύλος, συμπτώσεων φιλοσοφικῶς τὴν ἀντίθεσιν τῶν δύο ἐννοιῶν. Καὶ προσθέτει ὅτι καὶ τὸ ὄνομα, δηλαδὴ ἡ λέξις, δὲν εἶνε ἔργον τύχης. Ὑπάρχουν ὀνόματα κρύπτοντα μέσα των τὸ πεπρωμένον: des noms prédestinés, ὅπως θὰ ἔλεγον σήμερον οἱ Γάλλοι. Παράδειγμα ἔστω ἡ Ἐλένη. Τὸ ριζικὸν τῆς τὴν κάμνει νὰ γίνεταί Ἐλένας, Ἐλαδρός, καὶ ἐλεπίοις, νὰ καταστρέψῃ δηλαδὴ καὶ πλοῖα καὶ ἄνδρας καὶ πόλεις.

Ἡ μετὰ τόσης σοβαρότητος ἐξενεχθεῖσα γνώμη, ὅτι ὑπάρχει ἐκ προνοίας πεπρωμένον τι εἰς μερικά ὀνόματα, καὶ ἡ παράταξις τῶν ἄνω τριῶν ἐπιθέτων πρὸς ἀπόδειξιν, ὅτι ριζικῶς τὸ ὄνομα Ἐλένη προσηλαίνει καταστροφάς, ἀποκλείει πᾶσαν ἰδέαν λογοπαιγνίου, ἣν ἀτόπως ἠθέλησαν τινὲς ν' ἀποδώσουν εἰς τὸν μέγαν τραγικόν.

Ὁ Αἰσχύλος δὲν παίζει ἐδῶ ἀλλ' ἐμβαθύνει εἰς τὴν ψυχὴν τῆς λέξεως καὶ φιλοσοφεῖ ἐπὶ τῆς ιδέας τοῦ πεπρωμένου. Ἀπόδειξις δὲ ἀκαταμάχητος εἶνε ὅτι ὀλίγον κατωτέρω συλλαμβάνει ἄλλην λέξιν τὸ κῆδος (ἔξ οὗ κηδεύω καὶ κηδεῖα) καὶ τὸ ἀποκαλεῖ ὀρθόνομον, διότι ἀκριβέστατα προκειμένου περὶ τοῦ γάμου τοῦ Πάριδος, ἀποδίδει ἡ λέξις καὶ τὰς δύο σημασίας τῆς, γάμον δηλαδὴ καὶ θλίψει, καὶ τὰς ἀποδίδει συγχρόνως, ὡς μίαν ἄρμονίαν κλαυσιγέλωτος, ὡς τὴν ὑπάτην εἰρωνείαν, ποῦ ἀποκαλύπτουν αἱ ἀντιθέσεις καὶ τὸ πεπρωμένον.

Ὁ Ἑλληνικὸς λοιπὸν λαὸς οὐχὶ τυχαίως ἀλλὰ μὲ φιλοσοφικὸν πνεῦμα καὶ κατόπιν πολλῶν ψυχολογικῶν ἐντυπώσεων ἐβάπτισεν τὰς λέξεις κῆδος κηδεῖον καὶ κηδεῖα μὲ δύο σημανόμενα τόσον ἀντίθετα ἀλλὰ καὶ τόσον συχνὰ ἠνωμένα καὶ συμβαδίζοντα.

(Ἐν Κων/πόλει Μάιος 1914)

ΓΕΩΡΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Ἡ γερμανικὴ μουσικὴ ἐν Ἀθήναις

[Πῶς τὴν αἰσθάνονται καὶ τὴν ἀκροῶνται οἱ Ἀθηναῖοι.]

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.—

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothefirio Dimosias Istos
Restrictions apply.

ΣΤΗΝ ΠΑΓΙΔΑ

ΣΚΗΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ

[Πρωτοπαίχθηκε εἰς τὸ Θέατρον τοῦ Συντάγματος, τὴν Δευτέρα, 14 Ὀκτωβρίου 1913, εἰς τὴν εὐεργετικὴν τῆς Δοσ Φλώρας Βορδώνη, ἀπὸ τὸν θίασον τοῦ κ. Ν. Πλέσσα.]

ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ἩΘΟΠΟΙΟΙ :

ΕΛΛΗ, κορίτσι οἰκογενείας, 18 χρονῶν	ΦΩΡΑ ΒΟΡΔΩΝΗ
ΝΟΤΗΣ, πλούσιος νέος	Ν. ΜΗΛΙΑΔΗΣ
ΖΟΣΟΣ, φίλος του	Α. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
ΣΩΤΗΡΗΣ, πληρέτης τοῦ Νότη	ΕΥ. ΛΑΜΠΡΟΥ

Ἡ Σκηνὴ σύγχρονος εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὴν γκαρσονιέρα τοῦ Νότη.

[Δωμάτιον, εἶδος γραφείου-σαλονιού, πλουσίως καὶ καλαισθητῶς ἐπιπλωμένον. Ἐνα τραπέζι, ἕνα διβάνι καὶ μία φωτογραφικὴ μηχανή, στημένῃ ἐπὶ τρίποδα ἐκεῖ-κάπου. Θύρα εἰς τὸ βάθος καὶ δεξιὰ παραθύρον. Ὅταν ἀνοίγῃ ἡ αὐλαία, ὁ Νότης, μόνος, καταγίνεται νὰ βῆ πλάκες εἰς τὴν φωτογραφικὴν μηχανήν καὶ, μετὰ διάφορας δοκιμῆς, νὰ τὴν τοποθετῇ εἰς μέρος ποῦ πρέπει, γιὰ νὰ φωτογραφῇ τὸ διβάνι.]

Σωτήρης, εἰσέρχεται κρατῶν ἕνα μακρὸν σωλήνα ἀπὸ καουτσούκ, τυλιγμένο : — Ὅριστε, κύριε.

Νότης : — Ἄ, μουφερές ; . . . Γιὰ, νὰ ἰδῶ. (Παίρνει καὶ ξετυλίγει τὸν σωλήνα :) Καλὸ εἶνε. Καὶ μοῦ φαίνεται ποῦ φτάνει ἴσα-ἴσα . . .

Σωτήρης : — Εἶνε τριάμισον μέτρα, κύριε. Τρία καὶ σαραπέντε. Μακρύτερο δὲν εἶχε.

Νότης : — Θὰ τὰ βολέψουμε . . . Γιὰ, βοήθησέ με ἰδῶ . . . Τὸ ἀγλάδι πρέπει νὰ φθάσῃ ὡς τὸ διβάνι. (Σιωπηλοὶ καὶ οἱ δύο ἐνώνουν τὸ μακρὸν καουτσούκ μετὰ τὸ ἄλλο, τὸ μικρότερον, ποῦ εἶχε ἡ μηχανή, καὶ σχηματίζοντες εἰς ἕνα σωλήνα τεσσάρων σχεδὸν μέτρων, μετὰ τὸ ἀγλάδι, διὰ τοῦ ὁποίου δουλεύει ἡ μηχανή, τὸν φέρουν ὡς τὸ διβάνι. Ἀκούεται τὸ κρουδοῦνι τῆς θύρας :) Ἄς τα καὶ ἰδέξ ποιός εἶνε. Σοῦ εἶπα, ἂν εἶνε κανένας ξένος, δὲν δέχομαι σήμερα.

(Ὁ Σωτήρης βγαίνει καὶ κἀνοῖξῃ. Ὁ Νότης μόνος, προσπαθεῖ τῶρα

Authorizaed licensed use limited to: 172.24.0.5.

νά τοποθετήσῃ τὸ ἀχλάδι ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ διβάνι. Σὲ λίγο ὁ Σωτήρης ἐπιστρέφει.)

Σωτήρης: — Ὁ κύριος Ζοζός, κύριε.

Νότης: — Δὲν πειράζει· αὐτὸς ἄς ἔλθῃ.

(Ὁ Σωτήρης φεύγει καὶ ἀμέσως εἰσέρχεται ὁ Ζοζός.)

Ζοζός: — Καλημέρα, Νότη.

Νότης: — Καλῶς τὸ Ζοζό. (Ἐξακολουθεῖ τὴν ἐργασία του.)

Ζοζός: — Μπᾶ; τί κάνεις ἐκεῖ;

Νότης: — Ἄ, τίποτα. Στήνω μιὰ μικρὴ παγίδα.

Ζοζός: — Παγίδα; Καὶ γιὰ τί εἶδους ζωντανό;

Νότης: — Γιὰ μιὰ χαριτωμένη ζαρκαδίτσα.

Ζοζός: — Ἐ, νὰ ἰδοῦμε θὰ πιαστῇ;

Νότης: — Ἄν ἔλθῃ; σίγουρα. Μὰ νὰ ἰδοῦμε θὰ ἔλθῃ;...

Ζοζός: — Τελοσπάντων, εἶσαι τρομερός. Μὰ τί θὰ κάμης πάλι;..

Ἄ, κατάλαβα! Θέλεις νὰ πατήσῃς τὸ ἀχλάδι τῆς μηχανῆς, τὴν ὥρα ποῦ πρέπει... Κανένα ἐστατιανὲ κρυφὸ καὶ λιγάκι σκανδαλιάρικο, ἔ;

Νότης: — Ἔτσι φαίνεται. Δὲν μοῦ κάνεις ὅμως τὴ χάρι νὰ καθήσῃς ἐδῶ - δᾶ, μιὰ στιγμὴ; Θέλω κάτι νὰ δοκιμάσω. Ἐλα, νὰ ζῆς! Ἐδῶ! (Τὸν βάζει καὶ κάθεται εἰς τὸ διβάνι. Ἐπειτα πηγαίνει εἰς τὴν μηχανή, κουνουλώνεται μὲ τὸ μαῦρο πανί καὶ κτυπάει.) Λαμπρά!.. Λιγάκι θέλει νὰ πλησιασῇ... Ὅχι ἐσύ, μὴν κουνηθῆς ἐσύ. Τὴ μηχανή θὰ τραβήξω. (Τραβᾷ ὀλίγον τὴ μηχανή.) Ἄ, ἔτσι! ἔτελειώσα!.. (Ἀφίνει τὴ μηχανή καὶ γροῖζει εἰς τὸ Ζοζό:) Σ' εὐχαριστῶ πολὺ. Καὶ τώρα, σὲ παρακαλῶ νὰ τοῦ δίνῃς.

Ζοζός, ἐκπληκτικῶς: — Ἐ;! μὲ διώχνεις; Εἶνε λοιπὸν τόσο σοβαρὸ;... (Σηκώνεται.) Τόσο μυστικὸ;...

Νότης: — Ἄ, ναί! αὐτὴ τὴ φορά δὲν περιμένω καμμιά κοκκοτίτσα. Εἶνε κορίτσι, φίλε μου, κορίτσι οἰκογενεῖας. Ἐρωσ!

Ζοζός: — Ἐσύ;! ἐρωτευμένος ἐσύ!;

Νότης: — Δὲν σοῦ εἶπα, ἀνόητε, πῶς εἶμαι ἐρωτευμένος ἐγώ. Ἐρωτευμένη εἶνε μόνο ἡ μικρούλα ποῦ θᾶλλῃ.

Ζοζός: — Ἄ! καὶ σὺ θὰ ἐπωφεληθῆς!

Νότης: — Ἄν τὰ φέρῃ ὁ Διάβολος δεξιζ'...

Ζοζός: — Μὰ καλὰ· εἶνε ἀνάγκη νὰ φύγω; Ποῦ νὰ πάω; Αὐτὴ τὴν ὥρα, ἔβρεις, τὴν περνῶ πάντα ἐδῶ...

Νότης: — Τί νὰ σοῦ κάμω; Σήμερα δὲ θὰ μπορέσῃς...

Ζοζός, φουρκισμένος: — Καῖμένε καὶ σὺ! Τί φίλος εἶσαι; Πᾶς καὶ δίνεις ραντεβὸ τῆς ὥρας τῆς δικῆς μου! Ὅχι, δὲ φύγω! Ἐπιτέλους ἡ γκαρσονιέρα σου ἔχει πέντε δωμάτια. Χώνουμαι κεῖ πέρα, εἰς τὸ ἀκρινό, καὶ ἡσυχά - ἡσυχά περιμένω τὸ ἀποτέλεσμα.

Νότης: — Σιγά! Μὴ θέλῃς νὰ σὲ βάλω καὶ εἰς τὸ διπλανό;... Ὅχι, δὲ γίνεται! Ζοζάκο μου, θὰ φύγῃς!.. Ἐλα, πλησιάζει καὶ ἡ μεγάλῃ ὥρα. (Κτυπάει τὸ ρολόι του.) Νά, μόλις ἕνα τέταρτο μένει... δώδεκα λεπτά... Ἀρχίσε ἡ ἀγωνία τοῦ «θᾶλλῃ ἢ δὲ θᾶλλῃ». Αὐτὸν μὲ κάμει μονάχος μου... Μπορεῖ

νά σέ βρίσω... Καί φαντάσου νά περάσῃ ἡ ὥρα καί νά μὴν ἔλθῃ!.. Μπορεῖ καί νά σέ δεῖρω!..

Ζοζός, γελῶν : — "Α! ὁ καλός φίλος σέ τέτοιες ὥρες φαίνεται! "Υστερ' ἀπὸ αὐτὰ ποῦ μοῦ εἶπες, δὲν τὸ κουνῶ!.. "Ἐδῶ θὰ κάτσω, (κάθεται στὸ διάνι:) νά σοῦ κρατήσω συντροφιά, γιὰ νά περάσῃ ἡ ὥρα τῆς ἀγωνίας χωρὶς νά τὴν καταλάβῃς. Κι' ἂν δὲν ἔλθῃ, τί; Μισὴ ντροπὴ δική σου, καί μισὴ δικὴ τῆς. (Βγάνει τσιγάρο.)

Νότης : — "Ὅριστε! καλοκάθησε!.. "Ανάβει καί τσιγάρο!.. "Α, μὰ εἶσαι ἀνυπόφορος!.. Μήπως θέλεις νά σοῦ κάμω καί τσοκολάτα;

Ζοζός : — Μὰ ἐννοεῖται! (Χτυπᾷ τὸ κουδοῦνι.) "Αν ὄχι τσοκολάτα, τουλάχιστον ἓνα μαῦρο καφέ. (Εἰσέρχεται ὁ Σωτήρης:) Σωτήρη μου, παιδί μου, θέλω ἓνα καφέ. Γρήγορα ὁμοῦ, γιατί... βιάζομαι! (Ὁ Σωτήρης, ἐν ἀμηχανίᾳ, κοιτάζει τὸν Νότην.)

Νότης, μὲ σιγαμιῶν ἐγκαταρήσεως : — Καλά. Κάμε, Σωτήρη, ἓνα καφέ. (Ὁ Σωτήρης φεύγει. Στὸ Ζοζό:) Καλά, κάθησε! Μὰ σοῦ δρικόζομαι, κακόμοιρε, πῶς ἂν δὲν ἔλθῃ, ἂν μὲ γελᾷσῃ καί σήμερα, θὰ ξεθυμᾶνω μὲ σένα! (Κάθεται σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἀντίκρου τον.)

Ζοζός, ζωνοῦ : — "Α! τότε ἐξάπαντος πρέπει νά μοῦ πῆς ποιὰ εἶνε! "Αμα μοῦ τὴν πῆς, θὰ καταλάβω ἐγὼ ἂν εἶνε γιὰ νάλλθῃ ἢ ὄχι, καί... θὰ πάρω τὰ μέτρα μου... "Ἐλα λοιπόν!.. Μοῦκρυψες ἐσὺ ποτὲ τίποτα; Εἶνε μυστικό σου ποῦ νά μὴν τὸ ξέρω;...

Νότης : — Δὲ σὲ εἶχα γιὰ τόσο κουτό, καὶ μὲνε Ζοζό... Νὰ μ' ἐρωτᾷς ἀκόμα ποιὰ εἶνε ὕστερ' ἀπ' ὅσα σοῦ εἶπα!.. "Ἡλίθιε!..

Ζοζός, στέκεται λίγο σὲ ἀπορία, καί ἄξαφνα : — Μπρέ! "Ἡ "Ἐλλη!;

Νότης : — Δὲν ξέρω... (Τὸν κοιτάζει ἐμφαντικῶς.)

Ζοζός : — Κατὰφερες, ἀλήθεια, νά σοῦ δώσῃ ραντεβού ἢ "Ἐλλη!; Νά ἔλθῃ ἔστὴ γκαρσο...; "Α, μὰ εἶσαι φοβερός!.. "Ἐτο γρήγορα!;.. Μὰ πόσος καιρὸς εἶνε ποῦ ἄρχισες νά τὴν κυνηγᾷς;... Καί πότε πρόφτασες ἐσὺ νά προχωρήσῃς τόσο; Τῆς τρεῖς ἡμέρες ποῦ ἔλειψα εἰς τὴν Σῆρο;

Νότης : — "Αψε-σβύσε, φίλε μου! Πῆρε φωτιά μὲ τὸν πρῶτο λόγο... Καί τί ἀνακάλυφα, νομίζεις; "Ὅτι ἦταν ἐρωτευμένη μαζί μου πρὸ ἑξῆ μηνῶν... ἀπὸ τῆ βραδυὰ ἐκεῖνη ποῦ ἦταν εἰς τὴν «Νέα Σκηνή», εἰς ἰσόγειο θεωρεῖο, — θυμᾶσαι; μαζί εἴμαστε, — καί τὴν τρώγαμε μὲ τὰ μάτια ἀπὸ τὰ διπλανά καθίσματα τῆς πλατείας!

Ζοζός : — Ναι, ναι!.. θυμᾶμαι!.. "Αχ, τί λαίμος!.. τί μάτια!.. (Εἰσέρχεται ὁ Σωτήρης καί διακόπτουν τὴν ὁμιλίαν τους, ὡς νάρθῃ τὸν καφέ καί νά φύγῃ.)

Νότης : — Τὴν τρέλλαναν, λέει, ἡ ματιές μου ἀπὸ κείνη τὴ βραδυὰ...

Ζοζός : — Καί ποῦ νᾶξερε τὸ κακόμοιρο, τί ἐκρυδαν αὐτὲς ἡ ματιές!..

Νότης : — Λοιπόν, τώρα ποῦ ξέρεις ποιὰ εἶνε, τί λές; Θάρθῃ ἢ δὲ θάρθῃ;

Ζοζός : — Χυ! πρόβλημα φίλε μου!.. "Ἐνα κορίτσι ἀπὸ τόσο

ΕΡΩΣ ΚΛΕΦΤΑΚΟΣ
(Ἔργον τοῦ Λ. Πεισῦ)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istos
Restrictions apply.

καλή οικογένεια... με ἀνατροφή... Πάλι, ἂν σὰγαπᾷ τόσο τρελλά,
καὶ προπάντων, ἂν νομίζῃ πῶς τὴν ἀγαπᾷς καὶ σύ... γιὰ νὰ τὴν
πάρῃς; Ξέρω κ' ἐγώ;

Νότης: — Δὲν τὴν ἀγαπᾷ βέβαια. Ὅμως μοῦ ἀρέσει τόσο πολὺ,
ποῦ ἂν εἶχε, καὶμὲνε Ζοζό, κ' ἑκατὸ χιλιάδες προίκα, θὰ τὴν
ἐπαιρνα.

Ζοζός: — Εἶνε ἡ δεκάτη φορά ποῦ μοῦ τὸ λές.

Νότης: — Μὰ φαντάσου... σαράντα χιλιάδες τῆς δίνουν. Ἴσα-
ἴσα δηλαδὴ ποῦ θὰ πλήρωνα τὰ χρέη μου. Κ' ἐπειτα;

Ζοζός: — Δὲ βαρύνεσαι τώρα; Γάμοι εἶνε αὐτοί;... Κῦταξε
μόνο νὰ τὴ χαρῆς λίγο καιρό, κ' ἀφοῦ τὴ βαρεθῆς... τότε τῆς
κάνω κόρτε ἐγώ.

Νότης: — Ἄ, θάργῃσης!.. Αὐτὴ μᾶρέσει πολὺ.

Ζοζός: — Ἄς εἶνε... εἶπα... γιατί, ξέρεις, πάντα ταποφορία
σου φορᾷ ἐγώ... Ἄλλὰ τί νὰ σοῦ πῶ ὅμως! Ἐκεῖνο τὸ λαίμακο.
ἤθελα νὰ τὸν ἐβλεπα καὶ λίγο πῶ γυμνό. Ὅχι πολὺ... ὡς ἐδῶ.
(Δείχνει μὲ τὸ χέρι του εἰς τὸ στήθος του.)

Νότης, ποιηρᾶ: — Ἐννοια σου καὶ μπορεῖ νὰ ἰδῆς καὶ πῶ κάτω.
Μὴν ξεχνᾷς πῶς ἐκεῖ ποῦ κάθεσαι, χάμω, δίπλα εἰς τὸ πόδι σου, εἶνε
τὸ ἀχλάδι τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς.

Ζοζός: — Μὰ θὰ θυμηθῆς νὰ τὸ πατήσης εἰς τὴν καλλίτερη στιγμή;

Νότης: — Νά, ἡ ὄρα, νὰ τὰ χάσω!.. Ἄ, ἔννοια σου, καὶ μιὰ
πλάκα ποῦ κάτι λέει, πάντα χρειάζεται!

Ζοζός: — Τὸ ξέρεις ὅμως πῶς αὐτὸ μοιάζει λιγάκι μ' ἐκδιασμό;

Νότης: — Ἄ, φίλε μου! μόνο εἰς τὸν ἔρωτα συγχωροῦνται ὅλες
ἡ ἀτιμίαι!

Ζοζός: — Ἐ, κ' αὐτὸ μιὰ ἠθικὴ ἀρχή. (Ἀκούεται τὸ κουδοῦνι:)

Ἄ, νά! λές νᾶν' αὐτῇ;

**Νότης, ὁρμᾷ εἰς τὸ παράθυρο, βλέπει μιὰ στιγμή καὶ ξαναγυρίζει μὲ
φρούρα:** — Φύγε! φύγε!.. αὐτὴ εἶνε!.. Ἐλα γρήγορα, τσακίσου!
(Τὸν σηκώνει καὶ τὸν σπρώχνει νὰ φύγῃ.)

Ζοζός: — Καλὰ ντέ!.. Φεύγω! μὴν κάνῃς ἔτσι!.. Στάσου νὰ
πάρω καὶ τὸν καφέ μου!.. Δὲν τὸν ἤπια ἀκόμη!.. (Παίρνει τὸ
φλυτζάνι του καὶ ἐνῶ βγαίνει, σπρωχόμενος πάντα ἀπὸ τὸ Νότη:)
Σιγά! θὰ μοῦ τὸν χύσης!.. Νά, εἶδες; μὲ τὴν κουβέντα πέρασε εἰς
ὄρα τῆς ἀγωνίας χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃς!.. Πάλι ἐγώ! (Φεύγει.)

Νότης, ἀπὸ τὴν θύραν: — Κρύψου!.. ναί, ναί, χώσου ἐκεῖ εἰς τὸ
ἀκρινό!.. Καὶ μὴν ξεμυτίσης, κακόμοιρε, ἂν δὲ σὲ φωνάξω! (Στέ-
κεται λίγο εἰς τὴν θύρα, καὶ βλέπει εἰς τὸ διάδρομο τὴν Ἐλλη, ὁρμᾷ, τὴν
πιάνει ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν μπάζει μέσα.)

**Ἐλλη, διατάζει, τρέμει, ἀπὸ τὸ φόβο της, μόλις μπορεῖ νὰ μι-
λήσῃ:** — Ἄχ, κύριε Νότη!.. Μὴν εἶνε δῶ κανένας;.. φοβοῦμαι!..

Νότης: — Ἐλλη μου, χρυσὴ μου, σ' εὐχαριστῶ... Ἄ, τί εὐτυ-
χῆς ποῦ εἶμαι!.. Μὰ ὄχι! μὴ φοβάσαι! δὲν εἶνε κανεὶς!.. (Κλεί-
νει τὴν θύρα καὶ προσπαθεῖ νὰ γκαλιόσῃ τὴν Ἐλλη καὶ νὰ τὴν φιλήσῃ.)

Digitized by Google

"Ελλη, ἀμυνομένη: — "Όχι, ὄχι!.. συχάστε!.. Καί σὰς παρακαλῶ, ἄς τελειώνουμε γρήγορα, νὰ φεύγω. Φοβᾶμαι!.. Δὲν μπορῶ. Μ' ἔχει πιάσει ἕνα ἀλλοιωτικὸ πρᾶμμα! (Τὸν σπρώχνει καὶ ἀπομακρύνεται.)

Νότης: — Μὰ καλὰ!.. οὔτ' ἕνα φιλί;.. Πρώτη φορά εἶνε;

"Ελλη: — "Α, ὄχι! 'Εδῶ μέσα δὲ θέλω... Τίποτα, τίποτα!.. 'Ηλθα μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μοῦ κάμειτε τὴ φωτογραφία μου. 'Εμπρός!..

Νότης: — Μὰ...

"Ελλη: — Τίποτε!...

'Αφοῦ δὲν σὰς ἄρρεσε καμμιὰ ἀπ' ὅσες ἔχω, κ' ἐπιμένετε νὰ μοῦ βγάλετε μιὰ, καλλιτεχνική, ὅπως τὴν θέλετε σεῖς, καὶ μὲ παρακαλέσατε τόσο... τί νὰ κάμω; ἤλθα γιὰ νὰ σὰς εὐχαριστήσω. Προχθὲς δὲ μπόρεσα, γιατί σὰς εἶπα... Σήμερα τὰ κατάφερα. 'Ελάτε ὅμως, γρήγορα!.. Ποῦ θὰ καθήσω; ('Αφίνει κάπου μιὰ θήκη, ποῦ κρατεῖ, μὲ νότιες.)

Νότης, τὴν πλησιάζει: — Μὰ σταθῆτε! μὴ βιάζεσθε!.. Βγάλτε τὸ καπέλο σας... (Κάνει νὰ τῆς τὸ βγάλῃ.)

"Ελλη, τὸν ἐμποδίζει: — Σταθῆτε, τὸ βιάζω ἐγώ.

Νότης, τὰχα μὲ παράπονο: — Μὰ, "Ελλη; Τί εἶνε αὐτὰ;... Δὲ μάγαπᾷς λοιπόν;

"Ελλη: — 'Εδῶ-μέσα, ὄχι! "Όπου ἀλλοῦ θέλετε... ἐτὸν περίπατο, ἐτὸ θέατρο, ἐτὸ χορὸ, ἐτὸ σπιτί μας, ἐτὸ μπαλκόνι, ἐτὸν κήπο, ἐτὸ ἀντρέ... μὰ ἐδῶ-μέσα ὄχι!.. Λοιπόν, τὴ φωτογραφία καὶ νὰ φεύγω.

Νότης: — "Α, μὰ σὺ δὲν εἶσαι ἢ "Ελλη ποῦ ξέρω!

"Ελλη: — Θὰ ξαναγίνω μόλις φύγω!

Νότης: — "Α, θὰ τὰ χαλάσωμε!

"Ελλη: — Γιατί; Γιατί σὰς ἀγαπῶ τόσο πολὺ, ὥστε νὰ τὰψη-φῆσω ὅλα καὶ ἀλλθω;.. 'Αχάριστε!..

Νότης, τρυφερά: — "Α, χρυσή μου, ὄχι! 'Αστειεύθηκα. Τὸ ξέρω καὶ τὸ βλέπω πόσο μάγαπᾷς. Μὰ κ' ἐγὼ σὲ λατρύω!.. (Προσπαθεῖ νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ;) Συλλογίσου ὅμως... Νὰ σὲ βλέπω τόσο κοντὰ μου... νὰ εἶμαστε οἱ δυὸ μας, ὀλομόναχοι... καὶ νὰ μὴ μάφινῃς νὰ σοῦ δώσω οὔτε ἕνα φιλ... ('Εκείνη μισοστέκειται, καὶ ὀμιλεῖ, σκύβει ἔξωφρα νὰ τὴν φιλήσῃ.)

"Ελλη, τοῦ ξεφεύγει: — Μὰ ὄχι! σοῦ εἶπα ὄχι! (Πλησιάζει ἐπὶ διβάνι.)

Νότης, ἀπογοητευμένος: — Καλὰ λοιπόν δὲν

θά ἐπιμείνω... Ἄφου δὲν θέλῃς ἐδῶ-μέσα; (*Πηλοιάζει τὴ μηχανὴ καὶ κάνει πῶς τὴν ἐτοιμάζει*;) Μὰ τί εἶνε, ἐπιτέλους, ἐδῶ-μέσα; Τὸ σπίτι μου! Δηλαδή τὸ σπίτι ἑνός δυστυχισμένου ἀνθρώπου ποῦ σὲ λατρεύει καὶ ποῦ καὶ σὺ λές πῶς τὸν ἀγαπᾷς. Ἐπομένως τὸ σπίτι σου!.. Ἄς τάψισωμε ὅμως... θέλω νὰ σεβασθῶ τὴν ιδιοτροπία σου, καὶ ἄς ὑποφέρω... ὡς τὸ βράδυ ποῦ θὰ ἔλθω εἰς τὸ σπίτι σου... Ἐκεῖ, ποιὸς ξέρει;.. τὴ στιγμὴ ποῦ θὰ μὲ προπέμπῃς νὰ φύγω, εἰς τὸ μισοσκότεινο ἀντρέ... ἐνῶ ἡ Μαργαρά θὰ εἶνε γυρισμένη γιὰ νὰνοίξῃ τὴν πόρτα... Ἄς εἶνε! Τὴ δουλειά μας τώρα! (*Μὲ προσποιητὴ σοβαρότητα, ἀπὸ μακρόν*.) Δεσποινίς, λάβετε τὴν καλωσύνη νὰ βγάλετε τὸ καπελλάκι σας... (*Ἡ Ἑλλὴ τὸ βγάξει*;) Ἔτοι... Καὶ τὴ ζακέττα σας... (*Ἡ Ἑλλὴ τὴ βγάξει*.) Ἄ, λαμπρά! Αὐτὸ τὸ πουκαμισάκι εἶνε ἀνοικτὸ ὅσο χρειάζεται. (*Σιγὰνὰ τὴν πλησιάζει πάλι μὲ ἀφέλεια*.)

Ἑλλή: — Τὸ φόρεσα κρυφὰ ἀπὸ τὴ μαμμά, καὶ τὸ σκέπασα μὲ τὴ ζακέττα καὶ μὲ τὸ μπουᾶ. Ἄφου μοῦ εἶπατε, πῶς θέλετε νὰ ἔχετε φωτογραφία μὲ λαϊμό!

Νότης: — Τ' ὁμολογῶ. Περισσότερο ἀπ' ὅλα σας τὰ ὠραία μοῦ ἀρέσει ὁ ὠραῖος σας λαϊμός... Βγάλτε ὅμως καὶ τὸ μπουαδάκι... δὲ χρειάζεται... τὸ μενταλιόν ἀρκεῖ... (*Τῆς βγάξει τὸ μπουᾶ, ἡ Ἑλλή, μὲ κάποια ἐμπιστοσύνη, δὲν ἀπιστοῦνται πλέον*.) Περὶφημα... Καθῆστε τώρα εἰς τὸ διδάνι... ἔτοι... (*Τὴν τοποθετεῖ, τὴν σιάζει, τῆς δίδει σιάσι γιὰ φωτογραφία*;) Μὴν κινηθῆτε!.. (*Ἐπιστρέφει εἰς τὴ μηχανή*.) Νὰ ξέρετε ὅμως, ὅτι αὐτὸ μὲ λυπεῖ κατάκαρδα... Ἄν θέλετε, μὲ προσβάλλει... Ἔτοι, νὰ μὴ μοῦ ἔχετε οὔτε τόση-δὰ ἐμπιστοσύνη;.. Οὔτε γιὰ ἓνα φιλὶ;.. Μὰ εἶνε φοβερό!.. Ποτὲ δὲν τὸ περίμενα! Καὶ εἶχα τόση χαρὰ ποῦ θάρχόσατε!.. — Σταθῆτε, θὰ τραβήξω τώρα! Χαμογελάτε, ἂν μπορῆτε... Καλλίτερα νὰ μὴν ἐρχόσατε!.. Ἐμένα μοῦρχειται νὰ κλάψω... Καλὰ, κ' ἔτοι μελαγχολικὴ, καλὰ εἴσθε!.. (*Θρηνηθεῖ*;) Προσοχή!.. ἓνα!.. δύο!.. τρία!.. (*Προσποιεῖται ὅτι τὴν φωτογραφεῖ*.) Ἐτελείωσε!..

Ἑλλή, σηκώνεται: — Ἄ, μερσί!.. Νὰ πτύχῃς ἀρά γε;

Νότης, τὴν πλησιάζει: — Ἄ, μὴ σηκώνεσθε... Αὐτὸ θὰ τὸ ἴδοῦμε... Μὰ πάντα πρέπει νὰ τραβήξω καὶ μιὰ δευτέρη πλάκα... νὰ εἶμαστε σίγουροι. Καθῆστε, γυρίστε τώρα πρὸς τὰ ἐδῶ... (*Προσπαθεῖ πάλι νὰ τὴν τοποθετήσῃ*.) Ἐξαφνα, μ' ἐρωτικὴ παραφορά:) Ἄ, τί ὠραία ποῦ εἶσαι ἔτοι!.. Ἑλλή μου! ἓνα φιλὶ! Σοῦ τὸ ζητῶ γιὰ χάρι!.. λυπήσου με! Τίποτ' ἄλλο ἀπὸ ἓνα φιλὶ!.. Ὅχι ὅμως διὰ τῆς βίας!.. Ἄ, ἐννοῶ νὰ θέλῃς καὶ σὺ!.. Ναί;

Ἑλλή, συγκινημένη, μαλακωμένη κάπως καὶ ἀπὸ πόνον: — Μοῦ ὑπόσχεσθε ὅτι θὰ εἶνε μόνον ἓνα;

Νότης: — Ναί, ἀλλὰ στὸ στόμα. (*Τὴν ἀγκαλιάζει, ὀρθος καθὼς εἶνε καθιστὴ, καὶ τὴν φιλεῖ εἰς τὸ στόμα μὲ παραφορά*.) Ἑλλή μου! λατρεῖά μου! (*Συγχρόνως πατεῖ μὲ τρόπον τὸ ἀγκάδι τῆς μηχανῆς, ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ διδάνι*.) Ἄλλο ἓνα!..

Ἑλλή: — Φιλὴ μάλιστα κ' ἐκεῖνη,

ἔπειτα ὁμως τὸν σπρώχνει : — Φθάνει! .. δὲν εἶπαμε μόνον ἓνα ;

Νότης : — Καλὰ ! ἓνα ; ἓνα ! (Τὴν ἀφί-
νει ἀπὸ μέσα του, σατανικῶς :) Καλὰ σ' ἔχω
τώρα. (Δυνατὰ :) Τὸ λόγο μου ἐγὼ τὸν κρα-
τῶ. (Κάθεται ἥσυχά κοντά της.)

Ἐλλη : — Να!, ἀλλὰ... δὲν θὰ μοῦ βγά-
λετε κι' ἄλλη πλάκα;... Ἐλάτε, νὰ μὴν
παραργήσω.

Νότης : — Σταθῆτε πρώτα νὰ ἰδοῦμε ἂν
ἐπέτυχε ἡ πρώτη. Γιατί τότε εἶνε περιττό.
(Κιτυπᾷ τὸ κουδοῦνι.) Ἄφου μάλιστα βιάζε-
σαι τόσο. Ἄς εἶνε ἐγὼ πιά δὲν εἶμαι δυσα-
ρροσθημένος. Τὸ φιλί μου τὸ πῆρα, τὴ φωτο-
γραφία μου θὰ τὴν ἔχω... (Εἰσέρχεται ὁ
Σωτήρης :) Ἄ, νά! (Σηκώνεται, βγάζει ἀπὸ
τὴ μηχανὴ τὴ θήκη μὲ τὴν πλάκα,
καὶ τὴ δίνει τοῦ Σωτήρη.) Νά κά-
μης αὐτὴ τὴν ἐμφάνισι. Μὰ γρή-
γορα! Ἡ δεσποινὴς βιάζεται.

Σωτήρης : — Σὲ δυό λεπτά!...
(Φεύγει.)

Νότης, ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἐλλη καὶ κάθεται κοντά της φρόνιμα : —
Λοιπὸν;.. Ἐμεῖς τώρα μποροῦμε νὰ κουβεντιάσουμε σὰν καλοὶ
φίλοι. Σοῦ πέρασε ὁ μεγάλος φόβος;.. Εἶδες λοιπὸν, ὅτι δὲν εἶνε
καὶ τόσο φοβερὸ αὐτὸ τὸ «ἐδῶ-μέσα»;.. (Τῆς πιάνει τὸ χέρι, τοῦ
τὸ ἀφίνει.)

Ἐλλη : — Ὅταν κάθεστε ἔτσι φρόνιμος... Μὰ κ' ἐγὼ δὲν ξέρω,
γιατί εἰς τὴν ἀρχὴ φοβήθηκα τόσο... Στὸ δρόμο, μὲ εἶχε πιάσει ἓνας
παλμός. Δέκα φορὲς ἕκαμα νὰ γυρίσω πίσω... Εὐτυχῶς ποῦ ἀπέβη
δὲν ἦταν ψυχὴ. Μπόρεσα νὰ μῶδω χωρὶς νὰ μὲ ἰδῆ κανεὶς.

Νότης : — Ἄ, εἰς τὸ δρόμο μας εἶνε πάντα ἡσυχία. Καὶ δὲν ἔχει
οὔτε σπίτια ἀπέναντι, οὔτε μαγαζεῖά... Τὴν ἔχω διαλέξῃ, βλέπετε,
τὴν γκαρσονιέρα μου.

Ἐλλη : — Φαντάζομαι λοιπὸν πόσα κορίτσια θάρχονται νὰ σοῦ
κάνουν βέζιτα!..

Νότης, προσπαθῶν νὰ τὰ μπαλώσῃ : — Ὅχι, δὲν ἤθελα νὰ πῶ
αὐτό. Μοῦ ἄρεσε ἀπλῶς ἡ ἡσυχία... Καὶ σύμπτως, νὰ εἶνε τέ-
τοιο τὸ σπίτι μου, ὥστε νὰ μπορῆ νάλλῃ ἓνα κορίτσι χωρὶς νὰ ἐκ-
τεθῆ. Μοῦ φαίνεται, ὅτι αὐτὴ τὴ μεγάλη χάρι μπορεῖς νὰ μοῦ τὴν
κάνης κάπου-κάπου.

Ἐλλη : — Ἄ, ὄχι! Νὰ τὸ ξέρετε! Εἶνε ἡ πρώτη καὶ τελευταία
φορὰ!.. Μοῦ τὸ θέσατε ζήτημα, καὶ ἦλθα γιὰ νὰ σὰς δεῖξω πῶς
σὰς ἀγαπῶ. Ἀλλὰ δὲν θὰ ξαναέλθω, καὶ σὰς τὸ λέω γιὰ νὰ μὴ,
τυχόν...

Νότης : — Μὰ γιατί! Ἄφου κάθουμαι τόσο φρόνιμος;.. Δυὸ

φορές τὴν ἐβδομάδα πηγαίνεις στὸ Ὁδεῖο. Ἔ, δὲν μπορεῖς νὰ φεύ-
γῃς ἀπὸ τὸ σπίτι μισὴ ὥρα νωρίτερα, καὶ νὰ περναῖς νὰ μοῦ λές
μιὰ καλημέρα; Δυὸ βήματα εἶνε τὸ Ὁδεῖο!

Ἐλλη: — Ὅχι, ὄχι! Αὐτὸ νὰ μὴ τὸ ξαναπῆτε.

Νότης: — Καλά, δὲν τὸ ξαναλέω. (Ἐξαφνα καὶ ζωηρά:) Ἄν
θέλῃς ὁμῶς, βάζουμε ἓνα στοιχηματάκι, ὅτι στὸ ἐξῆς θὰ ἔρχεσαι
τακτικά;

Ἐλλη: — Νομίζετε, ὅτι θὰ μὲ τρελλάνετε σὲ τόσο βαθμὸ; .. Ἡ
μὴν ἔχετε σκοπὸ νὰ μὲ γυρέψετε ἀμέσως, καὶ νὰ ραβωνιασθοῦμε; ..

Νότης: — Καὶ τὰ δυὸ... (Ποηρά:) Εἶνε ὁμῶς καὶ κάτι ἄλλο.

[Ἐπιστρέφει ὁ Σωτήρης μὲ τὴν πλάκα.]

Ἐλλη: — Τί;

Νότης, σηκώνεται: — Τώρα θὰ τὸ ἰδῆς. (Στὸ Σωτήρη, ἐνῶ παίρ-
νει ἀπὸ τὰ χεῖρα του τὴν πλάκα.) Ἔ; ἐπέτυχες;

Σωτήρης: — Περιφνημα! (Φεύγει.)

Νότης, στὸ φῶς τοῦ παραθύρου, βλέπει τὴν πλάκα: — Πρώτης
τάξεως! (Ἀπὸ μέσα του:) Θαυμάσια! ..

Ἐλλη, σηκώνεται εὐθὺς καὶ τὸν πλησιάζει: — Για, γιὰ νὰ τὴν
ἰδῶ κ' ἐγώ! ..

Νότης, τῆς δείχνει τὴν πλάκα στὸ φῶς, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὴν ἀφίσῃ
νὰ τὴν πιάσῃ: — Ἰδέξ! Ἄ, μὴ τὴν πιάνῃς! Βλέπε τὴ μόνο... Εἰδέξ;

Ἐλλη, κατάπληκτη: — Μπᾶ! .. Πῶς αὐτό; .. Βγήκαμε κ' οἱ
δυὸ μαζί, τὴ στιγμὴ ποῦ φιλιούμαστε;

Νότης: — Ἔτσι φαίνεται.

Ἐλλη: — Μὰ εἶνε πολὺ περίεργο! (Κυτιάζει τὴν πλάκα.)

Νότης: — Εἶνε ὁμῶς πολὺ ὠραῖο! Ἰδέξ περιπάθεια! .. ἰδέξ
στάσι! ἰδέξ φιλί! .. Καὶ ὅλος ὁ λαμὸς ἐξω! Σὰν εἰκόνα ζωγράφου
δὲν μοιάζει; .. Καὶ ὅσο, ὅσο νὰ βγῆ στὸ χαρτί, νὰ ἰδῆς τί θὰ εἶνε!
Ἐδῶ ἐσὺ δὲ διακρίνεις λεπτομέρειες.

Ἐλλη: — Μὰ καλὰ! Μαγεμένη εἶνε ἡ μηχανή σας; Ἐμεῖς οἱ
δυὸ εἴμαστε κεῖ, στὸ διδάνι...

Νότης, συμπληρώνει: — Κ' ἐνόναμε τὰ χεῖλη μας ἀγκαλιασμένοι.

Ἐλλη: — Ναί. Ποιὸς ἦρθε καὶ μᾶς φωτογράφησε; .. Μὴν εἶνε
κανένας κρυμμένος ἐδῶ; ..

Νότης: — Ψάξε νὰ ἰδῆς.

**Ἐλλη, μισογελῶντας, εἰς ἀστεία, ψάχνει, ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ τρα-
πέζι, πίσω ἀπὸ τοὺς μπερνεδες, κάτω ἀπὸ τὸ διδάνι ἐκεῖ βλέπει τὸ
ἀχλάδι**: — Μπᾶ! τ' εἶν' αὐτό;! (Τὸ σηκώνει καὶ ἀνακαλύπτει τότε
τὸ καουτσούκ, ποῦ φθάνει ὡς τὴ μηχανή, χωρὶς νὰ φαίνεται:)
Ἄσαα;! Ἐκατάλαθα! .. Ἐκατάλαθα! .. Ἐκατάλαθα! .. (Στέκε-
ται μιὰ στιγμὴ σοβαρῇ καὶ ἐκπληκτῇ, κυτιάζοντας, πότε τὸ καου-
τσούκ, πότε τὴ μηχανή, πότε τὸ Νότην ἔπειτα, μὲ αὐστηρὸ ὕφος:)
Κύριε Νότη! σὰς παρακαλῶ νὰ μοῦ δώσετε ἀμέσως αὐτὴ τὴν πλάκα.

Νότης: — Γιατί;

Ἐλλη: — Για νὰ τὴ σπάσω.

Νότης: — Ἄ, μὰ συγγνώμη! Μοῦ χρεώζεται! (Τρέχει στὸ τρα-

Authorized Texts and Images of the Copyright Office

Ἰ. Λαμβέρογης

πέξι και κλειδώνει τὴν πλάκα ἔς ἓνα συρτάρι :) Γιατί νά μου τὴν σπάσῃς; Ἐγὼ θέλω νά τὴ στείλω... εἰς τὸ μπαμπᾶ σου. Καὶ θά τὴ στείλω! νά τὸ ἰδῆς. Ἐκτός... ἐκτός... ἂν φανῆς μαζί μου πολὺ... μὰ πάρα πολὺ καλὴ! (Φυλάει τὸ κλειδί εἰς τὴν τσέπη του.) Δουπόν: δυὸ φορές τὴν ἔβδομάδα, πηγαίνωντας εἰς τὸ Ὁδεῖο, θά περναῖς ἀπὸ δῶ νά μου λές μιὰ καλημέρα. Σύμφωνοι;

Ἐλλη, ἀπὸ μέσα της μὲ λύσσα: — Ἄτιμε!.. (Στέκεται ἀναποφάσιστη κυττάζει γύρω της, ὡς νά γυροῦν αἰσθητὰ ἀπὸ μέσα της :) Ἄχ, θε μου!.. τί ἔπαθα!..

Νότης, μὲ σαρκασμὸ: — Τί κυττάξεις; Τὸ παράθυρο;.. Ἄ, εἶνε πολὺ ψηλὸ. Τουλάχιστον πέντε μέτρα... Τὴν πόρτα; Φοβᾶσαι μὴν ἔλθῃ κανένας;.. Ἄ! ἤσυχασε! Καὶ μάλιστα θά κλειδῶσω, γὰ νά εἶσαι πιὸ ἡσυχῇ. (Πλησιάζει τὴν πόρτα, κλειδώνει καὶ φυλάει τὸ κλειδί εἰς τὴν τσέπη του:)

Ἐλλη, ἀπὸ μέσα της: — Ἄ, τί τρέλλα!.. Τί ἀνοησία!.. Ἐπεσα εἰς τὴν παγίδα. Μὰ θά βγῶ! (Στὸ Νότη, ἔξαφνα, μὲ παρακλητικὸ ὄψος :) Μὰ γιατί, γιατί κλειδώνετε; φοβάστε μὴ φύγω;.. Ὅχι! ὅχι!.. Μόνο σὰς παρακαλῶ, μὴ, μὴ στείλετε τὴ φωτογραφία εἰς τὸ μπαμπᾶ μου!.. Κ' ἐγὼ θά φανῶ μαζί σας καλὴ, ὅσο θέλετε!.. Λυπηθῆτε με!.. (Δακρύζει :) Νά, εἶμαι ὅλη εἰς τὴ διάθεσί σας... Κι' αὐτὸ δὲ μου δίνει κανένα κόπο, γιατί ξέρετε πόσο σας ἀγαπῶ!.. Ἄν δὲν ἦταν ἡ τρέλλα αὐτὴ τῆς ἀγάπης, θάρχομεν εἰς ποτὲ; Ἐλάτε, (Ὁ Νότης τὴν ἔχει πλησιάζει) ἐκείνη τὸν πιάνει τρυφερὰ καὶ παρακλητικὰ ἀπὸ τὸ χεῖρ:) ἐλάτε... ἄς καθήσωμε εἰς τὸ διάνι, ὅπως πρίν. Εἶμαι δική σας... φιληστε με ὅσο θέλετε!

Νότης: — Ἄ, κατεργάρα!.. Ὅχι, παίζουμε!..

Ἐλλη, τρυφερότερα: — Δὲν εἶνε γι' αὐτὸ... ὅχι, δὲν εἶνε γι' αὐτὸ!.. Σὰς ἀγαπῶ! Τὸ ξέρετε πόσο σας ἀγαπῶ!.. Κι' αὐτὴ τὴ φωτογραφία νά τὴν ἔχετε! Θέλω νά τὴν ἔχετε! Φθάνει νά μὴ τὴ δεῖξετε σὲ κανένα, παρὰ μόνον ὅταν ἀρραβωνιαστοῦμε. Μοῦ τὸ ὑπόσχεσθε; (Σιγὰ, ὑποβλητικὰ:) Μοῦ τὸ ὑπόσχεσθε;

Νότης, κάθεται κοντὰ της εἰς τὸ διάνι, τὴν κυττάζει καὶ προσπαθεῖ νά μαντιέσῃ ἂν τοῦ μιλή ἀληθινὰ: — ὦ, ναί! σοῦ δίνω τὸ λόγο μου. Δὲ θά τὴν ἰδῆ ποτὲ κανένας ἄλλος ἀπὸ μέ!.. (Τὴν ἀγκαλιάζει :) Τὸ πιστεψες, ἀλήθεια, πῶς θά τὴν ἔστειλα ποτὲ τοῦ πατέρα σου; Δὲν τρελλάθηκα! Ἐτσι εἰπα γιὰ νά ἰδῶ τί θά πῆς... Κι' ἂν θέλῃς τώρα νά φύγῃς, δὲν μὲ μέλει. (Τὴν φιλεῖ :) Δὲ θέλω νά φαντασθῆς πῶς σὲ κρατῶ μὲ τὴ βία, μὲ τὸ φόβο...)

Ἐλλη, ἀπὸ μέσα της μὲ λύσσα: — Ἄτιμε!.. (Στέκεται ἀναποφάσιστη κυττάζει γύρω της, ὡς νά γυροῦν αἰσθητὰ ἀπὸ μέσα της :) Ἄχ, θε μου!.. τί ἔπαθα!..

Φίλα με! (Τὸν φιλεῖ μὲ παραφορά:) Ὁ φόδος προτιήτερα μ' ἔκανε ἄγρια. Τώρα πάει, μού πέρασε... Νά' δὲν εἶμαι πάλι ὅπως εἶτο σπῖτι, εἶτο θέατρο, εἶτον περίπατο, εἶτον κήπο; .. Νά, ἡ Ἑλλη σου ποῦ σάγαπᾷ!.. Κάμε την ὅ,τι θέλῃς!

Νότης, τὴν ἀγκαλιάζει: — Ἑλλη μου!.. χρυσὴ μου!.. ἀγάπη μου!.. Ἄ, πῶς εἶμαι τώρα εὐτυχής!..

Ἑλλη: — Κ' ἐγὼ εἶτιν ἀγκαλιά σου τὰ ξεχνῶ ὅλα!.. Σ' ἀγαπῶ! Συχώρεσέ με ποῦ προτιήτερα φέρθηκα τόσο ἄσχημα... Σὰν ἀγρίμι... ἢ σὰ νὰ ἤμουν μὲ κανένα ξένο, ἔ; (Γελᾷ, καὶ μὲ τρόπο τὸν ἀπομακρύνει ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά της, ἀλλὰ πάντα κάθονται κοντά-κοντά.)

Νότης: — Ναι, ἀκριθῶς! Σὰ νὰ σοῦ ἤμουν ὁ πιὸ ξένος, ἐγὼ... ποῦ τρελλαίνομαι γιὰ σένα, καὶ γιὰ τὸ λαϊμάχ σου!.. (Σκύθει καὶ τῆς φιλεῖ τὸ λαϊμό.) Σ' ἀγαπῶ!

Ἑλλη, στέκεται μιὰ στιγμή κ' ἔπειτα τὸν ἀπομακρύνει γλυκά: — Φθάει!.. μανία πιά ποῦ ἔχεις μὲ τὸ λαϊμό μου!.. Γιὰ νὰ τὸν ἔχω ἔτσι ἀνοιχτό, ἔκείνο τὸ βράδυ εἶτο θέατρο, ἔ; .. Καὶ ὅμως!..

Νότης: — Καὶ ὅμως, τί;

Ἑλλη, μὲ προσποιητικὴ ἀφέλεια: — Στὴ φωτογραφία δὲν κατῶρ-θωσες νὰ τὸν βγάλῃς!.. Δὲ φαίνεται!

Νότης, ζωηρά: — Μπᾶ; πῶς;

Ἑλλη: — Νά, τὸν σκεπάζει τὸ χέρι σου. Δὲν εἶδες; Ἔτσι, καθῶς μ' ἔχεις ἀγκαλιασμένη καὶ μὲ φιλάς, τὸ μανίκι σου πέφτει ὅλο εἶτο λαϊμό.

Νότης: — Μὰ ὄχι, σοῦ λέω! κάνεις λάθος! Τὸ χέρι μου πέφτει πιὸ κάτω. Καὶ τὸ προφίλ φαίνεται ὅλο κ' ὁ λαϊμός.

Ἑλλη, γελᾷ: — Χά, χά! ἔχεις λάθος! Ὁ λαϊμός, σοῦ λέω, δὲ φαίνεται. Τὸ εἶδα πολὺ καλὰ ἐγὼ!

Νότης: — Ὅχι!

Ἑλλη: — Ναι!

Νότης: — Ἄ, μὰ θὰ μὲ κάμῃς νὰ σκάσω! Ἄφου, σοῦ λέω, φαίνεται!.. Νά το!.. (Σηκώνεται εὐθύς, τρέχει εἶτο σουτιάρι, τὸ ξεκλειδάωνει καὶ βγάζει τὴν πλάκα.) Καθαρώτατα! (Γυρίζει τὴν Ἑλλη καὶ τῆς δείχνει εἶτιν πλάκα.) Δὲ σοῦ τῶλεγα; Ὅλο αὐτὸ τὸ μαῦρο ποῦ βλέπεις ἐδῶ, εἶνε ὁ ἄσπρος σου λαϊμός!

Ἑλλη: — Ποῦ εἶνε; Μπᾶ! κάνεις λάθος. (Σηκώνεται.) Ἐλα ἄδω εἶτο φῶς νὰ τὸ ἰδῶ. (Διευθύνεται εἶτο παράθυρο, παρασύρουσα καὶ τὸν Νότην, ὁ ὁποῖος στήνει τὴν πλάκα εἶτο φῶς, γιὰ νὰ τὴν ἰδῇ.) Ἄ, ναί... ναί... ἔχεις δίκιο... Εἶδες, καλέ; μὲ γέλασε τὸ μαῦρο!.. Δὲ συλλογίστηκα πῶς τὰ μαῦρα τῆς πλάκας βγαίνουν ἄσπρα εἶτο χαρτί!.. Τί κουτή! Ἐέρεις ὅμως πῶς εἶνε πολὺ πετυχημένη;.. Ἀλήθεια, σὰν εἰκόνα ζωγράφου... (Ὁ Νότης κρατεῖ τὴν πλάκα εἶτο φῶς καὶ τὴν κυτιάζον ὀλοένα.)

Νότης: — Εἶδες λοιπόν; δὲν σοῦ τῶλεγα;..

Ἑλλη: — Ἄ, τί θὰ μᾶς θυμίζῃ μιὰ μέρα αὐτὴ ἡ φωτογραφία!.. (Τὸν ἀγκαλιάζει ἀπὸ πίσω.) Μιὰ γλυκειά, μιὰ οὐράνια στιγμή ἀπο-
Authorized licensed use limited to: University of California San Diego. Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiakó Apothetirio Dimósias Is-
Restrictions apply.

Ἰ. Βλαχογιάννης

Νότης : — Ἀγάπη μου ! (Τὴν φιλεῖ.
Ἀπάνω στὴ γλύκα ξεχνιέται καὶ δὲν κρα-
τεῖ πιά τὴν πλάκα τόσο δυνατά.)

Ἐλλη, ἄξαφνα, σὰν αἰσραπή, ὁρμᾷ,
τοῦ ἀρπάζει τὴν πλάκα καὶ τὴν πετᾷ ἔξω,
ἀπὸ τὸ παράθυρο, ὅπου γίνεται θρόνυματα.
Δυνατά : — Νά ! κομμάτια ! .. στὴν ἀντι-
κρυνὴ μάνδρα ! .. πήγαινε νὰ τὰ μαζέψῃς
νὰ τὰ στελγῃς τοῦ πατέρα μου ! .. Ἄτιμε !

Νότης, κατάπληκτος, ἔκαμε νὰ τὴν
ἐμποδίση, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφτασε : — Ἄ ! ..
τὴ Δαλιδά ! ..

Ἐλλη : — Ἐμπρός τώρα ! .. Τὸ κα-
πέλλο μου ! .. (Τρέχει καὶ φορεῖ τὸ κα-
πέλλο της :) Τὴ ζακέττα μου ... (Παίρνει τὴ ζακέττα της :) Τῆς
νότες μου ! .. (Παίρνει τὴ θήκη μὲ τῆς νότες :) καὶ ὄρεβουάρ !
Μὴν ἀμφισβᾶλλῃς, ὅτι θὰ σοῦρχομαι δυὸ φορές τὴν ἐβδομάδα ! Τα-
κτικά ! τακτικά ! ..

Νότης : — Καὶ πῶς ἔσπασες τὴν πλάκα ; Τὸ κλειδί τῆς πόρτας
εἶνε στὴν τσέπη μου !

Ἐλλη : — Ναί, ἀλλὰ τώρα φωνάζω ! Ἡ μοῦ δίνεις τὸ κλειδί ἀμέ-
σως, στὴ στιγμή, ἢ βγαίνω εἰς τὸ παράθυρο καὶ ξεσηκῶν τὴ γειτονιά !

Νότης : — Μπᾶ ; καὶ ποιός θὰ ἐκτεθῇ ;
Ἐλλη : — Ἐσύ ! Εἶσαι φωτογράφος ἀματέρ καὶ φίλος τοῦ μπα-
μπᾶ. Μοῦ ἐπρότεινες νὰ ἔλθω νὰ μοῦ κάμῃς μιὰ φωτογραφία.
Ἦλθα. Ἐκαμα ἄσχημα, ἀλλὰ ἦλθα ... Ἐσύ, νομίζοντας πῶς εἶμαι
καρμυιὰ ἀπὸ κείνες, ἐκλειδώσες τὴν πόρτα. Ἐγώ, γιὰ νὰ σωθῶ,
ἐφώναξα. Ποιός ἐκτίθεται ἀπ' αὐτὴ τὴν ἱστορία ; ..

Νότης : — Καλά. Φώναξε λοιπόν. Νά, τὸ παράθυρο.
Ἐλλη : — Ἄ, νομίζεις πῶς θὰ φορηθῶ ; Χμ ! .. Μὴ μοῦ δώσης
τὸ κλειδί μὲ τὸ « τρία », καὶ θὰ ἰδῆς. Ἐλα ! (Ἀποφασιστικά :)
Ἐνα ! .. Δός μου τὸ κλειδί ! .. Δύο ! .. Τρ ...

Νότης, τὴν διακόπτει : — Ἐ, καλὰ ντέ ! Τί νὰ σοῦ δώσω τὸ
κλειδί ; δὲν σοῦ ἀνοίγω ἐγὼ τὴν πόρτα ; .. Ὅριστε ! (Πηγαίνει, νι-
κημένως πιά, καὶ ξεκλειδώνει τὴν πόρτα.)

Ἐλλη : — Ὅχι, παίζουμε ! .. (Φεύγει ὀρμητικά, σὰν τὸ ποτιτί,
ποῦ τοῦ ἄνοιξαν ἄξαφνα τὴν παγίδα. Ἀπὸ τὴ βία της, ξεχνᾷ τὸ
μουῦά της.)

Νότης : — Πάει ! τὴν ἔπαθα σὰν ἀτζαμῆς ! .. (Στέκεται λίγες
στιγμὲς μετέωρος καὶ ἔπειτα σουλατσᾷ φουροκισμένος.)

Ζοζός, μπαίνει μὲ ὕφος ἐρωτηματικόν : — Ἐ, ἢ ζαρκαδίτσα ; ..
πάει, τὴν εἶδα ! ..

Νότης : — Ἄλεποῦ ! σωστὴ ἄλεποῦ, φίλε μου !

Ζοζός : — Ποῦ νὰ τὴν πιάσῃ παγίδα, ἔ ;

Νότης : — Μπρέ, τὴν ἔπιασε μιὰ στιγμή, μὰ μὲ τὴν πονηρία
τῆς, κατὰ μέρος νὰ τὴν ἀνοίξῃ καὶ γὰρ μὲ τὸ φύγη !

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istori-
Restrictions apply.

Ζοζός, βλέπων τὸ μπουᾶ τῆς Ἑλλῆς: — Μπα; Καὶ σοῦ ἄφισε, βλέπω, τὴν οὐρά της! (Τρέχει, παίρνει τὸ μπουᾶ καὶ τὸ κρατεῖ κρομασμένο εἰρωνικὰ προστὰ τὸ Νότη.)

Σωτήρης, ἀπὸ τὴν θύραν, βιαστικός: — Τὸ κορίτσι ποῦ ἦταν ἐδῶ, ἐγύρισε... γιατί, λέει, ξέχασε μιὰ γουνίτσα... Ἄ! αὐτὴ εἶνε;.. Νὰ τῆς τὴν πάω κάτω...

Ζοζός: — Νὰ τὴ δώσουμε; (Πονηρά:) Ἦ μήπως μᾶς χρειαστῆ;

Νότης: — Δὲς τη, νὰ πάη εἰς τὸ διάβολο! (Ἀρπάζει τὸ μπουᾶ ἀπὸ τὰ χεῖρα τοῦ Ζοζοῦ καὶ τὸ πετᾷ τοῦ Σωτήρη, ὁ ὁποῖος φεύγει εὐθύς:) Ἄ, φίλε μου! μὲ τὸ ρεζιλίκι ποῦ ἔπαθα σήμερα ἐγώ... θάργῃσω πολὺ νὰ ξαναρχίσω!

[*Ἀὐλαία*]

(28-29 Σεπτεμβρίου 1913)

Γ. Π. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΗΛΙΑΣ ΖΕΡΒΟΣ ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ

[Ἐπὶ τῇ 50ῃ ἐπετείῳ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἰονίων νήσων]

Ἡλίας Ζερβός μετὰ τοῦ Ἰωσήφ Μομφερράτου ὑπῆρξαν ἐν Κεφαλληνίᾳ οἱ ἀτρόμητοι πρωταθληταὶ καὶ διαπρύσιοι κήρυκες τοῦ ριζοσπαστιμοῦ, εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν Ἰονίων νήσων, ἧς ἐσωστάθη ἡ 50ῃ ἐπέτειος τὴν 21 Μαΐου 1914.

Εἶνε ἡδὴ γνωστὴ ἡ ἐθνικωτάτη δράσις τῶν δύο μεγατίμων τέκνων τῆς Κεφαλληνίας. Ὁ Ἡλίας Ζερβός θά παραμείνῃ ἐν τῇ Ἑπτανησιακῇ Ἱστορίᾳ ὡς ἡ πλέον ὑπέροχος καὶ ἐπιδητικὴ αὐτῆς μαρτυρία. Δὲν εἶνε εὐκράτος ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐθνοφυελοῦς ἐργα-

ΠΟΙΗΤΑΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΙ ΕΚ ΤΩΝ

*Κωστής Παλαμάς — Γεώργιος Αρσενίδης
Ἰωάννης Πολίμης — Ἀριστομένης Προβελέγγιος
Χ. Ἄνινος — Ἀργύρος Ἐφταλιώτης*

ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ " ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, (1886-1915)

*Νικ. Ι. Λάσκαρης — 'Ιωάννης Ζερόβος
Μιλτιάδης Μαλακάσης — Γεράσιμος Βώκος
Σπύρος Μελάς — Στ. Στεφάνου*

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiakó Apothetirio Dimósias Is
Restrictions apply.

ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕΤ' ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ ΗΛΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ

2-6-14 Λεωφ. Αλεξάνδρου (δύσθεν Πανελ. Γυμν.). Τηλ. 628

Τὸ Πρότυπον Ἐκπαιδευτήριον εἰσέρχεται εἰς τὸ πέμπτον ἔτος τῆς δράσεως αὐτοῦ. Ἰδρυθὲν τὸ ἔτος 1910 κατέστη ἐντός τοῦ διαστήματος 4 ἐτῶν γνωστὸν ἀνὰ τὸ Πανελλήνιον, ὡς μαρτυροῦσιν οἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος φοιτήσαντες ὑπερξήκοντα ἑσωτερικοὶ μαθηταί.

Τὸ *Τμήμα Ἀρρένων*, ἀρ. 14, περιλαμβάνει 4 τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ, 3 τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ 3 τοῦ Γυμνασίου.

Ἡ *Ἐμπορικὴ Σχολή*, ἀρ. 14, ἀποτελεῖται ἐκ 4 τάξεων καὶ εἶνε ἀνεγνωρισμένη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς Ἐμπορικῆς ἔχει ἀνατεθῆ καὶ ἡ διεξαγωγὴ τῆς ὅλης λογιστικῆς διηρησίας τοῦ Ἰδρύματος, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν καθηγητῶν τῶν Ἐμπορικῶν. Τοιοῦτοτρόπως οἱ μαθηταὶ πλὴν τῆς θεωρητικῆς τοῦ προγράμματος διδασκαλίας ἀσκοῦνται πρακτικῶς εἰς τὴν διαχείρισιν πραγματικῶν κεφαλαίων ἀνω τῶν 200,000 δρχ. ἐξερχόμενοι δὲ τῆς σχολῆς θὰ ὦσι κατηρτισμένοι οὐχὶ μόνον ἐπιστημονικῶς, ἀλλὰ καὶ ὡς πεπειραμένοι ὑπάλληλοι.

Τὸ *Μονοτάξ. Λογιστ. Τμήμα*, ἀρ. 14, καταρτίζει ἐντός ἔτους τοὺς τελειοφ. τοῦ Γυμνασίου καὶ τοὺς φοιτητὰς εἰς *Λογιστάς*.

Διὰ τὸ *Τμήμα Θηλέων*, ἀρ. 2, ἠγοράσθη οἰκῆμα εὐρύχωρον μετὰ κήπου ἐκτάσεως 1000 τ. πῆχ. πρὸς ἐξάσκησιν τῶν μαθητριῶν. Περιλαμβάνει Νηπιαγωγεῖον, Δημοτ. καὶ Ἑλλην. Σχολεῖον καὶ πλῆρες Γυμνάσιον, ὡς καὶ Ἐμπορ. Σχολὴν τετρατάξιον, καὶ σκοπὸν ἔχει τὴν ἀρτίαν πνευματικὴν καὶ κοινωνικὴν μόρφωσιν τῶν κοριτσιῶν μας.

Γυμναστικὸς Σύλλογος, ἀρ. 6, ἐπὶ ἐκτ. 4,000 τ. π. ἀνηγέρθη πλῆρες Γυμναστήριον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν. Πλὴν τοῦ πλῆρους *Σουηδικοῦ Γυμναστηρίου* περιλαμβάνει 2 *Lawn Tennis, courts*, στίβον 120 μ., *ποδηλατοδρόμιον, skating-rink*, σκοπευτήριον, ὅπλομαχητικὸν ὄμιλον, παντοεδαεῖς Ἀγγλικὰς παιδιὰς καὶ τέλειον σύστημα λουτήρων.

Ἐν τῷ Γυμναστηρίῳ λειτουργοῦν ἐπίσης *Ὀρθοπεδικὴ Κλινικὴ καὶ Ὑδροθεραπευτήριον* ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Γ. ΣΠΥΡΙΔΟΥ, διπλωματοῦχου τῆς *École d'Orthopedie de Paris et du Ministère de l'Instruction Publique de France*.

Γίνονται δεκτοὶ πρὸς ἀσκήσιν καὶ θεραπείαν καὶ μὴ μαθηταὶ ἢ μαθήτριά τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου.

Η 31^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ο κρότος τῆς πρώτης ροκάνας, τὴν ὁποίαν ἤκουσα καὶ τὴν ὁποίαν ἔπαιζε κάτω εἰς τὴν αὐλὴν ὁ μικρὸς Νάσος, ὁ υἱὸς τῆς οἰκοδεσποίνης μου, με ἀφύπνισεν, ἀντηχήσας εἰς τὰς ἀκοάς μου ὡς ὁ ἦχος τῆς σάλπιγγος τοῦ Ἀρχαγγέλου τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος εἰς τὸ οὐδ' ἀδιορθώτου ἀμαρτωλοῦ.

Τὸ βλέμμα μου ἐκαρφώθη ἀμέσως ἐπὶ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ παρὰ τὴν κλίνην μου ἡμεροδείκτου. Εἰς τὸ θολὸν φῶς τῆς χειμερινῆς πρωΐας ἡ 31^η Δεκεμβρίου διεκρίνετο με ὄλον τὸ πένθιμον μεγαλεῖον τῶν μελανῶν γραμμῶν τῆς.

Ὁ κρότος τῆς ροκάνας.

Ἦτο ἡ φοβερά ἡμέρα, τὴν ὁποίαν

εἶχα τάξει ἀνυπερθέτως ὡς ἔσχατον ὄριον διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐνοικίου μου, διὰ τὰ αἰθριάση ἢ πρὸ ἡμερῶν συννεφιασμένη μορφὴ τῆς κυρᾶ-Νικόλαινας, καὶ διὰ τὴν ἀπότισιν ἑνὸς μέρους τοῦ ἐξωγκωμένου λογαριασμοῦ τοῦ ξενοδόχου μου, τοῦ κύρ-Βασίλη, τοῦ ὁποίου τὸ πικρὸν μειδίαμα, με τὸ ὁποῖον παρηκολούθει τὴν εἰς τὰ κατὰστικά του ἐγγραφὴν τοῦ καθημερινοῦ χρέους μου, εἶχεν ἀποκτήσει ὀξύ-

Τὸ βλέμμα μου ἐκαρφώθη ἐπὶ τοῦ ἡμεροδείκτου.

Authorised for personal use only. For more information, contact the publisher at 02.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiake Apothetirio Dimosias

Restrictions apply.

Πῶς ἦτο δυνατόν νά μή μοῦ στείλῃ τόν μπουνναμᾶ μου ὁ γέρος μου διά τήν πρώτην τοῦ ἔτους; Καί ὁ θεῖος μου ὁ παπᾶς

Τοῦ ξενοδόχου μου τοῦ κύρ-Βασίλη.

Ὁ θεῖος μου ὁ παπᾶς.

ὁποῦ ἐκερδίξε τόσα ἀπό τήν ἐνορίαν του; Καί ἐκείνη ἡ θεία μου ἡ κυρᾶ-Φλωροῦ, ὅπου ἔκρυβε τόν θησαυρόν τῶν παλαιῶν πεντοδράχμων τοῦ Ὁθωνος μέσα εἰς παλαιά τσουράπια, καί ἡ ὁποία ἦτο βέβαιον πλέον καί κοινολογημένον ὅτι μέ εἶχεν ἐκλέξει διά κληρονόμον της; Μὲ αὐτά καί μ' αὐτά εἶχα ἐπιτύχει τήν συνὸμολόγησιν ἀνακωχῆς, ἣτις ἔληγε τήν 31 Δεκεμβρίου.

Μέσα εἰς παλαιά τσουράπια.

Καί τήν 30 τοῦ μηνός ἦλθεν ὁ Σιδέρης ὁ ἀμανατζῆς καί μοῦ ἔφερε τῶντι ἐπιστολήν καί παραγγελίας ἀπό τοὺς οἰκείους μου: ὁ γέρος μου μοῦ ἔστειλε διά μπουνναμᾶν μίαν ἀγωγὴν, ποῦ μοῦ εἶχε κοινοποιήσει ἐκεῖ κάτω ἓνας δανειστής μου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχα πάρει κάτι ψιλὰ τὸ θέρος, κατὰ τὰς διακοπὰς.

Ὁ θεῖος μου, ὁ παπᾶς, μοῦ ἔστειλε τὰς εὐλογίας του.

Ἡ κυρᾶ-Φλωροῦ μοῦ ἔστειλε τρία ζευγάρια τσουράπια χωρὶς ἴχνος πενταδράχμου μέσα.

Ἔστειλα καὶ ἐγὼ τὸν γραμματοκομιστὴν εἰς ὅλους τοὺς διὰβόλους καὶ ἐξάρωσα εἰς τὸ κρεβάτι μου, ἀναμένων μὲ στωϊκὴν

Αἱ ἐλπίδες μου ὅλαι ἐκρεμάσθησαν τώρα ἀπὸ τὸν Φουκαρέσκον, τὸν φίλον μου Φουκαρέσκον, ὀλίγον τι Ρωμοῦνον, ὀλίγον τι φοιτητὴν τῆς φαρμακευτικῆς, ὀλίγον τι τενόρον εἰς τὰ ὑπαίθρια θεάτρα, καὶ πολὺ μυστηριώδη. Ὁ Φουκαρέσκος ἦτο, κατὰ τὸ λέγειν του, υἱὸς εὐπόρου οἰκογενείας ἑλληνορρομανικῆς, ἣτις εἶχεν

«ἀμπέλια σὴ Φραγκιά,
οἰκία σὶὸ Βουκουρέστι,»

ἀλλὰ περισσοτέρας φορὰς τὸν εἶχα συναντήσει εἰς τὰ κυβεῖα καὶ τὰ χαρτοπαικτεῖα τῆς πρωτευούσης, παρὰ εἰς τὰ ξενοδοχεῖα καὶ τὰ γαλακτοπωλεῖα.

Ἡ Σιδέρης ὁ ἀμανατζῆς.

Εἰς τὰ χαρτοπαικτεῖα.

Μὲ εἶχε πείσει τὴν προτεριάν νὰ τοῦ δώσω τὸ μόνον ἀπομένον μοι πολῦτιμον σχετικῶς πρᾶγμα, ἐν ἀργυροῦν ὥρολόγιον, δῶρον τοῦ θεοῦ μου τοῦ πατᾶ. Ἐγνώριζεν αὐτὸς μίαν μέθοδον εἰς τὴν ἠουλέτταν ἀσφαλῆ, μὰ ἀσφαλῆ!.. Τὴν ἐφεῦρεν ἀγροπνῶν νύκτας ὀλοκλήρους μὲ μαθηματικούς ὑπολογισμούς καὶ δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ ἐπιτύχη. Ἦτο τόσο βέβαιος, τόσο βέβαιος!.. Δύο καὶ δύο κάμνουν τέσσαρα, ἀδελφέ, πῶς τὸ θέλεις;

Μὲ ὅλην τὴν βεβαιότητά του, ἐτόλμισα δειλὰ-δειλὰ νὰ τὸν συμβουλεύσω νὰ μὴ ἐξαργυρώσῃ τὸ ὥρολόγιον εἰς τὸν ἐνεχυροδανειστήν, ἀλλὰ νὰ τὸ πουντάρῃ αὐτούσιον. Αὐτὸς ὅμως μοῦ παρετήρησεν ὅτι, ἐπειδὴ θὰ ἐπῆγαινε *πάρολι* καὶ *κονύντιται* διαρκῶς, ὁ πάγκος θὰ εὐρίσκετο εἰς δύσκολον θέσιν νὰ μᾶς δώσῃ ὕστερα, ἀφοῦ ἐκερδίζομεν, χίλια ἢ χίλια πεντακόσια ἀργυρὰ ὥρολόγια, τὰ ὅποια καὶ εἰς ἡμᾶς

Ὁ Νικόλας σὶὸ μπαζάλικο.

σκοπόν νά ἀνοίξωμεν ὄρολογοποιεῖον. Ἐνῶ μέ χρήματα, τὸ πρᾶγμα ἦτο διαφορετικόν...

Ἐπερίμενα λοιπὸν τὸν Φουκαρέσκον, ἀποφασίσας νά μὴ ἐξέλθω τοῦ δωματίου μου, πρὶν ἔλθῃ αὐτὸς κομίζων, κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του, καὶ τὰ ἄφηνκτα ἐκ τῆς ῥουλέττας κέρδη.

Θά με ἐχαιρέτα ὁ παπουτῆς μου.

καθυστερούμενα ἐνοίγια ἀπὸ τὰ κέρδη· μέ τὸν ἀριθμὸν τῶν μισῶν ὀκάδων, μέ τὰς ὁποίας ὁ πατήρ του ὁ κύρ-Νικόλας θά ἐπανηγύριζε τὸ Νέον Ἔτος εἰς τὸ μπακάλικο· μέ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποκλίσεων, μέ τὰς ὁποίας θά με ἐχαιρέτα ὁ παπουτῆς

Καὶ ἐφιλοσόφουν κατὰ τὰς ὥρας ἐκεῖνας τῆς ἀνίας συλλογίζόμενος τὸν μυστηριώδη δεσμόν, τὸν συνδέοντα ἐδῶ κάτω εἰς τὸν κόσμον τὰ μᾶλλον ἀσύνδετα καὶ ἄσχετα πράγματα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κύκλων τῆς ῥουλέττας ἐσχετίζετο μέ τὸν ἀριθμὸν τῶν μελομακαρουνῶν, τὰ ὁποία ἐμελλε νά φάγῃ ὁ Νάσος, ἂν ἡ μητέρα του ἤθελε πληρωθῆ τὰ

Ἡ ὑποψήφιος διδασκάλισσα.

Ὅπου ἔψαλλαν τὰ κάλανδα.

μου, ὅταν θά ἐπήγαινα νά παραλάβω ἐπὶ πληρωμῇ τὸ ζεῦγος τῶν καινούργιων ἐπιδημιῶν τῶν ἐπιδημιῶν τοῦ εἶχα παραγγεῖλει

καὶ μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνορθογραφιῶν, διὰ τῶν ὁποίων θὰ μὲ ἠὺχαρίσται ἡ Καλλιόπη, ὑποψήφιος διδασκάλισσα, διὰ τὸ δῶρον, τὸ ὁποῖον τῆς εἶχα ὑποσχεθῆ, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ τῆς ἔστειλα καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὰ ἄφευκτα κέρδη...

Καὶ ἀνέμενα, ἀνέμενα... καὶ ἔτεινα τὸ οὖς ἐναγωνίως. Καὶ ὅταν ἔφθαναν μέχρι τῆς ἀκοῆς μου αἱ φωναὶ τῶν παιδίων τῆς γειτονιάς, ὅπου ἔψαλλαν τὰ κάλαντα καὶ ἤκουα τὰς παραινέσεις τοῦ ἄσματος πρὸς τὸν ἐκ Καισαρείας Ἅγιον Βασίλην: «Κάτσε νὰ φᾶς, κάτσε νὰ πιῆς, κάτσε νὰ τραγουδήσης», ἐσυλλογιζόμενη

Ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ ἐνεφανίσθη ὁ Φουκαρέσκος.

μὲ φρίκην, ἂν τὴν ἐπαύριον θὰ μοῦ ἐπανελάμβανεν αὐτὰς τὰς ἰδίας φράσεις ὁ ξενοδόχος μου ὁ κύρ-Βασίλης, ἂν τυχόν ἐπήγαινα πρὸς αὐτὸν μὲ κενὰς τὰς χεῖρας...

Τέλος, περὶ τὴν δείλην, ἠκούσθησαν βήματα εἰς τὴν κλίμακα. Ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ ἐνεφανίσθη ὁ Φουκαρέσκος. Ἦτο ὠχρὸς ὡς σουδάριον, μὲ ὀφθαλμοὺς ἐρυθροὺς ἐκ τῆς ἀϋπνίας. Ἐπῆδησα ἐκ τῆς κλίνης μου καὶ ὤρμησα πρὸς αὐτόν:

— Λοιπόν, τοῦ εἶπα ἐναγωνίως, πόσα ἐκερδήσαμεν; ποῦ εἶνε τὰ χρήματα;

Ἐκάθησεν εἰς τὴν καρέκλαν.

Ὁ Φουκαρέσκος ἐκάθησεν ἀπαθῶς εἰς τὴν μόνην καρέκλαν τοῦ δωματίου καὶ μοῦ ἀπήντησε:

— Φίλε μου, δός μου, σὲ παρακαλῶ, ἓνα ποτῆρι νερό, γιατί ἔχω τέτοια πείνα, ποῦ δὲν ξεύρω ποῦ νὰ πάγω νὰ κοιμηθῶ ἀπόψε!

ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ

*Εἰς κάποιον νοομάντιδα
μαντεύουσαν ἐπὶ πλήρωμῃ*

Ἦι μάγισσα σατανική! μὲ μιὰ ματιὰ σὰς βλέπει,
καὶ ξέρει εὐθὺς τί χρήματα κρατᾶτε μέσ' στή τσέπη...

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5. ΕΡΕΣΦΟΡΟΣ

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

PAUL BOURGET & S. BASSET

ΖΗΤΗΜΑ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ

ΔΡΑΜΑ ΔΙΠΡΑΚΤΟΝ

Παιχθὲν εἰς τὴν Comedie Française

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

ΚΟΜΗΣΣΑ ΡΟΚΒΙΛ, 55 ἐτῶν	ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ, maître d'hôtel ἐτῶν 60
ΚΟΜΗΣ ΡΟΚΒΙΛ, 60 >	ΓΙΑΝΝΗΣ, θαλαμηπόλος > 30
ΔΟΚΤΩΡ ΟΔΡΥ, 26 >	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΒΙΛ, > 26
ΔΟΚΤΩΡ ΠΟΝΣΕΛΕ, 60 >	ΡΟΒΕΡΤΟΣ ,, > 24
	ΑΝΔΡΕΑΣ ,, > 19

Ἐποχὴ σύγχρονος, εἰς τὸν πύργον τοῦ Ροκβίλ ἐν Πικαρδία.

Π Ρ Α Ξ Ϊ Σ Π Ρ Ω Τ Η

[Σαλόνι ἐγγὺς τοῦ δωματίου τοῦ κόμητος Ροκβίλ. Κομφόν, αὐστηρόν.]

Σ Κ Η Ν Η Π Ρ Ω Τ Η

ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ, ἔπειτα ΚΟΜΗΣΣΑ

Βερν. (εἰς τὸ παράθυρον). Θὰ ἡσυχάσετε λοιπόν, διαβολόπαιδα; Δὲν θὰ σᾶς ἀφήσω πλιά νὰ περάσετε τὸ πάρκο. Ἦώρα κατεβαίνω νὰ σᾶς βγάλω τ' αὐτιά. *Α! *Ἐφυγαν! (κλείει τὸ παράθυρον). Δὲν ἀφήνουν τὸν κόμητα νὰ ἡσυχάσῃ. Καὶ ὁμως ὅλοι ξεύρουν ὅτι ὁ κόμης εἶνε ἄρρωστος.

Κόμησ. (εἰσερχομένη). Εἶσαι μόνος, Βερνάρδε; Μοῦ φάνηκε πῶς σ' ἄκουσα νὰ μιλήσῃς.

Βερν. Ἐμάλωνα, κυρία, ἐκείνα τὰ διαβολόπαιδα!

Κόμησ. Τὸ συμβούλιον ἐξακολουθεῖ ἀκόμη;

Βερν. Μάλιστα. Κάνουν τόσες τσεριμόνιες αὐτοὶ οἱ Παρισινοὶ γιατροί!

Κόμησ. (κνιτάζουσα τὸ ἔκκοσμες). Περισσότερο ἀπὸ τρία τέ-

Authorized license use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

Βερν. Μάλιστα, κυρία κόμησσα, μίαν στιγμήν. Ὁ κύριος κόμης εἶχε λιποθυμήσῃ. Καὶ ἐδοθηθεύσα τὸν Γιάννη ποῦ τοῦ ἔδινε νὰ ἀναπνεύσῃ ἀεξογόνο... καλὰ τὸ λέω;

Κόμησ. Καὶ γιατί δὲν μ' ἐκάλεσες;

Βερν. Μὰ δὲν βάσταξε περισσότερο ἀπὸ δυὸ λεπτά.

Κόμησ. Ἄν λιποθυμήσῃ ἄλλην φοράν θέλω νὰ εἶμαι ἐκεῖ. Θὰ μ' εὐρῆς στὸ παρεκκλήσιον. Ἄν δὲν συμβῆ τίποτε, τότε, μόλις τελειώσῃ τὸ συμβούλιον, ἔλα νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς ἀμέσως.

Βερν. Πολὺ καλὰ, κυρία κόμησσα. (Ἡ κόμησσα ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ, ἔπειτα ΓΙΑΝΝΗΣ

Βερν. Ἐχω μὰ ἰδέα... Ἄλλ' ὅμως... (εἰσέρχεται ὁ Γιάννης). Νά, καὶ ὁ πρόχειρος... νοσοκόμος. Τί νέα;

Γιάν. Φαίνεται πῶς πηγαίνει λίγο καλλίτερα... Ὁ ἐρχομὸς τοῦ νέου γιατροῦ σὰν νὰ τὸν ἀνάστησε... Ἡθέλγησε νὰ σηκωθῆ... Τὸν ἔδαλα σὲ μία κουνιστὴ πολυθρόνα... Ἡθῆλε νὰ ντυθῆ... ἀλλὰ τὸν ἐμπόδισαν... καὶ ἔχουν ἄδικο. Μοῦ φαίνεται πῶς δὲν εἶνε τόσο ἄρρωστος ὅπως τὸν λένε...

Βερν. Τί λέγουν οἱ γιατροί;

Γιάν. Χρμ! «Πηγαίνετε καλλίτερα... Κουράγιε... Δὲν εἶνε τίποτε... Θὰ θεραπευθῆτε...» Αἶ, φιλαράκο μου! Πρέπει κι' αὐτοὶ νὰ κερδίσουν τὸ ψωμί τους! Κι' ἐκείνος ἔλεγε: «Κάμετέ με νὰ ζήσω ἕως αὔριο...»

Βερν. Γιατί ἕως αὔριο;

Γιάν. Γιατί περιμένει πάντα τὰ παιδιά του... Μοῦ φαίνεται πῶς ἔχει μονάχα ἀρρώστεια ἐδῶ (δεικνύων τὸ μέτωπον), διότι ἂν εὐρίσκετο πράγματι εἰς τέτοιον κίνδυνον, ἡ κόμησσα θὰ ἔφερνε ἐδῶ τὰ παιδιά του. Μάλιστα εἶνε περίεργο πῶς ἀκόμη δὲν ἤλθαν.

Βερν. Καὶ ἂν ἐκεῖνη προτιμᾷ νὰ μὴν ἔλθουν;

Γιάν. Ἐκεῖνη; Καὶ γιατί;

Βερν. Γιατί! Διότι οἱ ἐτοιμοθάνατοι στὰ στερνὰ των λέγουν πράγματα ποῦ... ὅπως κάνω ἐγὼ τώρα... δὲν εἶμαι ὅμως ἐτοιμοθάνατος... ὦ! οἱ γιατροί! Πηγαίνω νὰ εἰδοποιήσω τὴν κόμησσαν. (Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Πονσελέ. Λοιπὸν τί ἰδέαν ἔχετε, δόκτωρ Ὄδρῦ;

Ὄδρῦ. Τὴν ἰδέαν ποῦ κι' ἐσεὶς ἔχετε. Πρόκειται περὶ χρονίου διαβήτου εὐρισκομένου εἰς τὴν τελευταίαν περίοδον. Ἡ καρδία ἀρχίζει ἐξασθενοῦσα. Ἡ αἱματουρία περιπλέκεται μὲ ἀουστολιαν. Εἶνε παράδοξον πῶς ζῆ ἀκόμη...

Πονσελέ. Ἄ! ἂν ὁ κόμης Ροκβίλ μὲ ἄκουε! Δυὸ χρόνια τώρα τὸν παρακαλῶ νὰ φροντίσῃ νὰ περιποιηθῆ τὸν ἑαυτόν του. Τίποτε. Ἄλλοθιζοῦν ἡ ἀσθένεια καὶ ἡ ἀσπυρία. (Ἐξέρχεται).

κτῆρος, ὥστε καί εἰς τὸν θάνατον ἀκόμη ἐπιβάλλεται καί τὸν ἐπι-
 θραδύνει. Εἶνε χαρακτήρ ἀγέρωχος! ὄχι ὅμως ματαιόδοξος! Καί
 βίαιος! Ἡ ἀρρώστεια δὲ ἐπολλαπλασίασε φυσικὰ ὄλα αὐτά... καί
 ἐπειτα συνέβη ἴσως ἐν ἐπεισόδιον...

Ὁδρῦ. Ποῖον; Ἐπιμένω εἰς ὄλας τὰς λεπτομερείας.

Πονσελέ. Ἐν πρώτοις σπεύδω νὰ σᾶς παρατηρήσω ὅτι δὲν λαμβάνω τὴν λέξιν «ἐπεισόδιον» ὑπὸ ἰατρικὴν σημασίαν. Πρόκειται περὶ ἄλλου... περὶ ἐνός ζητήματος... Πλὴν τῶν ἐπαγγελματικῶν παρατηρήσεων, ὁ προῖστάμενός μας καθηγητῆς Λουβὲ τῶν Παρισίων, ὁ ὁποῖος σᾶς ἀπέστειλεν ἐδῶ, δὲν σᾶς εἶπε τίποτε τὸ ἰδιαιτερον διὰ τὸν κόμητα Ροκβίλ;

Ὁδρῦ. Ἀπολύτως τίποτε.

Πονσελέ. Καμμίαν νύξιν γιὰ...

Ὁδρῦ. Ὅχι.

Πονσελέ. Λοιπὸν πρόκειται περὶ οἰκογενειακοῦ μυστικοῦ, τὸ ὅποιον γνωρίζω, καί τὸ ὅποιον πρέπει καί σεῖς νὰ μάθετε.

Ὁδρῦ. Δὲν εἶμαι περίεργος. Ἐκτός ἂν τὸ νομίζετε ἀναγκαῖον διὰ τὴν θεραπείαν...

Πονσελέ. Ἀναγκαϊότατον. Τῆς ἰατρικῆς κρίσεως, τὴν ὅποιαν διέρχεται, κυριαρχεῖ μία ἠθικὴ κρίσις. Ἡ χειροτέρευσις τῆς καταστάσεως, ἡ ὅποια μὲ ἠνάγκασε νὰ γράψω εἰς τὸν κ. Λουβὲ διὰ νὰ στείλῃ σᾶς, ἐδημιουργήθη ἀναμφιδόλως ἀπὸ μίαν πρόσφατον σκη-
 νὴν μεταξὺ τῆς κοιμήσεως καὶ τοῦ συζύγου της. Ἡ σκηνὴ αὕτη δυνατόν νὰ ἐπαναληφθῆ σήμερον, αὔριον, καὶ νὰ συνεπάρῃ τὸν ἀσθενῆ. Ἰδοὺ γιὰτί πρέπει νὰ σᾶς κάμω ἐνήμερον...

Ὁδρῦ. Σᾶς ἀκούω...

Πονσελέ. Ἡ κόμησσα δὲν ὑπῆρξε πιστὴ σύζυγος. Εἶνε γυναῖκα παραδόξως, μὲ χαρακτῆρα ὀρμητικόν, εὐφάνταστον, ἀνισόρροπον. Ἄ! ἂν ἐγνωρίζατε τὸν πατέρα της. Ἐνας γλεντιζές, ἔκφυλος. Αὕτη ἔζησεν εἰς ἐν περιβάλλον δραματικόν. Ὁ πατὴρ της ἀπέθανεν ἀπὸ ἐν τυχαῖον δυστύχημα στὸ κυνήγι... ὅπως λέγουσιν... ἀλλὰ κατὰ τὴν γνώμην μου ἠτόκτόνησε... Ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει αὕτη ἡ ἱστορία... Ἄς μιλήσουμε γιὰ τὴν κόμησσαν... Ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἶχεν ἐρωτικὰς σχέσεις μὲ ἓνα συγγενῆ τοῦ συζύγου της, ἓνα ἐξάδελφόν του, ἓνα κύριον Δὲ Κουντρῦ, ποῦ εἶχε τὸν πύργον του ἐδῶ σιμά. Ὁ Κουντρῦ αὐτὸς πέθανε πέρυσιν. Διηγοῦνται λοιπὸν ὅτι ἓνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς κοιμήσεως, τὸ δεύτερον ἀπὸ τὰ τρία ποῦ ἔχει, εἶνε δικό του. Τὸ δεύτερον. Γιατί ὄχι καὶ τὸ τρίτο ἐπίσης, ἀφοῦ ὁ ἐρωτικὸς δεσμός ἐξηκολούθησε μὲ ὄλας τὰς πιθανότητας συγκυριαρχίας καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου; Εἴμεθα κι' οἱ δύο ἱατροί...

Ὁδρῦ. Ναι... ναι... Αὐτὰ τὰ φυσιολογικὰ παραδοξολογήματα μπερδεύουν ἀναμφιδόλως τὰς μητέρας εἰς τὴν ἀπονομιῆν (γελᾷ) τῆς πατρότητος. Πῶς ἡ κυρία κόμησσα δύναται νὰ γνωρίζῃ μετὰ βεβαιότητος, ὅτι τὸ δεύτερον παιδί της εἶνε τοῦ ἐραστοῦ της; Καί σεις, ἀγαπητὲ συνάδελφε, πῶς τὸ γνωρίζετε;

δος της... "Όσον αφορά ἐμέ... Ξεύρετε, ένας ἐπαρχιώτης γιατρός ἔχει οἰκογενειακὰς πελατείας. Ἀνακαλύπτει λοιπὸν μικρὰ σημεῖα, ἀλλὰ βαθέα, ἀλάθητα. Ἐπὶ τέλους δύναμαι νὰ σὰς διαβεβαιώσω, ὅτι τὸ τρίτο παιδί ἀνήκει εἰς τὸν κόμητα Ροκβίλ, τὸ δὲ δεύτερον εἰς τὸν Κουντρώ. Ἡ κόμισσα ἔχει τὴν ἴδιαν μὲ ἐμέ γνώμην...

Ὁδρῦ. Καὶ ὁ κόμης;

Πονσελέ. Μέχρι τῶν τελευταίων μηνῶν δὲν ὑπωπεύετο τίποτε. Τὸν εἶδα μπροστά στὸν Κουντρώ νεκρὸν... Πῶς ἔκλαιε! Κατόπιν ἡ δυσπιστία του ἐξῆρνησε... Γιατί τάχα, ἐνῷ αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ παρά γιὰ νὰ δηλητηριάσῃ τῆς τελευταίης του στιγμῆς;... Τὸ γεγονός εἶνε ὅτι ἐξῆρνησε... Κατ' ἀρχὰς παρουσιάσθη μὲ μίαν ἀλλαγὴν τῆς συμπεριφορᾶς του πρὸς τὴν γυναῖκα του... μὲ σιωπὴν... μὲ ἀποτόμους τρόπους, ἀκόμη καὶ μπροστά μου. Ἀπέβιθα αὐτὸ εἰς τὴν ἀσθένειάν του... Ἡθέλα νὰ ἔχω τὴν συνειδησὶν μου ἤσυχον... Μίαν ἡμέραν ποῦ τοῦ ἐξήταξα τὸν σφυγμὸν, ἐπρόφερα τὸ ὄνομα τοῦ ἐξαδέλφου του... Ἐκτοτε δὲν τὸ ξανάκαμα... ἔπειτα ἀπὸ τὰς ἀποδείξεις συγκινήσεως ποῦ διέκρινα εἰς αὐτόν! Ἦτο μιὰ δοκιμὴ ὀδυνηρά.

Ὁδρῦ. Καὶ τί συμπεραίνετε;

Πονσελέ. Ὅτι ἡ σημερινὴ χειροτέρευσις του, ἡ ὁποία θὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν τάφον (διότι εἴμεθα σύμφωνοι, αἶ, ὅτι ἐγγίζει τὸ μοιραῖον τέλος), ἔσχεν ὡς ἀφορμὴν μίαν ἐξηγήσιν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς κομῆσος πρὸ τριῶν ἡμερῶν. Οὐδεμίαν ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἐπιηκολούθησε σκηνή. Τὸ ξεύρω ἀπὸ τὸν Βερνάρδον, τὸν γέρον ἀρχιθαλαμηπόλον.

Ὁδρῦ. Διὰ τὸ ζήτημα τοῦ παιδιοῦ; Ἐπρεπε νὰ εἶχε λάβῃ χώραν πρὸ τριῶν μηνῶν.

Πονσελέ. Ὁχι. Ὁ κόμης ἐδέχθη τὸ πλῆγμα χωρὶς διαμαρτυρίαν. Δὲν εἶπε κατ' ἀρχὰς τίποτε εἰς τὴν κόμισσαν. Ἀνεζήτησε. Ἐδιάβασε διάφορα ἱατρικὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα μοῦ ἐδανείσθη, περὶ ζητήματος κληρονομικότητος... Τότε δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἦτο τόσοσ ἀσθενής... Μόνον πρὸ μιᾶς ἐβδομάδος ἐννοεῖ τὴν κατάστασιν του. Ἐκάλεσε τὸν συμβολαιογράφον. Θὰ ἐσκέφθη λοιπὸν φυσικὰ διὰ τὴν διαθήκην του. Καὶ τότε, κατὰ τὴν γνώμην μου, θὰ ἠθέλησε νὰ μάθῃ ἂν ἔλα τὰ παιδιὰ ἦσαν πράγματι δικὰ του.

Ὁδρῦ. Ἡθέλησε λοιπὸν νὰ ἀποσπάσῃ τὸ μυστικὸν τοῦτο ἀπὸ τὴν σύζυγόν του;

Πονσελέ. Ναι, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε. Καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶνε ὅτι τὰ παιδιὰ του δὲν εἶνε ἐδῶ. Ἦτο φυσικὸν νὰ μοῦ μιλήσῃ περὶ αὐτοῦ. Ἀλλὰ δὲν μοῦ εἶπε λέξιν.

Ὁδρῦ. Καὶ ἐκείνη;

Πονσελέ. Ἐκείνη; Δὲν τῆς ἔκρυψα ὅτι ἡ κατάστασις του εἶνε ἀπελπιστικὴ. Καὶ ὅμως οὔτε κ' αὐτὴ δὲν εἰδοποιεῖ τὰ παιδιὰ της. Γιατί; Διὰ τὸν ἴδιον λόγον ποῦ κάμνει τὸν σύζυγόν της νὰ μὴ τὰ ζητῇ. Ἐκεῖνος δὲν θέλει νὰ τὰ ἴδῃ, διότι ἔχει ἀμφιβολίας... ἐκείνη δὲν θέλει νὰ ἴδῃ τὰς ἐπιστάσεις τοῦ ἀσθενήσαντος. Ἡθέλησε νὰ μάθῃ ἂν ἔλα τὰ παιδιὰ ἦσαν πράγματι δικὰ του.

τάς ἀμφιβολίας του αὐτάς. Νά, ἡ κόμησσα... ἐρχεται. Προτιμῶ νά μὴν εἶμαι ἐδῶ, ὅταν θά σᾶς ἐρωτήσῃ. Θά περάσω ἀπὸ ἐδῶ τὸ ἀπόγευμα διὰ νά τεθῶ εἰς τὴν διάθεσίν σας. (Φεύγει).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ καὶ ὁ ΔΟΚΤΩΡ ΟΔΡΥ

Κόμησ. Λοιπόν, γιατρέ, ἐξητάσατε τὸν σύζυγόν μου. Βλέπω ὅτι ὁ δόκτωρ Πονσελέ φεύγει. Καὶ συμπεραίνω, ὅτι δὲν εὐρήκατε τὴν κατάστασίν του τόσο σοβαράν.

Ὁδρῦ. Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ ἄμεσος κίνδυνος.

Κόμησ. Ἄλλὰ τὸ μέλλον; (Ὁ ἰατρός σιωπᾷ). Δὲν μοῦ ἀπαντᾶτε... Ἔχετε ἄδικο... Εἶμαι μὲν γυναῖκα, ἀλλ' ἔχω θάρρος. Μπορῶ ν' ἀντιμετωπίζω τὰς περιστάσεις... ἄλλως τε ἔχω νὰ ἐκπληρώσω ἓνα καθήκον ἀπέναντι τῶν τέκνων μου... Ἔχω τρία, καὶ τὰ τρία εὐρίσκονται μακρὰ.

Ὁδρῦ. Δὲν τὰ εἰδοποιήσατε ἀκόμη διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ πατρὸς των;

Κόμησ. Μὲ μισόλογα μόνον... Ἄλλὰ φυσικά, ἂν ἦτο ἄμεσος κίνδυνος...

Ὁδρῦ. Κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην δὲν βλέπω ἄμεσον κίνδυνον...

Κόμησ. (ὡσεὶ ἀνακουφισθεῖσα). Τότε δὲν νομίζετε ὅτι εἶνε καθήκον μου νὰ τὰ καλέσω ἄμέσως;

Ὁδρῦ. Αὐτὸ ἀφορᾷ σας, κυρία. Δὲν δύναμαι νὰ ἐκφέρω γνώμην. Εἶμαι ἰατρός... σᾶς δίδω μίαν ἰατρικὴν γνώμην... ἀλλὰ δὲν εἶμαι ἀλάθητος... Μπορεῖ νὰ πεθάνῃ ἀπόψε... ὅπως καὶ μετὰ τρεῖς-τέσσαρας μῆνας. Ἀπὸ σας ἐξαρτᾶται νὰ ἀποφασίσετε... Ὁφείλω ὅμως ὡς ἰατρός νὰ σας προσθέσω καὶ τὸ ἐξῆς: ἡ κατάστασις τοῦ κόμητος μπορεῖ νὰ χειροτερευθῇ ἀπὸ τὴν παραμικροτέραν συγκίνησιν ἢ ἐναντίωσιν. Ἄν λοιπὸν σας ζητήσῃ νὰ ἔλθουν τὰ παιδιά του...

Κόμησ. (ζωηρῶς). Ἄλλὰ δὲν μοῦ τὰ ἐζήτησε!

Ὁδρῦ. Ἄν τὰ ζητήσῃ, ἔχετε καθήκον νὰ μὴ ἀντιστήτε εἰς τὴν θέλησίν του.

Κόμησ. Ἄλλὰ διατὶ νὰ ἀντιστῶ; Δὲν εἰδοποίησα τὰ παιδιά μου, διότι ὁ κόμητς δὲν ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν αὐτὴν καὶ ἐσκέφθηκα ὅτι ἡ αἰφνιδία ἀφίξις καὶ τῶν τριῶν μποροῦσε νὰ τοῦ ἐδίδη μίαν ἀπὸ τὰς συγκινήσεις ἐκείνας, ποῦ ἀκριβῶς ζητεῖτε νὰ τὰς ἀποφύγῃ...

Ὁδρῦ. Δὲν σας ζητῶ, κυρία, ἐξηγήσεις. Δὲν μὲ γνωρίζετε. Θά μάθετε ὅτι ἔχετε μπροστά σας ἓνα γιατρόν καὶ τίποτε ἄλλο παρὰ ἓνα γιατρό... δηλαδὴ μίαν μηχανὴν θεραπεύουσαν ἀσθενεῖς...

Κόμησ. Σᾶς ἔδωσα τὰς ἐξηγήσεις αὐτάς, διότι θά μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σας θεωρήσω περισσότερον ἀπὸ μίαν μηχανὴν. Εἰσθε ὁ παρ' ἡμῖν φιλοξενούμενος καὶ ἐλπίζω ὅτι θά γευματίσετε μαζί μου.

Ὁδρῦ. Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦς μου...

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psfiako Apothefirio Dimosias Istorikis Vivliothikis Zagoras.

Restrictions apply.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑΝ

Ο ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΚΑΙ ΑΙ ΣΕΙΡΗΝΕΣ. — (Έργο του Ο. Greiner)

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Οι αὐτοὶ καὶ ὁ ΚΟΜΗΣ

(Ἡ θύρα ἀνοίγεται. Καὶ ἐμφανίζεται εἰς τὸ κατώφλι ὁ κόμης Ροκβίλ, συρόμενος ἀπὸ τὸν Γιάννην ἐπὶ πολυθρόνας κινουμένης ἐπὶ τροχίσκων).

Κόμης. Ὁ ἀσθενὴς σας πηγαίνει πολὺ καλλίτερα, γιατρέ. Καὶ χαίρει, διότι μπορεῖ νὰ σᾶς τὸ βεβαιώσῃ μόνος του... (πρὸς τὴν κόμησσαν). Ἀγαπητή μου, ἐπιθυμῶ νὰ μιλήσω μὲ τὸν ἰατρὸν (κίνημα τῆς κομῆσσης). Σοῦ ἐπαναλαμβάνω ὅτι θέλω νὰ ἑμιλήσω μὲ τὸν ἰατρὸν ἰδιαιτέρως...

Κόμης. Ἀλλὰ...

Ὀδρῦ. Κάμετε ὅτι θέλει ὁ κύριος κόμης... (συνοδεύων αὐτὴν μέχρι τῆς θύρας). Θυμᾶστε τί σας εἶπα: δὲν πρέπει νὰ τοῦ ἀντιτείνετε σὲ τίποτε... (Ἡ κόμησσα φέυγει).

Κόμης (πρὸς τὸν Γιάννην). Φύγε κι' ἐσύ. Ὅταν θὰ σὲ χρειασθῶ, θὰ σὲ καλέσω. Ἐτοιμάσέ μου τὸ δωμάτιό μου... (ὁ Γιάννης ἐξέρχεται). Γιατρέ, λυποῦμαι διότι δὲν δύναμαι νὰ σᾶς περιποιηθῶ στὸ σπίτι μου. Ἐγκατεστάθητε καλὰ;

Ὀδρῦ. Θαυμάσια. Εὐχαριστῶ. Ἄλλως τε δὲν θὰ μείνω πολὺ. Σεῖς εἰσθε καλλίτερα καὶ λογαριάζω ὅτι ἡ καλλιτέρευσις αὐτῆ...

Κόμης. Μὴ μοῦ λέτε ψέμματα... Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο... Εἶμαι χαμένος καὶ τὸ ξεύρω. Ἀλλὰ σήμερα εἶμαι καλλίτερα... Δὲν θέλω λοιπὸν νὰ σᾶς κρατῶ ἐδῶ κλεισμένον. Πηγαίνετε νὰ κάμετε ἕνα περίπατον ἔξω... Αὐτὸ τὸ φθινοπωρινὸ πρῶτ' εἶνε θαυμάσιον... Πρέπει νὰ περάσετε ἀπὸ τὸν φαρμακοποιόν, διὰ νὰ συνεννοηθῆτε γιὰ ἐκείνας τὰς ἐνέσεις τῆς καφεΐνης. Ἐπειτα πρέπει νὰ ἐπισκεφθῆτε τὴν ἐκκλησίαν μας. Εἶνε τοῦ ἐνδεκάτου αἰῶνος... καὶ πολὺ περίεργος. Θέλω νὰ πάτε στὸ χωριό. Ἄλλως τε μπορεῖτε νὰ μοῦ προσφέρετε μίαν ὑπηρεσίαν. Ἐχω μερικὰ τηλεγραφήματα νὰ στείλω. Καὶ θέλω νὰ τὰ ἐμπιστευθῶ εἰς κάποιον ἀσφαλῶς. Μὴ μοῦ ἀρνηθῆτε.

Ὀδρῦ (μετὰ στιγμήν διαταγοῦ). Ὅχι... ἀλλὰ...

Κόμης. Ἀλλὰ τί; Μὴ νομίζετε ὅτι θὰ σας δώσω τηλεγραφήματα, τὰ ὅποια δὲν δικαιούμαι νὰ στείλω; Ὅ ἀ ἰθῆτε καὶ μόνος σας. Γράφω μὲ δυσκολίαν. Θέλετε νὰ μοῦ χρησιμεύσετε ὡς γραμματεῦς; Στείλατε εἰς αὐτὰς τὰς τρεῖς διευθύνσεις τὸ αὐτὸ τηλεγράφημα.

Ὀδρῦ (ἀναγινώσκων τὸ χαρτὶ τοῦ τοῦ ἔδωκε). Γεώργιον Ροκβίλ, λοχαγὸν 25ου συντάγματος δραγόνων, εἰς Νανσύ.

Κόμης. Εἶνε ὁ πρωτότοκος.

Ὀδρῦ (ἀναγινώσκων). Ροβέρτον Ροκβίλ, γραμματέα Γαλλ. Πρεσβείας, Βρυξέλλας — Ἀνδρέαν Ροκβίλ, φοιτητὴν Πολυτεχν. σχολῆς.

Κόμης (ὑπαγορεύων). «Πατὴρ χειροτερεῦσι. Σὲ περιμένομεν αὐριον, τραῖνον φθάνον ἐνάτην πρωϊνήν». Γράφατε, κύριε!

Ὀδρῦ. Δὲν δύναμαι νὰ γράψω αὐτὸ. Εἶμαι ἰατρός. Ἄν γράψω ὅτι χειροτερεῖτε σὲ κάποιον, δὲν εἶναι ὡς γράψω λοιπὸν.

Κόμης (ἐγειρόμενος). Ἀφοῦ δὲν θέλετε, τότε θὰ τὸ γράψω ἐγὼ (θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας). Ἄ!

Ἄδρῦ (κυνιᾶζων αὐτόν). Πονεῖτε;

Κόμης. Δὲν εἶνε τίποτε. Τώρα, γιατρέ, ἰδοῦ τί σὰς ζητῶ. Θὰ μοῦ δώσετε τὸν λόγον τῆς τιμῆς σας, ὅτι θὰ δώσετε τὰ τηλεγραφήματα αὐτὰ εἰς τὸ τηλεγραφεῖον καὶ ὅτι κανεὶς δὲν θὰ μάθῃ τὴν ἀποστολὴν των... Δὲν ἀπαντᾶτε; Δὲν μοῦ δίδετε αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν;

Ἄδρῦ. Ἀλλὰ πῶς θέλετε νὰ σὰς δώσω αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν; Καὶ κρύπτεται εἰς τὰ τηλεγραφήματα αὐτὰ!

Κόμης. Ἀλλὰ τί; Μόνον ἡ κόμησσα φοβεῖται μὴ μοῦ κάμῃ κακὸ ἢ ἀφίξις τῶν τέκνων. Καὶ ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην αὐτῶν. Τοὺς ὑπέδειξα τὴν ὄραν τοῦ τραίνου, ὅπως φθάσω ταυτοχρόνως εἰς τὸν σταθμόν, ὃ ὁποῖος ἀπέχει μίαν ὄραν ἀπὸ ἐδῶ. Θέλω τὰ παιδιὰ μου νὰ λάβουν τὰ τηλεγραφήματα αὐτὰ καὶ νὰ μὴ ἐπισταλοῦν ἄλλα ἀνακαλοῦντα καὶ ἀκυροῦντα αὐτὰ. Ἰδοῦ διατὶ ζητῶ ἀπὸ σας νὰ τὰ φέρετε εἰς τὸ τηλεγραφεῖον καὶ νὰ τὸ κρατήσετε μυστικόν.

Ἄδρῦ. Σὰς ἀπαντῶ ἀπλούστατα: ἔχω πλησίον σας μίαν ἱατρικὴν μόνον ἀποστολὴν. Σεῖς ὅμως μοῦ λέτε ὅτι ἔχετε μὲ τὴν κόμησσαν μερικὰς διαφορὰς γνωμῶν εἰς τὰς οἰκογενειακάς σχέσεις. Ἡ μεταφορὰ λοιπὸν τῶν τηλεγραφημάτων ὑπὸ τοῦς ὅρους ποῦ μοῦ ζητεῖτε σημαίνει τὴν παρεμβολὴν μου, τὴν ἀνάμειξίν μου, μεταξὺ ὑμῶν καὶ ἐκεῖνης... Καὶ δὲν θὰ τὸ κάμω... διότι αὐτὸ εἶνε ἔξω ἀπὸ τὴν ἱατρικὴν ἀποστολὴν μου.

Κόμης (ἐγειρόμενος). Μήπως καὶ ἡ καρδιοσκοπήσις μου εἶνε ἔξω ἀπὸ τὴν ἱατρικὴν ἀποστολὴν σας; Ἀκοῦστε τὴν καρδίαν μου καὶ ἰδέτε τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὅποιαν μὲ βάζετε. (Ὁ ἱατρός, σχεδὸν ἀκουσίως, κύπτει καὶ καρδιοσκοπεῖ τὸν ἀσθενῆ).

Ἄδρῦ (ἐντρομος). Σαπλωθῆτε ἀμέσως καὶ μὴ κινήθητε ἐπὶ τινὰς στιγμὰς (θέλει νὰ τὸν ξαπλώσῃ).

Κόμης. Ὅχι, δὲν θὰ ξαπλωθῶ, ἐφ' ὅσον δὲν μοῦ κάμειτε ἐκεῖνο ποῦ ζητῶ.

Ἄδρῦ. Θὰ τὸ κάμω ἂν ὑπακούσετε σ' αὐτὸ ποῦ σὰς λέγω.

Κόμης. Ὅχι, τὸν λόγον σας... θέλω τὸν λόγον σας.

Ἄδρῦ. Σὰς δίδω τὸν λόγον μου. Θὰ πάω τὰ τηλεγραφήματα καὶ κανεὶς δὲν θὰ τὸ μάθῃ.

Κόμης (ἐξαπλωνόμενος). Εὐχαριστῶ. Σὰς ὑπακούω, διότι θέλω νὰ ζήσω ἕως ὅτου ἐκείνοι ἔλθουν. Θὰ μὲ κάμειτε νὰ ζήσω, αἶ, ἕως ὅτου ἐκείνοι ἔλθουν;

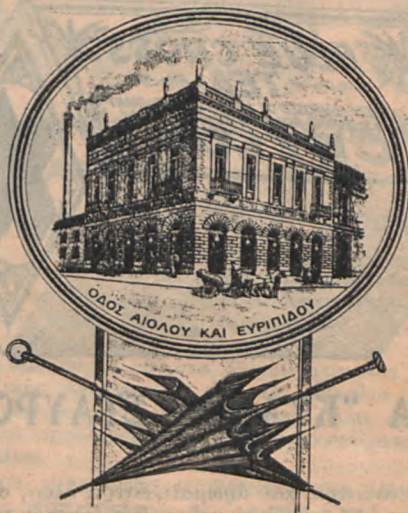
Ἄδρῦ (τεταραγμένος). Θὰ ζήσετε. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἀρχίσετε πάλιν τὰς ἀπροσεξίας. Πρέπει νὰ πᾶτε στὸ δωμάτιό σας ἀμέσως καὶ νὰ κατακλιθῆτε καὶ νὰ μὴ σηκωθῆτε ἕως ὅτου γυρίσω. Μοῦ τὸ ὑπόσχεσθε;

Κόμης (κρούων τὸν κώδωνα). Ἐχετε τὸν λόγον μου, ὅπως κι' ἐγὼ τὸν δικόν σας. (Εἰσέρχεται ὁ Γιάννης). Γιάννη, αἰσθάνομαι κούρασιν, θέλω νὰ ἀναπαυθῶ.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

↑
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΟΜΒΡΕΛΛΩΝ
↓

↑
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΟΜΒΡΕΛΛΩΝ
↓

ΜΕΓΑ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΟΜΒΡΕΛΛΩΝ

Β. ΤΣΙΜΩΝΙΔΗ, Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ & Σ^{ΑΣ}

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

(Διασταύρωσις Ὁδῶν Αἰόλου καὶ Εὐρυπίδου)

Τὸ ἀρχαιότερον καὶ μεγαλύτερον ἐν Ἑλλάδι

Μηχανήματα τέλεια.— Ὑλικά ἀρίστης ποιότητος.— Ἐργασία ἀπαραμίλλος.— Τιμαὶ ὀφιομέναι καὶ ἀσυναγώνιστοι.

Τὸ Ἐργοστάσιον Ὀμβρελλῶν Τσιμωνίδη, Αναστασιάδη & Σ^{ας} προμηθεύει

ΑΠΑΣΑΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΗΝ

Πώλησις χονδρική καὶ λιανική

Κόμης. Ἐπρωτίμησα τὸ ἀσφαλέστερον μέσον. Ἄλλὰ μίαν ἀκόμη φοράν, προτοῦ ἐκείνοι ἔλθουν... θέλεις νὰ μιλήσῃς;

Κόμης. Σοῦ εἶπα ὅλα ὅσα μποροῦσα νὰ σοῦ εἰπῶ...

Κόμης. Διὰ τελευταίαν φοράν τὸ ὄνομα ἐκείνου ποῦ δὲν εἶνε δικό μου παιδί.

Κόμης. Αὐτὸ ποτέ!

Κόμης. Θὰ εἴρω τὸ μέσον νὰ σέ ἐκδιῶσω.

Κόμης. Ὅταν ὑπέφερε κανεὶς ἐκεῖνο ποῦ ἐγὼ ὑπέφερα, δὲν εἶνε τίποτε ποῦ νὰ μὴ μπορῇ νὰ ὑποφέρῃ. Ξεύρεις τί ὑπέφερα ἀφ' ὅτου ἐδιάβασες τὸ καταραμένο ἐκεῖνο γράμμα...

Κόμης. Τολμᾷς νὰ μιλήσῃς περὶ βασάνων σου. Ἄλλὰ σὺ ζῆς... ἐνῷ ἐγὼ πεθαίνω... καὶ πεθαίνω ἀπὸ αὐτὸ...

Κόμης. Ἐκδικήσου... ἀλλ' εἰς ἐμέ, ἐναντίον ἐμοῦ μονάχα...

Κόμης. Τὸ ὄνομα! Θέλω νὰ μάθω τὸ ὄνομά του! Ἄ! ἂν κατάρθωνα νὰ τὸ διαβάσω γραμμένο ἐπάνω σ' ἐκεῖνο τὸ κομμάτι τῆς ἐπιστολῆς ποῦ ἄρπαξα μέσα ἀπὸ τὴ φωτιά... Ἐκαφα τὰ χέρια μου ψάχνοντας μὲς ᾗς τὴ θερμάστρα... Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀναγκάσθηκα νὰ καθήσω... τόσο μοῦ πονοῦσε ἡ καρδιά μου. Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη καρδιακὴ προσβολή. Ἦμουν ὑγιέστατος, ὅταν μῆκα στοὺς δωματίον ἐπιστρέφουν ἀπὸ τὸν συνήθη ἐκείνων περιπατόν μου... Δὲν μ' ἐπερίμενες τόσο γρήγορα καὶ ἀμέσως εἶδα ὅτι ἐταράχθηκα... Εἶδα τὰ χαρτιά ποῦ ἡ φλόγες κατεβρόχιζαν... Καὶ ἔπειτα, ἦλθεν ἐκείνη ἡ ἐπισκεψὶς καὶ σὺ ἀναγκάσθηκες νὰ κατεβῆς βιαστικά... Ἄ! ἂν ἔμπαινα λίγο προτιήτερα θὰ ἔμειναν κ' ἄλλα κομμάτια ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐραστοῦ σου καὶ θὰ ἐμάθαινα... ποῖος εἶνε «ὁ υἱὸς μας» ποῦ ἐκείνος σοῦ ἔγραφε... Τοῦλάχιστον ἐπρόφθασα νὰ διαβάσω τὰ λόγια αὐτὰ στὸ γράμμα του. Καὶ ἐγνώρισα τὸν χαρακτήρα ἐκείνου, τοῦ ἀνθρώπου ποῦ μ' ἐπρόδωσε! Τὸ ὄνομα τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ... θέλω νὰ μάθω τ' ὄνομά του... Ἐμπρός, ἀπάντησέ μου! Εἶνε ὁ Γιώργης ὁ πρωτότοκος; Ὅχι, αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον. Ἦσουν τόσο νέα τότε!.. Εἶνε ὁ Ροβέρτος, ὁ δευτέρος; Καὶ αὐτὸ εἶνε ἀδύνατον... Τότε εἶνε ὁ Ἀνδρέας, ὁ τελευταῖος;... Καὶ τὸν ἀγαποῦσα τόσο... Ὅχι... αὐτὸς εἶνε δικό μου αἷμα... Ἄλλὰ τότε ποῖος εἶνε; Ποῖος;

Κόμης. Δὲν θ' ἀπαντήσω. Εἶμαι μητέρα. Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ παραδώσω τὸ παιδί μου, ὅταν μὲς ᾗς τὴν καρδιά σου ἔχεις τόσο μίσος... Δὲν μπορῶ νὰ σοῦ πῶ τὸ ὄνομα αὐτό, πὰρὰ μόνον ἂν μοῦ δώσῃς τὸν λόγον τῆς τιμῆς σου, πῶς δὲν θὰ κάμῃς τίποτε ποῦ νὰ μπορῇ ν' ἀποκαλύψῃ στοὺς ἄλλους ἀδελφοῦς του ἐκεῖνο ποῦ πρέπει νὰ ἀγνοοῦν γιὰ πάντα.

Κόμης. Ἐγὼ δικαιούμαι νὰ ἐπιβάλω τοὺς ὅρους. Εἶσαι ἡ ἑνοχος καὶ ἐγὼ ὁ δικαστὴς καὶ, ἐλπίζω, ὁ τιμωρός...

Κόμης. Ἄν ἔπαισα — καὶ ἔπαισα πράγματι σ' ἐσέ, Ἀνδρέα — μὲ πόσα δάκρυα νὰ σοῦ ζητήσω συγγνώμην; Ἐκεῖνα ποῦ ἔχουσα τρεῖς μῆνας τώρα εἶνε ἀρκετὰ γιὰ ἐξίλεωσιν, σοῦ ἐπαλαμβάνω. Ἄν ἐπαισα σὺν ἐμοὶ καὶ τὸν ἄλλο, ἔλαστον τοῦ ὄνομα σου, ἐπὶ τὸ σπίτι μου!

"Ακου! Έχεις ακόμη μερικές στιγμές για ν' αποφασίσης. Θά μού πῆς τὸ ὄνομά του καὶ τότε μόνον ἐκείνον θά πλήξω. Εἶνε παρεισακτος. Πρέπει νὰ τὸ ξεύρη. Καὶ θά ἀποδεχθῇ τὴν θέλησίν μου. Θέλω νὰ μὴ πάρῃ τίποτε ἀπὸ τὴν κληρονομίαν μου. Καὶ εἶνε δίκαιον αὐτό. Θέλω νὰ γίνῃ δικαστὴς μεταξὺ ἡμῶν καὶ τὰ αἰσθηματὰ του δι' ἐσὲ θά γίνον τιμωρία σου διὰ τὸ μακρὸν ψεῦδος σου. Καὶ αὐτὸ εἶνε δίκαιον... Θέλω νὰ πλήξω τὸν πατέρα του ἐν τῇ προσώπῳ αὐτοῦ. Καὶ εἶνε δίκαιον. Ἐπροδότημα τόσον ποταπῶς!.. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐκδικησίς μου. Ἄν μού τὴν ἀφαιρῆς διὰ τῆς σιωπῆς σου, μὲ ἀναγκάζεις νὰ ζητήσω μίαν ἄλλην... καὶ χειροτέραν. Ἡ εὐθύνη αὐτῆς ἄς πέσῃ λοιπὸν ἐπάνω σου!

Κόμης. Μίαν ἄλλην χειροτέραν;

Κόμης. Ἄν δὲν μάθω τὸ ὄνομα σὲ λίγο, δταν τὰ τρία σου παιδιὰ θά ἦνε ἐδῶ, θά εἰπῶ καὶ στὰ τρία ἐκεῖνο ποῦ ἔκαμες...

Κόμης. Σ' αὐτὰ;

Κόμης. Ναι, σ' αὐτὰ. Καὶ στὰ τρία. Θά τοὺς εἰπῶ ὅτι εἶχες ἓνα ἔραστὴν καὶ ποῖον καὶ πῶς τὸ ἔμαθα. Θά τοὺς διαβάσω ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἀτίμου, τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην ποῦ ἐφύλαξες... Θά τὸν ἀγαποῦσες βέβαια... Θά διαβάσουν τὴν φράσιν αὐτὴν: «Τὸ παιδί μας». Θά μάθουν ὅτι ἓνας μεταξὺ αὐτῶν δὲν εἶνε ἀπὸ τὸν ἴδιον πατέρα μὲ τοὺς ἄλλους. Ἐπειτα μπορῶ νὰ φύγω ἀπὸ τὸν κόσμον. Ἡ ἐκδικησίς μου θά ἔχῃ γίνῃ.

Κόμης. Δὲν μπορεῖς νὰ κάμῃς αὐτό. Δὲν θά τὸ κάμῃς. Σκέψου ὅτι μπορεῖ αὐριο νὰ παρουσιασθῆς μπροστὰ στοῦ θεοῦ... Καὶ ὁ θεὸς ξεύρει νὰ τιμωρῇ. Βλέπεις τὸ παράδειγμα ἀπὸ ἐμὲ...

Κόμης. Αὐριο θά εἶμαι στό μὴ δέν... Ἄλλὰ θά ἔχω ἐκδικηθῆ.

Κόμης. Ἄλλὰ δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ μὲ ἀτιμάσης μπροστὰ στὰ παιδιά μου, μπροστὰ στὰ δύο ποῦ εἶνε καὶ παιδιά σου! Ὅχι, δὲν θά τὰ πλήξῃς εἰς τὴν μητρικὴν των ἀγάπην... Ὅχι.

Κόμης. Τότε πέσ μου τὸ ὄνομα!

Κόμης. Λοιπὸν... (διστάζουσα) Δὲν μπορῶ... δὲν πρέπει...

Κόμης. Ἐσὺ λοιπὸν τὸ προκαλεῖς. Σοῦ δίδω τὸν λόγον μου ὅτι θά κάμω ἐκεῖνο ποῦ εἶπα.

Κόμης. Λοιπὸν δὲν θά τὰ ἰδῆς... Θά τὰ ἐμποδίσω νὰ μοῦν. Ὁ γιατρός θά τοὺς εἰπῇ ὅτι εἶσαι πολὺ ἀσθενής, ὥστε νὰ μὴ εἶνε δυνατὸν νὰ τὰ ἰδῆς.

Κόμης. Ὁ γιατρός! Ἄλλὰ λησμονεῖς ὅτι δὲν ἔχω πλέον νὰ κάμω μὲ τὸν Πονοσλέ, μ' αὐτὴν τὴν μαριονέταν σου... Ὁ δόκτωρ Ὅδρῦ εἶνε ἐντιμος ἄνθρωπος, ὁ ποῖος δὲν θά γίνῃ συνενοχος μῆς τῆς τοιαύτης... Θά μὲ ἀφήσῃ νὰ ἰδῶ τὰ παιδιά μου, ἀφοῦ ἔχω τὴν δύναμιν. Ἐπειτα, ὅσο ἐγὼ ζῶ, εἶμαι ὁ κύριος ἐδῶ μέσα... καὶ ὅλοι ὀφείλουν νὰ μὲ ὑπακούσουν... Ἄ! (ἐγείρεται, ἀλλὰ πνίγεται καὶ κλονίζεται).

Κόμης. Ἀνδρέα! Ἀνδρέα! (τρέχουσα εἰς τὴν θύραν). Γιατρέ! Γιατρέ!

Η ΑΡΠΑΓΗ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ
(Έργον τοῦ Pierre Prud'hon)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Επιθεώρηση ιστορική βιβλιοθήκη Ζαγόρας
Restrictions apply.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Οἱ ἴδιοι, ὁ ΔΟΚΤΩΡ ΟΔΡΥ

Κόμησ. Ἰδέτε, εἶνε ἄσχημα.**Ὀδρῦ** (κίπτιον ἐπὶ τοῦ κόμητος). Εἶνε συγκοπή.**Κόμησ.** Τρέχω νὰ φέρω αἰθέρα. Πάρτε! (ἐνθίσκει τὸ μπουκαλάκι μὲ τὸ φάρμακον καὶ τὸ δίδει εἰς τὸν ἰατρὸν).**Ὀδρῦ.** Εὐχαριστῶ. Ἄλλ' ἐκεῖνο ποῦ χρειάζεται εἶνε νὰ ξαπλωθῇ (κνιτάζων γύρω του). Ἐκεῖ!.. Ἀμέσως! (Κνιτάζει τὰ μάτια τοῦ κόμητος καὶ τοῦ ἐξετάζει τὸν σφυγμὸν).**Βερν.** (ἀνοίγων τὴν θύραν). Κυρία κόμησσα, τὰ παιδιὰ εἶνε στὸ βάθος τῆς θενδροστο:χίας... φθάνουν' (σταματᾷ). *Α! *Ο κύριος κόμησ εἶνε χειρότερα;**Ὀδρῦ.** Οἱ σπασμοὶ ἀρχίζου, κυρία. (Πρὸς τὴν κόμησσαν). Τὸ πρᾶγμα εἶνε σοβαρὸν... Ἄν τοῦ βγάλωμε αἷμα, μπορούμε νὰ τὸν σώσωμεν ἀκόμη... Μόνον αὐτὸ τὸ μέσον ὑπάρχει, ἀλλὰ γρήγορα, γρήγορα! (πρὸς τοὺς δύο ὑπηρέτας). Τρέξετε νὰ μοῦ φέρετε ὅ,τι χρειάζεται... Τὸ προσέβλεπα αὐτό. Ἐχω ἐτοιμάσει ὄλα... θὰ τὰ βρῆτε στὸ συρτάρι τοῦ τραπεζιοῦ τῆς τουαλέττας... ἀλλὰ γρήγορα... (Οἱ ὑπηρέται φεύγου καὶ ἐπανερχοῦνται ὁ εἰς μίαν λεκάνην καὶ ὁ ἄλλος μὲ μίαν πετσέταν τλιγμένην, ὅπου περιέχονται τὰ ἀπαιτούμενα ἐργαεῖα). Εὐχαριστῶ. (Ὁ ἰατρός τακτοποιεῖ τὰ ἐργαεῖα καὶ νίπτει τὰ χεῖρα του). *Α! τῆ λάμπα... γιὰ νὰ καύσω τὸ νυστέρι μου... Σηκώστε του τὸ μανίκι κι' ἐτοιμάστε τον ὅπως καὶ τὴν ἄλλην φοράν.

(Ἐνῶ οἱ ὑπηρέται ἐτοιμάζου, ὁ δόκιωρ Ὀδρῦ κρατεῖ τὴν λάμπα τοῦ ἀλκοόλ καὶ καίει ἀπολυμαίνων τὸ νυστέρι του. Ἡ κόμησσα τὸν κάλεῖ καὶ κάμνον μερικὰ βήματα πρὸς τὰ ἐμπρὸς τῆς σκηνῆς).

Κόμησ. Θὰ ξανασυνέλθῃ;**Ὀδρῦ.** Μετὰ τὴν ἀφαιμάξιν, ναι, κυρία, καὶ ἐλπίζω ἀμέσως.**Κόμησ.** Καὶ ἐπειτα;**Ὀδρῦ.** Ἐπειτα, δὲν εἶνε πλέον παρὰ ζήτημα ὥρων. Πολὺ φοβοῦμαι τώρα πλέον.**Κόμησ.** Τὸν ἀκούσατε. Ξεῦρετε τί θέλει νὰ κάμῃ. Καὶ θὰ τὸ κάμῃ. Ἄν ξεφύγῃ ἀπὸ τὴν κρίσιν αὐτὴν, ἂν τὸν ξαναφέρετε στὴν ζωὴν, καθὼς εἶπατε, σέ λίγο θὰ ξαναπέσῃ εἰς νέαν κρίσιν. Αὐτὸ ποῦ μέλλετε νὰ τοῦ ἀποδώσετε δὲν εἶνε ἡ ζωὴ, ἀλλ' ὁ καιρὸς ὅπως μὲ ἀτιμάσῃ μπροστὰ στὰ μάτια τῶν παιδιῶν μου.**Ὀδρῦ.** Εἶνε ἀλήθεια ὅτι εἶνε χαμένος πλέον!**Κόμησ.** Ἀλλὰ κι' ἐγὼ θὰ ἦμαι χαμένη... Ἄν ὅμως ἠθέλατε...**Ὀδρῦ.** Ὅχι, κυρία, ὄχι! Δὲν μπορῶ ν' ἀκούσω τίποτε ἄλλο παρὰ τὴν συνειδησίν μου ὡς ἰατρός.**Κόμησ.** Καὶ ἡ συνειδησις αὐτῆ σὰς λέγει, ὅτι εἶνε καλλίτερα νὰ παρατείνῃς τὴν ζωὴν του διὰ μίαν ὥραν, ὀλιγώτερον ἴσως, διὰ νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ μὰς ἀτιμάσῃ, νὰ ρίψῃ τὴν δυστυχίαν ἐπάνω μας, νὰ κάμῃ τὰ παιδιὰ του τρῶσους Κἀὲν ἐχθροὺς μεταξὺ των!

Ὁδρὺ (κλονισμένος). Ναί, ἐκεῖνο τὸ ὄποιον μέλλει νὰ κάμῃ ὁ ἄνθρωπος αὐτός, εἶνε ἀποτρόπαιον καὶ μέλλω νὰ τοῦ δώσω τὸν καιρὸν γι' αὐτό... **Ἄ!** ποῦ εἶνε τὸ καθήκον μου;

Κόμησ. Εἰς τὸν οἶκτον διὰ μίαν μητέρα καὶ τὰ παιδιὰ της.

Ὁδρὺ. Μὴ μὲ βάζετε σὲ πειρασμόν, κόμησσα, σὰς παρακαλῶ. Ἄν δὲν τοῦ βγάλω αἷμα, καὶ ἀμέσως μάλιστα, θὰ πεθάνῃ. Καὶ τότε ἐγὼ καὶ σεῖς εἶμεθα δυὸ δολοφόνοι!

Κόμησ. (ὀπιθοδρομοῦσα). Δυὸ δολοφόνοι... ἀλήθεια!

Γιάννης. Τὸ χέρι του εἶνε ἔτοιμο, κύρ γιατρέ! Ὁ κύριος κόμησ φαίνεται ὅτι χειροτερεύει.

Κόμησ. Ἔχετε δίκην. (Μετὰ μίαν ἐσωτερικὴν διαπάλην). Ἦρουν τρελὴ πρὸ ὀλίγου. Τὸ καθήκον σας εἶνε ἐκεῖ. Πηγαίνετε!.. πηγαίνετε!.. Κι' ἔτσι δὲν ἂν ἔχω κι' αὐτὸ τὸ βάρος στὴ συνείδησί μου!..

Ὁδρὺ. Εὐχαριστῶ, κυρία.

(Ἐπαγγέλλετο πλησίον τοῦ ἀσθενοῦς, ὀπίσω ἀπὸ ἕνα παραβάν, τὸ ὄποιον ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τρόπον ὥστε νὰ κρύπτεται ἀπὸ τοὺς θεατὰς ἢ ἀφαιμαξίς, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ κρύπτεται τελείως ὁ κόμησ. Οἱ θεαταὶ καταλαμβάνουν διὸ ὁ ἰατρός καὶ οἱ ὑπηρεταὶ ἐργάζονται πλησίον τοῦ ἀσθενοῦς. Ἡ κόμησσα ἐσηκώθη, ὥστε θέλουσα νὰ πλησιάζῃ. Ἀλλὰ ὄψιται ἐπάνω εἰς τὴν καρδέκλαν τὴν τοποθετημένην πλησίον της τραπέζης καὶ ὀμιλεῖ μὲ φωνὴν διακοπιμένην.)

Κόμησ. Ἔως ποῦ κατέθηκα;.. Ἄν ὁ ἰατρός μὲ εἶχε ἀκούσῃ;.. (συγῆ). Τὰ παιδιὰ μου φθάνουν... κι' ἐκεῖνος θὰ ξαναζήσῃ... θὰ μιλήσῃ... Τί νὰ κάμω;.. Νὰ σκοταθῶ;.. Νὰ πεθάνω; Πρὸ ὀλίγου τὸ ἐγκλημα... τὴν αὐτοκτονία. Πάντοτε τὸ ἐγκλημα, ὅταν θέλω νὰ ξεφύγω... (ἐνώνει τὰ χέρια σὰν γιὰ νὰ προσεχηθῆ) Θεέ μου, δός μου καλλίτερα τὴν δύναμιν τῆς ἐξιλεώσεως... (Ἀπληγισμένη παραδίδεται εἰς λυγμούς. Κρατεῖ τὸ κεφάλι της μεταξὺ τῶν χειρῶν καὶ προσεύχεται).

Βερν. Κυττάχτε, γιατρέ, ἀνοίγει τὰ μάτια του, σὰν προχθές.

Κόμησ (συνερχόμενος εἰς ἐαντόν). Ποῦ εἶμαι; Ἔσεῖς εἰσθε, παιδιὰ μου; Ὁ Γιάννης... ὁ Βερνάρδος... Σεῖς, γιατρέ... Ἄ! εἶμαι καλλίτερα... αἰσθάνομαι ἀνακούφισιν... ἀναπνέω... θέλω νὰ ζήσω... ἔως ὅτου ἔλθουν... (ἀναγνώριάζει τὴν κόμησσαν, ἣτις ἐπροχώρησε πρὸς αὐτόν, καὶ μὲ κίνημα ἀποτροπιασμοῦ). Ἐκεῖνη!.. Τὰ παιδιὰ!.. Θέλω τὰ παιδιὰ!..

Βερν. Ὅπου εἶνε, φθάνουν. Τρέχω νὰ τὰ προῦπαντήσω.

Ὁδρὺ (πρὸς τὸν κόμητα). Πρέπει μᾶλλον νὰ περιμένετε λίγο... μετὰ τὸ κακὸ ποῦ ἐπεράσατε...

Κόμησ. Ὁχι, γιατρέ, εἶμαι δυνατός. Θέλω νὰ τὰ ἰδῶ προτοῦ πεθάνω! Ἄς ἔλθουν!

Κόμησ. Κι' ἐγὼ σὰς παρακαλῶ, γιατρέ, νὰ μὴ ἀντιτείνετε εἰς τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴν. Ναί, Βερνάρδε, πήγαινε νὰ τὰ φέρῃς... καὶ προστοίμασέ τα... (Ὁ Βερνάρδος ἐξῆλθε. Πρὸς τὸν κόμητα στροφόμενῃ). Βλέπετε, κύριε, ὅτι δέχομαι τὴν θέλησίν σας... Δὲν ἀμύνομαι. Ἄντιπροσβληθὲν ἔχω ἄλλο ἄνθος πρὸς τὸν κόμητα.

Τὰ παιδιά μου θὰ τὰ μάθουν ὅλα. Μόνον ἐπιτρέψατέ μου ὅπως τοὺς ἠμιλήσω ἐγὼ, σὲ λίγο, μπροστά σου... Ὑπάρχει μία εὐγένεια ἐν τῇ ἐξομολογήσει. Ἀφήσατέ μου τὴν. Ἄς μάθουν τὴν μετάνοιάν μου ταυτοχρόνως μὲ τὸ παράπτωμά μου! Ἄς τὴν ἴδουν!.. Ἄς τὴν ἀκούσουν! Ἡ δικαιοσύνη θὰ ἀποδοθῇ, ἀφοῦ τὸ θέλετε, ἀλλὰ μὲ ὀλίγον οἰκτον!.. Σιωπάτε! Εἰσθε λοιπὸν ἀδυσώπητος! (Ὁ Βερνάρδος ἐνεφανίσθη εἰς τὸ κατώφλι τῆς θύρας διατάζων).

Κόμης. Βερνάρδε, μπάσε τὰ παιδιά! (Ἡ κόμησσα ἠμιλιπόθυμος στηρίζεται εἰς τὸν τοῖχον. Ὁ ἰατρός πηγαίνει εἰς τὴν θύραν, ἐνῶ οἱ τρεῖς νέοι εἰσέρχονται).

Ὁδρὺ (χαμηλοφώνως εἰς τὸν Βερνάρδον). Φύγετε! Ἐβγάτε ἔξω! (Ὁ Γεώργιος, Ἀνδρέας καὶ Ροβέρτος Ροκβίλ εἰσέρχονται βιαστικῶς. Ἐν μᾶ ἐσχάτη προσπαθεῖα, ὁ κόμης σηκώνεται καὶ καλεῖ τὸν πρωτότοκον, «Γιῶργο» μὲ φωνὴν ἀγγεινὴν καὶ τὸν περιπτύσσεται ἐπὶ μακρόν. Κυττάζει ἔπειτα ἀτενῶς τὸν Ἀνδρέαν, τὸν νεώτερον τῶν τριῶν, ὁ ὁποῖος ἐπροχώρησε καὶ μετὰ τινος στιγμῆς διαταγμοῦ, τὸν σφίγγει εἰς τὴν καρδίαν του ἐν ὑπεριάτῃ συγκινήσει. Ὅταν τὸ ἀγκάλιασμα τελειώνει, ὁ Ροβέρτος, ὁ δευτερότοκος, προχωρεῖ πρὸς τὸν κόμητα. Ἄλλ' ἐκείνος προεινῶν τὸν βραχίονα, τὸν σταματᾷ, δι' ἐπιτακτικῶν κινήματος. Ὁ νεανίας μένει τεταραγμένος. Ἡ κόμησσα, ἡ ὁποία ἐπλησίασε, ὡσεὶ διὰ τὰ ῥιφθῆ μεταξὺ τοῦ νιοῦ της καὶ τοῦ συζύγου της, κλονίζεται ἔξαλλος. Στιγμὴ τραγικῆς αἰγῆς. Ὁ κόμης εἶδε τὸ κίνημα καὶ τὴν συγκίνησιν τῆς κομῆσσης. Εἶνε βέβαιος τώρα πλέον. Καρφώνει ἐπάνω στὸν Ροβέρτον τρομερὸν βλέμμα. Ἀλλὰ τότε ὁ πρωτότοκος Γεώργιος λέγει:)

Γεώργ. Πατέρα, δὲν γνωρίζεις λοιπὸν παιὰ τὸν Ροβέρτο... τὸν ἀδελφὸ μᾶς;

Ἀνδρ. Ναι πατέρα, εἶνε ὁ Ροβέρτος μᾶς...

Κόμης (συγκεικλιμημένος). Ναι... Πόσο ἀγαπῶνται... Πτωχὰ παιδιά!.. (μετὰ στιγμὴν ὑπεριάτου διαταγμοῦ). Ροβέρτο! Ἀγκάλιασέ με!..

(Ὁ Ροβέρτος ὀπίπεται εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ κόμητος Ροκβίλ. Ἐκεῖνος, ἀφοῦ τὸν ἐνηγκαλίσθη, σφίγγει καὶ τὰ τρία παιδιά του εἰς ἓνα κοινὸν ἐναγκαλιασμόν. Ἐπειτα κλονίζεται καὶ πίπτει νεκρὸς, ἐνῶ ἡ αὐλαία κατεβαίνει βραδέως).

ΑΠΟ ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟΝ

(Παρίσι, Μάρτιος)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΛΑΣ

Σὲ μιὰ ξανθοῦλα...

III κακογλωσσία τοῦ κόσμου λέει πῶς βάφεις τὰ μαλλιά σου.
Ψέμμα! ἀφοῦ, εἶται βαμμένα, σ' τὰ πουλάει ὁ ἔμπορός σου...

ΣΑΤΑΝΑΣ

ΤΟ ΔΩΡΗΤΗΡΙΟΝ *

— Σᾶς παρακαλῶ, μίαν ὑπογραφήν, κύριε.

... Κοντὰ στὸ τραπέζι τοῦ Συμβολαιογράφου κάθονται τρία πρόσωπα. Ἕνας γέρος χωρικός, ἡ γρηά του, καὶ ἓνα καλοδεμένο παλληκάρι — χωρικός καὶ αὐτός.

Ὁ γέρος ἔχει μεγάλα γαλανὰ μάτια, γεμᾶτα ἀπὸ ἄγνοιαν

— Δὲν μᾶς λέτε δὰ νὰ ξέρουμε καὶ ἡμεῖς γιὰ ποιά αἰτία γίνεται ἡ δωρεά ;

ὄλων τῶν πραγμάτων ποῦ εὐρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τοῦ χωραφιοῦ του. Ἡ γυναῖκα του εἶνε συνειθισμένος τύπος γραιῖας χωρικῆς· ἡλιοκαῦμένη, λιπόσαρκος καὶ πονηροματοῦσα.

Ὁ Συμβολαιογράφος, μὲ τὰ γυαλιά κατεβασμένα στὸ τελευ-

* ΣΗΜ.— Αἱ ἐν τῷ κειμένῳ εἰκόνες ἐκαλλιτεχνήθησαν ἐπίτηδες ὑπὸ τοῦ ἐν Βελγίῳ τελειοποιουμένου εἰς τὴν μηχανικὴν ἀγαπητοῦ συνεργάτου κ. Γεωργ. Ἁγ. Κωνσταντινίδου.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

ταῖον σημεῖον τῆς μύτης του, διαβάζει τώρα ὀλοταχῶς τὸ συμβόλαιον, χωρὶς ν' ἀκούη κανεῖς.

Ἦτο δωρεὰ τῆς γραίας πρὸς τὸ παιδί ἐνὸς σπιτιοῦ, ποῦ τὸ εἶχεν ἀπὸ κληρονομίαν.

Ἐτοιμαζόμενον νὰ ὑπογράψω, ὅταν ἀπὸ περιέργειαν ἐρωτῶ :

— Δὲν μᾶς λέτε δὰ νὰ ξεύρωμε καὶ ἡμεῖς, γιὰ ποιὰ αἰτία γίνεται αὐτὴ ἡ δωρεά;

— Καλλίτερα νὰ σᾶς τὰ πῆ ἢ ἴδια ἡ κουμπάρα ἀπὸ 'δῶ.

Ἀπαντᾷ ὁ Συμβολαιογράφος, μὲ ἐλαφρὸν χαμόγελο στὰ χεῖλη του :

— Πές τὰ, κερά κουμπάρα: καλὸ εἶνε νὰ τὰ ξέρῃ καὶ ὁ μάρτυρας ποῦ θὰ ὑπογράψῃ.

* * *

Σηκώθηκε αὐτὴ τότε, ἐπλησίασε περισσότερον εἰς τὸ τραπέζι, ἀκούμησε καὶ μὲ τὰ δύο τῆς χεῖρια ἐπάνω, ξερόθηξε, ξεροκατάπιε, κοκκίνισε ὀψοδήποτε, ἰδρωσε, σκουπίστηκε καὶ ἄρχισε :

— Τὸ παιδί αὐτὸ δὲν τῶχω γενιά· οὔτε συμπεθεργιὸ δὲν ἔχομε . . .

— Ἐχει πατέρα ;

— Καὶ πατέρα ἔχει καὶ μάννα.

— Ἐσεῖς δὲν ἔχετε παιδιά ;

— Ἐχομε δύο. Κορίτσι δὲν ἔχομε.

— « . . . Νὰν τ' ἀφήσωμε καὶ στοὺς δύο, δὰ μαλλώσουνε » τοῦ λέω ἡγῶ . . .

— Μὰ τότες, πῶς χαρίζεις στὸν ξένο τὸ σπίτι !

Ἡ χωρικὴ ἐστενοχωρήθη, κῦτταξε τὸν ἄντρα τῆς, παρετήρησε γύρω τῆς (ὁ Συμβολαιογράφος ἔκανε πῶς ἐπρόσεχε ἄλλου) καὶ μὲ φωνὴν δυνατωτέραν τῆς συνήθους, ποῦ μεταχειρίζεται ὁ χωρικός ὅταν τὸν ἀναγκάζῃς νὰ πῆ κάτι ποῦ δὲν τὸ πολυθέλει καὶ τὸ ἀποφασίζει στὰ τελευταῖα, ἄρχισε νὰ λέγῃ :

— Τὰ παιδιὰ μας τὰ καλοπαντρέψαμε. Καὶ πήρανε καὶ ἡῦρανε. Αὐτουνοῦ τοῦ κακομοίρη — καὶ ἔδειξε τὸ παιδί — ὁ πατέρας του ἦτανε καὶ αὐτὸς καλὸς νοικοκύρης. Εἶχε σπίτι, εἶχε ἀμπέλια, εἶχε ζᾶ, εἶχε κάρρο . . . μὰ ἔπαθε ζημιές, καὶ τοῦ τὰ πουλήκανε οὔλα. Τώρα καθόντουνα, μὲ νοῖκι. Ἄκουσ! ; μὲ νοῖκι!

Μοῦ λέει ὁ ἄντρας μου, σὰν ἔμαθε τὴ συμφορὰ ποῦ τοὺς βρῆκε :

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

— «Γυναίκα, τί θ' ἀπογίνη ὁ γείτονας δίχως σπίτι, πούχει καὶ παιδιὰ καὶ τρία κορίκια τῆς παντρειᾶς;»

«Ἦθελα νὰν τοῦ πᾶν τὸ καλὸ τοῦ μοῦρθε στὸ νοῦ, ἤθελε νὰ μοῦ πῆ κι' αὐτός, μὰ φοβώμαστε μὴν ἀποπάρη ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Ξεθαρρεῦτηγα ἐγὼ καὶ τοῦ λέω:

— «Ἄντρα! σὰν πεθάνωμε, σὲ ποιοῦ ἀπ' τὰ παιδιὰ μας θ' ἀφίσωμε τὸ σπίτι πούχω κληρονομιά;»

— «Σ' ὅποιον ἀπ' τοὺς δυὸ τ' ἀφίσωμε, θὰ βαρυνγομάη ὁ ἄλλος», μοῦ λέει ὁ γέρωσ μου.

— «Νὰν τ' ἀφίσωμε καὶ ἴστους δυὸ, θὰ μαλώσουν», τοῦ λέω ἐγώ.

— «Νὰν τὸ πουλήσωμε, τί θὰ πιάσωμε! καὶ τί νὰν τὰ κάνωμε τὰ λεφτά, δόξα νάχη ὁ Μεγαλοδύναμος ἔχομε νὰ φᾶμε», μοῦ λέει αὐτός.

— «Ξέρεις τί συλλογίστηκα;» τοῦ λέω ἐγώ, «νὰν τὸ δώσωμε γιὰ τὴν ψυχὴ μας στὸ παιδιὸ τοῦ γείτονα».

— «Καλὰ λές, γυναίκα, μοῦ λέει, ἔτσι νὰ κάνωμε· θὰ μαζώξη τὴ φαμίλια του μέσα, θάχη κι' αὐτός μιὰ μέρα δικό του σπίτι, καὶ θὰ μᾶς συγχωρονάη. Αὐτὸ εἶνε!... Γκρ... γκρ... μὲ κάματε καὶ τὸ εἶπα».

Ξεροκατάπτε πάλι, σφούγγισε τὸν ἰδρωτὰ της καὶ ξανακάθησε στὴ θέσι της.

Δ. ΓΡ. Κ.

— Γκρ... γκρ... μὲ κάματε καὶ τὸ εἶπα.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

Εἰς παράσιτον καλαμπουριστὴν

Θποι βροῆς φαῖ στρωμένο πῆς καὶ στοργυλοκαθίζεις,
καὶ θαρρεῖς πῶς μ' ἐξυπνάδες οὐ μονάχα τ' ἀλατιζεις.
Μὰ τ' ἀλάτι σου ἔχει φύρα, καὶ πολλὰς φορὰς, βρὲ τέρας,
σὰν σωθῆ τὸ ἀττικόν σου, βάζεις κι' ἄλλας... Ἀγκλιέτας!

ΣΑΤΑΝΑΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

[Ἡ ἱστορικὴ καὶ λαογραφικὴ ἐν γένει ἔρευνα τῶν Νέων Ἑλληνικῶν Χωρῶν ἤρχισε νὰ ἀπασχολῆ καὶ δεῶν ἐπὶ πολὺ νὰ ἀπασχολῆσῃ τοὺς Ἕλληνας ἱστοριογράφους καὶ λογοτέχνας. Ἡθῆ, ἔθιμα, μορφαί, τύποι, ἐνδυμασίαι, παραδόσεις, θρύλοι, ἄσματα, προλήψεις, σύμβολα, ἰδανικά, ἀκόμη δὲ καὶ τὰ κατὰ τόπους γλωσσικά ἰδιώματα, ἔλη ἢ ζῶη τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν βουνῶν, ὅπου ἐπλανᾶτο καὶ ἐστέναζε καὶ ὄνειροπόλοι τὸ Πάσχα τῆς Ἀναστάσεως ἢ Ἑθνικῆς Ψυχῆ — ὄλαι αἱ ἐκδηλώσεις ζωῆς βασανισμένης τόσοσιν αἰῶνων, πρέπει νὰ ἀποκρυσταλλωθοῦν ὡς μνημεῖα πολῦτιμα διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς φυλῆς. Καὶ τόσοσιν μᾶλλον, καθόσον ὁ νεώτερος ἑλληνικὸς πολιτισμὸς, ὁ ἡαγδαίως εἰσχωρῶν εἰς τὰς ἀνακτηθείσας χώρας, θὰ μεταβάλλῃ συντόμως, σήμερον ἢ αὔριον, τὴν φυσιογνωμίαν καὶ τὴν ἐκφρασιν τῆς γῆς. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐμπνεομένη ἢ Διεύθυνσις τοῦ «Ἡμερολογίου» ἐννοεῖ νὰ ἀφιερῶσῃ ὄχι ὀλίγας λαογραφικὰς καὶ ἠθιογραφικὰς σελίδας, παραστατικὰς τῆς τέως ἀλυτρώτου Ἑλλάδος. Οὕτως, μίᾳ ἐκτάκτως περιεργῶσ καὶ ἐνδιαφέρουσα μορφῆ ἐκ τοῦ κύκλου τῶν κατὰ τῆς τουρκικῆς τυραννίας προμάχων ὑπῆρξε καὶ ἡ *Καπετὰν Περιστέρα*, τῆς ὁποίας παλαιὰν εἰκόνα μετὰ πολλοῦ κόπου ἠδυνήθημεν νὰ ἀνεύρωμεν, ὅπως τὴν γνωρίσουν καὶ οἱ πολυπληθεῖς ἀνὰ τὸν ἑλληνισμὸν ἀναγνώσται ἡμῶν. Ἀντὶ ἄλλης δὲ βιογραφικῆς σημειώσεως ἐπροτιμήσαμεν νὰ παραθέσωμεν τὴν κάτωθι ὠραίαν καὶ χαρακτηριστικὴν περιγραφὴν τοῦ κ. Μελά, ἣν ἔγραψε κατὰ τὴν ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν περιοδείαν του.]

Η ΚΑΠΕΤΑΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

ὍΤΑΝ τὰ γεγονότα τοῦ ὡσοσοτουρκικοῦ πολέμου ἐπροκάλεσαν τὴν γνωστὴν ἀνταρτικὴν δράσιν τῆς τότε πολὺ μικρᾶς Ἑλλάδος, οἱ βράχοι τῆς Σιατίστης ἔδωσαν ἄσυλον εἰς πολλοὺς ἀνδρείους ὄπλαρχηγούς ὡς ὁ καπετὰν Λεωνίδας, ὁ Νταβέλης, ὁ Σπανός, κ' ἔγιναν μάρτυρες πολλῶν ἡρωϊκῶν συμπλοκῶν τῶν ἑλληνικῶν σωμάτων πρὸς τουρκικὰ καὶ ἀλβανικὰ ἀποσπάσματα. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πολλοὶ νέοι Σιατιστεῖς, ἠλεκτριζόμενοι ἀπὸ τὴν λεβεντιὰν τῶν ἀνταρτῶν, ἄφηναν τὴν τσοπάνικην ἀγγλίτσαν ἢ τὸ τσαπί, ἔπαιρναν τὰ ὄπλα κ' ἔβγαιναν εἰς τὰ μακεδονικὰ βουνά, διὰ νὰ συνεχίσουν τὴν θείαν Ἐποποιίαν τοῦ Εἰκοσιένα. Μεταξὺ τῶν νέων αὐτῶν ἕνας κάποιος Κράκας, ἀμπελουργὸς ἀπὸ τὴν Γεράνειαν, ἠκολούθησε τὸν καπετὰν Σπανὸν κ' ἐπολέμησε μαζί του ἡρωϊκώτατα ἐναντίον τῶν τουρκικῶν ἀποσπασμάτων τῆς Λαμίας, τῶν Γαββηνῶν καὶ τῆς Βερροίας. Μετὰ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

τὸν φόνον τοῦ ἀρχηγοῦ ὄμως, ὅταν τὸ σῶμα διεσπᾶσθῃ κ' ἐμοι-
 ρᾶσθῃκεν εἰς μικρὰς συμμορίας, αἱ ὁποῖαι δὲν περιεφρόνουν
 πολλάκις καὶ τὴν ἀπλὴν ληστείαν, ὁ Κράκας αὐτὸς εὐρέθη κα-
 πετάνιος ἐπὶ κεφαλῆς δέκα ἕως δεκαπέντε παλληκαριῶν. Κατὰ
 τὰς βροχερὰς καὶ ἀσελῆνους νύκτας, ἀλλὰ καὶ μὲ πανσέληνον
 ἐπίσης, οἱ γεροντότεροι ἀπὸ τοὺς Σιατιστεῖς ἐνθυμοῦνται ἀκόμη

Ἡ ἥρωῖς τῆς Σιατίστης καπετὰν Περιστεέρα

τὸν γενναῖον ὀπλαρχηγὸν ποῦ γλυστρουσε μαζί μὲ τὸ σῶμα του
 μέχρι τοῦ πατρικοῦ του σπιτιοῦ εἰς τὴν Γεράνειαν, διὰ νὰ ἀνα-
 παυθῇ καὶ νὰ φύγῃ πάλιν τὴν αὐγὴν εἰς ἀναζήτησιν κινδύνων,
 περιπετειῶν, λιρῶν καὶ δόξης.

Ἡ Περιστεέρα ἦτο ἀδελφὴ τοῦ Κράκα. Καὶ εἴτε διότι τὴν
 ἐθασάνιζαν οἱ Τοῦρκοι ὡς συγγενὴ ἀντάρτου, εἴτε διότι συνέ-
 λαβε σφοδρὸν ἐρωτικὸν πάθος πρὸς κάποιον ἀπὸ τοὺς ἀνδρείους
 τοῦ ἀδελφοῦ της, ἐφόρεσε τὴν στολὴν καὶ τὰ ἄρματα τοῦ ἀν-

τάρτου καὶ μίαν νύκτα ἠκολούθησε τὸ σῶμα εἰς τὰ βουνά. Ἄλλ' ὡς Ἀμαζόνος τὸ ἄστρον της ἔμσουράνησεν ὅταν ὁ ἀδελφός της, συλληφθεὶς μετὰ προδοσίαν ἐνὸς χωρικοῦ, ἐθανατώθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους, οἱ ὅποιοι ἐξέσχισαν εἰς λωρίδας τὸ δέρμα του. Ἡ Περιστερά ἐγινε λέαινα. Ἀνέλαθεν αὐτὴ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ σώματος καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐτιμώρησε μὲ τὸν παραδειγματικώτερον τῶν θανάτων τὸν προδότην καὶ τοὺς φονεῖς τοῦ ἀδελφοῦ της. Ἐπὶ ἕξ μῆνας ἔκτοτε κανεὶς τοῦρκος στρατιωτικὸς δὲν ἠμποροῦσε νὰ κοιμᾶται ἤσυχος. Ἀπιστεύτως γενναία, πολυμήχανος καὶ ἀποφασιστικὴ, ἐτρομοκράτει τὴν ἐπαρχίαν εἰς ἀκτῖνα ἑκατοντάδων χιλιομέτρων, ἢ κόρη αὐτῆ, πρὸς τὴν ὁποίαν, ἐπὶ τέλους, ἠναγκάσθη νὰ συνθηκολογήσῃ μία ὀλόκληρος αὐτοκρατορία. Τῆς ἔδωσαν ἀμνηστειάν ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ κάθεται φρόνιμα εἰς τὸ ἐξῆς. Ἔτσι μίαν παραμονὴν εἰκοστῆς πέμπτης Μαρτίου ἕνας πυροβολισμὸς ὤφθεις εἰς τὴν ἀγορὰν εἰδοποιεῖ ὅτι κατὰ ἑκτακτον συμβαίνει. Ὅσοι ἐπρόλαβαν νὰ βγοῦν ἔστην πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ των, εἶδαν τὴν καπετὰν Περιστεράν μὲ τὸ ὄπλον ἀκόμη καπνίζον εἰς τὸ χέρι. Τὴν συνώδευε τοῦρκος στρατιώτης, ὁ ὁποῖος τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔβλεπε χάσκων.

— Δὲ μοῦ δίνεις τὸ ντουφέκι σου, καϋμένε; τοῦ εἶχεν εἰπῆ.

— Τί τὸ θέλεις;

— Νὰ ὀξέω μιά στοὺν ἀέρα νὰ μάθῃ ἡ Σιάτιστα πῶς ἦρθα!

Μετ' ὀλίγον μ' ἕνα σάλτον ἡ ἥρωὶς ἐπέρασε τὸ κατώφλιον τῆς Μητροπόλεως κ' εὐρέθη ὡς νὰ ἔπεσεν ἐξ οὐρανοῦ πρὸ τοῦ τότε μητροπολίτου Ἀγαθαγγέλου, ὁ ὁποῖος τὴν ἠλόγησε, καὶ ποτὲ δὲν θὰ λησμονήσουν οἱ Σιατιστεῖς τὸν θαυμάσιον λόγον ποῦ ἐξεφώνησε τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐπὶ παρουσίᾳ της καὶ πρὸς τιμὴν της εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Δημητρίου ὁ ἐνθουσιώδης ἐκεῖνος ἱεράρχης. Ἐκτοτε ἡ καπετὰν Περιστερά ἐξοῦσεν ἤσυχᾳ εἰς τὸ σπιτάκι της. Μόνον ποῦ ἀγαποῦσε νὰ στολίξῃ τὸ γενναῖον της στήθος μὲ χρυσᾶ γιορντάνια καὶ ῥαμματιῆς ἀπὸ φλουριά καὶ νὰ διασχίξῃ τὴν πόλιν κατὰ τὰς ἐπισήμους ἡμέρας, ὡς ὄραμα λεβεντιᾶς, ὡς μία πρόκλησις πρὸς τὰ παλληκάρια, ὡς ἄφωνος ἀλλ' εὐγλωττος ὑλόμησις τοῦ ἥρωϊκοῦ ιδεώδους. Αὐτὰ δὲν ἄρεσαν ὁμῶς εἰς τοὺς Τούρκους καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὴν ἐξοντώσουν. Αἰφνιδίως στρατιῶται περιεκύκλωσαν τὸ σπιτὶ της. Ἄλλ' ὅταν ἐμπήκαν ἐπὶ τέλους κ' ἐπέρασαν κατὰ σειρὰν τὰ δωμάτια ἕνα πρὸς ἕνα, δὲν εὐρέθηκαν ψυχὴν. Ἡ καπετὰν Περιστερά τοὺς εἶχε μυριασθῆ καὶ εἶχε πετάξει ἐν τῷ μεταξύ πολὺ μακρυνά. Ἀπὸ μάνδρας εἰς μάνδραν ἔφθασε πηδῶντας ἔξω τῆς πόλεως, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, γρηγορῶς ὡς ζαρκαδί, εὐρέθη καὶ πάλιν εἰς Θεσσαλίαν, ὅπου ἔλαβε τὸ πεζότερον τέλος: Ὑπανδρεύθη. Τὴν στιγμὴν ποῦ ἤκουα τὴν ἱστορίαν της, εἶχα ἐμπρὸς μου μίαν φωτογραφίαν της. Ἔβλεπα καὶ δὲν ἐχόρταινα τὸ καλοδεμένο κ' εὐγραμμικὸν σῶμα της, τὸ ὁποῖον ἐφάνταζε περισσότερον μέσα εἰς τὸν κορμὸν αἰχμαζικῶν γυρολησῶν, τῶ πλούσιον στήθος της,

Authorized licensed use limited to: 172.21.135.3.

τὸν καταρράκτην τῶν μαύρων μαλλιῶν, ποῦ ἔπεφταν λυτὰ πρὸς τοὺς τορνευτοὺς ὄμους, καὶ τέλος, κάτω ἀπὸ τὸ στραβὸ χρυσοκέντητο φρεσάκι, τὸ αὐστηρὸν πρόσωπον μὲ τὰ μαῦρα ζωηρότατα μάτια. Τὴν λυγρὴν μέσην ἔζωνε τὸ σπαθὶ καὶ μὲ τὸ δεξιὸ χέρι κρατοῦσε τὸ ντουφέκι, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἐστηρίζετο μὲ ἀφέλειαν καὶ χάριν, καθὼς μία κυρία εἰς τὸ ὀμπρελλίνον της. Τίποτε δὲν μ' ἐξάφνιζεν. Ὅπως ὅλα τὰ φυσικά, δηλαδὴ τὰ τέλεια πλάσματα, ἢ καπετὰν Περιστέρα ἦταν γεννημένη γι' αὐτὰ ποῦ ἔκανε. Κριῖμα μόνον ποῦ δὲν ἀπέθανε ὅταν ἦτο καιρὸς, ὥστε νὰ μὴν καθαρίζῃ σήμερον* πατάτες εἰς κανένα σπίτι τῆς Λαρίσσης, μὲ χέρια ῥικνὰ καὶ τρέμοντα καὶ πικρὰν νοσταλγίαν εἰς τὴν γεροντικὴν τῆς καρδίαν.

(1914)

ΣΠ. ΜΕΛΛΕ

Τὰ κοριτσάκια τῆς ἐποχῆς

* Ἡ Μαμά. — Τώρα ποῦ μεγάλωσες, Λιλίκα, δὲν θὰ θέλῃς βέβαια νὰ παίξῃς πλιὰ μὲ τ' ἀγόρια...

* Ἡ Λιλίκα. — Ἴσα-Ἴσα, μαμάκα, ὅσο μεγαλώνω, τόσο πλιὸ πολὺ μ' ἀρέσει νὰ παίξω μὲ τ' ἀγόρια...

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
 Restrictions apply.

Μακεδονικά σκίτσα.— Πλησίον τοῦ Μοναστηρίου

Η ΑΛΒΑΝΙΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΣ

(Πινελιές καὶ χαρακτηρισμοὶ)

Ἡ ζωὴ τῆς γυναίκος εἰς τὴν Ἀλβανίαν ἀξίζει τὸ ἥμισυ τῆς ἀνδρικήs. Ὁ φόνος ἀνδρὸς κοστίζει 5,000 γρόσια· ὁ τῆς γυναικὸς μόνον 2,500!

**

Ὁ ἐθνικὸς ὕμνος τῶν Ἀλβανῶν ἔχει ὑπὲρ τὰς 100 στροφάς, δὲν χρονολογεῖται δὲ ἢ ἀπὸ τριῶν ἐτῶν.

**

Ἡ φιλοξενία εἶνε κατὶ ἰερὸν διὰ τοὺς Ἀλβανούς, οἱ ὅποιοι ὅμως ἐννοοῦν νὰ κλέψουν τὸν ξένον μόλις πατήσῃ τὸ κατώφλιον τῆς οἰκίας των.

**

Ὁ κραταιότερος ἀνὴρ εἰς τὴν Ἀλβανίαν οὔτε γραφὴν οὔτε ἀνάγνωσιν γνωρίζει.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

Τὸ Δυρράχιον, ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀλβανίας, ἔχει ἓνα κινηματογράφον, ἓν γραμμόφωνον, καὶ δύο ποδήλατα. Πουθενά ὅμως δὲν βλέπει κανεὶς ἀποχωρητήρια.

**

Οἱ Μαλισσόροι θεωροῦν κομψότητα τὸ νὰ περιπατοῦν μὲ ἐνδύματα ὄυπαρὰ καὶ ξεσχισμένα.

**

Ὁ βορειαλβανὸς δὲν φοβεῖται τόσον τὸν θάνατον, ὅσον τὸ λουτρόν.

**

Ἡ ἐκδίκησις δὲν εἶνε διὰ τὸν Ἀλβανὸν ἡδονὴ ἀλλὰ βάρος. Ἐν τοσοῦτῳ 20 τοῖς % ἐκ τοῦ ἀνδρικοῦ πληθυσμοῦ ἀποθνήσκουν δολοφονούμενοι.

**

Ἡ ἀλβανικὴ γλῶσσα ἀγνοεῖ τὰς λέξεις «ἀγαπῶ» καὶ «ἀγάπη», ἔχει ὅμως πολλὰς πρὸς ἔκφρασιν τῆς «ἐκδικήσεως».

ΕΚ ΤΩΝ ΜΥΘΩΝ ΤΟΥ ΑΙΣΩΠΟΥ

ΟΝΟΣ ΒΑΣΤΑΖΩΝ ΑΓΑΛΜΑ

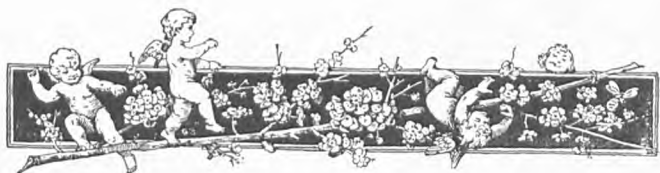
ΑΓΑΛΜΑ φόρτωσαν θεοῦ σὲ γάϊδαρο μὰ μέρα
 κι' ἀπὸ νὰ πῆγαινε χωριὸ σὲ ἄλλο πάρα πέυα.
 Κ' οἱ χωρικοὶ ποῦ τ' ἀγάλμα στὸ δρόμο συναντοῦσαν,
 ἐστέκοντο μ' εὐλάβεια κ' ἐμπρὸς του προσκυνοῦσαν.
 Μὰ ὁ γάϊδαρος ποῦ νόμισε πῶς τάχα αὐτὸν τιμοῦνε
 κ' ἐμπρὸς στὸ μεγαλεῖο του μὲ σέβας προσκυνοῦνε,
 σηκώνει ἀψηλὰ τ' αὐτιά, τὰ μάτια του γυρίζει,
 νειτώνει τὰ ποδάρια του κι' ἀρχίζει νὰ γκαρίζη.
 Κι' ὁ ἀγωγιάτης ποῦνοιωσε τὴ σκέψι τὴ βαθεῖά του,
 μ' ἓνα γερὸ χονδρόξυλο μετράει τὰ πισινά του.
 — Πάρε, τοῦ λέγει, γάϊδαρε κι' αὐτὸ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους,
 ὅπου γνωρίζουν νὰ τιμοῦν μὲ διαφόρους τρόπους,
 καὶ μάθε πῶς : ὅποιος ζητεῖ δόξα ποῦ δὲν τ' ἀξίζει,
 τοῦ κόσμου τὸν περιέγelo καὶ τῆς ξυλιῆς κερδίζει.

(Σάμος, 1914)

ΕΛΕΝΗ Σ. ΣΒΟΡΩΝΟΥ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
 Restrictions apply.

ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙ

ΤΗΝ ιδέα τὴν ἔρριξε πρῶτος ὁ κύριος ὑπολοχαγὸς μὲ τὰ γυαλάκια, ποὺ δὲν μπορούσε νὰ ὑποφέρῃ τὴν πλήξῃ καὶ τὴ μονοτονία τῆς ζωῆς στὴ μικρὴ ἐπαρχιακὴ πόλῃ, ποὺ τὸν εἶχανε τελευταῖα τοποθετήσῃ. Νέος, κομψός, μὲ μέση δαχτυλιθῆνια, πλασμένος νὰ διαπρέπῃ μέσα στὰ καλλίτερα σαλόνια τῆς Ἀθήνας, καὶ νὰ ρεύῃ μέσα σ' ἕναν καφενέ, ὑποχρεωμένος νὰ βλέπῃ αἰώνια τὸ δάσκαλο μὲ τὸν τηλεγραφητὴ ποὺ παίζανε τάβλι καὶ νὰ κοιμάται μὲ τῆς κόντες, εἶτανε βέβαια πολὺ σκληρὸ γιὰ ἕναν ὑπολοχαγὸ τῆς φρουρᾶς, ποὺ τὴ ζωὴ του τὴν εἶχε ζήσει μέσα στὰ σαλόνια τῶν ἀριστοκρατικώτερων κύκλων.

Μιά μέρα φώναξε τοὺς φίλους του, καμπόσους νέους ἀπὸ τοὺς καλλίτερου τοῦ τόπου, καὶ τοὺς εἶπε:

— Παιδιά. Ζυγώνει πρωτοχρονιά. Κάτι πρέπει νὰ κάνουμε γιὰ νὰ ξεσκάσουμε.

— Τί; ρώτησε ἕνας. Κανένα γλέντι. Καμμιά γχιουβετσάδα. Καμμιά ἐκδρομὴ.

Ἄξιωματικός ἔβρισε τὰ μούτρα του:

— Ὁχι, καὶμένε. Κάτι καλλίτερο. Κάτι ἀριστοκρατικώτερο. Νά, ἕνα δέντρο.

— Δέντρο; εἶπανε ὅλοι μαζί ἐκπληχτοί.

— Καὶ πῶς γίνεται αὐτὸ τὸ δέντρο; ρώτησε ἕνας.

Τὰ παιδιά εἶχανε ἀκουστὰ γιὰ χριστουγεννιάτικο δέντρο, μὰ πῶς γίνεται ἢ γιορτὴ αὐτὴ, φυσικὰ κανέναν δὲν ἤξερε.

— Αὐτὸ εἶναι δική μου δουλειά, εἶπε ὁ πολὺξερὸς ἀξιωματικός.

— Σὺφωνοιοιοι... φώναξαν ὅλοι.

Ἔτσι ἀποφασίστηκε ἕνα βράδυ στὸν καφενέ ἢ γιορτὴ τοῦ δέντρου. Ἡ γιορτὴ αὐτὴ εἶτανε ἀλήθεια ἕνα γεγονός γιὰ τὴ μικρὴ πόλῃ ποὺ ὅλα εἶτανε κανονισμένα μὲ τὸ διαβήτη, ὡς καὶ τὸ βάδισμα ἀκόμα, κι ὅπου ἢ ζωὴ ἔτρεχε — ἂν ἐπιτρέπεται ἢ λέξῃ —

ἀπό τούς γεροντότερους ὑποστηρίζανε τὴ γνώμη πὸς μέ αὐτές τῆς ξενικῆς γιορτῆς νοθεύεται τὸ γνήσιο ἔθνικὸ φρόνημα. Ἐπὶ τέλους χρειάζεται καὶ μιὰ γιορτὴ πρωτοχρονιάτικη, ἔχουμε τέτοια γνήσια ἑλληνικὴ. Τὴ γιορτὴ τῆς πῆττας. Ὡς τόσο νικήσανε οἱ νέοι. Ἡ γιορτὴ ἀποφασίστηκε, στὸ πείσμα τῶν γέροντων, νὰ δοθῆ στὴ σάλα τοῦ Παρθεναγωγείου. Τίς λεπτομέρειες θὰ τίς κανόνιζε ὁ κύριος ὑπολοχαγός.

* *

Τὸ πρόγραμμα ἦτανε συνταγμένο στρατηγικώτατα. Ἡ γιορτὴ θὰ εἶχε χαραχτῆρα καθαρὰ οἰκογενειακό. Μόνο οἰκογένειες, οἱ καλλίτερες οἰκογένειες, θὰ εἶχανε τὸ δικαίωμα νὰ λάβουνε μέρος. Τὸ πολὺ πλῆθος δὲν εἶχε καμμιά θέση στὴ γιορτῇ. Αὐτὸ ἦτανε ἰδέα τοῦ ὑπολοχαγοῦ, ποῦθελε νὰποκλείσῃ τὸ πολὺ πλῆθος γιὰ νὰ διατηρήσῃ ἢ γιορτὴ τὸν ἀριστοκρατικὸ τῆς χαραχτῆρα καὶ γιὰ νὰ διευκολυνθῇ ἢ συμμετοχὴ πολλῶν, ὅσο παίρνει πρὸ πολλῶν οἰκογενειῶν, ποῦ ἀνακατωμένες μετὰ τὸ πλῆθος δὲ θὰ καταδεχόντανε μετὰ κανένα τρόπο νὰ ῥθούνε.

Τὸ πρόγραμμα, τυπωμένο στὸ καλλίτερο τυπογραφεῖο μετὰ μαῦρα καὶ κόκκινα γράμματα σὲ χοντρὸ χαρτί, ἦτανε διαιρημένο σὲ τρία μέρη. Μῆρος πρῶτο: Μοίρασμα δώρων στὰ παιδάκια τῶν οἰκογενειῶν ποῦ θὰ λαβαίνανε μέρος. Μῆρος δεῦτερο: Χορὸς τῶν παιδιῶν. Μῆρος τρίτο: Χορὸς γενικός. Οἱ νέοι ἐπιδοκιμάσανε τὸ πρόγραμμα ὅπως τῷχε συντάξει ὁ κύριος ὑπολοχαγός, ἀφοῦ προτιήτερα τονὲν συχαρήκανε. Ἡ ἐχτέλεση ἀνατέθηκε στίς δεσποινίδες, τίς καλλίτερες δεσποινίδες τοῦ τόπου. Τὴν ἀνώτερη ἐποπτεία ἀνάλαβε φυσικὰ ὁ ὑπολοχαγός. Ὁ πολὺς κόσμος δὲν ἔμεινε βέβαια εὐχαριστημένος. Τέτοιες γιορτῆς ποῦ ἔρχονται νὰ καθιερώσουνε κοινωνικὲς διαφορῆς στηριζόμενες μόνο στὸν πλοῦτο, δὲν μποροῦσιν νὰ τίς ἀνεχτῆ ἢ συνειδηθῇ τοῦ λαοῦ. Ἔτσι ὁ ὑπολοχαγός ἄκουσε τῆς χρονίᾳς του:

— Νὰ πάῃ στὴν Ἀθήνα νὰ τὰ κἀνῃ αὐτά.

— Παλαμίδα τοῦ μυρίζει τοῦ φίλου.

— Λυσσάξανε τὰ παληοθήλυκα, εἶπε μιὰ γρηά.

Κ' οἱ νέοι κ' οἱ δεσποινίδες, οἱ πρῶτες τοῦ τόπου, δὲ γλυτώσανε τὴν κακογλώσσα. Μὰ αὐτὸ δὲν τοὺς ἐμπόδιζε νὰ ριχτοῦνε μετὰ τὰ μοῦτρα στὴ δουλειά. Τὸ δέντρο, ἕνας ὄμορφος φουντωτὸς μετὰ τὰ ἐλατος, στήθηκε στὴ μέσῃ τῆς μεγάλης σάλας, στολισμένης μετὰ σημαϊούλες, μετὰ χάρτινες γυρλάντες σὲ διάφορα χρώματα. Ἐπειτα ἄρχισε τὸ στόλισμα τοῦ δέντρου. Σοφὴ ἐργασία. Μὰ ὁ κύριος ὑπολοχαγός ἦτανε πάντα παρῶν γιὰ νὰ λύνη κάθε ἀπορία, γιὰ νὰ δίνῃ τὴν πολυτιμὴ γνώμη του σὲ κάθε ἀμφιβολία. Εἶχε τόση πείρα. Ἐπειτα ἦτανε τόσο κομψός, μιλοῦσε τόσο γλυκὰ, ποῦ ἅμα τῷλεγε αὐτότε, ὅλοι οἱ ἄλλοι σιωπαίνανε. Καὶ τὰ κορίτσια κολακευότανε νὰ συμμορφώνονται μετὰ τὴ γνώμη του. Ἔτσι κλεισμένος ἀπὸ τὸ πρῶτο ἕως τὸ βράδυ στὴ σάλα μαζί μετὰ τὰ κορίτσια, παρακολουθοῦσε τὴ δουλειά ποῦ πρῶτῳε γλῆγορα, σὰ γὰ ἦτανε γυμνάσια. Οἱ φί-

λοι του κάνανε κι' αὐτοὶ ὅ,τι μπορούσανε μὲ δίχως πρωτοβουλία. Μὰ ὅλοι τους ἦτανε ἐνθουσιασμένοι μὲ τὴ γιορτὴ ποὺ θάχε αὐστηρὰ ἀριστοκρατικὸ χαραχτήρα.

* * *

Κλεισμένη ἢ σάλα σὲ κάθε περίεργο. Μόνο τὸ κοριτσάκι τῆς ἐπιστάτισσας δὲν ἔλειψε στιγμὴ ἀπὸ τῆ σάλα. Ἦτανε ἓνα κοριτσάκι ὀχτὼ χρονῶν, μὲ ξανθὰ μαλλιά, μὲ μάτια ὄνειροπόλα, μὲ μιὰ σοβαρότη στο πρόσωπο πρόωρη γιὰ τὴν ἡλικία του. Αὐτὸ ἦτανε τὸ μονάκριβο παιδί τῆς ἐπιστάτισσας ποὺ πέθανε ὁ ἀντρας τῆς καὶ γιὰ φιλανθρωπία τῆνὲ διωρίσανε στο παρθεναγωγεῖο γιὰ νὰ τρῶη ἓνα κομμάτι ψωμί. Τὸ σχολεῖο εἶχε μιὰ κάμαρα περιουσιμένη, κάτω στο ὑπόγειο, ὑγρὴ καὶ σκοτεινὴ, κι αὐτὴ χρησιμοποιοῦσε γιὰ κατοικία τῆς. Κ' ἦτανε, ἐννοεῖται, καὶ φχαριστημένη γιὰτὶ δὲν πλέρωνε νοίκι.

Τὸ κοριτσάκι παρακολουθοῦσε τὸ στόλισμα τοῦ δέντρου μὲ μάτι λαίμαργο. Κάποτε ρώτησε τὴ μάνα του :

— Τί θὰν τὰ κάνουνε, μάνα, αὐτὰ ποὺ κρεμᾶνε στο δέντρο ;

— Θὰν τὰ μοιράσουνε στὰ παιδάκια.

Κεῖνο ἀνασκήρτησε.

— Στὰ παιδάκια ; Θὰ μοῦ δώσουνε καὶ μένα ἓνα ;

Ἡ μάνα ἀναστέναξε :

— Ἄχ ! ὄχι. Σὲ ἄλλα παιδάκια.

Ἡ μικρὴ σκέφτηκε λίγο :

— Εἶναι φρόνιμα κεῖνα ; Καὶ γὼ δὲν εἶμαι φρόνιμη ;

Ἡ μάνα ξεροκατάπιε. Πῶς νὰ τῆς δώσῃ νὰ καταλάβῃ ;

— Φρόνιμη εἶσαι καὶ σύ, μὰ κεῖνα δὲν εἶναι σὰν καὶ μᾶς. Κεῖνα ἔχουνε τὸν πατέρα τους, ἔχουνε τὸ σπίτι τους, ρουχὰ καλὰ, φαγιὰ καλὰ. Ἐμεῖς εἶμαστε φτωχοί.

Τὸ κοριτσάκι δὲ ζήτησε παραπάνω πληροφορίες, μὰ ἔπεσε σὲ βαθεῖα συλλογὴ. Ἡ μάνα του τὸ πῆρε στὰ γόνατά τῆς κι ἄρχισε νὰ τὸ χαϊδεύῃ. Κεῖνο δεχότανε τὰ χὰδια τῆς μάνας του μὰ κρῦα, ἀδιάφορα. Πέρασε κάμποση ὥρα.

— Γιατί ἐμεῖς νὰ εἶμαστε φτωχοί ; ρώτησε ἄξαφνα ἡ μικρὴ σ' ἓνα θλιβερόν τόνο, γιοματόν ἀπορία, ποῦχε βασανίσει τὸ μικρὸ μυαλοῦδάκι τῆς.

Ἡ μάνα τῶσφιξε μὲ λαχτάρια στὴν ἀγκαλιά τῆς. Ποτὲ ἄλλοτε δὲν τῆς εἶχε πῆ τέτοια λόγια, ποτὲ ἄλλοτε δὲν τῶχε δῆ τόσο πικραμένο, τόσο συλλογισμένο. Κεῖνο ἐπανάλαβε τὸ ρῶτημά του :

— Γιατί νὰ μὴν εἶμαστε, μάνα, καὶ μεῖς πλούσιοι ;

Τὸ φίλησε στο μάγουλο μ' ἓνα κευτερὸ φιλί.

— Ὁ θεός, παιδάκι μου, μᾶς ἔκανε ἔτσι, ψιθύρισε.

Κεῖνο μισόκλεισε τὰ μεγάλα ματάκια του σὰ νὰθελε νὰ σκεφτῆ.

— Δὲ μᾶς ἀγαπάει ἐμᾶς ὁ θεός, μάνα ; Γιατί ; Τί τοῦ κάνανε ;

Ἐγὼ κάνω κάθε βράδυ τὴν προσευκὴ μου, εἶπε ὑστερὶς ἀπὸ κάμποςιν ὥρα.

ΡΕΜΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΣΤΑΞΙΣ. — (Σιλουέτα του Φόν-Βινγκλερ)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

Δέν τοῦ ἀποκρίθηκε. Μὰ καί κείνο δὲ ζήτησε πιά νὰ μάθη περ-
σότερα, δὲν ἐπίμενε νὰ πάρῃ ἀπάντησι, σὰ νάνουθε πόσο δύσκολο
ἦτανε στὴ μάννα του νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ σὲ τέτοιο παράξενο ρώ-
τημα, δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἐστενοχωρήσῃ.

Τῆ νύχτα στὸν ὕπνο τὸ ἄκουσε νὰ παραμιλά. "Ἐλεγε κάτι λό-
για ἀσυνάρτητα...

*
**

Τὸ στόλισμα τοῦ δέντρου ἐξακολουθεῖ. Τὰ λεπτά, εὐγενικά χε-
ράκια κουραστήκανε* μὰ ὁ κύριος ὑπολογαγὸς εἶναι πάντα παρὼν
γιὰ νὰ τοὺς δίνῃ κουράγιο. Σωροὶ τὰ παιγνίδια περιμένουνε τὸ
καθένα τῆ σειρὰ του μέσα στὰ κουτιά, στὰ χαρτιά πούναι κλει-
σμένα καὶ πού ὅλα ἀποπνέουν τὴ ξεχωριστὴ ἐκείνη μυρουδιά τοῦ
καινούριου, πού ὅ,τι βγῆκε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ ἔμπορα.

— Προσοχὴ, φωνάζει ὁ ὑπολογαγὸς, ἐνῶ τὰ λεπτά χεράκια ἀρχί-
ζουνε νὰ ξεδιπλώνουνε τὸ θεματάκι, τυλιγμένο σὲ μιὰν ἀτέλειωτη
σειρὰ ἀπὸ χρωματιστὰ σιγαρόχαρτα, μὲ φόβο καὶ μὲ εὐλάβεια μὴν
τύχῃ καὶ τῆς πάθῃ τίποτες στὰ χέρια. Μέσα ἀπὸ τὰ χαρτιά πρό-
βαλε τὸ ροδοκόκκινο προσωπάκι μὲ τὰ κούνητα ξαφνισμένα ματά-
κια μιᾶς κούκλας μὲ χρυσὰ μαλλιά.

— Ἄχ τί ἄμορφη, λέει ἡ δεσποινίδα.

Τὸ κοριτσάκι κυττάζει μὲ μάτια λαίμαργα, ἀνήσυχα, τὴν κού-
κλα, κρεμασμένη ἀπὸ ἓνα κλαδί πού γέρνει στὸ βάρος τοῦ κορμιοῦ
τῆς. Καταπίνει σφιχτά, σφίγγει τὰ δάχτυλά τῆς.

Μ' ἓνα φαλλιδάκι κόβει τώρα τὸ σπάγγο πού δένει σταυρωτὰ τὸ
τριανταφυλλένιο κουτάκι, κι' ἀφήνει νὰ προβάλλῃ ἓνας κερνέος
μυσαιωνικὸς ἱππότης. Μὲ τὸ σπαθακί του, μὲ τὸ ἄσπρο φτερό στὴ
ρεμπούμπλικά του, προβάλλει γιομάτος ὀρμῆ, ἀνυπόμονος νὰ γονα-
τίσῃ μπροστὰ στὴν ἐκλεχτὴ τῆς καρδιάς του.

— Τί κομψὸς πού εἶναι, λέει ὁ ὑπολογαγὸς.

— Περισσότερο ἀπὸ σᾶς; ψιθυρίζει μιὰ δεσποινίδα.

— Δεσποινίς, μὲ κολακεύετε, ἀποκρίνεται κείνος.

Δεμένα τὰ κλαδιά τοῦ δέντρου μὲ τέλια πολύχρωμα πού μπερ-
δεύουνται στὰ φύλλα, μοιάζουνε σὰ μιὰν πολύχρωμη ζουγραφιά σὲ
πράσινο φόντο. Παιγνιδάκια ἔλων τῶν εἰδῶν, ἀπὸ τὸν ἀπλό αἰθε-
ρόδρομο ὡς τὸ ἀεροπλάνο, φρούτα πού σοῦρχειται νὰ τὰ δαγκά-
σῃς, γλυκίσματα λαχταριστά, ὅλη αὐτὴ ἡ ἀτέλειωτη ποικιλία
τῆς χριστουγεννιάτικης βιομηχανίας, πού δημιουργεῖ τὴν εὐτυχία
τῶν μικρῶν παιδιῶν, ἀπλώνεται μακάρια πάνω στὰ κλαδιά, πού τὰ
σκεπάζει τὸ μπαμπακένιο χιόνι. Ὁ ἔλατος, σάν καλὸ γεροντάκι μὲ
τάσπρα μαλλιά του πού κατεβαίνουνε στὰ τσουλούφια του, στέκε-
ται ἀκούνητος καὶ δέχεται εὐτυχισμένος τὰ γάρδια τῶν μικρῶν ἐγ-
γωνιῶν του. Τονὲ χαϊδεύουνε, τονὲ στολίζουνε, τονὲ μασκαρεύουνε
κι' αὐτὸς τὰμειθεῖ μὲ τὸ ἄθῳ, τὸ παιδιάτικο χαμόγελό του.

Τὸ κοριτσάκι μὲ μάτια γουρλωμένα κυττάζει τὸ δέντρο κ' ἡ
ψυχούλα του κρεμιέται κι' αὐτὴ ἀπὸ ἓνα κλαδί σάν πεταλούδα τρυ-
πημένη ἄσπλανγα μὲ μιὰ καρδίτσα. Τόσο ἄμορφα πράγματα καὶ

νά μὴν εἶναι τίποτις, μὰ τίποτις δικό της! Γιατί νά μὴν εἶναι κι' αὐτὴ σὰν τὰλλα παιδάκια, ποὺ θὰ ρθοῦνε αὔριο μὲ τὰ καινούρια φορεματάκια τους νά χαροῦνε τὰ δῶρα τους καὶ νά χορεύουνε;

"Αχ! "Ας εἶχε, δὲν ἤθελε ἄλλο, αὐτὴ τὴν κούκλα μοναχά, μὲ τὰ κόκκινα μάγουλα καὶ τὸ μεταξωτὸ φόρεμα, ἄς τὴν εἶχε δική της, νά τὴν πάρῃ καὶ νά τὴν ἐβάλλῃ νά κοιμηθῇ δίπλα τῆ νύχτα στὸ κρεββατάκι της. Πῶς γελάει! Λές κι' αὐτὴν κυττάζει, σὰ νά τῆς λέῃ: «Μὰ τί περιμένεις; "Ελα λοιπόν, ξεκρέμασέ με, πάρε με νά φύγουμε, νά παίξουμε πάντα μαζί». Μὰ δὲν τολμάει νάπλώσῃ τὸ χέρι της. Μόνο ἀπὸ μακριὰ μπορεῖ νά χαιρέται τὴν ὀμορφιά της.

Ὁ ἔλατος καμαρώνει μὲ τὰ στολίδια του. Τίποτις τῶρα δὲν τοῦ λείπει. "Ας ἔρθῃ τῶρα ὁ κόσμος νά τονὲ καμαρώσῃ. Ἡ σάλα εἶναι ἔτοιμη νά τοὺς δεχτῇ. Ὁ κύριος ὑπολοχαγὸς δέχεται τὰ συχαρίκια, ἐνῶ αὐτός, πάντα ἱπποτικὸς, τὰ μεταδιβάζει στὶς δεσποινίδες. "Ολοι εἶναι ἐνθουσιασμένοι γιὰ τὸ ἔργον τους. "Α! Θὰ εἶναι ἀλήθεια μιὰ γιορτὴ αὔριο ἀξέχαστη.

* *

Παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιάς. Μέσα στοὺς λασπωμένους δρόμους τὸ πλῆθος κυλιέται χαρούμενο, ζυμώνει τὴ λάσπη ξένοιαστα γιὰ χατήρι τῆς μεγάλης μέρας ποὺ ξημερώνει. Οἱ νοικοκυραῖοι γυρίζουνε τὰ μαγαζιά γιὰ νά συμπληρώσουνε τίς προμήθειές τους καὶ ἔχουνε τὸ ὄψος σκεφτικὸ μὴν τύχῃ καὶ ξεχάσουνε τίποτις καὶ τοὺς μαλλώσῃ ἢ γυναῖκα τους σὰ θὰ γυρίσουνε στὸ σπιτί. "Αλλοι χάσκουνε στὰ ὑγρά πεζοδρόμια. Αὐτοὶ δὲν ἔχουνε σπιτί, δὲν ἔχουνε τίποτις νά φροντίσουνε γι' αὐτοὺς ἢ αὐριανὴ μέρα δὲν ἔχει τίποτις τὸ ξεχωριστό, μιὰ μέρα κι' αὐτὴ σὰν τίς ἄλλες. Σ' ἓνα μαγαζὶ καμπόσα παιδιὰ μ' ἓνα καράδι ποὺ παρασταίνει τὸν "Αθέριωφ, ψέλνουνε τὸν "Αγιοθασίλη κ' ἢ γλυκειὰ μελωδία τοῦ ἀξέχαστου τραγουδιοῦ, ποὺ ξυπνάει στὴν ψυχὴ νοσταλγικοὺς πόθους, ξεχύνεται στὸ σκοτεινὸ δρόμο.

Βγήκε κ' ἢ ἐπιστάτισσα νά φωνίσῃ. Στὸ σπιτί ἀπόμεινε μοναχὸ τὸ κοριτσάκι της. Σκεφτικὸ, μελαγχολικὸ περιμένει νά γυρίσῃ ἢ μάννα του, νά φέρῃ τὰ ψώνια, τὸ κρέας γιὰ τὸ αὔριανὸ δεῖπνο. Ἡ προσδοκία τῆς αὐριανῆς μέρας τοῦ βαραίνει τὴν ψυχὴ. Στὴ σκέφῃ πῶς τὰλλα παιδάκια θάχουνε αὔριο τοὺς ἀγιοθασιλιάτικους μποναπῶδες τους, ἐνῶ αὐτὴ δὲ θὰ τὴν ἀφήσουνε οὔτε νά μπῇ στὴ σάλα, λυγίζει ἢ ψυχὴ της σὰν καλαμάκι...

Ἡ μάννα της ἀργεῖ νά γυρίσῃ... "Ενας πόθος φουντώνει στὴν καρδιά τοῦ κοριτσιοῦ. Νά ξαναἰδῇ ἄλλη μιὰ φορὰ τὸ δέντρο, νάποχαιρετήσῃ γιὰ ὑπερνή φορὰ τῆ φιλενάδα της τὴν κούκλα. Ποιὸς ἔβρει αὔριο σέ ποιά χέρια θὰ βρισκεται...

Σκοτάδι. "Ανάθει ἓνα κεράκι κι' ἀρχίζει νάνεβαίνει τὴ σκάλα. Πατάει στὰ νύχια σὰν κλέφτης, τρέμει, γιατί φοβάται σὰ νά κἀνῃ τίποτις κακό. Φτάνει στὴ σάλα... Νά, τὸ δέντρο!.. Νά, κ' ἢ κούκλα της... Στεκεται ἀπὸ πάνω μὲ τὸ κεράκι!.. στὸ χέρι καὶ τὴν

κυττάζει. "Ενας μυστικός διάλογος αρχίζει. «Έλα με μένα. Κανείς δὲ θὰ σ' ἀγαπάει σὰν καὶ μένα. Ἐμεῖς θάμαστε πάντα μαζί, μαζί θὰ παίζουμε, μαζί θὰ κοιμώμαστε ἀγκαλιασμένες σφιχτά».

Κλείνει τὰ ματάκια της κι' ἀφουγκράζεται τί τῆς ἀποκρίνεται ἡ κούκλα πάνω ἀπὸ τὸ δέντρο... Μὰ νά... Τὸ χέρι ποῦ κρατᾷ τὸ κερὶ ἀκουμπᾷ τώρα στὸ δέντρο, ἢ φλόγα φιλεῖ τὰ φύλλα λαίμαργα... Μιὰ λάμψη ὑψώνεται ἄξαφνα ποῦ ἀγκαλιάζει τὸ δέντρο... Τὸ κοριτσάκι τρομαγμένο τρέχει νὰ κατεβῆ τὴ σκάλα καὶ νὰ τρυπώσῃ στὸ ὑπόγειό της...

Στάχτη ὁ ἔλατος. Κρίμα στοὺς κόπους. Πᾶει ἡ κούκλα, πάει κι' ὁ κομφὸς ἱππότης μὲ τὸ φτερό...

— Περύεργο! πὼς ἔπιασε φωτιά, λέει μιὰ δεσποινίδα ἀπαρηγόρητη ποῦ δὲ θὰ μπορούσε νὰ χορέψῃ.

"Ενας νέος πιάνει νὰ ξηγήσῃ τὸ πρᾶμα:

— Δὲν εἶναι διόλου περύεργο. Ὁ κύριος ὑπολοχαγὸς δὲν ἔπαψε στιγμή νὰ καπνίζῃ. Κάποιο τσιγάρο, κάποιο σπῖρτο τὴν τελευταία στιγμή...

Ἡ ἐξήγηση φάνηκε πολὺ πιθανή. Ὁ κύριος ὑπολοχαγὸς ἀναγκάστηκε κι' ὁ ἴδιος νὰ τὴν πιστέψῃ.

— Πιθανόν. Ἔτσι θὰ εἶναι, ψιθύρισε.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

Παρεξήγησις

Ὁ φοιτητής.—... Ποῦ λές, κυρά, ἢ ἄλλη σπιτονοικοκυρά μου ἔχυσε μαύρα δάκρυα σὰν ἔφυγα καὶ τῆς ἄφησα τὸ δωμάτιο...

Ἡ σπιτονοικοκυρά.—Ναί, μὰ ἐγὼ παίρνω προπληρωτέο κάθε μῆνα τὸ νοίκι...

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

χτύπημα καταστροφῆς, σὺν τῷ σωριάζωνται δημιουργήματα, μοιάζει ἄγριο κάρφωμα, μοιάζει μανιασμένο ἄλυσόδεμα τῆς πονεμένης ψυχῆς...

Ἡ ἐλπίδες τοῦ ἀνθρώπου, μαῦρες καὶ ἀπαίσιες νυχτερίδες... ποῦ σκεπάζουν μὲ τὰ ὀλόμαυρα φτερά τους κάθε ἀχτίνα ὠμορφίᾳ καὶ χαρᾶς.

Παντοῦ μαυρίλα καὶ πίσσα, παντοῦ ἀπελπισία καὶ βόγγος! Ἀλλοίμονο σὲ κεῖνον, ποῦ ἠθέλησε μὲ τὸ φῶς τῆς ψυχῆς του νὰ φωτίσῃ τὴ μαυρίλα τῆς ἀθύσσου ποῦ λέγεται — Ζωή!...

Ἡ μαυρίλα θὰ πνίξῃ τὸ φῶς. Γιατί, Ζωή — ἀπιστη, γιατί; Ἀλλοίμονο σ' ἐκεῖνον ποῦ σκέφθηκε ν' ἀναστήσῃ μὲ τὴ δύναμι τοῦ αἰσθηματός του τὸν πεθαμμένο κόσμον τῶν αἰσθημάτων πάνω στὴ γῆ...

Ὁ Θάνατος θ' ἀποσκεπάσῃ τὴν Ἀνάστασι! Γιατί, Πτώμα — Ζωή, γιατί!

Ἀλλοίμονο σ' ἐκεῖνον, ποῦ γύρεψε νὰ στρώσῃ ῥοδοπέταλα πάνω στὴ λάβα τῆς φονικῆς τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Τὸ μολυβένιο, φονικὸ σεντόνι θὰ κατακάψῃ τὰ ῥόδα. Γιατί, Στάχτη — Ζωή, γιατί;

Κατάρρα! ἡ ἀνθρωπότης κλαίει περισσότερο μὰ δὲν μπορεῖ νὰ ἐξαγνίσῃ γενεάς ποῦ τῆς σκεπάζει ἡ μαυρίλα, ἡ πίσσα τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς ψευτιάς.

Ποιὸς Ἡλιος θὰ μπορέσῃ ν' ἀναστήσῃ τὴν Πεθαμμένη — Ζωή; Ποιὸς Ἡλιος, ποιὸς;...

(Ἀλεξάνδρεια, Μᾶης 1914)

ἈΓΓΕΛΙΚΗ Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΙ

ΑΡΧΑΙΑΙ

Ὅφισ ἂν μὴ φάγῃ ὄφιν
δράκων οὐ γενήσεται.

Οὐδὲν κακὸν
ῥαδίως ἀπόλλυται.

Ρίψας λόγον τις
οὐκ ἀναίρεται πάλιν.

Ἀελοῖται θύσας
αὐτὸς οὐ φαγῆ κρέας.

Ἄν μὴ κρέας παρῆ,
στερεκτέον τῷ ταρίχῳ.

ΝΕΩΤΕΡΑΙ

Τὸ μεγάλο ψάρι
τρώει τὸ μικρό.

Τὸ κακὸ σκυλὶ
= ψόφο δὲν ἔχει.

Λόγο καὶ πέτρα ἔρριξες,
= δὲν θὰ τὴ ξαναπιάσῃς.

Κουβαλαεὶ κρασί,
= πίνει νερό.

Στὴν ἀναβροχιά
= καλὸ καὶ τὸ χαλάζι.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

ΜΥΘΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΣΜΟΥ

..

Ο μοναστήρι, πού ήταν κτισμένο στο βουνό και πού οι καλόγεροι του είχαν άλλοτε υποφέρει τὰ βάσανα τοῦ πειρασμοῦ, τό ξαναβρῆκε ὁ Δισκέσιος ἄθελά του μετὰ χρόνους πολλοῦς.

Ξαναγύριζε τότε στή πατρίδα του — νυχτοπόρος γιά τὴν ἀπολείπη τῆ φλόγα τοῦ ἡλίου καὶ τῆ σκόνῃ τῶν δρόμων. Γιατί κατακαλόκαιρο τόν ἐκυρίεψε ὁ πόθος τοῦ γυρισμοῦ, στήν ἐποχὴ πού ἡ νάρκη ἐσκέπαζε τὴ γῆ καὶ οἱ καρποὶ ὄριμοι, πολύχυμοι, μοσχοβολημένοι ἐπρόσμεναν τὸ θερισμό. Μακρυὰ βρισκότου ἡ πατρίδα του, ὥστε λόγιαζε ὁ Δισκέσιος πὼς θὰ τόν ἐβρισκαν στο δρόμο τὰ πρωτοβρόχια. Μὰ ὁ θεός, καθὼς τό λέει ὁ τραγουδιστής, «κρατοῦσε μακρυὰ ἀπ' αὐτὸν τὴ βροχὴ μέρες καὶ μέρες. Πύρινα γυμνὸς ἔακολουθοῦσε νᾶναι ὁ δρίζοντας· τὸ παραμικρὸ ἀνάλαφρο σκέπασμα ἀπ' ἀνάρια σὺνεφα, τὸ παραμικρὸ σημάδι ἀπόμακρης δροσερῆς μπόρας δὲν ἐφαινότου»· καὶ ἄς ἦταν φθινόπωρο.

Ἔτσι δειλινοῦ μόνο καὶ νύχτα στρατοκοποῦσε· καὶ τὴ νύχτα ἐκείνη κουρασμένος ἀπ' τάνηφόρι, σάν εἶδε στο βουνό φωτισμένο σπίτι, στοχάσθηκε νὰ πάη νὰ ξεκουρασθῆ. Οὐτ' ἔβαλε στο νοῦ του πὼς ἦταν τὸ μοναστήρι, οὐτ' ἐνοιωσε πὼς ἐδιάβαινε γνῶριμο δρόμο. Καὶ μόνο σάν ἐξύγωσε, κάποιες θλιβερὲς ψαλμωδίες τοῦ δῶκαν τὴν ὑποψία καὶ τὴν ἐνθύμηση.

— Νὰ δῆς πού θᾶναι τὸ μοναστήρι τοῦ πειρασμοῦ, εἶπε τότε μετὰ τοῦ νοῦ του. Τάχα οἱ καλόγεροι νὰ ξαναπῆραν τὰ πεσομένα κλαριά τῶν δέντρων γιά γυναῖκες δλόγυμνες; Καὶ τάχα νὰ ξορκίζου πάλι τὸν πειρασμό μετὰ τῆ προσευχῆ;

Ὡς τόσο, καθὼς ἦταν ἡ ξώπορτα διαπλάτη, μπῆκε στήν αὐλὴ καὶ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τοῦ μοναστηρίου εἰσήλθε σὲ τὸν καλόγερο γο-

νατιστούς. Ἔστρεψαν ἐκεῖνοι τὸ κεφάλι πρὸς τὸν κρότο τῆς περπατησιαῆς καὶ πάλι ξανάσκυψαν στὴ προσευχή. «Τόση εὐλάβεια ποτέ μου δὲν ἔχω ἰδωμένα», εἶπ' ὁ Δισκέψιος, κι' ἄρχισε νὰ μετρᾷ τὰ σκυμμένα κεφάλια. Πότε τᾶδρισκε σαράντα καὶ πότε σαράντα παρὰ ἕνα. Μὰ στὸ τρίτο τὸ μέτρημα, ὅτι καὶ στοχαζόταν νὰ πάη μονάχος πρὸς τὰ κελλιά κ' ἐκεῖ στὸ πρῶτο ποῦ θᾶδρισκε κρεββάτι νὰ κοιμηθῆ, ξέκρινε μέσ' στὸ θαμπὸ τὸ φῶς ἕνα παράξενο κι' ἀναπάντεχο πρᾶμμα. Στὸ μεγάλο στασιδί καθότουν ὁ ἴγουμένος — καὶ θυμότουν καλὰ τὴ θωριά τοῦ ἴγουμένου ἀπ' τὴ πρώτη φορά — μὲ τὸ κεφάλι πεσμένο στὸν ὄμο, κλειστά τὰ μάτια, μαυροπράσινη τὴν ὄψι κι' ἄψυχη καὶ θλιβερὴ μέσ' στὰ κατάχρυσα τᾶμφια. Τὸ κορμί ὄλο σωριασμένο πρὸς τὸ δεξι ἀποκούμπι τοῦ στασιδιοῦ καὶ μιὰ ψηλὴ, πανύψηλη πατερίτσα πάνω του ἀκουμπημένη.

Βλέποντάς τον ἔτσι ἀπόρησε ὁ Δισκέψιος κι' οὐδὲ κοιτοῦσε νὰ ταράξη κανένα μ' ἐρωτήσεις, τόσο οἱ καλόγεροι τοῦ ἐφαίνοντο προσηλωμένοι στὴν προσευχή. Ἐπρόσεξε λοιπὸν στῆς ψαλμωδίες, μὴν ἀπ' αὐτὲς νοιώσῃ τίποτε, καὶ προχωρώντας ἀνάμεσα στοὺς γονατισμένους ζύγωνε ἀθόρυβα τὸ στασιδί τοῦ ἴγουμένου.

Παράξενες οἱ ψαλμωδίες τώρα ποῦ τῆς ἄκουε λέξη πρὸς λέξη! «Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαί χειμάζουσι τὴν ταπεινὴν μου ψυχὴν καὶ συμφορῶν νέφη τὴν ἐμὴν καλύπτουσι καρδίαν...» Κι' ὅπως ἀπὸ γέρικο χέρι πέφτουν τοῦ κομπολογιοῦ τὰ καρῦδια, ἔτσι ἀργοκυλοῦσαν κ' οἱ συλλαβὲς περασμένες στὸ σχοινὶ κλαψάριου ρυθμοῦ. Καὶ παρακάτω θλιβερώτερες οἱ λέξεις, βαρύτερη τῆς νέκρας ἡ νοσταλγία, πιὸ κλαψερός ὁ ρυθμὸς, σὰν ρόχθος ἀκύμαντης θάλασσας σ' ἐρημικὸ λιμάνι. «... παραδάσει ἐντολῆς πάλιν ἐπιστρέψας εἰς γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθην εἰς τὸ καθ' ὁμοίωμα ἐπανάγαγε τὸ ἀρχαῖον κάλλος ἀναμορφώσασθαι». Πόση τρυφερότητα γιὰ τὸ θάνατο ἐξ αἰτίας ὑπερβολικῆς ἔγνοιας γιὰ τὴ ζωὴ!

**

Τέτοια στοχαζόμενος ὁ Δισκέψιος ὄλο καὶ ζύγωνε τὸ στασιδί. Μὰ τόσο ἀργά καὶ προσεκτικά, ὥστε θᾶκαμε ὡς μισὴν ὥρα γιὰ τὰ ὀκτώ, δέκα μέτρα ποῦ τὸν ἐχώριζαν ἀπὸ τὸ στασιδί. Κ' οἱ καλόγεροι πάντα δὲν τὸν ἐπρόσεχαν, τόσο ἤθελαν νὰ φαίνωνται προσηλωμένοι στὴν προσευχή.

Τὸ λιθάνι εἶχε γεμίσει σύγνεφα κ' εὐωδία τὴν ἐκκλησιαά. Καὶ στοὺς καπνοὺς του ξεχώριζε αὐτὸς νὰ προβάλλουν ἱερὲς μορφές, ζωντανεμένες μέσα σ' ἐν' ἄλλο ἀφανέρωτο κόσμον. Ποῦ καὶ ποῦ ὅμως κάποια ὀσμὴ σαπίλας ἐρχόταν νὰ σκορπίσῃ τὴν ὀπτασία.

«Πεθαμμένος θάνατο ὁ ἴγουμένος δίχως ἄλλο. Μὰ γιατί τὸν ἔχουν ἐκεῖ; Μὴν ὁ κόπος κ' ἡ νύστα πλέκουν στὸ νοῦ μου εἰκόνας ὄνειρου;»

Καὶ μὲ τῆς σκέψεις αὐτὲς ὁ Δισκέψιος σήκωσε κρυφά, κρυφά τὸ ραβδί του νὰ τὰκουμπήσῃ στὸ κορμί τοῦ ἴγουμένου. Ὅμως ὅσο

προσπάθεια κούνησε με τὸ ραβδί του τὴ πατερίτσα. Ξέφυγε τότε ἐκείνη ἀπ' τὰ γόνατα τοῦ ἡγουμένου, ἀργοζυγίστηκε λίγο κ' ἔπεσε βαρειά στῆς πλάκες. Πέφτοντας ἐκόπη στὴ μέση καὶ σωρὸς χρυσᾶ νομίσματα σκόρπισαν χάμω.

Οἱ καλόγεροι τρώμαξαν, σηκώθηκαν κι' ἀποτραβήχθηκαν πρὸς τᾶλλο μέρος τῆς ἐκκλησιᾶς κ' ἐμούγγιξαν μερικοὶ ἀπὸ φόβο. Μόνο ὁ Δισκέπιος δὲν ἐσάλεψε καὶ δὲν ἐφοβήθηκε: « Καλὰ τῶλεγα πῶς ὄνειρο βλέπω » στοχάσθηκε με κάποι' ἀνακούφιση. Καὶ σάμπως νὰ τᾶρεσε ἡ ἐξακολούθησι τοῦ ὀνείρου, ζύγωσε τὴν ἴδια στιγμή τὸν ἡγούμενο, τὸν ἔφαξε, ἀκούμπησε με δύναμη τὰ χέρια στὸ μαυροπράσινο πρόσωπο. Μὰ εὐθὺς ὅλο τὸ κορμί σαλευάμενο σωριάσθηκε χάμω κ' ἐκόπηκε, κι' ὁ θάυπος του σὰν ὑποχθόνια βοτὴ νεροῦ ἐγέμισε τὴν ἀπότομη σιωπῇ.

Τοῦ λιθανιοῦ ὁ μάσχος τότε δὲν ἔφθανε πιά νὰ σύσῃ τὴ δύνατὴν ὁσμῆ τῆς σαπίλας κ' ἀπὸ τοῦτ' ὁ Δισκέπιος ἔνοιωσε πῶς δὲν ἐκοιμότουν.

Τραβήχθηκε βιαστικὰ ὡς τὴ πόρτα κ' ἐκεῖθ' ἐφώνησε στοὺς καλόγερους: « Τί καθόστε καὶ δὲν σηκώνετε τὸ νεκρὸ; Συχωρέθηκαν τὰ κρίματά του ».

Τρεῖς, τέσσαρες, οἱ τολμηρότεροι προχώρησαν πρὸς τὸ σωρό. Καὶ πῶς τὸν ἐσήκωσαν καὶ τί ἀπόκαμαν δὲν ἔμεινε ὁ Δισκέπιος γιὰ νὰ τὸ ἰδῇ. Μονάχα στὴν αὐλῇ, μέσ' στὸ σκοτάδι προσμένοντας, ἄκουσε γιὰ λίγη ὥρα βιαστικὲς ψαλμωδίες, ποὺ ἀδυνατίζαν κατόπι, σὰν οἱ καλόγεροι βγήκαν ἀπ' τὴν ἄλλη πόρτα στὸ κοιμητήριον, δίπλα τῆς ἐκκλησιᾶς.

Κάποια στιγμή ἀνάβλεψε κατὰ τύχη καὶ θωρῶντας τὰ μέτρα ταῦτρα νὰ λαμπυρίζουν στὸ βελουδόμαυρον οὐρανὸ εἶπε με τὸ νοῦ του: « Τάχ' ἂν μᾶς ἔβλεπαν ἐκεῖθ' ἐπάνω, θάβρισκαν νόημα κατένα στὰ καμώματά μας; »

Οἱ καλόγεροι ὡς τόσο ξαναγύρισαν στὴν ἐκκλησιᾶ, ἐμάζεψαν τὰ νομίσματα ἀπὸ τῆς πλάκας ὅσο ν' ἀποτελειώσῃ ἡ βιαστικὴ ψαλμωδία καὶ βγήκαν ὅλοι μαζί στὴν αὐλῇ.

Τότε ἀνυπόμονος ὁ Δισκέπιος ἐζύγωσε τοὺς πρώτους ποὺ εἶδε κ' ἐζήτησε νὰ πλύνῃ τὰ χέρια του καὶ νὰ κοιμηθῇ. Κ' ἐκεῖνοι πρόθυμα τὸν ἄκουσαν καὶ με κάποιον ἐξέχωρο σεβασμὸ, λογιάζοντας πῶς αὐτὸς ἐστάθηκε τὸ θεῖκόν μέσο τοῦ ἐξιλασμοῦ. Κι' ὡς νὰ τοῦ ἐτοιμάσουν τὸ καλύτερο κελλί τοῦ μοναστηριοῦ, δίπλα στὸ ἡγουμενικό, ἔμαθε κιόλα τὴν ἀρχὴ καὶ τὴ σειρά τῆς ἱστορίας τοῦ ἡγουμένου.

Τριάντα πέντε χρόνους εἶχε ζήσει ἐκεῖνος στὸ μοναστήρι κ' ἀπ' ὅταν καλογέρεψε μεσόκοπος — γιὰτὶ πριχοῦ ὅπως ἔμαθαν ἐξοῦσε στὸν κόσμον — ἔδειξε πάντα τόση εὐλάβεια καὶ φρόνησι, ὥστε σύντομα τὸν ἐμπιστεύθηκαν οἱ ἄλλοι νὰ διευθύνῃ τὸ μοναστήρι. Κι' ὅταν ἀπέθανε ἐκεῖνος ὑπερήφανος, τακτικῶς ἐψηφίσαν ὅλοι στὴ θέσιν

του, γιατί ἤξερε τέχνες κ' εἶχε σπουδὴ κ' ἐμιλοῦσε καλά καὶ μὲ τὸ παράδειγμά του ὠδηγοῦσε τοὺς ἄλλους. Καὶ πρὸ τριῶν χρόνων τὸν ἐκλαψαν ἀληθινὰ στὸ θάνατό του σάν ἅγιον ἄνθρωπο, γιατί εἶχε πάντα φροντίσει μὲ ζῆλο γιὰ τὴν ὠφέλεια ὄλων καὶ τῶν καλογέροντων καὶ τῶν ἀνθρώπων. Μὲ πομπὴ μεγάλη τὸν ἔθαψαν τότε μαζὶ μὲ τὴν πατερίδα του τοῦ ἴσαν ἀχώριστη καὶ ποῦ ὁ ἴδιος εἶχε ζητήσει νὰ τὴν βάλουν κοντὰ του στὸν τάφο. Μὰ τὴν ἄλλη στερνὴ του θέληση, νὰ μὴ τὸν ξεθάψουν ποτέ, δὲν τὸ συγχωροῦσε ὁ νόμος νὰ τὴ φυλάξουν· καὶ μολονότι πολλοὶ καλόγεροι ἐπέμεναν, ὁ νέος ἡγούμενος, σάν ἐπέρασαν τὰ τρία χρόνια, ἔβαλε ν' ἀνοίξουν τὸν τάφο καὶ νὰ μαζέψουν τὰ κόκκαλα, ὅπως οἱ κανόνες ὀρίζουν. Ἔτσι τὸν ἤυραν ἄλυτο κ' ἄλλοι γιὰ καλὸ κ' ἄλλοι γιὰ κακὸ τὸ πῆραν αὐτό. Τρεῖς ὀλονυχτίες εἶχαν χρέος νὰ κάμουν κ' ἂν στ' ἀναμεταξὺ δὲν ἔλυωνε καὶ δὲ βρωμοῦσε τὸ κορμί, θὰ τὸ ξανάθιαν μ' εὐλάβεια στὸν ἴδιο τὸν τάφο, προσμένοντας σημάδια τῆς ἀγιωσύνης του, σάν ἐκεῖνα ποῦ διηγοῦνται τὰ παλιὰ συναξάρια.

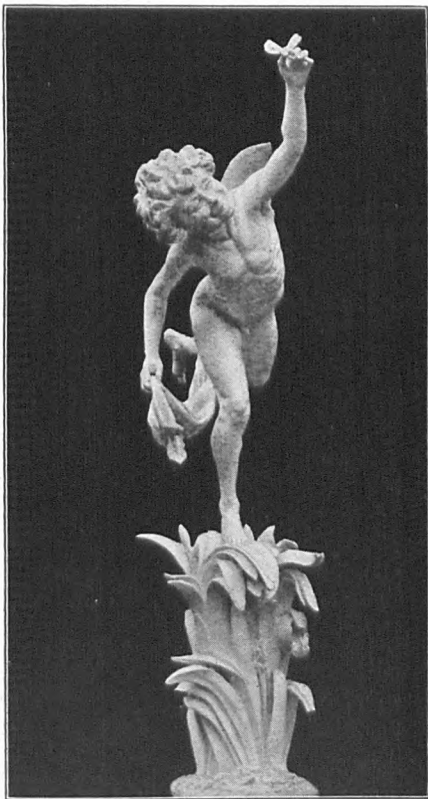
Κ' εἶχαν γίνει οἱ δυὸ ὀλονυχτίες κ' ὅταν ἐφθασε ὁ Δισκέσιος ἐγενότου ἡ τρίτη, ποῦ ἔδειξε πῶς ὁ ἡγούμενος ἦταν ἀσυχώρητος ἐξ αἰτίας τὸ κρυφὸ του πάθος τῆς φιλαργυρίας, ποῦ ποιοὺς ξέρει σὲ τί ἁμαρτίες τὸν ἐπαράσκει στὴ ζωὴ του.

Μὲ τέτοια κατηγοροῦσαν οἱ καλόγεροι τὸν πεθαμμένο, ἀγανακτιμένοι τὸ πὸ πολὺ γιὰ τῆς ἀγρυπνίας. Ὅμως ὁ Δισκέσιος τοὺς ἐρώτησε: «Πότε τὸ μοναστήρι σας βρισκότου καλύτερα; Πριχοῦ νάρθη αὐτός ἢ κατόπι;» Κι' ὅλοι τους ὡμολόγησαν πῶς ἐκεῖνος σὲ πολλὰ ἐστάθηκε ὠφέλιμος.

— Νά, λοιπόν ἢ συγχώρησι του, εἶπε ὁ Δισκέσιος. Μὴ λησμονᾶτε πῶς δὲν ὑπάρχει κανένα πράγμα φθαρτὸ χωρὶς νάχη ἐλάττωμα. Ἀλλοῶς φθορὰ δὲν θὰ μπορούσε νὰ γίνη. Γιατί ἐλάττωμα κ' ἁμαρτία ἄλλο δὲν εἶναι παρά τρόποι ἀποσυνθέσεως. Δυνάμεις διαλυτικές, ποῦ ἐνεργοῦν ἀπὸ τὸ άτομο ἐναντίον τῶν ἄλλων γιὰ τὴν πίση καὶ τὴ φθορὰ τους, σύγκαιρα ὅμως καὶ γιὰ τὴν πίση καὶ τὴ φθορὰ αὐτοῦ τοῦ ἴδιου τοῦ ατόμου. Καὶ δὲν πρέπει μιὰ ἢ δυὸ ἁμαρτίες νὰ μᾶς δηγοῦν νὰ κρίνουμε γιὰ τὴν ἀξία ἢ τὴν ἀναξιοσύνη, γιὰ τὴν κακία ἢ καλωσύνη ἐνός ἀνθρώπου. Τὸ σύνολο τοῦ ἔργου του θὰ μᾶς δείξη καλόν, ἂν περισσεύουν σ' αὐτὸ οἱ ὠφέλειες οἱ γενικῆς, καὶ κακόν, ἂν περισσεύουν οἱ γενικῆς βλάβες ἢ κ' ἂν δὲν ὑπάρχουν ἀπ' αὐτὸ ὠφέλειες. Τοῦτο εἶναι τὸ μέτρο τῆς ἀρετῆς κ' ἀπάνω σ' αὐτὸ πρέπει νὰ χαράζετε τὸν δρόμο τῆς ἠθικῆς. Γιατί, μάθετε καὶ τοῦτο: συχνὰ τὸ ἐλάττωμα εἶναι πηγὴ μεγάλης ὠφέλιμης ἀρετῆς. Κι' ἴσως καμμιά νὰ μὴν ὑπάρχη ἀρετὴ ποῦ νὰ μὴ φύτρωσε ἀπὸ σπόρο κακίας.

***

Ο ΖΕΦΥΡΟΣ

(Έργον τῆς Mme F. Marc)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosia
Επιθεώρηση Ιστορική Βιβλιοθήκη Ζαγοράς
Restrictions apply.

πὼς ἄθελά του ἔρριξε χάμω τὴ πατερίτσα, στοχαζότου τὰ περίεργα φαινόμενα τοῦ τυχαίου, πού ὄλα τους ὑπάγονται στὸ βαθύτατο νόμο τῆς συνεχείας, ἄκουσε τότε ξάφνου ἓνα παράξενο ἤχο. Στὸ διπλανὸ κελλὶ ὁ νέος ἠγούμενος μετροῦσε πρὶν κοιμηθῆ τὸ ἀνέλπιστο εὐρημα — τὰ χρυσᾶ νομίσματα τῆς πατερίτσας. Χαμογέλασε γιὰ τοῦτ' ὁ Δισκέφιος καὶ σὲ λίγο τὸν ἀποκάρωσε ὁ ὕπνος. Κ' ἐκαίνη τὴ νύχτα, ὅπως θέλουσ νὰ ποῦν, εἶδε ἓνα ὄνειρο πολὺ παράξενο. — Βρέθηκε, λέει, σὲ κάποιον βαθύσκιωτο λόγγο στὴν ἄκρη τῆς γῆς κ' ἐσύντυχ' ἐκεῖ ἓνα δαίμονα πού τὸν κυνηγοῦσαν δυὸ θεριά, κ' ὁ δαίμονας ἦταν λαχανιασμένος καὶ τὸν κῦτταξε σὰν νὰ ζητοῦσε βοήθεια. Τότε ὁ Δισκέπιος μπῆκε στὴ μέση, ἀγωνίστηκε μὲ τὰ θεριά, ὡς πού τὰ πάλεψε κ' ἔφυγαν καὶ γλύτωσε ὁ δαίμονας, πού ζυγώνοντάς τον κουνούσε τὴν οὐρά του ἀπὸ εὐχαρίστησι.

— Δὲ μιλάς ἐσύ; τὸν ἐρώτησε ὁ Δισκέπιος.

— Πῶς δὲν μιῶ, τ' ἀποκρίθηκε ἄνθρωπος εἶμαι κ' ἐγώ.

— Καὶ γιὰτί ἔχεις οὐρά;

— Εἶμαι κολασμένος, μὰ κάποτε ξεφεύγω γιὰ λίγες ὥρες, γιὰτ' εἶμαι λακρόποιος καὶ μ' ἔχουν στὴν ἄκρη τῆς κόλασης.

— Τότε γιὰτί ξαναπᾶς;

— Δὲν μὲ δέχεται γιὰ πολλὴν ὥρα τὸ κλίμα τῆς γῆς.

— Καὶ τί θεριά σ' ἐκυνηγοῦσαν;

— Τὰ σκυλιά τῆς κόλασης· τὸ Μίσος κ' ὁ Φόβος, θέλοντας νὰ μὲ ξαναστρέφουν πρὸς ἐκεῖ.

— Γιὰτί κολάσθηκαν;

— Ἦμουν ληστής.

— Κ' ἔχεις τόσο μικρὴ ποινὴ; Τότε λίγοι βέβαια θάναι στὴ κόλαση.

Ὁ δαίμονας ἔκαμε νὰ γελάσῃ, ἀλλὰ μόνο μιὰ μυρουδιά θειαφιοῦ ἔβγαλε τὸ χυτὸ του κ' εἶπε εἰρωνικά:

— Πῶς γελιέστε πάντα στὴν ἐκτίμηση τῶν πραγμάτων ἐσεῖς οἱ ζωντανοί! Τόσο ἐγέμισ' ἡ κόλαση, ὥστε ὁ ἄρχοντάς της ἀγωνίζεται τώρα νὰ φτιάξῃ μιὰν ἄλλη καινούργια. Καὶ στὴ κόλαση θάβλεπες ὄλους ἴσως τοὺς πιὸ ἐνάρτους φίλους σου μὲ ποινὲς μεγάλες καὶ τρομερές.

— Πῶς θάθελα νὰ θῶ τὴ κόλαση! ψιθύρισέ του ὁ Δισκέπιος.

— Μπορῶ νὰ σὲ πάρω ἐκεῖ γιὰ λίγες στιγμὲς, ἔτσι γιὰ νὰ σοῦ πληρῶσω τὴ χάρη. Ὅμως ἀν ἀλήθεια τὸ θέλεις ἀνάθεα στὴ ράχη μου.

Ἀνέβηκε, λέει, ὁ Δισκέπιος καὶ μὲ γληγοράδα ἀστραπῆς σχίζοντας τὸ πυκνὸ σκοτάδι βρέθη σὲ μιὰ κατάμαυρη ἀπέραντη θάλασσα, πού μύριζε πύσσα, θειάφι καὶ σαπίλα. Φλόγες ἀστραφταν κ' ἐσθύναν ἐπάνω της σὰν λάμψεις ἀκονισμένων σπαθῶν κ' ἄνθρωποι ἀνάριθμοι βρίσκοντο σ' αὐτὴν ἄλλοι περπατητοί, ἄλλοι ὡς τὴ μέση κ' ἄλλοι ὡς τοὺς ὤμους. Ξέκρινε τότε χιλιάδες γνώριμὲς του μορφές, πού εἶτε ζωντανὲς τῆς εἶχε δῆ εἶτε ζωγραφιστὲς καὶ τιμημένες στὸν ἐπάνω κόσμον. Κάπου ἀγνάντεψε καὶ μιὰ κόρη, πού τὴν ἀγαποῦσε νέος καὶ τὴν ἔκλαψε πρὶν σὰν ἀπέθανε. Κ' εἶπε θλιμ-

μένος: «Τί κρίμα, πού δλες οί γυναίκες φαίνεται νάναι κολασμένες άπ' τήν ώρα πού γεννηθούν!»

Μονάχα έναν άγιο δεσπότη φίλο του, δέν έδλεπε πουθενά κ' έχάρηκε λογιάζοντας πώς δέν είχε λαθέψει στήν εκτίμηση και τή φίλία του.

Μά τότε αγνάντεψε κάπου κοντά τόν άλυωτο τόν ήγούμενο χωμένο μέσ' στής φλόγες ώς τό λαιμό κ' ειπε νά του μιλήση: «Έτσι κατάντησες, κακομοίρη; Τόσο σ' έστράδωσε ή αγάπη του χρυσάφιου;»

— Σπολλάστη του φίλου σου του Δεσπότη, άποκρίθηκε ο ήγούμενος, πού πατώ στον ώμό του ειδ' άλλουώς θάχα βουλιάζει κ' έγώ.

*
**

Τρομαγμένος ξύπνησ' εϑθής ο Δισκέσιος. "Ολ' ή μέρα εκοιμότουν κατόπι. Κι' άργότερα σαν καλόφαγε, τήν ώρα πού ήταν νά φύγη, διηγήθηκε τόνειρο στους καλογέρους για νά σκανδαλισθούν.

Και τέτοιο ιστορήθηκε στή ζωή του Δισκεσιου τό τέλος του πειρασμού.

(1914)

I ΖΕΡΒΟΣ

ΣΚΙΤΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

Ο ΕΚΔΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ

ΣΥΝΗΘΩΣ είνε ο κουτσαδάκης άδελφός. Άνασηκωμένη βρεπούπλικα, λαθωμένες άφείλιες, κοντό σακκάκι, μουστάκι στρημμένο άγρια και μία κάμα στο ζουνάρι.

Είνε ο μολοσσός, τό μανδρόσκυλο, ο επιφορτισμένος τήν φρούρησιν τής τιμής... τής άδελφής του και τής τιμής του σπιτιου. Διά τήν ιδικήν του τιμήν δέν δίνει μία πεντάρα οϑτε λόγον σέ κανένα.

Αϑτός έχει τό δικαίωμα νά κυνηγά τά δουλικά τής γειτονιάς, νά εκμαυλίξη τά ξένα κορίτσια, νά γλεντάη άπό τό κομπόδεμα τής μάννας του πού ξενοπλένει, νά κουτσοπίνη τά μεροδούλια τής μοδιστρούλας άδελφής του, και νά τήν τσακίξη στο ξύλο άν τολμήση και του άρνηθῆ. 'Η τιμή του είνε έν τάξει. Χωνεύει περίφημα. 'Ημπορεί ακόμα νά καμαρώνη ως ο ξεχωριστός εύνοούμενος και μπρόδος τής τελευταίας

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Restrictions apply.

πατσαβούρας τῶν καταγωγίων, καὶ νὰ μοιράξῃ μαζί της τὸ ἀντί-
τιμον τῆς ἀτιμίας της. Τί ἔχει νὰ κάνῃ! Αὐτὸς ἀντρας εἶνε,

σοῦ λείει. Ἄν ὅμως ἡ ἀδελφή
του, μὲ τὴν φλόγα τῶν εἰκοσὶ της
χρόνων, καὶ μάλιστα ἔπειτα ἀπὸ
τέτοιο ζηλευτὸ παράδειγμα, γλυ-
κοκυττάξῃ κανένα παλληκάρι, ἢ
ἀδελφική του τιμὴ κακοστομαχιά-
ξῃ, ἀγριεύει, τρίξει τὰ δόντια, ἀνα-
σπᾶ τὴν κάμαν καὶ τὴν βυθίζει εἰς
τὰ σπλάχνα τῆς ἀτιμίας!

— Μωρή! ποῖός σοῦ δῶκε τὸ δι-
καίωμα νὰ βεξιλεύῃς τὸ σπίτι; αἱ;
Νά, τὸ λοιπόν!

Ἐπλένει τὴν ἄντροπὴ στοῦ ἀδελφικοῦ αἵμα καὶ ὕστερα τρέχει
νὰ ξεπλύνῃ καὶ τὰ χέρια του στῆς ἀγαπητικίας του.

ΣΑΤΑΝΑΣ

Η ΦΙΛΗΜΕΝΗ

(Ἀπὸ τὰ διαμαντάκια τῆς Νεοελληνικῆς Ποιήσεως)

ΜΗ μὲ παιδεύῃς, μάννα μου καϋμένη,
καὶ μὴν ἀκοῦς ὁ κόσμος τί θὰ ᾖ πῆ·
ἂν εἶμαι ἀπὸ τὸ Γιώργη φιλημένη,
τὰ στέφανα θὰ κρούρουν τὴ ντροπή.

✱

Μή με παιδεύῃς· ἄκου τὸ παιδί σου,
γιατὶ προχοῦ ἢ ἀνοιξη φανῆ,
ἄλλη ντροπή θὰ νοιώσῃ ἢ ψυχὴ σου
ποῦ θᾶναι ἀπὸ τοῦτη πλιὸ τραγὴ.

✱

Στὴν ἐκκλησιὰ θὰ μεῖδῃς στολισμένη
μὲ ῥοῦχα μουσικοῦ πανηγυριοῦ
κ' ἐκεῖ θὰ με φιλοῦνε ξαπλωμένη
ὄλα τὰ παλληκάρια τοῦ χωριοῦ.

Ι. ΠΕΤΡΟΥΝΑΚΟΣ

Ἡπειρωτικά τοπία. — Πλησίον τῆς Χειμάρρας

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΑΙ ΧΩΡΑΙ

Η ΧΕΙΜΑΡΡΑ

Ἡ Χειμάρρα καὶ τὸ Σοῦλι, ἰδίως κατὰ τοὺς στυγνοὺς χρό-
 νους τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων, ὑπῆρξαν αἱ δύο ἀκροπό-
 λεις τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Ἡπείρου. Ἡ Χειμάρρα, κάτωθι τῶν
 Κεραννίων ὄρεων, μεταξύ Ἀργυροκάστρου καὶ Ἀδριατικῆς, ἐπὶ
 τῶν ὑπωρειῶν τῶν ὄρεων Τσίκα (ὕψ. 1235 μ.) ἀποτελεῖται ἐξ
 ὀκτῶ χωριῶν — Πύλιουρι, Χειμάρρα, Βοῦνο, Λιάτες, Λουμᾶδες,
 Παλιάσσα, Κηπαρὸν καὶ Τσόραϊ — ἐκ τῶν ὁποίων κυριώτερον
 ἢ Χειμάρρα, ἐξ ἧς ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα ἡ ὅλη περιφέρεια. Οἱ
 ἀνδρεῖοι καὶ πολεμικώτατοι Χειμαρριῶται καυχῶνται ὡς ἀπόγο-
 νοὶ ἀρχαίων ἀποίκων Σπαρτιατῶν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε ἱστορι-
 κῶς ἐξηκριβωμένον. Ὑπῆρξαν ὁμως πάντοτε ἀτίθασσοι καὶ ἀνυ-
 πότακτοι, διατηρήσαντες ἀκμαίαν τὴν ἐθνικὴν των συνείδησιν,
 διό καὶ οἱ Τούρκοι τοὺς ἐσεβάσθησαν, ἤξιώθησαν δὲ καὶ ἐξαιρε-
 τικῶν παρὰ τὸ Σουλτάνου προνομίων. Ἐπὶ τουρκοκρατίας αἱ
 καθολικαὶ προπαγάνδα, αἱ λυμαινόμεναι τοὺς Ἀλβανούς, εἰς
 μάτην προσεπάθησαν διὰ παντοίων μέσων νὰ τοὺς διαφθείρουν.
 Οἱ Χειμαρριῶται παρέμειναν ἀκλόνητοι εἰς τὴν πατρῴαν πίστιν.
 Ὅσαίς δὲ ἐξήσκειτο ἀνυπέροβητος βία ὑπὸ τῶν κατακτητῶν,
 ἐπρωτίμων νὰ μεταναστεύουν φεύγοντες τὴν δουλείαν καὶ τὸν
 ἔξισλαμισμὸν εἰς τὴν ἀέναντι Ἰταλίαν μετὰ ἄλλων κατα-
 δυνάμειον ἀπὸ τῆς Ἡπείρου. Οἱ Χειμαρριῶται ἐγκαθίσταντο

κυρίως εἰς τὸ βασιλείον τῶν δύο Σικελιῶν, ἀποτελοῦντες μάλιστα, μέχρι τῆς καταλύσεως τούτου (1860), τὴν τιμητικὴν φρουρὰν τοῦ Βασιλέως. Ὑπολογίζεται ὅτι μόνον εἰς τὸ Πάνορμον τῆς Σικελίας ὑπῆρχον μέχρι τοῦ 1844 ὑπὲρ τοὺς 16,000 Ἑπειρώται, οἱ ὅποιοι ὁμως εἶχαν ἐξαναγκασθῆ διὰ τοῦ καταθλιπτικοῦ διατάγματος τῶν Βουρβόνων (1828), νὰ γίνουν Οὐνῖται, ἀναγνωρίζοντες δηλαδὴ καὶ μνημονεύοντες ὡς κεφαλὴν τῆς θρη-

Ἑπειρώτισσες ἐκ τῆς ἐπαρχίας Χειμάρρας

σκείας τῶν τὸν Πάπαν ἀντὶ τοῦ Πατριάρχου. Ὅτε δὲ κατελύθη ὑπὸ τοῦ Μαντσίη (1875) τὸ Διάταγμα τῶν Βουρβόνων ἐν Ἰταλίᾳ, οἱ τέως Οὐνῖται χριστιανοὶ ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν.

Τὰ προνόμια τῆς Χειμάρρας ἦσαν τὰ ἑξῆς: α') ὅλη ἡ Ἐπαρχία διετέλει ἀσύδωτος εἰς οὐδένα ὑποκειμένη φόρον μέχρι τοῦδε· β') αἱ ὑποθέσεις τῶν ἐγχωρίων ἐξεδικάζοντο ὑπὸ δημογεροντίας ἐκ προεστώτων τῶν μᾶλλον σημαινουσῶν κωμοπόλεων· γ') αἱ ἀποφάσεις τῆς Δημογεροντίας ἐπεκυροῦντο ὑπὸ τοῦ ἰδιαιτέρου τῆς ἐπαρχίας Ἐπισκόπου· δ') ὑποχρεωμένοι, πρὸς συντήρησιν τῶν

Στ. Ξενόπουλος

ιδιαιτέραν σημαίαν και ιδίους ἀρχηγούς, τοὺς Καπεταναραίους, οἵτινες τοὺς ὠδήγουν εἰς τὰς μάχας μισθοδοτούμενοι ὑπὸ τῆς Πύλης· ε') διετήρουν ἴδιον ἀντιπρόσωπον ἐν Κων/λει συνεννοούμενον ἀπ' εὐθείας μετὰ τῶν Ὁθωμ. ἀρχῶν· ς') εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ παρουσιάζωνται ἔνοπλοι εἰς τὰς ἀρχὰς Αὐλῶνος, Δελβίνου και Ἀργυροκάστρου· ζ') δὲν ἐπλήρωναν τελώνιον, τὸ λεγόμενον *κουμέρκι*, τὰ δὲ προϊόντα τῆς Χειμάρρας μεταφερόμενα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον εἰς οὐδένα ὑπεβάλλοντο φόρον· η') τὰ πλοῖα των, κατὰ τὸν εἰσπλουν εἰς τοὺς διαφόρους λιμένας τῆς Ἡπείρου, εἰς οὐδὲν τέλος οὔτε εἰς ἐπι-

θεώρησίν τινα καθυπεβάλλοντο. θ') Ἀντὶ ὅλων τούτων, ὡσάκις ἐπέκειτο πόλεμος Τούρκων κατὰ τῶν ὁρίων Βενετῶν, οἵτινες ἦσαν τότε κύριοι τῶν παραλίων χωρῶν τῆς Ἡπείρου, προσεκαλοῦντο ὡς ἐθέλονται ναῦται· εἰς τὸν ὄθωμ. στόλον ἀδρῶς μισθοδοτούμενοι. Ἄλλ' οἱ Τούρκοι, βαθμηδὸν και κατ' ὀλίγον, ὑπὸ τὴν πρόφασιν τῶν μεταρρυθμίσεων, κατήγγησαν τὰ πλεῖστα τῶν προνομίων, ἀπὸ δὲ τοῦ 1908 οἱ Νεότουρκοι ἀπεπειράθησαν νὰ τοὺς τὰ ἀφαιρέσουν ὅλα. Ἄλλ' οἱ Χειμαρριῶται ἀντέστησαν ἀποτελεσματικῶς.

Ἔνεκα τοῦ ὄρεινου και ἀγόνου τῆς χώρας, ἐλάχιστα παραγούσης, οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων τῆς Χειμάρρας εἶνε διεσκορπισμένοι εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Οἱ δὲ ἀπομένοντες ἀσχολοῦνται κυρίως εἰς τὴν κτηνοτροφίαν, τὴν καπνοφυτεῖαν και τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐσπεριδοειδῶν. Οἱ τὰ παράλια οἰκοῦντες, καταγίνονται εἰς τὴν ἀλείαν χρησιμοποιοῦντες τοὺς ὄρμους Πάνορμον, Σπίλαν και Παλισκᾶρι.

ΤΟ ΚΑΜΠΑΝΑΡΟΣΚΟΙΝΟ

Ἔτσι νᾶχη πῶκανε τοῦ παπᾶ τὸ γάϊδαρο
μέσα στὸ προαύλιο!

Ἔτσι νᾶχη πῶκανε με γλωροαμπελόβεργες
τὸ καμπαναρόσκοινο!

Ὁ διαβολογάϊδαρος, ὅποπῆ κι' ὠρέχτηκε
τὸ καμπαναρόσκοινο!

Τὸ χωρὶ - ὄλο ξύπνησε π' ἄκουε τὸ σήμαμα,
κ' ἔλεε πῶς ἐσήμαινε ὁ παπα-Γερασίμος!

† Α. ΔΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Restrictions apply.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΓΙΟΙ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

Σπυρίδων Λάμπρος — Νικ. Γ. Πολίτης
Παναγιώτης Φέριμος — 'Ιωάννης Γ. Φραγκιάς
'Αριστοτ. Η. Κουσιδής — Μιχ. Λαμπρινίδης

ΤΟΥ "ΕΘΝΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, (1885-1915)

Γεώργιος Ν. Φιλάρετος — Έμμανουήλ Λυκούδης
Θεόδ. Φλωράς — Α. Π. Άραθανινός
Άγαθ. Γ. Κωνσταντινίδης — Δημ. Κ. Βαρδουνιώτης

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΑΓΑΠΗ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΔΑ

Ο Γιάννος κι' ἡ Μάρω εἶταν τὰ πλεῖο εὖσομα ἄνθια τοῦ χωριοῦ. Πρῶτοι στὴν ὠμορφιά, πρῶτοι στὴν χάρη, πρῶτοι στὰ καλὰ φερσίματα, πρῶτοι στὴν ἀρετή, πρῶτοι στὴν καρδιά καὶ σ' ὅλα τὰ καλὰ πρῶτοι. Ὁ Γιάννος εἶταν εἴκοσι τεσσάρων χρονῶν, ὅτι εἶχε τελειώσει τὸ στρατιωτικὸ του — κι' ἡ Μάρω δεκαοχτώ, βία δεκανιά, εἴκοσι δὲν εἶταν.

Ἀπὸ καιρὸ, πρὶν ὁ Γιάννος πάη στὸν στρατό, ὅλο τὸ χωριὸ τοὺς εἶχε ἀρραβωνιασμένους. Νισοὶ καὶ γερόντοι ἔλεγαν συναμεταξύ τους, ὅταν εἶταν λόγος γιὰ παντρολογιές:

— Ὁ Γιάννος εἶναι γεννημένος γιὰ τὴν Μάρω κι' ἡ Μάρω γιὰ τὸν Γιάννο. Ἀνάθεμά τον, ποῦ θὰ τοὺς ξεχωρίση.

Ἀές κι' ἡ θέληση, λές κι' ἡ ἐπιθυμία τοῦ χωριοῦ ἐπέβαλε ὁ Γιάννος ν' ἀγαπήσῃ τὴν Μάρω, κι' ἡ Μάρω τὸν Γιάννο. Ἀγαπιῶνταν χωρὶς νὰ μπορέσουν ν' ἀνταμωθοῦν κάπου στὸ λειβάδι ἢ στὸν λόγγο, ἢ στὰ χωράφια, νὰ εἰπουν μονάχοι τους τὸν πόνο τους, τὴν ἀγάπη τους, ποῦ τοὺς ἔκαιγε βαθεῖα στὴν καρδιά.

Μιά μέρα, μέρα τοῦ Μαγιοῦ χιλιόκαλλη καὶ χιλιόλαμπρη, ἀνταμώθηκαν στὸν λόγγο. Ὁ Γιάννος πήγαινε πρὸς ἐν' ἄλλο χωριὸ συνορίτικο, τὸ χωριὸ τῆς μάννας του, ποῦ εἶχε πολλοὺς δικούς, κι' ἡ Μάρω ἔρχονταν ἀπὸ τὴν στρουγγα φορτωμένη σ' ἓνα ἀσὶ τὸ γάλα τῆς ἡμέρας. Καρδιοχτύπησε ὁ Γιάννος κι' ἔγινε παπαρούνα τὸ πρόσωπό του· καρδιοχτύπησε κι' ἡ Μάρω κι' ἔγιναν ἄλικα τὰ βελουδένια μάγουλά της. Κάνενας ἀπὸ τοὺς δυὸ τους δὲν εἶχε οὔτε τὴν δύναμη, οὔτε τὸ θάρρος νὰ κυττάξῃ τὸν ἄλλον στὰ μάτια· ἐδέθηκε ἡ γλῶσσά τους, ἔτρεμε ὅλο τὸ κορμί τους καὶ βούϊζαν τ' αὐτιά τους κι' ὕστερα ἀπὸ λίγες στιγμὲς ξεχωρίστηκαν σκλάβος ὁ ἓνας τοῦ ἄλλουνοῦ, τρελλὸς ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλον. Ὁ λόγγος μαυρολόγαγε ἀπὸ τὴν χλωρασιά, τὰ λουλούδια τῆς γῆς καὶ τὰ χόρτα καὶ τ' ἄνθια τῶν δέντρων στόλιζαν τὴν ἡμέρα,

τὰ τραγουδιάρικα πουλιά λαλοῦσαν, λαλοῦσαν κι' ἔκαναν πανηγύρι, ἢ βρῦσες κι' ἢ ρεματιές ἐκελάρυζαν γλυκά - γλυκά κι' ἦσυχά ἦσυχά, κι' ἕνα παραδεισιατικό ἀγεράκι γλυστορούοις ἀνάμεσα στὰ κλωνάρια τῶν δέντρων, τῶν χαμοκλαδιῶν καὶ τῶν χορταριῶν κι' ἐβαλοσάμωνε κάθε καρδιά, σὰν νάλεγε:

— «'Απ' ὄλα τὰ χαρίσματα τοῦ Θεοῦ κι' ὄλες τῆς ἰδονές, ἢ Ἀγάπη εἶναι τὸ τιμιώτερο, τὸ γλυκότερο, τὸ δυνατώτερο, τὸ καλύτερο, τ' ὠμορφότερο, τὸ μεγαλύτερο».

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν στιγμή ὁ Γιάννος εἶταν τῆς Μάρως κι' ἢ Μάρω τοῦ Γιάννου.

Τὴν ἄλλη τὴν ἡμέρα ξανταντιμῶθηκαν οἱ δύο ἀγαπημένοι χωρὶς νὰ εἰποῦν ἕναν λόγο, ἀλλὰ πόσο φλύαρη εἶταν ἢ σιωπὴ τους! Πόσα εἶπαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, χωρὶς νὰ προφέρουν τὰ χεῖλη μιὰ λέξη! Τὴν παράλλη ἡμέρα τὸ ἴδιο, καὶ δὲν περνοῦσε μέρα χωρὶς ν' ἀνταμωθοῦν. Μιὰ μέρα ἀπὸ τὲς πολλές, ὄχι μέρα, νύχτωμα, σουρούπα, τὴν ὥρα ποῦ κρύβεται ἢ ἡμέρα πίσω ἀπὸ τὰ βουνά, κι' ἢ Νύχτα μπαίνει στὰ σκοτεινόχρῶσα παλάτια τῆς, τὸ ἐρωτικό ζευγάρι ἀνταμῶθηκαν κάτω στὸ ρέμα. Φωτιά ὁ Γιάννος, λαύρα ἢ Μάρω. Τὸ μούχρωμα, ποῦ ἄπλωνε τὰ πλατυὰ φτερά του, τοὺς ἔδωκε δύναμη καὶ θάρρος κι' ἔπεσαν ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλουνοῦ...

— Σ' ἀγαπῶ, Μάρω μου!

— Πεθαίλω γιὰ σένα, Γιάννο μου!

Πέρασε ὁ Μάης κι' ὁ θερτής καὶ ζύγωνε ὁ Ἀλωνάρης. Τὸ χωριὸ εἶχε τραγοῦδι τὴν ἀγάπη τοῦ Γιάννου καὶ τῆς Μάρως, καὶ χαίρονταν καὶ καμάρωνε γιὰ τὸ ἐρωτικό ζευγάρι, ποῦ κλειοῦσε μέσα στὴν ἀγκαλιά του, καὶ μόνον οἱ γονεοὶ τοῦ Γιάννου καὶ τῆς Μάρως δὲν χαίρονταν καὶ δὲν καμάρωναν, κι' ἔπιναν φαρμάκι μὲ τὸ γυαλί.

Οἱ γονεοὶ τοῦ Γιάννου τὸν ἐστενοχωροῦσαν νὰ τὸν παντρέψουν μὲ τὴν θυγατέρα ἐνὸς ἐχούμενου ἀπὸ ἄλλο χωριὸ, μιὰ ἀσκημοῦρα, ποῦ εἶχε δέκα χιλιάδες δραχμὲς προίκα καὶ κάτι ἀμπελοχώραφα, σωκῆπια καὶ λοιπά, ποῦ ἔφταναν πέρα-πέρα τὲς δέκαπέντε χιλιάδες καὶ μέρα - νύχτα τὸν γκρίνιαζαν, πῶς παλάδωσε μὲ μιὰ ποῦ δὲν ἔχει οὔτε μιὰ δραχμὴ μετρητή.

— Καλὴ εἶναι ἢ Μάρω, παιδί μου (τοῦ ἔλεγαν κι' οἱ δύο μ' ἕνα στόμα) δὲν ματαγίνεται στὴν ὠμορφιά τῆς, ἀλλὰ τί νὰ τὴν κάνωμε τὴν ὠμορφιά, χωρὶς προίκα; Ἄν δὲν πάρης γυναίκα μὲ προίκα, θὰ σὲ φάγη ἢ Ἀμερικὴ.

Κι' αὐτὸς τοὺς ἀπολογιῶνταν:

— Τὴν Μάρω θὰ πάρω κι' ὄχι ἄλλη! Κι' ἂν δὲν ἔχει προίκα μετρητά κι' ἀμπελοχώραφα, σὰν τὴν ἀσκημοῦρα, ποῦ μοῦ βρήκατε ἐσεῖς, θὰ πάγω στὴν Ἀμερικὴ νὰ τῆς τὴν κάνω τὴν προίκα τῆς Μάρως μου, ποῦ νὰ τὴν ζηλεύουν σ' ὄλο τὸ χωριὸ.

Τὰ ἴδια τραβοῦσε κι' ἢ Μάρω ἀπὸ τοὺς εἰκοὺς τῆς τοὺς γονεοὺς, γιὰτ' ἦθελαν νὰ τὴν δώσουν σ' ἕναν γεροντοποιόν, ποῦ εἶχε ἑκατὸ χιλιάδων δραχμῶν πρῶτασια.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

— Δὲν ἐντρέπεσαι, θυγατέρα, ποῦ ξελογιαστήκηες μ' ἐκείνον τὸν Γιάωνο; (Τῆς ἔλεγαν). Καλὸ καὶ τίμο εἶναι τὸ παιδί, ἀλλὰ δὲν ἔχει στὸν ἥλιο μοῖρα! Νά! κυττάει νὰ περάσῃ τὸ στρατιωτικὸ, καὶ νὰ τὸ στρίψῃ γιὰ τὴν Ἄμερική, ἐνῶ αὐτός, ποῦ σοῦ ἠύραμε ἔμεις, ὁ κύρ Ξεραήλας, ἔχει ἑκατὸ χιλιάδες καὶ θὰ σὲ ζήσῃ κυρά! Ξέρεις, ξεροκέφαλο, τί θὰ πῆ ἑκατὸ χιλιάδες;

— Κομμάτια νὰ γένῃ κι' αὐτός κι' ἡ χιλιάδες του! (τοὺς ἀποκραίνονταν ἡ Μάρω). Ἐγὼ δὲν παίρω ἄντρα, ποῦ θὰ τὸν εἶχα πατέρα στὴν ἡλικία! Θέλω νὰ πάρω παιδί, λεβέντη, κι' ὄχι γέρο γκρουχαλιάρη! Ὁ κόσμος νὰ χαλάσῃ τὸν Γιάωνο θὰ πάρω κι' ὄχι ἄλλον!

Τὸν Ὀχτώβριο ὁ Γιάωνος θὰ πήγαινε νὰ καταταχτῆ στὸν στρατὸ ὡς κληρωτός.

Τὴν παραμονή, ποῦ θὰ ξεκινούσε γιὰ τὸ σῶμα του, ἔστησε τὸ καρτέρι τῆς Μάρως στὸ βέμα καὶ κατὰ τὸ μούχρωμα ἀνταμώθηκαν.

— Μάρω μου!

— Γιάωνο μου!

— Ἀῦριο φεύγω γιὰ τὸν Στρατό, Μάρω μου!

— Ὡρα σου καλή, Γιάωνο μου!

— Θὰ μοῦ εἶσαι πιστὴ ὡς ποῦ νὰ γυρίσω;

— Θὰ μοῦ εἶσαι πιστός, ὡς ποῦ νὰ γυρίσῃς;

— Καὶ πεθαμμένος ἐσένα θ' ἀγαπῶ!

— Καὶ πεθαμμένη ἐσένα θ' ἀγαπῶ!

— Σ' ἀφίνω γειά καὶ καλὴν ἀντάμωση, Μάρω μου!

— Ὡρα σου καλή, Γιάωνό μου, κι' ὁ Θεὸς μαζί σου!

Ξεχωρίστηκαν ἡρωϊκὰ μὲ τὴν ἱερὴ πεποίθηση, ὅτι τίποτε δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς ξεχωρίσῃ, παρά μόνον ὁ θάνατος!

Τὸ πρῶτ' ὁ Γιάωνος ἔφυγε γιὰ τὸ σύνταγμα του, στὴν Ἄρτα, κι' ἡ Μάρω ἔδραλε σίδηρο στὴν καρδιά της γιὰ νὰ ὑποφέρῃ τὸν πόνο τοῦ ξεχωρισμοῦ ὅσο τὸ δυνατόν ελαφρότερα. Λέγουν ὅτι ἀπὸ τοὺς ξεχωριζομένους, ἐκεῖνος ποῦ μένει νοιώθει βαθύτερα τὸν πόνο τοῦ ξεχωρισμοῦ, κι' εἶναι ἀλήθεια.

Ἦστερα ἀπὸ δυὸ χρόνια ὁ Γιάωνος ἀπολύθηκε λοχίας καὶ γύρισε στὸ χωριὸ μὲ τὴν καρδιά του γεμάτη ἀγάπη τρελλή γιὰ τὴν Μάρω του, κι' ἡ Μάρω τὸν ἐπερίμενε πιστὴ, περιφρονῶντας κάθε Ξεραήλα μὲ τὲς πολλὰς χιλιάδες.

Ὁ Γιάωνος κι' ἡ Μάρω, τὰ πλεῖσθ εὖσομα ἄνθια τοῦ χωριοῦ ξανα-ταμώθηκαν! Πρῶτοι στὴν ὠμορφιά, πρῶτοι στὴν χάρη, πρῶτοι στὰ καλὰ φερσίματα, πρῶτοι στὴν ἀρετή, πρῶτοι στὴν καρδιά καὶ σ' ὅλα τ' ἄλλα πρῶτοι.

Τὸν Γιάωνο τὸν τυραννοῦσαν οἱ γονεοὶ του γιὰ τὴν ἀσχημομοῦρα μὲ τὲς δέκα χιλιάδες μετρητὰ καὶ τὲς πέντε χιλιάδες ἀμπελοχώ-ραφα, σωκῆπια καὶ λοιπά, καὶ τὴν Μάρω τὴν τυραννοῦσαν οἱ δικοὶ της μὲ τὸν κύρ-Ξεραήλαν, ποῦχε τὲς ἑκατὸ χιλιάδες καὶ θὰ τὴν ζοῦσε κυρά. Ἀλλὰ Γιάωνος καὶ Μάρω εἶταν βράχοι τῆς Ἀγάπης καὶ δὲν τοὺς ἔδρανε τ' αὐτὶ ἀπὸ χιλιάδες.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Καλή είναι η Ἀγάπη, ἀλλὰ χρειάζεται και τὸ ἄτιμο τὸ χρῆμα. Χωρὶς αὐτὸ δὲν γένηται τίποτε. Πουθενὰ δὲν εἶναι περιττὸ τὸ χρῆμα. Καὶ στὴν Ἀγάπη χρειάζεται τὸ ἄτιμο τὸ χρῆμα, ὅπως και στὴν ἐχτρα! Ἴσως - ἴσως χρειάζεται και στὸν Παράδεισο ἀκόμα! Τὶ ἄτιμος ποῦναι ὁ χρυσός! Βγαίνει ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς και φτάνει ὡς τὸν οὐρανὸ, σὰν νᾶχε ἀετόφτερα! "Ὅλοι οἱ ποιητᾶδες, ὅσων ἡ φαντασία μπόρεσε νὰ φτάσῃ ὡς τὸ θεϊκὸ παλάτι, χρυσὸ μᾶς τὸ παριστάνουν και μᾶς τὸ περιγράφουν ἀπ' ἔξω κι' ἀπὸ μέσα! Καὶ τοῦ Θεοῦ τὸν θρόνον κι' αὐτὸν χρυσόν! Κι' ὄλα τὰ ἐπιπλα τοῦ παλατιοῦ κι' αὐτὰ χρυσᾶ! Κι' οἱ ὑπηρέτες τοῦ Θεοῦ — οἱ ἄγγελοι — κι' αὐτοὶ στὰ χρυσᾶ εἶναι ντυμένοι. Χρυσοφορεμένοι εἶναι ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ οὐρανοῦ: "Ἥλιος, Φεγγάρι, Αὐγερινός κι' ὄλα τ' ἄλλα τ' ἀστέρια, ὄλα εἶναι χρυσοφιασμένα. Τὶ ἄτιμος ποῦ εἶναι ὁ χρυσός! Βγαίνει ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς και φτάνει ὡς τὸν οὐρανὸ, σὰν νᾶχε ἀετόφτερα!

Λοιπὸν, λοιπὸν, λοιπὸν;

Χρειάζεται χρῆμα; χρυσός για νὰ παρθοῦν ὁ Γιάννος μὲ τὴν Μάρω!

Εἶχε περάσει ἕνας χρόνος ἀφόντας ὁ Γιάννος εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὸν Στρατὸ και μ' ὄλες του τὲς προσπάθειες δὲν ἤμπόρεσε νὰ βρῇ κάμμιά δουλειά, ὥστε νὰ μπορέσῃ νὰ γείνῃ ἀνεξάρτητος, νὰ μπορέσῃ νὰ ζήσῃ τὸ κεφάλι του και τὴν γυναῖκα του. Πῆγε στὸν βουλευτὴ του, τὸν ἐπαρακάλεσε, ἀλλὰ δὲν εἶχε τ' ἀπαιτούμενα προσόντα. Τὸ πολὺ - πολὺ, ποῦ μπορούσε νὰ διοριστῇ, εἶταν γραφέας τοῦ Εἰρηνοδικείου. Τὶ μπορούσε νὰ κάνῃ ὡς γραφέας τοῦ Εἰρηνοδικείου; Μποροῦσε νὰ ζήσῃ σπῆτι; Εἶταν τότε ὁ Γιάννος εἰκοσι τεσσάρων ἐτῶν κι' ἡ Μάρω δεκοχτώ, βία δεκαεννιά, εἰκοσι δὲν εἶταν.

Τὸ πρᾶγμα εἶχε παραγίνει. "Ὅλο τὸ χωριὸ κι' ὄλα τὰ περίχωρα μιλοῦσαν για τὴν ἀγάπη τοῦ Γιάννου και τῆς Μάρως. Μιά βραδεῖα — εἶταν Αὐγούστος τοῦ 1912 — λέγει ὁ Γιάννος στὴν Μάρω:

— Μάρω μου, δὲν μπορούμε νὰ παντρευτοῦμε ἀπέντεροι! Πρέπει νὰ πάγω στὴν Ἀμερικὴ νὰ φέρω δολλάρια, νὰ σὲ κάνω κυρά, καλύτερη ἀπ' ὅ,τι θὰ σ' ἔκανε ὁ Ἐσραήλας!

— "Ὁρα σου καλή, Γιάννο μου! Φτάνει νὰ μὴ μὲ λησμονήσῃς!

Ἐσχωρίστηκαν μὲ τὴν ἀπόφασῃ τοῦ ταξειδιοῦ στὴν Ἀμερικὴ. Ὁ Γιάννος ἀνέπνευσε. Εἶταν ἡ μόνη δυνατὴ λύσις τὸ ταξεῖδι τῆς Ἀμερικῆς! Ἀλλὰ τὴν ἄλλη μέρα ἦρθε τηλεγράφημα ἀπὸ τὴν Ἀθῆνα ὅτι ἐκηρύχτηκε ἡ ἐπιστρατεῖα, κι' ὁ Γιάννος, ἀντὶ νὰ τραβῆξῃ για τὴν Ἀμερικὴ, τράβηξε για τὴν Ἄρτα, ὅπου εἶταν τὸ σὺνταγμὰ του.

Τὸ σκυλι ὁ Τοῦρκος τὸ εἶχε βάλει μὲ τὰ σωστά του νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸν Χριστιανισμό, ποῦ εἶχε στὴν λεγόμενη μιά φορὰ κι' ἕναν καιρὸ πλέον «Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία.» "Ἄντρες ἐσκότωνε, γυναῖκες ἀτίμαζε, παιδιὰ ἀρπαζε και τὰ τούρκευε, τὸ βιὸ τῶν χριστιανῶν τὸ ἐθῆμευε. Τὰ χριστιανικά Κράτη Ἑλλάδα, Σερβία, Μαυροβούνι, τὸ αὐτὴ ἀκόμα ἡ αἰμοδόρα Βουλγαρία ἀναγκάστηκαν νὰ συνεννοηθοῦν και νὰ ἐπιπέσουν ἐπὶ τὴν Ἄρτα, ὅπου εἶταν τὸ σὺνταγμὰ του.

ΠΑΛΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
(Ἔργον τοῦ Γοδβάργ)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

σουν τούς υποδούλους αδερφούς των. Δόξα σοι ὁ Θεός, ποῦ τ' ἀποφάσισαν ἐπὶ τέλους! Στὲς 5 'Οχτωβρίου κηρύχθηκε ὁ χριστιανομωαμεθανικὸς πόλεμος. Ὁ Ἑλληνισμὸς ἠλεχτρίστηκε ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη καὶ τὰ ἑλληνικὰ στρατεύματα προχωροῦσαν νικηφόρα. Παντοῦ ὁ Τοῦρκος ὑποχωροῦσε νικημένος καὶ ἐντροπιασμένος. Ἡ Μάρω πλεῖα δὲν μπορούσε νὰ κρατηθῆ. Ἀγάπη καὶ Πατρίδα χορεύανε μέσα στὰ στήθια της. Στὴν ἀρχὴ τῆς πῆγε ἡ ιδέα νὰ πάγη νοσοκόμα. Δὲν εἶταν εὐκολο ὅμως σὲ μιὰ χωριατοπούλα ν' ἀφήσῃ τὸ σπίτι της καὶ νὰ πάγῃ στὸν πόλεμο. Μιὰ ἡμέρα ἦρθε ὁ Ἐραήλας στὸ σπίτι της, κι' ἐστενοχώρησε τούς γονεῖους της γιὰ τὸν γάμο. Τὸ εἶχε βάλει μὲ τὰ σωστά του νὰ πάρῃ τὴν Μάρω τὸ γλυγορώτερο, πρὶν γυρίσῃ ὁ Γιάννος ἀπὸ τὸν πόλεμο — ἀν θὰ γυρνοῦσε. Τούς ἄφησε καὶ χίλιες δραχμὲς γιὰ τ' ἀσπρόρουχα καὶ λοιπὰ ἔξοδα τοῦ γάμου. Αὐτὴ ἐκρῦφτηκε γιὰ νὰ μὴν τὸν ἰδῆ καθόλου, ἀλλὰ τὴν ἀνακάλυψαν οἱ γονεῖοι της καὶ τῆς ἐπέβαλαν νὰ παρουσιαστῆ καὶ νὰ τοῦ προσφέρῃ τὸ γλυκό. Αὐτὴ δὲν τὸν ἤξερε, πρώτη φορά θὰ τὸν ἐβλεπε. Μόνον ἀκουστὰ τὸν εἶχε. Μὴν μπορῶντας νὰ κἀνῃ ἀλλοιῶς βγήκε καὶ τοῦ πρόσφερε τὸ γλυκό. Τὶ ἀσχημάνθρωπος ποῦ εἶταν! Χοντρός, κοντολαίμη καὶ μιὰ κοιλιὰ πεταγμένη πέρα, σὰν ὀχτῶ μηνῶν ἀγκαστρωμένος. Φοροῦσε στὰ χέρια δαχτυλίδι χρυσᾶ καὶ στὸ στήθος χρυσὸ ὠρολόγι μὲ χρυσὴ ἀλυσίδα. "Ἄμα τὸν εἶδε, τὴν ἔπιασαν τὰ γέλια:

— "Ἔτσι σὲ θέλω, κοπέλλα μου, (τῆς εἶπε) νὰ γελαῶ! θὰ ζήσωμε ζῶνι χαρισάμενη!

Τὸ βράδυ ἡ Μάρω τ' ἀποφάσισε. "Ἐπρεπε νὰ φύγῃ γιὰ τὸν πόλεμο. "Ὅχι πλεῖα ὡς νοσοκόμα, ἀλλ' ὡς στρατιώτισσα. Ἐκοψε τὲς ὥρατες της πλεξίδες μὲ τὸ ψαλλίδι κρυφά, ντύθηκε τὰ καλὰ τὰ φορέματα τοῦ πατέρα της καὶ τράβηξε γιὰ τὴν πόλιν, παρουσιάστηκε στὸ στρατολογικὸ γραφεῖο, χωρὶς νὰ τὴν καταλάβῃ κανένας στὸν δρόμο, ἀν εἶταν κορίτσι ἢ ἀγόρι. Ἐκεῖ στὸ στρατολογικὸ γραφεῖο ἐδήλωσε ὅτι ἐγγράφεται ὡς ἐθελοντῆς τοῦ πεζικοῦ κι' ὅτι θέλει νὰ πάῃ στὸ Γκρίμποβο, ὅπου βρίσκονταν οἱ δικοὶ μας ἀκόμα. Σὲ δύο τρεῖς ἡμέρες εἶταν στὴν Ἄρτα, ντύθηκε στρατιωτικὰ κι' ἀπ' ἐκεῖ στὸ Γκρίμποβο. Κατατάχθηκε στὸ ἕκτο σύνταγμα τοῦ πεζικοῦ, ὅπου ἤλπιζε νὰ βρῆ καὶ τὸν Γιάννο της. Ἄλλ' ὁ Γιάννος δὲν φαινόταν πουθενά, διότι τὸ σύνταγμα εἶταν σκορπισμένο σὲ διάφορα σημεῖα καὶ δὲν εἶταν εὐκολο σ' ἕναν στρατιώτη νὰ φέρῃ γύρα, καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ πολέμου. Πέρασαν μέρες κι' ὁ Γιάννος δὲν φαινόταν. Τὴν ἡμέρα πολέμου εἶταν στὴν λιοντάρι στὴν πρώτη γραμμὴ καὶ τὴν νύχτα προφυλακὴ κι' ἀντίσκηνο. Πάρθηκε τὸ Γκρίμποβο κι' ὁ Στρατὸς μας εἶχε φτάσει στὸν Καρβασαρά, μιὰ ὥρα μακριὰ ἀπὸ τὰ Πέντε Πηγάδια. Οἱ Τοῦρκοι εἶχαν συγκεντρωθῆ στὰ Πέντε Πηγάδια, μ' ἀπόφαση νὰ τὰ ὑπερασπίσουν γερά. Οἱ ἔφοδες τῶν δικῶν μας ἐναντίον τῶν Πέντε Πηγαδιῶν εἶταν ἀπὸ τὲς ἡρωϊκώτερες ποῦ εἶχαν γίνει. Ἡ Μάρω μῆκε πρώτη στὰ

της, ένας από τους πλειο διαλεχτούς λοχαγούς του ελληνικού Στρατού, που έπασε ήρωικά στο Κιλκίσι, την παρακολουθούσε όλην την ημέρα της τελευταίας μάχης των Πέντε Πηγαδιών κι' όταν την είδε πρώτη στά όχρωμάτα επάνω, την ώνόμασε δεκανέα και την ανάφερε στην ήμερησία διαταγή του τάγματος για την άντρεία της.

Κανέναν δέν ήμπόρσε να ένοήση ότι είταν κορίτσι. "Όλοι ζήλευαν την ώμορφιά της και την έκαμάρωναν. Αυτή όμως είταν μελαγχολική και δέν την είχε ίδει κανέναν να της γελάη τό πρόσωπο, δέν την είχε άκούσει να τραγουδάη σάν όλους τους στρατιώτες.

Μιά μέρα ο λοχαγός της της είπε :

— Μάριε, γιατί είσαι μελαγχολικός ; Δέν σ' είδα ποτέ να γελάς. Τί σοδ συμβαίνει, παιδί μου ;

Τήν Μάρω την πήραν τά δάκρυα.

— Γιατί δακρύζεις, δεκανέα μου ; Πέ μου τόν πόνο σου . . .

— Είχα έναν αδερφό, άλλ' απ' άλλον πατέρα, που είταν σ' αυτό τό σύνταγμα και δέν ήμπόρσε να τόν συναντήσω. Δέν ξέρετε πόσο τόν αγαπώ αυτόν τόν αδερφό μου. Είναι τέσσερα - πέντε χρόνια μεγαλύτερός μου. Είναι λοχίας . . .

— Λέγονταν Γιάννος ; . . .

— Ναι ! ναι ! λοχαγέ μου Γιάννος ! Πούνε τος ; Μήπως σκοτώθηκε ;

— "Όχι, δέν σκοτώθηκε. Έπληρώθηκε όταν είμαστε στο Γκρίμποδο μαζί με τόν καίμενο τόν Παραμυθιώτη. "Ο Παραμυθιώτης πέθανε. Έκείνος γλύτωσε. Είναι λοχίας του λόχου μου.

— Λοχαγέ μου, πώς τό ξέρετε ότι γλύτωσε και δέν πέθανε ;

— Είχα παρακαλέσει τόν γιατρό του νοσοκομείου της "Αρτας νάχη έννοια και να μου μηνύση, και μου έγραψε — είναι τέσσερες - πέντε μέρες τώρα, πώς γλύτωσε τόν κίντυνο και τόν έστειλε στο νοσοκομείο στην "Αθήνα . . .

Λίγο έλειψε ή Μάρω να φανερωθή, να είπη ότι δέν είναι άντρας, αλλά γυναίκα, άρραβωνιαστικά του Γιάννου, να άπολυθή από τόν στρατό, και να πάγη στην "Αθήνα να βρη τόν αγαπημένο της, άλλ' ο πόνος της αγωνιζομένης Πατρίδας την συγκράτησε, κι' είπε στο λοχαγό :

— Θά γυρίση ο Γιάννος έδω σάν γίνη καλά ;

— Αυτό δέν τό ξέρω. "Αν γιατρευτή τέλεια ή πληγή του κι' ή σωματική του κατάσταση δέν έχη ανάγκη από οικιακή άνάπαυση και νοσηλεία, βέβαια είναι υποχρεωμένος να γυρίση.

— Μπορώ να του στείλω ένα γράμμα, κύριε λοχαγέ ;

— Γράψε το και δός μου το να τό στείλω.

"Αλλά δέν άποφάσισε να τό γράψη τό γράμμα από φόβο μήν φανερωθή. "Επειτα μόνον αν υπόγραψε « ή Μάρω σου » θά μπορούσε να την καταλάβη ο Γιάννος, διότι δέν του είχε δοθή ποτέ άφορμή να γνωρίση τό γράψιμό της.

Πέρασαν μήνες τρεις κι' ο Γιάννος δέν φαίνονταν να γυρίση ! Τί να είχε γίνει ; Τά ελληνικά στρατεύματα βαρυνόνταν με τους "Αγανακτούς του "Θανάτη. Παντα στο Μπενάκι, μέρα - νύχτα. "Η Μάρω είχε

γίνει λοχίας σέ μιὰ ἔφοδο τῆς Ἀετόρραχης. Πολεμοῦσε ἀπελπισμένα γιὰ νὰ σκοτωθῆ. Τί τὴν ἤθελε τὴν ζωὴ χωρὶς τὸν Γιάννο τῆς, χωρὶς τὴν ψυχὴ τῆς;

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα τέλος ἔφτασε στὸν λόχο κι' ὁ Γιάννος γυρίζοντας ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο. Εἶταν μελαγχολικός, πολὺ μελαγχολικός, σὰν νὰ τοῦ εἶχε συμβῆ κανένα πολὺ μεγάλο κακό.

— Καλῶς ὤρισες, λοχία! Τ' εἶσαι ἔτοι μελαγχολικός; (τοῦ εἶπε ὁ λοχαγὸς Γιώτης). Τί ἔπαθες; Μὴ δὲν ἐγιατρεύτηκε καλὰ ἡ πληγὴ σου;

— Τί νὰ πάθω, κύριε λοχαγέ! (Ἀπολογήθηκε ὁ Γιάννος) χειρότερο δὲν μποροῦσα νὰ πάθω! Βγαίνοντας ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο, ἐπῆγα στὸ χωριὸ μου μὲ σαραντῆμερη ἀναρρωτικὴ ἄδεια. Καλύτερα νὰ μὴν ἔφταναν νὰ πάγω. Τὸ πρῶτο ποῦ ἔμαθα εἶταν ὅτι χάθηκε τὸ πρόσωπο, που ἀγαποῦσα πλειότερο στὸν κόσμο... Κανένας δὲν ἠμπόρεσε νὰ μάθῃ κατὰ ποῦ πῆγε...

— Ὁ ἀδερφός σου ὁ Μάριος;

— Ναί, κύρ - λοχαγέ, ὁ... ἀδερφός μου... Ἀποκρίθηκε ὁ Γιάννος, ξεροκαταπίνοντας τὲς λέξεις, καὶ μὴν μπορῶντας νὰ καταλάβῃ τί τοῦ ἔλεγε ὁ λοχαγός.

— Μὴ λυπῆσαι ἔτσι, λοχία μου. Ὁ ἀδερφός σου ὁ Μάριος εἶναι ἐδῶ. Βρίσκεται σ' ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ φυλάκιο. Πήγαινε νὰ τὸν ἰδῆς, ἀλλὰ μὲ προσοχή, διότι ἐρχονται σφαῖρες.

Ὁ Γιάννος ἐτράβηξε πρὸς τὸ φυλάκιο μηχανικῶς, μὴν μπορῶντας νὰ φανταστῆ τί θὰ εὑρίσκει ἐκεῖ, καὶ σὲ λίγο τὰ νομιζόμενα ἀλνάδερφα ἀνταμώθηκαν. Γιὰ πολλὴν ὥραν ἔμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό. Τοῦς εἶχε κυριέψει κατάπληξη, πλειὸ δυνατὴ ἀπ' ὅτι θὰ τοῦς ἐκυρίευε ἂν ἔβλεπαν νὰ γένεται μπροστά τους ἕνα μεγάλο πρᾶγμα: σὰν νὰ φύτρωνε ἕνα βουνό στὴν μέση τοῦ κάμπου, σὰν νὰ γένονταν κάμπος ἢ Ἀετόρραχη. Μεγαλύτερο πρᾶγμα ἀπὸ τὴν αἰφνίδια ἀντάμωση δυὸ ἀγαπημένων καρδιῶν, ποῦ νομιζόνταν χαμένες, δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμο. Περνῶντας τὸ πρῶτο ξάφνισμα κι' ἡ πρώτη ἐντύπωση, ἔπεσε ὁ ἕνας στὴ ἀγκαλιὰ τοῦ ἀλλοινοῦ καὶ γιὰ πολλὴν ὥρα φιλιῶνταν ρουφηχτά, πνιγμένοι σὲ δάκρυα χαρᾶς. Τὸ μυστήριο τῆς Ἀγάπης κρύβονταν γερὰ κάτω ἀπὸ τὴν σκέπη τῆς νομιζόμενης ἀδερφοσύνης!

Πέρασαν πολλὲς μέρες... Στὲς 20 τοῦ Φλεβάρη τὸ ἄσιανὸ θηρίο, ὁ τοῦρκος, ἔστιναγμένο ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ἀντρεία καὶ τὴν στρατιωτικὴ ἱκανότητα τοῦ ἀρχιστρατήγου Διαδόχου, τοῦ σημερινοῦ Βασιλεῖά μας Κωνσταντίνου, ἄρχισε νὰ ψυχομαχάη. Ἡ τελευταίᾳς του ντουφεκιᾶς, ντουφεκιᾶς τῆς ἀπελπισίας, εἶταν φαρμακερώτερες. Σκοτώθηκαν πολλοὶ Ἕλληνες στρατιῶτες, καὶ πλειότεροι ἐλαδῶθηκαν. Στὸν σωρὸ τῶν λαθωμένων εἶταν κι' ὁ Γιάννος μὲ τὴν Μάρω. Τὴν ἄλλη μέρα, στὲς 21 τοῦ Φλεβάρη, ἡμέρα ἱστορικὴ γιὰ τὸν ἑλληνοτουρκικὸ πόλεμο ποῦ ἐσημείωσε τὴν λήξιν του καὶ γιὰ τὴν Ἡπειρο, ποῦ ἐλευθερώθηκε τότε δλη, μτῆκε ὁ ἑλληνικὸς στρατὸς νικητικῶς στὰς ἐπιμαχίνας καὶ τὸν ἑλληνα Γιάννινά μας, καὶ

λίγο ύστερα από τὸν ἑλληνικὸ Στρατὸ ἄρχισαν νὰ φέρουν μέσα τοὺς πληγωμένους. Τὸ Νοσοκομεῖο τοῦ Χατζηκώστα, τὸ Ὀρφανοτροφεῖο τοῦ Γεωργίου Σταύρου, ἡ Ζωσιμαία Σχολὴ ἐγένεον τὰ πρῶτα στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα. Τὸν Γιάννο καὶ τὴν Μάρω, ἐπειδὴ τοὺς ἐνόμιζαν ἀδερφούς, τοὺς ἐτοποθέτησαν τὰ κρεβάτια τὸ ἕνα δίπλα στὸ ἄλλο. Εἶταν καὶ οἱ δύο τραυματισμένοι στὸ στήθος πέρα-πέρα. Ὅταν οἱ γιατροὶ ἀνακάλυψαν ὅτι ὁ λοχίας Μάριος εἶταν κορίτσι κι' ὄχι ἀγόρι, ἔμειναν κατάπληκτοι. Ὅλοι ὑπέθεσαν ὡς αἴτιον τὸν ἔρωτα, κι' οἱ γιατροὶ κι' οἱ νοσοκόμοι ἐπερίμεναν μ' ἀγωνία πότε νὰ καλυτερέψῃ τὸ ἔρωτικὸ ζευγάρι καὶ νὰ μᾶθουν τὸ εἰδύλλιό τους. Δὲν πέρασαν πολλὰς μέρες κι' οἱ δύο ἐρωτημένοι νίκησαν τὸν θάνατο καὶ γύρισαν στὸ καλύτερο. Τότε κατάλαβαν ὅτι τὸ μυστικὸ τους εἶχε γίνῃ φανερό σ' ὅλο τὸ νοσοκομεῖο. Ἐξωμολογήθησαν τὴν ἐρωτικὴν τους ἱστορίαν, κι' ὅταν ἔγιναν καλά, ὁ διευθυντὴς τοῦ νοσοκομείου, ποῦ εἶχε ἔτοιμα τὰ πιστοποιητικὰ τους ἀπὸ τὸν δήμαρχό τους, ὅτι ὁ γάμος τους δὲν εἶχε κἀνένα ἐμπόδιο, προσκάλεσε τὸν Μητροπολίτη, τοὺς ἐστεφάνωσε, τοὺς ἔκανε μιὰ συνδρομὴ ἀπὸ τὸ Ταμεῖο τῶν ἐλευθ. ἀρκετὰ μεγάλη, δύο χιλιάδες δραχμῆς, καὶ τοὺς κατευθῶσε γιὰ τὸ χωριὸν τους.

Οἱ γονεοὶ τοὺς ἐχάρηκαν, ποῦ τοὺς εἶδαν νὰ γυρίσουν ζωντανοί, ἐλησμόνησαν οἱ μὲν τὸν πλούσιον Σεραγγίλα, οἱ δὲ τὴν ἀσχημοσύραν μὲ τὰς δέκα πέντε χιλιάδας μετρητὰ, ἀμπελοχώραφα καὶ σωκίπια.

« Σὰν θέλ' ἡ νύφη κι' ὁ γαμπρός, τόφλα νᾶχη ὁ πεθερός. »

(Ἀργυροκάστρο, 11 Ἰουνίου 1914)

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Ἐρωτοτροπίαὶ τοκογλύφου

Ἐκείνη. — Νὰ πιστεύσω λοιπὸν πῶς μ' ἀγαπᾶτε ἀληθινά;

Ἐκεῖνος. — Ἐὰν σᾶς ἀγαπῶ; Σᾶς δοκίζομαι, δεσποινίς, πῶς ἂν εἶχα ἑκατομμύρια, θὰ τὰ κατέθετα πρὸ τῶν ποδῶν σας... μόνον πρὸς 5 τοῖς ἑκατόν...

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΕΘΝ. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

(ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ)

Οι πρώτοι από τῆς συστάσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου προσελθόντες εἰς ἐξετάσεις καὶ τυχόντες διδακτορικοῦ διπλώματος, εἰσὶν οἱ ἑξῆς κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν.

Ὁ Ἀναστάσιος Γούδας, ὁ πρῶτος ἐξ ὄλων τῶν Σχολῶν, ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς Ἰατρικῆς τῷ 1843, πρωτανεύοντας τοῦ Μισαῆλ Ἀποστολίδου, τοῦ κατοπιν προχειρισθέντος εἰς Μητροπολίτην Ἀττικῆς. Ἡ ἀναγόρευσις ἐγένετο ἐν πάσῃ ἐπισημότητι, παρισταμένων τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, τῶν Ὑπουργῶν, τῶν ἐν τέλει καὶ τῶν κορυφαίων τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας. Ὁ Ἀναστάσιος Γούδας ὑπῆρξεν ὁ πολὺς συγγραφεὺς τῶν «Παραλλήλων Βίων» τῶν ἀνδρῶν τῆς Ἐπαναστάσεως.

Δεύτερος διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πρῶτος τῆς Νομικῆς Σχολῆς ἐγένετο τὴν 30 Ἰουλίῳ 1846 ὁ ἐκ Γόρτυνος Βασίλειος Νικολόπουλος, πρωτανεύοντας τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας Θ. Μανούση. Ὁ Βασ. Νικολόπουλος ὑπῆρξεν ὕστερον γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ τοῦ ἄλλοτε Πρωθυπουργοῦ Δ. Βούλγαρη, χρηματίας πολλάκις ὑπουργὸς καὶ ἐν τέλει καταδιωχθεὶς καὶ δικασθεὶς διὰ τὰ περίφημα Σιμωνιακά.

Πρῶτος διδάκτωρ τῶν Μαθηματικῶν ἀνηγορεύθη τῷ 1850 ὁ Βασίλειος Λάκων, συγγραφεὺς εἴτα πολλῶν μαθηματικῶν βιβλίων πρὸς ἐκπαίδευσιν τῆς ἐλληνικῆς νεολαίας.

Ἐκ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ὁ πρῶτος λαβὼν πτυχίον προλῦτου τῆς θεολογίας, ἦτο ὁ Ρῶσσος Πέτρος Νιτσιόσκη, τὴν 11ην Ἰανουαρίου τοῦ 1857, ἦτοι μετὰ εἴκοσιν ἀπὸ τῆς ιδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου ἔτη.

Ἐπίσης κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 1857 ὁ πρῶτος τελειοδίδακτος τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς ὑπῆρξεν ὁ ἐκ Σάμου φοιτητῆς Κωνσταντῖνος Κλεάνθης. Τὸ δεύτερον τοῦτο ὄνομα τῶν προσεδόθη ὑπὸ τῶν καθηγητῶν του, οἵτινες παρωμοίωσαν αὐτὸν πρὸς τὸν ἀρ-

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Βλ. Γαβριηλίδης

χαῖον συνώνυμον Κλεάνθην, ὅστις πένης ὢν καὶ ἄπορος εἰργάζετο ἀντλῶν ἐκ τῶν φρεάτων ὕδωρ ἐπὶ μισθῷ, ὅπως ἐπαρκῆ εἰς τὰ πρὸς ζωάρκειαν. Ὑπὸ παρομοίας συνθήκας στέρησεων καὶ μόχθων ἐσοῦδασε καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Κλεάνθης, ἐγκατασταθεὶς ὕστερον ἐν Τεργέστη ὡς καθηγητὴς τῶν Ἑλληνικῶν παρὰ τῇ αὐτόθι Κοινότητι, ἐκδούς δὲ τὸν Πίνδαρον μετὰ σχολίων καὶ γραμματικῶν σημειώσεων.

Εἰς τὸ τμήμα τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν πρῶτος διδάκτωρ ἀνηγορεύθη τῷ 1868 ὁ Κωνσταντῖνος Μητσόπουλος, ἀνεψιὸς τοῦ καθηγητοῦ τῆς Φυσικῆς Ἡρ. Μητσόπουλου. Ὁ Κωνσταντῖνος Μητσόπουλος, καθηγητὴς καὶ αὐτὸς γενόμενος, διετέλεσε Διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου, ὑπῆρξε δὲ συγγραφεὺς τῆς «Ὄρουκτολογίας» καὶ «Γεωλογίας» καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν ἐργων.

ΤΑ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ἡ μεγαλειτέρα κρεμαστή γέφυρα εἶνε ἡ τῆς Νέας Ὑόρκης, εἰς Βρούκλιν, τῆς ὁποίας τὸ κεντρικὸν τόξον ἔχει μῆκος 486 μέτρων, τὸ δὲ ὅλον μῆκος αὐτῆς εἶνε 1823 μέτρα.

*

Ἡ μεγαλειτέρα λίμνη γλυκοῦ ὕδατος εἶνε ἡ λίμνη Σουπεριόρ, ἔχουσα μῆκος 400 μιλίων, πλάτος 160 καὶ ἐπιφάνειαν 30,005 τετραγωνικῶν μιλίων.

*

Ἡ μεγαλειτέρα ἀπόστασις μεταξὺ δύο τηλεγραφικῶν στύλων εἶνε ἐν Ἰνδίασι, μεταξὺ Βεζοράχ καὶ Ζεκτοκάγρες, ἐκτεινομένη εἰς 1820 μέτρα.

*

Τὰ μεγαλειτερα δένδρα τοῦ κόσμου εἶνε τὰ μάρωθ, δένδρα τῆς Καλλιφρονίας. Ἐν ἐξ αὐτῶν μετρηθὲν εὐρέθη ἔχον ὕψος 115 μέτρων, ὑπελογίσθη δὲ ὡς ἔχον ἡλικίαν 2,500 ἐτῶν.

*

Ὁ μεγαλιτερος κώδων τοῦ κόσμου εἶνε ὁ τῆς Μόσχας. Ἡ περιφέρειά του εἶνε 21 μέτρων, 201—268 χιλιογράμμα. Ὁ κώδων οὗτος οὐδέποτε ἀνητήθη.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

“ΔΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΤΙΜΗΣ,,...”

ΕΝ χωρεί δευτέρα γνώμη. Ἄφ’ οὗτου οἱ ἄνδρες, πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων καὶ εἰς διάφορα πλάτη τῆς ὑδρογειοῦ, ἔκαμαν τὴν ἀλλόκοτον συμφωνίαν νὰ τοποθετήσουν τὴν τιμὴν των παρὰ τὸ χεῖλος ἐνὸς βαράθρου, ἢ — διὰ νὰ ἐξηγηθῶ καλλιτέρα — νὰ τὴν ἐξαρτήσουν ὡς φλόγγον ἀπὸ τὸν γυναικεῖον ποδόγυρον, δὲν ἔπαυσαν νὰ λαμβάνουν τὰ ἐπίχειρα τῆς ἀνοησίας των. Τὸ περίεργον αὐτὸ δόγμα τῆς τιμῆς ἐξακολουθεῖ νὰ βασανίζῃ καὶ νὰ γελοιοποιῇ συγχρόνως τὰς κοινωνίας, ὅσαι ὑποκρίνονται ὅτι τὸ πιστεύουν μὲ ταρτουφικὴν εὐλάβειαν. Ἐν Ἑλλάδι πρὸ πάντων ἔχει παρεξηγηθῆ κατὰ τὸν τραγικώτερον τρόπον. Οἱ σοφοὶ τῆς κάτοικοι, ἀπὸ τῆς προομηρικῆς ἐποχῆς, ἐξακολουθοῦν ν’ ἀλληλοσφάζονται ἠρωϊκώτατα «διὰ λόγους τιμῆς». Οἱ ζηλότυποι Ὁθέλλοι στραγγαλίζουν τὰς Δεσδαιμόνας των «διὰ λόγους τιμῆς». Ὁ κουτσαβάκης ἀδελφός, ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν ταβέρναν, μαχαιρώνει τὴν ἀδελφὴν «διὰ λόγους τιμῆς». Κάθε ῥωμῆὸς φιλότιμος, ποῦ ἐννοεῖ καὶ θέλει τὸν τιμαλφῆ αὐτὸν θησαυρὸν εἰς τὸ ἰδικὸν του ἐνεργητικὸν μόνον καὶ εἰς τὸ παθητικὸν τῶν ἄλλων, πιστολιζέει, σφάζει, πετσοκόβει «διὰ λόγους τιμῆς». Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἡ Ἑλλὰς κατοικεῖται ἀπὸ μεσαιωνικοὺς μόνον ἱππότας ξεσπαθωμένους διαρκῶς καὶ διεκδικούοντας καταπατηθέντα δικαιώματα τιμῆς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ σφετερισταὶ καὶ οἱ ἄρπαγες εἶνε καὶ αὐτοὶ ῥωμῆοί, σφάζοντες σήμερον διὰ λόγους τιμῆς διὰ νὰ σφαγοῦν καὶ αὐτοὶ αὔριον ἐπίσης διὰ τοὺς ἰδίους λόγους, πρέπει νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἡ εὐδαιμων αὐτῆ χώρα, ἀργὰ ἢ γρήγορα, θὰ διέλθῃ ἐν στόματι μαχαίρας «διὰ λόγους τιμῆς!»

Πρόκειται περὶ κληρονομικότητος; Εἶνε φαινόμενον ἀταβισμοῦ; Πιθανόν, ἀφοῦ καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες αἱματοκυκλιση-

Downloaded from www.jstor.org/ on Mon, 17/05/2024, 18:48:52 UTC from Psifakio Antheitirio Dimosias Is

παρομοίους λόγους δὲν ἐλετσοκόπηκαν κατὰ τὰ 28 ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου; Μὴ λησμονήτε ὅτι ἡ πρώτη ἀφορμὴ ὑπῆρξεν ἢ ὑπὸ τῶν Μεγαρέων βιαία ἀπαγωγή δύο ὄρεκτικῶν δεσποινίδων ἀπὸ τοῦ οἰκοτροφείου τῆς περιχλειοῦς Ἀσπασίας. Θὰ ἔλεγα ὅτι ὁ ἀτταβισμὸς αὐτὸς χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν πρωτοπλάστων — ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ οἱ κακόμοιροι ἐξεδιώχθησαν τοῦ παραδείσου «διὰ λόγους τιμῆς» — ἐάν εἰς ἄλλας ἐποχὰς καὶ εἰς ἄλλας γῆινους ζώνας δὲν ἐκράτουν ἐντελῶς ἀντίθετοι θεωρίαι καὶ συνήθειαι περὶ τιμῆς. Ἀλλὰ τοῦλάχιστον ὁ Ἀδάμ, ὁ ἀγαθὸς καὶ πρῶτος ἐκεῖνος πρόπαππὸς μας, ὑπῆρξε, εἰς τὸ περὶ τιμῆς κεφάλαιον, στοϊκώτερος καὶ ἀπὸ τοὺς περιφήμους ἀκόμα συζυγικοὺς τύπους τοῦ Βοκκακίου, φιλοσοφικώτερος δὲ καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν Βερζερὲ τοῦ Ἀνατόλ Φράνς, ὅστις, ἐκδικούμενος τὴν ἀπιστίαν τῆς συζύγου του, ἤρκεσθη πρὸς ἱκανοποίησιν νὰ ἐκσφενδονήσῃ ἀπὸ τοῦ παραθύρου τὸ ξύλινον ἀνδρείκελον τῆς ἀπίστου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ῥάπτριά της ἐτεχνολόγει τῆς τουαλέττες της. Διότι ὁ Ἀδάμ, ὅταν συνέλαβε τὴν Εὐάν καταβροχθίζουσαν τὸ μῆλον τῆς γνώσεως, ἀντὶ νὰ τὴν στραγγάλισῃ, ἐπῆρε τὰ βρεμμένα του καὶ αὐτὴν ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸ ἐξεκίνησαν διὰ τὸν πλανήτην μας. Κρίμα μόνον ὅτι τοὺς ἠκολούθησε, φαίνεται, κατὰ πόδας καὶ ὁ σκανδαλοποιὸς δανδῆς τοῦ παραδείσου, διότι ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται πῶς εἰς κάθε ἐπίγειον κῆπον περιχλειόντα τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν, παραμονεύει καὶ ἓνας μοιραῖος πειρασμὸς, ἀνασκουμπωμένος καὶ ἔτοιμος πρὸς λαθροχειρίαν...

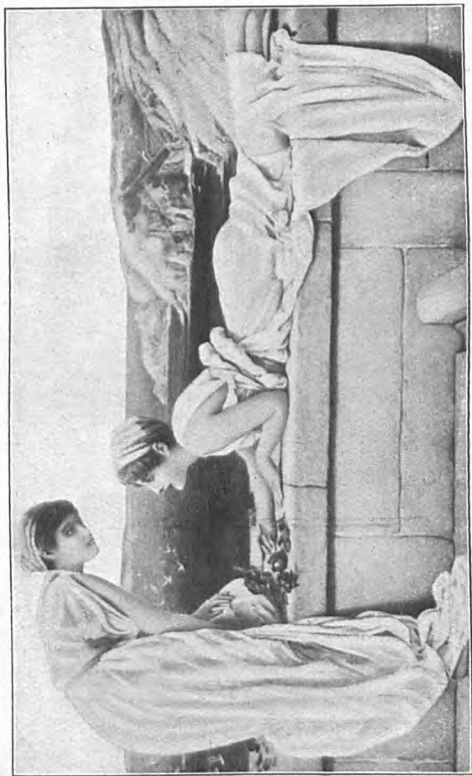
***

Ἀλλὰ, τέλος πάντων, τί εἶδους πρᾶγμα εἶνε αὐτὴ ἡ περιλάλητος τιμὴ, τὴν ὁποίαν ὅλοι διεκδικούμεν μὲ τὸ ῥεβόλβερ εἰς τὸ χέρι διὰ τὸ ἰδικόν του ἕκαστος κτήμα, ἐνῶ συγχρόνως τὴν λωποδυντοῦμεν κρυφὰ ἀπὸ τὸν κῆπον τοῦ γείτονος; Διότι — χωρὶς περιστροφὰς καὶ ξηρομασσίματα — αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ ἰλαροτραγῳδία παίζεται ἐπὶ χιλιετηρίδας, ἀφ' ὅτου ἤστραψε καὶ ἐβρόντησεν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ ὁ Δεκάλογος τοῦ Μωϋσέως. Εἴμεθα δηλαδὴ φρουροὶ συνάμα καὶ κλέπται ἐκ περιτροπῆς ἐνὸς συμβολικοῦ θησαυροῦ, τὸν ὁποῖον ἐσυμφωνήσαμεν νὰ φυλάττωμεν ἀλληλεγγύως, μὲ τὴν ὑπερόβουλον ἕκαστος σκέψιν νὰ τὸν ὑπεξαιρῶμεν μὲ κάθε πλάγιον τρόπον. Ἀλλὰ τί ἀξίαν καὶ τί ὄφελος ἰδίως ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ ὁ αὐτοεμπαιγμὸς αὐτὸς περὶ ἐν εἰδῶλον, τὸ ὁποῖον ὅλοι φαρισαϊκῶς προσκυνούμεν εἰς τὸ φανερόν, καὶ ὅλοι ἐν τὸσοῦτῳ τὸ ἀναποδογυρίζομεν καὶ τὸ στραπατασάρομεν ἐν τῷ κρυπτῷ;

Ὁ Σούδερμαν μᾶς τὸ εἶπε ὀρθᾶ-κοφτὰ: «Ἡ τιμὴ εἶνε ζήτημα γεωγραφικοῦ πλάτους». Παραλλάσσει δηλαδὴ κατὰ τόπον καὶ χρόνον. Ὅ,τι ἐδῶ θεωρεῖται τιμὴ, ἀλλαγῆς εἶνε ἀτιμία. Εἰς τὸ Γερασὺκ λ. γ. ἡ τὸ Σαλήλ τῆς Ἄνω Αἰγύπτου οἱ ἀφελεῖς

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑΝ

ΑΝΑΠΑΥΣΙΣ. — (Έργον του Ρούσλανδ)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitiko Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

καὶ μακάριοι ἰθαγενεῖς, εἰς ἐπισφράγισιν τῆς φιλοξενίας, προσφέρουν μετὰ τὰ ἐπιδόρπια εἰς τὸν φιλοξενούμενον καὶ μίαν ἀπὸ τὰς ὀρεκτικωτέρας γυναικας τοῦ χαρεμίου των. Τόσον δὲ σεβαστὴ θεωρεῖται ἡ προσφορά, ὥστε οἰαδήποτε ἄρνησις ἀποτελεῖ προσβολὴν θανάσιμον. Ὁ Μάρκο Πόλο διηγείται ὅτι συνήντησε λαοὺς μεταξὺ Χοτάν καὶ Βεγγάλης, ὅπου ἐπιτρέπεται εἰς τὰς γυναῖκας, ὅταν οἱ ἄνδρες των ἀποδημοῦν εἰς μακρὸν ταξιδίον, νὰ ὑπανδρευῶνται προσωρινῶς, μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς των, ὅποτε ὁ ἐπὶ προθεσμίᾳ σύζυγος ἀπαλλάσσεται αὐτοδικαίως τῆς περαιτέρω ἀγγαρείας. Εἷς τινὰς δὲ χώρας τῆς Σινικῆς θεωρεῖται νόμιμον νὰ ἔχη ἡ γυνὴ καὶ δεύτερον — ἀναπληρωματικὸν ἢ ἐπιβοηθητικὸν ἄς τὸν εἰπωμεν — σύζυγον, τῇ συναίνεσει ὅμως τοῦ ἀρχικοῦ ἀνδρός της, τοῦ μόνου ἄλλως τε ἀρμοδίου νὰ κρίνῃ περὶ τῆς ἀνάγκης ἢ μὴ ὁμορρύθμου συνεταιρίου εἰς τὴν συζυγικὴν ἐπιχείρησιν. Ἄλλαχού πάλιν, εἰς τὴν χώραν ἑξαφνα τῶν Καλμάκ, ἐπικρατεῖ τὸ ἔθος νὰ νυμφεύονται δύο ἢ καὶ πλείονες ἀδελφοὶ ἢ φίλοι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γυναῖκα, συζῶντες ἐν ζηλευτῇ ἀρμονίᾳ, χωρὶς μαχαιρώματα «διὰ λόγους τιμῆς» καὶ κομικοτραγικὰς ἀμφισβητήσεις περὶ πατρότητος. Ἄλλὰ μήπως, εἰς προγενεστέρους χρόνους, καὶ ὁ Ἄβραάμ, κατὰ τὴν Βίβλον, δὲν ἐδάνευσε τὴν ὡραίαν του Σάρραν εἰς τὸν Φαραῶ καὶ κατόπιν εἰς τὸν Ἀβιμέλεχ; Θὰ ἔκαμε ἴσως τὴν σοφὴν σκέψιν ὅτι, προκειμένου περὶ κινήτου θησαυροῦ, διατρέχοντος κίνδυνον ὑπεξαιρέσεως, ἀσφαλέστερον θὰ εἶνε νὰ τὸν παραχωρῇ ὁ ὑποτιθέμενος ipso jure ἰδιοκτῆτης του ὡς δάνειον τοῦλάχιστον ἐπὶ ἐπιστροφῇ!

Ὁ Αἰλιανὸς ἀναφέρει ὅτι παρὰ τοῖς Λυδοῖς ἐπετρέπετο εἰς τὰς ἀνυπάνδρους, πρὸ τοῦ νομίμου γάμου των, *ἀνδράσιν ἐταίρειν*, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ῥητὸν ὅμως ὄρον, *ἀ! nota bene!*, ὅτι «*ἅπαξ κατασευχθεῖσαι*» θὰ ἐσωφρόνουν: ὄρον, διὰ τὸν ὅποιον, δὲν ἤμπορεῖ νὰ ὀρκισθῇ κανεὶς, ὅτι πολυσκοτιζονται αἱ ὑπάνδροι τῆς ἰδικῆς μας γεωγραφικῆς ζώνης. Τὴν αὐτὴν περίου ἀντίληψιν εἰς τὰ πράγματα τῆς τιμῆς εἶχον καὶ οἱ ἀρχαῖοι Βαβυλώνιοι. Παρ' αὐτοῖς, ἐὰν πιστεύσωμεν τὸν Ἡρόδοτον, ὑπῆρχε θρησκευτικῶς καθιερωμένη ἢ ὑποχρέωσις διὰ πᾶσαν ἀνεξαιρέτως γυναῖκα, πλουσίαν ἢ πτωχὴν, ὡραίαν ἢ ἀσχημον, νὰ προσέλθῃ ἅπαξ τοῦλάχιστον ἐπὶ τῆς ζωῆς της εἰς τὸν ναὸν τῆς Μυλίτιης, ὡς ἐκάλουν οἱ Ἀσσύριοι τὴν Ἀφροδίτην των, καὶ νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν πρῶτον ξένον καὶ ἄγνωστον, ὅστις θὰ τὴν προεκάλει ῥίπτων πρὸ αὐτῆς ἀργυροῦν τι νόμισμα. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αἱ μᾶλλον θρησκόληπτοι, διὰ νὰ εὐχαριστήσουν... τὴν θεὰν βέβαια, θὰ ἐπανελάμβανον συχνὰ τὴν περιεργὸν ἱεροπραξίαν. Τὸ ἐκκλητικώτερον δὲ εἶνε ὅτι τὸ χρῆμα τοῦτο, τὸ ὅποιον παρ' ἡμῖν, πολὺ φυσικά, θεωρεῖται ὡς τὸ τίμημα τῆς ἀτιμίας, παρ' ἐκείνοις ἐνομιζέτο καὶ ἦτο ἱερόν!

Ἄλλὰ τὴν πλέον ἐξωφρενικὴν ἀντίληψιν περὶ τιμῆς εἶχον

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Restrictions apply.

κάποιοι ἄλλοι βάρβαροι τῆς Ἀσίας, οἱ θεσπίσαντες τὴν λεγομένην *έορτὴν τοῦ Διγκάμ*, καθ' ἣν ὅσα κορίτσια ἔφθαναν εἰς τὴν πρώτην ἡλικίαν τῶν χυμῶν καὶ τῆς μετώσεως ὠδηγοῦντο ὑπ' αὐτῶν τῶν γονέων εἰς τὸν ναὸν τῆς ἁρμοδίας θεᾶς, καὶ ἐκεῖ, πρὸ τοῦ ἱεροῦ βωμοῦ, ἀπεφύλλιζον πανηγυρικῶς τὰ ἄνθη τῆς παρθενικῆς τῶν ἀγνότητος. Ἄλλως, ἐθεωροῦντο ἄτιμα καὶ ἀποδιοπομπαῖα! Ἐπέστρεφον δὲ ἐκ τῆς ἱεροτελεστίας μὲ γαῦρον τὸ μέτωπον ἀναφωνοῦντα ὅ,τι περίπου μὲ δειλίαν καὶ συστολήν ἐπιθύριζεν ἡ ποιμενὶς ἐκεῖνη τοῦ Θεοκρίτου εἰς τὸν κατακτητὴν τῆς βουκόλον :

« Παρθένος ἐνθα βέβηκα, γυνὴ δ' εἰς οἶον ἀφέρπω ».

* * *

Ἄλλὰ, πρὸ τοῦ Σούδερμαν, τὴν αὐτὴν γνώμην ὑπεστήριξαν καὶ ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Χρυσίππος, ὁ Λυκοῦργος καὶ ἄλλοι σοφοί. Ὁ Λυκοῦργος μάλιστα, ὅστις κατὰ τὸν Πλούταρχον « οὐκ ἰδίους ἠγεῖτο τῶν πατέρων τοὺς παῖδας, ἀλλὰ κοινούς τῆς πόλεως », ἔδιδε τὸ δικαίωμα εἰς τὸν γέροντα ἀσθενικὸν σύζυγον νὰ ἀναθέτῃ τὸ ἔργον τῆς πατρότητος εἰς νεανικωτέρας καὶ ἐπιτηδειότερας χεῖρας. Διότι, ὁ Λυκοῦργος ἐνδιεφέρετο νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν Πολιτείαν πολίτας ῥωμαλέους καὶ οὐχὶ ἐκφύλους. Ἐξεπλήσσετο δὲ μὲ τὴν κουφόνοιαν τῶν ἀνθρώπων ὅτι, ἐνῶ φροντίζουν διὰ τὴν καλλιγονίαν τῶν σκύλων καὶ τῶν ἵππων τῶν, κατακλείουν ἐξ ἄλλου τὰς γυναῖκας τῶν « ἀξιοῦντες ἐξ αὐτῶν μόνων τίττειν, κἂν ἄφρονες ᾧσιν, κἂν παρήλικες, κἂν νοσώδεις ».

Βέβαια, ὁ Λυκοῦργος ὁ μακαρίτης τὸ εἶχε παραξυλώσει. Ὁ θεσμός του ἦτο πολὺ ὠμὸς εἰς εἰλικρίνειαν καὶ εἰς λογικὴν. Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἦδεν ἀντέχομεν εἰς τὸ πολὺ φῶς. Προτιμῶμεν τὰς λαθροχειρίας εἰς τὸ σκιάφως. Ἐκτὸς τούτου κατέστρεφε ὁ εὐλογημένος καὶ τὸ θέλητρον τῆς ἁμαρτίας, τὴν ὁποίαν καθίστα γλυκυτέραν ἢ ἀπαγόρευσις. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι τὰ πράγματα, κατ' οὐσίαν, δὲν ἤλλαξαν διόλου ἔκτοτε. Ἐπὶ τὸ δόγμα τῆς τιμῆς εἰμειναν τὰ ἴδια καὶ χειρότερα. Ἄλλοτε οἱ Ρωμαῖοι ἐσθιγαν εἰς τοὺς κήπους τῶν παννυχίων ὄργιων τῶν τρομακτικὰ ὁμοιώματα τεράτων, διὰ νὰ ἀποδιώκουν τὰ φλύαρα πτηνὰ χάριν τοῦ πρωϊνοῦ τῶν ὕπνου. Τὸ φόβητρον ὅμως τῆς τιμῆς, ἀφ' ὅτου ἐφευρέθη καὶ ἐστήθη γύρω εἰς τοὺς συζυγικοὺς παραδείσους, ἀντὶ νὰ ἀπομακρύνῃ, τὸυναντίον προσελκύει ἐτι μᾶλλον ἀδηφάγα τὰ ἀρπακτικὰ ὄρνεα.

Διατὶ ἀρὰ γε; Μήπως διότι τὸ περὶ τιμῆς συμβόλαιον εἶνε μονομερὲς ὡς πρὸς τὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία, ἂν καὶ ἀποτελεῖ τὸ κύριον θέμα τῆς συμφωνίας, οὔτε ἠρωτήθη, ὡς φαίνεται, οὔτε συνήνεσεν, ἀφοῦ ἐξακολουθεῖ ἀρνούμενη πάντοτε ὡς ἡρώϊς καὶ ὡς θῆμα εἰς ὅλα τὰ *δράματα τιμῆς*; Ἡ μήπως διότι δὲν στηρίζεται εἰς ἀσθενεῖς ἐξοπλισμοὺς ἀκαταμάχητους καὶ εὐθύνων; Πολύ

τὸ φοβοῦμαι. Ἡ σύμβασις, ἔτσι ὅπως εἶνε, ἀνισσοκελῆς διὰ τὴν γυναῖκα, καταντᾷ μία «λεόντειος ἔταιρεία», καθ' ἣν ἡμεῖς οἱ ἄνδρες τὰ θέλομεν ὅλα καὶ εἰς αὐτὴν δὲν ἀφήνομεν τίποτε. Διότι — ἄς εἴμεθα εἰλικρινεῖς — τί ἀκριβῶς ζητοῦμεν, σὰς παρακαλῶ, ἀπὸ τῆν γυναῖκα; Νὰ ἦνε τιμία διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀνδρός! Μὲ ἄλλους λόγους: ἡμεῖς ἔχομεν οἴκοθεν τὴν ἀδειαν νὰ κατατρώγωμεν λαϊμάργως τὸ ἱστορικὸν μῆλον. Ὁ στόμαχός μας τὸ χωνεύει. Καὶ παθαίνει ἐκ δυσπεψίας μόνον ὅταν ἐκείνη τὸ περιεργασθῇ ἢ τὸ ἐπιθυμήσῃ! Καὶ ὅμως ὁ Δεκάλογος εἰς μόνον τὸν ἄνδρα ἐπέβαλε ὀητῶς « νὰ μὴ ἐπιθυμήσῃ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον του », μὲ τὴν λογικὴν βέβαια σκέψιν ὅτι, ἐὰν οὗτος ἐτήρει τὴν ἐντολὴν καὶ δι' ἴδιον λογαριασμὸν, θὰ ἦτο φυσικῶς ἀδύνατον εἰς τὴν γυναῖκα νὰ τὴν παραβῇ . .

Ἐξ ἄλλου, ἐνῶ ἡμεῖς πιστεύομεν σοβαρῶς ὅτι εἴμεθα ἐν τάξει ἀπέναντι τῆς τιμῆς καίτοι παραβιάζοντες πάσας τὰς διόδους καὶ εἰσπηδῶντες διὰ τῶν παραθύρων, εἰς ἐκείνην ἐν τούτοις κλειόμεν ἰσοθίως τὸν παράδεισον τῆς ἀπολαύσεως, ἐφ' ὅσον δὲν ἔρχεται ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ συμβολαιογράφος νὰ τῆς ἀνοίξῃ ἐπισήμως τὴν θύραν. Τὴν καταδικάζομεν δηλαδὴ εἰς τὸ μαρτύριον τοῦ Ταντάλου, διὰ νὰ κοιμᾶται δῆθεν ἡσυχος ἢ ἰδική μας τιμῆ. Καὶ ἂν ὁ παπᾶς ἀργοπορῇ ἢ δὲν ἐμφανισθῇ διόλου; Ἐὰν τὸ τίμημα τῆς εἰσόδου, ἢ προϊξ, ἐλλείπῃ ἢ δὲν ἐπαρκεῖ; Οἱ ἀρχαῖοι τοῦλάχιστον Βαβυλώνιοι εἶχον θεσπίσει τοὺς διὰ δημοπρασίας γάμους, καθ' οὓς οἱ πλούσιοι ὑποψήφιοι γαμβροὶ πλειοδοτοῦντες ἠγόραζον τοῖς μετροητοῖς τὰς ὥραιας νύμφας, τὸ δὲ ἐκπλειστηρίασμα ἐχρησίμευε πρὸς ὑπανδρίαν τῶν δυσμόρφων ἢ ὑπερωρίμων. Ἴδου μία λύσις συμφιλίωνουσα κάπως τὴν ἠθικὴν τῶν ἀνθρώπων μὲ τοὺς νόμους καὶ τὴν ἠθικὴν τῆς φύσεως.

* *

Τὸ συμπέρασμα εἶνε ὅτι ἕκαστος ἔπρεπε νὰ θεωρῆται καὶ νὰ ἦνε κύριος καὶ ὑπεύθυνος μόνον διὰ τὴν ἰδικὴν του τιμῆν. Τώρα, ὅπως ἔχουν τὰ πράγματα, τὴν ὑποθηκεύομεν, τὴν προεξοφλοῦμεν ἐκ τῶν προτέρων εἰς τὰ νεῦρα τῆς γυναικός. Ἀναλαμβάνομεν δὲ εὐθύνας καὶ ἀποζημιώσεις διὰ πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου δὲν ἔχομεν τὴν ἀπόλυτον κυριότητα. Καὶ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τὴν ἔχωμεν, διότι δὲν μᾶς ἐδόθη ποτὲ ὑπὸ τῆς φύσεως, ἥτις εἶνε ὁ μόνος καὶ μέγας νομοθέτης. Διότι ἡ φύσις, ἢ ὅποια δὲν κωδικοποιεῖται αὐθαιρέτως, ἐμπνέει εἰς ὅλα τὰ πλάσματά της τὸν ἐλεύθερον ἔρωτα, ὅστις εἶνε καὶ ὁ σοφὸς καὶ αἰώνιος νόμος τῆς ἐπιλογῆς. Καὶ νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνηθικώτερον κατασκευάσμα ἀπὸ τὸν ἄνευ ἔρωτος γάμον.

Εἴμεθα λοιπόν, ἀβδηριτικώτατα, κύριοι μιᾶς σκιᾶς. Γενικῶς δὲ ἡ τιμῆ, ὅπως λέγει κάποιος σοφός, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ σκιά, τὴν ὅποιαν ὄψτομεν ὅταν μᾶς φωτίζῃ ὁ ἥλιος τῆς Αὐθεντίας καὶ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. 1722160.5
 Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Restrictions apply.

ὅτι «ἡ τιμὴ κείται παρὰ τοῖς τιμῶσι μᾶλλον ἢ τῷ τιμωμένῳ». Ὅπως εἶνε λοιπὸν συμβολισμένη καὶ τοποθετημένη, καταντᾷ δῶρον ἄδωρον. Μία ἰδιοκτησία φανταστική. Ἐν ἀγαθὸν ἐκ τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν κατὰ τὸν Ἐπίκτητον, ἀφοῦ εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς τὸ ἀφαιρέσῃ ἢ τύχῃ. Ἐάν ἦτο, ὅπως ἔπρεπε νὰ ἦνε, ἀναπόσπαστον στοιχεῖον τῆς ἠθικῆς ἐκάστου ὑποστάσεως, κτῆμα προσωπικόν, ἀναφαιρέτον, καὶ ὄχι ὑπὸ αἴρεσιν καὶ ἐξορητημένον, θὰ εἶχε ἠθικὴν πράγματι τὴν βᾶσιν καὶ θετικὴν τὴν ἀξίαν. Δὲν θὰ ἤμεθα δὲ ἠναγκασμένοι νὰ ἐκτελῶμεν χρῆνὴν ζωροφύλακος ἢ κλειδοῦχου τῆς γυναικός, τὴν ὁποίαν ἢ τύχῃ ἐροῦμε μοιραίως ἐπὶ τῆς τροχιάς μας.

Εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Κλινύ σώζεται ὁ ἐξωφρενικὸς ἐκεῖνος σιδηρόπλεκτος κορσές, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ ζηλότυποι σύζυγοι τοῦ μεσαιῶνος ἐδιπλοκλείδωναν τὴν ὄσφυν τῆς ὥραιας τῶν καὶ μ' αὐτὴν μαζί τὸν θησαυρὸν τῆς συζυγικῆς τῶν τιμῆς! Καὶ μὲ τὸ κλειδί ὑπὸ τὸ προσκέφαλον ἐκοιμῶντο ξένοιαστοὶ ἀπὸ νυκτοκλέπτας καὶ διαρρήκτας!

Καὶ κατηργήθη μὲν πρὸ πολλοῦ ὁ ἀστεῖος ἐκεῖνος στηθόδεσμος, διότι ἡ πείρα ἀπέδειξεν ὅτι, ὅσῳ ἐρημητικώτερον κλείονται αἱ θύραι καὶ τὰ θησαυροφυλάκια, τόσῳ τελειότερα ἐφευρίσκονται ἀντικλείδια καὶ διαρρηκτικὰ ἐργαλεῖα. Ἐν τούτοις, καὶ σήμερον ὑπάρχουν οὐχ ἤττον βάρβαρα καὶ ἠλίθια δεσμά διὰ τὴν γυναῖκα. Τιμὴ δὲ τρομοκρατούμενη εἶνε ἡ χειρίστη τῶν ἀτιμιῶν. Ἡ τιμίᾳ γυνὴ δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐνόπλου κουστῶδιος διὰ νὰ ἦνε τιμίᾳ. Εἶνε, διότι εἶνε. Διότι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζήσῃ εἰς τὴν ἰδίαν τῆς συνείδησιν χωρὶς νὰ ἦνε.

Ἡ αὐτοκράτειρα Λιβία, ἡ ὀνομαστὴ διὰ τὴν ἀγνότητά τῶν ἠθῶν τῆς, ὅταν ἐπληροφορήθη ὅτι ἡ Γερουσία ἐσκόπευε νὰ τιμωρήσῃ νέους τινὰς ἄνδρας ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι, αὐτῆς διερχομένης, ἐθεάθησαν λουόμενοι γυμνοὶ εἰς τὸν Τίβεριν, ἔσπευσε νὰ ἀποσοβήσῃ τὴν τιμωρίαν, διαμηνύσασα τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο:

— «Δὲν ὑπάρχουν γυμνοὶ ἄνδρες διὰ τὰς τιμίας γυναῖκας».

Ἡ Λιβία, εἰς τὰ ὀλίγα ἐκεῖνα λόγια, διεκρουστάλλωνε τὴν πλεον φαινιῆν ἰδέαν περὶ τιμῆς.

(Ἀθῆναι, Ἰούλιος τοῦ 1914)

ΚΩΝΣΤ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ

ΑΘΑΦΤΟΙ ΝΕΚΡΟΙ

ΓΥΡῶ στὰ λείψανα κανεῖς δὲ στέκει παραστάτης,

γιατὶ βιγλίζει τῇ ζωῇ μιὰ Μοῖρα καταλύτρα.

Κι' οὔτε λιβάνι, οὔτε κερι, οὔτε ἄνθια, οὔτε διαβάτης,

κ' οἱ δρόμοι νεκροκρέββατα κ' ἡ ἐρμιά μοιρολογήτρα.

ΖΗΣΙΜΟΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

Ἡ ἐξέλιξις τῆς

Ἄλλοτε

ελληνικῆς ἀρματοδρομίας

Καὶ τῶρα....

(Σκίτσα Γ. Α. Κωνσταντινίδου)

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΤ. ΤΣΕΧΩΦ

ΣΤΑ ΣΚΟΤΕΙΝΑ

ΜΙΑ μυίγα μετρίου μεγέθους ἐχώθηκε εἰς τὴν μύτην τοῦ ἀντεισαγγελέως, ἀυλικοῦ συμβούλου Γάγκυ. Ἐγνωστον ἂν τὴν ἐσπρωξεν ἕως ἐκεῖ ἢ περιέργεια, ἂν ἔβηκε ἀπὸ ἀπερικοφίαν ἢ ἀπὸ τὸ σκοτάδι. Ἡ μύτη ὅμως δὲν ἤμπόρεσε νὰ ἀνθέξη καὶ ἔδωκε τὸ σύνθημα πρὸς πτόρ-νισμα. Ὁ Γάγκυ ἐφτερνίσθη, ἐφτερνίσθη μὲ αἰσθημα, μὲ ἓνα δια-περαστικὸν σφύριγμα καὶ τόσον δυνατὰ, ποῦ τὸ κρεβάτι ἀνετι-νάχθη καὶ ἄφησε ἤχον ξεβιδωμένης σοῦστας. Ἡ σύζυγος τοῦ Γάγκυ, ἡ χονδρὴ καὶ ξανθὴ Μαρία Μιχαήλοβνα, ἀνετινάχθη ἐπίσης καὶ ἐξύπνησε. Παρετήρησε στὸ σκοτάδι, ἀνεστέναξε καὶ ἐγύρισε ἀπὸ τὸ ἄλλο πλευρόν. Μετὰ παρέλευσιν πέντε λεπτῶν ἐγύρισε ἄλ-λην μίαν φοράν καὶ ἐκλείσει σφικτότερα τὰ μάτια της, ἀλλὰ ὁ ὕπνος δὲν τῆς ἐπανήρχετο πλέον. Ἰσχυρὰ ἀπὸ πολλὰ φυσήματα καὶ στριφογυρίσματα ἀπὸ πλευρόν εἰς πλευρόν, ἀνεσηκώθη, ἐπέ-ρασε ἐπάνω ἀπὸ τὸν ἄνδρα της, ἐφόρεσε τῆς παντοφλες της καὶ ἐπῆγε εἰς τὸ παράθυρον.

Εἰς τὴν αὐλὴν ἦτο σκοτεινὰ. Ἐφαίνοντο μόνον ἡ σιλουέτες τῶν δένδρων καὶ ἡ μαῦρες σκεπές τῶν ἀποθηκῶν. Ἡ ἀνατολὴ μόλις ἐχάραξε, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ χάραγμα ἐτοιμάζοντο νὰ τὸ σκεπάσουν τὰ σύννεφα. Εἰς τὸν αἰθέρα, ἀποκοιμισμένον καὶ τυλιγμένον εἰς ἀχλὺν, ἐπεκράτει ἡσυχία. Σιωποῦσε καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ φύλαξ τῆς ἐξοχῆς, ὁ πληρωνόμενος διὰ νὰ διαταράτῃ τὴν νυκτερινὴν ἡσυ-χίαν μὲ τὰ κτυπήματά του· σιωποῦσε καὶ ἡ ὄρτυκομάννα — τὸ μό-νον ἄγριον πτερωτόν ποῦ δὲν ἀποφεύγει τὴν γειννίασιν μὲ τοὺς παραθερίζοντας εἰς τὰς ἐξοχὰς τῆς πρωτευούσης.

Τὴν ἡσυχίαν ἐτάραξε ἡ ἰδία Μαρία Μιχαήλοβνα. Ἐνῶ ἐστέκετο εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἐβλεπε εἰς τὴν αὐλὴν, ἔξαφνα ἄφηκε ἓνα ξεφωνητό. Τῆς ἐφάνη ὅτι ἀπὸ τὸν ἀνθόκηπον μὲ τὴν λεπτὴν κλα-

ὕπεθεσε ὅτι ἦτο ἀγελάδα ἢ ἄλογον, ὅταν ὁμως ἔτριψε τὰ μάτια τῆς, ἤρχισε νὰ ξεχωρίζῃ καθαρά ἄνθρωπον.

Ἐπειτα τῆς ἐφάνη ὅτι ἦ σικιά ἐπλησίαζε τὸ παράθυρον τῆς κουζίνας, ἐστάθη ὀλίγον, ὡς ἀναποφάσιτος, ἐπάτησε τὸ ἓνα πόδι εἰς τὴν κορνίζαν καὶ... ἐχάθη εἰς τὸ σκότος τοῦ παραθύρου.

«Κλέπτης», — ἐπέρασε ἀπὸ τὸν νοῦν τῆς καὶ νεκρικὴ ὠχρότης ἐκάλυψε τὸ πρόσωπόν τῆς.

Καὶ ἐν βριπῇ ὀφθαλμοῦ ἢ φαντασία τῆς ἐξωγράφησε εἰκόνα, τὴν ὅποιαν φοβοῦνται ὅλοι οἱ μένοντες εἰς ἐξοχάς· ὁ κλέπτης χώνεται εἰς τὴν κουζίαν, ἀπὸ τὴν κουζίαν εἰς τὴν τραπεζαρίαν... τὰ ἀσημικὰ στὸ ντουλάπι... ὑστερα ἢ κρεββατοκάμαρα... ὁ μπαλτᾶς... τὰ μούτρα τοῦ κακούργου... τὰ κοσμήματα...

Τὰ γονατὰ τῆς ἐλύγισαν, καὶ εἰς τὴν βράχιν τῆς ἔτρεχαν μυρμήγκια.

— Βάσο! — ἐκίνησε τὸν ἄνδρα τῆς. Βασίλη! Βασίλη! Ἄχ, θεέ μου, σὰν σκοτωμένος! Εὐπνήσε, Βασίλη, σὲ παρακαλῶ!

— Αἱ; ἐμούγκρισε, ὁ ἀντεισαγγελεὺς εἰσπνεύσας θορυβωδῶς καὶ ἐκπέμπων ἀνάρθρους ἤχους.

— Εὐπνήσε, γι' ἀγάπην θεοῦ! Στὴν κουζίνα ἐμπῆκε κλέπτης! Στεκόμουνα στὸ παράθυρο καὶ ἐβλεπα, ὅταν κάποιος χώθηκε στὸ παράθυρο. Ἀπὸ τὴν κουζίνα θὰ περάσῃ στὴν τραπεζαρίαν... τὰ κουτάλια εἶνε στὸ ντουλάπι! Βασίλη! Ἔτσι καὶ πέρυσι πήγανε στῆς Μαίρης Γεγόρεδνας.

— Τί... τί θέλεις;

— Θεέ μου, αὐτὸς δὲν ἀκούει! Κατάλαβε λοιπόν, ξόανον, νά, τώρα δὰ εἶδα κάποιον ποῦ χώθηκε στὴν κουζίνα μας. Ἡ Πελαγία θὰ τρομάξῃ καὶ... τὰ ἀσημικὰ στὸ ντουλάπι!

— Κολοκύθια!

— Βασίλη, αὐτὸ εἶνε ἀνυπόφορον! Ἐγὼ σοῦ μιλῶ γιὰ τὸν κίνδυνον καὶ σὺ κοιμάσαι καὶ φυσᾶς! Τί θέλεις λοιπόν; Θέλεις νὰ μᾶς κατακλέψουν καὶ νὰ μᾶς σφάζουν;

Ἐντεῖθεν ἀντεισαγγελεὺς ἐσηκώθη ἀργά-ἀργά καὶ ἐκάθησε στὸ κρεββάτι, πληρῶν τὸν ἀέρα μὲ χασμήματα.

— Οὔτε ὁ διάβολος μπορεῖ νὰ καταλάβῃ τί ἄνθρωποι εἰσθε! ἔμουρμούρισε. Οὔτε τὴν νύκτα δὲν μπορῶ ναῦρω ἀνάπαυσιν; Σὲ ξυπνοῦν γιὰ τὸ τίποτε.

— Σοῦ ὀρκίζομαι, Βασίλη, πῶς εἶδα ἄνθρωπον νὰ χώνεται στὸ παράθυρο!

— Αἱ, καὶ τί μ' αὐτό; Ἄς πάῃ νὰ χωθῇ... Χωρὶς ἀμφιβολίαν θὰ ἦλθε στὴν Πελαγίαν ὁ πυροσβέστης τῆς.

— Πω-ῶς; Τί εἶπες;

— Εἶπα πῶς θὰ ἦλθε στὴν Πελαγίαν πυροσβέστης.

— Τόσῳ τὸ χειρότερον! ἀνέκραξε ἡ Μαρία Μιχαήλοβνα. Αὐτὸ εἶνε χειρότερον ἀπὸ κλέπτην! Δὲν θὰ ἐπιτρέψω μέσα στὸ σπίτι μου κυνισμοὺς!

— Μαρία, τί ἐνῆρξες; νὰ σοῦ πῶ... Δὲν ἐπιτρέπω κυνισμοὺς!..

Και μήπως αυτό εἶνε κυνισμός; Τι πᾶς και σκαλίζεις, χωρίς σκοπόν, τέτοιες λέξεις; Αυτό, μάτια μου, ἀπό καταβολῆς κόσμου εἶσι γίνεται, τὸ καθιέρωσε ἡ παράδοσις. Γι' αὐτὸ εἶνε και πυροσβέστης, γιὰ νὰ ἐπισκέπτεται τῆς μαγείρισσας.

— Ἄ, ὄχι, Βασίλη! Θὰ πῆ, λοιπόν, πῶς δὲν με ξέρεις! Δὲν μπορῶ οὔτε νὰ φαντασθῶ πῶς στὸ σπίτι μου μπορεῖ τέτοια... παρόμοια... Κόπιασε νὰ πᾶς ἀμέσως στὴν κουζίνα και νὰ τὸν διατάξῃς νὰ ξεκουμπισθῇ! Αὐτὴ τῆ στιγμῇ! Και αὔριο θὰ πῶ στὴν Πελαγία νὰ μὴ τολμήσῃ νὰ κάμῃ τέτοια πράγματα! Ὅταν πεθάνω, μπορεῖτε νὰ ἐπιτρέπετε στὸ σπίτι σας κυνισμούς, τώρα ὁμως μὴν τολμήσετε. Ἔλα, πήγαινε!

— Διάβολε... ἐμυρμούρισε ὁ Γάγκυ με ἀγανάκτησιν. Μὰ κρίνε με τὸ γυναικεῖο σου μικροσκοπικὸ μυαλό, γιατί νὰ πάγω ἐκεῖ;

— Βασίλη, λιγοθυμῶ!

Ἄ Γάγκυ ἐφόρσε τῆς παντοῦφλες του, ἔκαμε δύο-τρεις φοραὶς τφοῦ! και ἐτραβῆξε διὰ τὴν κουζίαν. Ἦτο σκοτάδι, σάν σ' ἓνα κλεισμένο βαρέλι, και ὁ ἀντεισαγγελεὺς ἤναγκάζετο νὰ προχωρῇ πασπατευτά. Καθ' ὁδὸν ἔφασσε τὴν θύραν τοῦ δωματίου τῶν παιδιῶν και ἐξύπνησε τὴν νταντᾶ.

— Βασιλική, τῆς εἶπε, χθὲς τὸ βράδυ ἐπήρες νὰ καθαρίσῃς τὴ ρόμπα μου. Ποῦ τὴν ἔβαλες;

— Τὴν ἔδωσα, κύριε, τῆς Πελαγίας νὰ τὴν καθαρίσῃ.

— Τι ἀταξίες εἶν' αὐτές. Παιρνετε ἓνα πράγμα, δὲν τὸ βάζετε ὁμως στὴ θέση του... Ὅριστε τώρα, νὰ κάμω περιοδεία χωρὶς ρόμπα!

Ἐισελθὼν εἰς τὴν κουζίαν, διευθύνεται πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπου ἐπάνω εἰς ἓνα σεντοῦκι, κάτω ἀπὸ βράφι με κατσαρόλες, κοιμάται ἡ μαγείρισσα.

— Πελαγία! τὴν ἐσκούντησε στὸν ὦμον. Ἄκου! Πελαγία! Αἶ, τί μοῦ καμώνεσαι τώρα, ἀφοῦ δὲν κοιμάσαι! Ποιὸς χώθηκε τώρα ἀπὸ τὸ παράθυρο;

— Μπᾶ!.. Ὅριστε μας! Χώθηκε ἀπ' τὸ παράθυρο! Ποιὸς θὰ χωθῇ;

— Ἄς τα αὐτά... μὴ μοῦ κάνῃς τὴν ἀνήξερη! Πῆς καλλίτερα στὸν προκομμένο σου νὰ γκρεμισθῇ με τὸ καλὸ ἀπ' ἐδῶ. Ἄκου; Δὲν ἔχει καμμιὰ δουλειὰ ἐδῶ μέσα!

— Καλέ, με τὰ σωστά σας εἶσθε, κύριε; Ὅριστε μας... Με ἤδρατε κουτή... Ὀλημερίς νὰ τυραγνίσαι, ὄλο στὸ πόδι νὰ βρισκεσαι, νὰ μὴ ξέρῃς τί θὰ πῆ ἀνάπαυση και τὴ νύκτα ν' ἀκουῖς τέτοια λόγια. Νὰ ὑπηρετῆς γιὰ τέσσαρα βούδλια τὸν μῆνα, δικὰ σου τσαῖ και ζάχαρη και ἐξὸν ἀπὸ τέτοια λόγια, νὰ μὴ βλέπῃς τίποτε καλὸ. Ἐγὼ και σὲ πραγματευτάδων σπίτι ἔζησα, μὰ τέτοιες ντροπὲς δὲν εἶδα.

— Ἔλα, ἔλα... ἄς τα τὰ μοιρολόγια! Ἄμέσως νὰ ξεκουμπισθῇ ἀπ' ἐδῶ ὁ φαντάρος σου! Ἄκου;

— Δὲν εἶπα, εἶπ' ὁ φαντάρος σου!

— Ἄκου, κύριε! Ἐπὶ τῆς Πελαγίας με φωνὴν τοῦ

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Η ΑΛΚΗΣΤΙΣ ΘΗΣΚΟΥΣΑ

Ἐκ τῶν Μουσείων Λουξεμβούργου. — Ἔργον André Allar)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias I.
Restrictions apply.

μαρτυροῦσε δάκρυα. Κύριοι γραμματισμένοι!.. εὐγενεῖς! καὶ δὲν ἔχουν οὔτε ἰδέα γιὰ τὸν πόνο μας... γιὰ τὴ θυστοχισμένη μας ζωὴ... Μᾶς βρίζουν γιατί δὲν ἔχομε κανένα νὰ μᾶς διαφεντέψῃ, εἶπε κλαίουσα.

— Αἶ, αἶ... ἔμένα ὄλο τὸ ἴδιο κάμνει! Ἡ κυρία σου μ' ἔστειλε ἐδῶ. Γιὰ μένα, καὶ βρυκόλακα νὰ βάλῃς ἀπὸ τὸ παράθυρο, μοῦ εἶνε ἀδιάφορον.

Διὰ τὸν ἀντεισαγγελέα δὲν ἔμενεν ἄλλο παρὰ νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι εἶχε ἄδικον νὰ κἀνῃ τέτοιαν ἀνάκρισιν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν σύζυγόν του.

— Ἄκουσε, Πελαγία, εἶπε· ἐπῆρες τὴν ρόμπα μου νὰ καθαρίσῃς. Ποῦ εἶνε;

— Ἄχ, κύριε, μὲ συγχωρεῖτε, ξέχασα νὰ τὴν βάλω στὴν καρέκλα. Εἶνε κρεμασμένη στὸ καρφί κοντὰ στὸ τζάκι.

Ὁ Γάγκυ ἤρρε πασπατεῦων κοντὰ στὸ τζάκι τὴν ρόμπα του, τὴν ἐφόρσε καὶ διευθύνθη εἰς τὴν κρεββατοκάμαρα.

Ἡ Μαρία Μιχαήλονα, μόλις εἶχε φύγει ὁ σύζυγός της, ἐξαπλώθη στὸ κρεβδῶτι καὶ ἄρχισε νὰ περιμένῃ. Ἐπὶ τρία λεπτά ἦτο ἥρεμος, ἀλλὰ κατόπιν ἄρχισε νὰ τὴν βασανίξῃ ἡ ἀνησυχία.

«Πόσον ἄργεῖ! ἐσκέφθη. Καλὰ ἂν εἶνε ἐκεῖ αὐτός... ὁ ἀδιάντροπος, ἂν ὅμως εἶνε κλέπτης;»

Καὶ ἡ φαντασία της ἀναπαρέστησε πάλιν εἰκόνα· ὁ σύζυγός της εἰσέρχεται εἰς τὴν σκοτεινὴν κουζίαν... ἔνα κτύπημα μπαλτᾶ... πεθαίνει χωρὶς νὰ βγάλῃ ἄχνα... λίμνη αἵματος...

Ἐπέρασαν πέντε λεπτά, πεντέμισυ, ἐπὶ τέλους ἔξη... Τὸ μέτωπό της περιέχουσε κρῦος ἰδρώς.

— Βασίλη! ἐφώνηξε κλαυθμηρίζουσα. Βασίλη!

— Αἶ, τί φωνάζεις; Ἐδῶ εἶμαι... ἤκουσε τὴν φωνὴν καὶ τὰ βήματα τοῦ συζύγου της. Σὲ σφάζουν τάχα;

Ὁ ἀντεισαγγελεὺς ἐπλησίασε καὶ ἐκάθησε εἰς τὴν ἄκρην τοῦ κρεββατιοῦ.

— Κανεῖς δὲν εἶνε ἐκεῖ, εἶπε. Θὰ εἶδες ὄνειρο... Μπορεῖς νὰ εἶσαι ἡσυχῇ. Ἡ ἀνόητη Πελαγία σου εἶνε τόσον ἐνάρετη ὅσον καὶ ἡ κυρία της. Τί φοβιταῖάρα ποῦ εἶσαι, μὰ τὴν ἀλήθειαν...

Καὶ ὁ ἀντεισαγγελεὺς, ὁ ὁποῖος εἶχε χάσει πλέον τὸν ὕπνον του, ἄρχισε νὰ πειράζῃ τὴν σύζυγόν του.

— Μὰ φοβιταῖάρα ποῦ εἶσαι! ἔλεγε μὲ γέλια. Αὖριο χωρὶς ἄλλο νὰ πᾶς στὸ γιαντὸ νὰ κυτταχθῆς. Εἶσαι ψυχοπαθής!

— Κατράμι βρωμᾶ... εἶπεν ἡ σύζυγος. Κατράμι ἦ... κἀτι σὰν τέτοιο, κρομμῦδι...

— Ἀλήθεια... Κἀτι μυρίζει... Ἐχασα τὸν ὕπνο μου! Γιὰ ἄς ἀνάψω τὸ κερί... Ποῦ εἶνε τὰ σπύρτα; Καὶ ἰσα-ἰσα θὰ σοῦ δείξω τὴν φωτογραφίαν τοῦ εἰσαγγελέως τῶν ἐφετῶν. Χθὲς μᾶς ἀπεχαιρέτησε καὶ ἔδωσε εἰς τὸν καθένα μας τὴν φωτογραφίαν του μὲ τὴν ὑπογραφήν του.

Ὁ Γάγκυ ἔταψε ἕνα σπύρτο εἰς τὸν τοίχον καὶ ἀναψε τὸ κερί.

Ἄλλὰ προτοῦ κάμη-βῆμα ἀπὸ τὸ κρεβάτι νὰ πάγῃ διὰ τὴν φωτογραφίαν, ὀπισθὲν τοῦ ἀντήχησε διαπεραστική, σπαρακτική φωνή. Ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ εἶδε τὰ δύο μεγάλα μάτια τῆς συζύγου του στηριγμένα ἐπάνω του καὶ γεμάτα ἐκπληξιν, φρίκην, ὀργήν...

— Ἐβγαλες στὴν κουζίνα τὴν ῥόμπα σου; ἠρώτησε κατακίτρινη.

— Γιατί;

— Καμαρώσου!

Ὁ ἀντεισαγγελεὺς ἐκύπταξε τὸν ἑαυτόν του καὶ ἔμεινε κόκκαλο. Στὸς ὤμους του, ἀντὶ τῆς ῥόμπας του, κρεμότανε ὁ μανθῶας πυρροσέστου. Πῶς εὐρέθη στοὺς ὤμους του; Ἐνόσφ αὐτὸς ἔλυε τὸ πρόβλημα τοῦτο, ἢ σύζυγός του ἀναπαρίστα μὲ τὸν νοδὸν τῆς νέαν εἰκόνα, φοβερὰν, ἀπερίγραπτον' σκύτος, ἡσυχία, ψίθυρος κτλ. κτλ.

(Μετάφρασις)

ΚΩΝ. Σ. ΚΟΚΟΛΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΩΜΩΔΙΑΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Η ΘΕΟΣΕΒΟΥΜΕΝΗ

ΕΝΕ Μεγαλοδόμαδο, θὰ *κοινωνήσῃ*, κ' ἔχει συμμαζεμένα τὰ χέρια τῆς, τὴ γλῶσσα τῆς, τὰ κουρέλια τῆς. Δὲν ἔχει καιρό, οὔτε ταιριάζει — μέρες ποῦναι — νὰ βροῖσῃ τὴν ἀντικρυνή τῆς γειτόνισσα, τὴν κυρὰ Φιλιππάκινα, νὰ μαλλιοτραβηθῇ μὲ τὴν πλαϊνὴ τῆς, νὰ δαρθῇ μὲ τὴν παρακάτω, νὰ κρυφοκντάξῃ ποιοὶ μπαινοβγαίνουν στὰ ξένα σίτια, νὰ βάλῃ σκάνδαλα σὲ κανένα ἀντρογόνο. Εἶνε ἀφιερωμένη στὰ θεῖα. Νηστεύει τὸ λάδι — μᾶ! θεὸς φυλάξοι! — βάζει σουσαμόλαδο στὰ φασόλια τῆς, σταυροκοπιέται, θυμιατίζει, κάνει μακρονὲς μετάνοιες, καὶ τσακίζει στὸ ξύλο τὴ μικρὴ δουλίτσα τῆς, ποῦ ξέχασε πάλι, τὸ διαολοθήλυκο, νὰ ἀνάψῃ τὸ καντήλι τῆς Παναγίας στὸ εἰκονοστάσι, βοήθειά τῆς τῆς χριστιανῆς!

Ἀπὸ βραδύς, μὲ μιὰ δεκάρα ἀργεντινὴ μὲς' στὸ χέρι τοῦ Παπανικόλα, ξεπλήρωσε τῆς ἁμαρτίες τῆς, ἐπῆρε τὴν εὐχὴν τοῦ καὶ τὴν συχώρησι, καὶ μὲ ὄψος Ἁγίας Πελαγίας ξεκινάει στὴν Ἐκκλη-

«Σταυροκοπιέται, θυμιατίζει»

σία νὰ μεταλάβη. Βγαίνοντας τὴν ἐξώπορτα, παίρνει τὸ μάτι τῆς τὴν ἀντικρυνὴ ποῦ τὴν στραβοκυττάζει, περιπαιχτικά βέβαια, μέσα ἀπὸ τὸ τζάμι. Τῆς ἀνεβαίνουν τὰ αἵματα στὸ κεφάλι. Βράζει ἀπ' τὸ θυμὸ τῆς. Κοντοστέκεται, τῆς ἔρχεται νὰ τὴν σκυλοβρίση. Μὰ πάλι κρατιέται καὶ κάνει ἀπομονή :

— Πίσω μου σ' ἔχω, Σατανᾶ! Μὴ μὲ κολάζῃς σήμερα, ἡμέρα ποῦναι. Ἄσε με πρῶτα νὰ μεταλάβω.

Ἐπῆγε. Ἄναψε τὸ κερί τῆς. Προσκύνησε. Μετάλαβε τ' ἄχραντα «μετὰ φόβου θεοῦ, πίστεως...» Καὶ γυρίζει ξαλαφρωμένη, πεταχτή, σὺν τῇ φοράδα ποῦ τῆς ξεφόρτωσαν τὸ γομάρι.

Πρὶν δρασκελίση τὴν πόρτα, στρέφει κατὰ τὸ ἀντικρυνὸ παράθυρο, βάζει τὰ χέρια στὴ μέση καὶ ὀίχνει τὴν πρώτη ὀβίδα :

— Ἐβγα τώρα, μωρή καρακάξα, φαρμακομύτα, νὰ σοῦ ψάλω τῆς πομπές σου! Ἐβγα, ντέ! Ἀντίχριστη! ταρτοῦφα! φαρμασόνα, ποῦ τρῶς λάδι τὸ Τετραδοπαράσκευο!... Ποῦ τῶχει,

— Πίσω μου σ' ἔχω, Σατανᾶ.

μωρή, νὰ τὸ κάνῃ οὐλ' ἢ γειτονιά πῶς οὔτε σ' ἐκκλησία πηγαινεις οὔτε μεταλαβαίνεις! Ἐβραϊσσα!...

ΣΑΤΑΝΑΣ

ΝΕΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΚΑΛΟΓΡΗΑ

Ἡ θύρα τοῦ κελλιοῦ πάντα κλειστή.
Χλωμὴ καλόγρηα ἠασοφορεμένη
διαβάζοντας τὸ Συναξαριστὴ
μαρτυρικὸ τὸ θάνατο προσμένει.

Ἐξω τὰ δέντρα παίζουν μὲ τ' ἀγέρι,
μοσχομυρίζουν τ' ἄνθη· τὰ πουλιά,
πετώντας γύρω-γύρω, ταῖρι-ταῖρι,
χτίζουν γιὰ τὴν ἀγάπη τους φωλιά.

(1914)

Ἰω. ΠΟΛΕΜΗΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Restrictions apply.

Η ΥΠΟ ΤΗΝ Υ. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΤΗΣ Α. Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

Α Κ Α Δ Η Μ Ι Α

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — Πλατεία Κάνιγγος

Περιλαμβάνει τὰς ἑξῆς σχολὰς :

Γεωργικὴν, Βιομηχανικὴν, Ἐμπορικὴν, Μηχανουργικὴν,
Ἀρχιτεκτονικὴν, Τμῆμα ἔμποροπλοιάρχων.

➡ Πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν τεχνικῶν σπουδῶν
τὰ δίδακτρα ἡλαττώθησαν εἰς τὸ ἐν τρίτον ➡

ΣΗΜ. ΗΜΕΡ. Ἡ Βιομηχανικὴ καὶ Ἐμπορικὴ Ἀκαδημία ἀνεδείχθη ὡς τὸ εὐεργετικώτερον καὶ ἄνωφελέστερον τῶν πρακτικῶν ἰδρυμάτων τοῦ εἴδους του, καὶ ὡς τοιοῦτον τὸ συνιστᾷ ἰδιαίτερος ἢ διευθύνσις τοῦ Ἡμερολογίου.

Χίλιοι καὶ πλέον ἀπόφοιτοι τῆς Ἀκαδημίας δρῶσιν ἀνὰ τὸν Ἑλληνισμὸν παραγωγικῶς ὡς γεωπόνοι, ὡς οἰνοποιοί, ὡς μηχανουργοί, ὡς ἔμποροι, ὡς βιομηχανοὶ κ.λ.π.

Ὅλοι φωνάζομεν διὰ πρακτικὴν ἐκπαίδευσιν, τὸ Κράτος ἐπαγγέλλεται σχέδια ἐπὶ σχεδίων, καὶ μόνον ἡ Ἀκαδημία τὰ ἐφαρμόζει.

Αὕτη ἔδωκε καὶ δίδει τὴν πρακτικὴν ᾧθησιν εἰς ἐπαγγέλματα παραγωγικά, πλουτοφόρα, κοινωφελῆ.

Δὲν περιορίζεται εἰς λόγους μόνον καὶ θεωρίας, αἱ ὅσαι ὀπισθοδρομοῦν τὸ ἔθνος, ἀλλὰ εἰς ἐργασίαν, εἰς πράγματα, εἰς ἀριθμούς.

Ἐκδίδει κατάλληλα βοηθητικὰ εἰδικὰ συγγράμματα, κέκτηται — εἰσαγαγούσα αὐτὴ πρώτη καὶ μόνῃ — ἐργαλεῖα καὶ ὄργανα βιομηχανικὰ καὶ ἐπιστημονικά, ὅλον γλευκόμετρα, γαλακτόμετρα, οἰνόμετρα, δξύμετρα, βουτυρόμετρα κτλ. τελειότατα.

Κύριοι Γονεῖς, Πατέρες, Οἰκογενεῖάρχαι, Πολῖται Ἕλληνες!

Θέλετε νὰ ἰδῆτε τὸ ἔθνος ἰσχυρόν, τὴν κοινωνίαν εὐήμερον, τὴν Πατρίδα μεγάλην; Στείλατε τὰ παιδιὰ σας νὰ σπουδᾶσιν πρακτικῶς, νὰ πλουτίσιν τὴν χώραν, νὰ πλουτίσιν καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια δι' ἐργασίας ἐνεργητικῆς καὶ δημιουργικῆς.

Ζητοῦμεν ἀνόρθωσιν καὶ ἀναγέννησιν; Ἀλλὰ πῶς; Μὲ πληθῶραν δικηγόρων καὶ δοκησιόφωνν καὶ σχολαστικῶν; Πῶς νὰ τοὺς χωρέσῃ καὶ τί νὰ τοὺς κάμῃ ὁ Τόπος μας ὁ στενός, ὁ ἀσφικτικός;

Κάμετε τὰ παιδιὰ σας: ἐμπόρους, βιομηγάνους, γεωπόνους, μηχανουργούς, ἀρχιτέκτονας, οἰνοποιούς, ἔμποροπλοιάρχους, ἀνθρώπους δηλ. χρησάτους εἰς τὸν ἑαυτὸν των, εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τὴν Πατρίδα.

Σὰς τὸ ἐγγυᾶται δι' ἔργων καὶ δι' ἀποτελεσμάτων

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5

Ἡ πρασίνη ἐορτὴ ἐν τῇ Σχολῇ Μεταξᾶ

Ἡ ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Σ. ΜΕΤΑΞΑ (Ἔτος ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως ἑννατον)

Ἡ ΕΛΛΗΝΟΓΑΛΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ Μεταξᾶ, στερηθεῖσα ἤδη ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ Πανελληνίου καὶ ἀποτελοῦσα ἐπίζηλον καύχημα τῆς πρωτεύουσας, δὲν ἔχει ἀνάγκην συστάσεων. Μαρτυροῦν ὑπὲρ αὐτῆς οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ πράγματα. Καὶ ἰδοὺ τὰ παραθέτομεν ἐν συνόψει:

Ἡ Ἑλληνογαλλικὴ Σχολὴ ἀριθμεῖ ἤδη δύο πολυτελέστατα μέγαρα. Τὸ ἐν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Διαδόχου 9, μετὰ περιοχῆς 5,000 τετραγωνικῶν πήχων, περιλαμβάνει μεγάλης ἀλλᾶς, κήπον εὐρύν, μέγα ὑπόστεγον, Λόουν-Τέννυς, μέγα Σουηδικὸν Γυμναστήριον, ὑπαίθριους τάξεις, διδακτήρια εὐρύχωρα καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς σχολικῆς ὑγιεινῆς, ἐπίπλωσιν σχολικὴν πολυτελεῆ, τελειοτάτας δὲ ἐγκαταστάσεις ἀποχωρητηρίων, νιπτήρων, κρηνῶν, διύλιστηρίων. Ἐν αὐτῇ γίνονται δεκτὰ ἄρρενα 5-13 ἐτῶν καὶ θήλεια καὶ περιλαμβάνει:

α') Ἑλθεϊκὸν Νηπιαγωγεῖον. β') 4 τάξεις αὐτοτελεῖς Δημοτικῶν Σχολεῖον. γ') 3 τάξεις ἐλληνικοῦ Σχολεῖον. δ') Τμημα θηλέων τεχνικῶν μαθημάτων (πυρογραφία, ζωγραφικὴ, γυμναστική, Λόουν-Τέννυς, χορός, κλειδοκύμβαλον). ε') Τμημα θηλέων κατω-

τέρων και ἀνωτέρων σπουδῶν, γαλλικῶν, ἀγγλικῶν, γερμανικῶν.
ς) Μονοτάξιον λογιστικὸν τμήμα θηλέων, παρασκευάζον κοράσια
διὰ θέσιν ταμίου, λογιστοῦ καὶ ἀλληλογράφου.

Εἰς τὸ Μέγαρον τοῦτο γίνονται δεκτοὶ ὡς οἰκότροφοι, ὡς ἐξω-
τερικοὶ καὶ ὡς ἡμισύσαιτο παραμένοντες ἐν τῇ ἑσπερινῇ μελέτῃ.
Προσέτι δὴ ἰδιόκτητον λεωφορεῖον μεταφέρει τοὺς μακρὰν οἰκούν-
τας μαθητάς.

Τὸ ἔσπερον Μέγαρον κεῖται ἐναντι τοῦ Κήπου τοῦ Κλαυθμῶνος,
ὁδὸς Δραγατσανίου ἀριθ. 6 παραπλεύρως τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας
καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν.

Περιβάλλεται πανταχόθεν ὑπὸ κήπου καὶ αὐλῶν. Ἐχει αἰθούσας
μεγάλας καὶ ἠλεκτροφωτιστοὺς, πλουσίαν σχολικὴν ἐπίπλωσιν καὶ
τελειοτάτας ἐγκαταστάσεις. Περιλαμβάνει δέ: 3 τάξεις Γυμνα-
σίου, 3 τάξεις τοῦ Ἐμπορικοῦ—Μονοτάξιον λογιστικὸν τμήμα,
παρασκευάζον ἱκανοὺς ὑπαλλήλους διὰ τραπέζας, ἐμπορικὰ καὶ
βιομηχανικὰ καταστήματα, — 4 τμήματα γαλλικῶν, 4 τμήματα
ἀγγλικῶν καὶ 2 τμήματα γερμανικῶν.

Ἐν αὐτῷ γίνονται δεκτοὶ μαθηταὶ ἐξωτερικοὶ, ἐσωτερικοὶ, ἡμι-
σύσαιτο, καὶ ἄλλοι ὡς διακτώμενοι μὲν ἐν τῇ Σχολῇ, βιούντες δέ
εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἢ εἰς ἄλλας τοῦ Κράτους Σχολάς.

Ἡ «Ἑλληνογαλλικὴ Σχολή» συγκεντρώνει προσωπικὸν πολυ-
ἄριθμον καὶ ὡς ἀριστον, ἐκλεγόμενον μεταξὺ τῶν δοκιματῶτων ἐν
Ἀθήναις Καθηγητῶν καὶ Διδασκάλων.

Αἱ ξέναι γλώσσαι διδάσκονται ὑπὸ καθηγητῶν ἐκ τῆς Ἑσπερίας
μετακληθέντων καὶ διακτωμένων ἐν τῇ Σχολῇ. Τὸ δὲ προσωπικὸν
τοῦ Ἐμπορικοῦ Τμήματος προσλαμβάνεται ἐκ τῶν Καθηγητῶν τῆς
Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν.

Διδάσκουσιν ἐν τῇ Ἑλληνογαλλικῇ Σχολῇ Ἀθηνῶν ἐν ὄλφ 54
Καθηγηταὶ καὶ Διδάσκαλοι, ἦτοι: 5 ἀριστοβάθμιοι δημοδιδάσκα-
λοι, 1 νηπιαγωγός, 2 διδασκάλισσαι ὡς ἐπιμελήτριαι, μία διδάκτωρ
τῆς φιλολογίας ὡς διευθύντρια τοῦ Β' τμήματος, 8 διδάκτορες τῆς
φιλοσοφίας, 8 ὧν 6 εἰς ὡς διευθυντῆς τοῦ Α' τμήματος, 3 διδά-
κτορες τῶν μαθηματικῶν, 2 διδάκτορες τῶν φυσικῶν Ἐπιστημῶν,
2 διδάκτορες τῆς Θεολογίας, 3 διδάκτορες τῶν Ἐμπορικῶν, ὧν 6 εἰς
Γάλλους, 2 Ἑλλήνες καθηγηταὶ τῆς Γαλλικῆς, 3 Γάλλοι καθηγηταὶ
τῆς Γαλλικῆς, 1 Ἕλληνας καθηγητῆς τῆς Ἀγγλικῆς, 2 διδασκάλισσαι
τῆς Γαλλικῆς, 2 διδασκαλοὶ τῆς Καλλιγραφίας, 1 Γάλλος διὰ τὸ ἀνώ-
τερον τμήμα τῶν θηλέων, 1 Ἑλβετὸς νηπιαγωγός, 1 Ἑλβετὸς τῆς
σωματικῆς διαπλάσεως τῶν παιδῶν, 1 Γερμανὸς καθηγητῆς τῆς Γερ-
μανικῆς, καὶ ἀνὰ εἰς διδάσκαλος τῆς στυογραφίας καὶ γραφομηχα-
νῆς, τῆς ζωγραφικῆς καὶ ἰχνογραφίας, τῆς χειροτεχνίας (πυρογραφία,
πλαστικὴ, χαρτοπλεκτικὴ, ξυλουργικὴ), τῆς γυμναστικῆς, τῆς φω-
νητικῆς μουσικῆς, τοῦ χοροῦ, τῶν ἐγγύρδων ὄργάνων, τοῦ κλειδο-
κυμβάλου, τῆς ἀπαγγελίας καὶ τῆς ἠθοποιίας.

NORTH BRITISH & MERCANTILE INSURANCE CO

ΒΟΡΕΙΟΒΡΕΤΤΑΝΙΚΗ

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1809 ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ 1913. ΦΡΑΓΚΑ 580 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ

Ἀσφαλίζει παντός εἶδους κτίρια, οἰκιακά ἐπιπλα, ἐμπορεύματα, ἐργοστάσια κ.λ.π.

Ἐγκεκριμένη ἐν Ἑλλάδι δυνάμει Β. Διατάγματος τῆ 27 Ὀκτωβρίου 1891 ἀναγνωρίζει τὴν ἀρμοδιότητα τῶν Ἑλλην. Δικαστηρίων.

Ἔχει κατατεθειμένην παρὰ τῆ Ἑλλην. Κυβερνήσει ἐγγύησιν ἐκ δραχμῶν 200.000.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΔΕΛΦΟΙ ΔΑΦΦΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Ὁδ. Πανεπιστημίου 81—ΕΝ ΒΟΛΩ Ὁδ. Δημητριάδος

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

ΙΑΤΡΟΥ - ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΥ

Ἐπιμελητοῦ ἐν τῇ Ἀστυκλινικῇ τοῦ Ἑθν. Πανεπιστημίου. Σπουδάσαντος ἐπὶ τετραετίαν ἐν τῷ Institut Pasteur τῶν Παρισίων καὶ Institut Behring τῆς Γερμανίας ὡς βοηθοῦ.

ΕΚΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΣ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

Αἵματος.— Πτυέλων.— Οὔρων.— Ἐκκρίματων.— Ἐξιδρωμάτων.— Γάλακτος.— Ὑδατος.— Γαστρικοῦ χυμοῦ.

Ὀρροδιαγνωστικαί: Τύφου.— Μελιταίου.— Φυματιώσεως.

Διάγνωσις τελεία τῶν δερματικῶν νοσημάτων διὰ τῆς ὀρροδιαγνωστικῆς μεθόδου τοῦ καθηγητοῦ Wassermann.— Διάγνωσις τῆς φυματιώσεως διὰ τῆς ἀσφαλοῦς καὶ ἀκινδύνου μεθόδου v. Pirquet.

Μικροβιολόγος τοῦ Νοσοκομείου «ΑΝΔΡ. ΣΥΓΓΡΟΥ»

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. Ὁδὸς Πειραιῶς 7.

“ΠΙΞΟΙ ΡΥΘΜΟΙ,,

Δ Ε Η Σ Ι

ΝΙΜΑΣΤΕ 'μεις, ποῦ εἶχαμε ἀγαπηθῆ, ὡς ἐχτές; Εἶσαι σύ, ποῦ μ' εἶχες προδώσει; Ἡ μὴν ἦταν τοῦτο παραμῦθι παληό, ζεσταμένο σὲ χίλιες ἀγροτικὲς φωτιές, νυσταγμένο ἀπὸ μύρια μάτια κοριτσιῶν, ποῦ μᾶς τὸ διηγήθηκε κάποιος κι' ἄξαφνα — ἀποκοιμήθη;

Ποιὸς θὰ πιστέφη ποῦ χτὲς χωρίσαμε γιὰ πάντα;

'Εχτές χωρίσαμε γιὰ πάντα — ἂ! τί ὠραία σήμερα! Σαλεῦω στὸν ἀέρα σάν τὸ φύλλο τῆς λεύκας, εἶμαι ἓνα ὠραῖο τίποτε, μπορῶ κ' εἶμαι ἓνας διαβάτης... Εἶδα ἓνα ὠραῖο τοπεῖο! Μπήκα στὸ κοπάδι τῶν καλῶν ἀνθρώπων!

"Αχ! τί ἡσυχία! τί ἡσυχία!

— Καὶ ὅμως... Τί θάνατος!

'Αλήθεια, θὰ εἶνε δυνατὸ νὰ ζήσω κι' αὔριο ἔτσι πεθαμμένος;

Βελόνες τῆς ὑποφίας, μαχαίρια τῆς λύπης, φεῖδια τῆς ζήλειας — ἡ καρδιά μου, ποῦ εἶχε τὴν τρέλα νὰ γιατρευθῆ, τώρα φωνάζει καὶ ζητεῖ τῆς πληγῆς σας. "Ω, ξαναρθῆτε.

Ο ΜΟΪΡΑΙΟΣ

Τὸ πρῶτο φιλι ποῦ μοῦ χάρισε — τὸ πήρανε τὰ χεῖλη τοῦ ἀλλουνοῦ ποῦ θάρθη.

Στὸ πρῶτο τῆς ἀγκάλιασμα ἔτριξε γλυκὰ τὸ κορμὶ τοῦ ἀλλουνοῦ ποῦ θάρθη.

Τὰ χεῖλη τῆς, ποῦ κρυφομίλησαν στὰ πρῶτα μου τριαντάφυλλα, εἶσα νὰ εἶχαμε στὴ 72.21 ἔκλεινον ποῦ θάρθη.

Μούλεγε « σ' αγαπῶ » κι' ὁ λόγος της ἔφευγε, μαζί με τὰ χελιδόνια, τόπους καὶ καιρούς, σ' ἐκείνον ποῦ θάρθη.

Μὲ περίμενεν ὥρες — κ' εἶχεν ἀγωνία γιὰ κείνον ποῦ ἀργεῖ.

Οἱ δυὸ μας περπατούσαμε στὸ φεγγάρι — κι' οἱ ἦσκιαι μας ἦταν τρεῖς . . .

Ἦ μελλούμενε, ὦ μοιραῖε, ποῦ δὲ θὰ χάσης ποτὲ τὸ δρόμο, ποῦ φτάνεις, σὲ βλέπω, σὲ γνωρίζω, εἶσαι κοντά, ἀκούω τὰ βήματά σου ἀπάνω στὰ πεθαμμένα βήματά μου, εἶσαι στὴν πόρτα, καλῶς νάρθηξ.

Φεύγω — κι' ἕναν καιρὸ ποῦ θὰ διηγηθοῦμε μαζί παληγὲς καὶ μάταιες ἱστορίες, τοῦτο τὸ τραγοῦδι θὰ μοῦ τὸ ξαναπῆς.

Α Δ Ε Ρ Φ Ε Σ

Ἄκουσε μιὰ ἱστορία ποῦ εἶνε μικρὴ καὶ μοιάζει μὲ τῆς μεγάλης.

Στὸ Κένζινκτον Πάρκ, φουντωμένο κι' ἀνθισμένο, καθὼς καθόμουν μονάχος μιλωῦντας μ' ἕνα δέντρο γιὰ τὸ λάθος τῆς ὑπαρξῆς μου, πέρασαν δυὸ ἀδερφές.

Ἦταν κι' ἡ δυὸ γεροντοκόρες, μὰ πολὺ γρηγές, γιαγιάδες τῶν ἀνεκπλήρωτων πόθων, ἀπὸ κείνες τῆς ἀδερφῆς ποῦ ἀπελπίζονται μαζί, γερνᾶνε μαζί, καὶ φοβοῦνται μήπως ὁ χάρος ἀφήσῃ τὴ μιὰ — γι' αὐτὸ κρατιοῦνται ἀπ' τὸ χέρι.

Ἦ ἄνεμος ντρέπεται κάποτε νὰ φέρνῃ στὸ δρόμο τέτοια κουρέλια, ὅσο αὐτὲς ἡ δυὸ Ἄγιες Λύπες, μὰ ἡ ἀδιάντροπη ζωὴ ποῦ δὲν διστάζει ποτέ, ἀφοῦ τῆς ἔκαμε τέτοιες ποῦ ἦσανε, μοῦ τῆς ἔφερε στὸ πάρκο νὰ τῆς ἰδῶ καὶ νὰ λυπηθῶ.

Πίσω ἀπὸ ποιά βουνά, ἦθέ μου! νᾶχουν κρυφτῆ οἱ δυὸ νέοι ποῦ ὠνειρεύτηκαν ἡ δυὸ γρηγὲς ἀδερφῆς στὸ πλευρὸ

καὶ δὲ διψᾷ ποτέ, θὰ τοὺς πηγαίνῃ μακρῶν. Πάντα θ' ἀλαργεύουν, δὲ θὰ πλησιάσουν ποτέ — μηδὲ τὴ νύχτα, πλέον, τ' Ἀϊ-Γιάννη, πάντα θ' ἀλαργεύουν πίσω σ' ἄλλα βουνὰ καὶ πάλι σ' ἄλλα βουνὰ.

Κρατημένες ἀπ' τὸ χέρι ἢ δυὸ ἀδερφές, πήγαιναν κάτου ἀπ' τὰ δέντρα.

Φοροῦσαν δυὸ καπέλλα φορτωμένα μὲ μιὰ φριχτὴν ἀνοιξή ἀπὸ πανὶ ποῦ ἔρριχνεν ἄνθη καὶ καρποὺς στὰ γηρατεῖα των. Τὰ ἴδια καπέλλα, τὰ ἴδια ἄνθη, οὔτε ἓνα λιγώτερο — τόσο ἦταν ἀγαπημένες. Ἡ ἴδιες βυτίδες, τόσο ἦταν ἀγαπημένες! Κι' ἄξαφνα ἢ μιὰ στάθηκεν, ἄπλωσε τὸ χέρι τῆς στὸ καπέλλο τῆς ἄλλης καὶ μὲ μεγάλη σοβαρότητα, μὲ μεγαλειότερη στοργή, τῆς διώρθωσε — ἀλήθεια δὲ μπορῶ νὰ τὸ διηγηθῶ — τῆς διώρθωσε τὴ θέσι κάποιου ἄνθους ποῦ εἶχε γύρει, σὰν νὰ τῆς διώρθωνε κάποις μεγάλο λάθος στὴν ὑπαρξή τῆς, στὴν ὑπαρξή των!

Ἡ ἄλλη εἶπεν «εὐχαριστῶ», ξαναπίστηκαν ἀπ' τὸ χέρι καὶ ξακολούθησαν νὰ πηγαίνουν σιωπηλές, σβυσμένες.

Αὐτὴ ναι ἢ ἱστορία.

ΣΕΜΝΟΤΥΦΙΑ

Θυμᾶσαι; Τὸ λεωφορεῖο μᾶς πήγαινε κλονίζοντάς μας βαρειά μὲ τοὺς μεγάλους του βαλλισμοὺς. Ἦταν συννεφιά, τὸ πλῆθος ἔτρεχε χωρὶς νὰ σταματήσῃ πουθενά, καταδικασμένο σὲ κίνησιν αἰώνια, σὲ ὠμορφιά καὶ σὲ καταστροφή, ὅπως ἢ θάλασσα.

Κι' ἄξαφνα στὸ δρόμο πέρασαν τὰ κορίτσια τῶν δώδεκα χρονῶν πηγαίνωντας ν' ἀνθίσουν μέσα στὸ λίθινο δάσος μιᾶς γοτθικῆς ἐκκλησίας.

Θὰ κοινωνοῦσαν.

Ἦταν ἄλλοτε καὶ πέπλα τῶν ἀκονητοῦσαν στὸν ἀέρα.

Ζ. Παπαντωνίου

Κι' αὐτὸ τὸ ἄχραντο τῆς φορεσιᾶς των ἦταν λιγώτερο ἄσπρο ἀπ' τὴν ψυχὴ των ποῦ δὲν πρόφτασε νὰ γευθῆ τὸ φαρμάκι ποῦ λέμε ὠραῖο.

Τότε, ἐσὺ ποῦ εἶχες στὰ χεῖλῃ σου τὴ νικοτίνη τὸσων ἀνδρῶν, τὴ γεῦσι τὸσων σπασμένων ποτηριῶν, τὸ φλοῖσθο τῶν φιλημάτων τῆς πόλης! Ἐσὺ ποῦ τὰ ἤξερες ὅλα, καὶ τὸ κακὸ δὲν μπορούσε ν'ἀνε μπροστά σου παρὰ μιὰ παληὰ ἱστορία ποῦ φέρνει νύστα.

Τότε —

καθὼς περνοῦσε τὸ χιόνι τῶν δώδεκα χρονῶν κι' ἀκούγαμε, θαρρῶ, τὸ χτύπο τῶν φτερῶν τῶν ἀρχαγγέλων ποῦ τὰ ὠδηγοῦσαν στὸ ναὸ —
τὸ φτειασίδι σου ἄσπρισε.

Καὶ τὴν ψυχὴ σου τὴν περόνιασε τέτοιο κρύο ποῦ τὴν ἄκουσα νὰ πέφτῃ καὶ νὰ περιμένῃ ἓνα θάνατο μοιραῖο, βραδὺ καὶ σιωπηλὸ, καθὼς πεθαίνουν μέσα στοὺς πάγους.

Ἀπὸ τὴν « Νέαν Ζωὴν »)

Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ε Π Ι Τ Α Φ Ι Α

ΜΙΑ μέρα φθινοπωρινὴ ποῦτ'αν θλιμμένη ἢ φύσις
σ' εἶδα γι' αὐτὴν νὰ λυπηθῆς, πουλί μου, νὰ δακρύσῃς.
Καὶ τώρα ποῦ ἡ ψυχούλα σου ἐπέταξε καὶ πάει
ἢ φύσις ἀνθοστόλιστη στὸν τάφο σου γελᾷ.

Ἐρχετ' ἐδῶ ἡ μαννούλα σου καὶ κλαίει κι' ἀναστενάζει
στὸν τάφο αὐτὸ ποῦ τ' ὄνειρο τῆς παρθενιάς σκεπάζει.
Καὶ τὰ πουλάκια στὰ κλαδιά, ποῦ τὴν ἀκοῦν θλιμμένα,
κλαῖνε τὴ δόλια μάννα σου γιὰτὶ σὲ κλαίει ἐσένα.

† ΠΕΤΡΟΣ ΡΑΪΣΣΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

[Εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Ἡμερολογίου» ἐγένετο ἤδη γνῶριμον καὶ συμπαθὲς τὸ ὄνομα τοῦ κ. Μ. Α. Ροῦᾶ ἀπὸ τὰ ἐν τῷ περυσινῷ τόμῳ τοῦ 1914 τρία του πολεμικὰ διηγημάτια, ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸ θέατρον τοῦ μακεδονικοῦ καὶ ἡπειρωτικοῦ πολέμου, οὗ συμμετέσχε πληθῶνεις κατὰ τὴν αἱματηρὰν ἐπίθεσιν τοῦ Προσφῆτη Ἥλλια. Ἀλλὰ πλὴν τούτων καὶ ὅσων ἐδημοσίευσεν ἀλλαχοῦ ἐν τῷ μεταξύ, ἔχει ἤδη ἔτοιμον σειρὰν ἐξ 65 παρομοίων, τὰ ὅποια, γραμμένα εἰς τὸ αὐτὸ λαϊκὸν ἰδίωμα, ἀποδίδουσιν ὡς ἐν κινηματογραφικῇ ταινίᾳ εἰκόνας εἰς ἐπισόδια καὶ σηνάς πλήρεις ὀρμῆς καὶ ἡρωϊσμοῦ καὶ αὐτοθυσίας τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Πρὸ τούτων ἔλγε γράφει ἐν Σμύρῃ καὶ τὰ «Μακεδονιὰ Διηγήματα» ἐμπνευσμένα ἐπίσης ἀπὸ τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ ἐθνικοὺς ἀγῶνας τῶν ἀνταρτικῶν

σωμάτων, ὧν τὴν δρᾶσιν παρηκολούθησε. Ἐδημοσίευσεν προσέτι τὸ κοινωνικὸν δράμα «Τόπο στὴ ζωῆ», συμβολικὸν τῆς πολιτικῆς καὶ ἐθνικῆς μας ζωῆς, τὸ μυθιστόρημα «Ἡ Σμυρναία» μὲ τὸν δυνατὸν του ὀραλισμὸν καὶ τὴν ἡθογραφικὴν παραστατικότητά, καὶ πλείστα ἄλλα. Ὡς δημοσιογράφος διεκρίθη διὰ τὴν σθεναρὰν ἀρθρογραφίαν του καὶ τὴν γνῶσιν τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἐθνικῶν ζητημάτων. Ἦδη, ἐγκατασταθεὶς ἀπὸ τινος ἐν Ἀθήναις μετὰ τὴν ἀπότισιν τῆς στρατιωτικῆς του θητείας, διατελεῖ ἐκ τῶν πρώτων συντακτῶν τῆς «Πατρίδος», εἰς ἣν ἐδημοσίευσεν καὶ τὸ στρατιωτικὸ ἀνάγνωσμα «Πῶς ἐνίκησαμεν τοὺς Βουλγάρους». Τὸ κάτωθι παρατιθέμενον πολεμικὸν διήγημα ἀπεσπᾶσθη ἐκ τῆς ἀνεκδότου ὡς ἄνω σειρᾶς.]

Η ΜΑΥΡΟΦΟΡΑ

Ἡ ΔΙΑΚΟΠΑ ὁ στρατὸς πολεμάει στὴ Μανωλιάσα καὶ στὸ Μπιζάνι. Δέρνεται ἄρα νύχτα ἀπὸ σφαῖρες, κομμάτια καψτὸ σίδερο, χιόνι, χαλαζὶ, βροχῆς· μάτι δὲν κλείνει ἀπὸ τὰς ἐπιθέσεις τῶν Τούρκων.

Τὰ χιόνια λυώσαν καὶ ξανάπεσαν ἄλλα, ἡ Τσοῦκα πάντα ἀσπροφόρα καὶ τὰ Γιάννενα καπνίζουσι τὸ κάστρο τὸ συρματοπλεγμένον στέλνει καθὲ στιγμή τὸ Χάρο καὶ θερίζει λεβέντικα κορμιά. Κρατιέται ὁ φαντάρος στῆς ράχης καὶ στὰ κορφοβούνια, ἔμεινε πετῶ καὶ κόκκαλο τὸ δοξασιμένον εὐζωνάκι, καρβούνισεν ἡ ψυχὴ του καὶ γράφει στὸ σπιτικό του : «τὰ Γιάννενα δὲν πέφτουσι».

Τέσσερες ἡμέρες ἔμεινε ὁ Στρατῆς τῆς Ἀγγελοθανάσενας στῆς προφυλακῆς καὶ τὴν πέμπτη τὸν διάταξαν νὰ κουβαλήσῃ τοὺς σκοτωμένους στὴ χαλασμένη ἐκκλησίᾳ τοῦ Κοπανοῦ. Ἀνεβοκατέβηκε ἡ Μαυροφόρα τὴν Μανωλιάσα, καὶ τὴν τρίτην, κοντὰ τὸ βράδυ,

ἔπεσε στὰ πουρνάρια ξεψυχησμένος, ἔκλεισε τὰ μάτια καὶ σηκώθηκε τὴν ἄλλη ἡμέρα τρομαγμένος ἀπ' τοῦ τοπομαχικοῦ τὸν κρότο, πιασμένος ἀπ' τοῦ βορηᾶ τὸ φύσημα.

Ὁ στιστής τοῦ τέταρτου λόχου πέρασε ἀπὸ τὸ μονοπάτι μ' ἓνα τσουβάλι κουραμένες. Κλαυτὰ τοῦ ζήτησε ἓνα κομμάτι ὁ Στρατῆς, δυὸ μπουκιές, νάρθη στὰ συγκαλά του, νὰ ὀρθοποδήσῃ καὶ νὰ πάῃ στὸ λόχο ποῦ ἀναπαύονταν στὸν ρημαγμένο μύλο.

Ὅπως ἀπάντησι τοῦ ἔδωσε ὁ λοχίας. Μιά βλαστήμια τοῦ ξέφυγε καὶ μιὰ κατάρρα γιὰ τὸν πόλεμο. Σύρθηκε ὡς τὸ λόχο, λαχάνιασε, ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ ἐπιλοχία ζητώντας ἄδεια ἢ καμμιὰ ἐνδειξι ἀπ' τὸ γιατρό, νάμπῃ στὸ νοσοκομεῖο. Τὴν στιγμὴ ἐκεῖνη χτύπησε ἡ σάλπιγγα συνάθροισι. Σὲ λίγη ὥρα ὁ λόχος παρατάχθηκε στὴ γραμμὴ κι' ἀναγνώστηκε ὁ κατάλογος. Ὁ λοχαγὸς διέταξε νὰ φτάσουν οἱ ἄντρες γλήγορα στὸν Προφήτη Ἥλια, γιατί οἱ Τούρκοι χούμιξαν λυσσασμένοι καὶ ἀποφασιστικά. Πρώτη φεύγει ἡ διμοιρία τοῦ Μπαχάρουλου καὶ ἔοπισω της ἡ ἄλλες.

Τὰ πόδια τοῦ Στρατῆ τρέμουν, ὁ ἀνῆφορος τὸν σακατεύει. Τὰ τοπομαχικά σειοῦνε τὰ βουνά καὶ τραντάζουν τὰ λιθάρια. Πέρα στὴ ράχη, πρὸς τὸ μέτωπο τοῦ Μπιζανιοῦ, μιὰ χακόχρωμη σειρὰ φαντάρων προχωρεῖ πηδηχτά, κυλάει στὸν κατήφορο καὶ ξαναφανίνεται στὴν γδυτὴ ράχη.

Ὁ Στρατῆς ἀνέθηκε καμμιὰ διακοσαριά μέτρα κι' ἔμεινε. Σὺν χάθηκε ὁ λόχος πίσω ἀπὸ τῆς λοφοσειρῆς τῆς Μανωλιάσας καὶ δὲν ἀκούγονταν τὰ φρενιατὰ του, πέταξε τὸ ντουφέκι, τῆς μπαλάσκες, τὸ γυλιὸ καὶ κατέθηκε μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα στὸ δημόσιο δρόμο τῆς Κανέτας. Κατὰ καλὴ του τύχη περνοῦσε ἓνα κάρρο γιὰ τὴν Φιλιπιάδα. Παρακάλεσε νὰ τὸν πάρουν — γιατί πεθαίνει. Τὸν δέχτηκαν μὲ χίλια στανιά. Ἐφτασε ἐκεῖ νύχτα καὶ ξημερώθηκε στὸ νοσοκομεῖο τοῦ Ἐρυθροῦ.

Στὴν πρωϊνὴν ἐπίσκεψι ὁ γιατρός τὸν παρατήρησε προσεχτικά. Καμμιὰ σοβαρὴ ἀρρώστεια δὲν πιστοποιήθηκε. Κούρασι καὶ κρῖο εἶνε ἀλήθεια ὅτι εἶχε περίσσια. Τέτοιες ἀρρώστειες εἶχε οὐλο τὸ στρατεύμα κι' ὅμως ἔμεινε μπροστὰ στὸ γιγάντειο κάστρο μὲ ὑπομονὴ καὶ πεποίθησι γιὰ τὸν τελειωτικὸ θρίαμβο.

Τὰ κρεββάτια γιόμισαν ἀπὸ βαρυλαθωμένους, μὲ σαφαιασμένα πόδια καὶ χέρια, μάτια βγαλμένα καὶ πρόσωπα ἀγνώριστα. Ὁ Στρατῆς τὴν τρίτη ἡμέρα πῆρε φύλλο πορείας γιὰ τὸ σῶμα του. Κάθισε μιὰ ἡμέρα στὴ Φιλιπιάδα ἀναποφάσιτος· κουράγιο δὲν εἶχε νὰ πάρῃ τὸν ἀνήφορο, νὰ ξανᾶρθῃ στὴν πέτρινη καὶ ἀνθρωποσκοτώστρα Μανωλιάσα.

Τ' αὐτοκίνητα δὲν παύουν νὰ κατεβάξουν χτυπημένους. Ἀπὸ τὴν Πρέβεζα ἡμέρα καὶ νύχτα σκεφτικά καὶ σιγανὰ ἔρχονται στρατεύματα, πηγαίνουν νὰ θρέψουν τὸ Μινώταυρο τοῦ Μπιζανιοῦ. Μπροστὰ στὸ Σουηδικὸ νοσοκομεῖο εἶδε ἀξάφνα ὁ Στρατῆς τὸ Δῆμαρχο τοῦ τόπου του. Ὁ Μπράτσινας ἦρθε νὰ φιλέψῃ τὰ παι-

φροντίση ν' ἀποσπάσῃ τὸ παιδί τῆς ἀδερφῆς του ἀπὸ τὸ πυροβολικὸ σὲ κανένα νοσοκομεῖο τῆς Ἄρτας ἢ τῆς Πρέβεζας βοηθῶ.

Ἔπεσε μὲ λαχτάρια στὴν ἀγκαλιά του ὁ Στρατῆς καὶ τὸν ἐφίλησε, ἄνοιξε ἡ καρδιά του σὰν εἶδε τὸν ἄρχοντα τοῦ δήμου μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἐρημιὰ. Ὁ Δήμαρχος, ἔχτός ἀπ' τὰ φίλια, τὸν πήρε κ' ἔφαγαν στὸ μπακαλικο ποῦ εἶνε κοντὰ στὸ μεγάλο πλάτανο, καὶ τὸν ἐρώτησε γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ ποῖο ζῆ καὶ ποῖο πεθαίνει.

Χωρὶς μεγάλη δυσκολία ὁ Στρατῆς ἔπῃρε ἀπὸ τὸν Δήμαρχο ἕνα κολλαριστὸ εἰκοσπεντάρικο καὶ χάθηκε. Οὔτε στὸ στράτευμα ἐπῆγε, οὔτε σὲ νοσοκομεῖο. Τὰ λεφτὰ τοῦ ἔδωσαν φτερά, τὸν ἔσπρωξαν μακριὰ ἀπὸ τοῦ κανονιοῦ τὸν κρότο. Σὲ δυὸ ἡμέρες βρέθηκε ἀνάμεσα στὸ χωριὸ τοῦ τριγυρισμένους ἀπὸ φίλους καὶ δικούς.

Γυναῖκες κ' ἄντρες ἔπῃγαν νὰ τὸν καλωσορίσουν στὸ σπιτικό τῆς ἀρραβωνιαστικιάς του, τῆς μαυροφόρας μὲ τῆνομα. Δυὸ μῆνες πρὶχότ' ὁ πόλεμος ἀνάψῃ γκρεμίστηκε ὁ πατέρας τῆς ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς Φτελιάς. Σὰν φύγαν τὰ δυὸ τῶ ἀδέρφια, πέθανε ἡ μάνα, καὶ στὴν ἐκστρατεία ὁ Νικολῆς κ' ὁ Χρῆστος ποῦ ἔσουρναν χορὸ καὶ χτύπαγαν λαοῦτο, ἔπεσαν στοῦ Σόροβιτς τὴν μάχη.

Λίγη θροσιά ἐχύθηκε μέσ' τὴν ψυχὴ τῆς τώρα μὲ τὸν γυρισμὸ τοῦ Στρατῆ, τὰ μάτια τῆς δὲν τρέχουν, σ' ἀχειλί ἔσκασε τὸ πλάνο τῆς χαμόγελο.

— Πῶς ἀπὸ ὄθω, Στρατῆ; ῥώτησε ὁ τρεμουλιάρης κ' ἀσπρογένης πάρεδρος, καὶ ἔκείνος τοῦ ἀπάντησε:

— Μὲ ἄδεια, μπάρμπα Χρῆστο.

Εἶνε τὸ πρῶτο παιδί ποῦ γυρίζει στὸ χωριὸ, ὁ πρῶτος ποῦ ἱστοραεῖ τῆς νίκες καὶ τὰ κατορθώματα. Καὶ λέει, λέει ἀδιάκοπα ὁ Στρατῆς τοὺς ἐνδοξοὺς ἀγῶνες, τὸ χούμισμα ἀπάνω στὴν Τουρκιά, τὸ διάβα τοῦ Σεΐταν Μπουγάς, τὸ πέραςμα τοῦ Βαρδάρ, τὸ ἔμπα τῆς Θεσσαλονίκης κ' ἀπὸ τοὺς ἀδιάκοπους χαμούς τοῦ Μπιζανιοῦ, τὰ κρύα καὶ τὴ πείνα, τὸ κυνηγητὸ ποῦ ἔκαμε τῶν Ἀρδανητάδων.

Μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα ἀκοῦνε οἱ χωριανοὶ τοῦ τὸν Στρατῆ ὅτε περνάει, τὸν κερνάει μαῦρο κρασί καὶ παίρνει μεζὲ ἀπὸ τὴν γουρμπούλα τὰ κορίτσια τρέμουν σὲ μιὰ ματιά του καὶ ἡ ἀρραβωνιαστικιά ξεχνάει τοὺς χαμένους, τὸν ἀγκαλιάζει στὰ κρυφὰ καὶ τὸν φιλεῖ στὰ πάρωρα, τρέμουν καὶ οἱ δυὸ μεθυσμένοι, στεγνώνει ὁ λάρυγγάς τους, ἡ παρθενιά φτερούγιασε.

Μὲ τὸν ἄερα τοῦ νικητῆ καὶ τὴν ἀστραφετῆ κορῶνα, ποῦφερε ἀπὸ τὸν πόλεμο, περνοῦσε τὸ κατώφλι τῆς τὴν νύχτα κ' ἔφευγε μὲ τὸ πρῶτο λάλημα τοῦ κόκορα.

Πῆγε στὴν ἐκκλησιά ὁ νικητῆς τὴν Κυριακῆ μὲ τὴ σκιασμένη καὶ λερωμένη φανταριστικὴ στολή, τοῦ ἔδωσαν θέσι κοντὰ στὸν δεξιὸ ψάλτη καὶ ὁ παπᾶς τοῦ ἔστειλε μετὰ τὸ «πάτερ ἡμῶν» ξεχωριστὰ ἀντίθωρο πολυευλογημένο. Σὰν τέλεψε ἡ ἐκκλησιά, τὸν πήρε ὁ πάρεδρος καὶ ὁ δάσκαλος, τὸν ἔπῃγαν στὸ μπακαλικο τῆς «Θεσσαλονίκης» νὰ τὸν κερᾶσουν κονιάκ καὶ τσιγάρο διαλεχτό.

Αἰτιολογία πνευματικῆς ἐπιχορηγίας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἄρτας. Ἔπε ἕνα σωρὸ παλλη-

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ
(Ἔργον τοῦ Greuze)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

καριές τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνα, ἱστόρησε τὸ πῶς πολεμᾶνε στὸ Μπιζάνι καὶ πῶς περνᾶει ὁ στρατὸς μὲ τῆς βροχῆς καὶ τὰ χιόνια. Τὸ μαυρισμένο σανιδένιο τραπέζι γιόμισε ἀπὸ ποτηράκια τοῦ κονιάκ, τὰ παιδιά τοῦ σχολείου τὸν τριγύριζαν κι' ἀκούγαν τὰ λόγια του σὺν τοῦ παπαῖ τὴν μεγάλη ἑβδομάδα.

Τὸ ἀγροτικὸ ταχυδρομεῖο ἔφερε γράμματα ἕνα σωρὸ. Τὰ παιδιά γράφουν ἀπὸ τὸ Μπιζάνι καὶ παρηγορᾶνε τοὺς δικούς τους μὲ τὸ σήμερα καὶ μὲ τὸ αὔριο. Ὁ Γυφτονικολῆς γράφει στὸν πατέρα του, ὅτι ὁ Πέτρος τῆς Γιαννούλας σκοτώθηκε στὴν Ἀετόρραχη καὶ ὁ Κῶτσος τοῦ Μπελογιάννη ἔπεσε ἀπὸ τὸ ἄλογο καὶ χτύπησε θανατερὰ.

Ἄλλο γράμμα στὸν παπαῖ λέει ὅτι ὁ Στρατῆς τῆς Ἀγγελοθανάσενας χάθηκε εἴκοσι ἡμέρες τῶρ ἀπὸ τὸ λόχο. Μὲ τὸ ταχυδρομεῖο τῆς Τετάρτης οὐλα τὰ παιδιά μ' ἕνα λόγο γράφουν ὅτι ὁ Στρατῆς ντρόπιασε τὸ χωριό, κηρύχθηκε λιποτάχτης ἔμπρός στὸν ὄχτρο, οκιάχτηκε τὸ Μπιζάνι, πέταξε τὸ ντουφέκι, τῆς μπαλάσκες καὶ τὸ γυλιὸ δίπλα στὸ μῦλο ποῦ εἶνε κοντὰ στὸ Κοπάνι.

Στόμα σὲ στόμα βούϊξε τὸ χωριό, σπῆτι σὲ σπῆτι μαθεύτηκε τὸ κάμωμα τοῦ Στρατῆ. Περνάει τῆς ρούγες καὶ δὲν τὸν προσέχει κανένας· ὁ πάρεδρος τὸν ἀποφεύγει, ὁ δάσκαλος ἔστειλε κρυφὸ μαντάτο στὴν ἀστυνομία τοῦ δήμου νὰ τὸν πιάσουν καὶ ὁ παπᾶς οὔτε ἀντίδωρο τοῦ δίνει στὸ τέλος τῆς λειτουργίας. Κι' αὐτὸς, ἀνύποπτος λέει τῆς μάχης καὶ τοὺς χαλασοὺς σὲ ὅσιον τύχη, μπαίνει στὸ σπῆτι τῆς ἀρραβωνιαστικιάς του μὲ τὸ σπαθί τοῦ νικητῆ τὸ βράδυ σὺν σουρουπώσῃ καὶ βγαίνει τὴν αὐγῆ μὲ τὸ χάραμα.

Ἄξαφνα τὴν Κυριακὴ τὸ βράδυ, τὴν ὥρα ποῦ διαθάζαν τὴν ἔφημερίδα στὸ μπακάλικο τῆς «Θεσσαλονίκης», μπαίνει ὁ δεκανέας τῶν εὐζώνων Λουρέντζος. Τὸ ζερβὶ του χέρι εἶνε ἀκόμα δεμένο ἀπ' τὴ λαθωματιά τῶν Πεστῶν καὶ τὰ ταρουχία του φαγωμένα ἀπὸ τὰ βράχια καὶ τὰ γιουρούσια. Σὺν τὸν εἶδε ὁ Στρατῆς σηκώθηκε ἄθελα, κιτρίνιασε καὶ χτύπησε ἡ καρδιά του.

Τοῦ φάνηκε σὺν σταλμένος ἀπὸ τὸν τόπο τοῦ αἵματου γιὰ νὰ τὸν τιμωρήσῃ. Τοῦ ἔδωσε τὸ χέρι καὶ χτύπησε νὰ τοῦ φέρουν ρακὶ καὶ σῦκο. Ὁ δεκανέας ὁμως τοῦ φέρθηκε ψυχρὰ κι' οὔτε τὸ χέρι τοῦδωσε οὔτε τὸ ρακὶ ἐπῆρε. Χίλια βόλια νάπεφταν μὲ μιᾶς ἀπάνου του δὲν θὰ τὸν πονοῦσαν τόσο ὅσο τὸν ἔσφαξε ἡ ματιά καὶ ἡ περιφρόνησι τοῦ δεκανέα.

Τὸ βασιλείο του γκρεμίστηκε σὲ μιὰ στιγμή· ἀπὸ δοξασμένος τοῦ χωριοῦ ἔπεσε στὴ λάσπη καὶ στὸν ἀφανισμό· δὲν ἔχει τόπο νὰ σταθῆ, τρέμει, φοβᾶται νὰ μιλήσῃ, δὲν κοιτάει νὰ σηκώσῃ μάτια στοὺς χωριανοὺς· τώρα νοιώθει γιὰ τὸν ἀποφεύγουν ὁ παπᾶς, ὁ δάσκαλος καὶ ὁ πάρεδρος, γιὰ τὴν ἐγάλασε ὁ ματρογιώργης σὺν ἔλεγε τὴν νυχτερινὴ ἐπίθεσι τῆς πρωτοχρονιάς. Τὸ στόμα του βούλωσε καὶ ἡ λαλιά ἐκόπηκε. Σηκώθηκε τρικυμισμένος, μὲ σαλεμένο τὸ λογικὸ, ἔρριξε μερικὲς δεκάρες στὸ δίσκο γιὰ τὰ πιστὰ καὶ ἔφυγε.

Ὁ δρόμος εἶχε στρωθῆ μὲ χιόνι καὶ ἡ κοκκαλιάρα σὺλα τῆς

του χλωμασμένος κι' ἔπεσε σὲ μιὰ γωνιά κρατῶντας τὸ κεφάλι. Ἡ μαυροφόρα συνδαύλιζε τὴν φωτιά καὶ δοκίμαζε τὸ ζουμί τῆς κόττας. Τὸν εἶδε ἔτσι σεκλετισμένο καὶ ταράχτη, τὸν ῥώτησε τί ἔχει καὶ πικραίνεται ὁ νικητής, 'μπὰς κι' ἀποθύμησε τοῦ κανονιοῦ τὸν κρότο καὶ τῶν Τουρκῶν τὸ χάλασμα.

Στὰ λόγια τῆς πετάχτηκε τρομαγμένος· σὲ μιὰ στιγμή ἐνόμισε ὅτι εἶνε δοκιμασία, ὅτι τὰ ξέρει καὶ ζητάει νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια. Μὲ τὰ χοντρά τῆς χέρια τὸν ἄρπαξε καὶ τὸν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά, μ' ἓνα φιλὶ τὸν ξαναμέθυσε, τοῦ χάϊδεψε τὰ χέρια ποῦ κράτησαν μῆνες πέντε τὸ ντουφέκι καὶ τρόμαξαν τὸς Τούρκους.

"Ὅσοι δὲν πίστευαν τῆς διαδόσεις καὶ τὰ γράμματα, μὲ τὸν ἐρχομὸ τοῦ δεκανέα μαθεύτηκε ἡ καθαρὴ ἀλήθεια. Ὁ Λουρέντζος στὸ νοσοκομεῖο ἀπὸ ἄλλους πατριῶτες λαθωμένους ἔμαθε τὴν λιποταξία τοῦ Στρατῆ. Τὴν ἀλλῆ ἡμέρα δὲν πέρασε ὁ λιποτάχτης ἀπὸ τὴν ροῦγα καὶ τὰ μαγαζαῖά. Ἐστρηψε ἀπὸ τὸν κάτω δρόμο τῶν ἀλωνῶν καὶ πῆγε στὸ χωράφι, προσπάθησε νὰ ξεχάσῃ τὴν συμφορά του μὲ τὴν περιποίηση τῶν δένδρων καὶ τὸ σάξιμο τῶν αὐλακῶν.

Πότε καὶ πότε χτυπάει τὸ κεφάλι του γιὰ ὅ,τι ἔκαμε, κλαίει ποῦ δὲν ἔμεινε κι' αὐτὸς στὸ πλευρὸ τῶν χωριανῶν του, νὰ γυρίσῃ μὲ τὸ κεφάλι ὀρθὸ ἢ νὰ πεθάνῃ σὰν τοὺς ἄλλους στὸν χορὸ τοῦ πολέμου.

"Ὁ ἥλιος πλησίαζε νὰ πέσῃ πίσω ἀπὸ τὰ χιονισμένα ἐλάτια τοῦ Βωδῆα καὶ οἱ ξευγαλάτες ξαναγύριζαν στὸ χωριὸ τυλιγμένοι μέσα σὲ χοντρές φλοκάτες. Ξεκίνησε καὶ ὁ Στρατῆς καὶ ἀνταμώθηκε στὸ δρόμο μὲ τοὺς εὐτυχημένους χωριανούς του. Κανένας δὲν τοῦ μίλησε, στὴν καλησπέρα του λόγος δὲν ἀκούστηκε. Σὲ μιὰ στιγμή ἀναψε τὸ αἷμα καὶ τοῦρθε νὰ κόψῃ τὸ λαρύγγι, νὰ πετάξῃ στὰ κόπρα τὸ κεφάλι αὐτὸ ποῦ γέννησε τὴν ἰδέα τῆς φυγῆς.

Δὲν εἶχε τὴν δύναμι κι' αὐτὸ νὰ τὸ κάμῃ. Τὸ χέρι του ἔτρεμε καὶ ὁ νοῦς του ἔφερνε μπροστὰ μύριες συμφορές. Μπαίνοντας στὸ χωριό, εἶδε δυὸ δασοφύλακες ποῦ περπατοῦσαν μὲ τὸν δεκανέα. Τρόμαξε καὶ λοξοδρόμησε, φαντάστηκε ὅτι ἦρθαν νὰ τὸν πιάσουν, νὰ τὸν στείλουν δεμένο στὸ στρατοδικεῖο. Ἐπεσε στὴ λαγκαδιά, θρασκέλισε βᾶτα καὶ τσουκνίδες καὶ πῆγε ἀπὸ τὴν πίσω πόρτα στὴν ἀρραβωνιαστικιά του. Ἐκείνη σὰν τὸν εἶδε, χύμηξε κατὰ πᾶντου τοῦ σὰν ὀχιά, τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ τὸν ἐρώτησε:

— Εἶσαι προδότης, κολασμένος, λιποτάχτης, πέταξες τὸ ντουφέκι σου, Στρατῆ!

— "Ὅχι, ποιὸς τῶπε, φώναξ' ἐκεῖνος δυνατὰ, ζητώντας σωτηρία καὶ βοήθεια ἀπὸ τὴν ἄρνησι.

— Τάκουσα στὴ βρῦση σὰν πῆγα νὰ γιομίσω τὴν βαρέλα μου νερό. Οὐλο τὸ χωριὸ τὸ ξέρει. Τὸ λέει κι' ὁ Λουρέντζος ἔσοκεπα.

Χωρὶς νὰ χάσῃ τὸ θάρρος του ἐκεῖνος, ἀνοίξε τὴν ἀγκαλιά του καὶ τῆς εἶπε, ἐλπίζοντας νὰ τὴν τραθήξῃ μὲ τὸ μέρος του:

— Ναί, Ρηγιώ, εἰμαι προδότης, κολασμένος, λιποτάχτης, πέταξα τὸ ντουφέκι, τὸ γυλιὸ ποῦ ἔκρυβα τὰ στολιθία σου. Τὰ εἶχα ἀγο-

ὅπως σοῦ εἶπαν, γιατί ἡ ἀγάπη σου τὸ ζήτησε, τὰ μάτια σου μὲ φέραν ὡς ἐδῶ. Ἔλα μαζί νὰ φύγουμε. Τὸ χωριὸ θὰ εἶνε ὁ τάφος μου. Δὲν μπορῶ πειθὰ νὰ μείνω. Ἡ σπηλιά τοῦ Μαύρου βράχου εἶνε δική μας. Κλέφτης θάβγω και θὰ τοὺς δεῖξω ὅτι ἔμαθα νὰ πολεμῶ.

Ἀπάνω ἀπ' τὴ γωνιά τὸ κρεμασμένο λυχνάρι ταισιρίζε ἀπὸ τὸ ἀκάθαρτό του λάδι, ἀκούστηκε σὰν ἄτονο μοιρολόγι μέσα σ' αὐτὴ τὴν σιγαλιά. Ἡ Ρηγιῶ δάγκωσε τὰ δάχτυλά της γιὰ λίγες στιγμὲς καὶ κατόπι ἔκαμε δυὸ δρασκελιές πρὸς τὴν ἀρματωσιά τῶν σκοτωμένων ἀδερφίων της. Πῆρε τὸ δίκικο μαχαίρι ποῦ ἡ λάμα του ἦταν βαμμένη σὲ χολή, καὶ ἀφρισμένη ἔπεσε στὰ στήθια του. Γυναίκα μὲ σῶμα καὶ καρδιά ἀντρίκια δὲν λιγοκάρδισε. Πόσες φορές τὸ βύθισε στ' ἀμαρτωλά του στήθια οὔτε κι' αὐτὴ κατάλαβε. Σὲ κάθε μαχαίριὰ κι' αὐτὰ τὰ λόγια φώναζε θριαμβευτικά :

— Γιὰ τὴν Πατρίδα, γιὰ τὴν τιμὴ μου, γιὰ τὸ χωριὸ.

Ἡ καμπάνα τὴν ἄλλη ἡμέρα δὲν χτύπησε λυπητερά. Κοντὰ τὸ μεσημέρι οἱ χωριανοὶ εἶδαν τὸν Παπᾶ - Βασίλη νὰ θάβῃ τὸν Στρατῆ χωρὶς τὰ στρατιωτικά του ρούχα καὶ ψαλμωδίες πένθιμες. Σὰν ἐτελείωσε τὸ κιθούρισμα, ἀκούστηκε ἡ μάννα τοῦ λιποτάχτη ποῦ ρέκαζε κι' ἔκαταριότανε τὴν στρίγγλα, ποῦ σκότωσε τὸ παιδί της, ἀναθεμάτιζε τὸν παπᾶ ποῦ ἔθαψε τὸν ἀκριδὸ της σὰν κολασμένο, ἄφαλο κι' ἀχώρητο.

(1914)

Μ. Α. ΡΟΔΑΣ

Ἐπαγόρευσις ἐπιστολῆς πρὸς ἀπόντα σύζυγον

«... Ναί, χρυσέ μου ἀνδρούλη μου, ἀφ' ὅτου λείπεις ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά μου, ὅλα μοῦ φαίνονται μαύρα καὶ σκοτεινά. Μόνη, κατάμονη, δὲν ἔχω ἄλλη συντροφιά παρὰ μόνο τὴ γλυκειά σου ἐνθύμησι. Σοῦ στέλνω, ἀγάπη μου, χίλια φιλιὰ, καὶ σ' ἔχω διὰ βίου πάντα στὴν καρδιά μου... Ἡ πιστὴ σου Πηνελόπη.»

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΙ

Γεώργιος Ἀποστολίδης — Ἡλίας Τσιτσέλης
Στέλιος Σεφεριάδης — Γεώργιος Μολφέτας
Ἄγγελος Σημηριώτης — Ἀνδρέας Μαρτσώνης

ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ "ΕΘΝ. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, (1885-1915)

'Αγης Θέρος — Λ. Βασιλειάδης
Κώστας Παρορίτης — Ρώμος Φιλύρας
Β. Κολοκοτρώνης — 'Ανδρ. Παπαδόπουλος (Σύλβιος)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΤΑ “ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ,,*

Θούριον στρατοῦ

ΣΤΑ σύνορα πηγαίνω, φαράγγια θά διαβῶ,
κι' ἀρματομένους πάλι τοὺς βοάχους θ' ἀνεβῶ.

Τὰ σύνορα τὰ ξέρω, γιὰτ' ἔχουν χαραχθῆ
ἀπὸ τοῦ Βασιλῆα μας τ' ἀνίκητο σπαθί.

Τὰ σύνορα τὰ βλέπω ὅπου καὶ νὰ στραφῶ,
γιὰτ' ἔχω κεῖ θαμμένους συντρόφους κι' ἀδελφῶ.

Μὰ τ' ἄλλα τὰ πρὸ πέρα μὲ πόθο λαχταρῶ,
ποῦ σὴν ψυχῇ μου τᾶχω ἀπ' τὸν παλιὸ καιρῶ.

Στὰ σύνορα πηγαίνω, τ' ἀδέλφια μας νὰ βρῶ,
καὶ δοξασμένους νᾶλλω στῆς νίκης τὸ πλευρῶ.

N. Μπάρακλης

« Ἐγια μόλα »

Ἐγια μόλα, ἔγια λέσα! — φύσηξε, βορηά!
Σπρωῖξε, κῦμα, τὸ καράβι — βόηθα, Παναγιά!
Στὴν Ἁγιά Σοφιά νὰ πάμε — ἔγια μόλα, γιά!
καὶ νὰ πάρουμε τοῦ Τούρκου — τὰ χρυσὰ κλειδιά.
Νὰ καθήσουμε τὴ Σκλάβα — πάλι στὸ θρονί,
νὰ τὴν προσκυνήσῃ ὁ κόσμος — Ρήγισσα τρανή.

Μαρία Π. Σταματέλλου

Στὸ χορτάρι

Ἀποψε θὰ πλαγιάσουμε στὸ μαλακὸ χορτάρι
θὰ δώση καὶ θὰ πάρη
τὸ γλέντι μας, παιδιά.
Ἡ ἀγάπη θέλει φίλημα, κι' ὁ πόλεμος τραγοῦδια,
στὴν κεφαλή λουλούδια
καὶ φλόγα στὴν καρδιά.
Ἐμπρός! καὶ πιάστε ἕνα χορὸ κι' ἄς ποῦμε ἀράδα-ἀράδα:
— Ἡ Ἑλλάδα μας, ἡ Ἑλλάδα
τ' ἀστέρει τῆς αὐγῆς.
Κι' ἄς ἔρθῃ ὁ Χάρος γιὰ νὰ ἰδῇ μὲ τί κορμιά θὰ παίξῃ,
κι' ἄς ἔρθῃ νὰ διαλέξῃ
νὰ πάῃ τῆς μαύρης Γῆς.

Δαναὸς (Θο. Ζωϊόπουλος)

«Ὁ μαρμαρωμένος Βασιληᾶς»

Τῆς Λευθεριάς ἐσήμανεν ἡ ὄρα,
 γλυκὰ μοσχοβολαίει ἡ χώρα,
 στὸ μάρμαρο ἡ ψυχὴ ξυπνᾷ
 τοῦ Κωνσταντίνου Βασιληᾶ.

— «Ἐμπρός! φωνάζει ἔμπρός ὀρμάτε!
 στή νίκη γρήγορα πετάτε!
 Ἐμπρός, μ' δλόχαρη καρδιά!
 Γρήγορα! βιάζομαι, παιδιά!»
 Καὶ βιάζεται, γιατί προσμένει
 ἡ Πόλη του ἡ σκλαδωμένη
 καὶ καρτερεῖ κ' ἡ Ἁγία Σοφιά
 νὰ τῆς σημάνῃ Λευθεριά!

Ἐλένη Μ. Νεγροπόντη

Ἄσμα ἀναψυχῆς

ἩΚΑΙΡΟΣ νὰ ξαποστάσωμε, παιδιά, καθίστε γύρω.
 Δὲν θὰ κερᾶσω ἐγὼ κρασί, πῶχει περίσσιο μῦθο,
 Μὰ θέλω ταῦρω ἓνα σκοπό, ποῦ θὰ τὸν σφουρνῇ κι ἄλλοι,
 Ν' ἀκούσῃ ἡ Βλάχα ἀπ' τὸ βουνὸ κι ἡ κόρη ἀπ' τ' ἀκρογιάλι.
 Μεγάλωσε ἡ Πατρίδα μας καὶ λάμπει τ' ὄνομά της.
 Χαρὰ σιὰ λεβεντόπουλα, ποῦ ξαγροντιοῦν οἰμά της.
 Χαρὰ σ' ἐκεῖνα τὰ παιδιά, ποῦ τὴν τιμοῦν περίσσια,
 Καὶ κρύβουν κάτω ἀπ' τὸ χακὶ ψυχὴ παλληκαρίσσια.
 Μανούλα, ποῦ ἀπὸ τὸ σπίτι μας ἡ εὐχούλα σου μὲ φθάνει,
 Τιμὴ σιὸ γνιὸ σου ἂν πολεμᾷ τιμὴ του κι ἂν πεθάνῃ.
 Καὶ σὺ, ἀκριβή, ποῦ ταῖρι μου μιὰ μέρα θὰ σὲ πάρω,
 Καμάρωνε, γιὰτ' ἔκαμα τὸν Βασιληᾶ Κομπάρω.

Στέλιος Γ. Σπεράντσας

Θοῦριον

Ἡ λόγχη μου ἔχει ἀνάψει καὶ ἀστράφτει ἀπὸ ψυχὴ...
 Ἄκου! Ἡ φωνὴ τοῦ Γένους σὰν πέλαγος ἤχει.
 Μοῦ γνέφει ὁ Βασιληᾶς μου στ' ἄλογο ὀρθός, λαμπρός...
 Γιὰ μᾶς, γιὰ τὰ παιδιά μας, γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἔμπρός.
 Χαρὰ στον ποῦ χυμῆξῃ, γεράκι ὀρητικὸ,
 Καὶ νικητήρια κράξη σὲ πρόχωμα ἐχθρικό,
 Στῆς φλόγας τὸ μεθύσι, στῶν κανονιῶν τῆ βοή,
 Χίλιες ζωὲς θὰ ζῆσῃ, ἀφίνοντας μιὰ ζωή.
 Τῆς νειότης τῶν Ἑλλήνων ἡ θύελλα σὰν κινᾷ,
 Τί χαμηλὰ εἶν' τὰ ὕψη, οἱ κάμποι, τὰ βουνά!
 Σὲ τέτοια ὀρμὴ προσμένω τῆ νέα μου τὴν καρδιά
 Νὰ τῆνε κάψῃς τοῦ Ἑθνους ἀθάνατη φωτιά!

Ζαχ. Παπαντωνίου

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
 Restrictions apply.

ΤΟ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΤΟΥ Τ. ΥΨΗΓΗΤΟΥ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΟΥ ΜΑΣ Κ. ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Αί ὀλίγα αὐται γραμμαὶ δὲν ἀρκοῦν νὰ παραστήσουν τὴν τελειότητα τοῦ χειρουργείου τῆς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς 20 ὀφθαλμολογικῆς Κλινικῆς τοῦ διακεκριμένου τ. ὑψηγητοῦ ὀφθαλμολόγου μας κ. *Σπήλιου Χαραμῆ*.

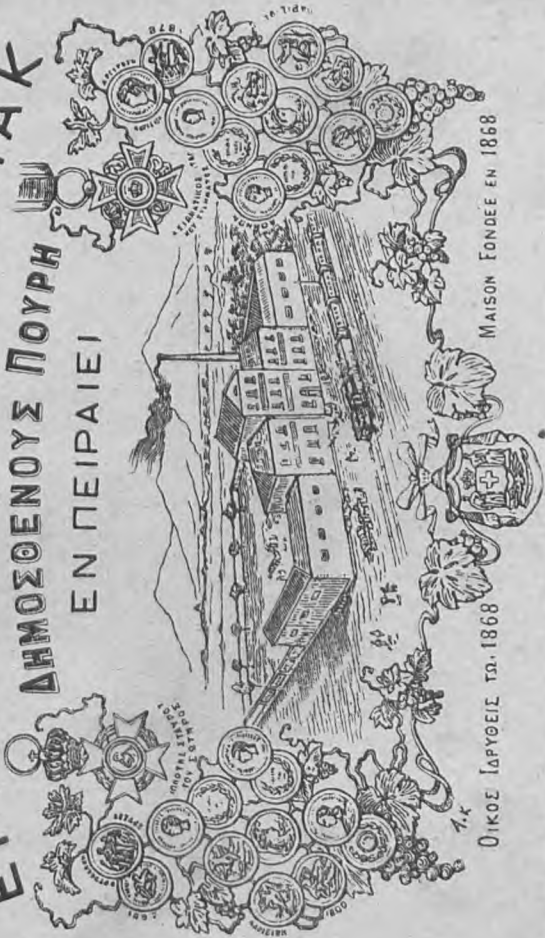
Ἐργαλειοθήκαι (Βιτριναὶ) κρυστάλλιναι, πλήρεις παντοειδῶν καὶ λεπτεπιλέπτων χειρουργικῶν ἐργαλείων. Χειρουργικαὶ ἔδραι. Δύο κλίβανοι διὰ τὴν θερμὴν καὶ ξηρὰν ἀπολύμανσιν ὄχι μόνον τῶν ἐργαλείων, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀέρος κλπ. Καὶ εἶνε τοιαύτη ἡ διατηρουμένη μέσα ἐκεῖ καθαριότης, ὥστε νὰ νομίζῃ κανεὶς πῶς εἰς τὸν θάλαμον ἐκείνον ἔχει ἐνθρονισθῆ ὁ ἥλιος. Εἰς τὴν τελειότητα δὲ τοῦ ἀνωτέρου χειρουργείου καὶ τὸ στερεὸν χέρι τοῦ κ. Χαραμῆ ὀφείλονται καὶ αἱ τόσαι ἐπιτυχεῖς ἐγχειρήσεις. Διότι, ἐκ τῆς στατιστικῆς, τὴν ὁποίαν μετὰ τόσης ἐπιμελείας καὶ ἀκριβείας διατηρεῖ ὁ τέλειος καὶ δαιμόνιος αὐτὸς ἐπιστήμων μας, ἐξάγεται ὅτι μέχρι σχεδὸν τοῦ τέλους τοῦ 1914 ὑπέστησαν ὀφθαλμικὰς ἐγχειρήσεις εἰς τὰς τρεῖς Κλινικάς του (Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Ζαννείου Νοσοκομείου), περὶ τοὺς 5859 πάσχοντας, προσῆλθον δὲ 37,650 ἀσθενεῖς!! Ἄλλ' ὅ,τι ἀξίζει περισσότερο εἶνε τὸ πλῆθος τῶν τραυματιῶν τῶν δύο ἐνδόξων πολέμων μας, οἵτινες ὑπεβλήθησαν εἰς ἐγχείρησιν καὶ ἐθεραπεύθησαν ἀπὸ ὀφθαλμικῶν τραυμάτων. Ὡστε δὲν ἤμπορεῖ παρὰ νὰ θαυμάζῃ τις τὴν ἐπιστημονικὴν πρόοδον τοῦ τόπου μας.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimos
Restrictions apply.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΚΟΝΙΑΚ
 ΔΗΜΟΣΘΕΟΥΣ ΠΟΥΡΗ
 ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

MAISON FONDÉE EN 1868

ΟΙΚΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΤΩ. 1868

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istori
 Restrictions apply.

ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟΝ ΚΑΙ ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΤΟΥ "ΚΟΜΨΟΥ ΚΟΣΜΟΥ,"

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΝ, ΤΟ ΠΑΡΟΥΣΙΩΤΕΡΟΝ, ΤΟ ΚΑΛΗΤΕΧΝΙΚΩΤΕΡΟΝ

ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ε. ΜΠΟΤΣΑΡΑΚΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΩΝΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

Τὰ ἀριστοκρατικώτερα, τὰ λεπτότερα, τὰ ἡδυπαθέστερα
ἀρώματα, ξένα καὶ ἰδίας κατασκευῆς· σάπωνες ἀγνούς,

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istorik
Restrictions apply.

δυσεινούς, αίθεριου μύρου *πούδρας* θανμασίας, εύρίσκετε
μόνον εις τὸ πεφημισμένον

ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΟΥ "ΚΟΜΨΟΥ ΚΟΣΜΟΥ,"

Ἄλλ' ἰδιαίτερος συνιστῶμεν τὰς κατωτέρω καλλυντικὰς
καὶ ἐξωραϊστικὰς σκευασίας, αἵτινες κατέκτησαν — δίχως
ὑπερβολὴν — διεθνὴ πλεόν φήμην καὶ ζήτησιν.

Η ΒΑΦΗ ΤΡΙΧΩΝ. — Εἶνε τὸ ἐντελέστερον σύστημα διὰ
τὴν στιγμιαίαν βαφὴν τῆς κόμης, τοῦ γενείου, τοῦ μύστακος.

Ἐκαστον κυτίον δρ. 5,50. — Διὰ τὰς Ἐπαρχ. δρ. 6,50.

ΤΟ ΣΩΣΙΤΡΙΧΟΝ. — Τὸ ἀληθῶς παγκοσμίου φήμης ἀντι-
σηπτικὸν ὑγρὸν, τὸ παρασιτοκτόνον, τὸ ἐξαλείφον τὴν πιτυ-
ρίδα καὶ προλαμβάνον ἀσφαλῶς τὴν πτώσιν τῶν τριχῶν.

Ἐκαστον φιαλίδιον: ἀρωματικὸν δρ. 4. — Ἀπλοῦν δρ. 3.

Η ΤΡΙΧΟΘΡΕΨΙΝΗ. — Εἰδικὴ σκευασία ἀλάνθαστος καὶ
ἀκαταγώνιστος πρὸς αὔξησιν τοῦ μύστακος καὶ ἐν γένει
τῶν τριχῶν. Θεραπεύει τὴν ψαλίδα, ἣτις καταστρέφει τοὺς
ῥαίους γυναικίους πλοκάμους καὶ τοὺς πλεόν ἀρειμανίους
τοῦ ἀνδρὸς μύστακας.

Ἐκαστον σωληνάριον δρ. 1,50. — Διὰ τὰς Ἐπαρχ. δρ. 2.

ΒΕΡΑ ΒΙΟΛΕΤΑ. — Ἐξοχον ἄρωμα διὰ τὴν τουαλέττα σας
καὶ τὰ μανδήλια σας.

Πωλεῖται εἰς φιαλίδια καὶ κατ' ὄκᾶν, πρὸς δρ. 8.

ΚΟΛΩΝΙΑ. — Ἀπαραμίλλου λεπτότητος διὰ τὴν τουαλέττα σας.

Πρὸς δρ. 4. — Ἐκλεκτῆς ποιότητος πρὸς δρ. 6.

ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟΝ

Ἡ αἴθουσα τοῦ "ΚΟΜΨΟΥ ΚΟΣΜΟΥ," περιλαμβάνει 6 πο-
λυθρόνας, ἔχει τιμὰς προσιτὰς (δρχ. 4 τρεῖς τῆς ἐβδομάδος,
δρχ. 6 τετράκις καὶ δρχ. 8 καθ' ἐκάστην), διακρίνεται διὰ
τὴν λάμπουσαν καθαριότητα, τὴν ἐπιστημονικὴν ἀπολύ-
μανσιν τῶν ἐργαλείων, τὴν τάξιν, τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ
ἄβροτάτην ἐργασίαν.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dim
Restrictions apply.

Τὸ πρῶτον, τὸ πλουσιώτερον καὶ ἐπι-
στημονικῶς τελειότατον

ΙΑΤΡΕΙΟΝ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΗΤΟΙ

ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ : γαλβανισμοῦ, φαραδισμού, φραγκλι-
νισμοῦ, ὑπιδύκνων, ὑπιδόνων, ἡμιτονοειδῶν, βατβιλι-
σμοῦ, ἡλεκτροθερμίας, ὑδρηλεκτρολότρου τετραχῶρου
Schnée, ἡλεκτρομηχανοθεραπείας **Bergonié** κλ. κλ.

ΦΩΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ : Ἀκτίνων **Finsen**, λουτροῦ φωτεινῶν
ἀκτίνων, λουτροῦ χημικῶν ἀκτίνων, ἐνδοσκοπείας, γαλ-
βανοκαυστικῆς κλ.

ΑΚΤΙΝΩΝ ΡΑΙΝΤΓΚΕΝ, διὰ θεραπείαν, διαγνώσεις καὶ φω-
τογραφίας.

ΡΑΔΙΟΥ, τριῶν χιλιοστομέτρων

ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ Κ. Δ. ΒΑΣΙΛΕΙΔΟΥ
Ἴατροῦ-ἡλεκτρολόγου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως
τ. βοηθοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ρώμης

Εἰς Ὀδὸν ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ 3

ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ ΕΙΔΙΚΩΣ :

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΡΘΡΙΤΙΚΑ

ἦτοι: ἀρθρίτιδας, ρευματισμούς, ἀρθριτικὸν
διαβήτην, ἀρτηριοσκληρώσιν, ψαμμιάσεις,
νευρασθένειαν, ἀρθριτικὸν ἔκζεμα, ἡμικρα-
νίας, παχυσαρμίαν κ. τ. λ.

Η ΚΥΡΙΑ ΛΩΤ

ΔΡΑΜΑΤΑΚΙ ΜΟΝΟΤΡΑΚΤΟΝ

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ. — ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ. — Ο ΘΕΙΟΣ. — ΜΙΑ ΚΥΡΙΑ. — ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ἡ σκηνὴ σύγχρονος εἰς τὰς Ἀθήνας.

[Γραφεῖον μὲ πολλὴν καλαισθησίαν ἐπιπλωμένον. Εἰκόνας, ἀνθοδοχεῖα μὲ ἄνθη. Αἰρούμενης τῆς αὐλαίας φαίνεται ὁ Μιλτιάδης καθι-
σμένος εἰς τὸ κáθισμα τοῦ γραφεῖου καὶ ἀπέναντί του μία κυρία.]

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ. — Η ΚΥΡΙΑ

Κυρία. Ὡστε νομίζετε ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ δὲν θ' ἀργήσῃ, θὰ πᾶν γρήγορα;

Μιλτ. Δηλαδή, θ' ἀργήσῃ μόνο ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ γίνουν αἱ σχετικαὶ διατυπώσεις.

Κυρία. Ἄ! Καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ τὴν κερδίσωμε;

Μιλτ. Ὅσο γι' αὐτὸ δὲν ἔχω καμμιά ἀμφιβολία, κυρία μου. Ἡ ὑπόθεσίς σας εἶναι ἀπὸ τῆς πλέον συνειθισμένες. Μετὰ τρεῖς μῆνας θὰ ἔχετε τὸ ἀποτέλεσμα...

Κυρία. Ἄχ, δὲν ξέρετε τί εὐγνώμων ποῦ θὰ σᾶς εἶμαι! Μὲ εἶχαν φοβίσῃ τόσο πολὺ!.. Μοῦ εἶχαν πῆ πῶς θὰ κάμω τρομερὰ ἔξοδα καὶ ἡ δὲν θὰ κατορθώσω τίποτα ἢ θ' ἀργήσω πολὺ.

Μιλτ. Εἶναι καὶ αὐτὸ ἓνα δείγμα τῆς δυσπιστίας τοῦ κόσμου πρὸς τοὺς δικηγόρους καὶ τοὺς γιατροὺς. Δὲν λέω πῶς κάποτε δὲν εἶναι δικαιολογημένη αὐτὴ ἡ δυσπιστία. Ἄλλὰ τέλος πάντων στὴ δική σας περίστασις τὰ πράγματα εἶναι ὅπως σᾶς τὰ εἶπα.

Κυρία (σηκώνεται). Δὲν μὲ χρειάζεσθε πιά, δὲν εἶν' ἔτσι;...
Χαῖρε!

Μιλτ. Σὰς προσκυνῶ, κυρία μου. Καί, ὅπως εἶπαμε: "Ἄν σὰς κοινοποιήσουν κανένα δικόγραφον, δὲν θὰ τρομάξετε διόλου... Ἐπιδοτέω ὅτι ὁ σύζυγός σας, ... ὁ πρῶην σύζυγός σας ἤθελα νὰ πῶ ...

Κυρία. (Διακόλιουσα). Ἐπὶ τῶρα;

Μιλτ. Ἐπὶ τῶρα. Ὁ πρῶην σύζυγός σας λοιπόν, πιθανὸν νὰ θελήσῃ ν' ἀντισταθῇ καὶ νὰ προβῇ ἀνταγωνικῶς. Νὰ δεχθῆτε τὸ δικόγραφον, χωρὶς καμμίαν ἀνησυχίαν, νὰ ὑπογράψετε καὶ νὰ μὴ τὸ στείλετε ἀμέσως.

Κυρία. Μάλιστα. Χαίρετε!

Μιλτ. Χαίρετε.

(Χειρογραφία. Τὴν συνοδεύει ἕως τὴν θύραν).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ. — ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

(Ὁ Μιλτιάδης ἐπιστρέφων βλέπει τὴν Μαργαρίταν ἢ ὁποία ἔχει μισοανοίξει τὴν θύραν καὶ ἔχει βγάλει τὸ κεφάλι της).

Μιλτ. Μπᾶ, αὐτοῦ εἶσαι;

Μαργ. Ναί, ἤθελα νὰ ἴδω αὐτὴν τὴν κυρία...

Μιλτ. Κακὰ ἔκαμες, παιδί μου. Ἐάν αὐτὴ ἢ κυρία σ' ἔδλεψε;...

Μαργ. Νά, ποῦ δὲν με εἶδε. Εἶναι νέα πελάτισσα;

Μιλτ. Ναί, πρώτη φορά ἔρχεται.

Μαργ. Καὶ τί θέλει;

Μιλτ. Ζητᾷ τὸ διαζύγιόν της ἀπὸ τὸν ἄνδρα της.

Μαργ. Μπᾶ; Καὶ ἔχει σπουδαίους λόγους;

Μιλτ. Νά την, νὰ την πάλι ἢ περιέργειά σου! Μὰ τί σὲ μέλει τῶρα, σὲ παρακαλῶ, τί λόγους διαζυγίου ἔχει μιά γυναίκα ποῦ οὔτε τὴν ξέρεις οὔτε θὰ τὴν ξαναἴδῃς;

Μαργ. Μά, ἔλα, ἔλα πῆς μου λοιπόν. Τί πειράζει τάχα πῶς θὰ μὴ πῆς;

Μιλτ. Πειράζει. Σοῦ ἐνθαρρύνω αὐτὸ τὸ ἐλάττωμά σου. Σὲ συνειθίζω νὰ σοῦ ικανοποιῶ τὴν περιέργειά σου καὶ νὰ γίνεται χειρότερη ἀπὸ ἄλλο σὲ ἄλλο.

Μαργ. (Χαϊδευτικῶς). Ἐθύμως! Μά, τί εὐκολα ποῦ θυμώνεις καὶ με μαλλώνεις γιὰ τὸ τίποτα, γιὰ ξένες ἔνοιες...

Μιλτ. Νὰ θυμῶσω; ... Μὰ μπορῶ νὰ θυμῶσω ἐγὼ μαζί σου; ... Ἐγὼ πρέπει νὰ σ' ἀγαπῶ διπλᾶ, σὰν ἄντρας σου καὶ σὰν πατέρα σου. Δὲν ξεχνῶ πῶς σὲ περνῶ εἴκοσι χρόνια... εἴκοσι σιστά.

Μαργ. Νά τα πάλι τὰ εἴκοσι χρόνια... Ἐλα, ἀφῆσέ τα τὰ εἴκοσι χρόνια. Ἐγὼ δὲν τὰ βλέπω. Γιατί λοιπόν τὰ θυμᾶσαι σύ; Ἐλα, πῆς μου. Ἐάντι νὰ μὴ φάλλῃς ὅλα αὐτά, θὰ μὴ εἶχες πῆ...

Μιλτ. Μὰ τί νὰ σοῦ πῶ;

Μαργ. Γιατί χωρίζεις αὐτὴ ἢ κυρία;

Μιλτ. (Προφανῶς στενοχωρημένος). Χωρίζεις γιατί ὁ ἄντρας της...
 Authorized for personal use only. No further reproduction, distribution, or public display is permitted. Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitako Apothetirio Dimosias I Restrictions apply.

πρεὶ νὰ λείψω καμμιά φορά (κίνημα τῆς Μαργαρίτας). *Ναί, ναί, νὰ λείψω...* Λοιπὸν ὅταν καταλαβαίνεις, ὅτι σοῦ ἔρχεται αὐτὴ ἡ δίψα τῆς περιεργείας, θυμήσου τὸ πάθημα τῆς γυναίκα τοῦ Λώτ.

Μαργ. Μά, θὰ τὴν ἀφήσης πιά αὐτὴν τὴν γυναίκα τοῦ Λώτ; Πῶς βαστᾷ ἡ καρδιά σου νὰ βλέπης ἐμένα καὶ νὰ θυμάσαι μιά γυναίκα, τῆς Παλαιᾶς — φαντάσου! — τῆς Παλαιᾶς! Διαθήκης, ποῦ θὰ εἶναι τοῦλάχιστον δύο χιλιάδων ἐτῶν...

Μιλτ. Μόνον;... Ἴσως καὶ περισσότερον... Ἔχεις δίκιο... Μία γυναίκα, ἓνα κοριτσάκι εἴκοσι ἐτῶν.

Μαργ. Εἴκοσι δύο, παρακαλῶ.

Μιλτ. Τὸ ἴδιο κάνει.

Μαργ. Ἄφου κάνει τὸ ἴδιο, γιατί ἐσὺ ἐπιμένεις νὰ μοῦ λές πῶς εἶσαι σαράντα τριῶν ἐτῶν, ἐνῶ εἶσαι σαράντα δύο καὶ ἕξ μηνῶν.

Μιλτ. Γιατί;... Γιατί στὴ δική σου τὴν ἡλικία τὰ χρόνια εἶναι μῆνες. Ἐνῶ στὴ δική μου οἱ μῆνες γίνονται χρόνια...

Μαργ. ὦ, στὴ δική σου!.. Πῶς τὴν λές αὐτὴ τὴ δική σου... Σὰν νὰ εἶσαι... ὁ ἄνδρας τῆς γυναίκα τοῦ Λώτ.

Μιλτ. Δὲν εἶμαι βέβαια ὁ κ. Λώτ. Ἀλλὰ ὑπάρχουν ἐδῶ... ἐδῶ μερικά ἀσήμια, ποῦ θυμίζουσι πῶς πρέπει νὰ εἶμαι πολὺ προσεκτικός μαζί σου.

Μαργ. Αὐτὰ τ' ἀσήμια, ἀκριθῶς αὐτὰ τ' ἀσήμια, εἶναι ποῦ μοῦ ἀρέσουν. Ἐέρεις ὅτι χωρὶς αὐτὰ τ' ἀσήμια, δὲν θὰ σ' ἀγαποῦσα. Ἀλήθεια, μὲ τὰ μαῦρα σου μαλλιά θὰ ἦσουν αἱ εἶσαι πῶς νὰ σοῦ πῶ; Σὰν λίγο ἄγριος. Ἐνῶ μὲ τ' ἀσήμια... Ἐπειτα ἐσὺ δὲν λές πῶς ἐγὼ ἔχω χρυσάφι στὰ μαλλιά μου;... Νά λοιπὸν ποῦ ἔχομε καὶ οἱ δύο πολύτιμα μέταλλα στὸ κεφάλι...

Μιλτ. Γιὰ τὰ μαλλιά ἓνα μόνον πολύτιμο μέταλλο ὑπάρχει. Τὸ χρυσάφι. Στὰ μαλλιά τὸ ἀσήμι εἶναι σὰν ἐκεῖνα τὰ παληὰ ἀσημένια νομίσματα, ποῦ ἡ δὲν περνοῦν, ἡ περνοῦν λιγώτερο ἀπὸ τὴν ἀξία τους.

Μαργ. ὦ, ὦ! γκρίνιες! Γκρίνιτσες! Ἐμένα, κύριε, εἶσαι μ' ἀρέσεις. Εἶμαι ἐνθουσιασμένη ἐγὼ ποῦ δὲν σ' ἐγνώρισα μὲ μαῦρα μαλλιά... Ἔχεις δουλειά;... Θὰ βγοῦμε λίγο ἔξω;

Μιλτ. Νά βγοῦμε. Δὲν ἔχω ὄρεξι γιὰ δουλειά.

Μαργ. Μήπως ἡ γυναίκα τοῦ Λώτ σοῦ ἐχάλασε τὴν ὄρεξι;

Μιλτ. Ναί, δηλαδὴ ὄχι. Πήγαινε νὰ ἐτοιμασθῆς. Μὴν ἀργήσης.

Μαργ. Δέκα λεπτά τὸ πολὺ.

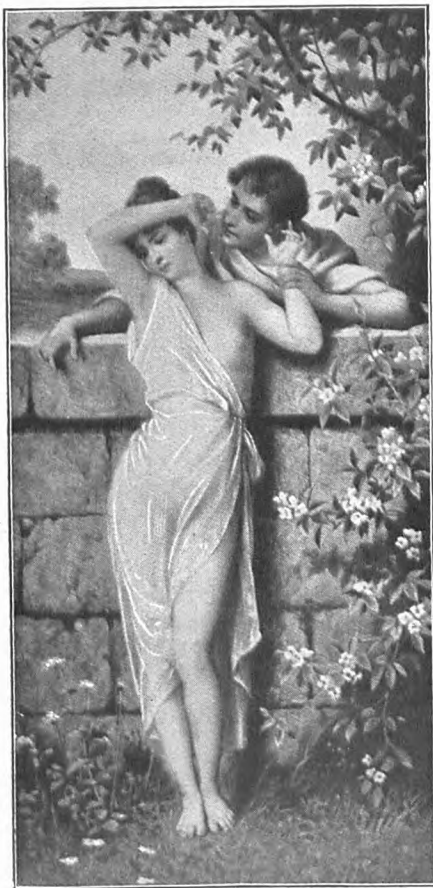
(Ἡ Μαργαρίτα φεύγει δεξιᾶ. Ὁ Μιλτιάδης κάθεται εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ καὶ ἐξετάζει ἓνα φάκελλον ἐγγράφων. Ἀκούεται κουνδοῦνι. Ἐπειτα ἀπὸ λίγα λεπτὰ εἰσέρχεται ὁ ὑπηρετής).

Ἐπηρετ. Κύριε, ὁ θεὸς σας ἔρχεται.

Μιλτ. Ὁ θεός; Φέρε τον ἀμέσως καὶ εἰδοποίησε νὰ ἐτοιμάσουν τὸ ἀμάξι.

Ἐπηρετ. Μάλιστα.

(Ὁ ὑπηρετὴς ἐξέρχεται ἀπὸ τὸ βάθος. Ὁ Μιλτιάδης σπεύδει πρὸς τὴν θύραν).

Η ΠΕΙΘΩ

(Ἔργον τοῦ C. Schweninger)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ
ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ. — ΘΕΙΟΣ

Θεῖος. Καλή μέρα, Μιλτιάδη.

Μιλτ. Καλή μέρα, θεῖε. Πῶς τὸ πάθατε καὶ μᾶς θυμηθήκατε;

Θεῖος. Πῶς τῶπαθα;... Μά, προχθές τὸ βράδυ ἀκόμη ἐφάγαμε μαζί.

Μιλτ. Προχθές... Μά ἀπὸ προχθές τὸ βράδυ εἶναι σαράντα ὥραις.

Θεῖος. "Ε, ἡ μεγάλη τέχνη ἐνός θεῖου, εἶναι νὰ κατορθῶνῃ νὰ μὲνῃ ἐπιθυμητός... "Αμα ἓνας θεῖος γίνῃ ὀχληρός...

Μιλτ. "Ενας θεῖος σὰν καὶ σὰς δὲν διατρέχει ποτὲ αὐτὸν τὸν κίνδυνον.

Θεῖος. Ποτὲ δὲν ξέρει ὁ ἄνθρωπος τί κινδύνους τρέχει... Οἱ μεγαλύτεροι κίνδυνοι φαίνονται ἔξαφνα μπροστά του, ὅταν ἀκριβῶς δὲν τοὺς περιμένει... Κάτι ἔχεις ὅμως... Μοῦ φαίνεσαι σὰν ἀφηρημένος.

Μιλτ. "Αφηρημένος ὄχι. Λίγο ἀνήσυχος.

Θεῖος. "Ανήσυχος; Γιατί; Συμδαίνει τίποτα;

Μιλτ. Δὲν συμδαίνει ἀκόμη... "Αλλά... "Η Μαργαρίτα...

Θεῖος. "Ε;

Μιλτ. "Α, μὴν κάνετε ἔτσι. Δὲν εἶναι τίποτα. "Απλῶς ἤθελα νὰ σὰς πῶ ὅτι αὐτὸ τὸ παιδί — γιατί εἶναι παιδί — ἔχει ἓνα ἐλάττωμα, ἀπὸ τὸ ὅποσον ὑποφέρει καὶ ἡ ἴδια καὶ στενοχωρεῖ κ' ἐμένα. Εἶναι τρομερὰ περίεργη, σχεδόν παθολογικῶς περίεργη.

Θεῖος. "Ω! Περίεργη;... Μὰ γιατί; Μήπως ζηλεύει;

Μιλτ. Νὰ ζηλέψῃ;... Νὰ ζηλέψῃ ἐμένα;... Μά ἐγὼ δὲν δίνω καμιὰ ἀφορμὴ νὰ ζηλέψῃ.

Θεῖος. Τώρα ἴσως ὄχι. Μήπως ὅμως στὸ παρελθόν;...

Μιλτ. Οὔτε στὸ παρελθόν. "Εζήσα ἀνέρατος, σὰν τὴν "Αντιγόνη. "Ενα πράγμα ἠγάπησα μὲ ὅλη μου τὴν ψυχὴ: τὴν ἐπιστήμη μου. Αὐτὴ εἶναι θῆλυ βέβαια, ἀλλὰ δὲν εἶναι γυναικία. (Κάθεται σὲ τὸ γραφεῖον του).

Θεῖος. "Αλήθεια;... Μὰ ὑπάρχουν τέτοιοι ἄνθρωποι;

Μιλτ. Ὑπάρχουν. Νά, ἐγὼ. "Επέρασα ὅλη μου τὴ ζωὴ μὲ τὰ βιβλία μου. Καὶ ὅταν ἀπεφάσισα νὰ πάρω γυναῖκα τὸ ἔκαμα ἔτσι, σὰν ἓνα καθῆκον, ἀπὸ τὸ ὅποσον δὲν μπορεῖ νὰ γλυτώσῃ κανεὶς. Ἦναι ἀλήθεια ὅτι ἀπὸ τότε ἐπέισθην πῶς ὑπάρχουν καὶ ἄλλα πράγματα ποῦ μπορεῖ ν' ἀγαπήσῃ κανεὶς ἐκτός ἀπὸ τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον. Αὐτὸ τὸ παιδί μὲ κατέκτησε, μὲ κατέκτησε ἐντελῶς. Τώρα αἰσθάνομαι πῶς ἀγαπῶ, καὶ μ' ἐκείνη τὴν βαθειά, τὴν μετρημένη ἀγάπη ποῦ αἰσθάνεται ἓνας ἄνθρωπος τῆς ἡλικίας μου, ὅταν δὲν ἐσκόρπισε πρὶν τὸ ποσὸν τῆς ἀγάπης, ποῦ ἔχει κάθε ἄνθρωπος μέσα του, ἀλλὰ τὸ ἄφησε νὰ τοκισθῇ καὶ νὰ δυναμώσῃ μὲ τὰ χρόνια σὰν τὸ παλὸ κρασί. "Αγαπῶ λοιπὸν στ' ἀλήθεια. "Αλλά τώρα μόνον. (Εἰς τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Μιλτιάδη, ἡ Μαργαρίτα βγάζει τὸ κεφάλι της ἀπὸ τὴν θύραν).

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

Θεῖος. "Ὅστε νέος; ... Στὴν Εὐρώπῃ; ... Τίποτα; ...

Μιλτ. "Ὁχι, τίποτα... Ἡ μᾶλλον, γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, ἕνα περαστικὸν αἶσθημα... Ὅταν πηγαίνα στὴν Εὐρώπῃ νὰ σπουδάσω — εἴκοσι ἐτῶν παιδί! — συνητηθήην στὸ βαπόρι μὲ μιὰ κυρία, νέα, ὠραία, μέλις τότε παντρεμμένη... Τίποτα ἄλλο... Μάλιστα, καλὰ ποῦ μοῦ θυμήσατε αὐτὴν τὴν ἱστορία. Ἐχὼ τὴν φωτογραφία τῆς ἐδῶ μέσα στὸ μπρελόκ τοῦ ρηολογιοῦ μου. Τὴν ἐκλείσα τότε, τὸ ἔδωκα καὶ μοῦ τὸ κόλλησαν καὶ δὲν τὸ ἀνοίξα πιά. Τώρα εἶναι καιρὸς νὰ τὸ δώσω νὰ τὸ ἀνοίξουν καὶ νὰ τὴν βγάλω ἀπὸ κεῖ. Καλὰ ποῦ τὸ θυμήθηκα. Μὲ τὴν περιέργεια ποῦ ἔχει ἡ Μαργαρίτα!.. (Βγάζει τὸ μπρελόκ καὶ τὸ κρατεῖ σιὰ χεῖρα του). Ἐδῶ μέσα εἶναι. Καὶ πρέπει νὰ φύγῃ.

Ἰππηρ. (εἰσερχόμενος). Ἐφεραν τὴν βιβλιοθήκη. Ὁ παραγκῶς ρωτᾷ ποῦ θὰ τὴν φέρῃ ἐδῶ ἢ στὸ κάτω γραφεῖο...

Μιλτ. Στὸ κάτω, στὸ κάτω. Αὐτὴ δὲν εἶναι γιὰ δῶ. Εἶναι καλή;

Ἰππηρ. Ὁραία εἶναι.

Μιλτ. Συγγνώμην μιὰ στιγμὴ, θεῖε. Νὰ ρίξω μιὰ ματιὰ στὴν καινούργια βιβλιοθήκη καὶ ἔρχομαι ἐδῶς.

Θεῖος. Κάμε τὴ δουλειά σου. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ξένος.

(Ὁ Μιλτιάδης ἀφήνει βιαστικὸς τὸ μπρελόκ στὸ γραφεῖο του καὶ βγαίνει ἔξω).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ο ΘΕΙΟΣ. — ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

(Ὁ θεῖος περιεργάζεται τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης. Ἡ Μαργαρίτα βγαίνει ὀρμητικὴ ἀπὸ τὸ δωμάτιόν της καί, ποῖν προσοχθᾶση νὰ τὴν ἐμποδίσῃ ὁ θεῖος της, ἀρπάζει τὸ μπρελόκ).

Μαργ. Τ' ἄκουσα ὅλα.

Θεῖος. Κακὰ ἔκαμες. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἄκουσες; Δὲν πιστεύω νὰ ἄκουσες μεγάλα πράγματα. Ἐνα παιδί εἴκοσι ἐτῶν ποῦ πηγαίνει πρώτη φορὰ στὴν Εὐρώπῃ νὰ σπουδάσῃ, βρίσκει μέσ' ἔς τὸ βαπόρι μιὰ γυναίκα...

Μαργ. Τὴν ἀγαπᾷ, ξενυχτοῦν τὸ βράδυ στὸ κατάστρωμα μόνον τους, τῆς λείει γλυκὰ λογάνια...

Θεῖος. ὦ! ὦ! πῶς τρέχεις!..

Μαργ. Γιατί τρέχω; Νά, τὸ διήγημα τοῦ Μωπασσάν ποῦ διαβᾶω τώρα, εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἴδιο. Καὶ ἐνῶ ὅλοι κοιμοῦνται στὸ βαπόρι, καὶ ἐνῶ κοιμᾶται καὶ ὁ σύζυγος (προσπαθεῖ ν' ἀνοίξῃ τὸ μπρελόκ χωρὶς νὰ τὴν βλέπῃ ὁ θεῖος).

Θεῖος. Ἄ, στάσου, σὲ παρακαλῶ. Ἐπειδὴ διαβάζεις ἕνα διήγημα ἀνόητο, ὅπως σχεδὸν ὅλα τὰ διηγήματα, δὲν σημαίνει ὅτι καὶ ἔγιναν ἔτσι τὰ πράγματα...

Μαργ. Νὰ ἤξερα τοῦλάχιστον ποιά ἦτον αὐτὴ ἡ γυναίκα, ἡ μόνη ποῦ ἠγάπησε.

Θεῖος. Ἐδῶ πλέον ἐπεμβαίνει καὶ ἡ περιέργειά σου. Ἐχει πολὺ δίκιο ὁ ἄνδρας σου. Πρόσεξε, παιδί μου, πρόσεξε!..

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Μαργ. (ἀνοίγει τὸ μπρελόκ κυττάζει τὴν εἰκόνα καὶ ἀφήνει κραυγὴν ὀδύνης). "ὦ!

Θεῖος. Τί συμβαίνει; Τί ἔπαθες;

Μαργ. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα...

Θεῖος. "Ε! λέγε!..

Μαργ. Εἶναι ἡ μητέρα μου!..

Θεῖος. "ὦ!..

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Οἱ αὐτοί. — ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ

(Ἡ Μαργαρίτα στέκεται ὡς ἀπολιθωμένη. Ὁ Θεῖος τὴν βλέπει μὲ ἀγωνίαν. Εἰσέρχεται χαρούμενος ὁ Μιλτιάδης).

Μιλτ. (εἰσερχόμενος). "Α, πρώτης τάξεως ἐπιπλον... Αὐτὸς ὁ ἐπιπλοποιὸς εἶναι καλλιτέχνης. (Τοὺς παρατηρεῖ). Μπα, τί συμβαίνει; Τί τρέχει;

Θεῖος. Δυστυχῶς συνέβη μία καταστροφὴ.

Μιλτ. Καταστροφὴ;... Τί θέλετε νὰ πῆτε;... Μαργαρίτα, τί ἔχεις;... Μιλήστε λοιπόν!..

Θεῖος. Ἡ Μαργαρίτα ἄνοιξε τὸ μπρελόκ καὶ εἶδε τὴν φωτογραφία...

Μιλτ. "ὦ!..

Θεῖος. Λοιπόν, ἡ γυναῖκα ποῦ ἐγνώρισες ἄλλοτε, ἦτον ἡ μητέρα της.

Μιλτ. Ἡ μητέρα της;... Μὰ πῶς νὰ τὸ φαντασθῶ... Εἶναι τόσα χρόνια!.. "Επειτα ἐγὼ τὴν Μαργαρίτα τὴν ἐγνώρισα ὄρφανή.

Θεῖος. Βέβαια, δὲν ἔχεις ἄδικο... τὴν Μαργαρίτα ὄρφανὴ ἀπὸ μικρῆ τὴν ἀνέθρεψα ἐγὼ. "Αλλά, τὸ ἐννοεῖς καὶ σύ, τώρα δὲν μπορεῖ νὰ μείνῃ πιά μαζί σου... "Ενόσω δὲν τὸ ἤξερες ἐσὺ κ' ἐκείνη... "Αλλ' ἀπὸ τῆ στιγμῆ ποῦ τὸ ξέρετε καὶ οἱ δύο θὰ ἦτον ἐγκλημα... τρομερὸ ἐγκλημα...

Μιλτ. "Εγκλημα;... Τρομερὸ ἐγκλημα;... Μὰ γιατί;...

Θεῖος. Γιατί;... Ὁ ἐραστὴς τῆς μητέρας νὰ γίνῃ σύζυγος τῆς κόρης, καὶ ἀφοῦ ἔγινε τυχαίως νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ μείνῃ... τὸ πρᾶγμα θὰ ἦτον ἀποτρόπαιον.

Μιλτ. "Εραστὴς τῆς μητέρας, ἐγὼ; "Αφήστε τὴν γυναῖκα νὰ κοιμηθῆ ἡσυχὰ ἐκεῖ ποῦ κοιμάται. "Εραστὴς της; Μὰ, οὔτε τὸ ἀντελήφθη ὅτι τὴν ἐκύτταξα κἂν... "Εραστὴς της; Μὰ εἶναι ζήτημα ἂν ἐγὼ ὁ ἴδιος τὴν ἀγάπησα. "Ἡμουν εἴκοσι ἐτῶν παιδί, ἓνα παιδί θειλὸ καὶ ἄτολμο σὰν κορίτσι. Τὴν εἶδα μέσα στὸ βαπόρι, τὴν ἐκύτταξα κρυφά, τρομαγμένος, φοβούμενος νὰ μὴ μὲ ἴδου. "Εραστὴς της; "Αστεῖεςθε. Μὰ οὔτε μοῦ μίλησε, οὔτε τῆς μίλησα.

Θεῖος. Καὶ ἡ φωτογραφία της;

Μιλτ. Τὴν ἐπῆρα ἐγὼ μὲ μιὰ μηχανὴ μικροῦλα ποῦ εἶχα μαζί μου. Τὴν ἐπῆρα τὴν στιγμῆ ποῦ ἐκύτταξε τὴ θάλασσα, χωρὶς νὰ φαντάζεται πῶς τὴν ἐφωτογραφοῦσα. Καὶ τὴν ἔβαλα ἐκεῖ μέσα, μὲ τὴν μηχανή ποῦ ἔχει ἡ νεότης νὰ διακηρῆ ἀναμνήσεις. "Εκτοτε

τὴν ἐξέχασα καὶ οὔτε μιὰ φορά, ἀκούτς, οὔτε μιὰ φορά δὲν τὴν ἄνοιξα. (Προχωρεῖ καὶ ἐναγκαλιέζεται τὴν Μαργαρίταν). ὦ, παιδί μου, ἐσὺ ἐμαρμάρωσες... Τὰ χέρια σου εἶναι παγωμένα. Κύτταξέ με, κύτταξέ με μέσα στὰ μάτια. Ἔτσι. Δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ σοῦ πῶ ψέμματα. Ἄν ἡ Μοῖρα τὰ ἔφερνε ἔτσι τὰ πράγματα, ἐγὼ πρῶτος θὰ σὲ ἄφηνα νὰ φύγῃς καὶ θάμπιρνα κ' ἐγὼ τὰ μάτια μου, ἀφοῦ καὶ χωρὶς νὰ θέλω θὰ ἤμουν ἐγκληματίας... Ἄλλὰ τὰ πράγματα εἶναι ὅπως σοῦ τὰ λέω. ὦ, παιδί μου, ἀγαπημένο μου παιδί, πόσο θὰ υπέφερες... (τῆς φιλεῖ τὰ χέρια).

Μαργ. Ἀλήθεια, υπέφερα πολὺ... Ἄλλὰ σὲ πιστεύω. Συγχώρεσέ με, μαννούλα μου. Συγχώρεσέ με καὶ σὺ, Μιλτιάδη...

Μιλτ. Νὰ σὲ συγχωρήσω; Γιατί; Τί μοῦ ἔκαμες; Ἐσὺ υπέφερες τόσο.

Θεῖος. Ἰπέφερε, βέβαια. Ἄλλὰ ἔπρεπε νὰ υποφέρῃ... Ἐτιμωρήθηκε γιὰ τὴν περιέργειά της.

Μιλτ. (Τὴν φιλεῖ). Ἡ γυναῖκα τοῦ Λῶτ... Στήλη ἄλατος. Στήλη πόνου καὶ θλίψεως.

Ἰστηρ. (εἰσερχόμενος). Κύριε τὸ ἀμάξι εἶναι ἕτοιμο...

[Ἀ ὕ λ α ἰ α]

(1914)

Γ. Β. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΩΜΩΔΙΑΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ο ΓΛΕΝΤΖΕΣ

ΠΗΓΑΙΝΕΙ σὲ γλέντι. Τὸ σχεδιάζει ὅλη τὴ ἑβδομάδα. Πάει νὰ τὸ ῥίξῃ λίγο ἔξω μὲ τοὺς βλάμηδες καὶ ἀδρεφοποιτούς του, νὰ ξεσκάσῃ, νὰ ξεμουδιάσῃ, νὰ χωρατέψῃ, νὰ τραγουδήσῃ, νὰ πᾶν' τὰ φαρμάκια κίτω. Παίρνει λοιπὸν τὸ καλάθι μὲ τοὺς κεφτέδες καὶ τὴ σκορδαλιά, τὴ χιλιάρικη, τὴν κιθάρα καί... μιὰ κάμα ἢ τὸ ὀρεβόλβερ στὴ μέση — γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό: «Ποιὸς ξέρει τί σοῦ λαχαίνει, ὅε βλάμη! Ἄθρῶποι εἴμαστε!»

Ἡ παρέα ἦλθε στὸ κέφι. Ἡ νταμιτσάνα πάει κ' ἔρχεται. Τὸ γλέντι κοροώνει. Τὰ πρό-

σωπα ἀνάβουν. Οἱ λαιμοὶ τεντώνονται καὶ ὁ ἀμανὲς βρυχᾶται μέχρι ξελαρυγγίσματος, ὧωχ! ἀμὴν κι' ἄς φέξῃ!

— Ἐβίβα, ῥέ παιδιά! Πάντα μὲ τὸ καλό, ἔτσι, χαρούμενοι κι' ἀγαπημένοι! Ἀμὴν!

Ἐξαφνα ὁ διάολος βάζει τὴν οὐρά του. Ἐνας πειρακτικὸς λόγος πέφτει σὰν βόμβα στὴ μέση. Ἡ κιθάρα βουβαίνεται. Τὸ γλέντι κόβεται στὰ μισά. « Ἐνεκα τὸ φιλότιμο! » Πιάτα, ποτήρια, μπουκάλια ἐκσπενδονίζονται ἀναμεταξὺ τῶν βλάμηδων. Στὰ ὕστερα ἀστράφτει καὶ ἡ κάμα. Ἡ παρέα ἔγινε μαλλιά κουβάρια.

Καὶ ὁ ἀθάνατος ὄωμηδὸς γλεντσές, ποῦ ξεκίνησε νὰ ξεσκάσῃ,

ἀντὶ νὰ γυρίσῃ σπίτι του, τὸν πηγαίνουν στὸ νοσοκομεῖο ἢ στὴ φυλακὴ. — « Ἀθρῶποι εἴμαστε! Ποιὸς ξέρει τί σοῦ λαχαίνει! »

ΣΑΤΑΝΑΣ

ΠΑΛΑΙΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Η ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΗ

ΔΙΑΒΑΙΝΕΙ, μὲ θωρεῖ καὶ πάει . . .
καὶ δὲν καλησπεριζεῖ!
Μιὰν ἄλλη, μ' εἶπαν, ἀγαπάει
κ' ἐμὲ — δὲν με γνωρίζει!

Χαρά στην ποῦ τὸν καρτερεῖ!
κι' ὅποια τὸν καμαρώσῃ
νὰ μὴν τὸ κλάψῃ μιὰ φορὰ,
νὰ μὴν τὸ μετανοιώσῃ!

Ἄλλοτε χάρηκα κ' ἐγώ!
Καλά! . . . δὲν τοὺς ζηλεύω! . . .
Τώρα τὸ νοῦ μου κυνηγῶ
καὶ δὲν τὸν συμμαζεύω.

Κι' ἂν πῆγε κείνος στὸ καλό,
κι' ἂν μ' ἔχει λησμονήσει,
τὸν Πλάστη ἐγὼ παρκαλῶ
νὰ τοῦ τὸ συγχωρήσῃ.

Ἄμοιρη κόρη καὶ φτωχὴ,
πῶς νὰ τοῦ γίνω ταῖρι;
Μιὰ ἄλλη τὸν ἔκαμ' εὐτυχὴ
μ' ἓνα γεμάτο χέρι!

Γὼ μόνο μιὰ καρδιά πιστὴ
εἶχα νὰ τοῦ χαρίσω . . .
Τώρα, ἁγίσθηκε κι' αὐτὴ
πάρ' μου τὴν, Πλάστη, πισω.

† Γ. Μ. ΒΙΖΥΝΟΣ

ΕΥΘΥΜΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΚΟΥΤΙΟΛΟΓΙΑ

Φίλιππε κύριε Σκόπε

ΠΡΟΤΑΣΣΩΝ ὡς τίτλον τῆς σημειώσεώς μου ταύτης τὴν ἀνωτέρω λέξιν, προλαμβάνω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τοῦ στοιχειοθέτου ἢ τοῦ διορθωτοῦ τῶν τυπογραφικῶν δοκιμίων, ὅπως μὴ διεκφυγῇ ἐκ τῆς συνθέσεως τῆς λέξεως τὸ μικρότερον τῶν ἐν αὐτῇ γραμμάτων καὶ μείνῃ παρόραμα εἰς βάρος μου. Γνωρίζεις δὲ πόσον μεγαλουργόν εἶναι τὸ μικροσκοπικώτερον τῶν γραμμάτων τοῦ ἀλφαβήτου, τὸ μόνον ἐξ αὐτῶν τὸ ἔχον μεγαλυτέραν ἱστορίαν καὶ ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν τῆς ἐξωφρενικῆς φιλολογικῆς αἰρέσεως, τοῦ *ιωτακισμού*.

Ἡ ἐκ παραδρομῆς παράλειψις τοῦ ἰῶτα ἐκ τῆς *κουτιολογίας* δὲν θὰ ἔχῃ μόνον ἀξίαν ἀκουσίου λογοπαίγνιου, ἀλλὰ καὶ δυσμενῶν κρίσεων περὶ ἐμοῦ, ὡς γράφοντος «κουτολογία», ὃ δὲ ἀναγνώστης τοιοῦτον βλακκοειδῆ βλέπων τίτλον, θὰ στρέψῃ τὴν σελίδα, διότι δὲν ἀξίζει τὸν κόπον νὰ διαθέσῃ τις μίαν στιγμὴν διὰ *κουτολογίας*.

Ἡδυνάμην ν' ἀποφύγῃ τὸ ἐνδεχόμενον ἐκ τυπογραφικοῦ παροράματος λογοπαίγνιον, μεταχειριζόμενος ὡς τίτλον τὴν ἐκ τῆς καθαρευούσης λέξιν, ἤτοι ἀφαιρῶν ἐκ τῆς *κουτιολογίας* τὸ πρῶτον ο. Ἄλλὰ καὶ πάλιν θὰ ἦτο κίνδυνος νὰ μὴ κεντήσω τὴν περιέργειαν τοῦ ἀναγνώστου, φεύγοντος προτροπάδην πρὸ τῆς σχολαστικῆς λέξεως «*κουτιολογία*».

Ἡ οὕτως ἢ ἄλλως δὲν πρόκειται περὶ *κουτῶν*, ἀλλὰ *κουτιῶν* ἢ *κουτίων* καὶ ὀρισμένως περὶ τῶν χρησιμευόντων διὰ τὰ σιγαρέττα. Ἀξίζει δὲ τὸν κόπον νὰ διαθέσῃ τις μίαν στιγμὴν εἰς ἀνάγνωσιν μιᾶς στατιστικῆς ἢ παρατηρήσεως τῶν εἰκονιζομένων εἰς τὰ περιβλήματα τῶν χαρτίνων σιγαροθηκῶν διότι ἐξ αὐτῆς δύναται νὰ ἐξαγάγῃ τινὰ συμπεράσματα περὶ τῆς καλαισθητικῆς, καλλιτεχνικῆς καὶ τῆς πατριωτικῆς ἀντιλήψεως τῶν πλουτούντων διὰ τῶν σιγαρέττων καπνοπωλῶν.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

Είναι δὲ τὰ κουτία ταῦτα πολυάριθμα καὶ πολυειδῆ, δεκνύοντα τὴν διαφορὰν τῶν ἐμπνεύσεων, τῆς ἀναπτύξεως, τοῦ ἐγωΐσμοῦ, τῆς φιλοπατρίας, τῆς ἀρχαιοφιλίας, τοῦ σωθινισμοῦ ἢ τῆς ξενομανίας τῶν νεοελλήνων καπνοπώλων.

Ὅτω κατὰ γενικωτέραν παρατήρησιν οἱ πλείστοι, ἂν μὴ πάντες οἱ καπνοπῶλαι ἀναγράφουσιν ἐπὶ τῶν κουτίων τὰ ὀνόματα ἢ τὰς διευθύνσεις τῶν ἐλληνοστί καὶ γαλλιστί, τινές δὲ τοὺς τίτλους τῶν καταστημάτων τῶν μόνον γαλλιστί, ὡς ὁ τῶν σιγαρέττων Chic καὶ τῶν Bizon καὶ ὁ τοῦ Ideal, ὡς ἂν μὴ εἶχομεν τὴν ἐλληνικὴν λέξιν, ἐξ ἧς οἱ Γάλλοι ἀπεκάλεσαν τὸ ἰσῶδες ἢ ἰθανικόν. Τοῦτο δὲ ἔπαθον ὄχι μόνον οἱ καπνοπῶλαι ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν μέσῃσι Ἀθήναις ὀνομάσαντες τὰ διάφορα Splendid, High life, Dorée, Central, Bazar, Tea Rooms καὶ ὁ ἐν ὁδοῦ Σταδίου ὑποδηματοποιὸς Beys (il n'y a qu'un Beys).

Ὁ γαλλικὸς οὗτος ἀναβαπτισμὸς δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀρνησιπατρία, ἀλλ' ἀναγνώρισις τῆς γαλλομαθείας καὶ τῆς κοσμοπολιτικότητος οὕτως εἰπεῖν τῶν συγχρόνων Ἀθηναίων καὶ ἐπαρχιωτῶν.

Ὀλίγοι τῶν καπνοπῶλων δεῖκνυνται ἐκ τῶν κουτίων τῶν ἐγωΐσταί, ἀρκούμενοι εἰς παράθεσιν τῆς εἰκόνας τῶν, ἀντὶ παντός ἄλλου κοσμήματος ἢ ἐμβλήματος. Ἴσως δὲ τοῦτο δὲν γίνεται πρὸς ἔκφρασιν αὐτοπροσωπολατρίας, ἀλλ' ἀπλῶς ὅπως διακρίνωνται διὰ τῆς εἰκόνας τῶν ὑπὸ πελατῶν, μὴ δυναμένων νὰ τοὺς ἀνεύρωσι ἐξ ἀγραμματοσύνης ἐκ τῆς ἀναγνώσεως μόνον τῶν ὀνομάτων. Ἄλλ' εἰς τι ἐκ τῶν κουτίων αὐτῶν, ἐνῶ εἶναι δύο οἱ συνεταῖροι (ἀδελφοὶ Σερετόπουλοι) — ὑπάρχει ἢ εἰκὼν ἑνὸς μόνον αὐτῶν. Ἄλλοι δὲ, μετριοφρονέστεροι αὐτῶν, περιορίσθησαν εἰς τὴν ἀναγραφὴν μόνον τοῦ ὀνοματός τῶν ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτων τινές ἐφρόντισαν νὰ κοσμήσωσι τὰ κουτία δι' ἐξεικόνισσεως ἀντικειμένων συνωνύμων πρὸς τὰ ὀνοματά τῶν, ὡς ὁ ἐν Ἀθήναις καπνοπώλης Βάρκας ὁ παραθέτων λέμβον (βάρκαν), ἢ ὁ καπνοπώλης Βέλλος, ὁ θέτων παρὰ τὸ ὄνομά του τὸ τορπιλικόν τὸ καλούμενον «Βέλος» !!

Εὐάριθμοι εἶναι οἱ ἐξυμνοῦντες τὴν ποιότητα τῶν σιγαρέττων τῶν διὰ τῆς ἐξεικόνισσεως καπνίζόντων ἐν μακαριότητι. Ὅτω τὸ κουτίον τοῦ παρὰ τὰ ἀθηναϊκὰ «Δαρθανέλλια» καπνοπώλου ἐξεικονίζει δύο φρακοφόρους καπνιστάς, ὧν εἷς καπνίζει σιγαρέττον. Ὁ ἕτερος δὲ ἀπολαμβάνει μακαριῶς θεώμενος τὰς τολύβας τοῦ καπνίζοντος σιγαρέττου. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ τῆς καλλιτεχνικῆς ρεκλάμας τοῦ σιγαρέττου ἀρίστη ἢ τοῦ ἐν Μονάχῳ Ἑλλήνος καπνοπώλου Παπαστάθη. Ἀλλὰ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην εἰκόνα ἔγραψεν ὁ Γκίτζης ἄρκει δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ὅπως τάξῃ τὴν ρεκλάμαν τοῦ σιγαρέττου πρῶτην ἀπὸ καλλιτεχνικῆς ἀπόψεως. Παριστᾶ ὡραίαν κεφαλὴν γυναικὸς περιστεφομένην διὰ διαδήματος ἐκ σιγαρέττων.

Παραπλησία παράστασις, ἀλλ' ἀτελέστερον ἐκτελεσθεῖσα, εἶναι ἢ εἰς τὰ κουτία τοῦ ἐκ Καλαμῶν καπνοπώλου Σκιᾶ. Παριστᾶ ὡραίαν αὐλήτριδα κρατούσαν διὰ τῶν δύο χειρῶν τῆς διαυλον, ἐξ
Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΞΕΝΗ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΝΑΪΑΔΩΝ. — (Έργον Α. Böcklin)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

οὐ ἐξέρχονται (— τί νομίζετε; — Ἦχοι;) σιγαρέττα! Ἄγνωστον τί ἤθελε νὰ συμβολίσῃ ὁ συνθέτης διὰ τῆς αὐλητριδος· δυσεξηγήτος ὁμως ἡ ἐξ ἀρχαίου αὐλοῦ, κατ' ἀναχρονισμόν, ἐκπομπή τῶν βρεκλαμαριζομένων σιγαρέττων. Παραπλησίαν παράστασιν γυναικός, ἀπολαμβάνουσας τὸ κάπνισμα σιγαρέττου, ἔχουσι καὶ τὰ κουτιά τῶν ἐν Τρικώρφοις καὶ Πάτραις ἀδελφῶν Σερετοπούλων. Τὰ δὲ κουτιά τοῦ Μ. Δημοπούλου παριστώσι τρεῖς ὥραιας ἡμιγύμνους γυναῖκας καπνίζούσας παρά τὴν θάλασσαν.

Οἱ πλείονες τῶν καπνοπωλῶν δεῖκνυνται ἐκ τῶν κουτίων των μεγαλοῦδεάται καὶ φιλόρχειοι, ἢ ὡς λέγουσι σήμερον οἱ νέοι ἄνδρες, προγονόπληκτοι ἢ πατριδοκάπηλοι. Οὕτως εἰς εἰκονίζει τὸν Θεμιστοκλῆν εἰδόντα τὴν χεῖρα εἰς τὸν Κανάρην, πλησίον δὲ τοῦ μὲν πρώτου τὸ πανόραμα τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ δὲ δευτέρου τὴν Κωνσταντινούπολιν μετὰ τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ἔτερος δὲ, ὁ Τζάνε καὶ ὁ Φατοῦεας, παριστᾷ ἄλιν τὸν Θεμιστοκλῆ δεξιούμενον τὸν πρίγκηπα Γεώργιον τῆς Ἑλλάδος, παρ' αὐτοῖς δὲ φοίνικα αἰγυπτιακὸν καὶ θάλασσαν, ἐν ἣ ἀρχαία τριήρης καὶ σημερινὸν θωρηκτόν. Ἔτερος δὲ, ὁ Τατάκης, παραθέτει τὴν εἰκόνα τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους καὶ πλοῖον τριῖστιον. Ἄλλος, ὁ ἐν Λαρίσῃ καπνέμπορος Μπαλταθῶρος, ὀνομάσας τὸ κατάστημά του Μέγας Ἀλέξανδρος, ἔχει ἐπὶ τοῦ κουτιοῦ τὴν εἰκόνα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ὑπερβάλλουσι δὲ πάντας ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς ἀρχαιοφιλίας οἱ ἐν ὁδῷ Σταδίου συνεταῖροι Πρωτοπαππᾶς καὶ Γιαννουκάκης ὥραιστατάς ἔχοντες ἐπὶ τοῦ κουτιοῦ των παραστάσεις ἐξ ἀρχαίων ἀγγείων, βωμῶν καὶ ἀετωμάτων. Εἶναι δὲ κομψότατα τὰ κουτία των, φέροντα τοιαύτας παραστάσεις καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων πλευρῶν των. Ἐν μιᾷ τούτων εἰκονίζεται ταῦρος, ἐφ' οὗ κἀθηται πτερωτὴ κόρη· ἐπὶ ἑτέρας πλευρᾶς πεζὴ κόρη προσπαθοῦσα νὰ συγκρατήσῃ τρέχοντα ταῦρον καὶ ἄλλας ἐξ ἀγγείων παραστάσεις.

Ὀμηρικὰς δὲ παραστάσεις ἐξ ἀναγλύφων εἰκονίζουσι καὶ τὰ κουτία τοῦ καπνεμπόρου Ι. Κουτσούκου, ἦτοι τὸ ἄρμα τοῦ Ἀχιλλέως σύροντος τὸν Ἔκτορα, καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς ὄδουρομένην τὴν οικογένειαν, ἴσως τοῦ Βσιλιέως τῆς Τροίας Πριάμου.

Ἀτελεστοτέρα ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην εἶναι ἡ ἐπὶ τῶν κουτίων τῶν ἀδελφῶν Πέροσῃ παραστάσεις τοῦ Ἑρμοῦ, τῆς Νίκης, τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἵππου καὶ τροχοῦ ἄρματος· ἄλλ' ἡ ἀτέλεια ἴσως προσέρχεται ἐκ τοῦ προτύπου, ἐξ οὗ ἐλήφθη.

Ὑπὸ ἐποψίν τελειοτέρας εἰκόνας καὶ συμβολισμοῦ, ἐξέχουσι καὶ τὰ κουτία τὰ παριστώμενα τὸν Ἑρμῆν δεικνύοντα εἰς παρακαθημένην γυναῖκα, ἴσως τὴν θεάν τῆς Γεωργίας, μέρος τοῦ ἀθηναϊκοῦ πανοράματος, ἦτοι τὴν Ἀκρόπολιν μετὰ τῶν στηλῶν τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς καὶ τοῦ ἐγγυὸς Ἰλισσοῦ. Ἀλλὰ τὸ εὐφυέστερον εἶναι τὸ ἐν μέσῳ κίωνων ἐπὶ στήλης ἀρχαϊκῆς εἰκονιζόμενον ἄροτρον καὶ αἱ ἄνωθεν αὐτοῦ ἱστορικαὶ λέξεις «ἐν τούτῃ νίκᾳ». Ἡ Ἀκρόπολις καὶ ἡ στήλη εἰς τὴν ἑξῆς εἰκονίζονται ἐπὶ τῶν κουτίων, ὡς συμβολι-

ζουσα τὴν ἑλληνικὴν ἰδέαν, ὡς καὶ ἐμβλήματα τῆς ἑλληνικῆς σοφίας καὶ παιδείου, ὧν τὸ ἀτεχνότερον ὑπὸ ἑποφιν ἐκτελέσσεως, ἢ γλαυῆ, ἦτις κἀθηται ἐπὶ κλάδου δένδρου καπνοῦ. Εἶνε δὲ τὸ ἐμβλημα τοῦτο τὸ κατατεθὲν σῆμα καπνεμπόρου τῆς ὁδοῦ Σταθίου.

Ὅλγιοι ἐκ τῶν καπνεμπόρων ἐκόσμησαν τὰ κουτία των μὲ εἰκόνας τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821. Εἰς τούτων ὠνόμασε τὸ κατ᾽στημὰ του «Κολοκοτρώνης» καὶ ἔχει ὡς εἰκόνα ἐπὶ τῶν κουτίων τὸν ἡρωϊκὸν Κολοκοτρώνην μετὰ τῆς περικεφαλαίας του ἄλλος δὲ, ὁ ἐν Αἰγίῳ Ρηγόπουλος, τὸν αἰετίζιον βασιλεῖα Ὁθῶνα.

Ἄλλ' ὁ σύνδεσμος τῶν καπνοπαραγωγῶν Ἀγρινίου ὁ ἐπονομάσας τὰ σιγαρέττα τοῦ «Ζεῖθ» καινοτομῶν ἐν τούτῳ, παραθέτει μικρὰς φωτογραφικὰς εἰκόνας οὐχὶ ἐξῶθεν τοῦ κουτίου ἀλλ' ἐσωθεν, εἰκονίζούσας νεοελληνικὰς ἐνδυμασίας φουστανελλοφόρων καὶ ἐπαρχιακῶν κουστουμιῶν.

Συμβολικὴν καὶ ἀνάλογον πρὸς τὸν τίτλον των Ideal ἔχουσι τὰ κουτία τῶν σιγαρέττων τούτων, ὡς δύναται νὰ εἰκάσῃ τις ἐκ τοῦ παρατεθέντος ὡς κατατεθέντος σήματος, παριστῶντος τὸ κηρύκειον τοῦ Ἑρμοῦ ἐπὶ τῆς χρησιμοποιομένης εἰς τὸ ἀγγλικὸν παιγνίδιον λόου τέννουσ βρακέττας.

Ἄπορον δὲ πῶς δὲν ἐνεπνεύσθησαν ἐκ τοῦ «ἰδεώδους» εἰς παράστασιν: συμβολίζουσαν πῶς ἢ δικαιολογοῦσαν τὸν τίτλον των.

Ἄλλος καπνέμπορος, ὁ ἐν Ἀθήναις Ἀγαπητὸς, προτίμησεν ἀντὶ πάσης ἄλλης παραστάσεως νὰ θέσῃ τὸ ἀγαπητὸν ἄλλως ὄνομά του. Ἐν τούτοις ἐπὶ τοῦ εἰς τὴν ἄκραν τοῦ κουτίου κατατεθέντος σήματος εἰκονίζεται ἀστὴρ μετὰ τῶν κάτωθεν αὐτοῦ ἐπεξηγήσειον ὅτι εἶναι «πράσινος ἀστὴρ». Δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐξηγήσω τὸν λόγον, δι' ὃν ἐξαιρετικῶς ὁ ἀστὴρ οὗτος ἐχρωματίσθη καὶ ὠνομάσθη πράσινος. Ἴσως ὁ ἀστὴρ διὰ τοῦ πρασίνου χρώματος, τῆς ἐλπίδος, προαγγέλλει αἴσιον μέλλον. Τὸ πράσινον χρῶμα κυριαρχεῖ ἐπὶ τινων κουτίων, ὡς τὸ τοῦ Φυτανοπούλου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἰκονίζονται δύο σιγαρέττα. Ἡ αὐτὴ δὲ ἀπλότης παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ τοῦ καπνεμπόρου Κουλαυριώτη, φέροντα τὸ ὄνομά του μεθ' ἑνὸς ἐρυθροῦ σταυροῦ καὶ μεταλλείων ἐκθέσεων, προτιμώτερα ἴσως τινῶν ἄλλων συμβολισμῶν. Ἡ πρὸς τὴν Ἀθηναϊκὴν Ἀκρόπολιν λατρεῖα τῆς πλειοψηφίας τῶν καπνεμπόρων συνεδούσθη παρατῆται καὶ πρὸς τὴν καπνοφυτεῖαν. Οὕτως εἶς, ὁ ἐν Ἀθήναις Μ. Δημόπουλος εἰκονίζει τὴν Ἀκρόπολιν ἐν ὠραία εἰκόνι, διαφανομένην διὰ διατρυπημένου φύλλου καπνοῦ! Ἐτεροι δὲ, οἱ Μαυράκης καὶ Μαραγκοδάκης, τιτλοφορήσαντες τὸ πρατήριο των σιγαρέττων τὴν «ἱερὰν βοτάνην», ἔχουν ὡς μόνον κόσμημα ἐπὶ τῶν κουτίων τὸν δικέφαλον τοῦ Βυζαντίου ἀετόν.

Οὕτως ὑπὸ διαφόρους συμβολικὰς παραστάσεις, ἀντιλήψεις, συνδυασμοὺς καὶ ἐμπνεύσεις εἰκονίζεται ἐν τοῖς πλείστοις τῶν κουτίων ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ ἱστορία μετὰ τῆς νεοελληνικῆς καὶ τῆς καπνεμπόρου. Αἱ εἰκόνες αὗται μετὰ τῶν ἐπιγραφῶν πολέμου

ἄρχεται νέα περίοδος ἐξελίξεως τῆς ἐπὶ τῶν κουτιῶν τῶν σιγαρέττων νεοελληνικῆς καλλιτεχνίας. Θ' ἀντικαταστήσῃ δ' ἐπὶ τίνα χρόνον τὴν πλειοψηφοῦσαν ἐν αὐτοῖς Ἀκρόπολιν, τὸ θωρηκτὴν Ἀθέρωφ καὶ τὸ Μπιζάνι καὶ ἡ Θεσσαλονίκη καὶ τὰ Ἰωάννινα καὶ μύρια ἄλλα. Ἄν δὲ τις κρίνῃ ἐκ τῆς πρώτης περιόδου, πλουσιωτάτῃ προαγγέλλεται ἡ καλλιτεχνικὴ καὶ συμβολικὴ παραγωγὴ. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι δικαίως θὰ ἐπικρατήσῃ ἐν αὐτοῖς τὸ καθιερωθὲν σύγχρονον σύμβολον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ δικέφαλος ἀετὸς τοῦ Βυζαντίου, ὃ ἤδη τεθεῖς εἰς τὰ κουτία τῆς «Ἰερᾶς Βοτάνης». Θὰ παρακολουθήσω δὲ τὴν νέαν ἐξέλιξιν καὶ θὰ συμπληρώσω τὴν ἄνω σημείωσιν, ἀδιαφορῶν ἂν τις τῶν σοβαρῶν μὲ νομίσῃ ὅτι κουτολογῶ κουτιολογῶν.

(1914)

ΤΙΜ. ΑΜΠΕΛΑΣ

Τὰ γυναικεῖα κλάμματα

- Ἡ Φιφή. — Μπα! πῶς ἀπὸ δῶ πέρα, Κική;
 Ἡ Κική. — Ἐρχομαι ἀπὸ τὴν κηδεῖα τῆς καυμένης τῆς Ἄνας.
 Ἄχ! δὲν ξέρεις πόσο τὴν κλαίει ἡ ψυχὴ μου...
 Ἡ Φιφή. — Καὶ ὅμως δὲν φαίνεσαι κλαμμένη...
 Ἡ Κική. — Ναι, ἀπέφυγα, ἀλήθεια, γὰ κλάρω, γιὰ ἤμουν γὰ πάω τώρα σ' ἓνα ἀprès midi...

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istor
 Restrictions apply.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΣΙΣ ΑΥΤΗΣ ΔΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟ 38 ΜΑΡΤΙΟΥ 1841 ΝΟΜΟΥ

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΝ ΔΡ. 20,000,000
ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΤΑΚΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΟΝ ΔΡ. 18,500,000
ΜΕΤΟΧΑΙ 20,000 ΠΡΟΣ ΔΡ. 1000 ΕΚΑΣΤΗ

ΕΔΡΑ ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΙΩ. ΕΥΤΑΞΙΑΣ, ΣΥΝΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ: Δ. ΜΑΞΙΜΟΣ, ΙΩ. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Προνόμιον εκδόσεως τραπεζικῶν γραμματίων. — Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων. — Δάνεια ἐπὶ ὑποθήκῃ. — Χορηγήσεις ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων. — Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ τίτλων. — Πιστώσεις δι' ἀνοικτοῦ λογαριασμοῦ, ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ ἐνεχύρῳ. — Καταθέσεις ἄτοκοι. — Καταθέσεις ἐντοκοὶ ὑπὸ προθεσμίαν κατὰ κλίμακα τούτων. — Ἐκδόσεις δανείων δι' ὀμολογιῶν. — Παρακαταθήκαι. — Ἀγορὰ καὶ πώλησις συναλλαγμάτων Ἐξωτερικῶν. — Συμμετοχὴ εἰς ἐγχωρίους Ἑταιρείας. — Χορηγήσεις εἰς γεωργούς καὶ κτηματίας. — Δάνεια εἰς Δήμους, εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἄλλα νομικά πρόσωπα. — Ὑπηρεσίαι δημοσίων καὶ ἄλλων δανείων. — Κίνησις κεφαλαίων δι' ἐπιταγῶν ἐν τῇ Ἑσωτερικῇ. — Ταμείον τίτλων πρὸς φύλαξιν. — Ταμειυτήριον (caisse d'épargne).

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Εἰς Ἀγορίνον, Αἴγιον, Ἀλμυρόν, Ἀμαλιάδα, Ἀμφισσαν, Ἀσταν, Ἀταλάντην, Βόλον, Γύθειον, Δημοτσάναν, Ζάκυνθον, Θεσσαλονίκην, Θήβας, Θήραν, Ἰθάκην, Ἰωάννινα, Καβάλλαν, Καλάβριττα, Καλάμας, Καρδίτσαν, Κέρκυραν, Κεφαλληνίαν, Κόρινθον, Κύμην, Κύθηρα, Κυπαρισσίαν, Λαμίαν, Λάριссαν, Λεβαδείαν, Λευκάδα, Μεγαλόπολιν, Μεσολόγγιον, Μεσσήνην, Ναύπακτον, Ναύπλιον, Παξούς, Πάτρας, Πειραιᾶ, Πύλον, Πύργον, Πόρον, Σπάρτην, Σύρον, Τρίκαλα, Τρίπολιν, Χαλκίδα. — Πρακτορεῖον: εἰς Σκόπελον.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifikiapo Apothetirio Dimos
Restrictions apply.

Τὸ πρῶτον, τὸ πλουσιώτερον καὶ ἐπι-
στημονικῶς τελειότατον

ΙΑΤΡΕΙΟΝ ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ἩΤΟΙ

ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ : γαλβανισμοῦ, φαραδισμοῦ, φραγκλι-
νισμοῦ, ὑψιπύκνων, ὑψιτόνων, ἡμιτονοειδῶν, βατβιλι-
σμοῦ, ἡλεκτροθερμίας, ὕδρηλεκτρολούτρον τετραχώρου
Schnée, ἡλεκτρομηχανοθεραπείας *Bergonié* κλ. κλ.

ΦΩΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ : Ἀκτίνων *Finsen*, λουτροῦ φωτεινῶν
ἀκτίνων, λουτροῦ χημικῶν ἀκτίνων, ἐνδοσκοπείας, γαλ-
βανοκαυστικῆς κλ.

ΑΚΤΙΝΩΝ ΡΑΙΝΤΓΚΕΝ, διὰ θεραπείαν, διαγνώσεις καὶ φω-
τογραφίας.

ΡΑΔΙΟΥ, τριῶν χιλιοστομέτρων

ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ Κ. Δ. ΒΑΣΙΛΕΙΔΟΥ
Ἱατροῦ - ἡλεκτρολόγου τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως
τ. βοηθοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ρώμης

Εἰς Ὀδὸν ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ 3

ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ ΕΙΔΙΚΩΣ :

ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΡΘΡΙΤΙΚΑ

ἤτοι: ἀρθρίτιδας, ρευματισμούς, ἀρθριτικὸν
διαβήτην, ἀρτηριοσκληρώσιν, ψαμμιάσεις,
νευρασθένειαν, ἀρθριτικὸν ἔκζεμα, ἡμικρα-
νίας, παχυσαρκίαν κ. τ. λ.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 11/05/2024 18:48:52 UTC from Psithako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

Ο ΛΕΟΝΤΑΡΗΣ

ΣΥΝΕΙΘΙΣΑΝ νὰ παραβάλλουν τοὺς καλῶς ὄπλισμένους με ἄστακόν. Ἡ πανοπλία ἐν τούτοις τοῦ ὄρεκτικοῦ τούτου ὄστρακοδέριμον εἶνε τίποτε, ἂν τὴν συγκρίνῃ κανεὶς με τὴν πολεμικὴν ἐξάρτησιν ἐνός ἐκ τῶν συμπολεμιστῶν μου.

Διὰ λόγους, τοὺς ὁποίους ἀμελῶ ἐπίτηδες νὰ ἐξηγήσω, τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἀναμφίβολως εἶνε λείψανον ἄλλων ἐνδόξων ἐποχῶν τῆς Πλάκας καὶ τοῦ Μεταξουργείου, ἡ ἀρμοδιὰ ὑπηρεσία ἐπρωίκισε με ἓνα γκρά, μίαν ξιφολόγην καὶ ποσότητα φυσιγγίων, ἀρκετὴν διὰ τὴν ἀτομικὴν του ἄμυναν. Δὲν ἐπρόκειτο νὰ πολεμήσῃ αὐτὸς ποτὲ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ πυρός. Ὁ γκράς, αὐτὸ τὸ θηρίον, τὸ ὁποῖον ξεσχίζει κρέατα καὶ σακατεύει ἀνθρώπους, τοῦ ἐφάνη ἀνεπαρκές. Ἐφρόντισε λοιπὸν νὰ καλέσῃ συγχρόνως εἰς ἐπιζουριὰν μίαν τεραστίαν μαυροβουνιώτικην καραλιστόλαν. Ἡ ξιφολόγη ἐπίσης φαίνεται ὅτι δὲν τοῦ ἐνέπνεε καμμίαν ἀπολύτως ἐμπιστοσύνην, διότι μαζί

«Ἦταν ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν παιδιῶν»

με ἀποπνέει ἀπὸ τὴν ἐπιζουριὰν ὑπερμεγέθη κρε-

μαστήν κάμαν. Ἐπρεπε νά τόν ἐβλέπατε ὀπλισμένο. Ἦτο ὁ φόβος καί ὁ τρόμος ὄλων τῶν μικρῶν παιδιῶν εἰς τὰ χωρία τῆς Μακεδονίας, ὅπου ὁ στρατός εἰσήρχετο νικηφόρος. Ὑψηλός, μέ μουστάκις ὡς μακρὰ βοῖδοκέρατα, μέ τήν ὄψιν διαρκῶς ἀγριεμένην, ὡς νά τοῦ εἶχαν σζοτώσει πρό μικροῦ ὄλους τοὺς στενοὺς συγγενεῖς του, μέ ἓνα γείσον πληηκίου τετραγώνου ὡς ὑποστέγασμα καταστήματος, μέ ἓνα πανταλόνι φουσκωμένον ὡς φουφούλα εἰς τὰ γόνατα καί σφιγμένον εἰς τὰ σφυρά, ὅπως αὐτὰ τῶν ποδηλατουόντων, ἐβάδιζεν ἢ μᾶλλον μέ τόν ἓνα ὄμον σταθερῶς ὑψωμένον ἐκολύμβα πλαγίως ὡς σαργός, ἔχων τόν γκράν εἰς θέσιν «ἀναρτήσατε», τὰ φυσίγγια τοῦ γκρά χιαστί,

— «Ἄχ! καί νά μὴν εἶμαι τώρα ἕκει πάνου νά φάω αὐτιά καί μύτες!

ὅπως οἱ ἀντάρται, εἰς τήν μέσην του ζωσμένην τήν καραπιστόλαν, ὑπὲρ τήν καραπιστόλαν τὰ φυσίγγια τῆς καραπιστόλας, καί τέλος παρά τήν ξιφολόγην κρεμασμένην τήν τεραστίαν κάμαν.

Οὕτω πως μετμηφισμένος παρουσιάσθη κατὰ τὸς παραμονάς τοῦ πολέμου πρό τοῦ ὑπασπιστοῦ τοῦ σώματος, εἰς τὸ ὁποῖον προσεκλήθη, καί ὁ ὑπασπιστής, ὡσάν ἐμπαῖζον τήν πανοπλίαν του, τὸν διώρισε — τί νομίζετε; — μαγευρον τοῦ Ἐπιτελείου! Πρὸς στιγμήν ἐνόμισα ὅτι θά γεμίση τὸ γκρά, θά βγάλη τήν ξιφολόγην, τήν καραπιστόλαν, τήν κάμαν, ὅτι θά μεταβάλῃ τὸ ὑπασπιστήριον εἰς λίμνην αἵματος, πρό τοιαύτης βαρυντάτης ὕδαεως. Ἀπεναντίας ὅμως, τὸ πρόσωπόν του ἐξέ-

φραζε μίαν ἱκανοποίησιν, τήν ὁποίαν, ἀναλόγως τῆς πανοπλίας του, θά ἔπρεπε νά ἐκφράσῃ μόνον ἂν τόν διέτασσαν νά κάμῃ αὐτὸς καί μόνος ἔφροδον ἐναντίον τουρκικοῦ τάγματος.

Ἐπιστεῦσαμεν ὅτι, παραλαμβάνων τὰ μαγερικά σκεῦη τοῦ Ἐπιτελείου, θά ἐλάμβανε καί τήν πρόνοιαν νά ἐλαφρώσῃ κάπως τὸν ὀπλισμόν του. Ἄλλ' ἠπατήθημεν. Ὁ ἄθλιος ἔψηνε τὸν καφὲν τοῦ Μεράρχου εἰς τὸ καμινέτο μέ ὀλόκληρον τὸν βαρὸν ὀπλισμόν του, εἰς τὸν ὁποῖον μάλιστα καί προσέθεσεν ἀργότερον μίαν τουρκικὴν παλάσαν καί μίαν ἀκόμα ξιφολόγην, τήν ὁποίαν ἐσκύλευσεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς δόξης δύο ἡμέρας μετὰ τὴν μάχην, εἰς τρόπον, ὥστε κατήνησεν ἀληθῆς κινήτων ὀπλοστάσιον.

Ἐν τούτοις δὲν ἐπιθυμῶ διόλου νά ἀδικήσω τὸν ἥρωά μου. Ἐδρασεν εἰς πολλὰς κρισίμους περιστάσεις. Εἰς τήν ἐποποιῶν τῶν Γενιτῶν ἔσφαξε δύο γάσας, τὰς ὁποίας καί ἐμάθησε.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐλάμβανε μέρος εἰς ὅλας τὰς μάχας. Ὄταν δέ, ἐκεῖ ποῦ παρηκολούθει τὸν κοχλασμόν τῆς χύτρας, ἤκουεν ἀπὸ ἀποστάσεως μιᾶς καὶ ἡμισίας ὥρας τὰς ἐχθρικὰς ὀβίδας νὰ ἐκρήγνυνται, ἀνεστα τὴν κάμαν του, τὴν ἐκράδαινεν εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἐκρουνοῦζε στερεοτύπως: — "Ἀχ! καὶ νὰ μὴν εἶμαι τώρα 'κεῖ πάνω νὰ φάω αὐτιά καὶ μύτες!

"Ἐβαξε κατόπιν τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην τῆς καὶ ἀνεκάτευν ἡσύχως τὸ φαγητὸν μὲ τὴν κουτάλαν. Ἦτο θρασύς καὶ φορτικὸς πρὸς τοὺς συναδέλφους του, ἔγινε δὲ ἀκόμα αὐθαδέστερος, ὅταν ἐνόησεν ὅτι ὁ Μέγαρχος εὔρισκε τῆς ἀρεσκείας του τὰ φαγητά. Ἦρχισε νὰ διατάσῃ ὅλον τὸν κόσμον, νὰ ἐπεμβαίῃ παντοῦ, εἰς τὴν ὑγειονομικὴν, τὴν οἰκονομικὴν, ἀκόμα καὶ τὴν μάχικον ὑπηρεσίαν. Ἡ μόνη ἐκδίκησις ὅλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὑπέφεραν τὰς ἐνοχλήσεις του, ὑπῆρξεν ὅτι τὸν ἀπεκάλουν:

— Ὁ κύριος ὑπομέγαρχος!

Πράγμα τὸ ὁποῖον, ἀντὶ νὰ τὸν δυσαρεστή, ἀπεναντίας τὸν ἔκαμνε νὰ λάμπῃ ἀπὸ ὑπερηφάνειαν,

— Καὶ μ' ὅλα ταῦτα, φίλε μου, μοῦ ἔλεγε μίαν ἡμέραν κάποιος ἀξιωματικός, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς παρέσχεν ἀληθεῖς ὑπηρεσίας. Ἡ κακὴ ἢ καλὴ κατάστασις τοῦ στομάχου τοῦ διοικητοῦ μιᾶς μεραρχίας δὲν εἶνε πρᾶγμα μικρὸν εἰς ἓνα πόλεμον. Τὸ νὰ κατορθώσῃ ἓνας ἄνθρωπος νὰ διατηρήσῃ αὐτὸν τὸν στόμαχον εἰς ἀμειπτον κατάστασιν, εἶνε ὡς νὰ συνεισέφευεν ὑπὲρ τῆς νίκης τὴν δρᾶσιν δύο τουλάχιστον ταγμάτων.

ΣΠ. ΜΕΛΑΣ

ΤΟΥ ΓΥΡΙΣΜΟΥ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΧΑΡΑ σὲ οἶς ποῦ ἐρχόσαστε, καὶ τρεῖς χαρὰ σ' ἐν στήθει
ποῦ εὐτυχισμένα καρτεροῦν τ' ἀντιόκειο σας κεφάλι
γεροτὸ ἀπάνω τους νὰ πῆ τὴν μαγικὴν ἀλήθειαν,
ποῦ ἡ Νίκη μὲ τὰ χεῖλῃ σας τὰ τιμημένα ψάλλει.

Χαρὰ σὲ οἶς, καὶ τρεῖς χαρὰ σ' ἐκείνους ποῦ μαζὶ σας
θὰ μοιρασθοῦνε τοῦ γλωροῦ δαφνόκλαδου τὴ σκέπη,
καὶ μὲ τὰ χεῖρα ὀλότρεμα θ' ἀγγίξουν τὸ σπαθὶ σας,
ποῦ ἀνάστησε τὰ μυθικὰ παλῶν ἡρώων ἔπη.

ΚΑΔΟΜΟΙΡΑ ΚΟΥΡΟΥΚΛΗ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

Η ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗ

... Ἡ νεκρά εἶχεν ἤδη ἀναποτεθῆ εἰς ἓνα λάκκον, ἐγὼ ὁμῶς ἔμενον ἀκόμη βλέπων τὸν νεκροκατῆ τάφον ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν σκέψεων ἐκείνων, ἃς συνήθως γεννᾷ ἡ θεία τοῦ θανάτου ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν αἴσθησιν τῆς ζωῆς.

— Τί σκέπτεσαι; ἤκουσα αἰφνης νὰ μοὶ λέγῃ τις ὀπισθὲν μου.

Ἦτο ὁ φίλος μου ἰατρός Τ. ὅστις μὲ παρατήρει μειδιῶν.

— Πρὸςπαθὼ νὰ συλλάβω τὴν οὐσίαν τῆς ζωῆς ἐκ τῆς θείας τοῦ θανάτου, ἀπήντησα.

— Ἐὰν νομίζῃς ὅτι δύναμαι νὰ σὲ βογηθῶ, εἶμαι προθυμώτατος, εἶπεν.

— Εὐχαριστῶ καὶ δέχομαι. Σὺ ὡς ἰατρός, γινώσκων τὴν λειτουργίαν τῆς ζωῆς. Ἡ δὲ ἡσο ἀρμόδιος νὰ μᾶς διδάξῃς τί εἶναι ἡ ζωὴ καὶ τί ὁ θάνατος.

— Εἶμαι ἄπλως ὀρθολογοδιορθωτής, εἶπεν ὁ ἰατρός, μὲ μόνον τὸ μειονέκτημα ὅτι δὲν δύναμαι ν' ἀντικαθιστῶ τὰ ἐφθαρμένα ἔλατῆρια καὶ τοὺς τροχούς.

— Πῶς! Νομίζεις λοιπὸν ὅτι ὁ ζωντανὸς ἄνθρωπος ὁμοιάζει μὲ ὀρολόγιον κινουμένον;

— Εἶναι μίᾳ ἀπλῇ μηχανῇ, φίλε μου, πολυσύνθετος βέβαια, ἀλλὰ πάντοτε μηχανῇ ἐξ ὀργάνων ὕλικῶν οὕτω πως συνδεδευσμένων, ὥστε νὰ ζῆ, νὰ αἰσθάνεται ἐαυτόν, νὰ σκέπτεται καὶ, τὸ περιεργότερον, νὰ νομίζῃ ὅτι ἔχει ἐντὸς τοῦ ψυχῆν ἀθάνατον.

— Ὡστε λοιπὸν ὑποστηρίζεις ὅτι αὐτό, τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν ψυχῆν, καὶ νομίζομεν ὅτι δὲν συναποθνήσκει μετὰ τοῦ σώματος, ἀλλ' ὅτι χωριζόμενον ἀπ' αὐτοῦ μεταβαίνει ἐπάνω ἢ κάτω, δεξιᾷ ἢ ἀριστερᾷ, δὲν εἶναι τι: ἀθάνατον, μερὶς τοῦ Θεοῦ κλπ. ἀλλ' εἶναι φαινόμενον παραγόμενον ἐκ τῆς λειτουργίας τῶν ὕλικῶν ὀργάνων τοῦ σώματος ἡμῶν καὶ τῶν δυνάμεων αὐτῶν;

— Ναί, εἶπεν ὁ ἰατρός, καὶ τὸ ἀποδεικνύω ἀπλούστατα. Ἐὰν εἰ ἐνός ὀργάνου συλλάβω καὶ συντρίψω τὸ ἔλατῆριον τοῦ ὀρολογίου, ἡ κίνησις ἢ παύσις ἀμέσως. Ἐὰν τρυπήσω τὴν καρδίαν

θ' ἀποθάνῃ. Διὰ ποῖον λόγον ὁ εἰς τῶν δύο τούτων θανάτων θὰ διαφέρῃ τοῦ ἄλλου;

— Λοιπὸν τὰ ἐπιχειρήματα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, ἢ τηλεπάθεια, ὁ πόθος τῆς ὑστεροφημίας; ...

— "Ὁλ' αὐτὰ εἶναι μία πλάνη, τὴν ἐπιάνῃ ἢ φιλικυτῆα παρεσκευάσεν, ἢ ἀμάθεια ἔδρυσεν, ἢ θρησκεία ἐνίσχυσε καὶ ἢ πολιτεία ἐξεματαλλεύθη. "Ἐν δευτερόλεπτον, φίλε μου, μετὰ τὴν τελευταίαν μας πνοὴν καὶ τὸ παν τετέλεσται. Μηδὲν.

— Πολύ φοβερόν εἶναι αὐτό, τὸ ὅποιον λέγεις, ἰατρέ' εἶπον ἐγώ.

— Βέβαια, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρός. ἢ ἀλήθεια αὕτη δὲν πρέπει νὰ λέγῃται πρὸς τὰ πλήθη, διότι ἄλλως καθιστῶμεν τὸν ἄνθρωπον ἀνωφελῶς δυστυχῆ, τὸν ὠθοῦμεν εἰς τὸ ἐγκλημα καὶ παραλύομεν τὴν κοινωνίαν.

— Εἶμαι τόσοσ ἀμαθῆς εἰς τὰ τοιαῦτα, ἰατρέ, εἶπον, ὥστε θὰ σέ παρακάλουν νὰ μοὶ ἀπαντήσῃς εἰς ἀπορίας τινάς, αἱ ὅσαι μοὶ μένουν ἀκόμη ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Ἐδῶ εἴμεθα μόνοι. Οἱ ὑποκάτω μας νεκροὶ δὲν ἀκούουν. "Ἄς καθίσωμεν ἐπάνω εἰς αὐτὸν ἐδῶ τὸν τάφον. Εἶναι ἀκόμη ἐνωρίς, καὶ ἔχεις μὲν νὰ ἐπισηφθῆς τοὺς ἀρρώστους σου, ἀλλὰ θεώρησε καὶ ἐμὲ ὡς τοιοῦτον καὶ θεράπευσέ με ἀπὸ τὸ δεινὸν τῆς ἀγναίας ἀπαντῶν εἰς μερικάς ἐρωτήσεις μου.

Ἐκαθήσαμεν καὶ οἱ δύο ἐπὶ τινος τάφου.

— Εἶπέ μοι, σέ παρακαλῶ, ἰατρέ, αὐτὴν τὴν πεποιθησίαν σου περὶ τοῦ ἐκμηθνετισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, τίνι τρόπῳ τὴν ἐμόρφωσες; διότι βέβαια δὲν ἀπέθανεν ποτέ ὥστε νὰ τὴν ἐμαθῆς ἐν τούτῳ.

— Ἀπλούστατα, εἶπεν ὁ ἰατρός, τὴν ἐμόρφωσα διὰ τοῦ λογικοῦ. Τὸ λογικόν εἶναι τὸ μόνον μέτρον, διὰ τοῦ ὁποίου μετροῦμεν τὴν ὀρθότητα τῶν ἰδεῶν χωροῦντες ἐκ τῶν γνωστῶν πρὸς τὰ ἀγνωστα.

— Θαυμάσια. Ὡστε δυνάμεθα νὰ ἐξομειώσωμεν τὸ λογικόν π. χ. πρὸς τὸ μέτρον τῆς ἀποστάσεως ἢ πρὸς τὸ θερμόμετρον ἢ πρὸς τὴν πυξίδα, δι' ἧς ἐβρίσκομεν τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος;

— Ναι, ἀπῆντησε. Τὸ λογικόν εἶνε ἡ φιλοσοφικὴ πυξίς τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ὁποίας ἡ ἐνδειξις εἶναι ἀκριθῆς καὶ ἀναμφίβολος.

— Ἦκουσα ὁμῶς νὰ λέγουν ὅτι ἡ πυξίς παρουσιάζει πολλάκις παραλλαγὰς τινὰς ἢ παρεκκλίσεις καὶ δὲν θεικνύει τότε ἀκριθῶς τὸ ἀληθές σημεῖον τοῦ μαγνητικοῦ πόλου. Ἀληθεύει ἀρά γε τοῦτο;

— Βεβαίωςτατα, εἶπεν ὁ ἰατρός. Ὁμοιάζει δὲ μάλιστα καὶ κατὰ τοῦτο ἀκόμη ἡ πυξίς πρὸς τὸ λογικόν, διότι καὶ αὐτὸ ἀκόμη παρουσιάζει ἐνίοτε παραλλαγὰς ἐνεκα καυτῆς διαπλάσεως ἢ παθολογικῆς ἀλλοιώσεως τοῦ ἐγκεφάλου.

— Καὶ πῶς ἀνακαλύπτουν ἀρά γε οἱ ναυτικοὶ τότε, ἰατρέ, τὴν ἐλαττωματικότητα τῆς πυξίδος, ὥστε νὰ μὴ τὴν ἐμπιστεύονται ἢ νὰ τὴν διορθώσουν;

— Κατὰ δύο τρόπους, ἀπῆντησεν ὁ ἰατρός: ἢ ἐκ τῶν ὑστέρων, ὅταν τὸ πλοῖον φθάσῃ εἰς ἄλλο σημεῖον παρ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον διὰ τῆς πυξίδος ἀποδείχθησε ἡ ἀπόστασις, διὰ συγκρίσεως

τῆς ἐλαττωματικῆς πυξίδος πρὸς ἄλλην δεδοκιμασμένης ἀκριβῆ.

— "Ἄριστα, εἶπον ἐγώ. Ἄλλὰ τότε κατ' ἀναλογίαν, διὰ τὴν εὐρωμεν τὴν ἀκρίβειαν, ἢ μὴ, καὶ τοῦ ἰδικοῦ μας λογικοῦ, πρέπει νὰ τὴν συγκρίνωμεν πρὸς τὴν ἐνέργειαν τοῦ λογικοῦ ἄλλων ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων τὸ λογικὸν θεωροῦμεν δεδοκιμασμένως ἀκριβές.

"Ἡ μήπως πλανῶμαι;

— "Ὁρθότατα λέγεις.

— "Ἄρα, καθὼς διὰ τῆς ἀσφαλῶς ἀκριβοῦς πυξίδος φθάνει τὸ πλοῖον εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον διὰ μέσου τοῦ Ὑκεανοῦ, π.χ. εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, οὕτω καὶ διὰ τοῦ δεδοκιμασμένου ἀκριβοῦς λογικοῦ φθάνομεν εἰς ἀκριβῆ φιλοσοφικά συμπεράσματα;

— Μάλιστα.

— "Ἡ θέσις ὅμως τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ ἡ ὑπαρξις αὐτῆς εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστῆ, ὥστε τὸ πλοῖον, φθάνον ἐκεῖ, δὲν ἀνακαλύπτει τὴν πόλιν, ἀλλ' ἀνακαλύπτει ὁ πλοίαρχος τοῦτο μόνον, ὅτι ἡ πυξίς του εἶναι ἀκριβής;

— Ἐννοεῖται.

— "Ἄλλὰ τὰ συμπεράσματα, εἰς τὰ ὁποῖα μᾶς ὁδηγεῖ τὸ λογικόν, δὲν εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστά, ὡς ἡ Νέα Ὑόρκη.

— Βεβαίως εἶναι ἄγνωστα, εἶπεν ὁ ἰατρός. Καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς καταφεύγομεν εἰς τὸ λογικόν ἵνα τὰ μάθωμεν.

— "Ἄλλὰ τότε, ἰατρέ μου, εἶπον ἐγώ, ἐκ τῶν δύο τρόπων, δι' ὧν, ὡς εἶπες, δοκιμάζεται ἡ πυξίς, ὁ εἰς εἶναι ἀνεφάρμοστος πρὸς εἴρεσιν τῆς ἀκριβείας τοῦ λογικοῦ, ὁσάκις τοῦλάχιστον ζητούμεν νὰ φθάσωμεν δι' αὐτοῦ εἰς πράγματα ἄγνωστα, διότι πῶς θὰ πεισθῶμεν ὅτι τὰ εὐρεθέντα εἶναι ἀληθῆ;

— Ἐχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ ἰατρός. Ἐχομεν ὅμως τὴν ἄλλην μέθοδον.

— Δηλ. τὴν σύγκρισιν τοῦ λογικοῦ ἡμῶν πρὸς ἄλλα ἀναμφισβητήτως ἀκριβῆ τοιαῦτα;

— Μάλιστα.

— "Ἄς ἐξετάσωμεν καὶ αὐτὴν τὴν μέθοδον. Διὰ τὴν ἵνα πολλὰι πυξίδες ἀναμφισβητήτως ἀκριβεῖς, ὥστε νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μέτρον ἀκριβείας τῆς εἰσέτι ἀδοκιμάστου πυξίδος, δὲν πρέπει ἀρὰ γε νὰ συμφωνῶσιν αὐταὶ πρὸς ἀλλήλας;

— Ἐννοεῖται, διότι ἄλλως ἐκλείπει τὸ ἀναμφισβητήτων.

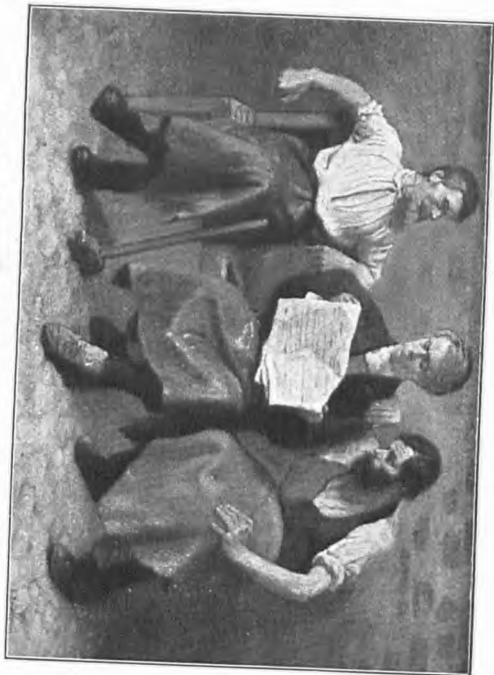
— Δὲν σοὶ φαίνεται ὅμως, ἰατρέ, ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ συμφωνῶσι μεταξύ των αἱ πολλὰι αὐταὶ πυξίδες, ἀλλ' ὅτι μία τοῦλάχιστον ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ ἔχη δοκιμασθῆ ἐκ τῶν ὑστέρων ὡς ἀκριβής;

— Τί ἐννοεῖς μὲ τοῦτο;

— Ὑπόθεσις ὅτι εἶσαι ἄριστος ναυτικός καὶ ἔχεις 50 πυξίδας, αἱ ὁποῖαι δεκνύουσιν ὅλαι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν. Τὰς τοποθετεῖς ὅλας ἐπὶ τοῦ πλοίου σου καὶ ἀναχωρεῖς διὰ τὴν Νέαν Ὑόρκην. Αἰφνῆς ἀνακαλύπτεις ὅτι, ἀντὶ νὰ φθάσῃς ἐκεῖ, ἐφθασας εἰς τὸ Mowtevideo. Τί θὰ εἶπῃς τότε;

— Ὅ' ἀναγνωρίσω ὅτι ὅλαι αὐταὶ αἱ πυξίδες ἦσαν ἐξ ἴσου πλημ-

ΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ. — ("Ἔργον τοῦ Vladimirski)

ΞΕΝΗ ΚΑΝΙΤΕΧΝΙΑ

μελείς, διότι συμφωνοῦσι μὲν μεταξύ των, διαφωνοῦσιν ὁμως πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

— Ἀλλὰ τότε, ἀγαπητέ μου ἰατρέ, φοβοῦμαι, ὅτι κινδυνεύομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι οὔτε ὁ δευτερός αὐτός καὶ τελευταίος τρόπος δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ πρὸς βάσανον τῆς ἀκριθείας τοῦ λογικοῦ ἡμῶν.

— Διαιτί; ἠρώτησεν ὁ ἰατρός, ὅστις ἤρχισε τώρα προφανῶς ν' ἀνησυχῇ.

— Διότι, φίλε μου, ὁμολογήσαμεν ἤδη ὅτι τὴν μὲν πυξίδα δοκιμάζομεν ἀσφαλῶς διὰ τῆς ἐκ τῶν προτέρων γνωστῆς ἡμῖν γεωγραφικῆς ἀληθείας, ἐνῶ διὰ τοῦ λογικοῦ βαίνομεν πρὸς ἄγνωστον τέρμα. Διὰ τῆς πυξίδος δοκιμάζομεν τὸ ἄγνωστον διὰ τοῦ γνωστοῦ διὰ τοῦ λογικοῦ ζητοῦμεν τὸ ἄγνωστον διὰ τοῦ ἀγνώστου.

— Ὁμολογῶ, εἶπεν ὁ ἰατρός μετὰ τινὰ σκέψιν καὶ ἐν ἐνδομύχῳ ταραχῇ, ὅτι ὁ συλλογισμὸς σου φαίνεται ἀκριδής.

— Ἄς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὸ συμπέρασμα. Πρόσεξε δὲ διὰ νὰ μὲ διορθώσης, ἐάν κάμω λάθος. Εἶπες ὅτι διὰ τοῦ λογικοῦ εὖρες καὶ ἐπίσθης, ὅτι ἡ λεγομένη ψυχὴ συναποθνήσκει μετὰ τοῦ σώματος. Ἀλλ' ὁμολόγησας ὅτι τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐφθάσες εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο, δηλ. τὸ λογικόν, δὲν ἔχομεν τρόπον διὰ νὰ τὸ δοκιμάσωμεν ἂν ἦναι ἀκριδές.

— Τῷόντι, δὲν ἔχομεν. Ἀναγνωρίζω δὲ μάλιστα ὅτι ἐπὶ τοιούτων φιλοσοφικῶν ἐρευνῶν τὰ λογικὰ τῶν ἀνθρώπων ἀνέκαθεν διαφωνοῦσι μεταξύ των.

— Ἀλλὰ τότε, ἠρώτησα ἐγώ, πρέπει ἄρα γε νὰ πιστεύωμεν ὡς ἀλήθειαν ἀναμφίβολον τὴν διὰ τοῦ λογικοῦ υποδεικνυομένην, ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ ἀποθνήσκει μετὰ τοῦ σώματος, ἢ μήπως, διὰ νὰ ἦσαι συνεπῆς πρὸς τὰ ὁμολογηθέντα, πρέπει ν' ἀναγνωρίσῃς ὅτι δὲν εἶναι βέβαιον τὸ συμπέρασμα, ἀφοῦ τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποίου ἐφθάσες εἰς αὐτὸ εἶναι ἀμφιδόλου ἀκριθείας;

— Τῇ ἀληθείᾳ, εἶπεν ὁ ἰατρός κύπτων τὴν κεφαλὴν ἐνώπιον τῆς ἀκαταμαχίτου ἀληθείας, ἔχεις δίκαιον καὶ τὸ ἀναγνωρίζω.

— Εἶπέ μοι τώρα, σέ παρακαλῶ, διὰ τίνας ἄρα γε μέσου ἐφθάσαμεν εἰς αὐτὸ τὸ θετικόν καὶ ἀσφαλές συμπέρασμα, ὅτι δηλ. πρέπει ν' ἀμφιδίλλωμεν περὶ τῆς ἀκριθείας τοῦ ἀνθρωπίνου λογικοῦ ἐπὶ τοιούτων ζητημάτων;

— Ὁ ἰατρός ἠνοιξε μεγάλους τοὺς ὀφθαλμοὺς του καὶ μὲ ἠτένισας μετ' ἐκπλήξεως.

— Ἀλλὰ βεβαίως ἐφθάσαμεν εἰς αὐτὸ διὰ τοῦ λογικοῦ.

— Δηλαδὴ διὰ τοῦ αὐτοῦ πάλιν ἀμφιδόλου μέσου;

— Διὰ τοῦ αὐτοῦ.

— Ἄρα ἀμφιδόλου πάλιν ἀκριθείας θὰ ἦναι καὶ τὸ συμπέρασμα μας τοῦτο, ὅτι δηλ. πρέπει ν' ἀμφιδίλλωμεν;

— Κατ' ἀνάγκην.

— Τοῦτο λοιπὸν ἀκριδῶς ἐσκεπτόμην, εἶπον ἐγώ, καθ' ἣν σι-

καὶ ἄς ἐπανεέλθωμεν εἰς τὴν τύρην τῆς ζωῆς μετὰ τὴν πεποιθησὶν
ὅτι δεσποῦντες χιλιάδες αἰώνων καὶ ἂν παρέλθωσιν, ὁ ἄνθρωπος,
ὅστις διὰ τοῦ λογικοῦ του προσπαθεῖ νὰ μάθῃ τὰ μετὰ θάνατον
ὁμοιάζει πρὸς ἐκείνον, ὅστις σύρῃ ἐκιντὸν διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν
πρὸς τὰ ἄνω, νομίζει ὅτι θὰ ὑψωθῇ οὕτω εἰς τὸν ἄερα.

Καὶ ἀπῆλθον.

(1914)

ΙΩ. Γ. ΦΡΑΓΚΙΑΣ

Βώδια καὶ βώδια

- Ἡ ἑπαρχ. κυρία. — Καὶ κοστίζει πολὺ αὐτὴ ἡ ζωγραφία μετὰ τὸ βῶδι.
Ἡ ζωγράφος. — Ὅχι καὶ πολὺ. Πεντακόσια φράγκα μόνον.
Ἡ κυρία. — Καλέ, τί λέτε! Μὲ πεντακόσια φράγκα μπορῶ ν' ἀγο-
ράσω δύο βώδια ζωντανά.
Ἡ ζωγράφος. — Βέβαια· καὶ μιὰ ἀγελάδα μαζί...

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

Η ΠΡΩΤΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ

(ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ)

ΠΡΩΤΟΣ εισηγητής τοῦ ἐθίμου τῆς μονομαχίας, τὸ ὁποῖον μετὰ καὶ ἄλλων ξενικῶν ἤρχισαν βαθμηδὸν νὰ ὑπαισέρχωνται εἰς τὰ ἐπιχώρια ἦθη ἅμα τῇ ἀποκαταστάσει τοῦ ἐλληνικοῦ βασιλείου, ὑπῆρξεν ὁ Ἰωάννης Καλλέργης. Ἐμελλε νὰ διαδραματισθῇ ἐν Ναυπλίῳ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ, ὅστις καὶ τὴν διηγείται, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἐξῆς ἐπεισοδίου.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ τότε, τῷ 1833, μικρὸν πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ὀθωνος, καθ' ἣν ἡ Ἑλλάς ἐσπαράσσετο ὑπὸ ἐμφυλίων διχονοῶν. Ὁ Κολοκοτρώνης, συμπράττοντος καὶ τοῦ στρατηγοῦ Δ. Καλλέργη, εἶχον στασιάσει κατὰ τῆς κεντρικῆς κυβερνήσεως, κατέχοντες τὴν ὑπαιθρον χώραν μέχρι τῶν Λερναίων Μύλων. Τότε περίπου εἶχεν ἐγκατασταθῆ εἰς Ναῦπλιον ἡ σύζυγος τοῦ Δ. Καλλέργη, κατοικήσασα ἀπέναντι ἀκριθῶς τῆς οἰκίας τοῦ Ραγκαβῆ. Ἦτο δὲ ἀσθενής καὶ ἀνήσυχος διὰ τὴν στάσιν τοῦ συζύγου τῆς. Ὁ Ραγκαβῆς, γνωρίζων τὴν εὐγενῆ καὶ φιλόξενον οἰκογένειαν, ἔσπευσε νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ, ἂν καὶ ἀντιθέτων πολιτικῶν φρονημάτων. Ἄντ' αὐτῆς δέ, ἀδιαθετούσης, τὸν ἐδέχθη ὁ συνοικῶν ἀδελφός τοῦ στρατηγοῦ Ἰωάννης Καλλέργης, ὃν οὐδὲν ἔως τότε ἐγνώριζεν. Οὗτος ὁμως δὲν ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν, ὃ δὲ Ραγκαβῆς ἐξήγγησε τοῦτο ὡς ἐνδεικτικὴν δυσμένειαν, ἣτις δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ ἐπανέλθῃ παρὰ τῇ Κυρίᾳ Καλλέργη καὶ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς ὑγείας τῆς, ἐξέφρασε δὲ δι' αὐτὸ τὴν λύπην του εἰς τινὰ ἄλλην οἰκογένειαν, παρ' ἣ ἐτύγχανε λίαν οἰκτιος ὁ Καλλέργης.

Τὴν ἐπομένην ὁ Ραγκαβῆς ἐλάμβανε ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν Καλλέργη, δι' ἣς τὸν προσκάλει εἰς μονομαχίαν δι' ὅσα δῆθεν εἶχεν ἐκφρασθῆ περὶ αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ ἐπιστολὴ εἶχε σταλῆ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ Ραγκαβῆ κατὰ τὴν ἀπουσίαν του, ἠνοιχθῆ δὲ ὑπὸ τῆς μητρὸς του προαισθανθείσης τὸ δυσάρεστον περιεχόμενον, ὁ Ραγκαβῆς ἔσπευσε νὰ τῷ ἀπαντήσῃ καὶ τὸν παρακαλέσῃ ὅπως ἀναβληθῇ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἢ συνάντησις μέχρις οὗ καθησυχάσῃ τοὺς ἀναστατωθέντας οἰκείους του.

Προξίμα τὴν τελευτήσαν ἡμέραν ὁ Ραγκαβῆς, παραλαβὼν ὡς

μάρτυρα τὸν Σκαρλάτον Σουτσον, ἀρχαῖον συμμαθητὴν του, μετέβαινεν εἰς τὴν ὀρισθεῖσαν θέσιν, τὴν « Ἀρδανιτιάν » λεγομένην, ἣτις ἦτο ἡ στενή, ὑψηλή καὶ πετρῶδης παραθαλασσία ὁδὸς ὑπὸ τὸ Παλαμίδιον καὶ ὄπισθεν τοῦ Ἴτα-καλέ. Ἠκολουθεῖτο δὲ καὶ ὑπὸ στρατιώτου φέροντος δύο ξίφη ἱππικοῦ. Μάρτυς τοῦ Καλλέργη ἦτο ὁ συγγενὴς του Μανιτάκης, ἀμφοτέροι δὲ προσῆλθον εἰς τὸν τόπον τῆς μονομαχίας φέροντες δύο πιστόλια, εἰς ὧν τὴν χρῆσιν φαίνεται ὅτι ἦτο ἐπιδέξιος ὁ Καλλέργης. Ἄλλ' ὁ Σουτσοσ ἐπέμενεν ὅπως ἡ μονομαχία γίνῃ διὰ ξίφους, ἀφοῦ ἡ ἐκλογή τῶν ὀπλων ἀπέκειτο εἰς τὸν Ραγκαθῆν, καθὸ προκληθέντα. Ὁ Μανιτάκης ἐπέμενε νὰ γίνῃ διὰ πιστολίων, ὑποθέτων ἴσως ὅτι ὁ Ραγκαθῆς, ὅστις ὡς γνωστὸν εἶχε σπουδάσει τὰ στρατιωτικὰ εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Μονάχου, θὰ ἦτο λίαν ἐμπειρος εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ ξίφους. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ Σουτσοσ ἦτο ἀμετάπειστος, ὁ Μανιτάκης ἐπρότεινε συμβιβασμὸν, διδομένων ἐξηγήσεων περὶ τῆς αἰτίας τῆς ῥήξεως. Ἐπλησίασαν λοιπὸν καὶ οἱ δύο μάρτυρες τὸν Ραγκαθῆν καὶ τὸν ἠρώτησαν τὴν αἰτίαν. Μετέβησαν εἰτα πρὸς τὸν Καλλέργην καὶ ἀνεκοίνωσαν τὰς ἐξηγήσεις τοῦ ἀντιπάλου, ὅστις, ἀκούσας πῶς συνέβησαν ἀληθῶς τὰ πράγματα, ἐξέφρασε τὴν λύπην του διὰ τὴν παρεξήγησιν, ἀπεφάνθη ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς σοβαρὸς λόγος μονομαχίας, καὶ ἐπρότεινε νὰ συμπρογενματίσωσι, καθιερῶν οὕτω καὶ τὴν ἄλλην ἀλλόκοτον ὄψιν τοῦ ἐθίμου, τοῦ νὰ ἀπολύγῃ δηλαδὴ ἡ μονομαχία εἰς συνεστάσιν καὶ πότον, ὅταν διεξάγεται ἀναίμακτος.

Ἄλλ' ὁ Ραγκαθῆς ἀπεποιήθη καὶ ἀνεχώρησεν. Αὐτὴ ὑπῆρξεν, ἐπιλέγει, ἡ πρώτη καὶ τελευταία μονομαχία ἐπὶ τῆς ζωῆς του.

Ἄλλ' αὐτὴ ἦτο καὶ ἡ πρώτη ἐν Ἑλλάδι.

ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΣΤΡΟΦΕΣ.

ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὰ Γιάννενα, σ' ἕνα ψηλὸ κλαδί,
πουλί — πουλάκι ἐκάθησε καὶ γίντοκελαδεῖ :

« Ἀνοίχτε στοῖα διὰ πλάτη καὶ στοῖα μυρωμένη
κι' ἔρχεται ἡ Λευτεριά ἡ κυρὰ μὲ τ' ἄνθη στολισμένη ».

Τ' ἀκοῦνε οἱ σκλάβοι τοῦ βαθείᾳ σ' ὄνειρον βύθος ζοῦνε
καὶ τὰ κερὰ ἐτοιμάζοντε καὶ τοὺς παλμοὺς κραιοῦνε,
καὶ τὸ καλὸ Φθινόπωρο μὲ κάποια ἀνατριχίλα
στρώνει τ' ὀλόχροσο χαλὶ μὲ τὰ στεγνά του φύλλα.

(Ν/βριος τοῦ 1912)

ΣΤ. ΔΑΦΝΗΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΑΠΟΣΠΕΡΙΔΕΣ

— Καλή σπέρα στήν ἀφεντιά σας.

— Καλή σπέρα. Καλῶς ὤρισες. Πέρασε ἀπό παέ. Κοντά στὸν πυρόμαχο νὰ ζεσταίνεσαι. Μωρὴ Λαμπρινή, φέρε ἓνα κουτσουρι νὰ τὸ βάλῃς νὰ ξάψῃ...

— Κι' ἀκόμη πῶς τὰ καλοπερνᾶτε. Ἐγὼ ἐκάθουμνε μοναχή. Ὁ Γιωργάκης κουρασμένος ἀπὸν τὴ στραθιά τοῦ δάσου, βγῆκε καὶ κοιμήθηκε. Ἐνύσταξα κ' ἐγώ. Εἶπα: ἄς πάω στὴ θειᾶς τὸ Καλλιὸ ν' ἀποσπερίσωμε. Βιάζομαι νὰ ξάνω τὸ μαλλι γιὰ τὴν ἀνάπλα.

— Καλῶς ἐκότιασες. Ἐπαδὰ ἔχομε τὸ Μανωλιὸ καὶ μᾶς ἐκάνει συντροφιὰ. Λέει παραμινιές καὶ περνᾶ ἡ ὥρα μας. Λέγε, Μανωλιό, ὕστερα ἴντα πογίνηκε;

— Πάντρεψε ὁ ἀγᾶς τὴν κοπελλιὰ, προσκάλεσε τὸ γαμπρὸ καὶ τοῦδωκε εἴκοσι μετζῆθια καὶ δέκα πρόβατα καὶ ἤφυγε. Τὸ χωριὸ δὲν εἶχε πού νὰ τὸ ποθέσῃ τὸ καλὸ τοῦ ἀγᾶ. Δὲν ἦτονε μαθές λίγο-λίγο. Νὰ παντρέψῃ καὶ νὰ προυκίση μιὰ ὄρφανή, μιὰ δούλα τοῦ τσιφλικιοῦ του τὴν ὥρα πού μπόργιε νὰ τὴν κάμῃ ὅ,τι ἤθελε.

— Μὰ ἴντα λέτε. Ἐγὼ δὲν ἤμουνε ἀπὸ ξαρχῆς. Πῆτε μοῦ τηνε τὴν ἀρχή.

— Λέμε γιὰ τὸν ἀγᾶ τοῦ Μογοῦ ἐδὰ κ' ἐκατὸ χρόνια, πού εἶχενε μιὰ κοπελλιὰ στὴ δούλεψή ντου καὶ μιὰ-ν-κοπανιὰ τοῦ χτύπησε νὰ τὴν παντρέψῃ.

— Ἐ, καὶ ὕστερα...

— Μὰ κειοὶνὰ λέω δά. Μιὰ μέρα καθαλλίκεψε τὴ φοράδα, ἤβαλε καὶ τὴν κοπελλιὰ σ' ἓνα μουλάρι, ἤφερε ἀρνιά, καὶ κρασί με τ' ἀσπί, ἀγορασένε ἀπὸ τὴ Χώρα τὰ στεφάνια καὶ ἤρθε.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitako Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

Ρώτηξε ποιός είναι ὁ πλιά ὄμορφος νέος τοῦ χωριοῦ μας, ὁ πλιά δουλευτής, καί ὁ πλιά τίμιος. Βρέθηκε νάναί ὁ μπαρμπας μου, ἕνας ἀδερφός τοῦ μάννας μου. Τόν προσκάλεσε. Πῆγε αὐτός, τοῦ ἤκαμε ντεμένα, τόν προσκύνησε καί περίμενε νά τοῦ φανερώσῃ τί ὀρίζει.

— Σέ θέλω νά σέ παντρεύω, εἶπε ὁ ἀγᾶς. Ἐπαέ σουζω καί τῆ νύφη.

Χτύπησε τὰ κοντοτάλια, καί βγῆκε ἡ κοπέλλα. Μιά κοπέλλα σάν τὰ κροῦα νερά.

Ὁ γαμπρός τὸ δέχτηκε, ἤθελε δὲν ἤθελε, καί τὸ ἴδιο βράδου γίνηκε ἡ ξεφάντωση.

Ὅλοι οἱ πατάδες καλεστήκανε ἀπὸ τὰ κοντοχώρια. Τὰ τραπέζα φτάζανε ἴσαμε τὸν πλάτανο. Χοροὶ καί λῦρες ἀντιλαλοῦσανε τρία μερόνυχτα, καί ὁ ἀγᾶς πρῶτος καί καλλίτερος στὸ χορὸ καί στὸ φαγοπότι.

Τὴν τρίτη μέρα τὸ βράδου βουλήθηκε νά φύγῃ. Μὲ παιγνίδια πάλι καί μὲ τραγούδια τὸν συναπόβγαλε τὸ χωριὸ ὡς τὸ Χλομανό.

Ὁ γαμπρός κ' ἡ νύφη πήγανε μπλιὸ στὸ σπιτικό ντος.

Ἐνα καμάρι ἦσανε κ' οἱ δύο. Ἐκεῖνη ὡς δεκαοχτῶ χρονῶ κοπελλοπούλα λιγνὴ καί ψιλομελάχροινὴ καί γλυκοπρόσωπη μὲ μαλλιὰ θάλασσα. Αὐτὸς ὡς εἴκοσι χρονῶ τελικιζανηδάκι, πάνω στὰ νιάτα του καί τῆ λεβεδιά του. Καί τὸ χωριὸ ἀρχίνιζε νά ποξεχνᾷ τὸ περιστατικό.

Μά πάνω στοῦ δεκαπέντε, νά, κ' ἔρχεται ἕνας φαμέγιος τοῦ Ἄγα καί μηνᾷ στοὺς νηόνυφους πὸς ὁ ἀγᾶς τὴν ἄλλη μέρα θάρχουντόνε νά τοῦ δῆ.

Ἡ νύφη κ' ὁ γαμπρός ἀρχίζανε εὐτὺς τὴν ἐτοιμασία νά ποδεχτοῦνε τὸν ἀγᾶ, πὸν τοὺς σιάθηκε προστάτης.

Ἡ νύφη ἤστρωσε τοῦ κουσκουσελίδικες πατανίες νά κάτση ὁ ἀγᾶς, ἤβγαλε ἀπὸ τῆ κασέλλα τὰ καλὰ φλυτζάνια νά τοῦ τρατάρῃ τὸν καφέ, καί τοῦκαμε καί σερμπέτι, ἐτσά ποῦ τοῦ τῶκανε καί στὸ ζονάκι.

Ἡ ἴδια ἐστολιόσθηκε μὲ τὰ μεταξωτὰ τῆ τσ' ἀμπρακάμους, τὰ φλουργιά καί τοῦ χρυσῆς καμπάνες στ' αὐθιά. Ὁ γαμπρός πάλι ἤβαλε τὸ τσοχαδένιο χιαλβάρι, τ' ἄσπρα τσαρδήνια, τῆ μεταξωτὴ ζώνη καί τὸ κόκκινο κλαδωτὸ μαντήλι στὸν ὦμο καί κινήσανε νά τὸν ἀποδεχτοῦνε.

Καί ἤρθε ὁ ἀγᾶς, καί μπῆκανε στὸ χωριὸ μὲ τὰ πῶς καί μὲ τὰ ἴντα!

Ὁ γαμπρός ἐβάστα τὸ χαλινάρι τοῦ φοράδας καί ξοπίσω ἐκλούθα ἡ νύφη μ' ἕνα κλαδί φορτωμένο λεμόνια πὸν τσ' ἤδωκε ὁ ἀγᾶς στὸ χέρι.

Καί κράθιε πάλι ὁ ἀγᾶς τὰ χιλιόκαλα. Γομάρια ξεφορτωθήκανε τὰ πεζέσια στοῦ πόρτα. Τοῦ νύφης γῶρια τ' ἀκριβὰ ρουζα καί τὰ φλυτζιά καί ἡσπάρια τοῦ μαντήλι τοῦ χρυσοραμμένα μὲ-

ΤΟ ΤΑΪΣΜΑ
(Ἔργον τοῦ Richter)

τανογέλεκα, και χώρια τὰ φαγώσιμα: ἀρνιά, ὄρνιθες, ψωμιά, τυργιά και τσερέζα.

Και κοιμηθήκανε κειονά τὸ βράδυ, και τὴν ἄλλη μέρα ἡ νύφη σηκώθηκε ταχυνοπά, με τὸ γαμπρὸ νὰ περιτεύγουνε τὸν ἀγά. Κεῖνος γελαστός και πασιχαρός. Σταυροπόδι στὸ μεντέρι, με τὸ μακρὸ τσιμποῦκι και τὸ κεχρμπαρανέιο κομπολόι ρωτᾷ γιὰ ὅλα, κ' ἐξετάζει: γιὰ τὰ πράματα, τὰ ὄζα, γιὰ τὴ σοδειά. Ἡ νύφη μέσα και ψήνει τὸν καφέ, και τρέμει νὰ τόνε κάμη καιμακλιδικο, ν' ἀρέση τοῦ ἀγά. Και βγήκε κατακκόκινη, με ταπεινοσύνη, χαμηλοβλεπούσα και τοῦφερε τὸν καφέ. Τόνε πήρε ὁ ἀγάς, ἤπιε δυὸ ρουφιές νερό, και ἤκαμε νόημα τῆ νύφης νὰ πάρη τὸ δισκο.

Κι' ὡς καθὼς ἐπήγαινε ἡ ἄμοιρη μέσα, ὁ ἀγάς ἤβγαλε τὸ πιστόλι και τὴν ἄφησε στὸν τόπο.

— Μέγας εἰ, Κύριε!

— Ὡ τὴ μαυροκακομοῖρα!

— Θε μου ξεμπέρδενε!

— Ὡ, ἀνάθεμα στὴ χέρα του!

— Ἐ, και ὕστερα; ... Μάννα μου, ἐνετριχιασα. Γιάε, τρέμει ἡ ρόκα...

— Τὸ αἷμα μου μάργωσε! Και ὕστερος;

— Ἐ, ἴντα ὕστερα... Σὰν ἤκαμε τὸ φονικό, διάταξε και χτύπησαν τὰ σημαντάρια νεκρικά. Κάλεσε πάλι τοῖ παπάδες ἀπὸ τὰ κοντοχώρια νὰ κάμουν τὴ θανὴ πλούσια σὰν και τὸ γάμο, και ἄφηκε μεγάλο ποσὸ στὴν ἐκκλησία γιὰ τὰ μνημόσυνά τη.

— Μπᾶς κ' ἦτονε κουζουλός;

— Μπᾶ! Ἦτονε τότε σας σκλαβιά, γροικᾶς, και ἡ ζωὴ μας ἐμᾶς τῷ Χριστιανῷ δὲν βάραινε πλιά ἀπὸ ἐνοὺς σκύλου. Ἐτσά τοῦ κάπνισε τοῦ ἀγά, ἐτσά ἄκαμε. Λόγο κοντὸ θά ν' ἤδινε σέ κανένα; Ὡς τὴν πάντρευσε δίχως νὰ τὴ ρωτήξῃ, ἐτσά τὴ σκότωσε. Λογαριάξεις τοῦ λόγου σου κείνα τὰ χρόνια...

— Ἀλήθεια, νὰ συλλογᾶται κιανεῖς ἴντα παρτίρανε οἱ χριστιανοὶ τὸν παλῆον καιρό.

— Και δὲ σᾶς εἶπα δὰ και τὸ πλιὸ παράξενο. Σὰν τὴν θάφανε τὴν κοπελλιᾶ, πῆε στὸ μνήμα, κ' ἤβγαλε μούγγρος, ἀκοῦς. Ὡς σφαράσσει τὸ ψάρι, ἐσφάραξε στὴν πλάκα ἀπάνω. Ὅλη τὴ νύχτα τὰ κλάμματά ντου γροικούντανε στὸ χωριό...

— Ἐγὼ λέω πὼς τὴν ἐγάπα...

— Εἶπαν ἔτο και τοῦτο νά. Πὼς τᾶξε τὴν ἐγάπα, και πὼς δὲν ἐβάστα ἡ καρδιά ντου νὰ τὴ θωρῆ σ' ἄλλα χέργια.

— Και κακὰ τόνε νὰ τὴν κρατήξῃ σὰν τὴν ἤθελε;

— Ποιὸς κατέχει. Μιά κοπανιὰ θὰν εἶπε: ἄς τὴν ποκαταστέσω. Ἄς τῆ κάμω καλό. Χριστιανὴ ν'αι, ἄς τὴν δώσω ὀπίσω. Κι' ὕστερα τὸ μετάειδε...

— Ἐτσά θὰν εἶναι. Εἶδεν τὴνε, μαθές, παντρεμένη, και δὲν

τα ἀφιλοκίξει. licensed use limited to: 172.21.0.5.

— Μωρὲ δὲ σωμαίνεις πὺν τὴν ἐγάπα. Ἐτσά θεργιά ἔχουν ἀγάπη;

— Κι' ὁ γαμπρός;

— Ὁ γαμπρός; κι' ὅσοι καλὸ σοῦ θέλωννε. Ὁ ἀγῶς τὸν πῆρε στὰ πράγματά του καὶ τὸν εἶχε στὰ δεξιά ντου. Ξαφρηνικά παν-τρειύτηχε, ξαφρηνικά χήρεψε. Κι' ἀπόκεια ἡ ζοπελλιά ἦγονε ξένη, ἀγνώριστη. Ποιὸς κατέχει ἀπὸ πὺν κρᾶθιε ἡ γενιά τῆς. Καζο-ροῖζικο θηλυκό...

— Ἄζου. Κράζουνε οἱ πετεινοί. Μεσάνυχτα. Πέρασε ἡ ὥρα. Μὲ τῆς κονθέντες τοῦ Μανωλιού ποξεχάσαμε πὺς ἐλαρώρισε.

— Ἐγὼ ἦξανα τῆς τουλούτες μου.

— Ἐγὼ ἦξλωσα τῆς διζές μου.

— Μὰ ἡ Λαμπρινὴ κοιμήθηχε.

— Σήχω, μωρὴ Λαμπρινή, νὰ πᾶ θέσης στὰ ροῦχα σου.

— Καλὴ νύχτα, καὶ καλὸ ξημέρωμα.

— Καλὴ νύχτα, κι' αὔριο μὲ τὸ καλὸ.

— Οἱ, οἱ, οἱ, ἀπὸ πὺν βγάνει! Αὔριο θὰ χιονίση.

(1914)

ΠΕΤΡΟΥΛΑ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ

Romance sans paroles

Ἡ σύζυγος. — Θέλεις, Μίμη, νὰ σοῦ παίξω ἓνα «τραγοῦδι χω-
οἰς λόγια»;

Ὁ σύζυγος. — Χωοἰς λόγια; ... Ἐοῦ; ... Χμ! Δὲν πιστεύω
νὰ τὸ καταφέρῃς....

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitiko Apothetirio Dimosias I.
Restrictions apply.

Γ. Ν. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ

ΕΠΙ ΠΟΛΛΑ ΕΤΗ ΒΟΗΘΟΣ ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΚΕΙ ΚΛΙΝΙΚΑΙΣ

ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ NEUMMAN, KAROSI & DITTEL

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙ ΤΑ ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ ΚΑΙ ΔΕΡΜΑΤΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

ΜΗΔΕΝΑ ΑΛΛΟΝ ΑΣΘΕΝΗ

ἐκτὸς τῆς εἰδικότητός του δεχόμενος

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ - ΠΕΡΑΝ

Πλησίον τῆς Ἀγγλικῆς Πρεσβείας

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ Ο "ΗΛΙΟΣ,"

Σ. Κ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΝ ΚΑΒΑΛΛΑΙ - ΕΛΛΑΣ

Κατάστιχα, ἀντίγραφα ἐπιστολῶν, διπλότυπα, ἐπιστολόχαρτα, φακέλλους, τετράδια, οὐβυστήρια, χάρακας, στυπόχαρτα, κονδυλοφόρους, πέννες, μολυβδοκόνδυλα, χαρτιά διάφορα, μελανοδοχεία, μελάναι Gardol & Stephens, τσάντες καὶ ὅλα τὰ Σχολικά εἶδη καὶ τῶν Γραφείων.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ — Ἐφημερίδων καὶ Περιοδικῶν Ἀθηνῶν, Θεσσαλονίκης καὶ Κων/πόλεως

ΕΚΔΟΤΗΣ — Ἐγχωρίων καὶ ξένων Ταχυδρ. Δελταρίων Παρακαταθήκη πλουσίας συλλογῆς

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ΟΔΟΣ ΣΤΑΜΠΟΥΑ ΤΑΡΣΙ

Εἰδικὸν διὰ Βιβλία, Εἰκόνας, Ἐφημερίδας Περιοδικὰ καὶ Ταχ. Δελτάς.

ΕἰΣ ΤΗΝ ΕΜΠΟΡΙΚΗΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, (Πλατεῖα Κάνιγγος)

Γίνονται δεκταὶ καὶ Μαθήτριαι

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psithako Apothetario Dimosias
Restrictions apply.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

Π. ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΗΜΕΡΑΙ	ΩΡΑΙ	ΛΙΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΣ
<i>Δευτέραν</i>	2 μ. μ.	<i>Διὰ Χίον, Σμύρνην, Μιτυλήνην, Λήμνον, Θεσσαλονίκην, "Αγιον Όρος, Καβάλλαν.</i>
<i>Δευτέραν</i>	8 μ. μ.	<i>Με τὸ θαλαμηγὸν «ΑΡΚΑΔΙΑ» διὰ Χαλκίδα, Αἰδηψόν, Βόλον.</i>
<i>Τετάρτην</i>	6 μ. μ.	<i>Με τὸ θαλαμηγὸν «ΑΡΚΑΔΙΑ» κατ' εὐθείαν εἰς Ἄλεξάνδρειαν.</i>
<i>Παρασκευήν</i>	2 μ. μ.	<i>Διὰ Χανία, Ρέθυμνον, Ἡράκλειον καὶ Ἄλεξάνδρειαν.</i>
<i>Σάββατον</i>	<i>Μεσημβρία</i>	<i>Διὰ Σῦρον, Ἰκαρίαν, Καρλόβασι, Βαθύ, Τηγάνι, Πάτμον, Λέρον, Κῶ, Κάλυμνον, Σύμην, Νίσσυρον, Ρόδον (Χάλκην, Κάρπαθον καὶ Κάσσον κατὰ δεκαπενθημερίαν).</i>

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ

Ἐν Πειραιεὶ: Κεντρ. Πρακτορεῖον Πλατεία Καραϊσκάκη, Τηλ. 263.

Ἐν Ἀθήναις: Ὑποπρακτορεῖον πωσαπλ. Σιδ. Σταθ. Ὅμον. Τηλ. 715.

Διὰ πᾶσαν ἰδιαιτέραν πληροφορίαν, σχετικὴν μὲ φορτώσεις, ναύλους, κλπ. θέον οἱ ἐνδιαφερόμενοι ν' ἀπευθύνωνται εἰς τὸ

ΠΕΙΡΑΙΕΙ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Poftiko Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

Ο ΒΕΛΕΡΟΖΑΣ*

ΕΙΣ τὴν ὁδὸν Ἀκροπόλεως ὑπῆρχεν ἓνα μικρὸ σπιτάκι μὲ μίαν μεγάλην αὐλήν. Τὸ ἀναγνωρίζω ἀκόμη, μὲ ὅλας τὰς ἐπενεχθείσας μεταβολάς. Ἐκεῖ, νεαροῦς δικηγόρος τότε, εἶχα τὸ γραφεῖον μου καὶ τὴν κατοικίαν μου, μὲ τὴν ὁποίαν συνεκοινῶνε μὲ μίαν ἐσωτερικὴν σκαλίτσαν.

Ἐνα πρωτὶ κατέβηκε στὸ γραφεῖον μου ἡ μητέρα μου πολὺ συγκινημένη. Εἰς τὸ χέρι της βαστοῦσε τὴν ἔφημερίδα «Στοάν».

— Τί ἔχεις μητέρα;

— Τὸν καυμένο τὸν Βελερόζα! φαίνεται πῶς τὸν σκότωσαν. Ἡ σημερινὴ ἐπιφυλλίς σταματᾷ εἰς ἓνα μέρος τοῦ γεννᾶ ἀμφιβολίας, ἀλλὰ καὶ ἐνδιαφέρον πολὺ. Ἀπὸ τὴν σειρὰν ὅμως τῶν γεγονότων, ἐσχημάτισα τὴν πεποίθησιν, ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν τὴν γλυτώνει.

— Αἶ! ὑπομονή. Εἰς τὴν αὐριανὴν ἐπιφυλλίδα λύεται τὸ ζήτημα.

— Τὸ γνωρίζω, ἀλλὰ ἔλα τοῦ αὐρίου εἶνε αὐρίου καὶ σήμερα εἶνε σήμερα; Δὲν μπορείς νὰ μοῦ εὔρης τὸ πρωτότυπον, νὰ τὸ διαβάσω νὰ ξεμπερδεύω;

— Ποῦ νὰ τὸ εὔρω τώρα!... Ὅσον διὰ τὴν ἐνδιαφέρουσαν πληροφορίαν περὶ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου του, τ' ἀπομεσήμερον πηγαίνω εἰς τὸ γραφεῖον τῆς «Στοᾶς», ἐρωτῶ τὸν κύριον Βαμπᾶν καὶ μαθαίνω.

— Πολὺ θὰ μ' εὐχαριστήσης.

* ΣΗΜ. — Τὰ παρατιθέμενα στίχοι ἐκαλλιτεχνήθησαν παρὰ τοῦ ἀγαπητοῦ συνεργάτου κ. Γ. Ἀ. Καραγιαννίδου: 172.21.0.5.

— Σπουδαῖον πράγμα κι' αὐτό!... Διάβασε τώρα τίποτε εὐχάριστον νὰ ξεδώσῃ ὁ νοῦς σου!...

— Αὐτὸ θέλω νὰ κάμω, μὰ ψάχνω μιὰ ὥρα τώρα καὶ δὲν βρίσκω τὰ γυαλιά μου.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σκύβῃς, φώναξε τὴ Μαρία νὰ σ' ταύρῃ. Καὶ ἔφυγα.

Ἄκριβῶς ἀπέναντι ἀπ' τὴν ἐξώπορτά μας ἦτο μία

— «Τὸν καυμένο τὸ Βελερόζα! Φαίνεται πῶς τὸν σκότωσαν!...»

μεγάλῃ μαρμαρένια δημοτικῇ κρήνῃ. Ἐκεῖ ἦσαν συγκεντρωμέναις ὅλαις ἢ γυναικούλαις τῆς πολυπληθοῦς γειτονιάς, μὲ τῆς στάμνες των, καὶ ἐπερίμεγαν τὴν ἀράδα των, διεκδικοῦσαι συγχρόνως, μὲ φωνάς, μὲ χειρονομίας καὶ μὲ πολλὴν θόρυβον τὰ καταπατούμενα, φανταστικά ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, δικαιώματά των.

Διακεκριμένην μεταξὺ αὐτῶν θέσιν κατεῖχεν ἡ ὑπηρετοῖά μας κέντρον τώρα γεφυρῆς τινὸς συζητήσεως.

Authorized licensed use limited to: 172.21.6.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiakó Apothetirio Dimosias Istitouton
Restrictions apply.

— Μαριγώ! Ἄς τὴ στάμνα καὶ τὴ λίμα, καὶ πῆγαινε γρήγορα νὰ εὔρης τὰ γυαλιὰ τῆς κυρίας σου.

Τὸ βράδνυ - βράδνυ ἔφερα τὴν καλὴν εἶδησιν ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῆς «Στοιᾶς». Ἡ μητέρα μου εἶναι τώρα κατευχαριστημένη. Ἐφάγαμε μὲ πολλὴν ὄρεξιν καὶ ὕστερα

— «Μαριγώ! Ἄς τὴ στάμνα καὶ πῆγαινε ναῦρης τὰ γυαλιὰ τῆς κυρίας σου»

ἐπαίξαμε καὶ σκαμπίλι. Κατὰ τὰς δέκα ἀπεσύρθημεν εἰς τὰ δωμάτιά μας.

Δὲν εἶχα ἀκόμη ἀποκοιμηθῆ, ὅταν ἀκούω νὰ κτυπᾷ ἡ πόρτα μας. Φορῶ ἓνα ροῦχο ὅπως - ὅπως καὶ κατεβαίνω.

— Ποιός εἶναι;

— Ἄνοιξατε, σᾶς παρακαλῶ, εἶμαι ὁ Ὑπαστυνόμος.

— Μπᾶ! Πῶς αὐτὸ τὸ καλό;!

— Ἦμποροῦμε νὰ ὁμιλήσωμεν ἰδιαίτερος εἰς τὸ γρα-

φεῖον ἄς

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

— Εὐχαρίστως.

— Φίλε μου, δὲν ἔχετε ἀνάγκην νὰ σᾶς ὑποδείξω τὸ πρὸς τοὺς νόμους καθήκον σας. Σᾶς παρακαλῶ νὰ βοηθήσετε τὴν ἐξουσίαν πρὸς ἀνακάλυψιν ἑνὸς στυγεροῦ ἐγκλήματος, κατὰ ξένου ἀνθρώπου μάλιστα, τοῦ ὁποίου

— «Πρόκειται περὶ δολοφονίας... — Κάτι λάθος θὰ ἔχετε, κ. ἀστυνόμη...»

ἐγκλήματος γνωρίζετε τὸν δράστην! Πρόκειται περὶ δολοφονίας!...

— Κάτι λάθος θὰ ἔχετε, κύριε Ὑπαστυνόμη!...

— Δὲν ἔχω διόλου λάθος. Εἶμαι βεβαιότατος. Ἔχω τὴν πρὸς τοῦτο ὁμολογίαν ἀνθρώπου τοῦ σπιτιοῦ σας.

— Τώρα ἀκριβῶς δὲν καταλαβαίνω τίποτε.

Ἦ Ὑπαστυνόμος σηκώνεται ἀπὸ τὴν θέσιν του. Σηκώνομαι καὶ ἐγώ.

— Ἔ! λοιπὸν μάθετε, κύριε, ὅτι τὸ ἐξυμνηστὴρ εὐθὴ ἢ ὑπηρετοῖά σας εἰς τὴν βούσιν.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitiko Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

- Μήπως πρόκειται περὶ τοῦ Βελερόζα!...
- Μάλιστα, μάλιστα... Τώρα ἐνθυμοῦμαι. Αὐτὸ ἦτο τὸ ὄνομά του.
- Ξεκαρδισμένος ἀπ' τὰ γέλια κάθομαι στὴν θέσιν μου.

— «Πρόκειται περὶ τοῦ μυθιστορήματος ποῦ δημοσιεύει ἡ «Στοά»...»

- Ἀγαπητέ μου κύριε Ὑπαστυνόμε... Πρόκειται περὶ τοῦ μυθιστορήματος ποῦ δημοσιεύει ἡ «Στοά»! Καὶ τοῦ διηγῶμαι τὸ πρᾶγμα.
- Τώρα ξεκαρδίζεται καὶ ὁ Ὑπαστυνόμος.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

Εἰς φρικαλέαν τραγουδίστριαν

ΤΟΥΣ νεκροὺς ὁ Ὅρφεὺς τραβοῦσε ἀπ' τοῦ Ἄδου τὸ σκοτάδι.
Τὸ δικό σου τὸ τραγοῦδι ζωπιανοὺς μᾶς πάει στὸν Ἄδη!

ΣΑΤΑΝΑΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istos
Restrictions apply.

ΑΡΧΑΙΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

[Ὁ κ. Ἀριστομένης Π. Μιχαήλ, τὸ πρῶτον νῦν τιμῶν διὰ τῆς συνεργασίας αὐτοῦ τὸ Ἔθν. «Ἡμερολόγιον», τυγχάνει οὐχ ἥττον ἀπὸ πολλοῦ γνωστός εἰς τοὺς δημοσιογραφικοὺς καὶ φιλολογικοὺς κύκλους διὰ τὴν πολυσχιδῆ δράσιν του. Πρὸ ἐτῶν πολλῶν ἐν Βουκουρεστίῳ ἴδρυσε μετὰ τοῦ ἀειμνήστου ἐθνομάρτυρος Θωμᾶ Πασχίδου καὶ συνδηρῶντες τὸ αὐτόθι Ἑλληνικὸν Λύκειον. Διετέλεσεν ἐπὶ δεκαετίαν γραμματεὺς καὶ ταμίας τοῦ Ἑλλήν. Προξενείου. Δικηγορῶν δὲ παρὰ τῇ ἐν Βουκουρεστίῳ Ἑλλην. Πρεσβείᾳ ἴδρυσε, πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν Ἑλλήν. συμφερόντων, τὴν καὶ νῦν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένην «Πατριδα», ἣν διηύθυνεν ἐπὶ τριετίαν, παραδοὺς εἰτα αὐτῇ, κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα κάθοδόν του, εἰς τὸν πρὸς τοῦτο ἐνδεδειγμένον ἀρχισυντάκτην κ. Σ. Σίμων. Κάτοχος τελείως τῆς

ῥουμανικῆς, μετέφρασε πολλὰ ἀξία λόγου ἔργα ἐκ τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας, συνέγραψε δὲ καὶ πρωτότυπα, ἐν οἷς τὸ ἱστορικὸν δράμα «Οἱ δύο Βασιλομήτορες» καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς πόλεως Πύλου. Ἀπὸ 20ετίας παραμένων ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ πατριδι τοῦ Πύλου, ἐξελέγη Πρόεδρος τῆς Γεωργικῆς Ἐταιρείας, δημοχρῆστος πάρεδρος, τελευταῖον δὲ καὶ κοινοτικὸς σύμβουλος. Ἐγκύβητος εἰς μακρὰς ἀρχαιολογικὰς καὶ ἱστορικὰς μελέτας, συνέγραψε τὸ ὀσπυκὸν ἐκδοθησόμενον χιλιοσέλιδον σύγγραμμα ὁ «Ἀντήνωρ», δι' οὗ σκοπεῖται ἡ ἐκλαίψεως τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος οἷα ὑπῆρξε κατὰ τὴν 3ην π. Χ. 100ετηρίδα, καὶ ἐξ οὗ παραθέτομεν τὸ κάτωθι παραχωρηθὲν ἡμῖν ἀπόσπασμα.]

Η ΛΑΪΣ ΚΑΙ Ο ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ

ἘΝΟΜΕΝΟΥ λόγου περὶ ἔρωτος καὶ ἐγκρατείας, συνεχίζων τὴν μετὰ τοῦ Ἀντήνωρος συνδιάλεξιν ὁ ἐκ Χαλκηδόνος διάσημος πρεσβύτερος φιλόσοφος Ξενοκράτης, προσέθηκε καὶ τὰ ἑξῆς. «Κληθεὶς κατ' ἐπανάληψιν μετέδην παρὰ τῇ Λαίδῃ ἐν Κορίνθῳ διατρίθων, ὅτε δ' εἰσηλθὼν εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς μέγαρον αὐτῆς ἠγγύουσι τί πρῶτον νὰ θαυμάσω ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ ἀντικειμένων τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς πολυτελείας. Ἀργυραὶ καὶ χρυσαὶ λυχνία ἀπλεστον διέχουσι φῶς ἐν ταῖς αἰθούσαις καὶ τοῖς διαδρόμοις, παραπλεύρως δ' αὐτῶν ἦν τὸ βαλανεῖον ἐνθα θοῦλαι καλλιπάραιοι καὶ λευκώλενοι ἐντὸς ἀργυρῶν λουτήρων καὶ δι' ἀρωματωδῶν ὑδάτων ἔλουον τοὺς εἰσέρχόμενους. Μεγαλοπρεπεστάτη ἐπίπλωσις καὶ σπάνια καὶ πολυτίμητα ἀντικείμενα καλλιτεχνίας ἐκόσμουσι ἅπαν τὸ μέγαρον, εὐώδη δὲ καὶ βαρῦτιμα ἀρώματα καίμενα ἐντὸς ἀργυροχρῶσων σκευῶν

ἀπέπνεον, διαρκῶς μεθύοντα καὶ προδιαθέτοντα τὰς αἰσθήσεις εἰς ἡδονάς. Εἰκόνας, ἔργα διασήμων ζωγράφων ἐκτεθειμένα πρὸς θεῶν τῶν ἐπισκεπτῶν, παριστάνουσαι γυμνάς πάσας τὰς τελειότητας τοῦ ὠραίου αὐτῆς σώματος καὶ διάφορα ἐκ μαρμάρου συμπλέγματα πεφημισμένων γλυπτῶν ὑπῆρχον προσφόρως τοποθετημένα, ἀπεικονίζοντα τὴν Λαῖδα συναναστρεφόμενην μετὰ θεῶν ζηλωτῶν τοῦ κάλλους αὐτῆς. Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ ἰδιαίτερος μὲ ἕκαμε νὰ μειδιάσω, ἦν ἢ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀπείρων αὐτῆς τροπαίων τῆς ἐρωτοτροπίας καὶ πολυτελείας μικρὰ βιβλιοθήκη περιέχουσα συλλογὴν τῶν θεατρικῶν ἔργων τοῦ Μενάνδρου, τοῦ Ἀριστοφάνους, τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοῦ Σοφοκλέους καὶ ἐκτός τούτων ὄλων, τελείαν συλλογὴν τῶν ἔργων τοῦ Δημοφίλου, τοῦ Μόσχου καὶ Ἀνακρέοντος, ἃ αἱ γυναῖκες τοῦ συρμού ἀναγινώσκουσιν οὐχὶ ὅπως διδασκῶσιν, ἀλλ' ὅπως μάθωσι νὰ ἑμιλῶσι μετὰ λεπτότητος.

Ἡ Λαῖς ἡμίγυμνος σχεδὸν μὲ ἐδέχθη εἰς τὸ κοιμητήριόν της, πᾶσαν δὲ κατέβαλε προσπάθειαν, ὅπως μὲ σαγηνεύσῃ ἐξακολουθοῦσα συγχρόνως τὸν καλλωπισμὸν της πρὸ μεγάλου καὶ πολυτίμου κατόπτρου.

— Πόσα ἀνωφελῆ πράγματα καὶ οἶοι μάταιοι κόποι πρὸς παραμόρφωσιν τῶν θώρων τῆς φύσεως! τῇ εἶπον.

— Ἀλλὰ τί πρέπει νὰ κάμῃ τις ἐν τῇ προσκαιρῇ τούτῳ σταθμῷ τῆς ζωῆς, ὅπως διανόσῃ τὸν βίον εὐτυχῶς; ἀπήντησεν ἐκεῖνη.

— Ἀκριβῶς τὸ ἀντιθετὸν τοῦ ὅτι οὐ πράττεις, τῇ ἀπεκρίθη.

Ἡ Λαῖς ἐπιχαρίτως μειδιάσασα ἐσίγησε, δύο δὲ νεαραὶ θούλαι, ἀγαλματώδους καὶ αὐταὶ καλλονῆς, ἐνέβυσαν αὐτὴν διὰ χιτῶνος ἐκθαμβώσης λευκότητος, τὸν ὅποιον αὐτὴ ἐσαφίξε περὶ τὴν σφύρην διὰ ζώνης ἐκ χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων ἐπεξεργασμένης. Ὁ χιτῶν οὗτος καθήρξετὸ μέχρι τῶν ἀστραγάλων, ἔχων τὰ κάτω μέρη πλουσιώως καὶ τεχνηέντως πεποικιλμένα, καὶ μετὰ τούτων δ' ἐπενδύτης καὶ ὁ μανθῶας ἐκ λεπτοφυσστάτων καὶ βαρυτίμων ὑφασμάτων προσηρμώσθησαν μετὰ ταιαύτης τέχνης, ὥστε διὰ τῆς προσρμογῆς αὐτῶν νὰ ἐπιδείκνυνται πᾶσαι αἱ γραμμαὶ τοῦ ὠραίου καὶ ἡδυπαθοῦς αὐτῆς σώματος. Μαργαρίται καὶ ἄλλοι σπάνιοι λίθοι ἐκόσμου τὸν λαίμῳ καὶ τὴν κόμην αὐτῆς, ἐπιδεικτικῶς δὲ ἡ Λαῖς προσποιουμένη ἀδιαφορίαν ἄφινε νὰ φαίνωνται γυμνοὶ ὅτε μὲν οἱ λευκοὶ βραχίονες καὶ ἄλλοτε αἱ προκλητικαὶ αὐτῆς κνήμαι, καταλήγουσαι εἰς μικροῦς κομψοτάτους πόδας ἐντός χρυσοῦν πεδίλων. Ἡεραιώσασα τὸν καλλωπισμὸν της ἀπέπεμψε τὰς θούλας, καὶ ἄφου ἐμείναμεν μόνοι, μὲ ἐκάλεσε νὰ καθήσω πλησίον της ἐπὶ ἀνακλίντρου κεκαλυμμένου διὰ βαρυτίμου πορφυροχρόου ὑφάσματος.

Βλέπουσα ὅμως, ὅτι ὅλα ἐκεῖνα τὰ θέληγητρα οὐδόλως μὲ συνεχίζουν, ἤρξατο νὰ μοὶ λέγῃ ὅτι καίτοι εἶδε πρὸ τῶν ποδῶν της τοὺς μᾶλλον ἀξιεράστους νέους καὶ τοὺς ἐξοχωτέρους ἀνδρας τῆς Ἑλλάδος, ἔθεωρεῖτο εὐτυχῆς διὰ τὴν γνωριμίαν ἀνδρῶς τῆς ἐμῆς φήμης, ἑμιλοῦσα δὲ τοιοῦτοτρόπως μοὶ ἐκράτει τὴν χεῖρα, ἦν ἄλλοτε μὲν ἐτοποθέτει ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ ἄλλοτε ἐπὶ τῶν γονάτων

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΣΠΕΡΑ. — (Ἔργον τοῦ Α. Osbert)

αὐτῆς. Ἐκ τῶν βιαίων κινήσεων αὐτῆς ἀποκαλυφθεῖσθαι τῆς κνή-
 μης τῆς τῆ εἶπον νὰ καλύψῃ ταύτην, ὃ καὶ ἔσπευσεν ἐρωτοτρόπως
 νὰ πράξῃ ἐρωτήσασέ με συγχρόνως πῶς εὕρισκον αὐτήν, φαντά-
 ζεσαι δέ, φίλιτατε Ἀντήνωρ, τὴν ἀμηχανίαν, εἰς ἣν εὕρεθῃ ὅτε
 τῆ ἀπήντησα, ὅτι θὰ ἦτο πολὺ ὠραιότερα εἰάν δὲν μοὶ ἐδείκνυε
 ταύτην. Ἡ ἀπροσποίητος ἀπάθειά μου καὶ ἡ ψυχρότης τῆς ἰδιο-
 συγκρασίας μου τὴν ἐξέπληττον, δὲν ἐφαντάζετο ἄνθρωπον μέχρι
 τοιοῦτου βαθμοῦ δυνάμενον νὰ χαλιναγωγῇ τὰ πάθη του, δι' ὃ
 ἀρπάσασα μετὰ θέρμης τὰς χεῖρας μου ἀπεπειράθη νὰ ριφθῇ εἰς
 τὰς ἀγκάλας μου λέγουσά μοι, ὅτι ὁ θεὸς ἔρωσ εἶναι μόνος ἢ ψυχὴ
 τοῦ σύμπαντος. Ὑπὸ προσπεποιημένης σαρκικῆς ἐξάρσεως κατε-
 χοιμένη, «εἶναι, μοὶ λέγει, τὸ θεῖον πῦρ, ὅπερ ὁ Προμηθεὺς ἤρπασεν
 ἐκ τῶν οὐρανῶν, τὸ ζεῖδιωρον καὶ ἱερὸν ἐκεῖνο πῦρ' ὅπερ διεσκέ-
 δασε τὸ χάος, ἐξωγοῶνησε τὴν τέως νεκρὰν καὶ ἄμορφον φύσιν'
 ὅπερ πληροὶ τὸν αἰθέρα δίδων ζωὴν ἀνά πᾶσαν στιγμὴν εἰς ἑκα-
 τομμύρια ὄντων' ὅπερ φλέγει τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα' ὅπερ
 δὲν σθένευσται ἐντὸς τοῦ βάθους τῶν Ὠκεανῶν καὶ εἰς τὰ ὕδατα
 τῶν λιμνῶν καὶ τῶν ποταμῶν' ὅπερ ὑφαρπάζει καὶ δεσμεύει καὶ
 αὐτοὺς τοὺς θεοὺς, καὶ ὅπερ τὴν στιγμὴν ταύτην ταράσσει τὰς
 φρένας καὶ τὰς αἰσθήσεις μου. Ἀκροάσθητι, μοὶ προσθέτει, τὴν
 καρδίαν μου, ἵνα αἰσθανθῆς τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiakō Apothetirio Dimōsias Isthmou
 Restrictions apply.

λόγων μου». Παραμερίασα δὲ τὸν χιτῶνα τῆς ἔθικε τὴν χεῖρα μου ἐντὸς τοῦ θερμοῦ κόλπου τῆς.

— Εἶναι πολὺ ἀληθές, τῇ εἶπον· ἡ καρδιά σου πάλλει σφοδρῶς· θὰ ἔχῃς ἀναμφιδόλως πυρετόν.

— Μάλιστα, μοὶ ἀπεκρίθη, τὸν πυρετόν τοῦ πόθου, ὃν ὑποδαυλίζει καὶ θερμαίνει ἡ προσεγγισίς σου.

— Τότε ἐπίτρεψόν μοι νὰ σπεύσω πρὸς ἀναζητήσιν ἰατροῦ, καθ' ὅσον ἐγὼ εἰμι ἐντελῶς ἀδαής τῆς ἐπιστήμης τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Καὶ ἐγεγρῆεις ἡτοιμαζόμεν ν' ἀπέλθω, ὅτε αὐτὴ κρατοῦσα με ἐκ τοῦ φορέματος ἐπέμενε διὰ θερμῶν παρακλήσεων νὰ μὴ ἐγκαταλείψω αὐτὴν ἐν τοιαύτῃ κρίσει καταστάσει.

— Ἀλλὰ τέλος τί ζητεῖς παρ' ἐμοῦ; τῇ εἶπον μετὰ σοβαρότητος ἀσυνήθους εἰς τὰς ἀκοάς τῆς.

— Νὰ μὲ ἀγαπήσῃς, ἀπεκρίθη ἐκείνη· καὶ λέγουσα ταῦτα ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας μου κλαίουσα ὡς μικρὸν παιδίον καὶ φιλοῦσα με ἀνέπτυξε ὅλην αὐτῆς τὴν τέχνην τοῦ ἀρέσκειν μετὰ κινήσεων ἡδυπαθῶν ἰκανῶν νὰ ἀφυπνίσωσι καὶ παρασύρωσι τὸν ἄνθρωπον πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς ἀπολαύσεως.

— Πολὺ λυποῦμαι, τῇ εἶπον, φιλότατη, διότι εἰς μάτην ἐξαντλεῖς τὰ βέλη τῆς φερέτρας σου, πιστεύσον ὅτι εἰμι ἐντελῶς ἄτρωτος καὶ πάντοτε ὑπῆρξα κύριος ἐμαυτοῦ.

Ἐγεγρῆεις δ' ἀπῆλθον ἀφείς αὐτὴν ἐρυθριῶσαν πλειότερον ἐκ τῆς τραθείσης φιλαυτίας τῆς ἢ ἐκ τῆς θέρμης τοῦ ἔρωτός τῆς.

Καὶ ὄλα ταῦτα, φίλτατε Ἀντήνωρ, λέγει ὁ Ξενοκράτης, ἐγένοντο διότι ἡ Λαῖς εἶχε στοιχηματίσῃ μετὰ τινων φίλων μου ἐν ἀγνοίᾳ μου βεβαίως, ὅτινες καταστήσαντες αὐτὴν ἐνήμερον τῆς ἐγκρατείας μου εἶχον διεγείρει εἰς αὐτὴν τὸν πόθον, ὅπως ἐξέλθῃ νικητρια ἐκ τοῦ ἀγῶνος, ὃν ἀνέλαβεν. Ὁ λογικὸς ἄνθρωπος συμπεραίνει ὁ Ξενοκράτης, οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐξέρχηται ἡττημένος εἰς τὰς μετὰ τοῦ ἔρωτος μάχας, ἀφοῦ ὡς ἀντίπαλον ἔχει παιδίον.

(Πύλος, 1914)

Α. Π. ΜΙΧΑΗΛ

ΕΙΡΩΝΕΙΑ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Μ' ὅποιον τύχη, μ' ὅποιον εὖρη ὅλη μέρα τριγυροῦν —
Τῆγε λέγε **Εὐσταθία**, μὰ δὲν στέκει πονθεῖα.

Ἡ Ἄγνή, ἡ γειτόνισσά μου — τύφλα νᾶχη τ' ὄνομά της —
μὲ τὴ γειτοनीὰ τὰ βάζει καὶ τῆς βγάζουν τ' ἀπλυτά της.

Μιὰ κοπέλλα πενηντάρω — **Ερασμία** τὴν φωνάζουν —
μὰ οἱ μπεμπέδες, σὰν τὴν βλέπουν, κλαῖνε, οκιάζονται, **τρομάζουν**.

Ξέρω καὶ μιὰ κάποιω **Εἰρήνη** — σφοδρὰ σιὰ παλληκάρια —
ποῦ διαν μὴ αὐτὴ σὴ μέση, γίνονται **μαλλιὰ - κουβάρια!**

Μοναγὰ μὰ **Πηνηλόπη** τ' ὄνομά της τὸ κραταίει,
Ὅ, ν' φαίνει τὴν ἡμέρα — ὅλη νύχτα τὸ χαλαίει! . . .

(Μιμησις)

ΣΑΤΑΝΑΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΓΥΡΟΙ ΤΗΣ ΑΝΕΜΗΣ

ΑΥΤΟ ΘΕΛΩ Κ' ΕΓΩ

Ο κύρ 'Αγιόψυχος, ποῦ λέτε, ζῶσε μὲ τῇ θεῖᾳ Ἀωλῇ στ' ἀρχοντικό του. Φρόνιμος ἄνθρωπος αὐτός, φρόνιμη κ' ἦ γριά. — Ἀωλή ἦτανε στής ὄρες της.

Μιά ζωὴ μεγάλη περάσανε μαζί· γυναίκα δὲν τὴν εἶχε ὁ κύρ 'Αγιόψυχος, αὐτὴ στὰ χρόνια τὸν περνοῦσε. Πιστάτισσα τὴν εἶχε σ' ὄλα' στὰ μέσα καὶ στὰ ἔξω τέλεια νοικοκυρά. Τὴν ἄφινε νὰ κυβερνάῃ κατὰ τὴ γνώμη της, κ' ὄλα πηγαίνανε καλά.

'Απὸ παιδί ὁ κύρ 'Αγιόψυχος ποῦ τὴν περίλαβε στὴ δουλειή του, ἀπὸ τότε λογαριαζόταν ἢ εὐτυχία του. Τὰ πλούτια του ἀπὸ τότε ἀρχίσανε νὰ γίνωνται βουλό, χωρὶς κ' αὐτός νὰ τὸ καταλαβαίνει. Οἱ μύλοι, τὰ λιοτριβεῖα δουλεύανε μερόνυχτο· χωράφια καὶ λιοστάσια δίνανε χιλιόδιπλη τὴ λάτρα ποῦ λαβαίνανε· καὶ τὰ κοπάδια ὅλο πληθαίνανε, καὶ τὰ δεντρά καρπιζάνε μὲ κίντυνο νὰ σπάσουν, καὶ τὰ κελλάρια ξεχειλίζανε, κ' οἱ τόκοι τρέχανε, καὶ δὲν προφταίνανε, στοῦ κύρ 'Αγιόψυχου τὰ χέρια, σὰν τὸ νερό ποῦ τρέχει — καὶ περνάει. Τέλος ὄλα, καὶ ζωντανὰ κ' ἀζώντανα γεννοβολούσανε σὰν τῆς κουνέλλες.

Εἶχε ὅμως, δὲ θὰ πῶ, κ' ὁ κύρ 'Αγιόψυχος τὴ γνώμη τῆ δικῆ του — σ' ἓνα πρᾶμα μοναχά. "Ἄν ἄφινε τὴ θεῖα Ἀωλή νὰ θυμωιάζῃ κ' ὄλο νὰ σωρεύῃ, ὅμως δὲν ἤθελε κανεῖς, μήτε κ' ἡ ἴδια ἢ θεῖα Ἀωλή, ν' ἀνακατεύεται στὰ ἔξοδά του. "Ἦθελε ν' ἀποφασίζῃ αὐτός τὴν κάθε πληρωμὴ — γιατί; Γιατί ἦτανε πολὺ σφιχτός ὁ κύρ 'Αγιόψυχος· κ' ἦτανε πολὺ ἄπονος. Κ' ἦταν ἄδικος πολὺ.

Καλά, κ' ὅσο ἡ θεῖα Ἀωλή βρισκότανε στὰ σύγκαλά της, ἦταν ὑποταχτικὴ στὸν κύρ 'Αγιόψυχο. Κάθε φορὰ ποῦ αὐτός κρατοῦσε τοῦ φτωχοῦ τὸ δικιο, χρόνια καὶ χρόνια, συνήθιζε ἢ θεῖα Ἀωλή τὸν ἴδιο λόγο πάντα·

— Αὐτὸ θέλω κ' ἐγώ!

Κι' αὐτὸ γινόταν. "Ἔτσι κανταντῆσαν τοῦ σπιτιοῦ τὰ ψυχοπαί-

δια, κ' οἱ σκαφτιάδες κ' οἱ βοσκοὶ νὰ πεινοῦνε μέσα στ' ἀγαθά, ποῦ ἦταν καὶ δικὰ τους λίγο, ἀφοῦ δουλεύανε γι' αὐτά.

Μὰ ἡ Λωλή ἦτανε λωλή... Ἡ Λωλή ἦτανε λωλή, ποῦ λέτε! Ἄλλαξε γνώμη, κάκιωνε καμμιά φορά· γινότανε μιὰ στρίγκλα φοβερή. Δὲν ξέρω μιὰ μέρα πῶς τῆς ἦρθε, σηκώθηκε, συλλογισμένη βγήκε, πῆγε στό χωριό, ποῦ ἦτανε τοῦ κύρ Ἀγιοφύχου ζευγολατεῖό, κ' ἦτανε σκλαβωμένο σύψυχα στὸν κύρ Ἀγιοφύχο. Ἐκεῖ εἶπε τὸ καὶ τὸ νὰ βγοῦνε στὴν ἄκρη ἀπ' τὸ ποτάμι, ἀντίκρυ ἀπὸ τοῦ κύρ Ἀγιοφύχου τ' ἀρχοντικό· νὰ καρτεροῦν ἐκεῖ, τοὺς εἶπε, κ' ἔχουνε νὰ δοῦνε κάτι, ποῦ χρόνια δὲν τὸ περιμένουν πειά. Ἐπειτα γύρισε μὲ τὸ πέραμα στό χτήμα πάλι, κ' ἔδεσε τὸ βαρκὶ μὲ προσοχή, στὴν ὄχτη. Πέρασε ἀπὸ τ' ἀμπέλια, ἀπὸ τ' ἀλώνια, ἀπὸ τοὺς μύλους, τὰ λιοτριβεία, πέρασε ἀπὸ παντοῦ, παράγγειλε τὸνα καὶ τ' ἄλλο, κ' ὄλα ποῦ θὰ βγοῦν ἀληθινά. Ἦταν ἡ θεῖα Λωλή γριά μὲ νοῦ καὶ γνώση, καὶ κανένας δὲν ἀπόρησε μὲ τῆς παράλογες τῆς προσταγές της. Εἶπαν ὅλοι· κάτι ἔξερει ἡ θεῖα Λωλή, γιὰ νὰ τὸ παραγγέλνῃ κιόλας. Ὅστερα, ὅτι παραγγέλνει πρέπει καὶ νὰ γίνεται. Νόμος ἡ προσταγή της!

Τέλος ἔφτασε στό σπίτι ἡ θεῖα Λωλή, μοίρασε κ' ἐκεῖ τῆς προσταγές της, χαμηλόφωνες μὰ χτυπητές, κ' ἔπεσε ἀργὰ νὰ κοιμηθῆ μὲ τὴν καρδιὰν ἀναπαμένη, γιατί δούλεψε κ' αὐτὴ τῆ μέρα γιὰ τοῦ ἀφέντη τὸ καλό — τὸ καλό...

Τὴν ἄλλη μέρα σηκώθηκε πρωτὶ, κ' ἦρθε καὶ στάθηκε μπροστὰ στὸν κύρ Ἀγιοφύχο, μόλις εἶχε ξυπνήσῃ. Τολμηρῆ τὸν κύταξε στὰ μάτια, τὴν ὀργή του ζήτησε, ἐνῶ ἔκανε ἄλλοτε πῶς ἔτρεμε τὴν παρουσία του, κ' ἴσως καὶ τόκανε στ' ἀληθινά.

— Βαρέθηκα, τοῦ λέει, κ' ἐσένα καὶ τὸν ἑαυτό μου. Ὅς πότε θὰ δουλεύω γιὰ νὰ σὲ παχαίνω; Δὲ μπορῶ εἶναι ἀφέντη νὰ δουλεύω! Δὲ μπορῶ νὰ βλέπω πειά τὴν ὄψη σου, τὴν ἴδια πάντα. Θέλω νὰ πάω κ' ἄλλοῦ! Τὶ νόμιμες, εἶμαι ἄξια μόνάχα νὰ μαζεύω; Εἶμαι μιὰ σκορποχέρισα, ποῦ δὲ φαντάστηκες ποτέ σου! Καὶ θὰ ὀῆς. Τώρα, θέλω μονάχα ἔτσι ἀπλά νὰ σὲ ρωτήσω: Τὶ θαρρεῖς; Ἐχω κ' ἐγὼ νὰ κάρω σ' ὅσα χαιρετ' ἡ ψυχὴ σου; Μιστὸ ἔχω νὰ λαδαίνω; Δῶσε μου ὅτι ἀγαπᾷς! Χρόνια καὶ χρόνια εἶμαι δουλεύτρα σου, πιστὴ σου...

— Τίποτα, νὰ φύγῃς! εἶπε ὁ κύρ Ἀγιοφύχος.

— Αὐτὸ θέλω κ' ἐγὼ! εἶπε ἡ θεῖα Λωλή ἦσυχα.

Τῶς μὲ τέτοιον τρόπο, σὰ νὰ χάρηκε γιὰ τὴν ἀπόκριση τοῦ κύρ Ἀγιοφύχου. Ἐδειξε σὰ νὰ τὰ περίμενε τοῦ κύρ Ἀγιοφύχου τὰ λόγια. Κ' ἡ Λωλή, ἦτανε λωλή καμμιά φορά; — ἦτανε καὶ σοφὴ μὲς τῆ λωλάδα της. Σὰν ἴσκιος γλίστησε μακριὰ ἀπὸ τὴ ματιὰ τοῦ κύρ Ἀγιοφύχου τῆ θυμωμένη, πῆγε νὰ φορτωθῆ τὸ δεματάκι μὲ τὰ ρούχα της καὶ νὰ τὸ στρήθῃ ἀπὸ τὸ σπίτι.

Ἐβράζε ὁ κύρ Ἀγιοφύχος ἀπ' τὸ θυμό του, ἐταν ὁ μικρὸς ὁ δοῦλος, λαμπροστόλιστος, μπῆκε νὰ τοῦ φέρῃ τὸν καφφέ καὶ νὰ τοῦ ἀνάψῃ τὸ τσιμποῦκι.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

— Τί ἔγινε ἡ θειά Λωλή; ρώτησε ἀθῶα τάχα.

— Ἔμασε τὰ κουρέλια της καί φεύγει, ἔπου κι' ἄν εἶναι! εἶπε ὁ δουλᾶκος.

— Καλά, κ' ἐσύ πρωτὶ-πρωτὶ πῶς μοῦ στολιστήκες καί στάθηκες μπροστά μου σά γαμπρός; Πῶς ἔβαλες τὰ γιορτινά σου, τὰ μεταξωτά; Κ' ἔβαλες τόν καφφέ σέ φαρφουρί γυαλί, καί τὸ νερό σέ ροδίτικο κανάτι; Κ' ἔφρες τὸ τσιμποῦκι τὸ χρυσό; Δέν εἶπα καί παράγγειλα, ὅλα τ' ἀκριβὰ νὰ τὰ κρατᾶτε κλειδωμένα; Τί ἀπλοχεριά εἶν' αὐτή; Δέν εἶπα καί φοβέρισα, πειὸ ἄγγυρνα καί πειὸ στενά νὰ μοῦ φυλάτε τὰ δικὰ μου, ἅμα εἶναι στὸ σπίτι μου περαστικοί καί ξένοι;

— Ἀφέντη, καί ποιοὶ ξένοι τώρα καί ποιοὶ περαστικοὶ βρίσκονται στὸ σπίτι;

— Εἶν' ἡ θειά Λωλή! Ἄν πάρῃ τίποτα;

— Εἶπε ἡ θειά Λωλή, πῶς σήμερα εἶναι μέρα γιὰ ξεφάντωμα σ' ὄλους τοὺς δούλους, καί στὸν ἴδιο τὸν ἀφέντη. Κι' ἀφοῦ εἶν' ὁ λυτρωμός μας σήμερα, κι' ἀπ' τὰ δικὰ της χέρια τὰ σκληρά, ἔτσι εἶπε, θὰ ξεφύγουμε, πρέπει ὅλοι νὰ φορέσουμε τὰ γιορτινά μας, ποῦ μουχλιάσανε μέσ' τὰ σεντούκια, πρέπει νὰ φᾶμε καί νὰ πιοῦμε ἀπ' ὅσα κἀθονται μέσ' τὰ κελλάρια ἀπανωτὰ καί σήπονται. Πρέπει, εἶπε, ὅλοι νὰ χαροῦμε κι' ὁ ἀφέντης, νὰ χαρῆ κι' αὐτός! Γιατί ὁ χαμός τῆς θειά Λωλῆς θάναί καί λυτρωμός δικός του. Ἔτσι εἶπε ἡ θειά Λωλή...

— Κ' ἐγὼ λέω πῶς ἡ κρεμάλα σοῦπρεπε γιὰ νὰ πιστέψης πῶς ἔτι φόρεμα φορεῖς εἶναι δικό σου πρᾶμα, καί νὰ θέλῃς νὰ τὸ λυώσης γλήγορα — γιὰ νὰ χαρῆς πῶς ἔτι κρῦδουν τὰ κελλάρια τὰ δικὰ μου φαγουλό μπορεῖς καί νὰ τὸ φᾶς — ἐσύ κ' οἱ ἄλλοι. Γδύσου, κ' ἔλα νὰ δειρῶ τὸ τομάρι σου, τὶ δέν ἀξίζουν τέτοια ροῦχα ἀμάλαγα νὰ δοκιμάσουν τὸ ραβδί μου...

Ἄπ' τὴν τρομάρα του ὁ μικρὸς ἔσκυψε ἀδέξια ν' ἀφήσῃ τὸ δίσκο στὸ χαμηλό σοφρᾶ, καί πρὶν τὸ καταφέρει, ἔφαγε μιά στήν πλάτη — τάρριξε ὅλα τρίμματα στὸ πάτωμα κι' ἀπὸ τὴ βιά του νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὴ θύρα, πιάστηκε τὸ μανίκι του ἀπὸ τὴ λαβή, καί ἔδρασε κομμάτια μανίκι καί μαντύ.

Τὰ φεῖδια τονὲ φάγαν τὸν Ἁγιόφυχο. Πᾶνε τὰ φαρφουριά, ποῦ τὰ καμάρωνε — κλειστά μέσ' τὰ ντουλάπια τὰ βαθιά! Πᾶσι τὸ κανάτι μὲ τ' ἀγκαθωτὰ κλαδιά, ποῦ τὸ λογάριαζε, ξυπνός, μὲ μάτια ὀλάνοιχα, γιὰ στόλισμα τοῦ τραπεζιοῦ του, χωρὶς νάχῃ κι' ἀνάγκη νὰ τὸ βλέπῃ ἀληθινὰ στητὸ μπροστά του, ἀνάμεσα στ' ἄλλο, φανταχτερό κι' αὐτό, τραπεζοστόλι. Καί τὸ μαντύ, ποῦ θ' ἄστραφτε νὰ τὸ φορῆ τὸ τρελλοπαῖδι καί σέ τραπέζι πλοῦσιο νὰ κερνάῃ ξένους καί παράξενους! Ὁ πόνος του γιὰ τὴ ζημιὰ τοῦ πνίγει τὸ θυμό, δίνει καιρὸ στὸν τρομασμένον τὸ δουλᾶκο νὰ τὸ στρήψῃ καί ν' ἀφανιστῆ ἀπὸ μπροστά του.

Ὅσο κι' ἄν ἦτανε φιλάγγυρος, τώρα ὁ κύρ Ἁγιόφυχος νὰ πληρωθῆ γυρεύει ἔχι γιὰ τὴ ζημιὰ του — γιὰ τὸν πόνον τὸ σκληρόν

ποῦ τοῦ ἄγγιξε τὰ σωτικά του. Κι' ἀλήθεια, πόνεσε βαθιά, πολὺ βαθιά, γιατί ἦτανε πολὺ, πολὺ φιλάργυρος' πόνεσε βαθιά, καὶ θέλει γιὰ τὸν πόνο του νὰ πληρωθῆ διπλά — γιὰ νάναί μέσα κ' ἡ ζημιὰ του.

Μὲ τὴν τρεμούλα ποῦ εἶχε, θέλησε νὰ σηκωθῆ, νὰ πᾶ νὰ βρῆ τὸν ἔνοχο, ἕναν ἔνοχο νὰ βρῆ! Μὲ τὴν τρεμούλα ποῦ εἶχε πήρε τὸ τοιμποῦκι γιὰ ραβδί, δὲν εἶδε τῶσπασε, καθὼς ἀκούμπησε σ' αὐτὸ νὰ σηκωθῆ — πάει τὸ τοιμποῦκι! Γιὰ νὰ μὴν πέση θέλησε νὰ στυλωθῆ στὸν τοίχο, κ' ἔπασε τὸ βάρος τοῦ κορμιοῦ στό κρεμαστὸ ρολόγι (σκοῦριαζε ἀνεργο, γιατί σκοπὸς του ἦταν ὄχι νὰ δείχνῃ τὸν καιρὸ, μόνο πῶς εἶν' ἕνα ρολόγι — ἀνέξοδο). Τί λέγαμε λοιπόν; Πάρ' το κάτω τὸ ρολόγι! Κάνει νὰ τὸ κρατήσῃ, καὶ τὸ δέχεται βαρὺ στό κεφάλι ὁ κύρ 'Αγιόφυχος. Κάνει νὰ φυλαχτῆ ἀπὸ χειρότερα, πάρ' το κάτω καὶ τὸ καντηλέρι τὸ βαρὺ, ποῦ στημένο πλάι στό ρολόγι, καρτεροῦσε χρόνια νάρθη ἢ ὄρα του νὰ φέξῃ — τρώει ἄλλη μιὰ γερῆ ὁ κύρ 'Αγιόφυχος ἀπ' τὸ καντηλέρι!

Τώρα νομίζει, ὅλα τ' ἄψυχα σηκώσανε κεφάλι καὶ τοῦ ριχτήκανε κακὰ. Νομίζει, τὸν κυνηγοῦν ὄχτροι κρυφοί. Τρέχει κατὰ τὴ θύρα νὰ φωνάξῃ, θέλει βοήθεια νὰ ζητήσῃ — γλιστρησε καὶ πέφτει! Μιὸς εἶν' ἔξω ἀπὸ τὴ θύρα, καὶ τὰ μούτρα του σπασμένα' τρέχουν αἷματα. Κράζει μ' ἀπελπισία, καὶ χάνεται ἡ φωνή του στ' ἄδεια τοῦ σπιτιοῦ. Κανείς δὲν ἔρχεται! Τέλος ἕνας προβάλλει δοῦλος' μεθυσμένος φαίνεται, τόσο πρωῖ, διστάζει, μπρὸς καὶ πίσω πάει.

— Ποῦ εἶν' ἡ θεὰ Λωλή; φωνάζει ὁ κύρ 'Αγιόφυχος. Αὐτὴ ἀπὸ τὰ χέρια τὰ δικὰ μου θὰ τὸ βρῆ! Μόλις εἶπε νὰ μὲ παρατήσῃ, ὅλα ἐνάντια στρήψανε. Κ' ἐσεῖς οἱ δοῦλοι τί γινήκατε; Μ' ἀφίνετε κ' ἐσεῖς; Νὰ τρέξετε κοντὰ της νὰ τὴ φέρετε — μὲ τὸ καλὸ' κι' ἂν δὲν ἀκούῃ, δεμένη νὰ τὴ σύρετε μπροστὰ μου. Γλήγορα νὰ τρέξετε!

— 'Αφέντη, τώρα στό μαγερεῖο τὴν ἄφησα νὰ τρωγοπίνῃ μὲ τοὺς ἄλλους (φύσηξε ὁ δοῦλος καὶ ξεφύσηξε)... Τῆς εἶπα τὰ κακὰ ποῦ σοῦρθανε, κ' εἶπε γι' ἀπόκρισή της

— «Αὐτὸ θέλω κ' ἐγώ!»

— Γκρεμίσου! Καὶ νὰ φύγῃς γλήγορα, κ' εἰσὺ κ' οἱ ἄλλοι! Τώρα πάω στό μαγερεῖο...

Καὶ πήγε ἀγκομαχῶντας. Τί νὰ 'δῆ καὶ τί νὰ φανταστῆ! Λεβέτια βράζανε γιομάτα κρέατα, κ' οἱ δοῦλοι τρώγαν — ἀπὸ τὴν αὐγὴ στρωμένο τὸ τραπέζι, σκόρπια τὰ φαγιὰ, καὶ τὰ πιοτὰ χυμένα χάμου. Κ' ἡ φωτιά νὰ δουλεύῃ! 'Αλοὶ στον, τὸν 'Αγιόφυχο!

— Ποιὸς πρόσταξε; Ποιὸς ἔβαλε μαχαίρι στό σφαχτά, κλειδί στό κρασοδόλια; Καλαστής, ποῦ πρέπει νὰ δώσῃ τὴ ζωὴ του πληρωμῇ — καὶ νὰ μὴ φτάνῃ!

— Τῶπε ἡ θεὰ Λωλή! «Χαρῆτε, σὰς ἀφίνω γειά! Φάτε καὶ πιέτε!» Ἔτσι παράγγειλε...

Λέγαν οἱ δοῦλοι, καὶ γελοῦσαν καὶ χορευᾶνε.

— Κ' ἐσεῖς ποῦ τὴν ἀκούσατε, θὰ πῆ πῶς ἦτανε κ' ἡ ὄρεξή σας τέτοια' ὅμοι θὰ πληρωθῶ μὲ τόκο δίκιον, ἔννοια σας... Καὶ τώρα τρέχει καὶ προβάλλει τὸ μαγερεῖο τὸ αὐτὸ, ὁ κύρ 'Αγιόφυχος νὰ φεύγῃ τὴν θὰ μοῦ

βγή σέ χαλασμό — και φέρτε τη με τὸ καλό, με παρακάλια· και κανεις μὴν τῆς κακομιλήσῃ! Μάγισσα εἶν' αὐτή, και συθμελο θά με γκρεμίση. Τρέμω τὴν κατάρτα της!..

— Ἀφέντη, εἶπ' ἕνας δοῦλος φτάνοντας, στὰ κελλάρια εἶχε κατεβῆ και τὴνὲ ζήτησα. Κ' ἐκεῖ, ἡῦρα τὸ χαμό, και τίποτ' ἄλλο. Χυμένα τὰ κρασιά, τὰ λάδια, τὰ σιτάρια, ὅλα ἕνα χῦμα, κ' οἱ κελλάρηδες στουπὶ στό μεθῶσι. Τὴν κυνήγησα στὴν αὐλὴ νὰ τὴ φτάσω, κ' ἀπὸ τὰ πουλιά στὰ γελάδια, στ' ἄλογα τὴν πῆγα ἀκολουθώντας· χαλασμός παντοῦ, και τὴν ξαγνάντεψα μακρὰ πρὸς τὰ χωράφια και τ' ἀμπέλια νὰ τραβάη. Ἐτρεχε σὰ σκύλα διψασμένη, κ' ἔμοιαζε σὰ νὰ μὴν ἦταν ἡ Λωλή — σὰν ξένη, σὰν τρελή; Τῆς φώναξα ὅσο νὰ μ' ἀκούσῃ.

— «Γύρισε πίσω, θεῖα Λωλή, κ' ὅ,τι νὰ πῆς θά γίνεται και πάλι· νάσαι 'δῶ κυρά! Γύρισε γιατί χάλασε τὸ σπίτι, κ' ὁ ἀφέντης κλαίει και σὲ ζητεῖ...»

— «Αὐτὸ θέλω κ' ἐγώ! Αὐτὸ θέλω κ' ἐγώ!»

Και τρέξαν ὅλοι, με τὸν κύρ Ἀγιοψυχο μπροστά, νὰ πᾶνε νὰ τὴ βροῦνε, νὰ τὴν πιάσουνε, νὰ τὴ σκοτώσουν, ἂν μπορούνε. Τρέχουν, κ' ὅλο γελοῦνε και πηδοῦνε, κ' ὅλο κλαίει ὁ κύρ Ἀγιοψυχος. Μά τί νὰ 'δοῦν και τί νὰ ποῦνε! "Ὅπου πατούσανε, γκρεμίσματα" οἱ μύλοι χάρβαλο· κ' οἱ μυλωνάδες κ' ὅλοι χορεύανε τριγύρω στῆς δουλειᾶς τους τ' ἀνεργα τὰ σύνεργα σὰ νάτανε σὲ γάμο.

— Ποῦναι ἡ θεῖα Λωλή, μιλάτε!

— Πέρα κατὰ τ' ἄλωνια πάει!

Συφορά κ' ἐκεῖ! Φωτιά ἔδρασκε τῆς θημωνιές· οἱ ἄλωνιστάδες τρέχανε σὰν τ' ἄλογα τὰ φρενιασμένα, ποῦ τὰ δάγκωσε μυῖγα κακὴ. Μά κ' ὅλα τὰ τετράποδα εἶχανε σηκώση φρένα και γυρίζανε· στ' ἀμπέλια φύλλο δὲν ἀπόμεινε, μῆτε και στοὺς κήπους χορταράκι ἀπὸ τὰ πρόβατα και τὰ τραγιά.

Παντοῦ ροπή θεοτική, κ' ὁ κύρ Ἀγιοψυχος μαλλοτραβιέται. Ἀμ' ἡ θεῖα Λωλή;

— Αὐτὸ θέλω κ' ἐγώ!

Κ' ἡ φωνὴ της φτάνει σὰν ἀχὸς ξεμακρυσμένος.

— Τρεχάτε, λέει γελῶντας ἕνας δοῦλος, τρεχάτε νὰ τῆς βροῦμε ἀπὸ μπροστά, πρὶν ξεπεράση ἀπὸ τὰ χτήματα και φτάση στό ποτάμι. Ἄν τὴν πιάσουμε, μπορεῖ αὐτὴ ὅλα νὰ τὰ ξανακάμη καθὼς ἦταν πρῶτα, μιὰ και μπόρεσε τόσο εὐκολα νὰ τὰ χαλάση. Αὐτὴ φτειάνει και χαλαίει! Γλήγορα νὰ 'δοῦμε τί ἄλλο ἀκόμα θά χαλάση, γιὰ νὰ 'δοῦμε ἂν ὕστερα μπορῆ και νὰ τὸ ξανακάμη. Θάναί και γιὰ τὸν ἀφέντη αὐτό, τὸν κύρ Ἀγιοψυχο, καλὸ μάθημα νὰ 'δῆ πῶς χαλοῦνε και πῶς φτειάνουν (τέτοια ἐλπὶδα νάχη!)

Τρέχει ὁ κύρ Ἀγιοψυχο μπροστά, τρέχει με τὰ πόδια σέρνοντας, με τὴν ψυχὴ στὰ δόντια. Τρέχει κ' ἀπὸ πίσω του ὅλο τὸ κοπάδι· δοῦλοι ἀγκαλιασμένοι και γελοῦνε, ζωντανὰ τρελλὰ σὰ νάνοιωνα, και αὐχοῦνε και πηδοῦνε. Φτάνουν ὅλοι στό ποτάμι. Αἶψα και ὅλο τρελοῦνη ἡ θεῖα Λωλή! Νά, μπαίνει στὴ

βαρκούλα! "Αχ, λίγο και προφταίνει ο κύρ 'ΑγιοΨυχος' με τ'όνα χέρι πιάνοντας τήν κουραστή, θέλει νά βάλῃ και τὸ πόδι μέσα' σκύβει, δὲ μπορεῖ πειὰ νά σταθῇ στή γῆ, γλιστράει, δέχεται και μιὰ καλὴ ἀπὸ τῆ θειά Λωλή, και πέφτει στο ποτάμι.

— Βοήθεια, θειά Λωλή! Σώσε με, κι' ὅ,τι θέλεις!

— Αὐτό θέλω κι' ἐγώ!

Ἡ βάρκα πάει με τῆ νεροσυρμῆ, κι' ὁ κύρ 'ΑγιοΨυχος ἀπὸ κοντὰ χαροπαλαίβει και παρακαλεῖ. Ἐπὸ τήν ἀκροποταμιὰ καμμιὰ φωνὴ πειὰ δὲν ἀκούγεται! ὅλοι σωπαίνουν, ἄνθρωποι και χτήνη. Ποιὸς νά συλλογιστῆ ἄπιστος δούλος και νά πέσῃ στο νερό νά σώσῃ τὸν ἀφέντη;

Ἄντικρυ, ἀπὸ τήν ἄλλην ὄχτη, συναγμένο τὸ χωριό, ποῦ χρωστοῦσε και δὲν ἔσωνε στὸν κύρ 'ΑγιοΨυχο, πότε ἀλαλάζει πρόσχαρα, πότε σωπαίνει και χαζὰ κυτᾶζει, ὡς ποῦ χάθηκε κι' ἡ βάρκα με τῆ θειά Λωλή και πάει κι' ὁ κύρ 'ΑγιοΨυχος.

"Ἐστερα, ὅποιος ἀρπάξῃ ἀρπάξῃ! Σπίτια κι' ὕποστατικό και κάθε τι σαρώθηκε, δὲν ἀπόμεινε σημάδι! Χρόνια περάσανε. Και τότε καθένας ποῦξερε τήν ἱστορία τοῦ κύρ 'ΑγιοΨυχου, ἀρχιζε νά συλλογιέται και νά λέγῃ

— Ἦταν ἡ Μοῖρα του.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

“ΑΘΩΟΣ Ο ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ!...”

ΔΙΑ κάθε ἔγκλημα, κλοπὴν ἢ φόνον, ἡ Δικαιοσύνη ἔχει ἐπέγουςαν ἀνάγκη ἐνὸς τοῦλάχιστον ἐνόχου. Ἐν ἦνε και περισσότεροι, δὲν πειράζει. Τόσῳ τὸ καλλίτερον μάλιστα. Νταραβέρι νά γίνεται. Ἄλλ' αὐτοὶ οἱ ἀχρεῖοι, οἱ αὐτονογοί, τὸ κόβουν λάσπη, οἱ ἀφιλότιμοι, και τρέχα ὕστερα νά τοὺς κυνηγᾶς. Τί νά σοῦ κἀνη και ἡ Δικαιοσύνη, ἀφοῦ δὲν στέκονται νά τοὺς πιάσῃ;

Ἐν ἐλλείψει λουιτὸν τοῦ πραγματικοῦ, ἀρπάζει προχειρῶς ἀπὸ τὸ σβέρον τὸν πρῶτον ἀνύποπτον διαβάτην και σοῦ τὸν καθίζει στο φρέσκο.

— Βρέ, ἀμάν! διαμαρτύρεται ἐκεῖνος ὁ φουκαρᾶς. Λάθος κάνετε, χριστιανοί μου! Δὲν εἶμ' ἐγώ!...

— Λάθος-ξελάθος, κόπιασε τώρα μέσα και στήν Ἐνάκρισι τὰ ξεδιαλύεις... .

Αὐτὸν ἐπέγειν ἐν στυγαίῳ ἀπὸ τὸν ἕνα καὶ ἕνα ἄλλο ὁ κακομοῖρης. Τὸ

τρεμούλιασμα τῆς φωνῆς του, τὸ χαμήλωμα τῶν ματιῶν του, τὸ φοβισμένο ὄφρος του, κάτι μισόλογα ὑποπτα, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἡ ἀδεξιότης του εἰς τὸ νὰ ἀποδείξῃ τὸ *ἄλλοθι*, ὅλα αὐτὰ καὶ διάφορα ἄλλα ἐνοχοποιητικά, ποῦ νὰ διαφύγουν τὴν ὀξυδέρκειαν τοῦ κ. Ἀνακριτοῦ, ὁ ὁποῖος εἶνε καὶ τρομερὸς ψυχολόγος! «Βρὲ τὸν κατεργάρον!» Κάνει τὸν ἀνήξερο. Ἀμὴ δὲν!..»

Ἐρχεται καὶ ὁ Εἰσαγγελεὺς. Μὲ τὴν πρώτην ματιὰ ἐπῆρε κάβο. Μὰ θέλει κ' ἐρώτημα πῶς αὐτὸς εἶνε ὁ δράστης;

Καὶ σοῦ τὸν χώνουν πάρα μέσα.

Ἐκάθησε στὴ φυλακὴ ἐπτὰ-ὀκτὼ μῆνες ὑπόδικος. Ἐπῆρε προκαταβολικῶς τὴν πατέντα τοῦ κλέφτη ἢ τοῦ φονιά. Ἡ ἐφημερίδες τὸν ἔκαμαν κουρέλι. Δηλαδή «ἀνάγνωσμα». Μία μάλιστα τὸν εἰκονογράφησε μὲ μιὰ παλιὰ ξυλογραφία... τοῦ Νταβέλη! Τέλειο κακοῦργο! Ἐκλείσει τὸ μαγαζάκι του. Ἐγασε τὴ δουλειὰ του. Τὸ σπιτάκι του ὀήμαξε. Ἡ γυναῖκα του ξενοπλένει νὰ προφτάσῃ τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν ποῦ μαγκεύουν ξυπόλυτα στοὺς δρόμους. Ξεπούλησε ὅ,τι εἶχε, νὰ μπουκώσῃ τοὺς δικηγόρους. Στὸ ἀναμεταξὺ πέθανε κ' ἡ μάνα του ἀπ' τὸν καῦμό της καὶ τὴ ντροπή.

Τέλος πάντων «ἔστι δίχης ὀφθαλμός». Ἦλθε ἡ δικάσιμος, ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς ἀναβολάς. Τὸν ὀδηγοῦν δεμένο στὸ Κακουρογοδικεῖο. Ἡ Δικαιοσύνη, σοβαρά, ἀξιοπρεπής, συναφρωμένη, βάζει καλλίτερα τὰ γυαλιὰ της, ξεψαχνίζει τὴν ὑπόθεσιν, ξεροβήχει, ξεροκαταπίνει, καὶ ἀπαγγέλλει θριαμβευτικῶς:

— «Ἀθῶος ὁ κατηγορούμενος!» Ἔτσι, αἱ! Ὅρσε τὸ λοιπόν!

ΣΑΤΑΝΑΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

* Ἦχι ἡ χρησιμότης, ἀλλ' ἡ ὠραιότης τῶν πραγμάτων ἀννψώνει τὴν ψυχὴν.

* Οἱ φίλοι εἶνε ὠραῖα ἄνθη, τὰ ὁποῖα μόνον εἰς τὸ θερμοκήπιον τῆς εὐτυχίας μας διατηροῦνται.

* Δύο τινὰ εἶνε ἀχώριστα τοῦ ψεύδους: αἱ πολλαὶ ὑποσχέσεις καὶ αἱ πολλαὶ δικαιολογίαι.

* Μόνον ὁ ἀνθρωπος, ὅστις ἔχει ἀξίαν, ἤμπορεῖ ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀξίαν τῶν ἄλλων.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiakó Apothetirio Dimósias Isthm. Restrictions apply.

ΗΡΩΩΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ Α. ΖΥΓΟΜΑΛΑΣ

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ-ΛΟΧΑΓΟΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

Γόνος αρχαίας και ιστορικής οικογενείας, μόνος υἱός τοῦ πολιτευτοῦ Ἀντωνίου Ζυγομαλά και τῆς Λουκίας Ζυγομαλά τὸ γένος Μπαλάνου, ἐγεννήθη τῷ 1890 ἐν Ἀθήναις και ἐσπούδασε τὰ νομικὰ γεγόμενα διδάκτωρ ἐν ἡλικίᾳ 20 περίπου ἐτῶν. Συνεχίζων τὰς ὑπὲρ πατρίδος σπουδὰς ἐπέτυχε, πρὸς τὸ 1915, ἐσπευσεν ἀπὸ τῆς

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias Is

Κ. Σ. ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΗΜΕΡΟΚΟΙΤΗΣ ΤΟΥ 1915

Restrictions apply.

πρώτης στιγμῆς ἅμα τῇ κηρύξει τῆς ἐπιστρατεύσεως τοῦ 1912 καὶ κατετάχθη ὡς ἑφεδρος λοχίας. Πρὶν ἢ δὲ ἀκολουθήσῃ τὴν μακεδονικὴν ἐκστρατείαν, προσελθὼν ἐν τῇ μεταξὺ μετὰ τὴν στολὴν τοῦ λοχίου ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπέστη ἐν μέσῳ ζωηρῶν ἐπαίνων καὶ συγχαρητηρίων τὴν πρακτικὴν δοκιμασίαν, διὰ τὸν διορισμὸν του ὡς δικηγόρου, μεθ' ὃ ὁ ἐνθουσιώδης νέος ἠκολούθησεν ἀκράτητος τὸ στράτευμα εἰς Μακεδονίαν, ὅπου ἐπολέμησεν εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ πυρός.

Ἐκ τῶν πρώτων εἰσηλθεν εἰς Ἑλασσῶνα, δοὺς τὸ παράδειγμα τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, καθὼ περιώσας ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἀτάκτων τὸ τουρκικὸν Τζαμίον καὶ τὸ πολῦτιμον δλόχρυσον Κοράνιον, ὅπερ μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Θεσσαλονίκης παρέδωκεν εἰς τὴν Α. Γ. τὸν Πρίγκηπα Νικόλαον, ὡς διοικητὴν τῆς πόλεως. Εἰς Σαραντόπορον συνετέλεσεν εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς πυροβολαρχίας του, καθὰ μαρτυροῦν αἱ ἐκθέσεις τοῦ λοχαγοῦ του καὶ τοῦ μοιράρχου ταγματάρχου. Ἐπίσης πρῶτος μετὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀνιχνευτῶν εἰσηλθεν εἰς Γιαννιτσά, σωθεὶς ὡς ἐκ θαύματος, ἐξηκριθῆσε δὲ τὸ εὐάλωτον τῆς πόλεως πρὶν διαταχθῆ ἢ ἐπιθεῖσι. Ἄμα τῇ εἰσόδῳ εἰς Θεσσαλονικίην ὁ Σωματάρχης του προέτεινε τὴν προαγωγὴν του εἰς ἀνθυπολοχαγὸν ἐπ' ἀνδραγαθίᾳ. Νέα δὲ ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ἠθικῆς του ἀμοιβῆς, ὅταν ὁ ἀνδρείος καὶ πολεμοχαρὴς Ἀνδρέας, ἐνῆ ἢ πυροβολαρχία του διατάχθη νὰ παραμείνῃ ὡς φρουρὰ ἐν Θεσσαλονίκῃ, αὐτὸς ἐν τούτοις ἐζήτησεν ὡς χάριν καὶ τῇ ἐπετρέπη νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Καλάρην ἡπειρωτικὴν ἐκστρατείαν.

Εἰς Ἡπειρον συμμετέσχε καὶ διεκρίθη εἰς ὄλας τὰς μάχας Μανωλιάσας, Μπιζανίου, καὶ Ἀγ. Νικολάου. Μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν Ἰωαννίνων, διαταχθεὶς τῆς 8ης Μεραρχίας εἰς καταδίωξιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ προσέλασιν πρὸς τὴν Βόρειον Ἡπειρον, ὁ Ἀνδρέας προσήλθε καὶ αὐθὶς ἑξαιτούμενος τὴν χάριν, ἣτις καὶ τῇ ἐγένετο, ὅπως ἀκολουθήσῃ καὶ τὴν ἐκστρατείαν ταύτην ἐμψυχῶν οὕτω καὶ ἠλεκτριζῶν εἰς ἐνθουσιασμόν καὶ αὐτοθυσίαν δλόκληρον τὸ στράτευμα. Ἡτύχησε πρῶτος καὶ πάλιν νὰ εἰσέλθῃ μετὰ τοῦ ἱππικοῦ ἀποσπάσματος εἰς Ἀργυρόκαστρον καὶ ἐθεδαίωσε τὴν μετὰ τινὰς ἀψιμαχίας ἐγκατάλειψιν τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Βαν Μεραρχίαν, διαταχθεὶσαν νὰ βαδίσῃ κατὰ τὸν Βουλγάρων, συμμετέσχε τοῦ ἐλληνοβουλγαρικοῦ πολέμου, παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἡρωϊκοῦ Διαλέτη μόνος ἑπιππος, ἐπιδειξας ἀπαράμιλλον ἀνδρείαν εἰς τὰς μάχας Κιλκίς, Λαχανᾶ, Μπέλες, Τσουμαγιάς καὶ Κρέσνας.

Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς εἰρήνης ἐστάλη μετ' ἄλλων εἰς τὴν ἐν Ἡπειρῷ 9ην Μεραρχίαν, ὅταν δὲ αὕτη κατόπιν διατάχθη νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν Βόρειον Ἡπειρον, ὁ Ζυγομαλάς παρέμεινε μετὰ καὶ ἄλλων ἀξιωματικῶν, ἀποτελέσαντες τὸν στρατὸν τῆς Ἀυτονόμου Ἡπείρου, ὅστις κατῴρθωσεν ἢ ἀνακτήσῃ τὸ Ἀργυρόκαστρον,

Καθ' ὄλην δὲ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ὥραίας ταύτης ἠπειρωτικῆς ἐποποιίας ὁ Ἄνδρέας ἐπεδείξατο ἀλλεπάλληλα δείγματα οὐ μόνον ἀνδρείας ἀλλὰ καὶ στρατηγικῆς ἀξιολαμπείας, ἐφ' ἧ καὶ τῷ ἀπειρηθῆναι ὁ βαθμὸς τοῦ λοχαγοῦ τῆς Ἀυτονομίου Ἠπείρου, διαπρέφας πανταχοῦ, ὅπου ἐπολέμησε, εἰς Ἄργυρόκαστρον, Μονὴν Τσεποῦ, Κολώνια, Πίτσαρι, Προγονάτι, Ληκουνοῦσι, Κούσμαρι, Νιδίτσαν, ἔνθα καὶ ἐφονεύθη τὴν 29 Ἰουλίου τοῦ 1914.

Ἡ αὐταπάρνησις καὶ ἐθελουσία τοῦ γενναίου πολεμιστοῦ συγκινεῖ ἔτι μᾶλλον καὶ ἐμπνέει τὸν θαυμασμόν, τὸν ἐξιδανικεῦσι δὲ ἐν τῇ λατρείᾳ καὶ τῇ εὐγνωμοσύνῃ τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς, καθόσον, νέος αὐτός, ὥρατος, πλούσιος, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ τὰ πλέον ἐπίζηλα ἀγαθὰ ζωῆς, ἐγκατέλειψεν οὐχ ἥττον τὰ πάντα, γονεῖς, μέλλον, χλιδὴν, εὐμάριαν εἰς τὸν ἱερὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Μεγαλείου.

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΗΛ. ΠΑΝΑΣ

(Ἐπολοχαγὸς τοῦ μηχανικοῦ ἐκ τῶν πρώτων πεσόντων Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν κατὰ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον, εἰς Σαραντάπορον τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 1912.)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitiko Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΠΟΙΗΤΑΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΙ, ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Σταμ. Σταματίου — Τιμος Μωραΐτινης
Δημοσθένης Δημακόπουλος — Μ. Δ. Ροδάς
Λεωνίδας Ζώης — Σωτ. Σκίπης

ΤΟΥ "ΕΘΝΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, (1885-1915)

'Αριστομ. Π. Μιχαήλ — 'Ανδρ. Νικολάρας
Μιχ. Ζώρας — 'Ιω. Νικολάρας
Γεώργιος Καλλισπέρης — 'Αλ. Σαρατσόπουλος

ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Ⓞ παρ' ἡμῖν Ἴατρος φυσικοθεραπευτῆς κ. Δ. Βασιλειδῆς ὁ διορισθεὶς πρό τινος καὶ τακτικὸς ἱατρός — ἠλεκτρολόγος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, συνεχίζων τὰς ἀόκνους καὶ διηνεκεῖς αὐτοῦ προσπάθειάς διὰ τὴν τελειοποίησιν τῶν φυσικοθεραπευτικῶν μεθόδων, προσέθηκε κατ' αὐτὰς νέαν τοιαύτην ἐπὶ τῶν ὑπιδύκνων ρευμάτων. Λίαν χαρακτηριστικὴ διὰ τὴν ἐντύπωσιν, τὴν ὁποίαν ἡ νέα μέθοδος τοῦ κ. Βασιλειδῆ ἐπροξένησεν ἐν τῇ ξένῃ, εἶνε ἡ ἐπιστολὴ τοῦ μεγαλειτέρου τῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐργοστασίων Ἡλεκτροθεραπείας Ραϊνίγκερ, Γκέμπερ καὶ Σάλλ, ἀπευθυνθεῖσα πρὸς τὸν κ. Βασιλειδῆν καὶ ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

Κύριον Δ. ΒΑΣΙΛΕΙΔΗΝ

3 Ὀδὸς Μασσαλίας

ΑΘΗΝΑΣ

Ὁ οἶκός μας Ραϊνίγκερ, Γκέμπερ καὶ Σάλλ, ὅσις, ὡς γνωρίζετε, εἶνε τὸ μεγαλιέτερον ἐργοστάσιον ἱατρικῶν ἠλεκτρικῶν μηχανημάτων, μὲ ἐπεφόρτισε νὰ σὰς ἐρωτήσω μερικὰς λεπτομερείας τῆς συσκευῆς σας τῶν ὑπιδύκνων ρευμάτων.

Ἀπὸ τινος καιροῦ, μέγας ἀριθμὸς ἱατρῶν, πελατῶν μας, οὔτινες ἀνέγνωσαν τὴν ἀνωτέρω μελέτην σας, ἀπηνθύνθησαν πρὸς τὸ κεντρικὸν ἐργοστάσιόν μας τῆς Ἐρλάγκεν, διὰ νὰ ζητήσουν ἐξηγήσεις ἐπὶ τῆς συσκευῆς σας καὶ τοὺς ὄρους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐφαρμύζετε τὰ ὑπιδύκνα ρεύματα.

Ἐπειδὴ ὁ οἶκός μας ἐπιθυμεῖ πολὺ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς ἱατροὺς τούτους, θὰ σὰς ἤμῃ πολὺ ὑπόχρεως, ἐὰν θὰ ἔχετε τὴν καλωσύνην νὰ μοὶ ἀπαντήσητε λεπτομερῶς ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων.

Ὁ οἶκός μας ἐπίσης θὰ ἐθεώρῃ εὐτύχημα, ἐὰν ἠθέλατε ἀναθέσει εἰς αὐτὸν τὴν κατασκευὴν παρομοίων μηχανήματος, εἰς τὸ ὅποιον θὰ εἶδτε τὸ ὄνομα «Υπιδύκνα ἀσπῆματος Βασιλειδῶν...»

ΑΛΕΞ. ΧΙΑΣΜΑΝ

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τιμῶσα τὸν ἐκλεκτὸν ἐπιστήμονα καὶ ἀμείβουσα ἠθικῶς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης μόχθους του, τιμᾷ μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν λοιπὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.3.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

Εἶνε δὲ φανερόν, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ μέγα ἐργοστάσιον ἐζήτησε παρὰ τοῦ κ. Βασιλείδῃ τὴν ἀδειαν τῆς κατασκευῆς «Υψηλῶν συστήματος Βασιλείδῃ» ἐν ἐπιγνώσει ὅτι παρέχει εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον τελειοποιήσιν εἰς τὴν θεραπευτικὴν τῶν ἐν γένει ἀρθροϊτικῶν νοσημάτων. Καὶ τοῦτο κατόπιν αἰτήσεως διαφόρων Γερμανῶν καὶ ἄλλων ἐπιστημόνων, οἵτινες ἔλαβον ἀφοσίμην νὰ μελετήσωσι τὴν νέαν μέθοδον τοῦ κ. Βασιλείδῃ ἐκ τῆς τελευταίας ἀνακινώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐπιστήμονος εἰς τὸ ἐν Πράγᾳ Διεθνὲς Συνέδριον «Περὶ Θεραπείας τῆς χρονίας μυοκαρδίτιδος διὰ τῶν ὑψηλῶν ρευμάτων.»

Η ΧΑΝΙΩΤΙΣΣΑ

ΠΡΕ΄ Στόκλιη, τί ξοδεύεσαι καὶ φέρεις τὰ παιχρίδια
καὶ δείχνεις τὸ μεράκι σου;

Στὸ κονλιονάκι τί κερνάς τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια,
Καὶ ρέβεις στὸ ξενύχισμα ξεχνῶντας τὸ σπιτάκι σου;

Σὰ σφουγγαρίζω τί κνιτῆς μὲ λιγωμένα μάτια
τ' ἀφράτα τὰ μπατζάκια μου μὲς στὰ θολὰ νερά; ...
Τί μοῦ ξεσχίζεις μὲ τὸ ροῦ τὰ ροῦχα σὲ κομμάτια;
Καὶ τ' ἄχ, καὶ βάχ σου, ρέ, γιατί τὴν πόρτα μου βαρῶ;

Πρωῖ-πρωῖ τί μ' ἀκολουθᾷς σὰν ἴσκιος στὰ σοκάκια
καὶ μὲ ποτιζεις ἄτιμα «μαρμποῦνα καὶ φεργάδα μου»;
Τί μὲ ποτιζεις στὰ καλὰ καθούμενα φαρμάκια
Καὶ μοῦ χαλνᾷς τὴν τύχη μου μπροστὰ στὴ φιληνάδα μου;

Ντροπὴ γαὶ στὰ μονοτάκια σου καὶ στὸ μακρὸν σου μπῶϊ
Νὰ λακωντεῖς σκοτωμοῦς καθ' ὅρα μὲ τὴ κάμα σου.
Μὴ λογαριάζης ἀπ' τὰ μὲ ν' ἀκούσης μοιρολόϊ;
— Ἄν τάχτηγες γιὰ σκοτωμό, θὰ τώκωνες τὸ τάμα σου.

Βοῆ, ἂν εἶνε ἀγάπη κι' ἂν πορῆ σι' ἀληθινὰ ἢ καρδιά σου,
Κι' ἂν μὲ ζητᾷς γιὰ ταῖρι σου, γιατί δὲν μοῦ τὸ λές;
Μ' ἂν πάλι γιὰ καμμιά κερὰ μ' ἐπῆρες, ἄντε χάσου,
Μὴ σοῦρθῃ καμμιά ξόφραση, κι' ἀπ' τὴ καρδιά σου κλαῖς.

(Ἐπὶ τὰ «Σμυρνέτκα».)

ΜΙΧ. ἈΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

(Ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἰωάν. Μούση)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ

(ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ)

ΧΑΡΙΝ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Ἡμερολογίου» παραθέτομεν ἔναντι τὴν εἰκόνα ἑνὸς μοναδικοῦ εἰς τὸ εἶδος τοῦ ἀριστοτεχνήματος τῆς νεοελληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Εἶνε τοῦτο μεγάλη ἐστία ἐκ λευκοῦ πεντελῆσιου μαρμάρου, ἔχουσα ὕψος 4,30 μέτρων καὶ πλάτος 2,10, μετὰ γλυπτῶν παραστάσεων καθαρῶς Ἑλληνικῆς ἐμπνεύσεως.

Ἡ ἐστία αὕτη, εἶδους monumental, πρωτοτύπου τεχντροπίας, ἐσχεδιάσθη καὶ ἐξετελέσθη τῷ 1888 ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ καὶ δοκιμωτάτου ἀρχιτέκτονος κ. Ἰωάννου Εὐθ. Μούση μετ' ὄλου τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ διακόσμου καὶ τοῦ γλυπτικοῦ μέρους, οὗ ἡ ἐκτέλεσις εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς ἓνα ἐκ τῶν κορυφαίων γλυπτῶν, τὸν αἰδιδίμον Ἰωάννην Βιτσάρην. Τὸν θριγκόν, ὕψους 0,75, συνιστάμενον ἐκ τῆς κορωνίδος, τοῦ γείσου καὶ τοῦ ἐπιστυλίου, ἀνέχουσι ὑποθασάζουσαι ἐκατέρωθι αἱ δύο Καρυάτιδες, ἀναγελυμμέναι εἰς φυσικὸν μέγεθος, ἐξόχου τέχνης εἰς τε τὴν ἀνατομικὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν γραμμῶν. Τὰ παρ' αὐτοῖς πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν μέρος δύο ὀλόγλυφα παιδία, φυσικοῦ ἐπίσης μεγέθους, μετ' ἀνθεμίων καὶ φύλλων δρυός, παριστάνουσι συμβολικῶς τὰ δύο πνεύματα (genies) τὸ μὲν ἐκ δεξιῶν τῆς γλυπτικῆς, τὸ δὲ ἐξ ἀριστερῶν, τῆς ζωγραφικῆς. Ἐπὶ τῶν παραστάδων τῶν ἀνεχουσῶν τὴν ζωοφόρον, εἰσὶν ἀνάγλυφοι δύο λεοντοκεφαλαί, κρατοῦσαι ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξηρητημένους διὰ κρίκου καρπούς τῆς ἑλληνικῆς καλλιεργείας. Ἐπὶ τῆς ζωοφόρου ὑπάρχουσι γλυπταὶ παραστάσεις εἰκονίζουσαι τὴν Μουσικὴν, τὴν Γεωργίαν, τὸ Ἐμπόριον, τὴν Βιομηχανίαν, κλπ. Ἡ μετὰ τῶν δύο Καρυατίδων εἰκὼν ἐγράφη ὑπὸ τοῦ αἰμνήστου διαπρεποῦς ζωγράφου Νικηφόρου Λύτρα, παριστᾷ δὲ γραφικόν τι τοπίον τῆς Κηφισιάς. Εἶνε δὲ περιττὸν νὰ λεχθῆ μετὰ ποίας ἐπιμονῆς ἐπιλοτεχνήθησαν καὶ αἱ τελευταῖαι ἀκόμα ἀρχιτεκτονικαὶ λεπτομέρειαι, ἀπὸ τῶν ἀνθεμίων τῆς κορωνίδος μέχρι τῶν βόδάκων τοῦ ἐπιστυλίου καὶ τῶν ὀδόντων τοῦ γείσου.

Τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ κ. Μούση, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζει πρωτοτυπία συλλήψεως καὶ δύναμις ἐκτελέσεως, ἡ τότε Ἐπιτροπὴ τοῦ Ζακείου ἐγνωμοδότησε καὶ ἐσύστησεν ὅπως σταλῆ εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἐκθεσιν τῶν Παρισίων τοῦ 1900 δι' ἐξόδων τοῦ Κράτους. Καὶ ἡ σύστασις τῆς ἐδικαιώθη, διότι ὄντως τὸ ἔργον ἐτίμησε τὴν Ἑλληνικὴν τέχνην, ἐπαγαγεθέντος χρηστοῦ μεταλλίου εἰς τὸν σχε-

διάσαντα ἀρχιτέκτονα κ. Ἰωάν. Μούσην. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ Ἑλληνοδίκος Ἐπιτροπὴ ἦτο διεθνὴς, ἀποτελουμένη ἐκ τριῶν διασῆμων καλλιτεχνῶν ἀρχιτεκτόνων, ἐνὸς Γάλλου, ἐνὸς Γερμανοῦ καὶ ἐνὸς Ἀγγλοῦ, μὲ κῦρος τοῦτέστι καὶ αὐθεντιαν κριτικῆς ἀπροσβλήτου. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲ αὕτη, διὰ τὸ γλυπτὸν μέρος, εἶχεν ἀποφανθῆ ὅτι, ἐάν ἐξῆ ὁ καλλιτέχνης αὐτοῦ Βιτσάρης, θὰ ἐτιμᾶτο διὰ τοῦ μεγάλου βραβείου (grand prix).

Σημειωτέον ὡσαύτως ὅτι εἰς τὸ Τμήμα ἐκεῖνο τῆς Ἐκθέσεως τοῦ 1900 (Decoration fix des édifices publics et des habitations), μεταξὺ πλείστων ὄσων ἀλλοεθνῶν συναγωνισθέντων μόνον ἡ Γαλλία ἐν τῇ προσώπῳ ἐξ γάλλων ἀρχιτεκτόνων (τῶν Plumet & Selmershein, Bernard, Carrier, Charpentier, Escalier καὶ Lambert) καὶ ἡ Ἑλλάς ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ κ. Μούση ἐτιμῆθησαν καὶ διεκρίθησαν διὰ τοῦ χρυσοῦ μεταλλίου.

Τὸ θαυμάσιον ἀληθῶς τοῦτο ἔργον, τὸ ὅποιον θὰ ἰδύνατο καὶ θὰ ἤξιζε νὰ κοσμήσῃ καὶ βασιλικὸν ἀνάκτορον, ἔπρεπε νὰ καταστῆ καὶ νὰ ὑπόκειται ὡς τὸ μόνον ὑπόδειγμα ἐλληνικῆς Ἐστίας διὰ τοὺς πολυταλάντους Ἀθηναίους, τοὺς ἐκ πνεύματος ξενομανίας καταδαπανῶντας εἰς ἀκαλαίσθητα, ἐκτρωματικά, δαπανηρότατα δὲ βαναυσουργήματα, ὅσα αὐτοσχεδιάζουν ἄλλοδαποὶ δῆθεν καλλιτέχνη ἐκμεταλλευόμενοι τὴν ἀφέλειαν καὶ ἀπλοϊκότητα τῶν παρ' ἡμῖν ὀφιπλῶτων σωθιστῶν.

Βῆχας χωρὶς ἄδειαν

Θεωρία κατὰ τὰ γυμνάσια νεοσυλλέκτων

Ὁ ὑπαξιωματικὸς. — Αἱ! ἐσὺ ὁ τελευταῖος, ποιὸς σοῦδωκε τὴν ἄδεια νὰ βῆχῃς τώρα ποῦ εἶσαι στὴ γραμμὴ! Δὲν σὰς εἶπα χίλιες φορές νὰ μὴ βῆχητε πρὶν σὰς πῶ τὸ πρόσταγμα: Ἀνάπαυσις;

Authorized licensed use limited to: 172.24.0.5. —

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istito
Restrictions apply.

ΤΑ ΞΥΛΑΡΑΚΙΑ ΤΗΣ ΒΑΓΙΑΣ

...

ΞΑΝΑΣΤΑΤΟ ὅλο τὸ χωριό, ἀπὸ τὰ Λειβάδια ὡς κάτω στὴ θάλασσα, κι' ἀπὸ τὴν Ὀργιάκα ὡς τὴν Παπαδέλα πέρα. Κλέψανε τῆς Ἀγγέλας τὸ μεσοφούστανο! ἄσπρο σὰν τὸ κρίνο κι' ὀλοκέντητο, ἀβάλτο ἀκόμα κι' ἀχνόλοστο, μπουγαδιασμένο κι' ἀπλωμένο στὸν ἥλιο, πάει, χάθηκε, φτερά, θαρρεῖς, ἔκαμε κι' ἐπέταξε, λεπτὸ κι' ἀραχοῦφαντο καθὼς ἦτανε. Μεγάλο ζήτημα σ' ὅλων τῶν θηλυκῶν τὰ στόματα ἄλλοσουςούμιαστες ὅλες κἀτι ψιθυρίζανε· μὰ καμμιά δὲν κοτοῦσε νὰ πῆ, ἔτσι παστρικά καὶ ξάστερα, τῆς κλέφτρας τῶνομα. Πάγαινε νὰ σκάση ἡ Ἀγγέλα. Δὲν ἦτανε δὰ καὶ λίγο πρᾶμμα, ἔτσι στὰ καλά καθούμενα καὶ μέρα μεσημέρι, νὰ λιγοστέψη τὸ προικιό της, ἔστω καὶ κατὰ μίαν μονάδα! Ἔξαφνα, μέσα ἀπὸ τὰ πολλὰ κρυφομιλήματα, καὶ μιὰ φωνὴ παρηγορητὰ κούστηκε — «Νὰ βάλουμε τὴ Βάγια νὰ μᾶς κἀνὴ τὰ μάγια της! Αὐτὴ θὰ μᾶς φανερώσῃ τὴ κλέφτρα!»

Ἦτον κοντὴ, πολὺ κοντὴ, ἡ μακαρίτισσα ἡ Βάγια. Κἀποτε, γιὰ νὰ τὴν πειράζω, γονάτιζα δίπλα της καὶ μόλις τὸ ὀλάσπρο κεφαλάκι της ἔφθανε στὸ πηγούνι μου· ἄλλοτε πάλι στεκόμουνα τενωμένος κι' ὀλόρθος μπροστά της καὶ τῆς μιλοῦσα σιγά-σιγά ἀπὸ τόσο ὕψος ποῦ νὰ φθάσῃ ἡ φωνή μου στ' αὐτιά της! Τί τᾶθελες ὅμως, ὅσο μπόγι τῆς ἔλειπε, τόση ξυπνάδα εἶχε καὶ πονηράδα στὰ μικρούτσικα καὶ βαθουλὰ της μάτια. Ἐάν τῆς ἔλεγες κἀτι νὰ τὴν πειράξῃς, ἐστέκετο, σὲ κυττοῦσε κατάμματα, ἐδιάβαζε, θαρρεῖς, στὴν καρδιά σου, καταλάβαινε τί ταμπάκο φουμάρεις, κι' ἀναλόγως ἔπαιζε κι' ἐκεῖνὴ μαζί σου ἢ σ' ἀποτόμωνε μ' ἓνα της λόγο. Ἡ καρδιά της, γεμάτη ἀγάπη κι' ἀφοσίωση στὸν πλησίον, ἦταν ὅλη καλωσύνη στοὺς πόνους τοῦ ἄλλου· κι' ἐπειδὴ δὲν εἶχεν ἀποκτήσει παιδιὰ, ἔθρεψε κι' ἀνάθρεψε πολλὰ-πολλὰ ψυχοπαῖδια, τὰ μεγάλωσε μὲ ὅλη της τὴ φτώχεια, τάποκατάστησε ὅσο μπορούσε καὶ σήμερα ἀκούει χωρρέματα ἀπὸ τόσα καὶ τόσα παιδιὰ καὶ ἐγγόνια. Νά, χριστιανὴ μιὰ φορὰ, ποῦ μὲ τὰ χέρια της, τὰ καλά της τὰ ἔργα, ἀνοῖξε μοναχὴ τῆς τοῦ Παραδείσου τὸ δρόμο!

Καὶ τί καλὸ δὲν περνοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι της! Προξενήτρε σ' ὅλα τὰ ἀρραβωνιάσματα, τὰ κατάφερνε νὰ συμβιβάζῃ «δουλειές μὲ φρονιτές» ποῦ λέει ὁ λόγος, κι' αὐτὴ πρώτη θάπινε τὸν

πρῶτο κεντηδιάτιζο καφέ ἀπὸ τῆς νύφης τὸ χέρι. "Ἦθελες νὰ μοιράσης κουφέτα τοῦ γάμου; Φωνάζετε ἀμέσως τὴ Βάγια. "Ἦθελες νὰ κάνης τοῦ παιδιοῦ σου τὴ βάφτιση; Τρεχάτε ἀμέσως στὴ Βάγια. Κοιλοπονοῦσε καιμιὰ ἐτοιμόγεννη; Τὰ μεσάνυχτα γρήγορα ἡ Βάγια νὰ ἔλθῃ. Μάλλονε καιμιὰ γυναῖκα μὲ ἄλλη καὶ δὲν προφταίνανε στὸν κανγᾶ νὰραδιάσουν ὅλα τὰ

* . . . Κάποτε γιὰ νὰ τὴν πειράξω, γονάτιζα ἔμπρός της . . . *

ἦτο τῆς κουζίνας ἡ ἐφεδρεία κι' ἄς τολμοῦσε κάνεις νὰ τῆς πῆ ἓνα λόγο, μποροῦσε νὰ σοῦ βγάλῃ τὰ μάτια.

Μὰ μήπως μονάχα στοὺς ψυχικοὺς πόνους συμπονοῦσε τῶν ἄλλων; Μεγάλο θὰ εἶχατε λάθος, ἂν σᾶς περνοῦσε τέτοια ἰδέα. "Ἐκανε καὶ τὴ γιάτρισσα, κάποτε καὶ τὴ μάγισσα ἡ θεία Βαγιουδά. "Ὅποια εἶγεν ἀκρίθω στὸ μάτι ἢ ἀνήλιο στὸ χέρι ἢ κάλο στὸ πόδι, θὰ ἔτρεχε στὴν ἐπιστήμη τῆς Βάγιας· κι' ἐκείνη, καιμαρωμένη γιὰ τὴν τέχνη της, μ' ἓνα δύο μάγια καὶ ξόρκια της τὰ αἴτευε καὶ χανόντανε, καθὼς λέγουν ὅσοι εἶχαν τὴν τύχη νὰ τοὺς γιαιτρέψῃ μὲ τὰ διαβάσματα καὶ τῆς μάγιες. Πόνεμα, καλαγθάθι ἢ μοῦρη, σᾶν εἶχε κανένas, πάλι στῆς πολυξερῆς Βάγιας τῆ χειροουργικῆ θὰ κατάφευγε, θὰ ξεκαλλώνετο σὲ καιμιὰ πεζούλα τῆς αὐλῆς της καὶ ἡ κυρὰ Βάγια, μὲ σοβαρότητα ἐκατὸν Γερουλάνων, θὰ τῶσχιζε ὄχι σᾶν τοὺς γιαιτροὺς τοὺς ἀθεόφοβους, ἔλεγε, ποῦ πάνε στῆς Γαλλίεσ καὶ τῆς Ἀγγλίεσ καὶ μαθαίνουν νὰ σὲ πονοῦν μὲ τὸ νυστέρι ἀλύπητα, ἀλλὰ θάκοβε ἀπὸ λεμονιὰ μία τσέντα καὶ μ' αὐτὴ περίφημα θὰ τέλειωνε τὴ δουλειὰ της! Μὰ κι' ἂν τῆβαινε κάποτε νὰ γυρίσῃ τὸ βγαλτό σου σὲ γάγγραινα καὶ νὰ πάγῃς νὰ βρῆς τὸν παπποῦ σου, Θεὸς φυλάξῃ νὰ φταίῃ ἡ Βάγια! Τί νὰ σοῦ κάνῃ, παιδάκι μου, κ' ἡ γιαιτρικὴ μου, ποῦ εἶχε σωθῆ τὸ λάδι ἀπὸ τὸ καντηλι σου! Κι' ὄχι στὴ Βάγια, μὰ καὶ στὸ Γῶγο νὰ τῆβαινε, δὲν θὰ μποροῦσεσ νὰ τὴ γλυτώσης.

ὄλες στὸ χωριό. Τακτικὴ σὲ ὅλα της, τακτικὴ καὶ στὰ θαλάσσια μπάνια· μόλις μεσολογοῦσεν ὁ Μᾶης, ἄφινε πρωϊ-πρωϊ τὴν θερμὴ ἀγκαλιὰ τοῦ γέροντος της τοῦ Γιαννάκου, ἔπαιρνε, μωρὲ μάτια μου, τὴν κατιμάδα στὸ χέρι καὶ μιὰ καὶ δύο, μ' ὅλα τὰ ἐννενηντὰ της χρόνια, κατέβαινε στὸ ἀμμουδερὸ ἀκρογιάλι καὶ μαζί μὲ δροσάτες κοπέλλες, ἔπαιρνε μιὰ χαρὰ τὸ μπανάκι της.

— Κάτι καὶ σὺ στὰ γεράματα μπάνια μοῦ κάνεις μὲ τὰ κορίτσια, θειὰ Βάγια;

— Αἶ, παιδάκι μου, ἀνακατεῦμαι κι' ἐγὼ μὲ τὰ γαργαλέρικα, γιὰ νὰ τὰ φυλάγω ἀπὸ βάσκανο μάτι, ποίος δὲ ξέρει κι' ὄλας, μπορεῖ νὰ κολλήσω κι' ἐγὼ λιγάκι ἀπὸ τὰ νειᾶτα τους.

"Ἄν ρωτᾶτε καὶ γιὰ τὸ τούρκικο λουτρό, ἐκεῖ δὲ ἦταν κι' ἄν ἦταν ποῦ γενοῦταν χαλασμός κόσμου μὲ τὰ πειραχτικὰ ἀστεῖα τῆς Βάγιας· στὴν κάθε κοπέλλα, θᾶλεγε ποιόναν θὰ πάρῃ καί... καταλαβαίνετε πιά! Εἶχε κι' αὐτὸ τὸ χάρισμα ἢ μακαρίτισσα: ἔκαινε συχνὰ μαζροβούτια στὸ πυκνὸ κι' ἀγνώριστο σκοτάδι τοῦ μέλλοντος πότε ρίχνοντας τὰ κονκιά καὶ τὰ χαρτιά καὶ πότε κάνοντας τὴν μάντισσα, σὴν τὴν ἀρχαία Πυθία.

"Ἀφίνω ποῦ κάθε πεθαμμένος ἀπὸ τὰ χέρια της πρῶτα θὰ περνοῦσε γιὰ σαβάνωμα καὶ μοιρολόγιασμα καὶ ἐξέβαλμα κ' ὑστερὰ θὰ τὸν παραδίνε σ' ἕνυλο τὸν κακομοῖρη στὸν νεκροθάφτην ἀντρούλη της, τὸν πολυξερὸ καὶ πολυτεχνίτη, μὰ καὶ ρημοσπίτη Γιαννάκο!

* * *

"Ὅσotόσο βούιζε τὸ σούσουρο γιὰ τῆς Ἀγγέλας τὸ μεσοφούστανο, ὡς ποῦ πήγανε τὰ χαμπάρια καὶ στὴ Βαγιούδα. Μιὰ καὶ δυό, τὰ μάγια σ' ἐνέργεια.

— Σώπα, καὶμμένη Ἀγγέλα, κι' ἐγὼ ὡς αὔριο τὸ πρωῖ θὰ σοῦ φανερώσω τὴν κλέφτρα· νὰ μὴ χαρῶ τὸ Γιαννάκο μου. Τ' Ἀη-Ἀντωνή ἢ φωτιά νὰ μὲ κάπηι σύρριζι ἄν δὲν σοῦ φέρω τὸ μεσοφούρι σου!

Κι' ὅταν σοῦδινε πιά μιὰ τέτοια ὑπόσχεσι ἢ Βάγια, ἦταν σὴν νὰ βαστοῦσες τὸν Πάπα ἀπὸ τὰ γένεια.

"Ἦξερε τοῦ λόγου της ἢ Βάγια, δηλαδὴ, λογιῶν-λογιῶν μαγικά καὶ ξόρκια καὶ ἄλλα θείκᾶ κ' ἐξωτικά πράγματα. Μ' αὐτὴ τὴ φορά γιὰ τὸ μεσοφούστανο τῆς Ἀγγέλας, σαρκφίστηκε τὸ πλιὸ διαβολεμένο. Παίρνει πέντε κομμάτια ψιλὰ ξυλαράκια, τὰ κῶφτει προσεκτικά ὅλα ἰσόμετρα, ὡς ἓνα δάχτυλο μακρὸς· φωνάζει πέντε λαδικά, ποῦ ὑποψιαζότανε πῶς κάποια ἀπ' αὐτὲς θάχῃ κάνει τὴ κλειριά καὶ τῆς ἀρχίζει:

— Ἐλα ἐδῶ σὺ, Ἀμερσοῦδα, πάρε αὐτὸ τὸ ξυλαράκι τῆς ἀπιδιάς· καὶ σὺ, παστρικὴ Βασιλική, πάρε αὐτὴ τὴ βυσσινιά. Ἐσὺ, Ἐλενίτσα, πάρε αὐτὴ τὴν ἐλῆ· ἔ, σὺ Δημητροῦλα, πάρε αὐτὸ τὸ κομματάκι τῆς διάφνης· σ' ἐσένα, κυρὰ Μαριγώ, ποιήμενες καὶ ὑστερνὴ, δίνω αὐτὸ τὸ κομμάτι τῆς μηλιάς. Ἀνοίχτε, καὶμμένες, καλὰ τὰ μάτια σας! Μιὰ ἀπὸ σᾶς, τὸ ξέρω σίγουρα, ἐσοῦ-

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

φρωσε τὸ μισοφόρι τῆς Ἀγγέλας. Ξέρω πῶς ὅλες σας θὰ μοῦ κάμετε τ' ἄρνι, ἢ καθεμίᾳ σας θάρνηθῆ τὴν κλεψιά, ἀλλὰ ἐννοια σας καὶ θὰ φανερωθῆ μονάχη της. Τὰ ξυλαράκια ποῦ σᾶς ἔδωκα, εἶνε ὅλα ἰσόμετρα· θὰ τὰ κρατᾶτε ὅλες ἀπόψε στὸν κόρφο σας κι' αὔριο πρωτὶ-πρωτὶ θὰ μοῦ τὰ φέρετε. Ὅποια ἔκλεψε τὸ μισοφόρι, τὸ ξυλαράκι της θάναι ὡς τὸ πρωτὶ ἓνα δάχτυλο μακρύτερο κι' ἄλλοι στῆ μοῖρα της! Τὰ ξυλαράκια τᾶχω μαγεμμένα καὶ

«... ἂν ῥωτᾶτε γιὰ τὸ τούρκικο λουτρό, ἐκεῖ ἦταν χαλασμός κόσμου...»

διαβασμένα στῆ χάση τοῦ φεγγαριοῦ καὶ τὴν ὥρα ποῦ λαλοῦν τὰ ὀρνίθια. Κ' αὐτὰ θὰ μολοῦσουν ξάστερα τὴν ἀλήθεια!

Αὐτὰ εἶπε ἡ Βάγια κι' ἄρχισαν ὅλες νὰ ὀρκίζονται καὶ νὰ κατελυῶνται πῶς δὲν ξέρουν τίποτα γιὰ τὸ μεσοφούστανο τῆς Ἀγγέλας, μπᾶ θεὸς φυλάξοι, τέτοια ἁμαρτία!

— Καλά, καλά. Αὔριο θὰ ξεδιαλύνη τὸ πρᾶμμα.

Ἐκεῖνες, πήρανε τὰ ξυλαράκια κι' ἦ πέντε, καὶ δρόμο γιὰ τὰ σπίτια τους. Ἐβράδυσεν ἡ μέρα καὶ σὰν ἦλθε ἡ ὥρα, γύρανε κι' ἦ πέντε νὰ κοιμηθοῦνε. Μὰ μονάχα στῆς Μαριγῶς τὰ βλέφαρα ὁ ὕπνος δὲν κολλοῦσε καθόλου. Τὰ μάτια της ὀρθάνοιχα κι' ὅλο συλλογιζότανε. Ἐννοιοθε τρικυμία μέσα στὸ κεφάλι της. Βασάνισε χίλιες φορὲς τὸ μυαλό της καὶ στὸ τέλος, περασμένα τὰ μεσάνυχτα, πετάχτηκε ὀλόρθη ἀπὸ τὸ στρώμα της, ξέσπασε σ' ἓνα γέλιο σατανικό πῶς θὰ τὴ πουλήσῃ γιὰ πράσινο χαβιάρι

λαράκι ἀπὸ τὸν κόρφο της καί, μ' ἓνα μαχαίρι, τὸ κόντηνε ἓνα δάχτυλο. Ξαναπλάγιασε μὲ ἀνάλαφρη τώρα συνείδησι καὶ κοιμήθηκε τὸν ὕπνο τοῦ δικαίου. Θὰ τὰ κατάφερνε μιὰ ἴμορφιά, θὰ γλυστρουσοε σὰν τὸ χέλι, καὶ τὸ μεσοφούσανο θάμενε γιὰ πάντα στὸ σεντουκί της.

Ξημέρωσεν ἡ φοβερὴ ἡμέρα τῆς κρίσεως καὶ ἡ ἀγωνία ἦτο ζωγραφισμένη εἰς ὄλων τὰ πρόσωπα. Πεταχτές, ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη, ἐφθασαν στὸ παλαιό-σπιτο Κάρακα, τὸ χωρὶς πόρτες καὶ παράθυρα κι' ἀκεραμίδωτο ἀρχοντικὸ τῆς κυρᾶ-Βάγιας, ἡ πέντε γυναικοῦλές μας, ἡ Ἀμερισουδά, ἡ Δημητροῦλα ἡ περήφανη, ἡ ὡμορφη Ἐλενίτσα, ἡ Βασιλική, καὶ τελευταία, πειὸ θαρρετὴ καὶ κορδωμένη, ἡ κυρᾶ-Μαριγῶ, τῆς Ἀγγέλως ἡ καλὴ γειτόνισσα. Βγάζουν ὡμορφα-ὡμορφα τὰ ξυλαράκια τῶν καί, ζεστά ἀκόμα ἀπὸ

«... Κόκκαλο ἡ καυμένη ἡ Μαριγῶ.»

τὸν κόρφο τῶν, στὴ μάγισσα τῆ Βάγια τὰ παράδωσαν, κι' αὐτὴ μὲ σοβαρότητα σὰν νὰ ἦταν ὁ σοφὸς Σολομῶν, τὰ πῆρε, γύρισε ἀπ' τὴν ἄλλη τὴ μεριά νὰ τὰ κυττάξῃ κρυφά, νὰ μὴ ἴδῶν τάχα τὸ μυστικὸ της, τὰ ἔβαλε τὸ ἓνα κοντὰ στ' ἄλλο, μὰ κανένα δὲ βρέθηκε μακρύτερο μονάχα τῆς Μαριγῶς ἦτανε κοντύτερο!

— Πηγαίνετε, σεῖς ἡ ἄλλες! εἶπε ξαναγυρίζοντας ἡ Βάγια. Ἐσύ, Μαριγῶ, κάτσε... κάττι νὰ σοῦ πῶ!...

Κόκκαλο ἡ καυμένη ἡ Μαριγῶ. Κόπηκε ἡ φωνὴ της. Λυθῆ-καν τὰ γόνατά της. Θόλωσαν τὰ μάτια της!

Ἄχ! κακομοῖρα Μαριγῶ. Μοναχὴ σου, μὲ τὰ ἴδια σου τὰ χερᾶκια, ἔσκαψες τὸ λάκκο σου καὶ χαντακώθηκες!

(Μιτυλήνη, Ἰούνιος 1914)

ΠΑΝΤ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

*Εἰς κατοπληρωτὴν χρεώστην
τῆς ὀδοντοστοιχίας του*

ΔΕ φταῖς ἐσύ, φταίει ὁ κοντός ὁ ὀδοντογιατρός,
ποῦ δυὸ μασσέλες βερεσὲ σοῦ ἔβαλε νὰ τρώς.
Τώρα δὲ φτάνει ποῦ τοῦ τρώς μαζί καὶ τὸν παρᾶ του,
παρὰ ἀργιεύεις τρίζοντας τὰ δόντια... τὰ δικά του!

ΣΑΤΑΝΑΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΑΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΩΝ
 ΤΗΣ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΤΟΥ Τ. ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΟΥ
 Κ^{ΟΥ} ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

Αί σепτάί μας Βασίλισσαι, Μήτηρ και Σοφία, καλῶς πληροφορημένοι περί τῆς ἀξίας τοῦ τ. ὑφηγητοῦ ὀφθαλμολόγου μας κ. *Σπήλιου Χαραμῆ*, τιμῶσι τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς 20 Ὀφθαλμολογικὴν Κλινικὴν του διὰ τῆς ἀποστολῆς εἰς αὐτὴν παντὸς πάσχοντος τοῦς ὀφθαλμοῦς και ζητοῦντος ἀπὸ τὰς Μεγαλειότητάς των προστασίαν πρὸς θεραπείαν τῶν ὀφθαλμῶν των. Ἰδίᾳ δὲ τοῦς κατὰ τοῦς δύο ἐνδόξους πολέμους τραυματίας ὀφθαλμικοῦς.

Ὁ δὲ κ. Χαραμῆς, πολὺ ὀρθῶς, ὠνόμασεν ἕνα, τὸν καλλίτερον, ἀπὸ τοῦς πολλοῦς τῆς Κλινικῆς του θαλάμους *Βασίλισσα Ὀλγα*, τοῦ ὁποίου και τὴν εἰκόνα ἀνωτέρω δημοσιεύομεν. Ἡ δὲ ἐπικρατοῦσα μέσα ἐκεῖ καθαριότης, τάξις, ἀκρίβεια και πραότητα κάμνουν τὸν νοσηλευόμενον νὰ πιστεῖῃ ὅτι εὐρίσκειται εἰς κανὲν *ὑδραϊκὸ νοικοκυριὸν* (Ἵδραϊὸς γὰρ ὁ κ. Χαραμῆς) και οὐχὶ εἰς Κλινικὴν. Διότι και ἡ τελεία αὐτῆς ἐπιμελητεία και ἐν γένει τὸ προσωπικὸν μετὰ γλυκύτητος και ἀδελφικῆς ἀγάπης φέρεται.

Και ὅλα αὐτὰ ἀποδεικνύουν πῶς ὁ κ. Χαραμῆς, ὁ ὁποῖος μὲ τὴ μεγάλη και χρυσὴ του καρδιά και τοῦς γλυκεῖς τρόπους ἐμπνέει τὴν πεποίθησιν εἰς τὸν ἀσθενῆ, δὲν εἶνε μόνον ἀληθῆς ἐπιστήμων, ἀλλὰ και τέλειος ἄνθρωπος, τέλειος Χριστιανός. Ἡ ἀλήθειες πρέπει νὰ λέγωνται.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΕΞΩ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

[Εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν εἶνε ἀγνωστος ἀκόμη ὁ ἐν Σμύρῃ νεαρὸς ποιητὴς κ. Λαΐλιος Καρακάσης. Τὸν γνωρίζουν μόνον καὶ τὸν ἀπο-

λαμβάνουν πρὸς τὸ παρὸν οἱ φιλόμουσοι κύκλοι τῆς Σμύρνης, ὅπου δημοσιεύει ἀπό τινος νευρωδῆς σατυρικοῦς στιχοῦς ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Ἐπιθεωρητὴς εἰς τὴν ἡμερηίδα «Κόπανος». Καὶ ὅμως ὡς σατυρογράφος εἶνε μία ἀληθινὴ ἀποκάλυψις. Μία ἰδιοφυΐα εἰσάγουσα καινὰ δαιμόνια εἰς τὴν σύγχρονον ἑλληνικὴν σατυρογραφίαν. Μὲ χαρακτηριστικὴν πρωτοτυπίαν εἰς τὴν ἐμπνευσιν, τὸ ἔφος καὶ τὸν στίχον. Ἡ σάτυρά του εἶνε χαριέσσα ἄμα καὶ καυστικὴ. Ἐρπεῖ συγγροῖως καὶ καυτηριάζει. Οἱ στίχοι του, εὐθύμοι καὶ παιγνιώδεις, ἔξακοντίζονται

οὐχ ἦττον ὡς βέλη κατὰ πάσης κοινωνικῆς ἀσχημίας. Ἔχων ἰσως ὑπ' ὄφιν ἀφ' ἐνός τὸ τοῦ Ὁρατίου: «Ἀσκεῖσθε εἰς ὀλίγους ἀναγνώστας» καὶ ἐξ ἄλλου τὴν ἠήτηραν τοῦ Βερανζέρου: «Ὁ Λαῖος εἶνε ἡ Μούσα μου» - ὁ Καρακάσης ἀκολουθεῖ καὶ τὰς δύο ἀρχάς. Ἡ σάτυρά του εἶνε πολὺ θεαλιστικὴ καὶ οἱ στίχοι του ἔχουν ἐνίοτε ὀμὴν γυμνότητα, χωρὶς ὅμως τὴν ὑπαρτότητα τῆς χυδαιολογίας. Ἀπὸ τὰ κάτωθι σατυρικά του, τὰ ὁποῖα εὐηρεσηθῆ νὰ πέμψῃ διὰ τὸ Ἡμερολόγιον, οἱ ἀναγνώσται θὰ κρίνουν περὶ τοῦ ταλάντου τοῦ κ. Καρακάση, ὅστις, νέος ἔτι, μόλις 23—24 ἐτῶν, μᾶς ἐπιφυλάσσει ἀναμφιβόλως μεγαλειτέρας ἐκπλήξεις.]

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΟΝΟΜΑ

ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΥ ἡλοκότητος ἕνα τέκνο ἄρσενικὸ
ὄμορφο σὰν τὰγγελούδια τὰ πουπουλοφτέρωτα,
καὶ νὰ σοῦ κατέβῃ — λέει — σὸ μναλὸ τὸ παιρικὸ
νὰ τὸ βγάλῃς «Ἐρωτα!»

Τὶ δεξιὰ θὰ σὲ κἀνῃ τέτοιο τέκνο σκανδαλώδες,
μέσ' αὐτὴ κάθε σου κονβένια ὅταν τὸνομά τον μπαῖνῃ.
— «Ἡ γυναῖκά μου δὲ βλέπει, οὔτε λούσα, οὔτε μόδες,
» μετὸν Ἐρωτα σὶὸ σπῆν βρῖσκει' ἀφωσιωμένη!»

— «Ἐχω μὴ καινούργια ντάντα γιὰ τὸν Ἐρωτα σὶὸ μάτι.

- «Μὲ τὸν Ἔρωτά μου τᾶχον ἢ μικρὸς τῆς γειτονεῖᾶς μου»
 . . . . .
 — «Μὲ τὸν Ἔρωτα δὲ βρίζω ἠονχία στὸ κρεββάτι
 » καὶ θαρρῶ πῶς θὰ τὸν κάνω χαβαλὲ τῆς πεθερᾶς μου!»
 . . . . .
 — Ποῦ νὰ λείρω σὲ βεγγερα! Ἐξανίστατ' ἡ κυρία.
 » Ἐχομε τὸν Ἔρωτά μας . . . » δόστον γοῖνα, δόστον κάκια.
 » Γιὰ τὸν Ἔρωτα παριίδες κι' ἐκδρομὲς καὶ φασαρία,
 » καὶ πρὶν φύγω—ὑπομνήσεις: Γιὰ τὸν Ἔρωτα . . . βρακάκια».

Συλλογίσου τὴ συμβία νάπολῆς μετὰ σπονδῆς
 καὶ τὸν Ἔρωτα νάλλάξῃς . . . ἀπὸ ποῦ καὶ πῶς — φαντάσου
 καὶ σὰν γῆνη παλληκάρι, τὴ δουλίτσα σου νὰ δῆς
 νὰ θρηνηῖ ποῦ «ἠονχία δὲν μ' ἀφίν' ὁ ἐρωτᾶς σου!»
 Φίλε μου, σὰν ἀποκτίσης — πρῶτα ὁ Θεὸς — μωρὰ
 φαιμπουκαρισμένα κιάλας ἀπ' τὸν πειρωτὸν Θεόν,
 νὰ θυμάσαι πῶς ὁσκαίρεις νὰ σὲ κάνουν μασχαρᾶ,
 ἂν δοθῇ τοῦ φαιμπουκάντη τῶνομα στὸ προῖόν.

ΑΣΤΑΣΙΑ

ἮΝ ἄνοιξι — ἀγαπᾶς μιὰ μικρὴ.
 τὸ καλοκαῖρι — λόγο κι' ἀρραβῶνα δίνεις·
 μπαίνει φθινόπωρο — τῆς κάνεις τὸ βαρὺ
 μπαίνει χειμῶνας — τὴν ἀφήνεις.

Ἄνοιξι — παίζεις φόντα μὲ πογγι λιτό·
 θέρος — κόβεις τῆς μόδας πανταλόνι
 φθινόπωρο — ἀπομένεις μοναχὰ μ' αὐτό·
 χειμῶνας — πῆς στὸ ῥάφτη σου καὶ στὸ μπαλλώνει.

... ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΙΠΑ

ΔΡΟΣΕΡΗ, ριαβραντισμένη, λὲς καὶ ζῆ γιὰ νάγαπᾶ!
 Στὸ σχολεῖο ἔμαθε γλώσσες, κέντημα, καὶ . . . τὰ λοιπά.
 Μὰ τί κοῖμα ποῦ ἡ νειότη' ἄρχισε νὰ τῆς ξεσπᾶ
 τὴ καρδιά καὶ . . . τὰ λοιπά.

Κι' εἶχε μέσα στὸ σχολεῖο τῆς δάσκαλο ἓνα παπᾶ
 ποῦ τῆς ἔκαν' ἐρημνεῖα, ἱερά . . . καὶ τὰ λοιπά.
 Κι' ὁ παπᾶς — κακὴ τῆς τύχη — ἔνοιωσε νὰ τοῦ χτυπᾶ
 «ὀφθαλμῶν ἐπιθυμία καὶ σαρκὸς . . . » καὶ . . . τὰ λοιπά·
 κι' ἐν «ταῖς πονηραῖς ἡμέραις» ἐκατάτησε ν' ἀρπᾶ
 γένεια του, μαλλιά του, μπράτσα τῆς μικρῆς καὶ . . . τὰ λοιπά.
 Κι' ἐπειδὴ τῶν μαθημάτων ὁ καιρὸς εὐθὺς σκοοπᾶ,
 πιάσανε κι' ἐπαναλήψεις γενικὰς . . . καὶ τὰ λοιπά·
 καὶ πηγαίνανε στὸν ὄρθρο μοναχοὶ των χαρωπά,
 κι' ἄρχιζαν τὰ «Κύριε ἐλέησον» κι' ὕστερα . . . καὶ τὰ λοιπά.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istitou
 Restrictions apply.

Κι' ἔτσι, λένε, ἡ μικρούλα τῆ θρησκεία ἀγαπᾷ
μόνο γιὰ τὸ «Κύριε ἐλέησον» τοῦ πατᾶ... καὶ τὰ λοιπά.

ΑΛΛ' ΑΝΤ' ΑΛΛΩΝ

Ἐἶ ταῦ δούν τὰ μάτια μας στοῦ καιροῦ ποῦ φτάσαμε!
Σοβαρῶς ἢ κωμικῶς ὅλοι μας ἀλλάξαμε.
Κι' ὅταν παντρευόμαστε — κεὶ κι' ἂν ἦναι χάλι —
λές ἐμεῖς δὲν εἴμαστε, καὶ γινόμασι' ἄλλοι...
Πῶς τὰ φέρνει ἀνάποδα τῆς ζωῆς ὁ σάλος!
Κάνεις ἓνα κόλπο ἐσὺ... καὶ ὠφελείται... ἄλλος.
Μιᾶς μικρούλας θελκτικῆς σὲ κεντᾷ τὸ κάλλος,
γίνεσ' ἄντρας τῆς ἐσὺ... καὶ τῆ χαίρει' ἄλλος.
Ἡ κυρία σπαταλᾷ, κι' ὅλως ἀνωμάλως
ἐξοφλεῖς λογαριασμοὺς ποῦ... πλερώνει ἄλλος
καὶ κορδώνεσαι παντοῦ, πλάγι τῆς σὰν γάλος,
γιατὶ πῆρες σύζυγο ποῦ δὲν ἔχει... ἄλλος.
Τῆνε πῆς ὅπου γιορτῆ, δείπνο, κέφι, μπάλιλος:
θὰ γλεντιῆς μαζί μ' αὐτὴ καὶ μαζί τῆς... ἄλλος.
Καὶ μιὰ νύχτα σπῖτι σου θάνεβῆς τῆ σκάλα,
κι' ἄλλα θᾶχῆς στοῦ μυαλό... καὶ θὰ ναῦρης ἄλλα!

(Σμύρνη, 1914)

ΛΑΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ

Τυχαία συνάντησις συζύγων

- Μέσα σὲ σαλόνι ποῦ δέχονται μασκέ.
Ἡ σύζυγος, ἢ ὅποια εἰσῆλθε μετημφισμένη. — Καλὰ ποῦ σε ἤρα
ἐδῶ, ἄνδρα μου, νὰ σ' ἐρωτήσω τί γίνονται τὰ παιδιὰ μας στο
σπίτι. Μιὰ βδομάδα τώρα μὲ τοὺς χορούς, δὲν ἤρα καιρὸ
νὰ τὰ ἰδῶ!...
Ἡ σύζυγος. — Μπρέ, γυναῖκα, ἐσὺ εἶσαι; Τὸ ἴδιο θὰ σ' ἐρωτοῦσα
κ' ἐγώ. Τῆ νύχτα πόκερ, τὴν ἡμέρα ἕπνος, ποῦ 'ς τὸ διάλογο
ναῦρω κ' ἐγώ καιρὸ νὰ τὰ ἰδῶ!...

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΛΟΓΙΟΙ ΕΚ ΤΟΥ ΕΞΩ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

*'Αλέκος Φωτιάδης — Μιχαήλ 'Αργυρόπουλος
Νικόλαος 'Ελευθεριάδης — Γεώργιος Βεργερός
Κ. Φριλίγγος — 'Αριστ. Μάνδρας*

ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ "ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, (1885-1915)

Θεόδωρος Ξένος — 'Ιωάν. Γκίκας
Κωνστ. Σ. Κοκόλης — Χρ. Παπαζαφειρόπουλος
Κ. Α. Κωνσταντινίδης — Παντ. 'Ελευθεριάδης

Ἀπὸ τὴν Ἡπειρὸν. — Ἀγορὰ Κορυτσαῶς

ΑΠΟ ΤΑΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑΣ ΧΩΡΑΣ

Η ΚΟΡΥΤΣΑ

Ἡ Κορυτσαῖ, μία ἐκ τῶν στρατηγικωτέρων θέσεων — διότι ὁ κατέχων αὐτὴν εἶνε κύριος τῆς εἰς Ἄλβανίαν καὶ Μακεδονίαν ὁδοῦ διὰ τῶν πέριξ τῆς πόλεως ἐπικαίρων θέσεων — ὄμμα καλουμένη κατὰ τὸν Πτολεμαῖον, κεῖται κατὰ τὴν ΜΑ. ἄκραν τοῦ φερωνύμου λεκανοπεδίου, ὅπερ σχηματίζουσι πρὸς Β. μὲν ὁ Διθανισκος, πρὸς Δ. τὸ Τομόρ, πρὸς Μ. τὸ Γράμμον καὶ πρὸς Α. τὰ ὄρη τῆς Πιερίας Ἐηροβοῦνι καὶ Σθέρδα. Πρὸς τὸ βόρειον τῆς Κορυτσαῶς ὑπάρχουσι δύο μικραὶ λίμναι, ἡ Μελίκη καὶ ἡ Σβίρινα, τροφοδοτούμεναι ἀπὸ τῶν ποταμῶν Δίβολιν καὶ ἄλλους χειμάρρους. Ἔχει περὶ τὰς 22,000 κατοίκων, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 16,000 Ἕλληνες, οἱ δὲ λοιποὶ Ἄλβανοί, Τοῦρκοι καὶ Ἀθίγγανοι, προσπαθοῦντες διὰ τῆς προπαγάνδας νὰ διατηρήσουσι στοιχειώδη τινὰ σχολεῖτα, ἐνῶ οἱ Ἕλληνες, ἀπὸ ἐνὸς ἤδη αἰῶνος, κέκτηνται Γυμνάσιον καὶ Ἑλληνικὰ Σχολεῖτα ἀρρένων καὶ θηλέων.

Ἡ πόλις κέκτηται λαμπρὰ καταστήματα, τέσσαρας ναοὺς, εὐπρόσωπον μητροπολιτικὸν μέγαρον, ὠραῖα δημόσια κτίρια, Ὁρολόγιον, δύο τεμένη, λουτρῶνας, δημαρχικὸν κατάστημα καὶ στρατῶνα. Διεξάγει δὲ ζωηρὸν ἐμπόριον καὶ βιομηχανίαν ἐντοπίων ὑφασμάτων

Χωρία περί τὴν Κορυτσᾶν εἶνε τὰ ἐξῆς: Μπόρια (Ἐμπορία), ὅπου εὕρηνται καὶ ἀνθρακωρυχεία, Σιάπκα ἢ Σίπιτικη (Ἰππιοχία) καὶ Μοσχόπολις, Ζβέρδα, Βιθικοῦκι, Βοβοσίτσα καὶ Πλιάσα (Πήλιον), ἱστορικὸν ἐκ τῶν χρόνων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου (336 π. Χ.). Τὰ χωρία ταῦτα ἤμαζον ἄλλοτε. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1770, πολλαχῶς δεινοπαθήσαντα ὑπὸ τῶν Τουρκαλθανῶν, δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνακύψουν ἐκ τῆς καταστροφῆς. Ἄρκει νὰ σημειωθῇ ὅτι μόνον ὁ συνοικισμὸς τῆς Μοσχοπόλεως εἶχε φθάσει (1750) ν' ἀριθμῆ περι τὰς 60,000 ψυχῶν, εὐμοιρῶν σχολείων, ἔτι δὲ καὶ τυπογραφείου, ἐν τῷ ὅποιῳ πάμπολλα ἐξετυπώθησαν βιβλία, κοινοτικὴν ἔργάνωσιν, μέγαρον κοινοτικά καὶ ἰδιωτικά, ἱκανὴν βιομηχανίαν, πλοῦτον καὶ ἄφθονα στοιχεῖα πολιτισμοῦ. Πάντα ὅμως τὰ ἀγαθὰ ταῦτα κατεστράφησαν ἀπὸ ἄρπαγας Τουρκαλθανῶν (τῷ 1769), τῶν δυστυχῶν Μοσχοπολιτῶν ἀναγκασθέντων νὰ διασπαρῶσιν εἰς τὰς πλησίον πόλεις ἢ νὰ ἐκπατριθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου ἐμπορευόμενοι ἐπλούτησαν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν. Ἡ Κορυτσᾶ εἶνε ἡ πατρίς τοῦ στρατηγοῦ Κ. Σμολένσκη, τοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτου Σίμωνος Σίνα καὶ ἄλλων σημαϊνόντων Κορυτσαίων.

ΕΡΗΜΟΚΚΛΗΣΙ

Ἐὶς ῥημοκκλήσι τὸ φτωχό, ποῦ τοιγυροῦν πλατάνια
καὶ μίᾱς ὀλόδοσης πηγῆς τὰ κρούσταλλα νερά,
ποῦ γύρω του θυμιάμα ὑψῶναν τὰ βοτάνια,
τ' ἄφησε τόῳρα ἔρημο ἢ βαροχειμωνιά.

Σθνοστὸ κεράκι ἀχνόλευκο μπροστὰ στὴ Παναγία,
καὶ τὸ καρτῆλι της σθνοστὸ καὶ τ' ἅγιο θυμιατό
καὶ μέσ' ἀπὸ τὸ ἱερό, π' ἀπόμεινε βουβό,
φρυσομανάει ὁ βοροηᾶς ὀλιμμένη συμφωνία.

Ὅμως τὴν ὥρα τοῦ ἄσπεροῦ π' ὁ ἥλιος ἀπογέρονει,
ἀπ' τὸ σπασμένο τοᾶμι του στέλνει χουσιᾶς ἀχιτίδες
τὸ γυάλινο καρτῆλι του φλογίζεται καὶ παίρνει
ἀνάλαμπες ἀπόκοσμες σὰν μουσιζὲς ἐλπιδες.

(Σμύρνη 1914)

ΖΩΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ
 ΤΟΥ Τ. ΥΨΗΓΗΤΟΥ ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΟΥ ΜΑΣ
 Κ^{ΟΥ} ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ

....

Πολλοί ξένοι περιηγηταί εις τὰς ἀπὸ τὴν ἔνδοξον καὶ
 μεγάλην μας πλέον Ἑλλάδα ἐντυπώσεις των ὀνομάζουν τὰς
 Ἀθήνας *Παρίσι τῆς Ἀνατολῆς*.

Καὶ εἶνε τοῦτο μία ἀλήθεια.

Διότι αἱ Ἀθηναί, αἱ ὁποῖαι κατέχουσι τὰ σκῆπτρα τῆς
 Ἐπιστήμης καὶ τοῦ Πολιτισμοῦ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἔχουν
 νὰ παρουσιάσουν ἐπὶ πλέον καὶ τὸν θαυμάσιον ἐξωραϊσμὸν
 των εἰς μεγαλοπρεπῆ καὶ καλλιμάραμα μέγαρον, κλπ.

Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ μᾶς παρουσιάζει καὶ ἡ ἀνωτέρω δημο-
 σιευομένη εἰκὼν.

Εἶνε τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς 20 μεγαλοπρεπὲς ἴδρυμα
 τῆς Ὀφθαλμολογικῆς Κλινικῆς τοῦ τ. ὑψηγῆτου ὀφθαλμολό-
 γου μας τῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων κ. *Σπήλιου Γ. Χαράμη*,
 μαθητοῦ τῶν μεγάλων καὶ διασήμων ὀφθαλμολόγων Πανα
 καὶ Galerwsk.

Μέγαρον εὐάερον καὶ εὐήλιον, εἰς τὸ ὁποῖον τόσοι τυφλοὶ
 καὶ πάσχοντες ἀναβλέπουσιν. Ἰδρυμένον δὲ εἰς τὸ κεντρικώ-
 τερον τῶν Ἀθηναίων μέρος, παρὰ τὴν Ὁμόνοϊαν.

ΣΚΙΤΣΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η ΜΠΕΜΠΕΚΑ

ΤΗΝ ὥρα τοῦ δειλινοῦ, ποῦ οἱ ἄνδρες τοῦ λόχου μας εἶχαν πάρει τὸ ἔσπερινό τους συσσίτιο καὶ οἰγοκουθέντιαζαν σκορπισμένοι πιασπλάτα στῆς βραχούλες τοῦ λόφου, ἀπάγγειο ἀπὸ τὸ βορῆ — νά, καὶ ξεπροβάλλει ἔμπρὸς μας, σὰν ἴσκιος καὶ σὰν ἔξωτικό μέσ' στὸ βραδυνὸ σὺθαμπο, ἓνα κοριτσάκι — ἦταν δὲν ἦταν τεσσάρων χρονῶν — μισόγυμνο, ξυπόλυτο, λασπωμένο ὡς τὰ γόνατα, μὲ τὸ πρόσωπο μελανιασμένο ἀπ' τὸ κρῦο. Ὅλοι, ἐκεῖ κοντά, ἐτρέξαμε γύρω του πονετικά χαϊδεύοντάς του καὶ ῥωτῶντας το.

Ἔλα, Χριστέ καὶ Παναγιά! Πῶς παραστράτησε καὶ τί γύρευε ἐκεῖ ἄνω στὰ κατσάβραχα, ὀλομόναχο, τέτοια ὥρα καὶ σὲ τέτοια κατάντια, τὸ ζωντανὸ ἐκεῖνο φρόκαλο; Οὔτε κι' αὐτὸ ἤξερε νὰ μᾶς πῆ.

Ὁ ὑπολοχαγὸς μας, ἓνας ἔμμορφος λεβέντης κεφαλλωνίτης, ἔφεδρος ἀξιωματικός, ἀποτραβηγγμένος παράμερα καὶ σφυρίζοντας σιγανὰ κάποια ἄρια τῆς Νόρμας, ἄκουσε τὸ σούσουρο, τινάχτηκ' ἐπάνω, ἤλθε κοντά, τὸ εἶδε καὶ σταυροκοπήθηκε:

— Βρε συφοριασμένο, ποῖός ἀνεμορροῦφουλας σ' ἐτίναξ' ἐδῶθενας; Ποῦθε μὲ τὸ καλὸ μᾶς κόπιασες, κοπελλοῦλα μου; Ἔχεις γονεοί; Πῶς τσοῦ λένε, νά σε χαρῶ, μπεμπέκα μου;

Ἡ μπεμπέκα — ἔτσι τῆ βαφτίσαμε ἀπὸ κείνη τῆ στιγμή — σαστισμένη, τρομαγμένη σὰν νὰ ξυπνοῦσε ἀπὸ κάποιον κακὸ ὄνειρο, μὲ τὰ μάτια βουρκωμένα, σήκωσε δειλὰ τὸ χεράκι της κατὰ τὸ βορῆ κα' ἐτσέβδισε τὸ ὄνομα ἐνὸς γειτονικοῦ χωριοῦ.

Δὲν χρειαζότανε ἄλλο. Ἐκεῖν' ἠ χειρονομία τῆς μικρῆς μᾶς τὰ εἶπε ὅλα. Ὁλόκληρη τραγῳδία. Ἦταν τὸ χωριοῦδάκι ποῦ ἓνα-δυὸ μέρες πρὶν τῶχαν πατήσει οἱ Γκέκηδες, σκότωσαν τοὺς χριστιανούς, τὸ βῆμαξαν, τοῦδαλαν φωτιά καὶ τῶκαναν στάχτη.

— Πεινᾶς, κορίτσι μου; Τὸ ῥώτησε ἓνας στρατιώτης δίνοντάς του ἓνα κομματάκι κουραμάνα.

Ἡ μικρὴ ἀπλῶς κοίταξε τὸ χεράκι της, τ' ἄρπαξε, τῶφερε
Authorized licensed use limited to: IP2.Σ.Π.Ο.Σ.
Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istor
Restrictions apply.

λαίμαργα στό στόμα κ' ἓνα χαμόγελο χαρᾶς ἔσκασε στά σουρωμένα χειλάκια της.

— Μωρ' ἐφτοῦνο 'δῶ εἶνε ξεπνεωμένο τρῆ πείνας! εἶπεν ὁ ὑπολοχαγός. "Ἐλα 'δῶ, λοχία Μεμᾶ. Πάρ' το κεῖθενες νά τῶχης ἔγνοια ὡς τήν αὐγή, νά δοῦμε αὐριο τί διάλογο θά γίνη με θαῦτο. Βόλεφέ το μέ κᾶνα στρωσιδι, νά μῆ μᾶς κοκκαλιάση τῆ νύχτα.

Ἄ Ο Μεμᾶς τῶπιασε ἀπό τό χέρι καί τῶφερε στό ἀντίσκηνο. Ἄ Ο ὑπολοχαγός ἀποτραβήχτηκε πάλι μιλιώντας μονάχος του :

— Ὅρσε τώρα ! Ἐφτοῦνη πάλι ἡ κουβέντα ἦταν ἀνόρπιστη ! Νά παιδοκομάμε, λέει, μουρέλια καί βυζανιάρικα !

* *

Τό πρωτ' ὄλοι οἱ ἄνδρες τοῦ λόχου ἤνραν δουλειά καί παιχιδι με τῆ μεμπέκα. Πρῶτα-πρῶτα ἦταν ἀνάγκη νά τῆς φορέσουν κᾶτι τι, γιά νά μῆ ξεπαγιάση τό κακόμοιρο.

ρώση, λέει, μιά φορσιά. Ἐπὸ τὸν τρύπιο ξεφτυσμένο μανδύα κἀποῦ σκοτωμένου, ξύλωσε τὰ μανίκια μὲ τὸ σουγιᾶ, τὰ κόντηγε, ἔβγαλε ἀπ' τὸ γυλιό του μιά χονδροβελόνα περασμένη μὲ φιλό σπάγγο, τᾶρραψε σμίγοντάς τα πρὸς τὴν ἐπάνω μεριά, καὶ σὲ λίγο ἡ Μπεμπέκα φοροῦσε ἕνα πανταλόνι κακοτράχαλο ποῦταν γιὰ γέλια. Ὅστερα ἔκοψε δυὸ κομμάτια ἰσόπλατα, τᾶρραψε μπόσικα σὰν σακκί, ἄφησε μιά σχισμάδα ἐπάνω ὅσο ποῦ νὰ χωράῃ τὸ κεφάλαι τῆς μικρούλας καὶ στὰ πλάγια δυὸ ἄλλες μικρότερες γιὰ νὰ περνοῦν τὰ χερᾶκια τῆς, κ' ἔτσι ἡ Μπεμπέκα βρέθηκε χωμένη σὲ μιά παράξενη μπλοῦζα καραγκιόζικη. Ἄντ' ἰδιὰ μανίκια, ποῦ δὲν ἦταν βολετὸ νὰ γίνουν, τῆς φάσκισαν τὰ μπρατσάκια μὲ κᾶτι παληόπανα, νὰ μὴ τὰ δέρνῃ ἢ παγωνιά καὶ τὸ κρῖο. Στὸ ἀναμεταξύ ἕνας ἄλλος τῆς ἔφτιαξε παπούτσια, ἀπὸ κᾶτι ξεσχισμένες ἄχρηστες ἀρθύλες, ποῦ ἔπλεκαν καὶ χάνονταν μέσα τὰ ποδαράκια τῆς. Στὸ τέλος τῆς κάθισαν κ' ἕνα τούρκικο φεσάκι στὸ κεφάλι, ποῦ ξεχειλίζαν φουντωτὰ τὰ πυρρόξανθα σγουρὰ μαλλάκια τῆς.

Σὰν τὴν εἶδε ἔτσι ὁ ὑπολοχαγός, ντυμένη ἀρλεκίνικα, σὰν μικρὸς ἀποκρηάτικος παλιάτσος, δὲ βάσταξε τὰ γέλια!

— Μωρ' τί μασιαραλίκια καὶ μόμολες εἰν' ἔφτουνες! Μπᾶ! ψυχοῦλα μου, πῶς σὲ κἀναν' ἔτσι μπαίγνιο καὶ βεντίκολο! Ἄκουσε, Μεμᾶ' τῶμου ἀριδάρη κατὰ δῶθενες ὁ μπαρμπᾶ-Κόλιας, ὁ τζομπάνος, νάχῃς γίνουα νὰ τοῦ ἀφιευθοῦμε τὴ τύχη τῆς κοπελλός, νὰ πάῃ καλιὰ τῆς, ναῦρη τρῶν δικῶν τῆς, ἂν τρωῦρη κ' ἂν δὲ τρῶν σφάξανε οἱ σκυλαρβανίτες.

Ἡ Μπεμπέκα ὅμως ἦταν καταχαρούμενη μὲ τὸ κουστοῦμι τῆς. Καμάρωνε σὰν ἀρχοντοπούλα μέσα σὲ πολῦτιμα στολιδία.

Πέρασαν τρεῖς-τέσσαρες μέρες, κ' ὁ γέρο-Κόλιας ὁ τζομπάνος, δὲ φάνηκε νὰ φέρῃ γάλα καὶ τυρὶ στὰ παλληκάρια.

Στὸ διάστημα αὐτὸ ἡ Μπεμπέκα ἔγινε πλιά ἢ ψυχοκόρη τοῦ λόχου μας. Ἐνας τὴν ἰχάϊδευε ἀπ' ἐδῶ, ἄλλος ἔπαιζε μαζί τῆς, ἄλλος τὴν κάθιζε στὰ γόνατά του νὰ τῆς λέῃ τὸ παραμῦθι τῆς Σταχτοπούτας. Κἀποιοσ βάλθηκε νὰ τῆς μάθῃ τὰ στρατιωτικὰ βήματα: — "Ἐλα, γιὰ σου, Μπεμπέκα μου! ἔμπρός! μᾶρς! ἕνα-δυό-ἕνα δυό! Καὶ ἡ Μπεμπέκα σκόνταφτε, ἔπαφτε χάμω κ' οἱ στρατιῶτες σπαρτάριζαν στὰ χάχανα. Τῆς ἔφτιαξαν κ' ἕνα ξύλινο ὄπλο καὶ τῆς τὸ πέρασαν στὸν ὦμο μ' ἕνα σχοινάκι.

Τέλος πάντων ἡ Μπεμπέκα ἦταν ἢ χαρὰ καὶ τὸ καμᾶρι τοῦ λόχου μας. Ἐνα χαμόγελο κ' ἕνα ἀναγάλλιασμα μέσα στὴ μοναξιά καὶ τὴν ἀγριὰδα τῆς βουνίσιας στρατιωτικῆς ζωῆς.

* *

Πέρασαν ἕνα-δυὸ μέρες ἀκόμα, ὅταν ἄξαφνα, ἕνα πρωῖνό, ἔρχεται διαταγὴ ἀπὸ τὸ Ἀρχηγεῖο τοῦ Διαδόχου νὰ φύγῃ ἀπὸ 'κεῖ ὁ λόχος μας γρήγορα σὲ ἄλλο σημεῖο, δυὸ-τρεῖς ὥρας μακριὰ.

— Καὶ τώρα! ἔσφηνησε ὁ ὑπολοχαγός, τί θὰ τὸ κάνουμε ἔφτουνο

τὸ παραρρησθέντο!

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

Ἄλλὰ σὲ λιγάκι, νὰ σου καὶ φανερώναται ὁ γέρο-Κόλιας. Λές καὶ τὸν ἔστειλε μέσ' στὴν ὥρα ἡ Θεία Πρόνοια.

Ὁ λοχαγὸς τὸν πήρε κατὰ μέρος, κρατῶντας ἀπ' τὸ χέρι τῆ μικρούλα. Τοῦ ἀφιδεύθηκε τῆ ψυχοπαῖδα, ἔβγαλε τὸ πορτοφόλι του, τοῦδωσε μερικά χρήματα, καὶ φεύγοντας τοῦ εἶπε :

— Ἄκουσες, μπάρμπα-Κόλια! Ἄν δὲν εὑρῆς τσοῦ γονέοι τρη καὶ νοιώσης πῶς ἀπόμεινε πεντάρφανη, νὰ μοῦ τήνε φέρῃς ἴσια στὰ Γιάννενα, ποῦ θὰ μποῦμε σήμερα-αὔριο τὸ δίχως ἄλλο.

— Ἐννοια σου, καπετάνιο. Νάσαι ξένοιαστος. Σοῦ δίνω ὄρο πῶς θὰ κάμω κατὰ πῶς με διατάξεις.

Οἱ ἄνδρες εἶχαν ἐτοιμασθῆ. Ὁ λόχος ἦταν στὴ γραμμῆ ἐτοιμος νὰ ξεκινήσῃ.

Ἡ Μπεμπέκα, σὰ νὰ κατάλαβε πῶς θ' ἀπομείνῃ μονάχη, βλέποντας ὄλη αὐτὴ τῆ κίνηση, ἔμπηξε τὰ κλάμματα, χτυποῦσε τὰ ποδαράκια της σκούζοντας καὶ γύρευε νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ μπάρμπα-Κόλια.

— Στό καλό, μπεμπέκα!

— Καλὲς ἀντάμισες, μικρούλα μου!

— Γειά σου, χρυσό μου!

Τῆς φώναζαν οἱ ἄνδρες καὶ τῆς ἔστειλαν μὲ τὰ χέρια γλυκὰ φιλάκια, ὅλοι θακρυσμένοι μὲ τὸ χωρισμό τῆς μικρούλας.

Κι' ὅταν ὁ ὑπολοχαγὸς ἐφώνησε τὸ πρόσταγμα: Ἐμπρός! μάρε! μᾶς φάνηκε πῶς ἡ φωνὴ του ἦταν ραϊζομένη...

Ο ΕΠΙΣΤΡΑΤΟΣ

Αὐτοσχέδιον συγκινητικὸν ντουέτο εἰς *fa maggiore*

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitiko Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

ΚΛΗΜΑΤΙΣ

(*Εγγον του Τιγερ)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias I
Επιτροπή Τοπογραφική Βιβλιοθήκη Σαγώρας
Restrictions apply.

κοιλιάων παρατηρεῖ ὄδοντιόν σιδηρόδρομον, συνδέοντα τὸ κάτω μετὰ τοῦ ἄνω ὄρους Καττίνης, καὶ παρά τὰ μέρη, ἐν οἷς αἱ ἀμπελοὶ συζεύγνυνται μετὰ τῶν ἐλαιῶν καὶ τὰ πολυθέγγητρα κάλλιω τοῦ ἀφελούς ἀγροτικοῦ βίου συγκροτοῦνται μετὰ πολυτελῶν κήπων αὐστηροτάτου Ἀγγλικοῦ βυθμοῦ, εὐρίσκει ἀντιπροσώπους πρακτορείων γυναικεμπορίας, κρατοῦντας μάρσιπον ἐγκλειόντα τιμολόγια, δείγματα καὶ ἐγγράφους προτάσεις ἐν εἴδει συμβολαίων· διότι πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης, μάλιστα δὲ ἐν Ἰταλίᾳ, ἡ γυνὴ εἶναι ὁ σιδηρός καὶ ὁ γαϊάνθραξ τῆς βιομηχανίας τῶν ξένων, ἐξ ὧν, κατὰ τὴν στατιστικὴν, περὶ τὰς 950,000 ἑλκύει ἐτησίως ἡ εὐδαίμων Ἰταλία, ἡ χιλιούπολις [Italia della milla città] καὶ ἡπίσθωρος ἐκείνη χώρα, ἧς τὴν ἀρετὴν τῶν τόπων, τὸ μέγεθος τῶν πόλεων, καὶ τὸν πλοῦτον, ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἡδὴ χρόνων ἐτεκμηρίου ὁ Στράβων (V 218) καὶ ὀψοθήκοντα πέντε χιλιάδας τὸ προνομιούχον ὄρος Καττίνης, ὅπερ ὡς πᾶν τεμάχιον τῆς Ἰταλίδος γῆς εἶτε κατάφυτον χωρίον, εἴτε ὄρεινὴ πόλιν, εἴτε παραλία νήσου, πλὴν τοῦ φυσιολατρικοῦ περιβάλλοντος, ἐγκλείει καὶ τὴν σφραγίδα τῆς φιλέργου χειρὸς τοῦ βιοπαλαιστοῦ. Τέλος ἡ κίνησις καὶ ἡ ζωὴ τοσοῦτον ἀφθονος, διαρκῆς καὶ φυσικὴ ἐνταῦθα, ὥστε καὶ τοῦ μᾶλλον δυστυχῆς τὴν καρδίαν θερμαίνει ἢ πρὸς τὸ ζῆν ἀγάπην, ἡ δὲ καλαίσθητος καὶ φιλόκαλος πολυτέλεια, ἡ πανταχοῦ τοῦ ὄρους Καττίνης παρατηρούμενη, ἀπὸ τῶν ιδιωτικῶν οἰκοδομῶν καὶ ξενοδοχείων μέχρι τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ προσκαίρων ἰδρυομένων ξυλίνων παραπηγμάτων, ἐν οἷς ἔμποροι τῶν διαφόρων Ἰταλικῶν πόλεων τὰ ἐπαγωγότατα τῶν γυναικείων καὶ μαλθακῶν τεχνῶν ἔργα ἐκθέτουσι, δικαιολογεῖ καὶ ἐνταῦθα πάντα περιηγητὴν ἀπευθύνοντα τὴν τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Λεωτυχίδου πρὸς τὸν οἰκοδεσπότην ἐρώτησιν: «Εἰ τετράγωνα παρ' αὐτοῖς τὰ ξύλα φύεται.»

Ὅρος Καττίνης! Ὁ ἀναγνώστης δὲν δύναται ἢ νὰ ἀποκαλυφθῇ πρὸ τοῦ μεγαλείου ὄρους, ὅπερ ἔφαλε ὁ ποιητὴς Ἰωσήφ Giusti, ὅπερ ἀπληθάντισος ὁ χρωστήρ τοῦ διασήμου ζωγράφου τῆς Τζοκόνδας Λεονάρδου da Vinci, πρὸ τῶν ἀγαλλμάτων τῶν εὐρεθέντων ἐν τῇ θέρμῃ τοῦ Λεοπόλδου καὶ μαρτυρούντων, ὅτι αἱ θέρμαι τοῦ Montecatini ἦσαν γνωσταὶ κατὰ τὰ πρῶτα τοῦ Χριστιανισμοῦ ἔτη, δὲν δύναται, λέγω, ἢ νὰ ἀποκαλυφθῇ πρὸ τῶν πύργων, ὧν τὰ ἐρεπία ὑπενθυμίζουσι τὴν Φλωρεντιανὴν δημοκρατίαν, τὴν ἐξουσίαν τῶν Μεθίκων καὶ τοὺς ἐμφυλίους πολέμους τῆς Παπικῆς καὶ τῆς Καίσαροβασιλικῆς ἐξουσίας, καὶ τὴν ἐν τῷ ἄνω Καττίνης μάχην τῆς 19 Αὐγούστου 1319, ἧς μετέσχε ὁ ἀθάνατος ποιητὴς Δάντης ὁ γράψας τὴν Θείαν Κωμῳδίαν, τὴν Βίβλον ἡτοῖ τοῦ Ἰταλικοῦ λαοῦ, καὶ ἐν γένει πρὸ τῶν ἔργων, ἅτινα προβάλλουσι ἀνὰ πᾶν βῆμα τοῦ περιηγητοῦ, ἔργων τῆς πολιᾶς ἀρχαιότητος, τοῦ ζσφώδους, πολυέργου καὶ δεισιδαίμονος μεσαιῶνος, καὶ τῆς καλλιτέχνου, πολυάθλου καὶ πολυτόκου Ἀναγεννήσεως. Ἄλλ' ἡ θεκτικῆριος ὄψις τῶν εὐθαλῶν γειτόνων ἐσοχῶν, τῶν δι' ἡλεκτρικῶν τροχισδρόμων συνδεομένων, αἱ ἐν αὐταῖς χρεῖσσαι ἀγριᾶδες εὐθαλῶν

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

μύρτων και εὐχύμων βοτανῶν, αἱ ζωηρόταται σταφυλαὶ καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν εὐστομώτατοι οἶνοι, ὧν εὐφροσύνως μνημονεύουσι τὰ τυρ-
 βαστικά τῶν περιηγητῶν σήμενι τὰ ἀποθαυμάζοντα τοὺς λειμῶ-
 νας, τὰς ροιάς, ἐλαίας καὶ καστανέας, αἷτινες θάλλουσι πανταχοῦ
 εὐδαιμόνως οὐχ ἤττον ἢ τὰς πολυαριθμοὺς πηγὰς, τὰ ἀναβρυτήρια
 καὶ τὰ δάπεδα τῶν ἀνθέων τὰ κρασπεδοῦντα τὰ πεζοδρομία τῶν
 κεντρικῶν λεωφόρων, καθιστῶσι τὸ ἀνθεμόεν καὶ μυρίπουνος ὄρος
 Καττίνης μουσοφιλές ἀγροτικοῦ πλοῦτου καὶ κοινωνικῆς εὐμαρείας
 ἐνδιαίτημα, δυνάμενον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως νὰ ὑποστῇ τὴν σύγ-
 κρισιν πρὸς τὴν νῆσον καὶ τὴν ἐν αὐτῇ μυθολογουμένην κηπουρι-
 κὴν τέχνην τοῦ Ὀμηρικοῦ ἀνακτος τῶν Φαιάκων, διότι καὶ ἐνταῦθα
 αἰσθάνεται τις τὸν ζωογόνον χυμὸν τῶν δένδρων, μεταγγιζόμενον
 ἀπὸ τῶν ἰνῶν τῶν κορμῶν εἰς τὰς ἴνας τοῦ ἐγκεφάλου καὶ τῶν
 αἰσθητηρίων. Οὐδῶλως ὅθεν ἄπορον, ἂν ὁ μουσολήπτης τῆς Ἰτα-
 λίας μουσουργὸς Βέρδης, ὁ κατ' ἔτος τακτικῶς ἐπισκαπτόμενος τὸ
 προνομιοῦχον τοῦτο ὄρος, ἐνταῦθα ἠσθάνετο προηγουμένως ὅ,τι
 κατόπιν ἐμελοποιεῖ, ἐνταῦθα μετερρῦθμιζε τὰ ἄεχνα καὶ ἀκαλαί-
 σθητα στιχουργήματα τοῦ ποιητοῦ Πιάβε, (τοῦ γράφοντος τὰ βι-
 βλιάρια (libretti) ἅτινα ἐκεῖνος ἐμελοποιεῖ), ἐνταῦθα συνέγραψε
 τὴν περιφημον αὐτοῦ κριτικὴν περὶ τοῦ ρωμαντικωτάτου μυθιστο-
 ρήματος τοῦ Γκουτιερέζ (ἐξ οὗ ἐξήχθη τὸ Trovatore) περὶ οὗ ἔλεγε
 ὅτι εἶναι ἔργον μανιακοῦ, καὶ τέλος ἐνταῦθα ἐν τῇ Locanda
 Maggiore, ἐν ἣ κατέλυε, συνέθεσε τὴν τρίτην πράξιν τοῦ Rigol-
 letto. Ὁ Βέρδης εἶναι ἐκ τῶν εὐεργετῶν τοῦ ὄρους Καττίνης ὄπερ,
 ὡς εἶπε, ἐδημιούργησεν ὁ Ἰψιστος ἐν ὄρα καλλιτεχνικῆς ἐμπνεύ-
 σεως. Αὐτὸς πρῶτος ἀπεκάλεσε ὄγδρον θαῦμα τοῦ κόσμου τὸ Σπή-
 λαιον Giusti, τὸ ἐν τῷ χωρίῳ Monsunano περιώνυμον ἐκεῖνο
 Σπήλαιον, τὸ εἰς εἴκοσι πέντε λεπτῶν ἀπόστασιν εὐρισκόμενον,
 244 μέτρων μήκους καὶ 18 πλάτους, καὶ τὸ ἐλκῶον 20.000 ξένους
 ἐτησίως, θαυμάζοντας τοὺς ἐν αὐτῷ ὄρους σταλακτίτας καὶ στα-
 λαγιμίτας, τὰ ἐκ φυσικῶν ἀτμῶν Λουτρά, τὴν θερμὴν πηγὴν τοῦ
 διαρκῶς ἀναδρύνοντος ὕδατος, καὶ ἐκζητοῦντας τὴν θεραπείαν ἀρ-
 θριτιδος ἢ ρευματισμῶν, παραλυσίας τινὸς τοπικῆς, διαφόρων ἀσθε-
 νειῶν τῶν ὀστέων, πολυσαρκίας καὶ . . . στεριώσεως! Ἐνταῦθα
 γραῖται, λίαν εὐλυτον εἰς φληναφίαν τὸ στόμα ἔχουσαι, ἀναλαμβά-
 νουσι τὴν ἐπιδιόρθωσιν γαστρῶν, ἐν αἷς δὲν ἠδυνήθη νὰ καρποφο-
 ρήσῃ ἢ ριζοβολήσῃ ὁ σκανδαλοποιὸς κρίνος, καὶ τὴν ἐπανοσοφίαν
 ἐξηγησιμῶν κρίνων εἰς σκανδαλοῦργον ἢ καὶ ἄσφογον στάσιν.

Ἐπισημαίνω ἀναγνώστῃς τοῦ ἀγαπητοῦ «Ἡμερολογίου», ὡσφράνθη
 ἤδη, ὅτι πρόκειται περὶ κλασικῆς γῆς, χαμηλῆς δὲ καὶ κεκλασμένης
 τῇ φωνῇ καλεῖ ἡμᾶς, ἵνα περιγράψωμεν τὰ κατὰ μέρος καὶ τὰ
 ἐξ . . . ἀπορρήτων.

Β'.

Ἐν τῇ ἐν ἣ ζῶμεν περὶ ἐποχῇ, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος ἐξ ὄλων
 τῶν εὐαγγελικῶν παραγγελμάτων τιμὰ καὶ σέβεται πρωτίτως τὸ
 τοῦ Ἐκκλησιασταῦ: «Καὶ ἐπιγέσθη ἐγὼ τὴν εὐφροσύνην» οὐ γάρ

ἔγνωσαν τι ἀγαθὸν πλὴν τοῦ φαγεῖν, τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι, ἢ κοιλία ἐκπροσωπεῖ τὰς ὑλιστικὰς τάσεις τοῦ αἵωνος, τὸ σεβαστότερον μέρος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, τὸ ἀριστοτέχνημα τοῦ ἀριστοτεχνήματος τοῦ Δημιουργοῦ. Κλητοὶ δὲ καὶ ἐκλεκτοὶ ζῶσι δι' αὐτὴν, σκέπτονται δι' αὐτῆς καὶ συγκινούνται καὶ δι' αὐτῆς.

Καὶ ἰδοὺ ὁ λόγος, δι' ἃν τὸ ἐπιμελεῖσθαι τῆς κοιλίας ἀποτελεῖ τὴν τελευταίαν λέξιν τοῦ διασημοτέρου τῶν συγχρόνων τῆς μακροβιότητος ἔξερευνητῶν, τοῦ περιωνύμου Μετονικῶφ, ὅστις ὁρμώμενος ἐκ τῆς ἀρχῆς ὅτι τὰ ἔντερα εἶναι ἢ ρίζα τοῦ ἀνθρωπίνου δένδρου, εἰς τὸν ἔντερικὸν σωλῆνα ἀναζητεῖ τὸ μικροβίον τοῦ γήρατος τοῦ προερχομένου ἐκ τῆς ἀποσκληρύνσεως τῶν ἰσθμῶν, ἣν προκαλεῖ ἢ συσπύρευσις ξένων οὐσιῶν ἐν τοῖς ἐντέροις. Ἡ ὑπέμετρος βρώσις καὶ πόσις τῶν συγχρόνων, ἢ ἐν τῇ στομάχῳ ἦτοι ὑπερπαραγωγῇ, παράγει τὰς ὠχροφόρους Ἀρπυίας καὶ τὰς αἱματορρόφους Ἐμπούσας τοῦ ἔντερικοῦ σωλῆνος, τὰς καθιστώσας τὸν ἀνθρώπον παίγιον νευρασθενικῶν φασμάτων ἢ ἔρμαιον ἀλγηδόνων καὶ δυσφορίας, ἱκανῶν νὰ πείσῃσι τὸν πάσχοντα ὅτι προσεβλήθη ἔξ ὀργανικῆς τινας νόσου, ἐνθὶ πλειστάκις ἀπεδείχθη ὅτι πάντα ταῦτα εἶναι ἀπότοκα ἀπλῆς ἀδρανείας στομάχου ἢ ἥπατος.

Ἐπρωτάξαμεν τὰ ὀλίγα ταῦτα καὶ ἀπαραίτητα, ἵνα ἐγγύτερον αἰσθανθῶσι καὶ νοήσῃσι οἱ ἀναγνώσται τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὑδάτων τοῦ ὄρου Καττίνη, ἅτινα ἐν συνδυασμῷ τῆς μιᾶς μετὰ τῆς ἄλλης πηγῆς λαμβανόμενα, ἀπεδείχθησαν ἀμείλικτοι διώκται τῶν μικροβίων, ἅτινα ὡς Ἀσιαῖται ἐπιδρομεῖς διεισδύουσιν εἰς τὸν ὀργανισμόν, προκαλοῦντα τοπικὰς φλεγμονὰς καὶ καταπληκτικῶς πολλαπλασιαζόμενα σχηματίζουσι ἀποικίας, ἃς ἀνακαλύπτει ἢ ἀνάλλυσις τῶν κοπράνων, ἢ τοῦ κοιλιακοῦ ὕγρου καὶ ἢ ἀκτινοσκόπησις. Ἄφ' ἧς ὁ διάσημος χειρουργὸς τῆς Ἀγγλίας Φρειδερίκος Treves, ἐξετέλεσε τὴν ἐπὶ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου τοῦ Ζ' ἐγχείρησιν σκωληκοειδίτιδος, καὶ ἐδημοσίευσεν τὴν περιτόμητον ἐκείνην διατριβὴν περὶ τοῦ πῶς δύναται νὰ προληφθῇ ἢθεραπεῖα ἄνευ ἐγχειρήσεως, τὰ ὕδατα τοῦ ὄρου Καττίνη ἤρθησαν εἰς περιωπὴν παγκοσμίου ὑπολήψεως. Ἄλλως ἀπὸ μακροῦ ταῦτα εἶναι γνωστὰ πρὸς πλείστους ὁμογενεῖς Ἰνδιῶν καὶ Αἰγύπτου ἀπὸ πολλῶν ἤδη δεκαετηρίδων, ὃ δὲ ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις ἐθνικῇ πανεπιστημίῳ καθηγητῆς Νικόλαος Δαμασκηνός, ὃ ἐν ἡλικίᾳ 95 ἔτων ἀποβιώσας, κατὰ τὰ τελευταῖα εἴκοσι πέντε ἔτη δὲν ἀπέλειπε τακτικῶς κατ' ἔτος νὰ μεταβαίνῃ ἐκεῖσε, κηρύττων ὅτι εἰς ταῦτα ὤφειλε τὸ μέχρι τελευτῆς θαλερόν αὐτοῦ γῆρας. Ἐξ ὧν δὲ ἐγὼ εἶδον, ἐσθαικώθη ὅτι καὶ αὐτὴ ἢ Μαγδαληνῇ, ἢ κατὰ τὸν Εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν ἐπτὰ δαιμόνια ἐν τῇ τρυφερῇ αὐτῆς στομάχῳ ξενίζουσα, θὰ ἀπηλλάσσετο καὶ ἐβδομηκοντάκις ἐπτὰ ἀκαθάρτων πνευμάτων καὶ θὰ ἐπανέφερε τὴν ἀδελφότητα Στομάχου καὶ Ἀγίας Ἐδρας. Ἐν τῇ φωλεᾷ πλὴν ἐκείνῃ τῆς δρόσου καὶ τῆς ἀνέσεως, οὐ μόνον πάσχοντες, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ὑγιεῖς προσφεύγονται ὅπως ἀνεπίσημα ἐκείνην ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς δυνάμενος νὰ ἀνα-

παύση τὸν νοῦν ἢ νὰ ἀναπτέρωση τὴν ὑγείαν. Οὐδαμοῦ ἀπαντᾷ τις μίας ἢ κώνωπας φορεῖς μικροβίων, ὧν δὲν εἶχε γινῶιν ὁ Λουκιανός, ὅτε ἐπλεκε τὸ «Μίας ἐγκώμιον», οὔτε ὁ πολυμαθέστατος Μιχαήλ Ψελλός ὁ ὑμνήσας τοὺς κόρεις, τὰς ἐμπίδας, τοὺς φύλλους καὶ τὰς φθεῖρας, πάντας ἤτοι τοὺς ἀγωγεῖς τῶν ἀοράτων βολοφόνων τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ κατὰ τὴν σήμερον ἐπιστημονικὴν θεωρίαν. Εἰδικοὶ ἀστυίατροὶ ἐποπτεύουσι τὴν καθαρότητα τῶν ξενοδοχείων, τῶν ἐν αὐτοῖς λουτήρων καὶ ψυγείων, τὴν κασιτέρωσιν τῶν μαγειρικῶν σκευῶν, τὴν τακτικὴν ἀποσθέστωσιν τῶν τοίχων, καὶ εἰδικαί διατάξεις τοῦ ὑπουργείου πρὸς τὸν δῆμον κανονίζουσι τῆς πάλευς τὴν καθαρότητα, δι' ἣν καταρτίζονται καὶ ἔκτακτα συνεργεῖα. Καὶ οὕτω μόνον ἐξηγεῖται ἡ ἀνυπέρβλητος καὶ ἀφάνταστος καθαρότης ἢ ἀπολάμπουσα καὶ ἀπαστράπτουσα ἐν τόπῳ, ὃν ραίνουσι δις τῆς ἡμέρας τὰ κόπρανα ἑκατοντάδος χιλιάδων στομάχων, τὰ διοχετευόμενα ἐντὸς ὑπονόμων μὴ ὑποκειμένων εἰς ρῆξιν σωλήνων, ἢ εἰς παραμικρὰν παρέκκλισιν, ὅπερ ἀποτελεῖ ἄθλον, τοῦ μυθικοῦ Ἑρακλέους τὴν θράσιν ἐπισκιαζόντα. Ἄλλὰ καὶ αἱ ἐκ τῶν στομάχων τούτων ἐξερχόμεναι ἀπόπνοιαι μόνον εὐφροσύνως ἐπιδρῶσι ἐπὶ τῆς τερπνῆς καὶ ζωογόνου αἵρας, ἥτις μεταβάλλει εἰς ἀπόλαυσιν καὶ αὐτὸ τὸ ζῆν καὶ ἀναπνεῖν, προχέουσα νάρκην καὶ λήθην εἰς περιβάλλον ἐμπνέον ὄνειρα καὶ προκαλοῦν θυμηδίαν καὶ γέλωτα.

Γ'.

Ἱατρικῆ ἐντολῇ, ἐλάβανον πέντε ποτήρια ὕδατος ὄρους Κατίνης ἐκ τριῶν διαφόρων πηγῶν, περιπατῶν καὶ πίνων κατὰ σταγόνας, ὡς πάντες οἱ ὑπὸ θεραπείαν, οἱ ἕνεκα τούτου παρατείνοντες τὴν ἐν τῇ πρωϊνῇ ἐντευκτηρίῳ διαμονὴν ἐπὶ 2½ ἕως τρεῖς ὥρας, καθ' ἃς διασκεδάζουσι ἀκούοντες λαμπρὰν μουσικὴν ὀρχήστραν, θαυμάζοντες τὰ ποικίλα ἐκθέματα καὶ πολλὰ κατὰ *θυμὸν καὶ κοιλίαν μερομηρίζοντες*. Μόλις ἀρχίσῃ ἡ πόσις τοῦ πέμπτου ποτηρίου, ἄρχεται ἡ ἀναγωγὴ τῶν διαφόρων ρωμαντικῶν καὶ ποιητικῶν κλασμάτων εἰς τὴν μονάδα τῆς πραγματικότητος. Φαντάζεται τις ὅτι αἱ κάθεται ἢ ὀριζόντεσι παλμικαὶ δονήσεις, αἱ ἀπολήγουσαι εἰς ἰσχυροὺς συντιναγμούς καὶ κραδασμούς, προμηγνύουσι σεισμόν, ἢ εἰς δικαστικὸς κλητῆρ εἰσελθὼν εἰς τὸ κοιλικὸν μέγαρον, ὑποβάλλει εἰς βιαίαν ἢ καταναγκαστικὴν ἔξωσιν ἐνοικιαστὰς μὴ πληρόνοντας ἐνοίκιον. Ἄλλ' ἀκαλλεῖς καὶ καθόξηλοι βορβορυμοί, οὐδὲν τὸ κοινὸν μετὰ τῶν ἀπαλῶν τόνων τῶν ἀρχαίων Λυδικῶν αὐλῶν ἔχοντες, δεῖνοι βρόμοι, ὡς εἰ τὰ ἔγκυατα τῆς γαστρικῆς γῆς ἐτάραττε ὁ ποὺς νέου κατακτητοῦ, ταχέως λήγουσιν εἰς ἦχους σμερδαλέων σαλπύγγων, αἵτινες κρούουσι τὸ ἐμβατήριον κατὰ τῶν μικροβίων, ἐνῶ συγχρόνως ὑπόκωφοι ἦχοι δίκην ἀκροβολισμῶν προμηγνύουσι ἕναρξιν μάχης, σταματῶντες, ἐπισπεύδοντες ἢ ἐπιδραδύνοντες τὸ βῆμα. Ἐνῶ δὲ ἐσκαπτόμεν νὰ λάδω ὕψος ἀνταποκριτοῦ περιεβαλλόντος τὴν μάχην, καθόξηλος καὶ ἀτρόμητος ληστής

λυμαινόμενος τὰς ὑπογαστρίας χώρας, ἐξέρχεται κελαδῶν τὸν ὕμνον τῆς χωνεύσεως, καὶ βιαζόμενος, ὡς οἱ πωληταὶ παραρτημάτων τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφημερίδων, δὲν μοὶ δίδει καιρὸν νὰ πάρω μνηροδιὰ τῶν διατρειχόντων. Τὸν ὕμνον πλὴν ἐκείνους διαδέχονται.

Ραγδαία ἀποτελέσματα τῶν χωνευτικῶν ὑδάτων Κατίνης

γοητεία συγχορδιῶν καὶ χρωματικῶν κλιμάκων μισόπνικτοι τόνοι, κατρακυλίσματα ἤχων ἀποτελούντων τὸ ἀκατέργαστον ὑλικὸν μουσικῆς ἀοράτου, ἧτις ἐξιδανικεῖται ὄψιν καὶ εἶδος τῶν κατ' ὄψιν σωμάτων εἴτε λειοδέρμων καὶ ἀβροδέρμων, εἴτε παχυδέρμων καὶ τραχυδέρμων. Ἀλλὰ τὰ πολύφωνα καὶ ἐνίοτε ἐμμελεῖ ἐκείνα ἀκλινομένη ἰσοκροῦσα ἰσολογία τῶν ἡχοῦντων.

κος, ὃν νήφοντες χορεύομεν, κινούμενοι ὡς ὅταν τε σεμνότερον καὶ τὴν τῶν λόγων ἐν παρομοίᾳ περιστάσει ἐνδειαν ὑποβοηθοῦντες διὰ χειρονομιῶν — χονδροειδῶς ἐνίοτε κωμικῶν — καὶ κινήσεων, αἰτινες κατ' ἀντανάκλασιν παριστῶσι τὴν σκέψιν ἢ τὴν ἀσκεψίαν τῆς στιγμῆς ἐκεῖνης, καὶ πολλάκις φανερά τὰ πράγματα ποιοῦσι κατὰ Λουκιανόν. Ἡ σπουδὴ τοῦ νὰ καταλάβῃ θεοὶ ἐν τοῖς ἀποχωρητηρίοις μοὶ ὑπενθυμίζει τὴν ὁρμὴν, μεθ' ἧς ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ Γαδαρεινὰ δαιμόνια, καθ' ἃ ἱστορεῖ ὁ Βύαγγελιστῆς.

Ἴδιον μονώροφον ἐν τῇ κήπῳ οἰκοδόμημα, περιέχον ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν αἰθούσας διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ ἕτερον ἰσάριθμον, πλὴν ἐστερημένον τῆς γυμνῆς τῶν τοίχων ἀμορφίας, διὰ τὰς γυναῖκας ἀλλαχοῦ τοῦ κήπου, φιλοξενοῦσι τοὺς διεθνεῖς καρπούς τῶν πανταχόθεν γῆς ἐκεῖσε συρρέοντων καὶ ὑφίστανται τὴν ἐπιδρομὴν τῆς μεζίζου μερίδος τῆς παγκοσμίου στομαχικῆς ὑπερκοπώσεως. Οἱ κακόχυλοι καὶ κακέμφατοι ἐκείνοι χῶροι, διὰ τῆς ἀφθόου πνευμάτων καὶ ὕλης συγκομιδῆς, ὑπενθυμίζουσι τὸ ἔδος τῶν θεῶν, τὸν θεῖον Ὀλυμπον, ἀναντίρρητον δὲ ὅτι καὶ οἱ Ὀλύμπιοι ἄσμενοι τὸ φαῖδρόν καὶ εὐθυμον ἐκεῖνο θέαμα ἄνωθεν καταδλέπουσι. Φαντάσθητι, ἀναγνώστα, τὸ ἄρμα τῆς κοιλίας κυριολεκτικῶς, καὶ οὐχὶ μεταφορικῶς, φερόμενον ἐπὶ ἡφαιστείου μεθ' ὄλου τοῦ ἐπιτελείου καταχθονίων δαιμόνων καὶ πονηρῶν πνευμάτων διεξαγόντων τιτάνειον πάλην, ἣν θὰ εἶχε ἴσως ὑπ' ὄψιν ὁ Shakespear γράφων τὴν Τρικυμίαν, φαντάσθητι τὸ εἰς ἀδράνειαν ὑπὸ τῆς Μητρὸς Φύσεως καταδεδικασμένον μέλος ἐκεῖνο τοῦ σώματος ὑποβαλλόμενον εἰς κοπιώδη ἐργασίαν, σείομενον, κινούμενον, πάλλον, σφαδάζον, καμπτόμενον καὶ ὑπανεγειρόμενον, φαντάσθητι ἀερῶδες νεφέλωμα περιβάλλον τὸ στερέωμα τοῦ κοιλιακοῦ ἀπέριτον, ἀναλογισθητι ὁδοὶ σφαιροειδεῖς ὄγκοι, ὧν τινες καὶ Σελήνης εὐκυκλότεροι, κατέλαβον θεοὶ ἐν τῇ Ἀνακτόρῳ τῆς χωνεύσεως, περὶ τὸ ὅποιον συνωθεῖται τοῦ κόσμου ὁ κόσμος, ἀναλογισθητι ἐντέλειαν ὁσφρησιν καὶ ἀκοήν ἧσποια τις θὰ ἦ ἢ ἐκρηγῆς τοσοῦτων κοιλωρυχείων, καὶ εἰπέ ἂν ὁ ἐφ' οὗ κἀθησαστο κακέμφατος ἐκεῖνος χῶρος εἶναι ἢ οὐ ἢ Μέγας Ὀλυμπος, ὅστις ἐλέλιξε ἐκ τοῦ νεύματος τοῦ Κρονίωνος κατὰ τὸν ποιητὴν. Ἄλλ' ἀναπτύξωμεν εὐρύτερον τὰ ἐν τοῖς ἀπορρήτοις τοῦ ὄρου Καττίνῃ, παρακαλοῦντες τὸν ἀναγνώστην μεθ' ἱλαρότητος νὰ παρακολουθήσῃ ἡμᾶς εἰς μέρος, ὁπότεν διὰ χορῶν καὶ τυμπάνων αἰνεῖται ὁ θεὸς τῆς Ὑγείας, μέρος, ἐν ᾧ πᾶς ὁ ἐπὶ θρόνῳ χωνεύσεως καθήμενος νομίζει ἑαυτὸν ἕτερον Παγανίνην, ἀφου κατορθοῖ ἐκ τῆς μῆς καὶ μόνῃς κοιλιακῆς χορδῆς νὰ ἐκπέμπῃ πᾶν εἶδος μελωδίας καὶ μουσικᾶς συνθέσεως καθ' ὄλους τοῖς τόνους τῆς μουσικῆς κλίμακος. Ἐν αὐτοῖς, ἐνθ' ἐνὶ μὲν φιλότῃ ἐνὶ δ' ἡμερῶν, ὁ νοῦς αὐτομάτως καὶ λεληθότως ἀπὸ τὰ μὴ μοῦ ἄπιου ἀνατρέχει εἰς προσφιλεῖς τοῦ βίου ἀναμνήσεις. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι τὰ ἀπόρρητα... εἶναι ἢ Τράπεζα, ἐν ἣ οἱ πλείστοι κατεθέσαμεν μέγα μέρος τῶν ἀξιώσεων τῆς παιδικῆς καὶ τῆς νεανικῆς

σματος, και ἐν αὐτοῖς ὠσφράνθημεν τὸ παρθενικὸν ἄρωμα τῆς πρώτης ἐρωτικῆς ἐπιστολῆς, ὅτε τὸ μαστίγιον ἐθεωρεῖτο παρὰ γονέων και διδασκάλων ἢ ἐντελεστέρα σύνοψις τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης. Ἄλλ' οἱ ἀνὰ μέσον τῶν δύο ὀπισθίων ὄρεων ἐξερχόμενοι ῥόθοι ὑδάτων, αἱ αὐτοσειδεῖς βόμβαι, οἱ πάταγοι βροντῶν και αἱ ὀρηγτικαὶ καταγιγίδες, φέρουσι ἐν τῇ μνήμῃ τὸν καθηγγητὴν τῆς φιλολογίας ἀναπτύσσοντα τὸ Ὀμηρικόν: «Οὐδὲν γαστρός κακὸν κύντερον ἄλλον» ἤτοι οὐδὲν κακὸν ἀναιδέστερον τῆς κοιλίας, ἢ τὰ περὶ Χαρωνείων κλιμάκων, δι' ὧν εἰδῶλα και πνεύματα ἀνῆρχοντο και κατήρχοντο, τὸν τῆς θεολογίας ἐρευνῶντα τὸ «Ἄνὰ μέσον ὄρεων διελεύσσονται ὑδάτα» και τὰ ἀγαθὰ και πονηρὰ πνεύματα, και τὸν τῆς ἱστορίας τὸν ἐν πνεύματι ἀντισοσιαλιστικῇ ἐξηγοῦντα πῶς τὰ δικαιώματα τῆς κοιλίας ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὄργανισμοῦ παρέσχον ἀφορμὴν εἰς τὸν σοφὸν και σώφρονα Ἀγρίππαν νὰ παύσῃ τὴν ἐν Ρώμῃ στάσην τῶν Πληβείων. Ἐν ταῖς ἀποχωρητηρίοις τέλος ἰκανοποιούμεθα διανοούμενοι, ὅτι ἐν αὐτοῖς καίει πᾶν προνόμιον και πᾶσα διάκρισις ἀπὸ τοῦ Καισαροβασιλέως και Αὐτοκράτορος μέχρι τοῦ χωρικοῦ και τοῦ ἐργάτου, τοῦ ἀποτελοῦντος τὴν ζῶσαν τύψιν τῆς κοινωνικῆς συνειδήσεως, και ὅτι ἐν αὐτοῖς πᾶς ἕκαστος εἶναι κύριος και ποιμὴν τῆς ἑαυτοῦ ἐνεργείας και σχέσεων μετὰ τῶν προσφιλῶν ἐκείνων δοχείων, ὧν τὸ βάθος πολλακίς ἀμμιλλᾶται πρὸς τὸ τῆς Νεοπλατωνικῆς φιλοσοφίας.

Καιρὸς πλὴν νὰ ἐγερθῶμεν και θαυμάσωμεν τοὺς καρποὺς τῆς ἡμετέρας κοιλίας, οὓς τὰ Καττινεῖα ὑδάτα ἡγεμονικῶς δωροῦσι εἰς τὸν στόμαχον τῶν ὑπνομένων. Οἱ διὰ μικροσκοπίου ἐξερευνήσαντες και ἀναλύσαντες τὰ γενόμενα, μαρτυροῦσιν ὅτι εἶδον πλήθῃ μικροβίων περὶτρομα τρέχοντα τῆδε κάκειος, ἕτερα ἀνὰ δημοιρίας και ἀποσπάσματα συντεταγμένα, ἄτινα, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τίς οἶδε τίνας Χεσάψιφ, μάτην προσεπάθησαν νὰ ἀνακόψωσι τὴν ἐκ τοῦ πανικοῦ καταδῶξιν, και ἕτερα παλαιόντα ἵνα σωθῶσι ἐκ τῶν ἐρειπίων καταστροφῆς, ἣτις ἔθαψε μυριάδας φιλέργων πολιτῶν τῆς Δημοκρατικῆς ἐκείνης πολιτείας — και εἶναι ἔργω και οὐχὶ λόγῳ δημοκρατικῆ ἢ πολιτεία ἢ μὴ σεβομένη τὸν ὄργανισμὸν ἐνός Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας και Αὐτοκράτορος τῶν Ἰνδιῶν — μαρτυροῦσι ὅτι βλέπουσι ἔδαφος κεκαλυμμένον ὑπὸ νεκρῶν, οἷτινες ἀνεντάξαν γεφύρας και σιδηροδρομικὰς γραμμάς — ἀπεακληρωμένα ἤτοι συγκρίματα και ἐντερολίθους — και ὅτι τὰ θύματα τῆς ἀκάπνου ἄλλ' ἀνοθεύτου ἐκείνης κυρίτιδος, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ἐκτείνονται εἰς ἄκτινα μείζονα τῆς ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν ἀνθρωπίνων μαχῶν, μαρτυροῦσι ὅτι διέκρινον ἀστυφύλακας τηροῦντας τὴν τάξιν, ἐργάτας εἰς ἀναζήτησιν τῶν θυμάτων πορευομένους και τέλος κόσμον ὅλον, ὅστις ἀφοῦ ἐγεύθη τῶν θελγῆτρων τῆς ζωῆς και διεξήγαγε τὸν μάταιον τῆς βιοπάλης ἀγῶνα, ἔπασσε θῆμα κοιλιακῆς καταγιγίδος ἢ τῶν τηλεθόλων τῆς στομαχικῆς ἀκρασίας.

Ἄλλ' ἀνάγκη νὰ σταματήσωμεν τὴν περιγραφήν, βέβαιον ὅτι ἔ

ἔ ἀναγκαστικῶς ἐπέφευξεν ἐπὶ μὲλλον. Πᾶσις 21. 6. 57

X. Νέζεο

κάτ' ὅπισθεν σώματα, πληροφοροῦμενος ὅτι μόνον τὸ ἄζωτον καὶ ὁ φωσφόρος, ὃν περιέχουσι τὰ ἐκκρίματα τῶν ἐπισκεπτῶν τοῦ ὄρους Καττίνη, ἀποφέρουσι ἔτησίως περὶ τὸ ἓν ἑκατομμύριον δραχμῶν, ὅπερ διατιθέμενον πρὸς ὄφελος τῆς Γεωργίας ἀναλογεῖ πρὸς δέκα ἑκατομμύρια, κατὰ τοὺς ἐπιεικεστέρους ὑπολογισμοὺς. Τοῦτο μεθερμηνευόμενον δηλοῖ ὅτι τὰ περιφρονημένα ἀποχωρητήρια εἶναι ἄξια σημασίας θησαυροφυλάκια, διό καὶ αἱ Κυβερνήσεις, ἵνα μὴ ἀσωτεῦνται τοσοῦτον χρήσιμοι ὕλοι, πανταχοῦ τῆς Ἑθρώπης δαπανῶσι ἀφειδέστατα πρὸς

συντήρησιν στεγανῶν βόθρων, ἐξ ὧν ἄλλως τε ἐξήρτηται καὶ ἡ υγεία τῶν κατοίκων. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δὲν θά ἦσαν ἀδαεῖς τῆς ἀνεκτιμήτου ταύτης πλούτου καὶ υγείας πηγῆς, ἵνα καλῶσι Ὀλιοδόμον τὸ οἰκοδόμημα, ἐν ᾧ ἐφυλάσσετο ὁ δημόσιος θησαυρός, καὶ Κοιλιούχιον τὸ χρηματοκιβώτιον.

Καὶ Ἐρυσίχθονος βουλιμίαν ἂν εἶχε ὁ ἀναγνώστης τοῦ ἀγαπητοῦ «Ἡμερολογίου», πέπεισμαι ὅτι θά ἀπεξημιώθη ἐκ περιγραφῆς, ἥτις θά μεῖνῃ ζωηρά, ὡς ἐλπίζω, εἰς τε τὸν νοῦν καὶ τὴν ὄσφρησιν. Ὅσακίς δὲ ἀνυπομονῶν καὶ σφιγγόμενος, ἐλλείψει ἐκφορτωτικοῦ καταφυγίου, ζητεῖ μυστικῶς καὶ ἀπροσπελάστως νὰ διαλάβῃ ξένα βλέμματα καὶ ρίνας, θά ἀναπολῆ εὐφροσύνης τοῦ ὄρους Καττίνη, ἂν δὲν ἐκεκτήθη ἤδη αὐτῷ ἡ ὄρεξις νὰ μεταβῇ ἐπιτοπίως καὶ διαπράξῃ αὐτοπροσώπως τὰ θέοντα...

Barrage)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΞΕΝΟΣ

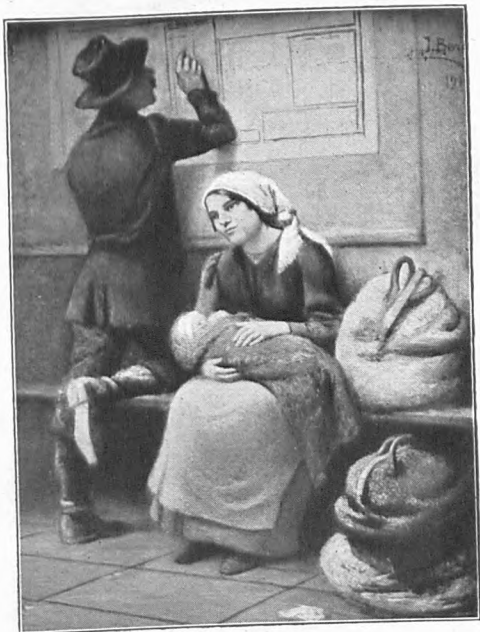
Η Π Ε Ι Ρ Ο Σ

ΚΑΘΕ φορὰ ποῦ βρέχει ὁ οὐρανὸς
θυμᾶμαι τὰ δροσάκια τῆς Ἡπίου
κι' ἀνάβει μέσα μου βαθὺς καῖμὸς
καὶ μὲ κνίλᾳ στὰ σῦθαμπα τοῦ ὄνειρου.

Καὶ βλέπω μέσ' στὰ χιόνια κάποιο μου ὄνειρο
σὰν τὸν καρπὸ ἀπ' τὸ κλαρὶ νὰ πέφτη,
καὶ κάθε φλόγα ὀλόσβυστη στὰ στήθια μου,
κι' ὅλα παρὰ ἀπ' τὸν Πόλεμο τὸν κλέφτη.

ΡΩΜΟΣ ΦΙΛΥΡΑΣ

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΙ
(Έργο του Jean Berg)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

Ο ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΠΛΗΘΕ μὴ στρατευόμενος πολίτης ἐμπολέμου τινὸς Κράτους, ἢ ἠμπορεῖ καὶ πρέπει νὰ φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα του ἀκολουθῶν πιστῶς τὰς ἐξῆς δέκα ἐντολάς :

1.— Μὴ ἐξάπτεσαι. Ἔσο γαλήνιος. Πήγαινε τακτικά καὶ ἡσύχως εἰς τὴν ἐργασίαν σου. Μὴ λαμβάνῃς μέρος εἰς ταραχώδεις ἢ ἀνοήτους διαδηλώσεις.

2.— Συλλογίζου τὸν ἄλλον κόσμον. Μὴ λησμονῆς τὸ καθήκον σου πρὸς τοὺς γείτονάς σου. Φροντίζε διὰ τὸ κοινὸν καλόν.

3.— Προσπάθει νὰ συντελῆς τὸ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν κοινὴν εὐημερίαν ἐκτελῶν τὸ καθήκον σου ἐκεῖ ὅπου ἐτάχθης. Ἔσο νηφάλιος καὶ οἰκονόμος.

4.— Μὴν ἀποταμιεύῃς ἐμπορεύματα δημιουργῶν οὕτω τεχνητὴν ἔλλειψιν εἰς βάρος τῶν ἄλλων. Ἐνθυμοῦ ὅτι τοῦτο εἶνε χυδαία καὶ ἐγωϊστικὴ δειλία.

5.— Μὴν ἀποθησαυρίζῃς χρυσόν. Ἄφηνέ τον νὰ κυκλοφορῇ. Προσπάθει νὰ διευκολύνῃς τὰ πράγματα καὶ νὰ μὴ τὰ δυσχεραίνῃς.

6.— Ἐνθυμοῦ ἐκεῖνους, οἱ ὅποιοι εἶνε εἰς χειροτέραν ἀπὸ σέ θέσιν. Πλήρωνε ἀνελλιπῶς ὅ,τι ὀφείλεις, ἰδίως εἰς τοὺς πτωχοτέρους πιστωτάς σου.

7.— Ἐὰν εἶσαι ἐργοδότης, συλλογίζου τοὺς ἐργάτας σου. Δίδε εἰς αὐτοὺς ἐργασίαν καὶ προτίμα νὰ ἔχῃς μικρότερα κέρδη παρὰ νὰ κλείσῃς τὸ ἐργοστάσιόν σου.

8.— Ἐὰν εἶσαι ὑπάλληλος, ἔχε ὑπ' ὄψιν τὰς δυσχερείας τοῦ προϊσταμένου σου. Ἄντι νὰ παραπονήσῃς διὰ τὰς τυγῶν ἀνωμαλίας καὶ στερήσεις τῆς ἰδιωτικῆς σου ζωῆς, συλλογίζου ἐκεῖνους, οἱ ὅποιοι ζῶσιν εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν ὑφιστάμενοι μυρίας στερήσεις καὶ κακουχίας.

9.— Πράττε πᾶν ὅ,τι ἠμπορεῖς πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν στρα-

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

τιωτῶν μας. Βοήθει προθύμως πᾶσαν διοργάνωσιν διὰ τὴν ἀνευσιν καὶ εὐπραγίαν τῶν.

10.— Ἐξήγει εἰς τοὺς νέους καὶ εἰς τοὺς ἀμορφώτους τί εἶνε ὁ πόλεμος καὶ ποῖαι ἀνυπέροβλητοι ἀνάγκαι μᾶς ὑποχρεώουσι εἰς αὐτόν.

ΤΥΠΟΙ ΚΑΙ ΣΙΛΟΥΕΤΕΣ

Ο ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ !

Ποῖος ἄλλος παρά Σμιτσόπουλος ὁ πάνυ; Μοναδικὸς ἀνὰ πᾶσαν Ἑλλάδα καὶ Ἀμφισσαν. Πρῆψεν δάσκαλος καὶ νέος πρό ἀμνημονεῦτων χρόνων, ἤδη δὲ δημοσιογράφος πλήρης πολεμικοῦ ὄργασμοῦ, ρευματισμῶν καὶ ὀνομαστικῶν ἀπολύτων. Γέννημα, θρέμμα, καύχημα καὶ γλέντι τῆς Ἀμφισσης καὶ τῶν περιχώρων. Ἐκούσιος καὶ ἀσύδοτος ἀνταποκριτὴς τοῦ «Σκρίπ», καὶ ἀκούσιος συνεργάτης τῶν σατυρικῶν φύλλων. Οὐμουριστὴς καὶ εὐθυμογράφος χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ καί, πρὸ πάντων, χωρὶς νὰ τὸ ὑποπτεύεται. Ἀκόμα καὶ ὅταν σοβαρολογῇ ἢ διαπράττῃ νεκρολογία. Ἐχει ἐμπρὸς τοῦ «χαρτί, πέννα, καλάμαρι καὶ πᾶν ὅ,τι χρειάζεται» — ὄχι: «πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ἀμαθείας του», ὅπως εἶπεν ἄλλοτε ὁ Ροῦθης διὰ κάποιον ἄλλον. Ἐξ ἐναντίας ὁ πάνυ φημίζεται διὰ τὴν αὐτόματον πολυμάθειάν του. Πραγματεύεται ὅ,τι ζήτημα θέλετε καὶ ὅ,τι τοῦ καπνίσῃ, ὅσα γνωρίζει, καὶ — τὸ φοβερώτερον — ὅσα δὲν γνωρίζει, τὰ παίρνει σθάρνα ὄλα. Συμβουλεύει τὸν Κάτζερ, καυτηριάζει τοὺς μονάρχας, τὰ βάζει μὲ τοὺς πρωθυπουργοὺς τῆς Εὐρώπης, κουρευλιάζει τὸν Νίτσε, γνωμοδοτεῖ περὶ ἀεροπλοΐας, ἐξυμνεῖ τοὺς γλουτοὺς καὶ τὰ σκέρτσα τῆς Ἀννέζας τοῦ καφεσαντάν, εἶνε λάτρης — ἐξ ἀποστάσεως δηλ. νὰ ἐξηγουμέθα — τοῦ γυναικείου κάλλους, καὶ ἐχθρὸς τῆς ἐρωτικῆς κρεωφαγίας ἐλλείψει ἴσως μασσητήρων ἂν μὴ καὶ πυρομαχικῶν...

Δι' ὄλα αὐτὰ καὶ κάμποσα ἄλλα ἀκόμα, τοῦ ἀξίζει αὐτοδικαίως ἡ τιμητικὴ αὐτῆ ἐδῶ σελίς καὶ ἡ εἰσοδός του εἰς τὸ Πάνθεον τῶν ἀμμήτων νεοελληνικῶν τύπων.

ΣΑΤΑΝΑΣ

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΠΟΙΗΤΑΙ ΚΑΙ ΛΟΓΟΓΡΑΦΟΙ

Διον. Μάργαρης — Δ. Ταγκόπουλος
Σπύρος Μαιτσούκας — Χρ. Χρηστοβασιλης
Χ. 'Ανδρούτσος — Μαρίνος Σιγούρος

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifitako Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ "ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ,, (1885-1915)

Κ. Λαδόπουλος — Π. Δ. Παναγόπουλος
Θρασ. Ζωϊόπουλος — Λεων. Κανελλόπουλος
'Αντ. Σηλιωτόπουλος — Τιμ. 'Αμπελάς

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΑΘΩΝΟΣ

Ἡ μείνη ἱστορικόν τὸ «Ἱερὸν ψήφισμα» τῆς ἐκτάκτου Ἱερᾶς Συνάξεως τοῦ Ἁγίου Ὄρους, διὰ τοῦ ὁποίου, μετὰ μακροαίωνα δουλείαν, ἐκήρυξεν αὐτὴ τὴν ἔνωσιν μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος.

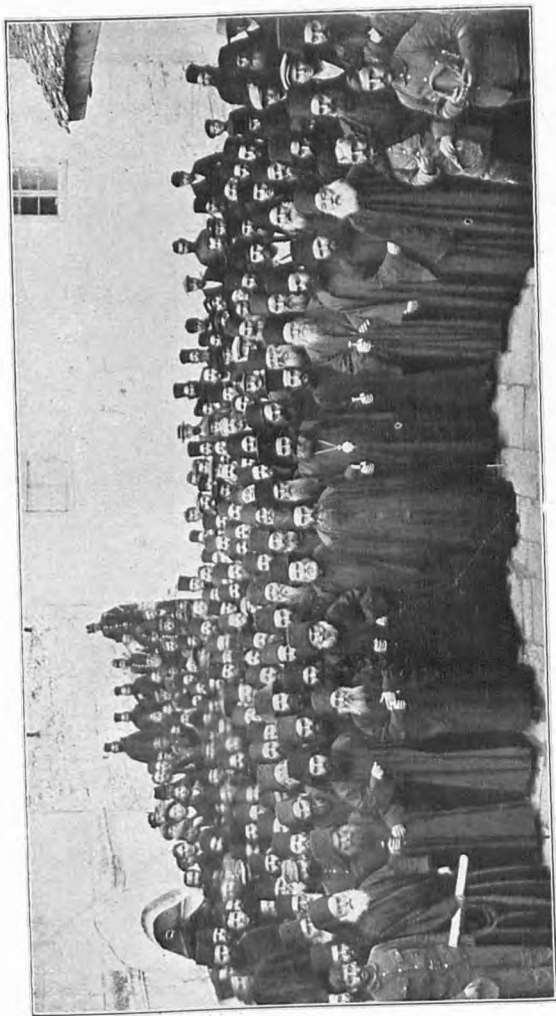
Ὡς γνωστόν, τὴν ἀνωτέραν ἀρχὴν τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀποτελεῖ ἡ Ἱερὰ Κοινότης, ἣτις ἐξασκεῖ διοικητικὴν, νομοθετικὴν καὶ δικαστικὴν ἐξουσίαν. Σύγκειται ἐκ τῶν 20 ἐκάστοτε ἀντιπροσώπων τῶν ἰσαριθμῶν Μονῶν, ἐνὸς ἐξ ἐκάστης, καὶ συνεδριάζει, βουλευέται, ἐπιλαμβάνεται πασῶν τῶν τοπικῶν ὑποθέσεων καὶ δικάζει ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἱερῶν Κανόνων, ἀρχαίων τυπικῶν καὶ τῶν καιμένων κανονισμῶν συνωδᾷ τοῖς ἱεροῖς θεσμίσι τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ἡ Ἱερὰ λοιπὸν Σύναξις τοῦ Ἄθωνος, συγκροτουμένη ἐκ τῶν Εἴκοσι κυριάρχων βασιλικῶν Ἱερῶν Μονῶν, ἐκπροσωποῦσα δὲ νομίμως καὶ κανονικῶς τὴν ὅλην αὐτοδιοίκητον Μοναχικὴν Πολιτείαν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, συνῆλθε τὴν 3ῃν Ὀκτωβρίου σωτηρίου ἔτους 1913 ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ «Πρωτάτου», ἐν Καρυαῖς, καὶ ἐψήφισεν ἐν ἀκρατῆτι ἐνθουσιασμῷ τὴν ἔνωσιν καὶ ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἱερᾶς Βυζαντινῆς Κιβωτοῦ τοῦ Ἄθωνος μετὰ τοῦ ἐλευθεροῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Περὶ τὸν νῦν τόνισωμεν τὴν ὑψίστην σημασίαν τοῦ «Ἱεροῦ Ψηφίσματος» τούτου, δι' οὗ ἐξεδηλοῦτο πανηγυρικῶς τὸ φρόνημα καὶ ἡ συνείδησις τῶν Ἀγιορειτῶν, καθ' ὃν χρόνον μυρία κατεδάλλοντο σατανικαὶ ἐνέργειαι περὶ διεθνοποιήσεως, συγκυριαρχίας καὶ ἄλλων ὑπόβλων ἀποπειρῶν κατὰ τοῦ Ἱεροῦ Παλλαδίου τοῦ Ἄθωνος.

Ἐκ τῶν δέκα ἀρθρῶν τοῦ ψηφίσματος παραθέτομεν ἧδε τὸ Θ', ὡς λίαν χαρακτηριστικόν τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Μοναχικῆς Συμπολιτείας, ἔχον οὕτω:

«Θ'. Διακηρῆται ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὅτι πᾶσα περὶ Ἁγίου Ὄρους διεθνῆς ἢ ἄλλου χαρακτῆρος προᾶξις ἢ ἀπόφασις, ἀντιβαίνουσα πρὸς τὰ ἐν τῷ παρόντι ψηφίσματι διατυπούμενα, θέλει σταντήσῃ, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτῆς, ἐνασκαίμενον τὸ δίκαιωμα τῆς ὑπὲρ ἱερῶν καὶ ὁσίων

Ἡ Διεπλή Γενὰ Σύναξις τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω, ἐξαρχομένη τοῦ Ἱ. Νασοῦ τοῦ « Προϊστάτου », μετὰ τὴν ὑπογραφήν τοῦ Ἐνωτικῆς Ψηφίσματος τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1913.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

ἀμύνης, προσκαλεῖ δὲ ἀπὸ τοῦδε ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ, πάντας τοὺς γνησίους Ἀγιορείτας πατέρας καὶ ἀδελφούς, τοὺς ξηλωτάς τῆς δόξης τῶν ὁμολογητῶν καὶ μαρτύρων τοῦ Ἁγίου Τόπου τούτου, νὰ ἐτοιμασθῶσι διὰ τὸν ἀμάραντον τοῦ μαρτυρίου στέφανον.»

Εἰς τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμὰς συνοψίζεται καὶ διαλαμβάνει ἐνιαία καὶ ἀδιαπτωτος ἡ ἐθνικὴ συνείδησις, ἡ διὰ μέσου τῶν αἰῶνων, πανταχοῦ καὶ πάντοτε, πιστεύσασα καὶ θυσιασθεῖσα διὰ τὰ μεγάλα καὶ ὠρατά Ἰδανικά τῆς φυλῆς.

Τὸ ψήφισμα συνυπεγράφη ὑπὸ τῶν Καθοδηγούμενων, Προϊστάμενων καὶ Ἀντιπροσώπων τῶν Εἴκοσι Ἱερῶν Μονῶν — πλὴν τοῦ τῆς Ῥωσικῆς, ἀρνηθέντος — οἵτινες καὶ ἀπετέλεσαν τὴν Διπλῆν ταύτην Ἱεράν Σύναξιν, ὡς ἐξῆς :

Α'. — ΟΙ ΤΗΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΑΞΕΩΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ :

Ἐκ τῆς Μεγίστης Μ. Λαύρας : Γέρον Κορηλῆμος. — Βατοπεδίου : Ἀρκάδιος Ἱεροδιάκονος. — Ἰβήρων : Γέρον Ἰωακείμ. — Χιλιανδαρίου : Προηγούμενος Κλήμης. — Διονυσίου : Καθοδῆ. Ἀρχιμ. Δοσίθεος. — Κουτλουμουσίου : Καθοδ. Ἀρχιμ. Δαμασκηνός. — Παντοκράτορος : Ἀρχιμανδρ. Στέφανος. — Ξηροποτάμου : Προηγούμενος Εὐγένιος. — Ζωγράφου : Μητᾶς Ἱερομ. — Δοχειαρίου : Γέρον Ἱεροθέος. — Καρακάλλου : Καθοδ. Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος. — Φιλοθέου : Ἀρχιμ. Θεοδόσιος. — Σίμωνος Πέτρας : Καθοδ. Ἀρχιμ. Ἰωαννίκιος. — Ἁγίου Παύλου : Γέρον Εὐλόγιος. — Σταυρονικήτα : Γέρον Γαβριήλ. — Ξενοφώντος : Καθοδηγούμε. Ἀρχιμ. Γεδεών. — Γρηγορίου : Γέρον Βαριλάμ. — Ἐσφιγμένου : Χρυσόγονος Ἱερομ. — Κωνσταμονίτου : Μόδεστος Ἱερομ.

Β'. — ΟΙ ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ ΤΗΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΑΞΕΩΣ :

Ἐκ τῆς Μεγίστης Μ. Λαύρας : Γέρον Ἠούχιος. — Βατοπεδίου : Γέρον Χαρίτων. — Ἰβήρων : Προηγ. Ἀνθίμος. — Χιλιανδαρίου : Προηγούμε. Κλήμης. — Διονυσίου : Γέρον Νικόδημος. — Κουτλουμουσίου : Γέρον Χαρίτων. — Παντοκράτορος : Προηγ. Χρυσόστομος. — Ξηροποτάμου : Προηγ. Μεροκούριος. — Ζωγράφου : Ἱερομ. Μητᾶς. — Δοχειαρίου : Γέρον Διονύσιος. — Καρακάλλου : Γέρον Φίλιππος. — Φιλοθέου : Γέρον Στέφανος. — Σίμωνος Πέτρας : Γέρον Φώτιος. — Ἁγίου Παύλου : Γέρον Εὐλόγιος. — Σταυρονικήτα : Προηγούμε. Ἐλευθέριος. — Ξενοφώντος : Γέρον Δουκάς. — Γρηγορίου : Γέρον Ἀνδρέας. — Ἐσφιγμένου : Χρυσόστομος Ἱεροδ. — Κωνσταμονίτου : Μόδεστος Ἱερομ.

Εὐαγῶν Μονῶν, τοὺς ἀποτελέσαντας τὴν Διπλὴν Ἱερὰν Σύναξιν.
Ἐν τῷ μέσῳ παρίσταται ὁ Σ. Μητροπολίτης Κιτίου. Ὅπισθεν δὲ
αὐτῶν πλῆθος Μοναχῶν καὶ ἄλλων παρατυχόντων πολιτῶν.

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΚΩΣΤΑΣ ΚΥΡΕΛΛΟΣ

ἮΙΝΕ μακρὰ καὶ ἀτελείωτος ἡ φάλαγγς τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων
κατὰ τοὺς δύο πολέμους τοῦ 1912—1913. Μεταξὺ τῶν ἀπαραμίλ-
λων προμάχων τῆς Πατρίδος ὑπῆρξε
καὶ ὁ μικρότερος ἀδελφός τοῦ βουλευ-
τοῦ Ἀττικοδοιοτίας Βασ. Κυρέλλου,
ἥρωα ἀληθῆς, ὁ Κώστας Κυρέλλος.
Ἄντι παντός ἄλλου ἐπιμνημοσύνου
σημειώματος, ἀρκεῖ νὰ παραθέσωμεν
ῶδε τὰς δύο κάτωθι ἐπιστολάς, τὴν
μίαν τοῦ διοικητοῦ του συνταγματάρ-
χου Ν. Χριστοδούλου, δι' ἧς ἀναγγέλλει
τὸν ἔνδοξον θάνατον τοῦ ἀνδρείου εἰς
τὸν ἀδελφόν του βουλευτὴν, καὶ τὴν
ἄλλην ἐκ μέρους τούτου, χαρακτηρι-
στικὴν τῆς βαρέως πληγείσης φιλοπά-
τριδος ἀδελφικῆς καρδίας :

Α'.

«Φίλτατε Βασίλη

«Θεωρῶ ἐμὰντὸν εὐτύχη ὁσάκις προκαλούμενος γράφω περὶ τῶν
ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου πολεμιστῶν. Εἰδικῶς καὶ με ψυχικὸν πόνον
γράφω πρὸς σὲ σήμερον περὶ τοῦ ἐν τῇ μάχῃ Μανωλιάσας φορευ-
θέντος ἀδελφοῦ σου Κώστα.

Ἐπῆρξε δεινὸς σκοπευτής, ἀτρόμητος, ὁμηρικὸς. Καθ' ὅλας τὰς
μάχας ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἡπειρῷ ἐπέδειξεν ἀποφασιστικὸτητα μονα-
δικήν. Κατὰ τὴν μάχην Μανωλιάσας, καὶ κατὰ τὴν στιγμήν τῆς
σφοδρᾶς ἐπιθέσεως τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ἀπίστος ἐν μέσῳ βοο-
χῆς σφαιρῶν καὶ ὀβιδῶν, ἀνεδείχθη μοναδικὸ παλληκάρι!

Ἀνυσυχῶς ἔπεσε, καὶ ἀπώλεσα ἓνα τῶν ἀρίστων στρατιωτῶν μου.
Ἄλλὰ ἔπεσεν ἥως!

Δόξα καὶ τιμὴ εἰς αὐτόν! Ἐστὲ ὑπερήφανος διὰ τὸ παλληκάρι
σας αὐτό, τὸ ὑπὲρ τῆς Πατρίδος πεσόν.

Ν. Χριστοδούλου»

Β'.

«Ἀντισυνταγματάρχα μου

«Τὸ γράμμα σου βαθύτατα με συνεκίνησεν.

Ὁλοθρονισθὲν ἀπὸ τῆς ἀποφασιστικῆς τοῦ ὀπίσθεν θά

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ὀμιλήσῃ ὁ θοῦλος καὶ ἡ ἱστορία, μὲ διαβεβαίωσι διὸ ὁ ἀδελφός μου ὑπῆρξεν ἀντάξιος στρατιώτης σου, παρὰ τὴν βαθυτάτην θλίψιν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνομαι διὰ τὴν ἀπώλειάν του, συναισθάνομαι συμπαραδρέουσαν ἐν τῇ ψυχῇ μου καὶ ὑψίστην ὑπερηφάνειαν διὸ τοιοῦτον εἶχον ἀδελφόν.

Οἱ ἐπιζῶντες ἀδελφοὶ του θὰ βαδίζωμεν ὑπὸ τὴν μεγάλην σκιάν αὐτοῦ, ὄχι πλέον διὰ τὰ τὸν κλαίωμεν, ἀλλὰ διὰ τὰ φρονηματιζώμεθα διὰ τοῦ παραδείγματός του.

Β. Κυρέλλος»

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΝ

ΕΝΔΟΞΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

[μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πολεμιστοῦ]

(Ἔργον τῆς Melle L. Michand)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

ἔαμεν ὄνειρα μελλούσης ταυγαριστῆς εὐτυχίας καὶ ὅταν μιὰ μέρα ἔγεινα δεκανεὺς, τὸ πρῶτο ποῦ ἔκανα, ἔτρεξα νὰ τῆς δείξω τὸ γαλόνι καὶ νὰ τὸ καταθέσω, ὡς μεσαιωνικός ἱππότης, εἰς τὰ πόδια τῆς. Ἐνόμιζα πῶς ὅλος ὁ τόπος ἔλαμπε καὶ φωτοβολοῦσε ἀπ' αὐτό... Ἡ πρώτη βαθμὶς καὶ πρώτη διάκρισις καὶ ἐκτίμησις τῆς Πολιτείας. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς στὴν ἀρχὴ δὲν τὸ ἤθελα. Φασαρίες καὶ εὐθύνες καὶ σκοτοῦρες, εἶπα. Ἐγὼ ἤθελα νὰ ἡμουνα στρατιώτης μὴ ἔχοντας ἄλλη σκέψι παρὰ τὸ τουφέκι μου καὶ τὴν ἡσυχία καὶ τὴν μακαριότητα ὅτι φροντίζουν ἄλλοι γιὰ μένα.

— Παιραιτοῦμαι, εἶπα εἰς τὸν λοχαγό, ἕνα εὐγενῆ Κεφαλλῆνα.

— Καὶ μήπως εἶναι στὸ χέρι σου; μ' ἀπήντησε. Τί εἶσαι; Ὑπουργός καὶ παιραιτεῖσαι;

— Ὅστε ὁ ὑπουργός μπορεῖ νὰ παιραιτηθῆ, ἕνας δεκανεάς, ὄχι;

— Ὅχι, βέβαια!

Ἐπῆγα εἰς τὸν ταγματάρχη.

— Νὰ μὲ πάψετε, τοῦ εἶπα, ἀπὸ δεκανέα.

— «Βαθμὶς» ἀπονεμηθεῖσα δὲν λαμβάνεται ὀπίσω, εἶπε. Νομάρχης νὰ εἶσαι παύσαι, ἀλλὰ δεκανεάς, ὄχι!... Μόνον ἐὰν καταδικασθῆς εἰς στρατιωτικὴν καθάρσειν, ἢ αὐτὸς ἐυλώσῃς τὸ γαλόνι!

— Μὰ καλὰ, ἀφοῦ γὼ δὲν τὸ θέλω!...

— Τὸ θέλεις, δὲν τὸ θέλεις, ὁ στρατός δὲν σ' ἐρωτᾷ! Μὰ δὲν μπορῶ καὶ νὰ σὲ καταλάβω.

— Γιατί;

— Μωρὲ ἡμεῖς ἰδρώνουμε αἷμα γιὰ σαῦτο μιὰ φορά, καὶ τώρα σοῦ τὸ δίνουνε καὶ δὲν τὸ θέλεις!... Πίσω μου σ' ἔχω Σατανᾶ!...

Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι μιὰ καὶ δυὸ κι' ἐγὼ καὶ πῆγα εἰς τὴν δουλίτσα. Βγήκε κατακόκκινη ἀπὸ τὴν φωτιά καὶ κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ παράθυρο ὡς βύσσινος ποῦ λικνίζεται εἰς τὸ λεπτό, τὸ τρυφερό κλωνάρι.

Μωρ' ἡμεῖς ἰδρώνουμε
αἷμα γι' αὐτό

— Κύτταξε, προδιδάστηκα! εἶπα δείχνοντας τὸ μανίκι.

Ὅτε νὰ χαρῆ, ὅτε νὰ ὑπερηφανευθῆ, ὅτε νὰ ξεπασθῆ τὴν εἶδα, ὅτε τίποτε! Μόνον ἐμεγαγχόλησε καὶ διόλου δὲν μοῦ ἔμιλουσε.

— Μὲ ἀγαπᾷς, ἀλήθεια;

— Ἐσένα νὰ μὴν ἀγαπήσω, ποῦ εἶσαι γλυκεῖα, ὡς κομποστά βύσσινος καὶ νόστιμη ὡς γαλακτοκομικὴ καὶ πιπεράτη ὡς κρασί, ὡς κοκκινέλι, καὶ κρουστή καὶ δροσερὴ ὡς κραμβολάχανο, καὶ γλυκομελαχροινὴ ὡς μελωμένη τηγανίτα, καὶ λιχουδιαστὴ — ζεστή, ὡς τὸ γαλοτομπουρίκο, κι' ὄρεκτικὴ καὶ φουσκωτὴ ὡς βουτυρωμένη ζυμαρόπητα, καὶ φρέσκη ὡς μαρούλι!... Λέγε μου, τί ἔχεις;

Ἐσοῦρωσε ὅσο παράπονο ἤμπόρεσε εἰς τὴν χεῖρα τῆς καὶ μοῦπε:

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

— Τώρα ποῦ ἔγεινες δεκανέας... θά μέ πάρης;

— Μπᾶ! μικροῦλα μου, καί λοχίας νά γίνω, δέν σ' ἀφίνω!...

Ἡ δευτέρῃ μου στρατιωτικῇ κατάκτησιν ἦτο σέ μιᾷ πολίχνη. Μιά μελανεμιμονοῦσα δεσποινίς μέ ἐλυπήθηκε βρεγμένον καί ἐλειπόν καί μοῦδωκε φρικασέ μιᾷ μέρα καί ἓνα μπουκαλάκι οἴνου παλαιοῦ. Τό φρικασέ ἦταν πολὺ νόστιμο καί τό κρασί ζεστό, γιά τόν ψυχρὸ χειμῶνα ὅπου ἄρχιζε. Ἡ δεσποινίς ἦτο τέ ἀντίθετον. Καί ἄνοστη καί κρύα. Ἀδύνατη, μ' ἓνα δέρμα κίτρινο, σάν νά τό ἀπλωσε κανεῖς νά ξεραθῆ ἑπάνω στά κόκκαλά της. Καί εἰς ἐπίμετρον ἦτο καί ρωμαντικῇ, μιλοῦσα ποιητικῶς εἰς τὴν καθαρεύουσαν!...

— ὦχ, ἦ σελήνη!... Πῶς σᾶς φαίνεται ἡ μηνσοειδὴς σελήνη!..

— Σάν μιᾷ φέτα πεποιοῦ, τὴν ὁποῖαν μακάρι νά εἶχα!...

— Καί τὰ ἄπειρα συννεφάκια, ποῦ τὴν περιβάλλουν, σάν ψυχά!

— Σάν πετσετάκια γιὰ νά σκουπισθοῦν!...

Μιάν ἄλλην ἑσπέραν, ποῦ ἡ σελήνη ἀπὸ μηνσοειδὴς εἶχε φουσκώσει πειὰ στὸν οὐρανὸ σάν ἔγκυος καί εἶχε στρογγυλέψῃ σάν μπακάλης, κι' ἀκίνητοῦσαν ὅλα εἰς τὴν γῆ καί ἀσπρίζαν τὰ ἀπλωμένα ἐσώρρουχα, σάν ἀσημένια, ἡ περιπαθὴς νέα ἐξῆλθεν εἰς τὸν ἐξώστην.

— Τί σκέπτεσαι;

— Τὸν ἐπιλοχία μου.

— Τώρα; Μὲ τέτοια μαγευτικῇ βραδείᾳ; Καί δέν θαυμάζετε τὴν φύσιν; Δέν σᾶς φαίνεται ὅτι λιποθυμεῖ;... Ἰδὲ πῶς ὅλα κλίνουν ἐρωτευμένα; ὦ, ὁ ἔρωσ!... ὁ ἔρωσ!...

— Τί ἔκαμεν ὁ ἔρωσ;

— Τοιαύτην νύκτα πρέπει νά ἐγεννήθῃ ἀσφαλῶς! Ἀλήθεια δέν μοῦ εἶπατε τὴν γνώμη σας; Τί εἶναι ὁ ἔρωσ;

— Ὁ ἔρωσ εἶναι κάτι τι ποῦ ὁδηγεῖ εἰς τὴν τεκνοποιάν.

Ἐστάθῃ πρὸς στιγμὴν σιωπηλή.

— Εἰν' ἓνα ὀλόγυμνο ξανθὸ παιδάκι μέ φτερά. Τί ὡμορφο ποῦνε!

— Εἶδατε τὴν φωτογραφία του;

— Ὅχι, μὰ ἔτσι τό λένε. Γυμνούτσικο καί παχουλό!

— Μὲ τέτοιο κρῦο δέν πουντιάζει;

— Ἡ θέρμη τοῦ πάθους τό κρατεῖ!... ὦχ! τὰ νερά ποῦ εἶναι κοιμισμένα ἐκεῖ κάτω!... Πῶς μοῦ ἔρχεται νά πέσω μέσα νά πεθάνω, εἰς τὴν σιγαλὴν γαλήνην των. Ἐκεῖ εἶναι ἡ νιρβάνα.

— Ὁ Νιρβάνας;

ὦχ! ἡ σελήνη! ἡ σελήνη!

- Ἡ νιρβάνα! . . .
 — Δὲν σὰς συμβουλεύω, θὰ κρυώσητε!
 — Ὅχι, νὰ πεθάνω θέλω, βυθιζομένη ἀπαλὰ — ἀπαλὰ εἰς τὸ μυστήριόν των.
 — Δηλαδή ν' αὐτοκτονήσητε;
 — Καλὲ ὄχι, νὰ πεθάνω!
 — Μὰ ἀφοῦ θὰ πέσετε μόνη σας, θὰ αὐτοκτονήσητε.
 — Ὅχι, θὰ πεθάνω!
 — Ἐ! Πέθανε! . . .
 Τὸ πρῶτ' μπάμ — μπούμ! μπάμ — μπούμ! μοῦ χτύπησε τὴν πόρτα.

«Εἶδате τὴ φωτογραφία του;»

- Κοιμᾶσθε; δὲν σηκώνεσθε νὰ ἰδῆτε τὸν ἥλιον ποῦ ἀνατέλλει;
 — Μήπως βγήκε μὲ καπέλλο σήμερα;
 — Ὅχι! . . . Ὅχι!
 — Τότε τὸν ξέρω! Ἄφῆστε με, παρακαλῶ, νὰ κοιμηθῶ!
 — Ἀχ! εἶναι ἐλόχρυσος καὶ στοργυλός. Τὰ πουλάκια ἔχουν ἀπὸ τὴν χαρὰ τοὺς τρελλαθῆ, καὶ τὰ χαμομήλια τοῦ περιβολιοῦ κρυφαναοίγουν τὰ κίτρινα ματάκια τοὺς νὰ ἰθοῦνε. Ὅλα τὰ ἐκοκκίνισε μὲ ἓνα κόκκινο χρῶμα γλυκὺ! . . .
 — Τί, ἐγείνει καὶ μογογιατζῆς;
 — Ὅχι, τὰ πουλάκια, τὰ πουλάκια! . . .
 Πῶς ἤθελα νὰ ἤμουν πουλάκι! . . . Θὰ ἤθελες ἐσύ; . . .

— Ὅχι, ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ ἤμουν . . . γάτα! (Νὰ σὲ φάω, εἶπα μέσα μου, νὰ ἡσυχάσω ἀπὸ σένα).

Ὅλον τὸ ρωμαντικόν αὐτὸ οἰκοδόμημα, μετὰ τοῦ φρικασέ καὶ τοῦ κοκκινελίου, τὸ γκρέμισε μιὰ διαταγή, ποῦ ἦλθε σὰν ὄβριδα: «Νὰ προχωρήσωμεν! . . .»

* * *

Τοῦ πολέμου ἢ περιπέτειες μὲ ἔφεραν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, καὶ τέλος εὐρέθηκα εἰς τὴν Βλαχοκλεισοῦρα. Γεροὶ οἱ ἄνδρες, σὰν πουρναρένιοι, γεμάτοι ὑγεία καὶ ζωὴ καὶ ὡμορφες ἢ γυναῖκες, μὲ ὠραία πρόσωπα καὶ μεγάλα μάτια ἀμυγδαλωτά. Ἦταν Κυριακή. Ἡ Κλεισοῦρα ἐπανηγύριζεν εἰς φῶς καὶ δόξαν ἡμέρας καλοκαιρινῆς. Κίνησις εἰς τοὺς δρόμους καὶ εὐσταλεῖς σταυραετοί, ὠραῖοι, κόκκινοι, καμαρωτοί, μὲ βελουδένια ρούχα καὶ ἀσημικά. Κάποιος ἀντάρτης ἀνδρνεύτανε μιὰ παπαδοπούλα.

- Εἶναι ὡμορφη;
 — Ζούρλια!

Τέτοια συνοικέσια ἐγίνοντο πολλὰ εἰς τὴν Μακεδονίαν. Εἰς τὴν

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiakō Apothetirio Dimosias Is
 Restrictions apply.

Θεσσαλονίκη πολλοί στρατιῶται ἠρραδωνίζοντο — χῆρες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον — μὰ οἱ ἀντάρτες, ἀμέσως εἰς τὰ στέφανα!...

— Θὰ παντρευτοῦν πολλοί, μοῦ εἶπεν ἡ σπιτονοικοκυρά, ποῦ μὲ φιλοξενοῦσε, στὴν Βλαχοκλεισοῦρα!

— Καὶ μὲ μεγάλο δίκηο! Ἔχετε τόσα ὠμορφα κορίτσια ἐδῶ, τόσο καθαροαἵματα καὶ κοκκινομάγουλα καὶ θροσσερά μ' ὠραῖα μάτια!...

— Καὶ νοικοκυρέ ἐέ ἐέ ἐέ! μοῦ εἶπεν ἡ νοικοκυρά, κλίνουσα τὸ σῶμα τῆς καὶ ἀκουθῶσα τὰ χέρια στοὺς γοφούς τῆς.

— Δίκηο ἔχεις, κορίτσια πρώτης τάξεως.

— Σοῦ ἀρέσουνε;

— Πολύ.

— Τότε γιατί δὲν παίρνεις μία; Δὲν εἶσαι παντρεμμένος;

— Ὅχι.

— Γιατί δὲν ἐπαντρεύτηκες;

— Γιατί καμμιά 'ς τὴν Ἑλλάδα δὲν μὲ θέλει!

— Τότε νὰ σοῦ δώσουμε μία ἀπὸ δῶ!...

Τὴν παίρνεις;

— Γιατί ὄχι!

— Θὰ σοῦ διαλέξω γὼ μιά καλή, ποῦ νὰ ἔχῃ καὶ προίκα. Ἡ δὲν θέλεις προίκα;

— Ἀφοῦ μοῦ δίνετε, τὴν παίρνω!

— Θὰ πάρῃς ἔξῃ κουδέρες μάλλινες! Δὲν σοῦ ἀρέσουν;

— Τώρα ποῦ κἀνεκ ἡ δική μου καὶ γιὰ μιά κουδέρτα παντρευόμουν!

— Θὰ πάρῃς 4 χιράμια διπλᾶ. Βαρειὰ χιράμια σπιτικά, ὅπου τὰ φκιάνουν τὰ κορίτσια μοναχά τους!... Καὶ 120 ζευγάρια κάλτσες μάλλινες, πλεχτές, ἀπὸ καλὸ μαλλί, στὸ μύλο χτυπημένο. — 120 ζευγάρια κάλτσες ἔχει ἡ καλλίτερη ἐδῶ.

— Τί εἶναι αὐτὴ γυναῖκα ἢ σαραντοποδαροῦσα;

— Κορίτσι πρᾶμμα, σὰν τὸ κρῦο νερό.

— Καὶ τί τῆς θέλει τόσες κάλτσες;

— Γιὰ τὸν γαμβρό!

— Καλά! Πόσα ποδάρια ἔχουν οἱ γαμβροὶ 'δῶ πέρα;

— Δύω, ὅπως ὁλος ὁ κόσμος. Λοιπόν, τί λές; Νὰ τελειώσουμε;

— Ἔτσι στὸ βρόντο θὰ μὲ πάρετε; Ἀφήστε νὰ 'δῆτε ποιὸς εἶμαι;

— Τί μοῦ λές αὐτοῦ; Ἑλληνας ἄμα εἶσαι, εἶσαι καλὸς, παντάκαλος. Καλὸς καὶ χρυσός, παιδί μου! Κ' ἄμα θέλεις, τελειώνουμε!...

— Μὰ ἐγὼ θὰ ἦθελα 400 ζευγάρια, κάλτσες. Βάλε τὴν νύφη νὰ τὰ πλέξῃ καὶ κατόπιν βλέπουμε!...

Ἐνόμισα ὅτι γλύτωσα!

— Ἐμεῖς 120 ζευγάρια ἔχουμε μονάχα!... Δανειζόμεθα τὰ ἄλλα καὶ τελειώνουμε, καὶ τὴν Πυρρακὴν ἀντί τῶν λές;

«Οἱ ἀντάρτες κατέκτησαν ὅλη τὴν Μακεδονία...»

Τί νά πῶ!
 Ἐντὶ νά κατακτήσουμε σ' αὐτὸν τὸ πόλεμο, παρ' ὀλίγο... νά
 κατακτηθοῦμε!

(1914)

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

ΛΟΥΚΑΣ ΡΟΥΦΟΣ

Γενικός Διοικητής τῆς Κρήτης

Authorized licensed use limited to: 192.21.0.51
 Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias
 Restrictions apply.

ΖΩΝΤΑΝΟΝ ΜΗΤΡΩΙΟΝ

ΕΙΣΒΕΙ νὰ παραδοθῆ εἰς τὴν ἱστορίαν τὸ ἐξῆς περιεργότατον γεγονός, τὸ ὁποῖον ἀφ' ἐνὸς μὲν χαρακτηρίζει τὴν ἀκαταστασίαν, τὴν διέπυσαν συνήθως τὰ παρ' ἡμῖν δημόσια πράγματα, μαρτυρεῖ δ' ἐξ ἄλλου ποῖα θαύματα δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ ἢ πίστις καὶ ὁ ἐνθουσιασμός τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἐκεῖ ἀκριβῶς, ὅπου ἡ Πολιτεία λάμπει... διὰ τῆς ἀπουσίας τῆς.

Εἶνε γνωστὸν ὁποῖας ἀνυπολογίστους, σωτηρίους πράγματι, ὑπηρεσίας προσέφερον ὁ θεσμός τῆς ἐν Κερκύρα Σχολῆς τῶν Ἐφεδρῶν ἀξιωματικῶν κατὰ τοὺς δύο τελευταίους νικηφόρους πολέμους. Δι' αὐτῆς συνεπληρώθησαν τὰ ἰσχνὰ στελέχη τοῦ στρατεύματος καὶ προσετέθησαν ζωτικώτατα νεῦρα καὶ μὴς ἔντονοι εἰς τὴν φυσιολογικὴν αὐτοῦ λειτουργίαν καὶ κίνησιν. Καὶ ὁμως ἡ Σχολή, ἀφ' οὗτου ἰδρῦθη, ὑπέβηεν ὁ στόχος τῶν ἐκάστοτε στρατιωτικῶν ὑπουργείων, δυσπίστως ἐχόντων καὶ εἰρωνικῶς ἀποφαινομένων ἐκ προκαταλήψεως διὰ τὴν χρησιμότητα καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ θεσμοῦ. Καὶ ἐγένοντο ἀπόπειραι διαλύσεως αὐτῆς. Ἔως διότι ἐπεκράτει ἡ πρόληψις ὅτι ἡ Ἑλλάς δὲν θὰ ἠδύνατο ποτὲ νὰ παρατάξῃ πλείονας τῶν 50—60 χιλιάδων ἀνδρῶν! Ἔως ἀκόμα ὅτι οὐδέποτε θ' ἀπεδύετο σοβαρῶς εἰς πόλεμον. Κατ' αὐτῆς τῆς πλάνης εἰς καὶ μόνος ἀνθρωπος, προφήτης ἀληθῆς, ἀντετάχθη, διεμαρτυρήθη, ἐμόχθησεν, ἐθυσίασεν 25 ἔλα ἔτη τῆς ζωῆς του, ἠγωνιάθη νὰ πείσῃ δι' ἀριθμῶν τοὺς ἀρμοδίους καὶ νὰ συγκρατήσῃ τὸ ἴδρυμα. Καὶ δὲν τὸ ἔσωσεν μόνον ἐκ τῆς καταδρομῆς. Τὸ ἐνεψύχωσε διὰ τῆς στοργῆς του καὶ τῆς ἀφωσιώσεως τόσον, ὥστε οἱ ἐξερχόμενοι τῆς Σχολῆς, μαζὶ μὲ τὴν στρατιωτικὴν τῶν παιδευσιν, ἀπεκόμιζον καὶ τὴν πίστιν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦ Κοιτουσοκόλου πρὸς τὸ μέλλον τοῦ Στρατεύματος καὶ τοῦ Ἔθνους.

Ἡ χρησιμότης τῆς Σχολῆς ὅπωςδὴποτε εἶχαν ἐνδειχθῆ καὶ κατὰ τὸν πρῶτον ἐκεῖνον ἀτυχή πόλεμον τοῦ 1897. Ὅτε δὲ ἡ κυβερνήσις Μαυρομυχάλη ἠθέλησε νὰ προβιβάσῃ τοὺς ἐφεδρῶν ἀνθυπολοχαγοὺς εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἰσχυρῶν ἐξοπλιστῶν πρὸς τὸν πόλεμον τοῦ 1913.

Λάμπρος Πορφύρας

Ἐξήγησεν ἐδῶ, ἠρεύνησεν ἐκεῖ.
Ἄλλὰ μητρώα δὲν ὑπῆρχον διὰ
τόν λόγον, ὅτι οὐδέποτε ἐκρατή-
θησαν τοιαῦτα. Τόση ἤτο ἡ ἀδια-
φορία, ἡ ἀθράνεια, ἡ ἐγκατάλει-
ψις! Πῶς νὰ γίνῃ λοιπόν; Ὁ τότε
ὑπουργὸς Λαπαθιώτης δὲν ἔχασε
καιρόν. Ἀπετάθη τηλεγραφικῶς—
εἰς ποῖον ἄλλον;— εἰς τὸν κ. Κου-
τσοκόπουλον! Καὶ εἶδομεν καὶ τὸ
ἀπίστευτον αὐτὸ θαῦμα: ν' ἀποτεί-
νεται ἡ Πολιτεία εἰς ἓνα ἀπλοῦν
ιδιώτην δι' ἀναπλήρωσιν ἰδίων τῆς
ἀσυγγνώστων ἐλλείψεων!

Καὶ ὁ Κουτσοκόπουλος, ὅστις
εἶχε τηρήσει ἀτομικῶς δι' ἑαυτὸν
τακτικὸν καὶ λεπτομερὲς μητρώον, ἐφωδίαζε τὴν Κυβέρνησιν μὲ
καταλόγους ὀνομάτων 1500 ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ἀπὸ τοῦ 1888
καὶ ἐντεῦθεν. Ἐλειπον δὲ ἐξ αὐτῶν μόνον τὰ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ
1905, τὰ ὁποῖα δὲν εἶχεν πρόχειρα ὁ ἰδιόρρυθμος ἀνὴρ. Ἐπὶ τῇ
βάσει τῶν καταλόγων τούτων ἐγένοντο αἱ περαιτέρω ἐνέργειαι τοῦ
ὑπουργείου. Καὶ ἀπόδειξις ὅτι, ὅταν διὰ πρώτην φοράν συντάχθῃ
ἡ Ἐπετηρὶς τῶν Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν τοῦ 1912, ἔλειπον ἐξ αὐ-
τῆς μόνον οἱ τοῦ 1905. Ἀλλὰ καὶ τὴν ἔλλειψιν ταύτην ὡς καὶ τὰς
λοιπάς, παρακληθεῖς ἀπὸ τὸν τότε προσωπάρχην κ. Νίξερ, ἀνε-
πλήρωσεν ὁ Κουτσοκόπουλος, ὅστις οὕτω ἀπέβη οὐ μόνον ὁ στυ-
λος, ὁ φρουρός, ὁ πρόμαχος, ἡ ψυχὴ τέλος πάντων τῆς Σχολῆς,
ἀλλὰ καὶ τὸ ζωντανὸν μητρώον αὐτῆς!

ΣΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ

Ἦ' ἀστέρια, ποῦ ἐλαμύριζαν στὸν οὐρανὸ μας πρῶτα
ἐσθύσαν. Τέτοια φῶτα
δὲν θ' ἀνατείλουν πιά.

Καὶ οὖν μαῦρο σύννεφο τᾶχει σκεπάσει τῶρα·
νᾶχει πρῶσ' ἢ ὦρα;
ἢ νᾶσθυσε ἢ ματιά;

Σ' ἀγκαθερὸ ἀγοιότοπο βαρύνκοποι καὶ ξένοι
στή γῆ τὴ ματωμένη
διαβαίνομε γοργά.

Βαθειὰ ἐνυχτωθήκαμε καὶ τῆς αὐγῆς τὰ κάλλη
οὖν θὰ γυρίσουν πάλι,
γιὰ μᾶς πιά θὰν' ἀργά.

(1914)

Α. Ε. ΔΙΑΦΑΣ

Ο ΑΠΗΓΟΡΕΥΜΕΝΟΣ ΚΑΡΠΟΣ
(Έργον τοῦ Θεοδώρου Πάλλη)

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΑΕΝ χωρεῖ δευτέρα γνώμη. Ἡ Σχολὴ Παναγιωτοπούλου, ὑπὸ ἐπι-
φυῶν διοργανώσεως καὶ λειτουργίας, διὰ τὸν Πειραιᾶ — ἓνα τῶν
σπουδαιοτέρων ἐμπορικῶν λιμένων τῆς Μεσογείου — εἶνε καύχημα,
ἀνάγκη, ἕρος προόδου, θρίαμβος. Ἦτο δυνατόν νὰ ἐννοηθῆ ἔμπο-
ρικός καὶ βιομηχανικός Πειραιεύς, χωρὶς ἐν φυτώριον ἀντάξιον τῆς
περιωπῆς, εἰς ἣν ἀνύψωσε τὴν Σχολὴν τοῦ ἡ πολυμαθεῖα, ἡ πείρα,
ἡ δραστηριότης, ὁ δημιουργικός νοῦς καὶ πρό πάντων ἡ μυθώδης
εὐσυνειδησία τοῦ Παναγιωτοπούλου;

Διότι ὁ Παναγιωτόπουλος δὲν εἶνε ἀπλοῦς ἐπαγγελματίας κερδο-
σκόπος. Εἶνε ὁ ἐξιδανικευτὴς τοῦ ἔργου του. Εἶνε ὁ σηματοφόρος
ἑνὸς πολιτισμοῦ. Ἐμπνέεται ἀπὸ ἓνα ὑψηλὸν ἰδανικόν, ἀπὸ ἓνα εὐ-
γενές πάθος: πῶς νὰ καταστήσῃ τὴν Σχολὴν τοῦ ὑπερτέραν τῶν
Εὐρωπαϊκῶν, εἰς ἃς ἠναγκάζοντο μέχρι τοῦδε νὰ προσφεύγωσιν οἱ
ἐλληνοπαῖδες, οἱ διψῶντες ἐμπορικῆς πράγματι μορφώσεως. Καὶ
λέγομεν: ὑπεριέραν, διότι ἡ Σχολὴ Παναγιωτοπούλου ἔλυσε καὶ
τὸ ζήτημα τῶν ξένων γλωσσῶν.

Σκοπὸς τῆς Σχολῆς δὲν εἶνε ἀπλῶς ἡ παρασκευὴ καὶ ὁ αὐτο-
σχεδιασμός *Λογιστῶν* ἢ *Ἀλληλογράφων*. Ἡ Σχολὴ ἐπιδιώκει, διὰ
τῆς τελείας ἐμπορικῆς μορφώσεως νέων, νὰ προσδώσῃ νεύρα, χυ-
μούς, ὄργανα καὶ παράγοντας εἰς τὸν ἐμπορικόν, βιομηχανικόν καὶ
τραπεζιτικόν κόσμον τῆς διπλασιασθείσης νῦν μάλιστα Ἑλλάδος.

Ἐπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου τῆς Σχολῆς ὁμιλοῦν οἱ ἀριθμοὶ καὶ τὰ
πράγματα, τὰ ὅποια ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἐνδεκαετῆς αὐτῆς λειτουργία.

Τὸ Πρόγραμμα τῆς Σχολῆς περιλαμβάνει ὅλην τὴν σειρὰν ἐκεί-
νων τῶν μαθημάτων (Ξένα Γλώσσα, Ἐμπορικὰ Μαθήματα, Νομικὰ
καὶ Οἰκονομολογικά, Τεχνικά, Μαθήματα Γενικῆς Μορφώσεως,
Ἐφαρμογαὶ καὶ Πρακτικαὶ ἀσκήσεις), τὰ ὅποια ἀποβαίνουν χρή-
σιμα καὶ ἀπαραίτητα εἰς ἓνα μέλλοντα *Λογιστὴν*, *Ἀλληλογράφον*,
Διευθυντὴν Γραφείου, *Περιοδευτὴν Ὑπάλληλον*, *Διαχειριστὴν*,
Ἐμπορον, *Βιομήχανον*, *Ἐφοπλιστὴν*, *Τραπεζίτην*.

Ἡ Σχολὴ εἰσήγαγε καὶ ἐφαρμόζει τὸ σύστημα τῆς ἀτομικῆς
καὶ ὁμαδικῆς διδασκαλίας, ἀναλόγως τῆς ἀντιλήψεως καὶ ἐπιδό-
σεως τῶν διδασκόμενων — μεθυσμένη μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα.

κανικῆς σκοπιμότητος, διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ἐμπορικῶν καὶ Λογιστικῶν μαθημάτων.

Ἡ Σχολή, μὲ τὸν πρότυπον ὄργανισμὸν τῆς, πραγματοποιεῖ τὴν ταχυτέραν καὶ οικονομικωτέραν διεξαγωγὴν τῶν μαθημάτων ἀναλόγως τῆς προσωπικῆς ἐκάστου ἰκανότητος καὶ φιλοπονίας.

Καθιέρωσε καὶ τὸ νεωτεριστικὸν σύστημα τῆς ἐμπορικῆς διδασκαλίας δι' ἄλληλογραφίας εἰς τοὺς διαμένοντας ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις καὶ τῷ Ἐξωτερικῷ, κατὰ μέθοδον ἐξόχως πρακτικὴν.

Διατηρεῖ τέλειον οἰκοτροφεῖον χάριν τῶν ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν σπουδαστῶν.

Ἡ Σχολή διακρίνεται διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν 15 καὶ πλέον καθηγητῶν τῆς, ἐκ τῶν δοκιμωτάτων ἐιδικῶν Ἑλλήνων καὶ Ξένων.

Ἡ Σχολή ἀπονέμει τὰ ἐξῆς διπλώματα :

Α'.) — Δίπλωμα Λογιστοῦ. Β'.) — Δίπλωμα Λογιστοῦ καὶ Ἀλληλογράφου ἐν τῇ Γαλλικῇ ἢ Ἀγγλικῇ γλώσσῃ. Γ'.) — Δίπλωμα Ἀνωτέρων Ἐμπορικῶν Σπουδῶν.

Ἐπὶ πλέον, ἡ Σχολή διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἰδιαίτεραν προστασίαν καὶ ἀρωγὴν δι' ἀναλόγου προικοδοτήσεως τοῦ Δήμου Πειραιῶς, καὶ ὑπὸ τὴν ἀδιάκοπον ἐπίβλεψιν τῆς Ἐκπαιδευτικῆς αὐτοῦ Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. Παναγιωτόπουλος, διὰ τὴν ἀρμονικωτέραν πρὸς τὰς νεωτέρας Μεθόδους διδασκαλίαν, ἐξεπόνησε πλήρη σειρὰν διδακτικῶν συγγραμμάτων διὰ τε τὰ Ἐμπορικὰ καὶ Λογιστικὰ ὑπὸ τὸν τίτλον: « Ἐγκυκλοπαιδεῖα Ἐμπορικῆς Μορφώσεως ».

Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον δόκιμος, ὁ εἰδικώτερος τῶν παρ' ἡμῖν συγγραφεύς ἐμπορικῶν καὶ λογιστικῶν διδακτικῶν βιβλίων, ὁ κ. Παναγιωτόπουλος. Φέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἐμπράκτως πιστοποιημένας τόσας ἄλλας ἐγγυήσεις καὶ προσωπικὰ προσόντα. Εἶνε καθηγητὴς τῶν Ἐμπορικῶν, πτυχιούχος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας τῆς Γαλλίας, διπλωματούχος τῆς Ἐμπορικῆς καὶ Λογιστικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων, διετέλεσε καθηγητὴς τῆς Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, διηύθυνε ἄλλοτε καὶ τὴν Ἐμπορικὴν Σχολὴν τοῦ ἐν Βόλῳ « Ἐμπορικοῦ Συλλόγου ». Τυχχάνει δὲ μέλος ἐνεργὸν καὶ ἀντεπιστέλλον πλείστων ξένων ἀκαδημαϊκῶν Λογιστικῶν Ἐταιρειῶν καὶ Ἐκπαιδευτικῶν Σωματείων.

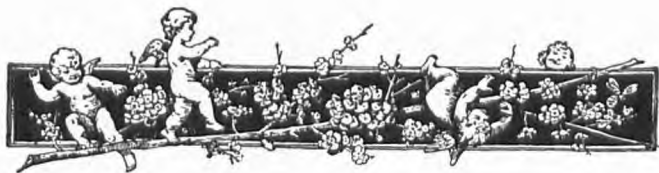
ΝΕΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΑΚΙ

Ἐὸ φεγγαράκι ἀομένιζε κι' ὁ νεῖος τὸ παρακάλλει.
— «Γιὰ κάμε, φεγγαράκι μου, νὰ σκοιτινάσῃ ὁ τόπος,
γιατὶ φοβᾶται ἢ λυγρὴ νάρθη νὰ μ' ἀνταμώσῃ,
μὴν τὴν σκιαστοῦνε τὰ πουλιά, μὴ τὴν νοιαστοῦν τ' ἀηδόνια
καὶ' βγοῦν μὲ τὰ χαράμματα καὶ πᾶν τὸ διαλαλήσουν».

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5. ΠΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias I
Restrictions apply.

Η ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΠΡΕΠΕΙ νά εξαρθῆ και τονισθῆ ἀπαξ ἔτι ἡ οικονομικὴ εὐρωστία και ἡ στιβαρά ὄσον και εὐσυνειδήτος δράσις τῆς Λαϊκῆς Τραπεζῆς. Τοῦτο ἀποτελεῖ καθήκον ἐπιβεβλημένον πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν κοινόν. Αἱ λαϊκαὶ ἰδίως τάξεις εἶνε ἀνάγκη νά διαφωτίζωνται συχνά ποῦ πρέπει νά ἐμπιστευῶνται ἀδιστακτικῶς τὰ ἀποταμιεύματά των.

Ὅτι δὲ ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα εἶνε πράγματι ἀξία τοῦ ὀνόματος και τῆς ἀποστολῆς τῆς, μαρτυρεῖ ἐπὶ πλεόν και τοῦτο τὸ χαρακτηριστικόν γεγονός: Ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλεθριοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολέμου, τοῦ συγκλονισαντος τὰς διεθνεῖς ἀγορὰς και ἐμπνεύσαντος τὸν πανικὸν εἰς τὰ κεφάλαια, μεταξὺ τῶν ἑνδεκα και μόνων καθ' ὄλην τὴν ὑψηλίον Τραπεζῶν, αἱ ὁποῖαι ἐξεπλήρωσαν τὰς ὑποχρεώσεις των και ἀπέδωκαν εἰς τὸ ἄρτιον τὰς καταθέσεις τῶν δικαιοῦχων, συγκαταλέγεται και ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα.

Δικαιοῦται λοιπόν νά ὑπερηφανεῦεται ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα διὰ τὴν ὄντως εὐεργετικὴν τῆς δράσιν. Ἐκτός τοῦ ὅτι ἀπελύτρωσε τὰς λαϊκὰς τάξεις — τὸν ἐργάτην, τὸν συνταξιούχον, τὸν βιοπαλαίστην, τὸν μικροῦπάλληλον — ἀπὸ τὴν βουλμίαν τῶν τοκογλύφων και τὴν αἰσχροκέρδειαν τῶν προεξοφλητῶν, διὰ τοῦ μικροῦ τόκου και τῶν μεγάλων εὐκολιῶν ἐκτός τοῦ ὅτι δίδει τὸν ἐπωφελέστερον τόκον εἰς τοὺς καταθέτας τῆς ἐκτός τοῦ ὅτι ἀναπτύσσει τὸ πνεῦμα και τὴν ἔξιν τῆς ἀποταμιεύσεως εἰς τὸν λαόν' ἀλλ' ἐμπνέει συνάμα και τὴν στερερὰν πεποιθῆσιν τῆς ἀσφαλείας τῶν ἐμπειστητευμένων αὐτῇ κεφαλαίων. Καὶ τοῦτο εἶνε τὸ σπουδαιότερον, ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν τῆς. Δὲν εἶνε λοιπόν παραξενον πῶς, εἰς τὸ βραχὺ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς τῆς διάστημα, ἠδυνήθη νά κάμη γιγαντιαία ἄλματα προόδου και νά πολλαπλασιάσῃ τὴν πελατείαν τῆς τόσον, ὥστε και νά συμμετάσχη εἰς τὰ ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἀναληφθέντα Ἑθνικὰ Δάνεια διὰ δεκαεπτὰ ὄλων ἑκατομμυρίων.

Τὸ θαῦμα τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ὑπέροχον ἰκανότητα τοῦ Διευθυντοῦ τῆς κ. Λοβέρδου, τιμᾶ δὲ και τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ὁποίας διατελεῖ ἡ Λαϊκὴ!

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

ΑΚΟΜΑ ΤΟΝ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ...

ΦΙΑΛΗΣε θερμά τὸ χέρι τῆς μητέρας του, ἐπῆρε τὴν εὐχὴ τῆς, τὴν ἐγκαρδίωσε μὲ λόγια ἐνθουσιαστικά γιὰ τὴν Πατρίδα, καὶ ἐσκίησε ὑπερήφανος μὲ τὸ σύνταγμα του γιὰ τὰ σύνορα.

Ἐκείνη ἔσφιξε τὴν καρδιά τῆς, ἐπνίξε βαθειὰ τὸν πόνον τῆς καὶ κατευώδωσε τὸν μονάκριβό τῆς, ποῦ τῆς τὸν ἐπαιρνε ἔτσι ἄξιαφνα ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά τῆς ἡ Μεγάλῃ μας Μητέρα:

— Στὴν εὐχὴ τοῦ θεοῦ, παιδί μου! Καί μὲ τὸ καλὸ νὰ μοῦ ξαναγυρίσῃς νικητὴς καὶ δοξασμένος.

Ἦταν τότε ἀνοιξίς. Ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐμοσχοβολοῦσε πλημμυρισμένη ἀπὸ ἐμμορφιά καὶ εὐτυχία. Ὅλα γύρω ἔλαμπαν, ἐχαίροντο, ἐγελοῦσαν: τὰ χωράφια, οἱ κῆποι, ἡ λαγκαδιές, οἱ κάμποι, τὰ βουνά, τὰ ἀκρογιάλια, τὰ πουλιά — ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ.

Μὰ ἡ πικραμένη καρδιά καὶ τὰ δακρυσμένα μάτια τῆς μάννας δὲν βλέπουν οὔτε νοιῶθουν ὄλην αὐτὴν τὴν ὀραιότητα καὶ τὴν χαρὰν τῆς φύσεως. Τῆς φαίνονται ὅλα μαῦρα καὶ ἔρημα. Καὶ μονάχα μιὰ ἐλπίδα νοιῶθει ν' ἀνθίξῃ μέσα ἀπὸ τὴ φλόγα τοῦ καύμοῦ τῆς καὶ νὰ τῆς χαμογελᾷ: πότε νὰ ξαναγυρίσῃ ὁ πολυχαϊδεμένος τῆς, ὁ γιός τῆς ὁ μονάκριβος.

Πέρασαν μῆνες ἀπὸ τότε. Ὁ πόλεμος ἐτελείωσε. Ἡ φωτιά, ποῦ ἔφαγε λεβεντιές καὶ νιάτα, ἔσβυσε τῶρα πλέον. Τὰ παληκάρια, ὅσα γλύτωσαν, ξαναγυρίζουν σιγά-σιγά στὰ σπίτια τους καὶ φέρνουν, μαζὶ μὲ τὴ δόξα, καὶ τὸ γέλιο καὶ τὴ χαρὰ στοὺς ἀγαπημένους των.

Ὁ δίκος τῆς ἀκόμα νὰ γυρίσῃ. Τί ἔγινε τὸ γενναῖο παληκάρι καὶ δὲν φάνηκε ἀκόμα; Ἡ μητέρα του ἔχει πολὺν καιρὸν νὰ λάβῃ γράμμα του. Πρῶτα τῆς ἔγραψε τακτικά. Κάθε δυὸ-τρεις μέρες, ὅταν εὑρίσκει καιρὸ, τὰ βράδια ποῦ ἐσκουραζότανε ἀπὸ τὴ μάχη, ἢ ἀπὸ τῆς μακρυνῆς πορείας, κάτω ἀπὸ τὸ ἀντίσκηνο καὶ στὸ ξεψυχησμένο φῶς κανενὸς κερισοῦ, ἢ πρώτη του ἐννοια ἦτον νὰ τῆς γράψῃ λίγα λόγια: «Χρυσὴ μου μητέρα! Νὰ μὴ μοῦ στενοχωριέσαι. Ἐγὼ εἶμαι καλά. Πάντα νικοῦμε καὶ τραβᾶμε ἔμπρός. Καὶ θάλθω γρήγορα μὲ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ».

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Restrictions apply.

Πῶς δὲν ἔρχεται λοιπὸν τώρα; Γιατί ἄργει ἔτσι; Τί ἔγινε; Ῥωτάει τὰ ἄλλα παλληκάρια ποῦ δλοένα γυρίζουν. Μὰ κανεῖς δὲν ξέρει νὰ τῆς πῆ ποῦ εἶνε τὸ μονάκριβό της. Δὲν ξέρουν ἢ δὲν θέλουν νὰ τῆς ποῦν τὴν ἀλήθεια; Τὴν πληροφοροῦν μονάχα πῶς ἐπολέμησε σὰν ἥρωας. Οἱ ἄλλοι συγγενεῖς τὸν ἔχουν γιὰ σκοτωμένο καὶ πολλῆς φορές ἐδοκίμασαν νὰ τῆς τὸ ποῦν τῆς ἀμοιρῆς μὲ μισόλογα. Ἄλλὰ πῶς νὰ τῆς ξερριζώσουν τὴ μόνη ἐλπίδα ποῦ τὴν κρατᾷ στὴ ζωὴ. Μπορεῖ νὰ σαλεύσῃ ὁ νοῦς της τῆς δυστυχισμένης. Καλλίτερα νὰ τὴν ἀφήσουν νὰ τὸν περιμένῃ.

Ἐχειμῶνιασε. Τὰ πουλιά δὲν κελαῖδουῦν πλιά στὰ σῦθενδρα. Τὰ λουλούδια μαράθηκαν. Καὶ μόνον ὁ ἄγριος βορηῆς μουγκρίζει καὶ θέρνει τὰ ξερὰ κλαδιὰ τῶν πλατανιῶν.

Μὰ ἐκεῖνη συχνὰ κατεβαίνει κάτω στὸ ἀκρογιάλι καὶ περιμένει τὸν μονάκριβό της. Ἡ θάλασσα εἶνε ἀγριεμένη καὶ τὰ κύματα ξεσποῦν ἀφρισμένα. Ὁ οὐρανὸς εἶνε σκεπασμένος ἀπὸ μαῦρα σύννεφα. Βρέχει, βρέχει, σὰν νὰ κλαίῃ τὴν λαχτάρα τῆς μάννας, ποῦ ἀκόμα περιμένει νὰ γυρίσῃ ὁ γυιὸς της.

(Ἄρτα, 1914)

MENEΛ Χ. ΤΣΗΤΣΟΥΡΑΣ

Ἄπροσπιος κατοπτρισμὸς

Ἡ ἐπισκέπτρια. — Νομίζω πῶς σὲ μιὰ Ἐκθεσι καλλιτεχνικῆ δὲν ταυιάζει νὰ ἐκθέτετε τέτοια τερατουργήματα. Αὐτὸ ἐκεῖ τὸ πορτραῖτο λόγου χάριν δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἀνθρώπινον . . .

Ἡ ζωγράφος. — Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία . . . ἀλλὰ . . . αὐτὸ ποῦ βλέπετε . . . δηλαδὴ . . . δὲν εἶνε πορτραῖτο . . . εἶνε . . . καθρέφτης! . . .

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ

ΜΙΑ ΚΟΝΤΣΙΝΑ

— Μωρέ τί θά γδοῦμ' ἀζόμα! Πόλεμο καὶ πόλεμο κάθε χρόνο. Τώρα μὴ σοῦ μένη ἀφιβολία, Παναγῆ, πῶς θά κάμωμε καὶ τὸν τρίτον.

— Ἐκειὸς ὁ Ταλαάτ, Γεράσιμ, τὰ φταίειν χρειάζονται νὰ τὸν ἔκανε κἀνένας ταλαατιοῦ.

— Ἄμ ἔννοια σου, μάτια μου, καὶ ὁ Λευτέρης θά σοῦ τὸν συγγυρίση.

Ἔτσι καλαμπουρίζοντες καὶ συζητοῦντες εἰς ἓνα καφενεδάκι τῶν Ἀθηνῶν δύο συμπολίται ἄρτι ἐκ τῆς εὐάνδρου Κεφαλληνίας ἀφιχθέντες, ἐξεθείαζον τὴν πολιτικὴν τοῦ Βενιζέλου καὶ ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον ποῦ ἤθελε τὴν κατακρίνει.

Ἐν τούτοις κάποιος ἐκεῖ παρακαθήμενος ἐτόλμησε δειλά-δειλά νὰ τοὺς παρατηρήσῃ, ὅτι δὲν θά εἴχαμε αὐταῖς τῆς πρεμοῦρες, ἂν ὁ Βενιζέλος ἐφρόντιζε ν' ἀγοράσῃ τὸ βραζιλιανό.

Οἱ δύο Κεφαλλῆνες παραξενεύθησαν πρὸ τοῦ θράσου τοῦ γειτόνος των, ὁ δὲ Παναγῆς, ἀφοῦ μετεκινήθη ὀλίγον ἐπὶ τῆς καρέκλας του, ἐτίναξε τὴν στάκτι τοῦ τσιγάρου του καὶ ἐρουθρὸς ἐξ ὀργῆς:

— Δὲν μοῦ λὲς πατριώτη — τοῦ λέγει — ἐδῶ ζοῦσες τόσο καιρὸ ἢ ἔπεσες ἔτσι ξάφνου ἀπ' τὸ στερέωμα;

— Ἄς τονε χάμουν, καϋμένε Παναγῆ, προσθέτει ὁ ἄλλος — ὁ Γεράσιμος — τόσα ξέρει, τόσα ἠμολογᾷ.

Πρὸ τῆς ἀποτόμου αὐτῆς στάσεως τῶν δύο, ὁ ἀρχίσας τὴν συζήτησιν ἐσκέφθη ὅτι θά εἶνε προτιμότερον νὰ παύσῃ, καὶ ἀπλῶς μόνον μὲ σιγαλὴν φωνὴν προσέθεσε:

— Ἐμένα αὐτὴ εἶν' ἡ ἰδέα μου.

— Κακοχράχης σὺ καὶ ἡ ἰδέα σου. Γιατί, μωρέ, μαζευόσαστε ὅλοι οἱ χασομέριδες, οἱ παμένοι, καὶ δὲν κάνετε ἄλλο παρὰ νὰ κρίνετε, ἐσεῖς τὰ σαμιαμίδια, ἓνα γίγα, ἓνα θερίο, ἓνα βοννό, ἓνα κολοσσοῦ; Ποῖός, μωρέ, σᾶς ἐβγαλε ἀπὸ τὴν λάσπη καὶ σᾶς

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Restrictions apply.

Σ. Σίμος

ἔκανε μεγάλους; καὶ τί ξέρεις τοῦ λόγου σου ἀπὸ βραζιλιανό, ἀπὸ θάλασσες, ἀπὸ μπατόρια; Ἐταξείδευες ποτέ σου;

— Ὁχι!

— Ἀμ τὸ λοιπὸ;

— Ἀς τονε, Παναγιῆ, ποῦ καταλαβαίνει τοῦ λόγου του ἀπὸ δαῦτα. Μήγαρις νοιώθει τὴν τόμπολα ποῦ παίζουν ἢ Δύναμεις;

Ἐν τούτοις ὁ ὀμιλήσας περὶ τοῦ βραζιλιανοῦ, βλέπων ὅτι ἡ συζήτησις ἤρχισε νὰ λαμβάνη στροφὴν ἐπικίνδυνον, ἔκρινε καλόν, διὰ πολλοὺς λόγους, νὰ μὴ τὴν συνεχίσῃ καὶ μετέστρεψεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ μειλιχιώτερον ἐπὶ ἄλλου ἐδάφους.

— Ἀς ἀφήσωμε, βρὲ παιδιά, τὰ πολιτικά, ἴσως μάλιστα νὰ εἶχε τὸ λόγο του ὁ Βενιζέλος ποῦ δὲν ᾔφηρε τὸ βραζιλιανό. Μὰ δὲν μοῦ λέτε, ἔσεῖς ἔρχεσθε κατ' εὐθεΐαν ἀπ' τὴν Κεφαλλονιά;

— Ναῖσκε. Γιατί;

— Ἔτσι, ἐρωτῶ. Παίζει ἐκεῖ τόμπολα ὁ κόσμος;

— Μωρέ, ὅλα τὰ καινόργια καὶ παλῆα παιχνίδια παίζουνε, καὶ τόμπολα, καὶ σόλιο καὶ κοντσίνα καὶ ὅ,τι σοῦ γουστάρει.

Ὁ ἄνθρωπος ἐσκέφθη ὀλίγον, ἔπειτα θέλων ἴσως νὰ φανῆ εὐάρεστος πρὸς τοὺς Κεφαλλῆνας λέγει:

— Ἐλα τὸ λοιπὸν νὰ κάμωμε μιὰ κοντσίνα, νὰ περάσῃ ἡ ὥρα μας.

— Εὐχαρίστως. Μὰ τί ἐννοεῖς; ἔτσι, ἀέρα;

— Ὁχι δά. Ἐνα διάρραγκο στῆς εἴκοσι μιά.

— Πάει καλά.

Ἀμέσως ἐπλησίασε καὶ ἔλαβε θέσιν ἀπέναντι τοῦ Παναγιῆ, ὁ ὁποῖος ἐγάλεσε τὸ παιδί νὰ τοὺς φέρῃ μιὰ κοντσίνα.

Ὁ Γεράσιμος ἄρχισε νὰ χασμουριέται καὶ ἔως ὅτου ἔλθουν τὰ χαρτιά, ἐστράφη πρὸς τὸν νέον φίλον καὶ τὸν ἐρώτησε ἂν ἐβγήκαν ἢ κατσάμπες — ἐννοῶν τὰ πεπόνια — καὶ προσέθεσεν ὅτι εἶχε μεγάλην ὄρεξιν νὰ φάγῃ μορόπουλα — ἐννοῶν τὰ κολοκυθάκια. Ἄλλ' ὁ νέος σύντροφος ἠρξέσθη νὰ χαμογελᾷ ἀορίστως, διότι δὲν κατάλαβε οὔτε λέξι ἀπὸ τὴν φρασεολογίαν τοῦ Γεράσιμου.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐφθασε καὶ τὸ παιδί μὲ τὰ χαρτιά καὶ τ' ἀφήκεν ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ὁ Παναγιῆς τὰ ἔλαβε καὶ ἄρχισε νὰ τ' ἀνακατεῖν. Ἀνομιὰς ὅμως ἐσταμάτησε ὅρσει ἀπορῶν, ἔπειτα λαμ-

θάνει ὅλη τὴν δέσμη ἐπὶ τῆς δεξιάς του καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ τὴν ἐξυγίεν ἐπὶ τῆς παλάμης, ὅπως κάμνει ὁ θέλων νὰ ὑπολογίση τὸ βάρος σώματός τινος.

Μετ' ὀλίγας στιγμῆς στρέφεται πρὸς τὸν μέλλοντα συμπαίκτην του καὶ τοῦ λέγει μετὰ πεποιθήσεως :

— Λεῖπει ἓνα χαρτί!

— Τί ἔκανε, λέει; πῶς εἶπες; λείπει ἓνα χαρτί; ποῦ τὸ ξέρεις;

— Νά, δὲν βλέπεις; ποῦ τὰ ζύγισα. Λεῖπει ἓνα χαρτί.

Ὁ ἄλλος, ἐνεὸς πρὸ τοῦ τρόπου τῆς ἀπροσδοκῆτου αὐτῆς ἀνακαλύψεως, ἐπῆρε τὰ χαρτιά ἀπὸ τὰ χεῖρια τοῦ Παναγιῆ καὶ ἄρχισε ταχέως νὰ τὰ μετρᾷ: ἓνα, δύο, τρία, τέσσαρα, πέντε.... σαράντα ὀκτώ, σαράντα ἑννιά, πενήντα, πενήντα ἓνα!!...

— Μπράβο, γυιὰ σου! Μωρέ, τί εἴσαυτε σεῖς; Ἔτσι ἀπὸ τὸ βάρος τῆς τράπουλας κατάλαβες πῶς λείπει ἓνα χαρτί καὶ νομίζεις ὅτι τώρα ἐγὼ θὰ παίξω μαζί σου κοντσίνα! Ποτὲ τῶν ποτῶν! καὶ... καλὴ νύχτα σας!

Ἠγέρθη, ἐπῆρε τὸ καπέλλο του καὶ ἐβάδιζε πρὸς τὴν θύραν.

Οἱ δύο Κεφαλλῆνες ἔμειναν ἀνανδοὶ πρὸ τῆς αἰφνιδίας αὐτῆς ἀναχωρήσεως. Ἄφου δὲ ἀλληλοεκνιτάχθησαν, ἐστράφη ὁ εἷς πρὸς τὸν ἀναχωροῦντα καὶ τοῦ ἐκραύγασε :

— Ἄιντε νὰ λουφάξῃς, ἄιντε, βουβάλι, νὰ κοιτροῦς τοῦ τοίχους, ποῦ σοῦ παραξοφάνηκε τὸ ἀπλούστατο τῶν πραγμάτων, καὶ τὰ χάσες, χάχα, καὶ θές, μωρέ, νὰ κρῖνης καὶ τὸν Βεζινέλο!..

(Μάιος τοῦ 1914)

Ν. Γ. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΪΝΕ

Τ Α Φ Ι Λ Ι Α

Τί ψέμματα ποῦ λένε τὰ φιλιὰ!
 μὰ καὶ τί μέλι βγάζουν ἀπ' τὸ στόμα!
 Εἶπε γλυκὸ τὸν ἄλλο νὰ γελᾷς,
 μὰ νὰ γελῆσαι πλιὸ γλυκὸ ἀκόμα.

Ὁ τεράστιος βράχος τοῦ Σιδηροκάστρου

ΤΟ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΝ

(ΔΕΜΙΡ-ΙΣΑΡ)

Ἐπὶ τῆς ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Σέρρας σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ἐκεῖθεν τοῦ σταθμοῦ Χατζῆ-Μπεύληκ καὶ ἐντεῦθεν τοῦ Στρυμόνος, εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ὁποίου ἔκειντο τὰ περίφημα ἀργυροφυγεῖα τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας (ἐξ ὧν καὶ ἡ περιώνυμος ἡτέρα τοῦ Φιλίππου: «ἀργυρεῖαι λόγχαισι μάχον καὶ πάντα νικῆσεις») — παρὰ τὸ 131^{ον} χιλιόμετρον, εὐρίσκεται ὁ σταθμὸς Δεμίρ-Ἰσάρ, ἀνατολικῶς τοῦ ὁποίου καὶ εἰς ἀπόστασιν 4,000 μέτρων κεῖται ἡ ὁμώνυμος χωμόπολις μετὰ τῆς ὠραίας ἀκροπόλεως ἐπὶ γραφικοῦ λόφου, ὅπουθεν θαυμασιά ἡ θεὰ ἀνά τὰς ὄχθας τοῦ Ἄζουμᾶ-Τζάκ (Κρουσοῦβτικος), ὅστις εἶνε παραπτότατος τοῦ Στρυμόνος διερχόμενος τῆς πόλεως. Κατοικεῖται ὑπὸ 5,000 ψυχῶν, ἐξ Ἑλλήνων ὁμοῦ καὶ Μουσουλμάνων, ἀσχολουμένων εἰς διαμετακομιστικὸν μετὰ τῶν βορείων ἐπαρχιῶν ἐμπόριον.

Τὸ Δεμίρ-Ἰσάρ (= σιδηροῦν φρούριον), ἄλλως τὸ Σιδηροκάστρον, ἐγένετο ὀνομαστὸν διὰ τὰς παρ' αὐτὸ ἐνδόξους Ἑλληνικὰς νίκας κατὰ τὸν Ἑλληνοβουλγαρικὸν πόλεμον ὑπὸ τὸν δαφνοστεφῆ Στρατηλάτην Βασιλέα. Εἰς ἀνάμνησιν δὲ τοῦ κορυφαίου ἐθνικοῦ φαινομένου καὶ τῆς ἀπὸ τὸν ἑθνώσεως τῆς Μακεδο-

νικῆς γῆς ἐλήφθη καὶ ἤρξατο ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου πραγματοποιουμένη ἡ ἀπόφασις τοῦ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὁ κολοσσαῖος ἐκ σιδηρολίθου μονοκόμματος βράχος ὁ ὑπερκείμενος τῆς πόλεως ὡς τὸ μεγαλοπρεπέστερον Μνημεῖον Δόξης εἰς τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον. Ὁ βράχος οὗτος, ἔχων σχῆμα ἀποτόμως κάθετον, ὀρθοῦται εἰς ὕψος 60 περίπου μέτρων με ἴσον περίπου πλάτος. Ἐπὶ τῆς μιᾶς αὐτοῦ πλευρᾶς ἐχαράχθησαν τεράστια γράμματα, μήκους τριῶν μέτρων ἕκαστον, τὰ ὅποια θὰ εἶνε ἐπιχρυσωμένα εἰς τὴν ἔσοχὴν αὐτῶν, καὶ διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἀκτινοβολῇ τὸ ὄνομα τοῦ Στρατηλάτου Βασιλέως. Ὑπεράνω τοῦ Σεπτοῦ Ὀνόματος θὰ εἶνε σκαλισμένος μέγας δικέφαλος ἀετός, εἰς μέγεθος 10 περίπου μ. Μέσα δὲ εἰς τὰ γράμματα, λαξευμένα ἐπὶ τοῦ λίθου, θὰ παρίσταται λόγχη μετὰ κλάδου δάφνης. Ἐπὶ τῆς ἐτέρας πλευρᾶς τοῦ βράχου θὰ εἶνε λαξευμένον τὸ ὄνομα τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ἐπὶ τῆς προωθυπουργίας τοῦ ὁποίου ἐπεφυλάσσετε τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐνδόξου ἀπελευθερώσεως.

Τὴν ἔμπνευσιν καὶ πρωτοβουλίαν τοῦ μεγαλοπρεποῦς τούτου καὶ γιγαντιαίου μνημείου ἔσχον ὁμοῦ ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου Παρθένιος καὶ ὁ Διοικητικὸς αὐτοῦ Ἐπίτροπος κ. Σταμ. Σταματίου, ὑπὸ τὰς φροντίδας τῶν ὁποίων καὶ τὴν ἀκούραστον ἐπαγρύπνησιν ἤρξατο καὶ ἡ ἐκτέλεσις διὰ κοινῆς δαπάνης τῶν περιοίκων εἰς ἔνδειξιν θαυμασμοῦ καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς Ἐλευθερωτάς.

Μετριοφροσύνη δεσποινίδος

Ὁ νέος. — Τί θὰ ἐπροτιμούσατε, δεσποινίς; νὰ εἶσθε ὠραία ἢ πλουσία
 Δεσποινίς (ἀνευθυριάστως). — Θὰ ἤθελα νὰ εἶμαι . . . καὶ πλουσία.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetirio Dimosias I
 Restrictions apply.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΞΕΝΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑΝ

Η ΑΝΘΗΣΙΣ

(Έργον τοῦ F. R. Larcne)

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias
Restrictions apply.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟ ΔΑΙΜΟΝΙΟ

Ἐν τῷ εὐμορφῷ καὶ γελαστῷ χωριῷ τῆς Ἀττικῆς, ποῦ ἔμενα κάμποσο καιρὸν, ἓνα καλοκαίρι, ἡ ζωὴ κυλοῦσε τόσο ἀπλοϊκῶς καὶ πρωτογενῆς, ποῦ, ἂν καὶ ἦταν σχεδὸν εἰς τὰ πρόθυρα τῶν Ἀθηνῶν, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἀπέχει χιλιάδες μίλια μακριὰ ἀπὸ τὸ κέντρον. Τόσο πολὺ τὸ εἶχε ξεχάσει ὁ πολιτισμὸς καὶ δὲν ἤρχετο νὰ τὸ ἐξημερώσῃ. Περνοῦσε μονάχα ἀπ' ἔξω πρῶτ-βραδύ — παρακάτω ἦταν ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ — σφύριζε, κἀπνιζε καὶ βροντοκοποῦσε, τὴ νύχτα μάλιστα σὰν δράκοντας τῆς μυθολογίας μὲ τὰ δυὸ φωτερὰ του μάτια, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸ ἐγγίση, χωρὶς — φαίνεται — νὰ τὸ πολυπροσέξῃ. Καὶ ἔτσι, τὸ εὐμορφὸ καὶ καταπράσινο χωριό, ἦταν βυθισμένο στὴ μοναξιὰ καὶ στὴ γαλήνη μιᾶς νάρκης πνευματικῆς, ποῦ, μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν ξέρω ἂν ἔπρεπε νὰ τὴν ἐλσειολογήσῃ κανεὶς ἢ νὰ τὴν ζηλεύσῃ.

Ἡ σπιτονοικοκυρά μου, ποῦ ἔμενε στὸ χαμόγειο πάτωμα, αὐτὴ κι' ὁ ἄνδρας τῆς, χωρὶς παιδιά, χωρὶς σκυλιὰ, ποῦ λέει ὁ λόγος, ἦταν τύπος πονηρῆς καὶ κουρκουσούρας χωρικῆς. Αἰωνίως τὰ ἔθαζε μὲ τῆς ἄλλες τῆς γειτόνισσες, κοντινῆς ἢ μακρυνῆς. Ἡ μιὰ τῆς μύριζε, ἡ ἄλλη τῆς βρωμοῦσε, τὴν παρακάτω δὲν τὴν χώνευε. Γιὰ τὸν καθένα: ἄνδρα, γυναῖκα, καλλιχάρι, κορίτσι, θαύρισκε νὰ πῆ κάποιον κουσοῦρι. Ἐτρώγετο μὲ τὰ ροῦχα τῆς. Διαρκῶς εἶχε τὰ νεῦρα τῆς, τῆς γκρίνιες τῆς, τῆς παραξενειῆς τῆς. Ὁ ἄντρας τῆς, ἔξωτάρης, ἔλειπε συχνὰ ἀπ' τὸ πρῶτ' στὰ χωράφια καὶ στὰ ἀμπέλια του. Καὶ σὰν γύριζε τὸ βράδυ κατάκοπος, ἔπεφτε κι' αὐτὸς στὸ στάμα τῆς Ἀσήμως, τῆς γυναῖκας του.

— Βρὲ γυναῖκα, τῆς ἔλεγε καμμιά φορὰ, δὲν συμμαζεύεις καὶ λιγάκι τὴ γλώσσα σου.

— Γιὰ νὰ σοῦ πῶ! τοῦ ἀγριομιλοῦσε ἐκεῖνη. Κῦτταξε καλὰ, γιὰ θὰ με πιάσουν πάλι τὰ νευρικά μου. Αἴ, ποῦ στὸ λέω!

Ἡ γυναῖκα δὲν ἔλεγε ἕνα ῥεῖμα ἀπὸ ἀπομυή, ὅπως ἔλεγε,

Σ. Στεφάνου

και ξεκινούσε στή ταβερνίτσα του χωριού να τραβήξει κάνα βετσινάτο να πάν τα φαρμάκια κάτω.

"Ένα Σάββατο πρωί ξαφνίζομαι από φωνές στριγγές, σαν νάσφαζαν καμμιά αγελάδα. Ήταν ή 'Ασήμω. Ποιά άλλη; Μě κάποια είχε μαλλώσει, εκεί κοντά, άλλαξε μαζί της χονδρά και πικρά λόγια και τόσο συγχύστηκε, πού την έπιασαν τὰ νευρικά της." Έπεςε κάτω σπαρταρώντας, χτυπούσε τὰ χέρια της, φώναζε, μούγκριζε, άφριζε, και στο τέλος λιποθύμησε αλαλόφωνη.

— Μπρέ, για τὸ θεό! Τρεχάτε και θά τὰ τινάξει ή κακομοίρα.

Πετάχτηκα κ' έγω κάτω, να δώσω χείρα βοήθειας. Έτρεξαν από τριγύρω κ' ή γειτόνισσες. Η μιὰ ζητούσε να την ξελιγοθυμήση με ξειδι. "Άλλη της έτριβε τὰ χέρια. "Άλλη

της έκανε άέρα με τή σκούπα. Και μιὰ γρηά πολύξερη, κατασταλαγμένη έδω και χρόνια στο χωριό, αν και ήταν γέννημα-θρέμμα της Πλάκας απ' τήν 'Αθήνα, καταπιάστηκε να της κάνη ξόρκια. "Άναψε λίγο λιβάνι σ' ένα κεραμίδι, τήν σταυροκόπησε, κ' άρχισε να μασσουλιζή με της ξεδοντιασμένες μασσέλες της κάτι ξορκισμούς 'δικούς της.

— Μά, χριστιανές του θεού! έτόλμησα να παρατηρήσω. Δέν φωνάζετε καλλίτερα τὸ γιατρό;

— Ποιό γιατρό; Τὸ χωριό μας δέν έχει τέτοιο πράμμα! Ξορκισμένος νάνε! Και τί ξέρουν οι γιατροί, παιδάτσι μου, από δαύτες της άρρώστειες; μου άπήντησεν ή γρηούλα. Αύτὰ είνε θεϊκά πράγματα... Νά, ταχειά, όπου νάνε, θάρθη ή άντρας της να τόν σκοτώση....

— Ποιόν να σκοτώση;... είπα τρομαγμένη.

— Ποιόν άλλον; Τόν δεξ' από 'δω!... Τὸ δαιμόνιο!...

— Τὸ δαιμόνιο;

— Και βέβηος! Τὸ δαιμόνιο, δεξ' από λόγου σου, κοπέλλα μου!

— Μπορεί νάνε κ' άδασκαμός, κυρά Παγώνα! της παρετήρησε μιὰ χωρική.

— "Ο,τι και νάνε, θέλει σότοωμα.

Τέλος πάντων, εκεί κατά τὸ μεσημέρι, έπλάκωσε κ' ή άντρας της 'Ασήμω. Είδε τή σκηνή και τὸ σούσουρο και τὰ χάλια της 'Ασήμω και δέν έχασε καιρό. Ξεκρέμασε απ' τόν τοίχο τὸ τουφέκι του κυνηγιού, τὸ γέμισε με μπαρούτι, τὸ στούμπωσε με χαρτί κ' έτοιμάστηκε να σκοτώση τὸ δαιμόνιο.

— Σσσσσσσς!... έκαμαν όλες κ' έσταυροκοπήθηκαν με Ιεράν σωπην κ' εϋλάθειαν.

σάν νά ζητοῦσε τὸ δαιμόνιο — λές καί ἦταν μπεκάτσα νά τὴν κτυπήσῃ στό φτερό — σὴ μάδεψε, καί ἓνα μπάμ! ἀκούστηκε ἀπ' τὸ τουφεκι. Τὸ ξαναγέμισε ἄλλες δυὸ φορές καί ξανακτύπησε τὸ φανταστικό δαιμόνιο.

— Σὺ Κύριε! ἐφθύριζαν ἢ θεοσεβούμενες χωρικές.

Στὴν τρίτη τουφεκιά, ἀμέσως, ἀκούστηκε ἓνα: "Α α α χ! τῆς Ἀσήμεως, σάν νά ξαλάφρωσε ἀπὸ κάποιο βάρος ποῦ τῆς ἐπλάκωνε τὴν καρδιά. Καί τὴν ἴδια στιγμή, ἐκεῖ ποῦ φαινότανε τοῦ πεθαμοῦ, ἀνοιξε τὰ μάτια τῆς, σηκώθηκε δλόρθη, φρέσκη-φρέσκη, γελαστή, καί ἔκανε τὸ σταυρὸ τῆς!

— "Ἐλα, Παναγιά μου! Σὲ καλὸ μου. Μοῦ πέρασε.

— Τάειδες, κοπέλλα μου, μοῦ εἶπεν ἡ γρηγοῦλα. Σοῦ τῶλεγα καί δὲν τὸ πίστευες! Μά ποῦ τὰ καταλαθαίνετε σεῖς ἢ γραμματιζοῦμενες αὐτὰ τὰ πράγματα, ποῦ εἶνε ἀπὸ θεοῦ!

— Τάειδα, κυρὰ Παγῶνα! Ἔχεις δίκησο, τῆς εἶπα.

Καί ἔφυγα ἀποσβολωμένη μὲ τὸ θαῦμα αὐτὸ τῆς ὑποβολῆς. Καί ἐσυλλογιζόμουν: πότε τάχα θά ξεκινήσῃ ὁ πολιτισμὸς ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ὀπλισμένος μὲ ἓνα ἄλλου εἴθους πολύκαννο, νά σκοτώσῃ τελειωτικά ὄχι μόνον τὸν ὄξ' ἀπ' ἐδῶ τῆς Παγῶνας, ἀλλὰ καί ὅλα τὰ ἄλλα δαιμόνια ποῦ σκιαζοῦν καί ἀσχημιζοῦν τὸ εὐμορφο καί δλόδροσο χωρὶ τῆς Ἀσήμεως;

ἈΘΗΝΑ Γ. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΜΟΥ

Ποῖος δὲν τὸ ξερεῖ τὸ νηοὶ μὲ τῶν τσαμιῶν τὰ δάση,
ποῦ βροῦσκει ὁ Ἔρωτας σκιά, π' ἀνθεῖ τὸ κοραμπάσι;
ποῦ τὸ στολιζει φορεσιά μὲ πράσινο ἀιλάζι,
κ' ἔχει τὴ σκέμη τοῦ ἀγοριοῦ, τοῦ κοριτσιοῦ τὸ νάζι;

Σάμπως παιδί στὴν κλίνη του ἀγγελόκατωμένο
κοιμάται μὲς' στοῦ Μαρμαρᾶ τὸν κόρσο ξαπλωμένο,
κ' ἡ στρώση του μοσχοβολᾷ μὲ τ' ἄνθια τοῦ ἀλαδάνου,
κ' ἔχει γιὰ κουνουπιέρα τὸν τὸν οὐρανοῦ ἀπὸ πάνω!

(Χάλκη Κων/λεως)

ΔΗΜ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΙΚΡΟΝ ΜΟΥ ΒΑΠΤΙΣΙΜΙΟΝ ΚΛΕΩΝΑ

Εἰς Κων/λιν

...

Θάμαθες, βέβαια, ἑγὼ μὲν, τί ἐσυνέβηκε
μ' ἐμᾶς καὶ μὲ ἐκειοὺς τσοῦ τουρκαλάδες,
ποῦ ὁ Διάολος στοῦ μυαλό τους ἐκατέβηκε
γιὰ νὰ μᾶς βάλουν σ' αἵματα καὶ σε μπελάδες.
— «Βρέ, τζάνουμ, κάτσο' τε ἤσυχα, μωρὲς γειτόνοι!
Μὴ θέτε σκοτωμοὺς καλὰ καὶ σώνει!»

Μὰ ἐφτοῦνοι σου, μπρὲ Κλέο, οἱ ἀγάδες,
σκουζοντας ὡς που τσοῦπιασε πονόλαιμος,
γυρεύανε φιρὶ-φιρὶ καναγάδες,
κ' ἔτσι ἐξέσπασε ἐκειὸς ὁ πόλεμος,
ποῦ ἄ θεν' εἶν' οἱ Βούργαροι ἀθρῶποι,
θὰ διώχναμε τσοῦ τούρκους σου ἀφ' τὴν Εὐρώπη.

Γιατ' ἔτσι τσοῦ ἐστρώσαμε ἔμπρὸς στοῦ κυνηγι.
δὲ θὰ τσοῦ γλύτωναν, μωρὲς, χίλιοι διαόλοι!
Τοὺς πῆγε ἕπιτι καὶ ὅπου φύγη-φύγη,
κ' ἐμεῖς θὰ ἔμπαίναμε γιὰ σίγουρα στὴ Πόλι,
ποῦ θάκανες, μπρὲ Κλέο, τὸ σταυρό σου
νὰ δγιῆς στὴν Πόλι ξάφνου τὸ νουνό σου!

Μὰ ἄς ὄψουνται ἐκεῖν' ἐκεῖ οἱ Ἀρκουδιαραῖοι,
ποῦ πῆανε νὰ μᾶς κλέψουνε τὴ Σαλονίκη...
Φταίει κ' ἐκειὸς ὁ γκεζουῖτης Γκρέϋ,
μ' ἐφτοῦνη τὴ γερόβραση σουθήκη.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Iστο
Restrictions apply.

Αλλοιώτιζα, μωρ' Κλέο — ὁ θιὸς νά με σ' χωρέση —
 θελ' ἄβλεπες τσὴ τοῦρκου σου μὲ δίχως φέσι.

— Ἄς εἶνε. Τσοῦρθανε, ποῦ λές, ἀνάποδα —
 — μᾶς εἶχαν πάρει, τσάνουμ, γιὰ τετράποδα —
 κι' ἀντὶ ὁ Σεφκέτης, τῆς φακῆς τὸ παλληκάρι,
 «νάρτη νά πάρη τὸν καφέ του στὴν Ἀθήνα»,
 μᾶς ἔστειλε πεσκέσι — σκλάβους, ποῦ ἀφ' τὴ πείνα
 οὔτε σανὸ ἀφήκαν ἴδῶ, μὰ οὔτε κριθάρι...

Στὸ διάολο! ὅ,τι φάανε, χαλάλι τους!
 μαγάρι ἄς φᾶνε, γέ μ', καὶ τὸ κεφάλι τους.
 Καὶ μὰ τὸν Ἅγιο θὰ τὸ φᾶν, αἱ! ποῦ στὸ λέω!
 ἂν τύχη καὶ δὲν κάτσουν φρόνιμα, μπρὲ Κλέο!
 Καὶ πές τους, σὰν τοὺς ἴδῃς, τὰ χαιρετίσματα
 κι' ἄς πάψουν πλιά τὰ ἄνοστα τσιλιπουρδίσματα.

— Ὡς τόσο, μὲ τσοῦ Τούρκους ξεμπερδέψαμε
 κι' ἀφ' τὸν αὐλόγυρό μας τσοῦ παστρέψαμε.
 Μὰ ἔλα ποῦ οἱ συτρόφοι μας Βουργάροι
 τοὺς μπῆκε νά μᾶς κάνουνε τὸ παλληκάρι,
 καὶ τσῶπιασε μιὰ τέτοια βουρλισία,
 ποῦ θέλαν' νά μᾶς κλέψουνε στὴ μοιρασιά!

— «Βρὲ ἀδρέφια, μὴ σηκώνετε ψηλά τσὴ μῦτες!
 τραβῆγχε ἀφ' τὸ ἴδικό μας βιὸς τὸ χέρι.
 Συτρόφοι εἴστεν, μπρὲ σεῖς, γιὰ λωποδύτες,
 ποῦ θέτε νά μᾶς κλέψτε μέρα-μεσημέρι;
 Ἄειστε, ξεκουμπισθῆτε πλιά ἀφ' τὴ Σαλονίκη,
 φτάνει ποῦ ὡς τώρα κάτσατε μὲ δίχως νοῖκι...»

Μὰ ἐφτοῦνες ἢ ἀρκοῦδες ἢ ξετσιπίωτες
 δὲν ἔπαιρνε ἀπὸ λόγια τὸ ξερό τους.
 Θέν' οὔλα νά τὰ φᾶν αὐτοί, κι' οἱ ἄλλοι τίποτες!
 — Ἔτσ' εἶστε; Ὅρσε τὸ λοιπὸν στὸ πισινό σας!..
 Καὶ τσοῦ ξανάβωμε στὰ μοῦτρα ἓνα σκαμπίλι,
 ποῦ ὁ οὐρανὸς τσοῦ φάνηκε σφοντύλι!

Κ' ἐκεῖ ποῦ μᾶς θαρρούσανε ζαγάρια ἠρόφια
καὶ πῶς μᾶς εἶχαν τάχα τοῦ χεριοῦ τους,
τσού πήραμε κυνήγι, Κλέο μ', ὡς τὴ Σόφια,
ποῦ οὔτε προφτάσανε νὰ πᾶνε πρὸς νεροῦ τους...
γιατὶ ἀπάνω στὸ φευγιὸ — τῶλλεες ποτέ σου; —
ἴκάναν ὅ,τ' ἔκανες καὶ σὺ μέσ' τῇ φασκιῆς σου...

Ἔτσι, σὰν μυριστῆκαν τὰ μουρντάρικα,
λουφάξανε, μαζέψαν τὴν οὐρά τους —
καὶ πηλαλῶντας σὰν σκυλιὰ λυσσάρικα —
ἐπήανε νὰ στεγνώσουνε τὰ... ἀπαντὰ τους...
Καὶ τσοῦπ' ὁ κόσμος: «Μὲ τὸ ὕγιες σας, καὶ σ' ἀνώτερα»
καὶ κάτσαμε κ' ἔμεις καλὰ κι' αὐτοὶ... χειρότερα!..

(Ἔξ Ἀθηνῶν 2 Αὐγούστου 1913)

ΣΑΤΑΝΑΣ

Δικαιολογία ῥάπτου

Ἄ πελάτης. — Βοῆ, χριστιανέ μου, τί κοντὰ μανίκια εἶνε αὐτὰ;
Ὁ ῥάπτης. — Νά με συμπαθῆς, κύριε, ἔχεις λάθος. Τὰ μανίκια δὲν
εἶνε κοντὰ — τὰ χέρια σας εἶνε μακρουλά!...

Authorized licensed use limited to: 472.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Is
Restrictions apply.

Π Ι Ν Α Κ Ε

Τ Ω Ν Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Ω Ν

	Σελ.
Ἐορτολόγιον, Μηρολόγιον	1—10
Ἀπὸ τῶν ἔρειπίων τοῦ Ἐπικούριον Ἀπόλλωνος, ἐπει- σόδιον τῆς Ἑλλην. Ἐπαρασιάσεως ὑπὸ ΜΙΧ. ΛΑΜΠΡΥΝΙΔΟΥ.	11
Δύο λιποθυμίαι, ἦτοι τραγωδία ἐνὸς καπέλλου, ποιημάτων ὑπὸ ΣΑΤΑΝΑ	15
Ὁ νέος Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, σκιαγραφία μετ' εἰκόνας	17
Ἀλήθειαι	18
Ἡπειρωτικαὶ χῶραι — Τὸ Ζαγόριον, σημείωμα	19
Μικροσκοπικὴ Δημοκρατία ἐν πολεμικῶ κυκλώνι, δοκι- πορικαὶ περιπέτειαι ὑπὸ Γ. Ν. ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ	21
Ρημάδι, ποίημα ἸΩΑΝ. ΠΟΛΕΜΗ	25
«Ὀῖνος εἶ καὶ εἰς οἶνον ἀπελεύσει», ἐπαιρητικὸν διήγημα ὑπὸ ΑΓΑΘ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ	26
Σκέψεις καὶ γνῶμαι	32
Σμυρνέικες ἠθογραφεῖς — Τὸ Πανηγῦρι, ὑπὸ ΣΥΛΒΙΟΥ	33
Ὁ κολασμένος, ὑπὸ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗ	38
Ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Ροῦδου — Σκέψεις καὶ Γνῶμαι	39
Ἵποπτος διαβεβαίωσις, ἀνέκδ. μετὰ γελοιογῶ.	40
Λεύκιος Μόμμιος ὁ Ἀχαικός, ἱστορικὴ ἀφήγησις ὑπὸ ΔΗΜ. Κ. ΒΑΡΔΟΥΝΙΔΟΥ	42
Ἀλήθειαι	48
Σημειώσεις ἀπὸ τὸ Κόγγο — Ἡ Μαϊμπά, Γ. Π. ΖΩΡΔΟΥΜΗ.	49
Ἀντιγόνη — Ποίημα ἸΩ. ΠΟΛΕΜΗ	52
Νέαι Χῶραι — Καβάλλα	55
Τὸ Χελιδόνι, Στίχοι ΖΗΣ. ΣΙΔΕΡΗ	56
Ἡ Λῆμνος ἐνετοκρατουμένη — Ὁ ἡρωϊσμός τῆς Μαρού- λας, ὑπὸ ἸΠΠ. ΚΑΡΑΒΙΑ	58
Τὸ τραγοῦδι τοῦ γυρισμοῦ, πολεμικὸν ποίημα μετ' εἰκό- νος ὑπὸ ΚΑΛΟΜΟΙΡΑΣ ΚΟΥΡΟΥΚΗ	62
Τὸ βιολί — Τὸ τραγοῦδι τοῦ ἀγωγιάτη, ποιημάτων ὑπὸ ΣΩΤ. ΣΚΙΠΗ	63
Σταθμικαὶ σημειώσεις ἐπιμνηστικῶν 21/5/50	64

Στὸ γάμο του βαφτίσια, χωριάτικη ἱστορία μετ' εἰκόνων ὑπὸ Π. Δ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ	65
Ἡλικία γεροντοκόρης	70
Ἡσιώτικα Διηγήματα — Σὰν τὰ τρυγόνια, διήγημα ὑπὸ ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ	71
Πέντε τοῦ γιατροῦ, ἀρχαῖον ἐπίγραμμα, ὑπὸ ΕΩΣΦΟΡΟΥ	78
Μακεδονικαὶ χῶραι — Ἐδεσσα, σημεῖωμα μετ' εἰκόνας	79
Δόγιοι καὶ καλλιτέχναι ἐν τῷ ἔξῳ ἑλληνισμῷ	80
Τὸ στασίδι τοῦ Πατριαρχείου — Φαναριωτικὴ ἠθογραφία, μετὰ γελοιογρ. ὑπὸ ΝΙΚ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ	81
Ἐρημία, ὑπὸ ΠΑΥΛΟΥ ΝΙΡΒΑΝΑ	86
Οἱ Φίλιπποι, σημεῖωμα μετ' εἰκόνας	88
Ὀνειρο τῆς ζωῆς, ποίημα ΜΑΡΙΝΟΥ ΣΙΓΟΥΡΟΥ	89
Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸν πόλεμον — Ἡ ἀλληλογραφία τῶν πολεμιστῶν, ὑπὸ ἸΩ. ΔΕΛΗΚΑΤΕΡΙΝΗ	92
Νύχτιο, ποίημα ΣΩΤ. ΣΚΙΠΗ	96
Ἡπειρωτικαὶ χῶραι — Τὸ Ἀργυρόκαστρον, ἱστορικὸν σημεῖωμα, μετ' εἰκόνας	97
Ἀλήθειαι	98
Ὁ Θησαυρὸς, διήγημα ὑπὸ ΔΗΜΟΣΘ. ΒΟΥΤΥΡΑ	99
Ζωῆς ὄνειρον, ὑπὸ Π. ΝΙΡΒΑΝΑ	106
Οἱ Ἀυτοκράτορες Κωνσταντινοί, ἱστορικὸν σημεῖωμα	107
Τὸ χρυσοῦν δέρας, ὑπὸ ΜΑΡΙΝΟΥ ΣΙΓΟΥΡΟΥ	110
Τὸ Δέλβινον, σημεῖωμα μετ' εἰκόνας	111
Στολιζούντανε, ποίημα Γ. ΛΑΦΩΝ	112
Χοροὶ καὶ συναναστροφαὶ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀνεξαρ- τησίας, ὑπὸ ἸΩ. ΠΗΛΙΚΑ	113
Ἐνητεία, ποιημάτιον Π. ΝΙΡΒΑΝΑ	118
Ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν ζωὴν — Ὁ ἁγιασμός, μετὰ γελοιογρ., ὑπὸ Ε. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΟΥ	119
Ἐγὼ, ποίημα ὑπὸ ἸΩ. ΖΕΡΒΟΥ	122
Φιλοσοφία τῶν λέξεων — «Κηδεία» καὶ «Κηδεύω», εἰθυ- μος μελέτη ὑπὸ Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ	123
Ἡ γερμανικὴ μουσικὴ ἐν Ἀθήναις, γελοιογρ.	128
Στὴν παιῖδα, οσκηρικὸν παίγνιον εἰς μίαν προῦξιν, ὑπὸ ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ	129
Πολιτικὰ μνημόσυνα — Ἡλίας Ζερβός	141
Τὸ σήμαντρο, ὑπὸ ΑΝΑΣΤ. ΜΩΡΑΪΤΟΥ	144
Ἡ 31η Δεκεμβρίου, σκαλάθρομα μετὰ γελοιογραφῶν, ὑπὸ Χ. ΑΝΝΙΝΟΥ	145
Ἐπίγραμμα εἰς νοομάντιδα, ὑπὸ ΣΑΤΑΝΑ	149
Ζήτημα συνειδήσεως, δράμα διπρακτικόν, κατὰ μετάφρασιν ὑπὸ Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ	150
Σὲ μιὰ ξανθοῦλα, ἐπίγραμμα ὑπὸ ΣΑΤΑΝΑ	166
Τὸ δωρητήριον, ὑπὸ ΓΡ. Δ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ	167
Ἐπὶ τῷ καπνιστῷ καὶ λημπετιστῷ, ἐπίγραμμα ὑπὸ ΣΑΤΑΝΑ	169

Σκίτσα ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν — Ἡ καπετὰν Περιστερά, σκιαγραφία μετ' εἰκόνας ὑπὸ ΣΠ. ΜΕΛΑ	170
Τὰ κοριτσάκια τῆς ἐποχῆς, ἀνέκδ. μετὰ γελοιογρ.	173
Ἡ Ἀλβανία ἐπιγραμματοικῶς, χαρακτηρισμοί	174
Ἵνος βασιτάζων ἀγαλμα, ἐκ τῶν μύθων τοῦ Αἰσιώπου μετὰ φράσις ὑπὸ ΕΛΕΝΗΣ ΣΙΒΟΡΩΝΟΥ	175
Τὸ κοριτσάκι, διήγημα ὑπὸ ΚΩΣΤΑ ΠΑΡΟΡΙΘΗ	176
Παρεξήγησις, ἀνέκδ. μετὰ γελοιογρ.	182
Ἀπὸ τὰς σκέψεις μου — Γιατί; ὑπὸ ΑΓΓΕΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ	183
Παροιμίαι ἀντίστοιχοι — Ἀρχαῖαι καὶ νεώτεραι	184
Μῦθοι τῆς ζωῆς — Τὸ τέλος τοῦ Πειρασμοῦ, διήγημα ὑπὸ ἸΩ. ΖΕΡΒΟΥ	185
Σκίτσα ἀπὸ τὴν ζωὴν — Ὁ ἐκδικητὴς τῆς τιμῆς, μετὰ γελοιογρ. ὑπὸ ΣΑΤΑΝΑ	191
Ἡ Φιλημένη, ὑπὸ Ἰ. ΠΕΤΡΟΥΝΑΚΟΥ	192
Ἡπειρωτικαὶ χῶραι — Χειμάρα, σημείωμα	193
Τὸ καμπαναρόσκοινο, ὑπὸ Α. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ	195
Ἀγάπη καὶ Πατρίδα, πολεμικὸν διήγημα ὑπὸ ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗ	198
Ἐρωτοτροπία τοκογλύφου, ἀνέκδ. μετὰ γελοιογρ.	206
Οἱ πρῶτοι διδάκτορες, ἱστορικὸν σημείωμα	207
Τὰ μεγαλύτερα πράγματα τοῦ κόσμου	208
«Διὰ λόγους τιμῆς . . . . .», εὐθυμογραφικὴ μελέτη ὑπὸ ΚΩΝΣΤ. Φ. ΣΚΟΚΟΥ	209
Ἄθαφτοι νεκροί, ποίημα Ζ. ΣΙΔΕΡΗ	215
Ἡ ἐξέλιξις τῆς ἐλληνικῆς ἀρματοδρομίας — Ἄλλοτε καὶ τώρα, σκίτσα Γ. ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ	216
Στὰ σκοτεινά, διήγημα ἐκ τῶν τοῦ Ἀντων. Τσέχοφ, κατὰ μετάφρασιν Κ. Σ. ΚΟΚΚΟΛΗ	218
Καλογορηά, ὑπὸ ἸΩ. ΠΟΛΕΜΗ	224
Δέησι — Ὁ μοιραῖος — Ἀδερφές, πεζοὶ ὄνθυμοὶ ὑπὸ ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ	225
Ἐπιτάφια, ποίημα ΠΕΤΡΟΥ ΡΑΪΣΗ	228
Ἱστορίες τοῦ πολέμου — Ἡ μαυροφόρα, πολεμικὸν διήγημα ὑπὸ Μ. Δ. ΡΟΔΑ	229
Ὑπαγόρευσις ἐπιστολῆς, ἀνέκδ. μετὰ γελοιογρ.	235
Τὰ «Στρατιωτικὰ ποιήματα»	238
Ἡ Κυρία Δώτ, δραματικὰ μονόπρακ. ὑπὸ Γ. Β. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΥ	241
Ἀπὸ τὴν κωμωδίαν τῆς ζωῆς — Ὁ γλεντσές, μετὰ γελοιογραφῶν ὑπὸ ΣΑΤΑΝΑ	249
Ἡ λησμονημένη — Παλαιὰ ποιήματα, ὑπὸ Γ. Μ. ΒΙΖΥΗΝΟΥ	250
Κοντιολογία, εὐθυμογράφημα ὑπὸ ΤΙΜ. ΑΜΠΕΛΑ	251
Τὰ γυναικεῖα κλάμματα, ἀνέκδ. μετὰ γελοιογρ.	256
Σκίτσα ἀπὸ τὸν πόλεμον — Ὁ Λεονταρῆς, μετὰ γελοιογραφῶν ὑπὸ ΣΠ. ΜΕΛΑ	257
Τοῦ μοιραίου τὰ τραγῆματα, ἀνέκδ. μετὰ ΚΑΛΟΜΗΡΑΣ ΚΟΥΡΟΥΚΛΗ	259

Ἡ ἀκρίβεια τοῦ ἀνθρώπινου λογικοῦ ἐλεγχομένη, ὑπό ΙΩΑΝ. Γ. ΦΡΑΓΚΙΑ	260
Βώδια καὶ βώδια, ἀνέκδ. μετὰ γελοιογρ.	265
Ἡ πρώτη ἐν Ἑλλάδι μονομαχία, ἴσορ. σημείωμα	266
Στὰ Γιάννενα, ποίημα ΣΤ. ΔΑΦΝΗ	267
Κρητικὲς ἀποσπερίδες, ὑπό ΠΕΤΡΟΥΛΑΣ ΨΗΛΟΡΕΙΘΗ	268
Romances sans paroles, ἀνέκδ. μετὰ γελοιογρ.	272
Ὁ Βελερόξας, εὐθυμογραφικὸν διήγημα μετ' εἰκόνων, ὑπό Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ	273
Εἰς φρικαλέαν τραγουδίστριαν, ἐπίγραμμα ὑπό ΣΑΤΑΝΑ	277
Ἡ Λαΐς καὶ ὁ Ξενοκράτης, ἠθογραφία ἐκ τοῦ ἀρχαίου βίου ὑπό ΑΡΙΣΤΟΜ. Π. ΜΙΧΑΗΛ	278
Εἰρωνεῖα ὀνομάτων, ὑπό ΣΑΤΑΝΑ	281
Γῦροι τῆς ἀνέμης — Αὐτὸ θέλω κ' ἐγώ, διήγημα ὑπό ΙΩΑΝ. Γ. ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ	282
« Ἀθῶος ὁ κατηγορούμενος ! . . » ἀπὸ τὰ δικαστικὰ παρά- ξενα μετὰ γελοιογρ. ὑπό ΣΑΤΑΝΑ	287
Σκέψεις καὶ γνώμαι	288
Ἀνδρέας Ζυγομαλᾶς, σκιαγραφία μετ' εἰκόνας	289
Πολεμικὴ Πινακοθήκη — Ἀθαν. Τ. Πανᾶς	291
Ἐπιτυχία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιστήμης	294
Ἡ Χανιώτισσα, ποίημα ΜΙΧ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ	295
Ἑλληνικὴ Ἔστια, καλλιτεχνικὸν σημείωμα μετ' εἰκόνας	297
Βῆλας χωρὶς ἄδειαν, ἀνέκδ. μετὰ γελοιογραφίας	298
Σκίτσα τοῦ χωριοῦ μου — Τὰ ξυλαράκια τῆς Βάγιας, ἠθογραφία ὑπό Π. Π. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ	299
Εἰς κακοπληρωτὴν χρεώστην, ἐπίγραμμα ὑπό ΣΑΤΑΝΑ	303
Σατυρικὰ ποιήματα, ὑπό ΛΑΛΙΟΥ ΚΑΡΑΚΑΣΗ	305
Τυχαία συνάντησις, ἀνέκδ. μετὰ γελοιογρ.	307
Ἡ Κορυτσᾶ, σημείωμα μετ' εἰκόνας	310
Ἐρημοκκλήσι, ποίημα ὑπό ΖΩΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ	311
Ἡ Μπεμπέκα, σκίτσα ἀπὸ τὸν πόλεμον μετ' εἰκόνας, ὑπό ΕΠΙΣΤΡΑΤΟΥ	313
Αὐτοσχέδιον ντουέτο, γελοιογρ.	316
Αἱ θερμοπηγαὶ τοῦ ὄρους Καττίνη, ὑπό Θ. ΞΕΝΟΥ	318
Ἡπειρος, ποίημα ὑπό ΡΩΜΟΥ ΦΙΛΥΡΑ	326
Ὁ δεκάλογος τοῦ πολέμου	328
Τύποι καὶ Σιλουέτες — Ὁ διεθνὴς ἀνταποκριτὴς, εὐθυ- μογραφικὸν σκίτσο, ὑπό ΣΑΤΑΝΑ	329
Τὸ ἐερὸν ψήφισμα τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους (μετ' εἰκόνας)	332
Πολεμικὰ μνημόσυνα — Κώστας Κυρέλλος	335
Ἱστορίαι τοῦ πολέμου — Κατακτήσεις, εὐθυμογράφημα μετὰ γελοιογραφῶν ὑπό ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ	337
Ζωντανὸν μητρώον	343
Στὰ σκίτσα	344

	Σελ.
Ἡ Ἐμπορικὴ καὶ Λογιστικὴ Σχολὴ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ	345
Τὸ φεγγαράκι, ποιημάτων Ἰ. ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ	347
Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα	348
Γύρω ἀπὸ τὸν πόλεμον — Ἀκόμα τὸν περιμένει, διηγημάτων ὑπὸ ΜΕΝ. Χ. ΤΣΗΤΣΟΥΡΑ	349
Ἀπρόοπτος ἀντικατοπτρισμός, ἀνέκδ. μετὰ γελιοῦ	350
Ἀπὸ τὴν Ζωὴν — Μία κοντσίνα, ἠθογραφικὴ σελὶς ὑπὸ Ν. Γ. ΜΑΝΤΖΑΒΙΝΟΥ	351
Τὰ φιλιά, ποίημα ἐκ τῶν τοῦ Ἄϊνε	353
Τὸ Σιδηρόκαστρον — Δεμιρ-Ἰσάρ, τοπογραφικὸν σημείωμα μετ' εἰκόνας	354
Μετροφροσύνη δεσποινίδος, ἀνέκδ. μετὰ γελιοῦ	355
Ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ χωριοῦ — Τὸ δαιμόνιο, ἠθογραφικὴ εἰκὼν ὑπὸ ΑΘΗΝΑΣ Γ. ΗΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	357
Τὸ νησί μου, ποίημα ὑπὸ ΔΗΜ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΟΥ	359
Κουβέντες τοῦ πολέμου — Ἀπολογία πρὸς τὸν μικρὸν μου βαπτισμιὸν Κλέωνα ὑπὸ ΣΑΤΑΝΑ	360
Δικαιολογία ῥάπτου, ἀνέκδ. μετὰ γελιοῦ	362

ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΔΗΛΩΣΙΣ. — Ὁ τόμος οὗτος τοῦ «Ἡμερολογίου», καίτοι ὑπερβάλλον τοὺς προηγουμένους εἰς πλοῦτον ὕλης καὶ εἰκόνων, ὑπελείφθη ἐν τούτοις κατὰ τι εἰς ὄγκον, ἐξ ἀνυπερβλήτου ἀνάγκης. Ἡ κατ' Ἰούλιον αἰφνιδία διακοπὴ πάσης συγκοινωνίας μετὰ τῆς ἐμπολέμου Γερμανίας, ὅπθθεν προμηθενόμεθα ἀπ' εὐθείας τὸν ἰδιάζοντα εἰς σχῆμα καὶ ποιότητα τυπογραφικὸν χάριτην, ἐματαιώσε τὴν ἐξεῦθεν ἀναμενομένην νέαν ἡμῶν παραγγελίαν.

Διὰ τὸν ἴδιον λόγον καθυστήθησαν καὶ τὰ ἐκ Λευφίας ἀναμενόμενα *Clichés* προσωπογραφῶν τινῶν ἐκ τοῦ κύκλου τῶν νεωτέρων ἰδίως ποιητῶν καὶ λογογράφων, δι' ὧν ἠλπίζομεν νὰ παραθέσωμεν πληροστέραν εἰ τὴν σχετικὴν «Φιλολογικὴν Πίνακοθήκην» ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας πανηγυρικοῦ τόμῳ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 30ετηριδος τοῦ «Ἐθνικοῦ Ἡμερολογίου». Ἄλλ' ὅμως οἱ ἀγαγῶνται θὰ συναντήσωσιν ἐν αὐτῇ τὰς φυσιογνωμίας ὄλων σχεδὸν τῶν κορυφαίων ἐν τοῖς γραμμασι καὶ τῇ λογοτεχνίᾳ κατὰ τὴν τελευταίαν τριακονταετίαν.

Κ. Φ. Σ.

Πέμπεται
ἐλεύθερον
ταχυδρ. τελῶν
ἀσφαλῶς
καὶ ἐπὶ συστάσει
εἰς πάντα
ἐμβάζοντα
τὸ ἀντίτιμον
πρὸς
Τὸν Κύριον
Κ. Φ. ΣΚΟΚΟΝ
Ἀραχώδης 8
Ἀθήνας

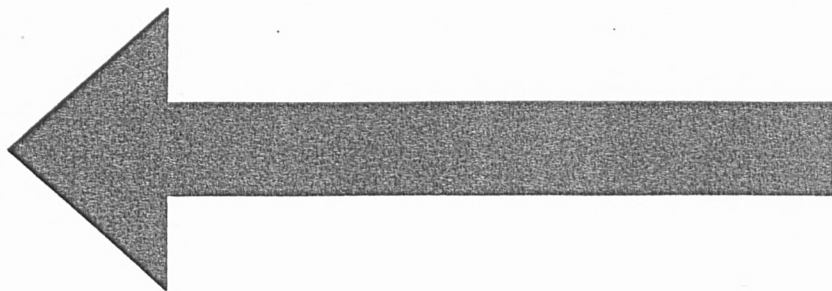
Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosi
Επιχειρηματική Βιβλιοθήκη Γαύρου

Restrictions apply.

ΤΕΛΟΣ

Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη Ζαγοράς

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiako Apothetirio Dimosias Istorikis Vivliothikis Zagoras.

Restrictions apply.

οίαν τοῦ Ζερβοῦ. Περιοριζόμεθα μόνον νὰ χαράξωμεν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν αὐτοῦ ὀλίγας βιογραφικὰς σημειώσεις εἰς εὐλαβῆς μνημόσυον πρὸς τὸν μέγαν ῥιζοσπάστην.

Ὁ Ἡλίας Ζερβὸς ἐγεννήθη ἐν Κεφαλληνίᾳ τῷ 1814 ἀπέθανε δὲ πλήρως ἡμερῶν τῷ 1894. Ἀριστοῦχος εἰς τὰ νομικὰ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πίζης, ἐνομφεύθη τῷ 1842 τὴν ἐξ εὐγενοῦς καὶ πλουσίας οἰκογενείας τῆς γήσου Χρυσάνθην Α. Σολωμοῦ, ἧτις μετ' αὐταπαρνήσεως διειμοιράσθη τὰς πικρίας τοῦ περιπετειώδους ἀνδρός. Γλωσσομαθής, ἐπιστήμων καὶ ἐγκυκλοπαιδικώτατος, διεκρίνετο καὶ ὡς ἑλληνιστῆς καὶ λατινιστῆς ἄριστος, ἐκπονήσας πλείστα φιλολογικὰ καὶ πολιτικὰ συγγράμματα. Ἀνεδείχθη ῥήτωρ μελλίρρυτος καὶ χειμαρρῶδης. Δεινὸς δὲ καὶ ἀκαταγώνιστος ὡς δημοσιογράφος. Ἡ ἐφημερίς του «Φιλελεύθερος» ἐξέπεμπε μύθρους καὶ κεραυνοὺς κατὰ τῆς τυραννικῆς ἀκολασίας τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως, οἱ ὅποιοι τῷ ἐστοίχισαν δις τὴν εἰς Ἀντικυθῆρου μαρτυρικὴν του ἐκείνην ἐξορίαν. Τῷ 1850 ἐξελέγη βουλευτῆς ἐν τῇ Ἰονίῳ Βουλῇ μετὰ τοῦ Μομφερράτου καὶ ἐτέρων 7 ῥιζοσπαστῶν. Ἡ μετριοφροσύνη του ἦτο παροιμιώδης. Ἀπέστεργε τιμὰς καὶ ἀξιώματα ἀποφεύγων πάντα ἐπιδεικτικὸν θόρυβον περὶ τὸ ὄνομά του. Ἐκλεγείς πρόεδρος τῆς 12ης Ἰωνίου Βουλῆς ἐδέχθη τὴν προεδρείαν κατόπιν ἐπιμύνων παρακλητῶσεων ὀλοκλήρου τοῦ Σώματος. Κατὰ τὴν ἔθνοσυνέλευσιν τοῦ 1864 ἀπεποιήθη τὴν ἐκλογὴν του ὡς πληρεξουσίου. Ἐπίσης δὲν ἀπέδεχθη τὸν ἐν ἔτει 1865 διορισμὸν του ὡς συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας ὑπὸ τοῦ Βασιλέως. Ἠρνήθη ὡσαύτως νὰ δεχθῆ τὸ ὑπὸ τοῦ Κομμουνδούρου προσενεχθῆν ἀξίωμα ὑπουργοῦ. Καὶ μόνον ὅταν ἀπέθανεν, ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις τὸν ἐκήρυσσε, ἐν μέσῳ πανελληνίου ἀληθῶς πένθους, μὲ βαθμὸν καὶ τιμὰς στρατηγοῦ.

ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΡΟ

ἘΣΚΟΥΡΓΙΑΣΕ τὸ σήμαντρο σὺ τὸ ὄλο κοσμησμένον
— ἓνα κομμάτι σίδερο κι' ἓνα μικρὸ σφουρί —
ἀμάθητος μὲ τὸ σφουρί τὸ σήμαντρο σημαίνω
τὸν ὄρθρο, ὅταν ὁ λειτουργὸς στὴ Πύλῃ προχωρεῖ.

Καὶ τὸ καλογερόπαιδο, ποῦχει φορὸς σημαίνει,
πάει σημαίνει ἐσπερινό, σημαίνει πειὸ γλυκά,
νύχια ὁ παλὰς ἀπόδειπνο μετὰ τὸ δεῖπνο κάνει
σὰν τοῦ σήμαντρο τὴ φωνὴ στὴ τράπεζα ἀγροικᾷ.

Κι' ὁ γέροντας καλόγερος, ποῦχει περίσσεια πείρα,
σημαίνει πειὸ γλυκύτερα γοργὰ καὶ χαρωπὰ.
Τὸν δόλιο, ὅταν γεννήθηκε, τὸν μοίραζεν ἡ μοῖρα,
τὸ σκορογιασμένον σήμαντρο νὰ μάθη νὰ κιντᾷ!

(Μετέωρα)

ἈΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ

Χ. ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΝ

ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΙΣ ΟΔΩΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΑΙ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 2

ΕΙΔΙΚΑΙ ΑΙΘΟΥΣΑΙ, ἐφωδιασμένα με τὰ τελειότερα ὄργανα καὶ μηχανήματα, δι' ὧν ἐφαρμόζονται αἱ θεραπευτικαὶ ιδιότητες τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καὶ ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἠλεκτρικῶν ρευμάτων:

Γαλβανικόν, Φαραδικόν, Στατικόν.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΘΑΛΑΜΟΣ διὰ τὰ *ὕψιπυκνα ρεύματα* (haute frequense) τοῦ περιωνύμου Ἀρσονβάλ, τὰ ἐνδεδειγμένα κατὰ πολλῶν δυσκρasiῶν καὶ παθήσεων

καὶ *ιδία* κατὰ τῆς ἀρτηριοσκληρώσεως.

ΑΚΤΙΝΕΣ Χ ΡΕΝΤΓΕΝ,

δι' ὧν ἐπιτυγχάνονται θαυμάσια ἀποτελέσματα

θεραπευτικὰ καὶ διαγνωστικὰ

Ἡλεκτρικὰ φωτόλουτρα. — Ὅργανα γαλβανοκαυστικῆς. —

Συσκευαὶ ἐνδοσκοπήσεως. — Λουτρά ὑδροηλεκτρικά. —

Ἀνατριπτῆρες δονητικοὶ (*massages*). — Ὅργανα

ἀκτινοθεραπευτικὰ καὶ θερμοφόρα.

«*Bain à quatre cellules*» δι' ὑδροηλεκτρικά λουτρά, ἤτοι τὸ ὀνομασθὲν *ἀκρόλουτρον*, τὸ νεώτατον καὶ τελειότατον μηχανήμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπιτυγχάνεται

κατὰ 50 ποικίλους τρόπους ἢ ἐνηλέκτρισις

τῶν διαφόρων μελῶν καὶ ὀργάνων τοῦ σώματος.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ἡμερολογίου συνιστᾷ μετὰ πεποιθήσεως τὸ

ΗΛΕΚΤΡΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟΝ

ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ

ὡς ἐν τῶν τελειοτέρων καὶ πλουσιωτέρων καθ' ἅπασαν

τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀνατολήν

**ΤΟ ΕΝ ΚΗΦΙΣΣΙΑΙ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ
ΤΗΣ "ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑΣ,,**

(Ίδρυθέν τῷ 1908 καὶ διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ κ. ΧΡ. ΓΖΑΝΙΔΟΥ)

HOTEL G^DE BRETAGNE DE KEPHISSIA

OUVERT TOUTE L'ANNÉE

SALES DE FÊTES BANQUETS ET DE MARIAGES,

SUPERBE ET IMMENSE JARDIN

Ἀπὸ ἐνὸς ἤδη ἔτους τὸ πανελληνίου πλέον φήμις Ξενοδοχείον τοῦ κ. Τζανίδου τῆς «Μεγάλης Βρετανίας», ἐγκαθιδρύθη εἰς τὸ μεγαλοπρεπές, νεόδμητον καὶ εὐρύχωρον μέγαρον Δεσποζίτου, κείμενον ἐπὶ ὑψηλῆς καὶ δεσποζούσης θέσεως, ἀναπεπταμένον πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ δριζόντος, μὲ γραφικωτάτην τριγύρω τὴν θέαν βουνῶν καὶ πευκῶνων, ἐντὸς κήπου θαλεροῦ καὶ ἀπεράντου, ἀποτελοῦν τὸν ὠραιότερον στολισμὸν καὶ τὴν προσφιλέστεραν ἀπόλαυσιν δι' ὅσους ἐννοοῦν καὶ θέλουσιν ν' ἀπολαύσουν ἐν γαλήνῃ καὶ εὐμαρείᾳ ὅλα τὰ θέλητρα τῆς προνομιούχου ταύτης ἐξοχῆς τῶν Ἀθηνῶν.

Ἄν ἡ Κηφισιά εἶνε τὸ μοναδικὸν δροσόλουστον καὶ πολυμνητον προάστειον τῆς πρωτεύουσας, ὁ κ. Τζανίδης τῆς «Μεγάλης Βρετανίας» εἶνε ἡ καλλιτέρα ἐγγύησις καὶ προσωποποίησις τοῦ πολιτισμοῦ τῆς.

Authorized licensed use limited to: 172.21.0.5.

Downloaded on 17/05/2024 18:48:52 UTC from Psifiko Apothetizo Dimosias Istorik Restrictions apply.

Καὶ ἰδοὺ διατί. Ἐκ τῶν δύο καὶ μόνων εὐπροσώπων Ξενοδοχείων, ἀξίων τῆς ἀποστολῆς των, τὰ ὁποῖα ἔχει σήμερον νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Κηφισιά, τὸ ἐν τυγχάνει κέντρον πλουτοκρατῶν καὶ πολυταλάντων, πολυτελείας καὶ δαπανηρῶς ἐπιδείξεως καὶ θορύβου. Ἀλλὰ τὸ ἄλλο, ἡ «Μεγάλη Βρετανία», εἶνε ἀναμφισβητήτως τὸ ξηλευτόν ἄσυλον τῆς ἡσυχίας, τῆς οἰκογενειακῆς εὐμαρίας, τῆς ἀνενοχλήτου ἀπὸ τὴν κοσμικὴν τύρβην ἀνέσεως, τῆς νοικοκυρωσύνης, μετὴν ἀπαράμιλλον μαγειρικὴν του, μετὴν μαθηματικὴν καὶ μυθώδη τάξιν του, μετὴν ἀπαστράπτουσαν καθαριότητα, μετὴν εὐγένειαν τοῦ διευθυντοῦ, τὴν ὁποῖαν οὗτος μεταδίδει καὶ εἰς τὸ κόσμιον προσωπικὸν τῆς ὑπηρεσίας.

Καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ὑπάρχουν οἰκογένειαί, αἱ ὁποῖαι ξεκινοῦν κατ' ἔτος ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἀπὸ τὴν Ανατολίην, ἀπὸ τὴν Ρουμανίαν, ἀπὸ παντοῦ, ὄνειροπολοῦσαι νὰ διέλθουν ἕνα-δύο μῆνας ἢ καὶ ὅλον τὸ θέρος εἰς τὸ ῥωμαντικὸν κρησφύγετον τῆς «Μεγάλης Βρετανίας».

Ἀλλὰ καὶ πλεῖστα ἀθηναῖκαὶ οἰκογένειαί, ἀποφεύγουσαι τὰ ὑπέρογκα ἐνοίκια καὶ τὰς φροντίδας ἰδιαιτέρων κατοικιῶν, προτιμοῦν τὸ ὄντως οἰκογενειακὸν Ξενοδοχεῖον τοῦ κ. Τζανίδου, ὁ ὁποῖος δὲν εἶνε πλέον ὁ ξενοδόχος καὶ ὁ κερδοσκοπὸς ἐπιχειρηματίας, ἀλλ' ὁ φιλοξενῶν οἰκοδεσπότης, ὁ μελιχρὸς καὶ εὐσυνείδητος νοικοκύρης, ὁ ἀκούραστος, ὁ ἀγρυπνος καὶ ἀγαπητὸς ἐπιτηρητὴς τῆς εὐμαρείας τῶν ἀγαπητῶν του ξένων.

Διότι ὁ κ. Τζανίδης — εἶνε πανθομολογούμενον — ἔχει τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὸ ἰδανικόν τοῦ ἔργου του, ἀποβλέπων εἰς ἕν κυρίως: πῶς νὰ μόνουν γοητευμένοι ὅλοι μαζί του. *Γοητευμένοι* ἀπὸ τὴν μαγειρικὴν του, ἥτις, ἐκτὸς τῆς ἀριστοτεχνικῆς κατασκευῆς τῶν φαγητῶν, διακρίνεται διὰ τὴν μετρίαν πυχρόσεως ἐκλογὴν καὶ ἀρίστην ποιότητα τῶν ὑλικῶν του. *Γοητευμένοι* ἀπὸ τὴν ἀκριβολόγον καθαριότητα. *Γοητευμένοι* ἀπὸ τὴν μεθοδικότητα καὶ τὴν τάξιν. *Γοητευμένοι* πρὸ πάντων ἀπὸ τὴν εὐσυνείδησίαν του τὴν μυθώδη, ἥτις τὰ προλαμβάνει, τὰ ἐγγυᾶται, τὰ παρέχει ὅλα, ὅτι κρημιάζεται, δαφιλη, ἀνόθευτα, ἐκλεκτά.

ΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ».

Εἶνε ἀνοικτὸν καθ' ὅλον τὸ ἔτος

ἔχει προσέτι: ἀναγνωστήριον καὶ σφαιριστήριον.

Διαθέτει εὐπροσώπους αἰθούσας

Τελετῶν, γάμων, ἑορτῶν συμποσιῶν οἰκογενειακῶν.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Ἐθνικοῦ Ἡμερολογίου» συνιστᾷ μετὰ πεποικησέως τὸ πεφημισμένον ἄλλως τε καὶ μόνον ἀντάξιον τῆς Κηφισιάς ξενοδοχείου τοῦ κ. Τζανίδου.

Ἄν ἡ Κηφισιά εἶνε ὄντως ἀληθῆς παράδεισος διὰ τὸ ὑγιεινὸν καὶ ξηρὸν τοῦ κλίματος, τὴν πλουσίαν βλάστησιν, τὸν καθαρὸν ἀέρα, τὴν ποικιλίαν τῶν τοπιῶν, τὴν πανοραματικὴν θέαν, ἡ «Μεγάλη Βρετανία» ἀποτελεῖ τὴν ἐλκυστικωτέραν λεπτομέρειαν, ἀληθινὴν εὐτυχίαν διὰ τῆς ἀγαπῶντας τὸ θέλημα τῆς ἐξοχῆς.

Γιάννης. Τὸ δωμάτιον τοῦ κυρίου εἶνε ἑτοιμον.
Κόμης (ἐνῶ ὁ Γιάννης τὸν κυλίει ἐπὶ τῆς πολυθρόνας πρὸς τὸ δωμάτιόν του). Ὁρεβουάρ, γιαντρέ. Λοιπὸν θὰ γίνῃ;
Ὁδρῦ. Ναί, θὰ γίνῃ.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

ΚΟΜΗΣΣΑ καὶ ΔΟΚΤΩΡ ΟΔΡΥ

(Ὁ ἰατρός παίρνει τὰ τηλεγραφήματα, τὰ κντιάζει καὶ τὰ θέτει εἰς τὴν τσέπην του. Ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ ἡ κόμησσα εἰσέρχεται).

Κόμης. Πηγαίνετε εἰς τὸ δωμάτιόν σας, ἰατρέ;

Ὁδρῦ. Ὅχι, κόμησσα, ἐξέρχομαι. Πηγαίνω εἰς τὸ χωριό.

Κόμης. Κι' ἐγὼ θὰ πάω σὲ μισὴν ὥραν. Διέταξα νὰ ἑτοιμάσουν τὴν ἄμαξαν. Ἄν θέλετε νὰ ἔλθετε μαζί μου...

Ὁδρῦ. Προτιμῶ νὰ περπατήσω λίγο. Ἐπέρασα τὴν νύκτα στὸ σιτηρόδρομον. Ἐχω λοιπὸν ἀνάγκην καθαροῦ ἀέρος. Ἐχω νὰ περᾶσω ἀπὸ τὸ τηλεγραφεῖον.

Κόμης. Μίαν λέξιν ἀκόμη. Μοῦ φαίνεσθε ἀνίψυχος. Καὶ αὐτὸ μὲ ταράσσει. Μήπως ὁ κόμης ἐχειροτέρευσε;

Ὁδρῦ. Ὅχι. Οὐδενμία μεταβολὴ ἐπῆλθε. (Κινεῖται νὰ ἐξέλθῃ).

Κόμης. (ἀνακαλοῦσα αὐτόν). Γιαντρέ, σὰς ὀρκίζομαι ὅτι ἡ περιέργειά μου δὲν εἶνε οὔτε ματαία οὔτε ἀδιάκριτος. Ὁ κόμης δὲν σὰς εἶπε τίποτε ἄλλο ἐκτὸς τῶν πραγμάτων τῶν ἀφορώντων τὴν ἀσθένειάν του; Δὲν σὰς ἐζήτησε τίποτε τὸ ἐκφεύγον τοῦ ἰατρικοῦ κύκλου;

Ὁδρῦ (μετὰ βραχὺν δισταγμόν). Ὅχι, κυρία.

Κόμης. Σὰς εὐχαριστῶ. Ἄφου θὰ μεταβῶ εἰς τὸ χωριὸ ἔπειτα ἀπὸ σᾶς, ἡ ἄμαξά μου θὰ εἶνε στὰς ἕνδεκα ἀπέξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ἂν θέλετε νὰ γυρίσετε μαζί μου.

Ὁδρῦ. Εὐχαρίστως, κυρία κόμησσα. Σὰς εὐχαριστῶ. (Ἐξέρχεται).

Κόμης. (μεινᾶσα μόνη). Πόσον ἄσχημα ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ξεύρει νὰ ψεύδεται! Τί νὰ τοῦ εἶπεν ἐκεῖνος τάχα;

[Α ὦ λ α ί α]

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ὁ αὐτὸς διάκοσμος.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΚΟΜΗΣΣΑ καὶ ΒΕΡΝΑΡΔΟΣ

Κόμης. (πρὸς τὸν Βερνάρδον). Τὰ δωμάτια τῶν παιδιῶν εἶνε ἑτοιμα, Βερνάρδε;

Βερν. Μάλιστα. Δὲν ἦσαν πολλὰ πράγματα νὰ ἑτοιμασθοῦν. Εἶχα πάντοτε τὸ νοῦ μου. Πάντοτε ἐσκεπτόμουν ὅτι ἡ κυρία κόμησσα θὰ τὰ ἐκάλεε ἀπὸ μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη.

Κόμης. Τί πράγματα ἑτοιμάσθη; Πρέπει νὰ εἶνε ἑτοιμον μόλις ἐρχοῦν.

Βερν. Έχομε καιρό. Τὸ τραίνο ἔρχεται πάντοτε μὲ καθυστέρησιν. Εἶνε δεκάμισυ... Δὲν μποροῦν νὰ ἔλθουν πρὸ τῶν ἔνδεκα. Ὁ θεὸς νὰ δώσῃ νὰ μὴ συγκινηθῇ πολὺ ὁ κύριος κόμης ἅμα τὰ ἰδῆ νὰ ἔλθουν...

Κόμης. Αὐτὸ φοβοῦμαι. Μόνος ὁ γιατρός μπορεῖ νὰ ξεύρῃ αὐτό. Φώναξέ τον, Βερνάρδε! (Ὁ Βερνάρδος ἐξέρχεται. Ἡ κόμησσα μένει ἐπὶ τινὰς στιγμὰς μόνη, βυθισμένη εἰς τὰς σκέψεις της).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ καὶ ὁ ΔΟΚΤΩΡ ΟΔΡΥ

Ὁδρῦ. Μὲ ἐζητήσατε, κυρία κόμησσα;

Κόμης. Μάλιστα (ἐξάγουσα τρία τηλεγραφήματα). Ἴδετε, σὰς παρακαλῶ, τὰ τρία αὐτὰ τηλεγραφήματα ποῦ ἔλαβα ἀπὸ τὰ παιδιὰ μου. (Ὁ ἰατρός τὰ παίρνει, τὰ διαβάζει καὶ τῆς τὰ ἐπιστρέφει χωρὶς νὰ εἶπῃ τίποτε).

Ὁδρῦ. Τότε, θὰ ἔλθουν! (μετὰ σιγῆν). Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σὰς ἀφήσω. Γράφω μίαν μακρὰν ἐπιστολὴν εἰς τὸν καθηγητὴν Λουβὲ ἐπὶ τῶν παρατηρήσεων, τὰς ὁποίας ἔκαμα, καὶ θέλω νὰ ἀναχωρήσῃ μὲ τὸ πρῶτον ταχυδρομείον. (Κινεῖται ὅπως ἐξέλιθη).

Κόμης. (σταματῶσα αὐτόν). Ὅχι, μείνατε. Ὅταν βγήκατε, κύριε, χθὲς τὸ πρωτὶ, ἐπήγατε στὸ χωριὸ καὶ ἐδώσατε τρία τηλεγραφήματα ποῦ σὰς ἐνεπιστεύθη ὁ σύζυγός μου διὰ νὰ ἔλθουν τὰ παιδιὰ μου. Διατί ἐκάματε αὐτὸ ἐν ἀγνοίᾳ ἐμοῦ, τῆς μητέρας;

Ὁδρῦ (κατηγορηματικῶς). Κυρία κόμησσα, σὰς εἶπα χθὲς ὅτι ἦλθα ἐδῶ ὡς ἰατρός...

Κόμης. Ὡς ἰατρός ἐπήγατε τὰ τηλεγραφήματα; Διότι τὸ ἔμαθα. Σεῖς τὰ ἐπήγατε... Ἄλλως τε μοῦ τὸ ἐπιβεβαίωσι τὸ τηλεγράφημα τοῦ δευτεροτόκου υἱοῦ μου (διαβάζει). «Τρομάξας ἀπὸ τηλεγράφημα παίρνω ὑποδειχθὲν τραῖνον». Ἐλθόντες λοιπὸν ἐδῶ διὰ νὰ θεραπεύσετε ἓνα ἀσθενῆ, παρενετέθητε μεταξὺ τῆς θελησέως μου καὶ τῆς θελησέως τοῦ συζύγου μου... Διότι ἐπὶ τέλους, ἂν δὲν ἐκάλουν τὰ παιδιὰ μου, τοῦτο συνέβαινε διότι εἶχα κάποιον λόγον... Ποῦ εἶνε λοιπὸν ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκείνη συνείδησις, περὶ τῆς ὁποίας μοῦ ὁμιλεῖτε χθὲς; Ποῦ εἶνε λοιπὸν;

Ὁδρῦ. Δὲν εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σὰς δώσω λογαριασμόν τῶν πράξεών μου. Δὲν ἔκαμα ποτὲ ἐδῶ τίποτε, τὸ ὅποῖον νὰ μὴ μοῦ ἐπέβαλλεν ἡ συνείδησίς μου.

Κόμης. Φυσικὰ δὲν θὰ συμφωνήσατε ποτὲ ὅτι ἐφέρατε χθὲς τὸ πρωτὶ τὰ τηλεγραφήματα. Ὁ κόμης κατώρθωσε νὰ σὰς ἀποσπάσῃ μίαν ὑπόσχεσιν καὶ τὸν λόγον σας, ἀγνοῶ πῶς. Ἐκεῖνο ποῦ γνωρίζω εἶνε, ὅτι δὲν σὰς εἶπε τὴν ἀληθῆ αἰτίαν. Δὲν θὰ ἐστέλνατε ποτὲ τὰ τηλεγραφήματα αὐτὰ, ἂν τὴν ἐγνωρίζατε, σὰς τὸ δοκίμιζομαι!

Ὁδρῦ. Ἄν ὁ κόμης ἤρχιζε νὰ μοῦ ὁμιλῆσῃ περὶ τῶν οἰκογενειακῶν του ὑποθέσεων, θὰ τὸν ἐσταματοῦσα ἀμέσως, ὅπως τολμῶ νὰ σταματῶσάιν.

Authorised electronic use limited to the terms of the license.

Γιάννης (ἐμφανιζόμενος). Κυρία κόμησσα, ὁ κύριος κόμης θέλει νὰ τοὺς δεχθῆ ἔδω μέσα.

Ἄδρῦ. Ἐσηκώθη;

Γιάννης. Μάλιστα. Μὲ διατάξατε νὰ μὴ ἐναντιωθῶ. Ἦναγκάσθη νὰ τὸν ἐνδύσω. Μὲ διέταξε νὰ εἰπῶ εἰς τὴν κυρίαν κόμησσαν νὰ μείνῃ... Θέλει νὰ τῆς ἑμιλήσῃ. Θὰ τὸν φέρωμεν ἔδω.

Κόμης. Εἰπέτε εἰς τὸν κόμητα ὅτι τὸν περιμένο. (Πρὸς τὸν ἰατρόν.) Κύριε, δύνασθε νὰ ἐπανορθώσθε ἀκόμη τὸ κακὸ ποῦ ἐκάματε, χωρὶς νὰ τὸ ξεύρετε... Πηγαίνετε νὰ προῦπαντήσετε τὰ παιδιὰ μου, εἰπέτε εἰς αὐτὰ ὅτι ὁ πατέρας των ὑποφέρει πολὺ, καὶ δὲν πρέπει νὰ τὰ δεχθῆ. Ἐμποδισατέ τα νὰ τὸν ἰδοῦν.

Ἄδρῦ. Ἀδύνατον, κυρία. Δὲν θὰ ἐμπόδιζα τὴν ἐπίσκεψιν αὐτῶν, παρὰ μόνον ἐὰν τὴν ἐπίστευα ἐπιβλαβῆ διὰ τὸν ἀσθενῆ. Ἀπεναντίας εἰσθε ὑποχρεωμένη νὰ ἀναγνωρίσετε, ὅτι ἀφότου ἀναμένονται τὰ παιδιὰ, ἐπετεύχθη μία πραγματικὴ ἀνάστασις εἰς τὸν ἀσθενῆ.

Κόμης. Δὲν ἐννοεῖτε λοιπὸν, κύριε, τίποτε. Δὲν βλέπετε ὅτι εἰρήσσομαι εἰς ἀγωνίαν; ὅτι παίζεται ἔδω ἕν φρικαλέον δράμα, τοῦ ὁποίου σεῖς εἰσθε ἕν τῶν προσώπων; ὅτι μέλλει νὰ διαπραχθῆ ἕν ἐγκλημα, τοῦ ὁποίου σεῖς εἰσθε συνηγός! (μεγαλοφώνως ὡς ἐν παραζάλη) Ἄν ὁ κόμης ἐκάλεσε τὰ τέκνα του ἐν ἀγνοίᾳ μου, αὐτὸ τὸ ἔκαμεν ὅπως ἐκδικηθῆ ἔμὲ δι' αὐτῶν... Δὲν σὰς ζητῶ πλέον τίποτε ἄλλο παρὰ μίαν χάριν. Μὴ φύγετε. Μείνατε σ' ἐκεῖνο τὸ δωμάτιον, ὧστε νὰ ἀκούετε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς συνομιλίας μου μὲ τὸν σύζυγόν μου... (παίνει τὴν κεφαλὴν μὲ τὰ δύο χεῖρα τῆς). Ἄ! Τί ντροπή! Τί ἀσχος!... Ἄλλ' εἶνε τὸ μόνον μέσον... Θὰ ὑποστῶ αὐτὸ χάριν τῶν παιδιῶν μου! Ὁ θεὸς θὰ τὸ εὖρη ἄρκετόν καὶ θὰ μὲ ἀπαλλάξῃ ἀλλῆς δοκιμασίας... (εἰς τὸν διατάζοντα ἰατρόν). Ναί, κύριε, εἰσέλθετε ἐκεῖ καὶ ἀκούσατε, καὶ θὰ μάθετε διατὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτός σὰς ἔπεισε νὰ δώσετε τὰ τηλεγραφήματα ἐκεῖνα. Σὰς τὸ ἐπαναλαμβάνω, θέλει νὰ μὲ ἐκδικηθῆ, νὰ ἐκδικηθῆ μίαν μητέρα διὰ τῶν τέκνων τῆς! Εἶνε ἀτιμία! Καὶ δὲν πρέπει νὰ τὴν ἐπιτρέψετε σεῖς. Πηγαίνετε, κύριε, τὸν ἀκούω ποῦ ἔρχεται... (Ὁ δόκιτωρ, λίαν συγκινημένος, εἰσέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Η ΚΟΜΗΣΣΑ, Ο ΚΟΜΗΣ

(Καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τῆς σκηνῆς ταύτης ἡ θύρα ἢ συγκοινωνοποιῶσα μὲ τὸ δωμάτιον ὅπου εὐρίσκειται ὁ ἰατρός, μένει μισανοικτή. Διακρίνεται μίαν στιγμὴν ὁ ἰατρός ἀκροαζόμενος ἐν ταραχῇ).

Κόμης (ἄνω τῆ ἀποχωροῦσιν τοῦ Γιάννη, πρὸς τὴν κόμησσαν). Ἐννόησες, Χρηστίνα, διατὶ ἠθέλησα νὰ σοῦ μιλήσω. Τὰ παιδιὰ σου θὰ εἶνε ἔδω ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν... Ἐνόμιζες ὅτι θὰ μὲ ἐμπόδιζες νὰ τὰ εἰδοποιήσω. Ξεῦρω νὰ ἀπαθῶ κι' ἐγώ, ὅταν θέλω...

Κόμης. Δὲν ἦτο ἀνάγκη, Ἄνδρᾶ, τῆς μηχανορραφίας αὐτῆς.

Ἄν μοῦ ἐξέφραξες μόνον τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὰ ἰδῆς, σὲ βεβαίω ὅτι

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ Τῷ 1901

ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ Ι. Γ. ΧΡΥΣΟΣΠΑΘΗ

Ἐφηγητοῦ τῆς Χειρουργικῆς, Ὀρθοπεδικῆς καὶ Χειρουργικῆς τῶν Παίδων, Συνεδότου τοῦ Centralblatt für chir. und mech. Orthopaedie τοῦ Centralblatt für Röntgenstrahlen καὶ τοῦ Orthopédie et tuberculeuse chir.

Ὁ κ. Χρυσόσπαθης, ἐκ τῶν κρατίστων νεωτέρων ἐπιστημόνων, γνωστός καὶ εἰς τοὺς ἰατρικοὺς κύκλους τῆς Εὐρώπης διὰ τῶν σοφῶν του πρωτοτύπων πραγματειῶν, ἐσπούδασεν ἐπὶ 12ετίαν ὅλην ἐν Εὐρώπῃ, κέντηται δὲ καὶ τὴν πρακτικὴν ἀδειαν παρὰ τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως, διατελέσας ἐπὶ 12ετίαν βροχθὸς τῶν ἐπιφανῶν καθηγητῶν τῆς Ὀρθοπεδικῆς Hoffa καὶ Lorenz κλ.

Ἡ «ΚΛΙΝΙΚΗ ΧΡΥΣΟΣΠΑΘΗ», μοναδικὴ ἀνά τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀνατολήν, ἀμιλλᾶται πρὸς τὰς καλλιτέρας τῶν Εὐρωπαϊκῶν κέντρων. ἔχει τέλειον Χειρουργεῖον μὲ ὅλα τὰ τελειότερα ἐργαλεῖα καὶ τὰς νεωτέρας ἀσθητικὰς καὶ ἀντισηπτικὰς μεθόδους.

Ἐργαστήριον Ἀκτίνων Ραίντγκεν συστήματος «Ideal» συγμιαίου καὶ μοναδικοῦ ἐν Ἑλλάδι, Ἠλεκτρισμῶν, Μαλάξεων, Θερμοαερολουτρῶν, τῆς μεθόδου Bier κλ. κλ.

Τμήμα Θεραπείας Καταγμάτων καὶ Ἐξαρθρωμάτων διὰ τῆς νέας καὶ ταχείας μεθόδου τοῦ Γερμανοῦ Bardenheuer.

Γυμναστήριον Ὀρθοπεδικῶν τέλειον κατὰ τὰν Στρεβλώσεων, Σκολιώσεων καὶ πρὸς Πρόληψιν τῶν τοιούτων.

Αἰθούσαν Μηχανοθεραπείας μετ' ἀπάντων τῶν νεωτέρων μηχανημάτων τοῦ κλάδου τούτου κατὰ τὰν Δυσκινησίων τῶν ἀρθρώσεων, τῶν Ἀγκυλώσεων, Σκολιώσεων, Κυφώσεων κλ.

Δωμάτια ἐσωτερικῶν ἀσθενῶν εὐχλῆα καὶ εὐάερα ὑπὸ τὴν περιθαλψιν Ἀδελφῶν τοῦ Ἑλέους.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ, Κορσέδων, Τεχνητῶν Ποδῶν, Χειρῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἰδίου.

Ἡ «ΚΛΙΝΙΚΗ ΧΡΥΣΟΣΠΑΘΗ», ἔχουσα νὰ παρουσιάσῃ πλείστας ὄσας καὶ συνεχεῖς ἐπιτυχίας, θεραπεύει τὴν Χωλότητα, Ραχίτιδα, Καρφυματίωσιν Ὄστων, Παραλύσεις, Στρεβλώσεις, Ἐξαρθρώματα, Κατάγματα, Ἀρθρίτιδας, Ρευματισμούς, Ἀγκυλώσεις κλ. Χειρουργικὰ, Ὀρθοπεδικὰ ὅλων τῶν ἡλικιῶν ὡς καὶ Χειρουργικὰς παθήσεις τῶν Παίδων, Κήλας, Σκοληκοειδίτιδας, Περιτονιτίδας, Αἰθῶς κύστεως,

Πυώδεις Πλευριτίδας, Χοιράδας, Πολύποδας, Ὀγκοὺς, Λαγόχειλος κλ. Πυώδεις Πλευριτίδας, Χοιράδας, Πολύποδας, Ὀγκοὺς, Λαγόχειλος κλ.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Ἐγκυκλιόπ. Ἡμερολογίου» ἰδιαίτερως καὶ ἐν πεποπιθῆσει συνιστᾷ τὴν ἀληθῆς μοναδικὴν καὶ τελεῖαν εἰς τὸ ὀρθοπεδικὸν εἶδος τῆς ΚΛΙΝΙΚΗΣ τοῦ κ. Χρυσόσπαθῆ.

Ἐν Ἀθῆναις, Ὀδὸς Πανεπιστημίου καὶ Θεμιστοκλέους 1, παρὰ τὴν πλατεῖαν Ὀμοιοῖας (Χαυτεία).